Wesley John Szolgálati Főiskola
John Wesley Teológiai Főiskola
Wesley Doktori Iskola a Teológia és Vallásos Oktatás Területén

Kéziratként benyújtott
tudományos minősítő munka

ezredes Zsúravljov Mikola Viktorovics
UDK: 94(477)[364.044,24-057.36:321,01] («2014–2018»)

Diszertáció

A UKRÁN FEGYVERES ERŐK KATONÁINAK TÁRSADALMI VÉDELME (2014–2018): Történeti és jogi aspektus

PhD-fokozat elnyerésére benyújtva teológiai tudományok területén

A diszertáció a szerző saját kutatásainak eredményeit tartalmazza. Más szerzők ötleteinek, eredményeinek és szövegeinek felhasználása a megfelelő forrásra történő hivatkozással történt.

_____ Mikola Zsúravljov

Tudományos vezető – Prof. emer. Bukovics István, témavezető társ – Dr. Keltai-Szabó Ildikó

Budapest – 2025

ABSZTRAKT

Zsúravljov M. V. Az ukrán fegyveres erők katonáinak társadalmi védelme (2014–2018): történeti és jogi aspektus. – Kéziratként benyújtott tudományos minősítő munka.

PhD-fokozat elnyerése teológiai tudományok területén – Wesley John Szolgálati Főiskola, John Wesley Teológiai Főiskola, Wesley Doktori Iskola a Teológia és Vallásos Oktatás Területén, Budapest, 2025.

A disszertációban olyan tudományos feladat valósult meg, amely magában foglalta az ukrán fegyveres erők katonáinak társadalmi védelmi rendszerének 2014–2018 közötti kialakulásának átfogó, vallási-tudományos elemzését, valamint az ukrán fegyveres erők katonáinak társadalmi védelméhez kapcsolódó megközelítések genezisének vizsgálatát az euroatlanti integráció kontextusában.

A kutatás eredményei azt mutatták, hogy az ukrán fegyveres erők katonái, a háborús veteránok és a katonai szolgálatot végzők számára biztosított jogi és szociális garanciák rendszere 2014 elején működött, azonban nem garantálta az összes alkotmányos jog és szabadság teljes érvényesülését, valamint a katonák lelki és anyagi szükségleteinek teljes kielégítését. Ehhez számos ok járult hozzá: az ukrán jogi szabályozás nem volt kellően kidolgozott a katonák szociális védelmére vonatkozóan; az úgynevezett különleges időszak körülményei (részleges mozgósítás és az antiterrorista műveletek végrehajtása); a tisztségviselők cselekvési algoritmusának hiánya az ukrán törvények alkalmazásában; valamint pénzügyi hibák a költségvetési programok tervezésénél és alulfinanszírozásuk a különleges időszak feltételei között Ukrajnában.

A katonák szociális védelmére és a háborús veterán státuszuk megállapítására vonatkozó jogi szabályozás nem volt kellően kidolgozott az ukrajnai antiterrorista műveletek és harci cselekmények feltételeihez. Az önkéntes alapon ellenállási mozgalmakhoz csatlakozó személyekre vonatkozó jogi rendelkezés hiánya megnehezítette a legitimitásuk és a katonai státuszuk megállapítását. Ennek megfelelően az önkéntesek az Ukrán Büntető Törvénykönyv 260. cikke alá estek az

«Illegális katonai alakulatok létrehozása» miatt, és a jogállami kereteken kívülre kerültek.

Az Antiterrorista Művelet végrehajtása során a Donyecki és Luhanszki régiókban a katonák társadalmi védelmét biztosították, azonban jogi ellentmondások léteztek, különösen azoknak a személyeknek a státuszára vonatkozóan, akik az állam nevében irányító funkciókat láttak el és rendelkeztek megfelelő felhatalmazással, ugyanakkor jogilag nem volt szabályozva a státuszuk.

A belső tényezők – politikai, társadalmi, vallási, gazdasági és katonai jellegűek – hátrányosan befolyásolták az ukrán fegyveres erők katonáinak és családtagjaik társadalmi védelmének fejlődését 2014 elejétől. A 2014–2018 közötti gyors infláció miatt jelentősen romlott az életkörülményük az ukrán fegyveres erők katonái, a háborús veteránok, az azokkal egyenrangú személyek és a katonai szolgálati veteránok körében, ami negatívan befolyásolta morális és pszichológiai állapotukat, és az állam részéről nagyobb anyagi és szociális támogatás vált szükségessé.

A tudományos kutatás megállapította, hogy az «Az ukrán katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló ukrán törvény 2014–2018 közötti módosításai összességében kedvező hatásúak voltak, azonban bevezetésük késéssel történt. Ezek a módosítások lehetővé tették a katonák számára a következő biztosítását: számos szociális és pénzügyi juttatás (beleértve a hadiállapot idejét is), például egyszeri pénzbeli segély, havi kiegészítő pótlék, juttatások rendje és indexálása, valamint családtagok részére nyújtott pénzbeli támogatás; jogi garanciák, például szerződések megkötése, felmentés, hitelezés, kedvezmények büntetés-végrehajtási intézkedések esetén; oktatási és lakhatási kérdések, például a katonák gyermekeinek katonai-fizikai képzéssel rendelkező oktatási intézményekbe való felvétele, a lakhatás megőrzése, valamint a lakás el nem fogadása miatti pénzbeli kártérítés; egészségügyi és rehabilitációs szolgáltatások, különösen az ATO-ban részt vevő személyek számára biztosított ingyenes pszichológiai és orvosi-pszichiátriai rehabilitáció; a katonák kiküldetése állami hatóságokhoz, valamint bizonyos katonai kategóriák társadalmi-jogi státuszának meghatározása. Emellett a jogalkotó

meghatározott társadalmi és jogi státuszt biztosított az ukrán Állami Speciális Kapcsolati és Információvédelmi Szolgálat katonai alkalmazottai részére.

A 2014–2018 közötti módosítások eredményeként azonban bizonyos vallási jellegű problémák továbbra is megoldatlanok maradtak a katonák társadalmi garanciáinak és jogainak állami biztosítása szempontjából. Megállapítást nyert, hogy az Antiterrorista Művelet végrehajtása idején, a Donyecki és Luhanszki régiókban a katonák szolgálati és pihenőidejére vonatkozó jogi szabályozás törvényileg nem volt meghatározva.

Negatív következményként jelentkezett az ukrán «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvény 22. cikkének hatályának megszüntetése, amely a katonáknak jogi garanciákat biztosított a törvény végrehajtásának és betartatásának állami hatóságok és tisztségviselők általi ellenőrzésére és érvényesítésére. Jelenleg ezen hatáskörök továbbra sem egyértelműen meghatározottak, amely lehetővé teszi az ukrán állami hatóságok számára, hogy bizonyos kérdésekben saját belátásuk szerint döntsenek.

A disszertáció szerzője megállapította, hogy a katonák pénzbeli juttatási és állami szociális ellátási normái 2014–2018 között jelentősen kedvezőtlenebbek voltak a közeli európai országok katonáihoz képest. Ebben az időszakban Ukrajna az európai országok között a katonák pénzbeli juttatásainak szintje alapján az utolsó előtti helyen állt. A katonák lakhatásának biztosítása szintén elégtelen volt. 2014–2018 között a lakásnyilvántartásban szereplő katonák száma 47 097 fő volt, a tartós lakással rendelkezők száma 2 172 fő, a pénzbeli kártérítést kapott katonáké pedig mindössze 1 128 fő. A dolgozatban a szerző javaslatokat fogalmazott meg a védelmi erők katonáinak lakhatási helyzetének javítására.

2014–2018 között az Ukrajnában tapasztalható hatékony demokratikus civil kontroll hiánya, a jelentős szintű korrupció, valamint az Ukrajna–NATO bizottságok és a nemzetközi delegációk nem hatékony tevékenysége oda vezetett, hogy Ukrajna továbbra is a teljes jogú NATO-tagság elérésére törekedett anélkül, hogy elérte volna a cselekvési tervet, amely magában foglalta a politikai, gazdasági, védelmi, erőforrási és biztonsági szempontokat. A katonák társadalmi védelmének helyzetét a vizsgált

időszakban a NATO-tagországokban mélyebb megértése érdekében a szerző elemezte az Amerikai Egyesült Államok, a Német Szövetségi Köztársaság, Lengyelország, az Egyesült Királyság és más országok fegyveres erőinek katonai-szociális fő irányait. A kutatás feladatainak megoldása érdekében a szerző bemutatja a NATO általános ajánlásait a személyzet társadalmi biztosítására a NATO-tagországokban.

Az elért eredmények *tudományos újdonsága* abban rejlik, hogy a disszertációban új tudományos megállapításokat dolgoztak ki, amelyek együttesen lehetővé teszik a katonai-tudományos feladat megoldását az ukrán fegyveres erők katonáinak társadalmi védelmi rendszerének 2014–2018 közötti kialakulásának elemzésére, valamint az ukrán fegyveres erők katonáinak társadalmi védelméhez kapcsolódó megközelítések genezisének vizsgálatára az euroatlanti integráció kontextusában, különösen:

elsőként:

κidolgozták a katonák társadalmi védelmének komplex elemzési modelljét, és meghatározták annak strukturális elemeit (a célkomponenst, amely magában foglalja a katonák társadalmi védelmének célját és alapelveit; a tartalmi komponenst, amely a társadalmi védelem irányait és eszközeit tartalmazza; a folyamatkomponenst, amely meghatározza a társadalmi védelem alanyait és tárgyait, valamint a fejlődés irányát). A szerzői modell alkalmazása lehetővé teszi a katonák társadalmi védelmi rendszerében bekövetkező minőségi változások meghatározását, és hozzájárul a katonák társadalmi védelmének hatékonyságának növeléséhez az ukrán fegyveres erők fejlődésének és az ukrán hadsereg demokratizálásának jelenlegi szakaszában;

κidolgozták azokat az elveket, amelyekre az ukrán fegyveres erők katonáinak társadalmi védelmi rendszere az euroatlanti integráció feltételei között épülnie kell, és amelyek a NATO tapasztalatainak és publikációinak elemzésén alapulnak. A meghatározott elvek között szerepelnek: a stabilitás elve, a katonák tiszteletben tartásának elve, az igazságosság, pártatlanság, becsületesség elvei, valamint az erőfeszítések összehangolásának elve a személyzet átfogó támogatása és a katonák társadalmi védelmének javítása érdekében.

továbbfejlesztették az ukrán védelmi erők katonáinak társadalmi védelmi rendszerének folyamatirányítási területeit, nevezetesen:

1) Intézményi irányvonal: a katonák társadalmi védelmi programjainak megvalósításában részt vevő főbb szereplők meghatározása különböző szinteken (a helyi közösségektől a nemzeti és nemzetközi szintig), valamint a hatalmi szereplők tevékenységének koordinációjának javítása és a társadalmi védelem rendszerében az irányítási vertikum hatékonyabb működésének biztosítása érdekében;

2) Jogi-szabályozási irányvonal: a társadalmi védelem programjait kidolgozó és megvalósító állami és helyi önkormányzati szervek funkcióinak végrehajtására és jogi szabályozására irányul, valamint a védelmi erők katonáinak társadalmi védelmét biztosító hatályos jogszabályok megfelelő módosításáért felelős;

3) Anyagi–technikai irányvonal: a védelmi erők katonáinak társadalmi védelmi rendszerében felhasznált és elosztott anyagi–technikai erőforrások átlátható, nyomon követhető felhasználásának és elosztásának megszervezésére irányul. Az erőforrások — legyenek azok költségvetési források, önkéntes támogatások vagy különösen nemzetközi partnereinktől érkező segélyek — felhalmozási és elosztási folyamatainak átláthatósága, valamint a források a prioritásos társadalmi védelmi területek felé történő irányítása elősegítheti a finanszírozás bővítését és a bizalmon alapuló szociális partnerség kialakítását;

4) Gyakorlati–kommunikatív irányvonal: az aktív és hatékony információs–kommunikációs hálózat kiépítésére irányul, célja pedig, hogy széles körben bevonja az állami hatóságok, a helyi önkormányzatok képviselőit, civil aktivistákat, nemzetközi és hazai szakértőket, bloggerek és médiaképviselőket a katonák társadalmi védelmének aktuális problémáinak és lehetséges megoldásainak megvitatásába. A disszertáns véleménye szerint éppen az aktuális problémák és a katonák társadalmi védelmének eszközeinek javítására irányuló igények nyilvános bemutatása — elhallgatásuk elkerülésével — növeli a polgári társadalom és az állam figyelmét ezeknek a problémáknak a megoldására, és ezáltal hozzájárul a társadalmi védelmi rendszer működésének optimalizálásához.

További fejlődést nyertek:

a tudományos–fogalmi apparátus fejlődése a «az ukrán védelmi erők katonáinak társadalmi védelmi rendszere» fogalmának tudományos forgalomba történő bevezetésével, amely a munkában úgy kerül bemutatásra, mint az állami hatóságok, a vallási intézmények, a helyi önkormányzatok és a civil társadalom közös tevékenysége a hatályos jogszabályok által biztosított jogok, szabadságok, kedvezmények és szociális garanciák érvényesítése érdekében a védelmi erők katonái számára a katonai szolgálat teljesítése során;

a NATO-tagországok katonáinak társadalmi védelmére vonatkozó legjobb nemzetközi gyakorlatok vizsgálata, nevezetesen: a katonák családjainak támogatási programjai; a poszt-konfliktus utáni helyreállítást és a veteránok katonai szolgálat utáni foglalkoztatását célzó széles programkínálat; külön alapok létrehozása a katonák és családtagjaik számára; kedvezményes hitelrendszerek bevezetése a katonák számára; a cél pedig a katonák nemzeti társadalmi védelmi rendszerének fejlesztése és a nemzetközi tapasztalatok integrálása az ukrán fegyveres erőkbe.

Az elért eredmények gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy a disszertáció főbb eredményeit bevezetik az ukrán fegyveres erők tisztjeinek szakmai képzésébe, valamint lehetőséget biztosítanak az állami közigazgatási szervek számára a katonák társadalmi védelmi folyamatának optimalizálására az ukrán fegyveres erőkben, a motiváció és a pszichológiai felkészültség javítása érdekében a feladatok végrehajtására az orosz–ukrán háború körülményei között.

A tudományos kutatás eredményeit bevezették a «Törődés» szociális programok gyakorlati tevékenységébe, amelyeket a Kárpátalja megye helyi önkormányzatai valósítanak meg, és amelyek a katonák és családtagjaik társadalmi védelméért felelősek, nemzetközi események során a NATO-szervezet katonáinak bevonásával.

A kutatás főbb eredményeit bevezették az Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyetem tudományos–oktatási folyamatába, valamint az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkarának Katonai Tudományos Igazgatóságának tevékenységébe.

Kulcsszavak: a katonák alkotmányos joga a jogi védelemhez, a hatékonyság új modelljei, ATO-résztvevők, állambiztonság, az Ukrán Fegyveres Erők (ZSU),

szociálpolitikai kontextus, hadiállapot jogi rendje, társadalmi védelem, morál–pszichológiai állapot, morál–pszichológiai biztosítás, szociálpszichológiai sajátosságok, Ukrajna állami politikája a katonák társadalmi védelméről, vallási felekezet, a katonák alkotmányos jogai és szabadságai, pszichológiai felkészültség és rehabilitáció, nemi egyenlőség.

ANNOTATION

Zhuravlov M. V. Social protection of servicemen of the Armed Forces of Ukraine (2014–2018): historical and legal aspect. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Doctor of Philosophy (PhD) in Theology – Wesley Jones Ministry College, John Wesley Theological College, Wesley Doctoral School of Theology and Religious Education, Budapest, 2024.

The dissertation addresses a scientific task that involved conducting a comprehensive religious-scientific analysis of the process of forming the social protection system for servicemen of the Armed Forces of Ukraine from 2014 to 2018, as well as examining the genesis of approaches to the social protection of servicemen of the Armed Forces of Ukraine in the context of Euro-Atlantic integration.

Based on the results of the study, it was established that the system of legal and social guarantees for servicemen of the Armed Forces of Ukraine, war veterans and veterans of military service was functioning at the beginning of 2014, but it did not guarantee the full fulfillment of all constitutional rights and freedoms and the satisfaction of spiritual and material needs of servicemen to the full extent. A number of reasons contributed to this: from the unadapted legal framework of Ukraine on the social protection of servicemen to the conditions of a special period caused by partial mobilization and the implementation of anti-terrorist operation measures, the lack of a clear algorithm for the actions of officials regarding the implementation of the laws of Ukraine on the social protection of servicemen, to miscalculations in financial system during the planning of budget programs and their underfunding in the conditions of a special period in Ukraine.

The legal framework regarding the social protection of servicemen and granting them the status of a war veteran was not adapted to the conditions of the anti-terrorist operation and hostilities on the territory of Ukraine. The absence of a legal provision for persons who voluntarily joined resistance movements made it difficult to determine their legitimacy and military status. Accordingly, the volunteers fell under Article 260 of the Criminal Code of Ukraine regarding «Formation of illegal military formations» and found themselves outside the legal field of the state.

During the anti-terrorist operation on the territory of Donetsk and Luhansk regions, social protection of servicemen was organized, but there were legal inconsistencies, in particular, regarding the status of persons who performed managerial functions on behalf of the state and were endowed with relevant powers, which were not legally regulated.

Internal factors, such as political, social, economic and military, have played a negative role in the development of social protection for servicemen of the Armed Forces of Ukraine and their family members since the beginning of 2014. Due to rapid inflation during 2014–2018, there was a significant deterioration in the living conditions of servicemen of the Armed Forces of Ukraine, war veterans and persons equated to them, veterans of military service, which negatively affected the moral and psychological state of these persons, and required greater material and social support from side of the state.

Scientific research has established that the changes made to the Law of Ukraine «On Social and Legal Protection of Servicemen and Members of Their Families» during 2014–2018 are generally positive, but were introduced with some delay. These changes made it possible to provide a number of social and legal guarantees for military personnel on all types of leave (including during the legal regime of martial law); conclusion of contracts; release; lending; guarantees of financial support payments to members of military servicemen’s families; admission of children of military personnel to educational institutions with military physical training; preservation of housing and payment of monetary compensation for not receiving it; free psychological, medical and psychiatric rehabilitation of ATO participants;

secondment of servicemen to state authorities; procedure and amounts of financial support; allowance for monthly additional payments; issue of one-time cash assistance (payment); indexation of monetary support; receiving benefits under the conditions of criminal enforcement measures; separate issues of food and physical support; the socio-legal status of some categories of servicemen is determined. Along with this, the legislator granted the social and legal status of military personnel to the employees of the State Service for Special Communications and Information Protection of Ukraine.

However, as a result of the changes introduced during 2014–2018, some problems regarding the provision of social guarantees to military personnel by the state remained unresolved. It was established that the legal norm of service time and time for rest of military personnel during the Anti-terrorist operation on the territory of Donetsk and Luhansk regions was legally undefined.

A negative phenomenon was the cancellation of Article 22 of the Law of Ukraine «On Social and Legal Protection of Servicemen and Their Family Members», which provided servicemen with legal guarantees regarding the implementation and compliance with the requirements of this law by state authorities and their officials. To date, these powers are still not clearly defined, which thereby allows the state authorities of Ukraine to act at their own discretion regarding the adoption of certain decisions.

The dissertation was established that the standards of monetary support and state social benefits for military personnel during 2014–2018 were significantly different for the worse compared to the military personnel of the nearest European countries. During this period, Ukraine occupied the penultimate place among European countries in terms of the level of financial support for military personnel. The situation with housing for servicemen was unsatisfactory. During 2014–2018, the number of servicemen who were in apartment registration was 47,097, servicemen who were provided with permanent housing – 2,172, servicemen who received monetary compensation – only 1,128. In the work, the author outlined proposals for

correcting the negative situation with the provision of housing for servicemen of the defense forces.

The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that new scientific provisions have been developed in the dissertation, which together make it possible to solve the actual scientific regarding the military-scientific analysis of the process of forming the system of social protection of servicemen of the Armed Forces of Ukraine in the period from 2014 to 2018, and the study of the genesis of approaches to the social protection of servicemen of the Armed Forces of Ukraine in the context of Euro-Atlantic integration, in particular:

for the first time:

the model of the complex analysis of social protection of military personnel is substantiated and its structural components are defined (the target component, which includes the goal and principles of providing social protection of military personnel; the content component, which contains the directions and means of ensuring social protection; the procedural component, which defines the subjects and objects of social protection and vector of development) The application of the author's model makes it possible to determine qualitative changes in the system of social protection of servicemen and contribute to increasing the effectiveness of social protection of servicemen at the current stage of the development of the Armed Forces of Ukraine and the democratization of the Ukrainian army;

proposed a system of principles on which the system of social protection of servicemen of the Armed Forces of Ukraine in the conditions of Euro-Atlantic integration should be based, developed on the basis of an analysis of the experience and publications of the North Atlantic Alliance. Among the defined principles: the principle of strength, the principle of respect for military personnel, the principles of justice, impartiality, integrity, and joint efforts for the comprehensive support of personnel and the improvement of social protection of military personnel.

improved: procedural directions for the implementation of the system of social protection of servicemen of the defense forces of Ukraine, namely:

1) institutional, to determine the main subjects of the implementation of programs of social protection of military personnel at different levels (from the level of individual communities to the national and international level) in order to improve the coordination of the activities of various authorities and ensure the functioning of a more effective management vertical in the system of social protection ;

2) regulatory and legal aimed at the implementation and regulatory regulation of the functions of state authorities and local self-government bodies that develop and implement social protection programs for military personnel and are responsible for making appropriate changes to the current legislation on the provision of social protection for military personnel of the Defense Forces of Ukraine;

3) material and technical, with the aim of organizing transparent and open monitoring of the processes of accumulation and distribution of material and technical resources, which are involved and implemented in the system of social protection of servicemen of the defense forces of Ukraine. It is the transparency and openness of accounting for the processes of accumulation and distribution of both budgetary funds and volunteer aid, and especially international aid from our partners, their direction to priority areas of social protection, that can contribute to the expansion of sources of financing and the development of social partnership based on trust;

4) practical-communicative, aimed at the development of an active and effective information and communication network with the aim of involving a wide range of representatives of state authorities, local self-government bodies, civil activists, international and national experts in the field, bloggers and media representatives to discuss current problems of social protection of military personnel and possible ways to solve them. According to the dissertation, it is not silence, but the highlighting of actual problems and needs regarding the improvement or improvement of the means of social protection of military personnel in the public space that will contribute to increasing attention to the solution of these problems on the part of civil society and the state and, as a result, will contribute to the optimization of the work of the social protection system in as a whole;

acquired further development:

the scientific and conceptual apparatus in the field of knowledge through the introduction into scientific circulation of the concept «social protection system of servicemen of the defense forces of Ukraine», which is revealed in the work as a joint activity of state authorities, local self-government and civil society regarding the realization of the rights, freedoms, privileges and social guarantees of servicemen of the defense forces of Ukraine in connection with their performance of military service duties established by the current legislation;

the study of the best global practices of social protection of military personnel in NATO member countries, namely: programs to support families of military personnel, a wide range of programs aimed at post-conflict rehabilitation and employment of veterans after completing military service, creation of special funds for military personnel and their family members, introduction of a system of preferential lending for servicemen, etc., with the aim of improving the national system of social protection of servicemen and integrating international experience into the Armed Forces of Ukraine.

The practical significance of the obtained results lies in the introduction of the main results of the dissertation into the system of professional training of officers of the Armed Forces of Ukraine, as well as the possibility of application by state administration bodies to optimize the process of social protection of servicemen of the Armed Forces of Ukraine in order to improve motivation and psychological readiness to perform tasks in the conditions of the Russian-Ukrainian war.

The results of the scientific research are implemented in the practical activities of the social programs «Care» of the local self-government bodies of the Zacarpathian region responsible for the social protection of military personnel and their family members during international events involving military personnel of the North Atlantic Alliance. Also, the main results of the study were implemented in the scientific and educational process of the National Defence University of Ukraine and in the activities of the Military Scientific Department of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine.

Keywords: the constitutional right of military personnel to judicial protection, the latest models of effectiveness, ATO participants, state security, the Armed Forces

of Ukraine (Ukrainian Armed Forces), socio-political context, legal regime of martial law, social protection, moral and psychological state, moral and psychological support, social and psychological features, State policy of Ukraine regarding social protection of military personnel, religious belief, constitutional rights and freedoms of military personnel, psychological readiness and rehabilitation, gender equality.

A jelölt a disszertáció témájában megjelent publikációinak jegyzéke

Tudományos munkák, amelyekben a disszertáció főbb tudományos eredményei jelentek meg:

1. Zsuravlyov M. V., Hryciuk V. M. A vallásgyakorláshoz való jog: katonai lelkész jegyzetei // Hadtörténeti Közlöny: tudományos dolgozatok gyűjteménye. 2021. 39. kötet, 1. szám. 167–169. o.

2. Zsuravlyov M. V., Mulyava V. D. A katonai-szociális munka szervezése az Ukrajnai Fegyveres Erőkben: az alapítás és fejlesztés főbb problémái a jelenlegi körülmények között // Ungvári Nemzeti Egyetem Tudományos Közlöny. Sorozat: Történelem. 2021. 1. szám (44). 72–79. o.

3. Zsuravlyov M. V., Salimon O. M. A katonák társadalmi védelmének problémái Ukrajnában // Intellect XXI: tudományos gazdasági folyóirat. 2023. 2. szám. 20–24. o.

4. Zsuravlyov M. V. A belső szolgálati szabályzat végrehajtásának aktuális problémái az Ukrajnai Fegyveres Erőkben az Antiterrorista Művelet idején Kelet-Ukrajnában: történeti-jogi aspektus (2014–2018) // Jogtudományi elektronikus tudományos folyóirat: elektronikus tudományos szakkiadvány. 2023. 7. szám. 526–529. o.C. 526–529.

5. Zsuravlyov M. V. Az állami hatóságok információs forrásainak bevonása, mint az Ukrajnai Fegyveres Erők katonáinak társadalmi védelmével kapcsolatos problémák kutatásának forrása // Tudomány és Technika Ma. 2023. 12. szám (26). 96–107. o.

6. Zsuravlyov M., Salimon O. A területi előrejelző és szociális munka központok társadalmi munka szervezésének aktuális problémái és fejlesztési lehetőségei // Modern Science. 2022. 1. szám. 13–20. o. (Scopus).

Tudományos munkák, amelyek bizonyítják a disszertáció anyagának kipróbálását:

7. Zsuravlyov M. V. A katonák társadalmi védelmi rendszerének vizsgálatára vonatkozó disszertációs szegmens. *Ukrán Hadsereg: jelen és történeti retrospektíva:* I. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2020. november 27.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2020. 32–33. o.

8. Zsuravlyov M. V. Az anyagi és lakhatási szféra, mint az Ukrajna állami politikájának eleme a katonák társadalmi védelmének biztosításában az Ukrán Fegyveres Erőkben. *Ukrán Hadsereg: az állami függetlenségért folytatott küzdelem főbb szakaszai:* II. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2021. november 26.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2021. 45–46. o.

9. Zsuravlyov M. V. A katonák tagságának jogi ellentmondásai a közösségi szervezetekben az Ukrán Fegyveres Erőkben: problémák és megoldási lehetőségek. *A gazdasági növekedés imperatívusai a fenntartható fejlődés globális céljainak megvalósításában:* III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati internetkonferencia előadásainak összefoglalói (Kijev, 2022. június 10.) / Kijevi Nemzeti Technológiai és Dizájn Egyetem. Kijev, 2022. 311–315. o.

10. Zsuravlyov M. V. Politikai-jogi garanciák a katonák részére az ukrán választási folyamatokban való részvételhez: problémák és megoldási lehetőségek. *Nemzetközi biztonság a modern globális kihívások fényében. Balti országok – Ukrajna: egység, támogatás, győzelem:* III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia tudományos dolgozatai (Kijev, 2023. június 8.) / Kijevi Nemzeti Gazdasági Egyetem. Kijev, 2023. 298–300. o.

11. Zsuravlyov M. V. Az ukrán fegyveres erőknél a katonai szolgálat teljesítésére vonatkozó alkotmányos-jogi garanciák az Oroszországi Föderáció fegyveres agressziója Ukrajna ellen időszakában. *Katonai alakulatok és állami jogvédelmi szervek közös tevékenysége: problémák és megoldási lehetőségek*

hadiállapot idején: V. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia összefoglalói (Odessa, 2023. október 20.) / Katonai Akadémia (Odessa). Odessa, 2023. 369–370. o.

12. Zsuravlyov M. V. A katonák társadalmi és jogi védelmét érintő ügyészi felügyelet megszüntetésének negatív pszichológiai következményei az Antiterrorista Művelet időszakában Kelet-Ukrajnában. *Filozófiai-szociológiai és pszichopedagógiai problémák a személyiség felkészítésében különleges körülmények között:* tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2023. november 23.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2023. 360–363. o.

13. Zsuravlyov M. V. A szolgálati vizsgálat, mint tényező a katonák alkotmányos jogának megsértésében a szakszerű jogi ingyenes segítséghez. *Ukrán Hadsereg: jelen és történeti retrospektíva:* IV. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2023. november 30.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2023. 315–316. o.

Tudományos munkák, amelyek kiegészítő módon tükrözik a disszertáció tudományos eredményeit:

14. Zsuravlyov M. V. Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak társadalmi védelmének jogi alapjai // Az Orosz Föderáció Ukrajna elleni nagyszabású fegyveres inváziójának visszatükröződése (történeti áttekintés: 2022. február – március): monográfia/szerzői kollektíva; Főszerk. M. V. Koval. Kijev : NUOU, 2023. 66–91. o.

15. Zsuravlyov M. V., Ivanenko S. M. A társadalmi garanciák, mint a katonák védelmének tényezői az Ukrán Fegyveres Erőkben a fegyveres agresszió visszaverése során // Fegyveres konfliktus Kelet-Ukrajnában: katonai-történeti aspektus. V. rész: 2018. év : monográfia / szerzői kollektíva; Főszerk. M. V. Koval. Kijev : NUOU, 2023. 141–162. o.

16. Zsuravlyov M. V. A normatív-jogi alapok fejlődése az Egyesített Erők műveleteinek végrehajtásában 2020-ban // Fegyveres konfliktus Kelet-Ukrajnában: katonai-történeti aspektus. VII. rész: 2020. év : monográfia / szerzői kollektíva; Főszerk. M. V. Koval. Kijev : NUOU, 2023. 68–94. o.

17. Zsuravlyov M. V. Az Orosz Föderáció fegyveres erőinek nagyszabású inváziójának kezdete. Az Ukrán Védelmi Erők által végrehajtott védelmi műveletek

(2022.02.24–2022.04.17) // A megtörhetetlenség éve: az Z művelet összeomlása : monográfia / szerzői kollektíva; Főszerk. M. V. Koval. Kijev: NUOU, 2023. 115–195. o.

TARTALOM

JELÖLÉSEK LISTÁJA ……..……..…….....…..... 20
BEVEZETÉS ...…….....… 21
1. FEJEZET. A KUTATÁS TUDOMÁNYTÖRTÉNETE, FORRÁSBÁZISA ÉS MÓDSZERTANA …….....…..…… 32
1.1 A kutatás témájának tudományos fejlettségi állapota….....…….... 32
1.2 A források jellemzése …….…….. 49
1.3A kutatás elméleti és módszertani alapjai …….…… 71
1.fejezet következtetései……...…… 91
2. FEJEZET. AZ UKRÁN FEGYVERES ERŐK KATONÁINAK SZOCIÁLIS VÉDELMÉNEK ÁLLAPOTA AZ OROSZ FÖLDI FEGYVERES AGRESSZIÓ KEZDETE KONTEKSTUSÁBAN …….……....…… 96
2.1 Az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmének elemzése 2014 elején …….……..…..…….....…... 96
2.2 Az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmi rendszerének fejlődésére ható külső tényezők monitorozása …….. 119
2.3 Belső tényezők, amelyek meghatározták az ukrán katonák szociális védelmének fejlődési irányát …….……..… 133
2. fejezet következtetései……..……. 137
3. FEJEZET. AZ UKRÁN FEGYVERES ERŐK KATONÁINAK SZOCIÁLIS VÉDELMÉNEK FEJLESZTÉSE AZ ANTITERRORISTA MŰVELET IDEJE ALATT, FIGYELEMBE VÉVE A NEMZETKÖZI TAPASZTALATOT…….. 141
3.1 Az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmét szabályozó jogi alapok kialakulása az Oroszországi Föderáció fegyveres agressziója idején (2014–2018)……..……..... 141
3.2 A szociális védelmi rendszer átalakulása és az állami szervek tevékenysége, amelyek a katonák szociális védelméért felelősek 2014–2018 között……..…… 180
3.3 Az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmére vonatkozó elképzelések a NATO-tagállamok tapasztalatainak

figyelembevételével……... ……..…… 220
3. fejezet következtetései……..…… 244
KÖVETKEZTETÉSEK…….……..... 250
FELHASZNÁLT IRODALOM LISTÁJA …….……..……..... 262
MELLÉKLET A. A jelölt publikációinak listája a disszertáció témájában és az eredmények kipróbálására vonatkozó adatok ……..… 302
MELLÉKLET B. A disszertációs kutatás eredményeinek végrehajtásáról szóló dokumentumok ……..…… 306
MELLÉKLET C. Válaszlevelek a katonák külföldi kiküldetésének eljárásának tisztázásáról ……..……..... 345
MELLÉKLET D. A 2014–2018 közötti időszakban a katonai személyzet pénzügyi juttatásainak növekedését bemutató piktogram..... 352
MELLÉKLET E. Válaszlevelek a katonák részére nyújtott anyagi támogatás kifizetésére vonatkozó megkeresésre a szociális és életkörülményeket érintő kérdések megoldása érdekében ……. 353
MELLÉKLET F. Válasz az információs kérelemre a Verkhovna Rada Hivatalának folyó archívumával kapcsolatos iratok kezelésének megtagadásáról ……..……... 364
MELLÉKLET G. Levelezés Ukrajna törvényhozó és végrehajtó állami szerveivel ……...……... 367
MELLÉKLET H. Emlékeztető a kulturális és oktatási együttműködésről az A4076-os katonai egység és a Kárpátaljai Megyei Tanács «Kultúra és Művészetek Akadémiája» közszolgálati felsőoktatási intézménye között ……..….. 575

JELÖLÉSEK LISTÁJA

ATÖ – Antiterrorista művelet

EEM – Egyesített Erők művelete

HKR – harci cselekmények résztvevője

HM ÁÁ – az Ukrán Honvédelmi Minisztérium Szakági Állami Archívuma

KÁFÁ – az Ukrán Központi Állami Archívum a legfelsőbb hatóságok és irányítási szervek számára

HÁK – helyi állami közigazgatások

Veteránmin. – az Ukrán Veteránügyi Minisztérium

Szocmin. – az Ukrán Szociálpolitikai Minisztérium

HÖSZ – helyi önkormányzati szervek

ETK – egyesített területi közösség

TMÉ – tömegtájékoztatási eszközök

BEVEZETÉS

A kutatás témájának indoklása. 2014-től kezdődően, az Orosz Föderáció Ukrajna területére történő behatolása, a Krím-félsziget ideiglenes megszállása, valamint az Antiterrorista Művelet (ATÖ) kezdetével a Donyecki és Luhanszki területeken különösen aktuálissá vált az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmi rendszerének fejlesztése. Ez a probléma kiemelten fontos az ukrán hadsereg számára az új kihívások és fenyegetések miatt, valamint az ukrán szociális védelmi rendszerben a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetősége szempontjából.

2014–2018 között, az Ukrajna keleti részén bejelentett Antiterrorista Művelet (ATÖ) ideje alatt az Ukrán Fegyveres Erők katonái a tisztesség és méltóság legjobb példáit mutatták, lelkiismeretesen teljesítették kötelességüket Ukrajna és az ukrán nép iránt. Ugyanakkor nem szabad elfelejteni, hogy ebben az időszakban a katonák jelentős része különböző súlyosságú sérüléseket szenvedett, részben vagy teljesen elvesztette munkaképességét, egyes katonák életüket vesztették, eltűntek, vagy fogságba estek.

Nyilvánvaló, hogy a katonák és családtagjaik megfelelő szociális védelmének biztosítása a különleges élet- és szolgálati körülmények miatt az állam haladéktalan feladata volt. A harci műveletek résztvevőinek minősítést kapott katonáknak vitathatatlan joguk volt a fokozott állami támogatáshoz, és kizárólag az államra támaszkodhattak szociális jogaik védelmében. Ugyanakkor a kutatás keretében elvégzett történeti-jogi elemzés az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmi rendszerének 2014–2018 közötti kialakulásáról (ez az időszak fedi le az ATÖ Ukrajna területén tartó időszakát) számos jelentős hiányosságot tárt fel a rendszer bevezetésében. A szerző szerint ezek a hiányosságok a belső és külső tényezők összességének következményei, amelyek elemzésére a disszertációban kiemelt figyelem irányul.

A harci műveletek résztvevőinek státuszának megszerzésének mechanizmusa csak 2014. augusztus végén került meghatározásra (az Ukrajna Minisztertanácsa 2014. augusztus 20-i 413-as számú határozata, módosításokkal), és csak 2014 második felétől 2018-ig az Antiterrorista Műveletben való részvétel alapján kapták

meg ezt a státuszt a személyek. 2018-tól kezdődően ennek megfelelően az Egyesített Erők Műveletének résztvevői kapták meg a státuszt.

Az állami szociális védelmi politika értelmében a harci műveletek résztvevőinek (UD) státusza a katonáknak biztosítja a szociális védelmet azáltal, hogy az állam megfelelő életkörülményeket teremt, célprogramokat valósít meg, valamint juttatásokat, előnyöket és szociális garanciákat biztosít számukra. Az elhunyt katonák családjai, akik elveszítették eltartóikat, szintén potenciális kedvezményezettjei számos szociális támogatásnak. A pénzügyi, tárgyi és szociális ellátás, a pszichológiai rehabilitáció, a szociális és szakmai adaptáció kérdései, valamint a lakhatási és nyugdíjbiztosítási problémák a harci műveletek résztvevői számára 2014 második felétől valóban a kormányzati és helyi önkormányzati szervek figyelmének középpontjában álltak. Azonban a katonák szociális védelmének Ukrajnában és a NATO-tagországokban alkalmazott irányainak elemzése jelentős elmaradást mutat az anyagi és pénzbeli ellátás szintjében, valamint számos, a katonák családjait támogató program hiányát, amelyek az Alszövetség országai számára kötelező vagy ajánlott irányelvek a szociális védelem megvalósításában.

Fontos kiemelni, hogy az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni teljes körű inváziója 2022-es kezdete óta országunkban intenzív folyamat zajlik a katonák és háborús veteránok szociális védelmi rendszerének hatékonyabbá tételére: tökéletesítik a jogszabályi alapot, javult az ukrán hadsereg anyagi-technikai és pénzügyi ellátottsága, automatizálják a katonák számára nyújtott szolgáltatások folyamatát, és bevezetik a NATO-szabványokat az ország védelmi képességeinek növelése és az ukrán hadsereg demokratizálása érdekében.

Ugyanakkor a mai napig számos kérdés megoldatlan, nevezetesen: a nemzeti jogszabályok nem teljes mértékben felelnek meg a NATO-szabványoknak; hiányzik az állami és helyi önkormányzati szervek közötti világos funkcionális együttműködés; a meglévő szociális védelmi rendszer általános inercia jellemzi; az állami programok nem kellően hatékonyak; alacsony a katonák és családtagjaik tájékoztatottsági szintje a szociális juttatások rendszeréről; korlátozottak az anyagi források; gyenge a kormányzat visszacsatolása a veterán civil szervezetekkel;

valamint nem fordítanak elegendő figyelmet a harci műveletekben részt vevő katonák családjainak szociális védelmére és átfogó támogatására a média részéről. Ez a katonák szociális védelmére vonatkozó állampolitikai változások fragmentált jellegét igazolja, nem pedig a teljes szociális védelmi rendszer átfogó reformját.

A disszertációban feltárt ellentmondásokra tekintettel a *tudományos feladat* a következőképpen került meghatározásra: átfogó hadtudományi elemzés elvégzése az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszerének 2014 és 2018 közötti kialakulási folyamatáról, valamint a katonák szociális védelmére vonatkozó megközelítések genezisének vizsgálata az euroatlanti integráció kontextusában.

A munka kapcsolata tudományos programokkal, tervekkel és témákkal. A disszertáció tudományos eredményei a tudományos kutatásokban is megjelentek, különösen a társadalmi garanciák terén, az Oroszországi Föderáció fegyveres agressziójának visszaverése és elrettentése körülményei között: «Alkalmazás OS-2» (2019), «OS-3» (2020) és «OS-4» (2021) kódok alatt.

A kutatás tárgya a katonai állomány szociális védelme

A kutatás témája – A kutatás tárgya az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmének történeti-jogi aspektusa a 2014 és 2018 között Ukrajna keleti részén folytatott terrorellenes művelet időszakában.

A kutatás célja és feladatai a kutatás tárgyának és témájának megfelelően. A munka célja az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmi rendszerének 2014 és 2018 közötti kialakítási folyamatának elméleti vizsgálata, valamint a katonák szociális védelméhez kapcsolódó megközelítések genezisének meghatározása az euroatlanti integráció kontextusában.

A cél alapján a kutatás a következő **feladatokat** tűzte ki:

1. Elvégezni a tudósok nézeteinek elméleti és módszertani elemzését a katonák szociális védelmének problémájáról.

2. Kidolgozni a katonák szociális védelmének átfogó elemzésére szolgáló modellt, és meghatározni annak szerkezeti elemeit.

3. A kidolgozott modell alapján vizsgálni a katonák szociális védelmének rendszerének állapotát és átalakulási feltételeit az ukrán fegyveres erők körében az Oroszország elleni katonai agresszió idején.

4. Összegyűjteni a katonák és családtagjaik szociális védelmének kialakítási és megvalósítási tapasztalatait Ukrajnában és a NATO-tagállamokban (2014–2018), valamint gyakorlati ajánlásokat megfogalmazni az ukrán katonák szociális védelmi politikájának tökéletesítésére a nemzetközi legjobb gyakorlatok figyelembevételével.

5. Kidolgozni azokat az elveket, amelyekre az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszere az euroatlanti integráció körülményei között épülnie kell, a NATO tapasztalatainak és publikációinak elemzése alapján.

A kutatás elméleti-módszertani alapját a strukturális-funkcionális és a multidiszciplináris megközelítések képezték (R. Merton, T. Parsons, H. Spencer), a szociális filozófia és a vezetéselmélet tudományos állításai (A. Andruscsenko, V. Kremen, L. Krimec), valamint az állampolgárok társadalmi védelmi rendszerének kialakítására vonatkozó elméleti megközelítések (A. Horily, J. Kovbasyuk, O. Paliy, I. Rudkevics, V. Skuratovszkij, V. Terticska és mások).

A katonák és a harci műveletekben részt vevők szociális védelmére irányuló állami politika végrehajtásának mechanizmusait Ukrajnában I. Avtusenko, V. Alescsenko, P. Bogucskij, E. Gordijenko, A. Krivenko, O. Krivenko, L. Medvid, V. Pasinszkij és B. Samraj kutatásai alapján elemezték. A szóban forgó tudósok munkáiban bemutatták az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális garanciáira vonatkozó jogszabályok alapvető rendelkezéseit, elemezték a katonák számára tiltott tevékenységek típusait, jogaikat, kötelezettségeiket, kedvezményeiket és nyugdíjbiztosításukat. Kiemelték az ukrán fegyveres erők szociálpolitikájának fő irányait, továbbá a legfőbb problémás kérdéseket és azok megoldására vonatkozó javaslatokat, a katonai-szociális szféra további fejlődési tendenciáit, a katonák alkotmányos jogát a bírósági védelemre, valamint az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmére vonatkozó hatékony új modell kialakítását.

A szerző különös figyelmet fordított Ukrajna törvényeinek gyakorlati megvalósítására, nevezetesen a «A katonák és családtagjaik szociális és jogi

védelméről», a «A katonai szolgálatból elbocsátott személyek és egyes más személyek nyugdíjbiztosításáról», valamint a «A háborús veteránok státusáról és szociális védelmük garanciáiról» szóló jogszabályokra a 2014–2018 közötti időszakban.

A kutatás során széles körű forrásanyagot használtak, többek között dokumentumokat, amelyek tartalmazzák a törvényi és jogszabályi aktusokat, valamint kézikönyveket, módszertani ajánlásokat és elemző áttekintéseket, amelyek a katonák és családtagjaik szociális védelmét tárgyalják. Ezen túlmenően felhasználták az állami és katonai hatóságok tevékenységének általános megközelítését és konkrét példáit bemutató adatokat a katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítása terén 2014–2018 között. A kutatás kiterjedt jelentésekre, beszámolókra és hivatalos megkeresésekre adott válaszokra is, amelyek jellemzik az állam szociálpolitikai tevékenységét a katonák tekintetében. Emellett felhasználták a kormányzati szervek, a Honvédelmi Minisztérium és az Ukrajna Fegyveres Erőinek Főparancsnokságának hivatalos elektronikus forrásait, amelyek ismertetik az adott időszakra vonatkozó állami szociálpolitikát a katonák és családjaik számára.

A kutató jelentős részben Ukrajna archívumaiban szerezte az információkat, ahol olyan, a tudományos érdeklődésre számot tartó, még nem publikált dokumentumok és anyagok találhatók, amelyek a disszertáció témájához kapcsolódnak. Az Ukrajna állami szociálpolitikai tevékenységének, valamint a katonák és családtagjaik szociális védelmének 2018 előtti időszakát vizsgálva kiemelt jelentőséggel bírnak a Minisztérium Védelmi Ágazati Állami Archívumában található fondok. Ezen túlmenően a szerző elemezte a vizsgált témakörhöz tartozó forrásokat az Ukrajna Központi Állami Archívumában, ahol a legfelsőbb állami és közigazgatási szervek dokumentumai találhatók, valamint a V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtár archívumában.

Kutatási módszerek. Az Ukrán Állam társadalombiztosítási politikájának a katonák és családtagjaik védelmi rendszerének fejlesztésére vonatkozó 2014–2018 közötti kutatásában széles módszertani, eljárási és megközelítési eszköztárat alkalmaztak, általános elméleti jelleggel. A kutatás alapját a tudományosság, a

történetiség, az objektivitás, a rendszerelvűség és az emberközpontúság általános tudományos elvei képezték.

A doktori értekezés elkészítése során kiegészítő tudományos módszerek komplexumát alkalmazták, amely három alcsoportra osztható: általános tudományos, speciálisan történeti és interdiszciplináris módszerekre. Különös jelentőséget tulajdonítottak a történeti és logikai módszereknek, amelyek célja a történelmi események genezisének és lényegének feltárása.

A kitűzött célok elérése érdekében mind általános tudományos, mind speciális módszereket alkalmaztak: analitikus, összehasonlító-jogi, deduktív-tipológiai, rendszerszemléletű, valamint interdiszciplináris módszereket, nevezetesen praxeológiai és holisztikus módszereket. Ezek lehetővé tették a meglévő jogi és normatív helyzet kapcsolatának meghatározását a katonák szociális védelmének gyakorlati megvalósításával a vizsgált időszakban, valamint a katonák szociális védelmi rendszerének kialakítását a nemzetközi, különösen a NATO-tagállamok tapasztalatainak figyelembevételével.

A munka során alkalmazott főbb általános-történeti (speciális történeti) módszerek közé tartoznak a történetigenetikai, történetösszehasonlító, történetrendszerező és történettipológiai módszerek, amelyek lehetővé tették a katonák szociális védelmének történeti tapasztalatainak retrospektív elemzését. Különösen a történetigenetikai módszer tette lehetővé a társadalmi folyamatok irányításának stratégiai vonalainak feltárását, valamint a történelmi tendenciák azonosítását az ukrán állampolitika fejlesztésében a katonák és családtagjaik szociális problémáinak megoldása terén. A történet-összehasonlító módszer lehetővé tette a különféle jelenségek tartalmi jellegének feltárását hasonló tulajdonságaik és eltéréseik alapján, valamint azok tér- és időbeli összehasonlítását.

A megszerzett eredmények tudományos újdonsága abban rejlik, hogy a disszertáció új tudományos állításokat dolgozott ki, amelyek együttesen lehetővé teszik az aktuális tudományos feladat megoldását a 2014–2018 közötti időszakban az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszerének kialakulásának katonatudományi elemzésére, valamint a katonák szociális

védelméhez kapcsolódó megközelítések genezisének vizsgálatára az euroatlanti integráció kontextusában, nevezetesen:

először:

megalapozásra került a katonák szociális védelmének komplex elemzésére szolgáló modell, és meghatározásra kerültek annak strukturális elemei: a célkomponens, amely magában foglalja a katonák szociális védelmének célját és elveit; a tartalmi komponens, amely a szociális védelem irányait és eszközeit foglalja magában; valamint a folyamatkomponens, amely meghatározza a szociális védelem alanyait és tárgyait, valamint a fejlődés irányát. A szerzői, új modell alkalmazása lehetővé teszi a katonák szociális védelmi rendszerében bekövetkező minőségi változások meghatározását, és elősegíti a katonák szociális védelmének hatékonyságának növelését a Fegyveres Erők fejlődésének jelenlegi szakaszában, valamint az ukrán hadsereg demokratizálódásának folyamatában.

javasoltak egy olyan elvrendszert, amelyre az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszere az euroatlanti integráció körülményei között épülnie kell, és amelyet a NATO tapasztalatainak és kiadványainak elemzésén alapuló kutatás alapján dolgoztak ki. A meghatározott elvek között szerepel a szilárdság elve, a katonák tiszteletének elve, az igazságosság, a pártatlanság és a becsületesség elvei, valamint az erőfeszítések összehangolásának elve a személyzet átfogó támogatása és a katonák szociális védelmének javítása érdekében.

korszerűsítették: az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszerének folyamat-specifikus irányait, nevezetesen:

1) intézményi, amely a katonák szociális védelmi programjainak végrehajtásáért felelős főbb szereplők meghatározására szolgál különböző szinteken (a helyi közösségektől a nemzeti és nemzetközi szintig), a különböző hatalmi szereplők tevékenységének jobb koordinálása és a hatékonyabb irányítási vertikális működés biztosítása érdekében a katonák szociális védelmi rendszerében;

2) jogszabályi, amely a szociális védelmi programokat kidolgozó és végrehajtó állami és helyi önkormányzati szervek funkcióinak megvalósítására és jogi

szabályozására irányul, valamint a katonák szociális védelmének biztosítására vonatkozó hatályos jogszabályok megfelelő módosításáért felelős;

3) anyagi-technikai, amely az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszerében alkalmazott anyagi-technikai erőforrások felhalmozásának és elosztásának átlátható és nyílt monitorozását célozza. Az erőforrások – legyen szó költségvetési forrásokról, önkéntes vagy nemzetközi segítségről – átláthatósága és nyíltsága, valamint a szociális védelmi prioritásokra történő irányítása hozzájárulhat a finanszírozási források bővítéséhez és a bizalmon alapuló társadalmi partnerség fejlesztéséhez;

4) gyakorlati-kommunikációs, amely az aktív, hatékony információs és kommunikációs hálózat kialakítására irányul, széles körű részvételt biztosítva az állami hatóságok, helyi önkormányzatok, civil aktivisták, nemzeti és nemzetközi szakértők, bloggerek és médiaképviselők számára a katonák szociális védelmének aktuális problémáinak és lehetséges megoldásainak megvitatására. A szerző véleménye szerint éppen a problémák nyílt bemutatása, nem elhallgatása a nyilvános térben növeli a társadalom és az állam figyelmét ezek megoldására, ami következésképpen elősegíti a szociális védelmi rendszer egészének optimalizálását.

további fejlődésen mentek keresztül:

tudományos-fogalmi apparátus: a tudományágban az «Ukrajna védelmi erőinek katonáinak társadalmi védelmi rendszere» fogalom tudományos forgalomba hozatalával, amely a munkában úgy kerül értelmezésre, mint az állami hatóságok, a helyi önkormányzatok, a civil társadalom és az állam biztonságának közös tevékenysége a hatályos jogszabályokban meghatározott jogok, szabadságok, kedvezmények és társadalmi garanciák megvalósítása érdekében az Ukrajna védelmi erőinek katonái számára, a katonai szolgálati kötelezettségeik teljesítésével összefüggésben;

a NATO-tagállamokban a katonák társadalmi védelmi rendszerének legjobb nemzetközi gyakorlatainak vizsgálata, nevezetesen: a katonák családjainak támogatására irányuló programok; a konfliktus utáni helyreállítást és a veteránok elhelyezkedését elősegítő átfogó programok a katonai szolgálat befejezése után;

külön alapok létrehozása a katonák és családtagjaik számára; kedvezményes hitelezési rendszer bevezetése a katonák számára; és egyéb intézkedések. A cél az ukrán katonák társadalmi védelmi nemzeti rendszerének fejlesztése, valamint a nemzetközi tapasztalatok integrálása az Ukrajna Fegyveres Erőibe.

A kutatási eredmények gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy a disszertáció anyagai felhasználhatók az állami és helyi önkormányzati szervek számára a katonák társadalmi védelmével kapcsolatos programok kialakítása és végrehajtása során. Továbbá hasznosak lehetnek tudományos és oktatási intézmények, valamint nemzetközi civil szervezetek számára a további tudományos kutatások folytatásában az adott témakörben, különös tekintettel a mesterséges intelligencia programjának bevezetésére az Ukrajna állampolitikájába a katonák és családtagjaik társadalmi védelmének biztosítása érdekében.

A kapott eredmények gyakorlati jelentősége abban áll, hogy a disszertáció fő eredményei bevezethetők a katonai tisztek, az Ukrajna Fegyveres Erőinek állományának, valamint a lelkipásztori szinódus katonai lelkészeinek szakmai képzési rendszerébe. Továbbá felhasználhatók az állami szervek számára a Fegyveres Erők katonáinak társadalmi védelmi folyamatainak optimalizálására, különös tekintettel a motiváció és pszichológiai felkészültség (rehabilitáció), a vallási elkötelezettség, valamint a morális és pszichológiai támogatás javítására a feladatok végrehajtása során az orosz–ukrán háború feltételei között.

A tudományos kutatás eredményeit a «Törődés» szociális program gyakorlati tevékenységébe vezették be, amelyet a Kárpátaljai Megye helyi önkormányzatai valósítanak meg, és amelyek felelősek a Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik társadalmi védelméért. A program kiterjed nemzetközi események lebonyolítására is, a katonák bevonásával a NATO szervezetéből:

1. Jászjányi területi közösség, Rahívi járás, Kárpátalja (bevezetési aktus № 1/5, 2021. június 26.)
2. Ungvári városi tanács, Kárpátalja (bevezetési aktus № 11, 2021. április 26.)
3. Csapi városi tanács, Kárpátalja (bevezetési aktus № 17, 2021. április 27);

4. Rahívi városi tanács, Kárpátalja (bevezetési aktus № 22, 2021. április 29);

5. Jászjányi területi közösség, Rahívi járás, Kárpátalja (bevezetési aktus № 1/12/64, 2021. április 29);

6. Jászjányi területi közösség, Rahívi járás, Kárpátalja (bevezetési aktus № 05, 2022. január 25);

7. Rahívi Területi Toborzó és Szociális Támogatási Központ (bevezetési aktus № 104, 2022. január 23).

A kutatás főbb eredményeit bevezették az Iván Csernyahovszkij Nemzeti Védelmi Egyetem tudományos-oktatási folyamatába (bevezetési aktus 2017. augusztus 3.), a Nemzeti Védelmi Egyetembe (bevezetési aktus 2023. szeptember 14.), valamint az Ukrán Fegyveres Erők Főparancsnokságának Katonai-Tudományos Igazgatóságának tevékenységébe (bevezetési aktus 2018. június 8.; bevezetési aktus 2019. július 24.).

A jelölt személyes hozzájárulása. A disszertáció önálló tudományos munka. Az eredmények, következtetések és javaslatok a szerző saját kutatási tevékenységéből származnak. A társszerzős publikációkból a dolgozatban csak azok az ötletek, megállapítások és számítások kerültek felhasználásra, amelyek a jelölt személyes munkájának eredményei. Ezenkívül a disszertáció szerzője személyesen: a [243]-ban javaslatot tett a normatív jogi aktusok módosítására a vallási kérdések és a katonai lelkész gyakorlati tevékenysége tekintetében az Ukrajna keleti részén végrehajtott Antiterrorista művelet során; a [246]-ban javaslatot tett a normatív jogi aktusok módosítására az Ukrajna Fegyveres Erőiben szolgáló katonák szociális védelme terén; a [251]-ben javaslatot tett az Ukrán Fegyveres Erők belső szolgálati szabályzatának módosítására; a [352]-ben vizsgálta a katonai parancsnokságok területi toborzó- és szociális támogató központokká történő átalakításának kérdését, amely alapján javaslatokat tett a normatív jogi aktusok módosítására a Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik szociális ellátása tekintetében.

A kutatás eredményeinek kipróbálása. A disszertáció kulcsfontosságú megállapításait és eredményeit nemzeti és nemzetközi tudományos–gyakorlati

konferenciákon, szemináriumokon és kerekasztal-beszélgetéseken tették közzé, nevezetesen:

I. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Az ukrán hadsereg: jelen és történelmi retrospektíva» (Kijev, NUOU, 2020. november 27.);

II. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Az ukrán hadsereg: az állami függetlenségért folytatott küzdelem főbb szakaszai» (Kijev, NUOU, 2021. november 26.);

III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati internet-konferencia «A gazdasági növekedés imperatívuszai a fenntartható fejlődési globális célok megvalósításának kontextusában» (Kijev, KNUTD, 2022. június 10.);

IV. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «A nemzetközi biztonság a jelenlegi globális kihívások fényében. A balti államok – Ukrajna: egység, támogatás, győzelem» (Kijev, KNEU, 2023. június 8.);

V. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «A katonai alakulatok és az állami rendvédelmi szervek közös tevékenysége: problémák és megoldási lehetőségek hadiállapot idején» (Odessza, VA, 2023. október 20.).

Tudományos-gyakorlati konferencia «Filozófiai-szociológiai és pszichológiai-pedagógiai problémák a személyiség felkészítésében a feladatok végrehajtására különleges körülmények között» (Kijev, NUOU, 2023. november 23.);

IV. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Az ukrán hadsereg: jelen és történelmi retrospektíva» (Kijev, NUOU, 2023. november 30.).

A munka szerkezete. A disszertáció a következő részekből áll: címlap, összefoglaló, tartalomjegyzék, jelölések listája, bevezetés, három fejezet, következtetések, felhasznált irodalom jegyzéke és mellékletek. A disszertáció teljes terjedelme 509 oldal, ebből 268 oldal a főszöveg, 9 ábra, 12 táblázat, 8 melléklet 201 oldalon. A felhasznált irodalom jegyzéke 367 tételt tartalmaz 40 oldalon.

1. FEJEZET

A KUTATÁS TÖRTÉNETÍRÁSA, FORRÁSBÁZISA ÉS MÓDSZERTANA

1.1 A kutatási téma tudományos feldolgozottságának helyzete

Az Ukrán Fegyveres Erők hatékony fejlesztésének problémája a különleges időszakban – amelyet az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni fegyveres agressziója váltott ki – interdiszciplináris jellegű, és magában foglalja a jogszabályi bázis optimalizálását, valamint a katonák és családtagjaik szociális védelmi rendszerének megerősítését. Ez a kérdés a modern kori Ukrajna történelme óta, a függetlenség elnyerésétől kezdve, a történeti tudósok, politológusok, filozófusok, szociológusok, jogászok, közgazdászok és más tudósok vizsgálatának tárgyát képezi.

Az Ukrajna állami politikájának történeti irodalma a katonák és családtagjaik szociális védelméről 2014–2018 között a hazai szakértők tudományos munkáinak összességéből áll, akik különböző szempontokból és eltérő mélységben vizsgálták a probléma egyes aspektusait. A hazai szerzők a Katonai Erők szociális védelmének tanulmányozását már Ukrajna államiságának első éveiben megkezdték. Ennek oka nem csupán tudományos-ismeretszerzési célokban rejlett, hanem a fegyveres erők kiépítésének gyakorlati szükségleteiben is, amelyet tovább nehezített az ország instabil szociális és gazdasági helyzete.

A disszertáns véleménye szerint a tudományos munkákat, amelyek az önálló Ukrajna 2014–2018 közötti katonák és családtagjaik szociális védelmét célzó állami politikáját tárgyalják, célszerű problémaközpontú és tematikus elv szerint osztályozni (1.1. ábra).

Az adott problémakörből származó tárgyilagos történeti kutatások hiányosságai miatt a hazai katonatörténet és a katonák, valamint családtagjaik szociális problémáinak interdiszciplináris vizsgálata került kiválasztásra, ami meghatározta a disszertáció szerzője által feldolgozott historiográfiai források kiválasztásának és

osztályozásának elveit. Kiemelt helyet foglalnak el ezek között a történeti-jogi, társadalom-gazdasági és politológiai jellegű források [200].

- 1. **Általános tartalom**, amelyben a szociális védelem folyamatait az Ukrajna Fegyveres Erőinek kiépítésének kontextusában tárgyalják.
- 2. A kutatások, amelyek a szociális védelem rendszerének **humanitárius összetevőjére** irányulnak.
- 3. Ukrajna állami politikájának a társadalmi védelem **anyagi szférájában** történő megvalósítását bemutató munkák.
- 4. A katonai szolgálatból **leszerelt vagy nyugdíjba vonult** katonák társadalombiztosításával kapcsolatos tudományos vizsgálatok.

Ábra 1.1 – A katonák és családtagjaik szociális védelméről szóló tudományos munkák tartalma 2018-ig
(forrás: a szerző dolgozta ki Avtusenko I.B. tudományos eredményei alapján)

A 2018-ig terjedő időszakban az Ukrán Fegyveres Erők kialakulásának és fejlődésének fő irányait, valamint a katonák és családtagjaik szociális védelmének egyes aspektusait számos tudós és katonai szakértő vizsgálta: I. Avtusenko [201, 202, 207], Yu. Kalagina [260], O. Kuz'muk [279], V. Chornyi [321] és mások (1.1. táblázat).

E munkák tartalma feltárja a katonák szociális védelmének lényegét, és általános képet ad az ukrán hadsereg létrehozásáról és reformjáról a vizsgált időszakban, történeti retrospektívát nyújt, valamint bemutatja a függetlenség elnyerésével kapcsolatos innovációk kialakulását. Azonban az elvégzett elemzés alapján ezek a munkák főként információs és ténybeli, vitatott jellegűek, ami indokolttá teszi egy komplex történeti kutatás lefolytatását.

1.1. táblázat – A katonák szociális védelmének egyes aspektusai

Szerző	A kulcsfontosságú szempont a katonák szociális védelmének meghatározásában	Megoldatlan kérdések
E. Hryhorenko	Garantálása a katonák személyes sérthetetlenségének és teljes méltóságának, az alkotmányos jogok és	Nem tárgyalták a

[236]	szabadságok tiszteletben tartása, a katonák és családtagjaik társadalmi védelme, a katonai egységekben a rend és fegyelem fenntartása, a megfelelő morális és pszichológiai állapot biztosítása, a kiképzés és a harci készségek, valamint a szakmai színvonal folyamatos fejlesztése, a biztonság garantálása – ideértve az állomány egészségének megőrzését és megerősítését, a bűnözés megelőzését és más fontos intézkedések végrehajtását – az állam, a parancsnokság, valamint az egyes katonák részéről.	katonák és családtagjaik társadalmi védelmének gyakorlati megvalósítási folyamatait.
S. Poltorak [298]	Az ukrán fegyveres erők katonáinak egészségügyi rehabilitációja, amelyet a NATO támogatásával hajtottak végre.	A katonák és családtagjaik szociális védelmének átfogó elemzése.
A. Papikyan [294]	Az ukrán fegyveres erők szociális politikájának részeként.	
E. Afonin [219]	A vallás szerepe a katonák nevelésében, valamint a szolgálatból való elbocsátás okainak és az azt követő alkalmazkodási problémák elemzése.	
V. Shevchuk [327]	A civil szervezetek szerepe a katonák szociális problémáinak kezelésében.	
L. Novak-Kalayeva [287]	A katonák állami szociális védelmét szabályozó jogi normák. A katonai reform sorsa, sikere vagy kudarca a szociális védelem szintjétől függ.	
V. Radetskyi [303]	Államilag garantált szociális és jogi biztosítás a katonák és családtagjaik számára, valamint az állami lakhatási program kidolgozása és bevezetése.	
Yu. Kalahin [260]	Méltányos anyagi juttatás, új katonai beosztás betöltése az oktatási és képesítési fejlődés figyelembevételével; fokozott figyelem a katonák egészségének támogatására (orvosi ellátás, pihenőszervezés és sporttevékenységek).	

Forrás: a szerző által kidolgozva Autushenko I.B. tudományos eredményei alapján.

A kutatott probléma lényegének szélesebb körű megértésére tett kísérlet M. Buldyak [228] cikkében figyelhető meg, amely nemcsak a katonák szociális védelmének alapelveit jellemzi, hanem alátámasztja a materiális biztosítás szerepét is. A katonák szociális védelmét figyelembe véve kell megvalósítani pszichológiai

állapotukat, önbecsülésüket, valamint a kollégák, a vezetés és a társadalom általi elismerést, ami elősegíti a legképzettebb és leglelkiismeretesebb személyek bevonását és megtartását a katonai szolgálatban, akik képesek biztosítani és védeni mind Ukrajna állampolgárainak, mind az állam egészének jogait és érdekeit.

Egyes katonák jogi státuszával kapcsolatos kérdéseket I. Kachán [263] és S. Poltorak [298] is vizsgált. Különösen I. Kachán tárgyalta a katonák és családtagjaik jogi védelmének biztosítását, mint a jogi munka egyik fő irányát az Ukrán Fegyveres Erőkben, amely garantálja a katonák alkotmányos jogainak és szabadságainak érvényesítését, valamint az anyagi-jövedelmi biztosítást, amely elősegíti az érdeklődést a katonai szolgálat iránt.

V. Pashyns'kyi [295, 296] a katonák szociális védelmét mint alkotmányos-jogi státuszuk egyik elemét vizsgálta. A tudós a szociális védelem jogi összetevőjét tárgyalva hangsúlyozza az e tárgykörre vonatkozó jogszabályok pontosításának és új jogi aktusok elfogadásának szükségességét.

V. Aleshchenko [209–212] cikkeiben a kutató áttekintette az ukrán fegyveres erők katonái számára biztosított szociális garanciákról szóló jogszabályok fő rendelkezéseit, elemezte a katonák számára tiltott tevékenységek típusait, jogaikat, kötelességeiket, kedvezményeiket és nyugdíjbiztosításukat. Bemutatta az ukrán fegyveres erők szociálpolitikájának fő irányait, valamint a legfontosabb problémás kérdéseket és javaslatokat azok megoldására, továbbá a katonai-szociális szféra további fejlődési tendenciáit. A tudós rámutatott, hogy a katonai szféra szociális programjai objektíve túlnyomórészt deklaratív jellegűek voltak, a finanszírozás nem volt teljes, és a jogalkotók szabadon kezelték a katonák szociális jogait és garanciáit meghatározó törvényeket. Tanulmányozta a katonák megfelelő szintű szociális védelmének biztosítását mint az ukrán fegyveres erők harcképességének fenntartásának egyik legfontosabb tényezőjét.

B. Shamray számos munkájában vizsgálta a katonák alkotmányos jogainak és szabadságainak korlátozásával kapcsolatos jogi aspektusokat a rendkívüli állapot jogi szabályozása alatt, valamint az ukrán fegyveres erők és más katonai alakulatok

katonáinak alkotmányos jogainak és szabadságainak betartására vonatkozó parlamenti ellenőrzés egyes kérdéseit [324, 325].

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a fent említett kutatók munkáinak többsége a «szociális védelem» kifejezés meghatározására és értelmezésére összpontosít tisztán jogi kontextusban. Fontos kiemelni, hogy az olyan fogalmak, mint a «szociális védelem» és a «szociális biztosítás» definíciója a jogi normákban való értelmezésükön alapul, amelyek elsődleges forrást jelentenek ezek bevezetéséhez és gyakorlati megvalósításához.

Érdemes kiemelni néhány munkát, amelyek jelentős érdeklődésre tartanak számot a kutatás szempontjából. Különösen O. Verba [229, 230] vizsgálta a katonák szociális védelmi rendszerének és a megfelelő jogi-normatív alapok fejlesztését, amelyek biztosítanák a katonák megfelelő szociális védelmét. A szerző megjegyezte, hogy a katonáknak és családtagjaiknak nyújtott szociális garanciák és juttatások nem teljes mértékben valósultak meg az Ukrajna Állami Költségvetéséből történő alulfinanszírozás miatt. Ezenkívül M. Kravcsenko, V. Trach és G. Razumceva [271] javaslatokat dolgoztak ki a katonák és családtagjaik szociális védelmének javítására az Oroszország Ukrajna elleni agressziója körülményei között. Ugyanakkor nem végeztek történeti elemzést az Ukrajna meglévő állampolitikájáról a katonák, a szolgálatot befejező személyek és családtagjaik szociális védelme vonatkozásában.

I. Avtusenko részletesen tárgyalta Ukrajna állampolitikájának kulcsfontosságú aspektusait a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatban 1991–2014 között, és átfogóan elemezte a jogi-normatív alapokat, valamint a katonák szociális védelmi rendszerének lényegét, tartalmát és sajátosságait az említett időszakban [199].

M. Karpenko az ukrán fegyveres erők jogi tevékenységét tárgyalta, különösen a katonák, a szolgálatból elbocsátott személyek és családtagjaik szociális védelmének biztosításával kapcsolatos problémákat elemezte [262]. A békefenntartó kontingensek katonáinak szociális védelmére vonatkozó sajátosságokat I. Koropatnyik, S. Nenko és S. Pasika vizsgálták [269]; azonban nem tárgyalták a törvényi normák gyakorlati megvalósítását ezen katonai kontingensek esetében.

Számos publikáció szerzői a katonák szociális védelmét elsősorban anyagi helyzetük javításának szempontjából vizsgálták, ami a szociális védelmi állampolitika fő célja. A kutatók figyelmen kívül hagyták azonban a téma olyan aspektusait, mint a szociális védelem hatása a katonák moráljára és pszichológiai állapotára, valamint a katonai egységek harckészségére. A katonák szociális védelmével kapcsolatos átfogó történeti kutatások hiánya a fegyveres erők és családtagjaik szociális védelmére irányuló állampolitika végrehajtásának folyamatában a kutatás hiányosságának tekinthető, és indokolja a tudományos vizsgálódás folytatását ezen a területen.

Történeti szempontból Ukrajna állampolitikájának a katonák és családtagjaik szociális védelmére vonatkozó történetírását a 2005 előtti időszakban S. Koroljov [366] disszertációja egészíti ki. A szerző elemezte a katonák szociális garanciáit biztosító jogi és normatív keretrendszer kialakításának folyamatát az Ukrán Fegyveres Erők kezdeti felépítésének szakaszában, valamint a katonák szociális védelmének fejlődését a reformok keretében. A szociális védelmet elsősorban a jogszabályok tükrében vizsgálta, különösen nem tárgyalva azt, hogy a különböző törvények elfogadása milyen hatással volt a katonákra és családtagjaikra. Ugyanakkor S. Koroljov disszertációja csupán az 1991–2005 közötti időszakot ölelte fel.

Számos hazai kutató tudományos munkájában vizsgálta a lelkiismereti és vallásszabadság érvényesülésének problémáját az Ukrán Fegyveres Erőkben. S. Kalaur és N. Oleksziuk [288] például elemezték a lelki gondozás és a spirituális kíséret jelentőségét a katonai közegben, és javaslatot tettek a katonai lelkészi szolgálat bevezetésének támogatására az Ukrán Fegyveres Erőkben. Véleményük szerint ez erősítené a vallás szerepét a katonák erkölcsi értékeinek, etikai normáinak és elveinek kialakításában, ami pozitív hatással lenne szolgálati kötelezettségeik teljesítésére, rendeltetésszerű feladataik végrehajtására, valamint családjaik mindennapi életére. A kutatók hangsúlyozták, hogy «a vallás kielégíti a hívő katonák és családtagjaik felekezeti igényeit, megerősíti tudatukban a magas fokú spiritualitást, erkölcsöt, kultúrát és hazafias érzéseket, amelyek történelmileg jellemzőek az ukrán népre; hozzájárul a családok megerősítéséhez és a gyermekek neveléséhez. A katonák és családtagjaik lelki gondozása teljes mértékben önkéntes, és fontos szerepet játszik

a személyiség szocializációjának folyamatában, valamint a katonacsaládok pozitív irányú életvitelének megszervezésében» [288, p. 17–24].

O. Voroscsuk elemezte az állam és az egyház közötti kapcsolatok jogi szabályozását a katonai lelkészi intézmény (káplánszolgálat) kialakulásának folyamatában az ukrán hadsereg történeti fejlődésének vizsgált időszakában [233].

Az elemzést S. Zdorjuk munkájának bemutatásával folytatjuk, aki az Ukrán Fegyveres Erők és a vallási szervezetek közötti együttműködést vizsgálta, valamint elemezte a társadalmi és vallási kapcsolatok fejlődését a katonai tevékenység összefüggésében. E tényezők bizonyos mértékben meghatározták a humanitárius politika és a demokratikus reformok irányát Ukrajnában. A kutató különösen az egyház és a hadsereg közötti együttműködés módszereit és mechanizmusait, valamint a katonai káplánok intézményének jelentőségét elemezte a fegyveres erőkben [247].

A kutatók, R. Kohancsuk [270] és H. V. Csornij [322] munkáikban elemezték a káplánság és a lelkészi gondozás szerepét a külföldi országok fegyveres erőiben, kiemelve a vallás jelentős szerepét az Ukrán Fegyveres Erők reformjának folyamatában. Továbbá bemutatták a papok szerepét és azok hatását a katonák morál-pszichológiai állapotának javítására a feladataik ellátása során. Bár a tudósok munkáikban főként a káplánság intézményének bevezetését elemezték a világ különböző országainak hadseregeiben, előrejelzést készítettek a káplánszolgálat jövőbeni fejlődéséről az Ukrán Fegyveres Erőkben.

Fontos kiemelni az egyik első tudományos munkát, amely módszertani ajánlásokat tartalmazott a katonai irányítás szervei számára a katonai káplánság intézményének bevezetésével kapcsolatban az Ukrán Fegyveres Erőkben, nevezetesen a szerzők kollektívája: V. Krotikov, V. Malyuga, V. Topalszkij és O. Utkijn [290]. A mű meghatározza a lelkészi gondozás jelentőségét és tartalmát az Ukrán Fegyveres Erőkben, elemez különböző vallási felekezeteket Ukrajnában, és gyakorlati ajánlásokat javasol a katonai irányítás szervei számára a lelkészi gondozási rendszer kialakításához az Ukrán Fegyveres Erőkben.

A fentiek alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a tudományos vizsgálat az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak lelkiismereti és vallásszabadsághoz

való jogának érvényesítéséről ígéretes irányt jelent a kutatók számára, és további kutatást igényel.

A polgárok katonai szolgálatra való belépésének, előmenetelének és a katonai szolgálati jogviszony megszűnésének jogi szabályozását I. Korzs monográfiája tárgyalja [268]. A szerző, figyelembe véve más országok, amelyek átálltak a vegyes szerződéses hadseregre (Spanyolország, Németország, Magyarország), katonai építésének pozitív tapasztalatait, arra a következtetésre jutott, hogy a hivatásos katonák a legerősebb hadsereg alapját képezik. Ezek a katonák nagyobb önbizalommal rendelkeznek, magasabb pszichológiai és fizikai felkészültséggel bírnak a hosszú távú szolgálat teljesítésére bármely területen, és habozás nélkül képesek hazájuk védelmére. Ezek a tulajdonságok kifejezetten a hivatásos tisztekre jellemzőek, szemben a «szerződéses» katonákkal, akik elsősorban személyes, anyagi érdekeiket követik. Ezért a kutató hangsúlyozza a «hivatásos tiszti szolgálat» megtartásának szükségességét. O. Jacyno és O. Kínja monográfiájában [333] az Ukrán Fegyveres Erők személyzeti politikáját vizsgálták, mint az állami katonai személyzeti politika részét, valamint feltárták a személyzeti politika minőségének értékelésére vonatkozó módszertani alapokat. Azonban a szerzők nem foglalkoztak a katonák szociális védelmével, amely szorosan kapcsolódik a katonai szolgálat teljesítéséhez.

A hazai kutató, O. Koval rámutatott, hogy az Ukrán Fegyveres Erőkben a személyzeti munka rendszere hosszú ideig nomenklatúra-jellegű volt, ami autoriter gyakorlatokhoz vezetett a személyzeti döntések meghozatalakor, és a jelöltek értékelése nem volt objektív a betöltendő pozíciók szempontjából. A vezetői beosztásokra történő kiválasztás során nem vették kellő mértékben figyelembe a jelöltek szakmai, üzleti és erkölcsi tulajdonságait, valamint kompetenciáját. A tudós szerint a társadalmi igazságosság és a szakmaiság követelményeinek megsértése az előmeneteli folyamatokban, különösen 2011–2012-ben, a katonai szolgálat presztízsének csökkenéséhez vezetett, és a legmagasabban képzett szakemberek elvándorlását okozta más állami vagy kereskedelmi szervezetekhez [266].

Az Ukrán Fegyveres Erők állományának jellemző vonása a nők arányának növekedése és szakmai tevékenységi körük bővülése volt. Ennek megfelelően ez a téma a tudományos munkákban is megjelent, és olyan kérdések, mint a női katonák helyzete Ukrajnában, a nemi politika az Ukrán Hadseregben, a nők katonai pályafutásának sajátosságai a katonai szervezetben, valamint az okok, amelyek a nőket a katonai szolgálat választására ösztönzik, egyre nagyobb figyelmet kapnak. Különösen részben szerepelnek ezek a kérdések N. Klimenko és L. Krimec munkáiban [265, 302], bár a női katonák szociális védelmének problémáját átfogóan még nem elemezték.

A női katonák szociális védelme szintén tudományos vizsgálat tárgyát képezte I. Avtusenko munkáiban [203]. A nemi politika bevezetésének sajátosságait az Ukrán Fegyveres Erőkben L. Krimec kutatásai elemezték; a kutató azonban elsősorban az intézményi mechanizmusokra koncentrált, amelyek a nők és férfiak egyenlő jogainak és lehetőségeinek biztosítását szolgálják az Ukrán Hadseregben [348].

Az ukrán függetlenség időszakában a katonák jogainak és szabadságainak jogi szabályozásával kapcsolatos aktuális problémákat L. Medvid munkái foglalják össze [283]. Érdemes megemlíteni azt is, hogy az utóbbi időben jelentősen bővült az Ukrán Fegyveres Erők egészségügyi ellátásával kapcsolatos állami politika kutatásának témaköre. Ezt többek között M. Badjuk elemezte [220], aki szisztematikus elemzés és történeti módszer alkalmazásával, a jogszabályi és normatív dokumentumok felhasználásával bemutatta a hazai katonai egészségügy kialakulásának és fejlődésének fő mérföldköveit.

Jellemző, hogy az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni fegyveres agressziójának kezdete előtt a szerzők nagyobb figyelmet fordítottak az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak egészségügyi ellátásában az üdülő- és gyógyintézetek tevékenységére. E témával foglalkoznak V. Mehedij és J. Radis publikációi [282]. V. Petrovszkij rámutatott, hogy minden katona, aki később tartalékba kerül vagy nyugállományba vonul, valamint a katonai nyugdíjasok a családtagjaikkal együtt, nem veszítik el a jogot az üdülő- és gyógykezelés igénybevételére. Ennek megfelelően azok száma, akik jogosultak voltak a védelmi minisztérium

üdülőintézményeiben történő kezelésre, nem csökkent, hanem éppen ellenkezőleg – növekedett [297].

A katonák családjainak szociális védelme szerves részét képezi a katonai gyermeküdülők működése, valamint a katonák gyermekeinek egészségügyi ellátása. E témának azonban eddig nem születtek külön kutatásai. O. Bykovszka szerkesztésében készült kollektív monográfiában [289] bemutatták a gyermekek pihenésének és egészségügyi ellátásának koncepcióját a pedagógiai folyamat szervezésének kontextusában, bár a katonák gyermekeinek pihenése és egészségügyi ellátása nem kapott külön figyelmet.

V. Oszjodlo és D. Zubovszkij a szociális védelem kontextusában elemezték a kelet-ukrajnai harctéren részt vevő katonák poszttraumás növekedését befolyásoló egyéni pszichológiai tényezőket [293]. Az Ukrán Fegyveres Erők egészségügyi ellátásának legátfogóbb bemutatása azonban O. Sekera monográfiájában található «Az Ukrán Fegyveres Erők egészségügyi ellátási rendszerének kialakításának szocio–gazdasági aspektusai» címmel [328]. A szerző a katonák egészségügyi ellátási rendszerének szervezésére, irányítására és hatékony működtetésére koncentrált. Úgy vélte, hogy annak kialakítása a társadalom szocio–gazdasági fejlődésétől, a joguralom elveinek tiszteletben tartásától, valamint az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés és annak egyenlősége mértékétől függ. A tudós kiemelte, hogy a tervezett és a ténylegesen elkülönített források között, az általános és különleges alapok esetében jelentős eltérés mutatkozott, ami befolyásolta az Ukrán Fegyveres Erők egészségügyi ellátásának állapotát.

Fontos része volt a munkának az egészségügyi kiadások összehasonlító elemzése a vezető NATO-országok és Ukrajna között. A szerző hangsúlyozza, hogy a külföldi országokban ezek az értékek jóval magasabbak voltak, mint Ukrajnában. Ugyanakkor Ukrajnában az orvosok ellátottsága és a betegek kórházi kezelése szintje mind az általános lakosság, mind a fegyveres erők tekintetében magasabb volt. O. Sekera rámutatott, hogy ezt a problémát a katonák egészségbiztosításának bevezetésével lehetne kezelni, ami javítaná a katonai egészségügyi szolgálat működését.

Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak békefenntartó misszióban való részvétel utáni egészségügyi rehabilitációját N. Ponomarenko vizsgálta [300]. A szerző hangsúlyozta a rehabilitációs folyamatok fontosságát a katonai üdülő- és gyógyintézetek keretein belül, és arra a következtetésre jutott, hogy a családi körben eltöltött rendes szabadság kombinálása a szervezett pihenéssel, orvosi vizsgálatokkal és kezeléssel, megfelelő feltételekkel és pszichológiai légkörrel rendelkező szanatóriumokban javítja a kezelési és rehabilitációs eredményeket. A publikáció értéke még magasabb lenne, ha tartalmazna adatokat azon katonák számáról, akik a «forró pontokról» visszatérve, «saját» alakulataikhoz később egészségügyi okokból tartalékba vonultak.

Összességében a publikációk elemzése azt mutatta, hogy a katonák és családtagjaik egészségügyi, valamint üdülő- és gyógykezelési ellátásának szervezése témája csak töredékesen kutatott. Feltételezhető, hogy a kelet-ukrajnai harctéri tevékenység körülményei között szervezett egészségügyi szolgálat tapasztalata, a sérültek elsődleges ellátása, a terepi kórházak működtetése, valamint az ATO és OOS katonáinak hátországi kezelése és rehabilitációja a közeljövőben különösen intenzív kutatás tárgyává válik, tekintettel annak kiemelt jelentőségére a katonák egészségének megőrzésében és helyreállításában.

A gazdasági instabilitás és az életminőség csökkenése az ukrán társadalom minden rétegében a kulturális rendezvények finanszírozásának és a kulturális-masszív munka támogatásának csökkenéséhez vezetett az Ukrán Fegyveres Erőkben, ami negatívan befolyásolta a katonák és családjaik szabadidős tevékenységeinek szervezését. V. Derkacs cikkében [238; 48–49. o.] meggyőzően bizonyítja, hogy az Ukrán Fegyveres Erők pénzügyi elégtelensége volt a fő oka annak, hogy a 2000-es évek elején jelentősen csökkent az ukrán előadók koncerteinek, valamint színészek és művészek fellépéseinek száma a katonák és családjaik előtt. Az Ukrán Fegyveres Erők mintapéldány-zenekarának turnétevékenységével kapcsolatos témát J. Smelev publikációi tárgyalják [309].

A hazai kutató, J. Romanovszkij [305] munkáiban alaposan elemezte az állami támogatások csökkenésének tendenciáját a színházak, ének- és táncegyüttesek, tiszti

klubok, katonai könyvtárak, valamint a katonai zenekari szolgálat fenntartására, ami következésképpen ezek teljes felszámolásához vezetett. Fontos tény- és statisztikai adatokat a garnizonbeli tiszti klubok és könyvtárak bezárásáról, valamint állapotukról V. Fedicsev cikke [312] tartalmazta.

A katonák szabadidős tevékenységének szervezési formáiról többször is beszámoltak a «Narodna Armiya» újság hasábjain, például a «Chervona Kalina» ukrán katonai-patriotikus menetdalfesztivál megrendezéséről [310].

A munkák Ukrajna állami politikájának a szociális védelem anyagi területén történő megvalósításáról szólnak.

Az állami költségvetésből biztosított szolgálati vagy állandó lakhatás a katonák, a tartalékba vonult vagy nyugállományba helyezett személyek, valamint családtagjaik egyik legfontosabb szociális garanciája az Ukrán Fegyveres Erőkben. A katonák és családjaik lakhatási feltételeit elsősorban a lakásjog szempontjából vizsgálták. S. Csimisenko [320] publikációiban a katonai lakások építésének költségvetési finanszírozását tárgyalta. Külön figyelmet érdemel S. Szkripnyik, R. Sapiga és S. Zaderijenko [308] cikke, amelyben széleskörű dokumentáció alapján elemezték a lakásprogram finanszírozását 1992 és 2010 között a bevételi források szerint, bemutatva az épített (vásárolt) lakások számát a lakás nélküli ukrán katonákhoz viszonyítva. A szerzők kiemelték, hogy a katonák számára épített lakások kis száma a Honvédelmi Minisztérium lakásprogramjának korlátozott finanszírozásából, a költségvetési általános alapból érkező pénzeszközök késedelmes beérkezéséből, valamint abból a körülményből adódott, hogy a finanszírozás nagy része a speciális alapból származott (a Honvédelmi Minisztérium saját bevételei, különösen a fölösleges vagyontárgyak értékesítéséből). Ezt a problémát a sajtó is tárgyalta, de átfogóbb kutatások a katonák és családtagjaik lakhatással való ellátásáról még nem készültek. Fontos kiemelni, hogy a témának azok a lényeges aspektusai, mint a katonák és családtagjaik lakhatási problémáinak megoldási módjai és mechanizmusai, további kutatásra várnak.

A hazai jogtudós, M. Síslyuk [330], az ukrán jogszabályokra támaszkodva, amelyek a katonák és családtagjaik szociális és jogi védelmét szabályozzák,

kimutatta, hogy az anyagi biztosítás rendszere a katonák szociális védelmének kiegészítő formáját képezi, amely magában foglalja a pénzbeli, lakhatási, természetbeni, egészségügyi és élelmezési ellátást. A szerző a katonák szociális védelmének fejlesztésére a következő irányokat javasolta: az arányosság megteremtését a katonának biztosított természetbeni ellátás és az annak helyébe lépő pénzbeli kompenzációk között; valamint a kompenzációk számának csökkentését a beosztási illetmények és a katonai ranghoz kapcsolódó illetmények emelésével.

A jelen kutatás szempontjából érdekes I. Gorevalova [234] cikke, amelyben a katonák és családtagjaik szociális védelmének állami garanciáit elemezik, és röviden tárgyalják a katonák természetbeni ellátásának biztosításával, valamint az ezzel kapcsolatos pénzbeli kompenzáció megszüntetésével kapcsolatos problémákat.

O. Vodchits, O. Semenenko, M. Abramova, R. Bojko és A. Berdocnik [216] elemezték az Ukrán Fegyveres Erők egyes katonai kategóriáinak pénzbeli ellátásának struktúráját és dinamikáját, valamint összehasonlító jelleggel bemutatták az egyes katonai kategóriák fizetését az országos minimálbérhez és az átlagbérhez viszonyítva. Ugyanakkor a fiatalabb tiszti állomány, különösen az alsó szintű beosztások pénzbeli ellátásának kérdése továbbra is feltáratlan maradt.

I. Mark [281] cikkében a katonák egyik legfontosabb szociális védelmi kérdését – a pénzbeli ellátást – tárgyalta. A szerző elemezte annak állapotát, a katonákat megillető összes juttatás biztosításának problémáit, és javaslatokat tett ezek megoldására. Kiemelte, hogy: «…a katonai családok költségvetésében általában a családfő pénzbeli juttatása dominál, amely a közös jövedelem 70–100%-át teszi ki» [281; 12–13. o.]. S. Csimisenko [320] tananyagában további pénzbeli juttatásokat ismertetett, például a különleges szolgálati körülményekhez kapcsolódó pótlékot, amelyek fokozott életveszéllyel járnak, illetve a magashegyi szolgálatért járó pótlékot. Ugyanakkor a szerző nem tárgyalta a katonák pénzbeli ellátásának teljes szerkezetét.

A mai körülmények között növekszik a tudományos érdeklődés az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak élet- és egészségbiztosításával kapcsolatos korábbi tapasztalatok iránt. Ennek sajátosságait M. Hrebenyuk [235] és L. Hricsajenko [237]

publikációi tárgyalták, amelyekben a fő hangsúly a téma jogi aspektusaira irányult. M. Hrebenyuk cikkében a katonák biztosításának általános kérdéseit vizsgálták [235], míg L. Hricsajenko a katonák állami életbiztosításának jogi szabályozását elemezte [237]. A leginkább kutatott problémaként a katonák egészségbiztosítását kell kiemelni, amelyet a tudósok hosszú időn keresztül vizsgáltak. A katonák egészségbiztosításának pénzügyi aspektusaival V. Bilyj, L. Pidgorna és O. Sekera foglalkoztak, akik azt javasolták, hogy a katonák saját költségükön biztosítsák magukat [227].

Tudományos vizsgálatok foglalkoznak az állam intézkedéseivel a tartalékba vonult vagy nyugállományba helyezett katonák szociális ellátása terén. Ez a problémakör az ukrán történettudományban a legkevésbé feltárt témák közé tartozik. A kutatók, S. Horbenko, V. Khoma, H. Spancsuk és I. Szmirnov [208], széles forrásanyag alapján, a katonák társadalmi és szakmai adaptációját vizsgálták a polgári élethez az Ukrán Fegyveres Erők személyzeti politikájának követelményei szerint. Egyben hangsúlyozták, hogy az államban és a társadalomban kialakult egységes felfogás szerint a fegyveres erőkből távozó katonák különös figyelmet és támogatást igényelnek a polgári életbe történő átmenet során. Kiemelték, hogy az intézkedések végrehajtása a katonák polgári élethez való alkalmazkodásának elősegítésére növeli társadalmi védettségüket, erősíti a katonai szolgálat vonzerejét és presztízsét, valamint motivációt jelent azok számára, akik szolgálatra jelentkeznek.

O. Sserbinin rámutatott, hogy a tartalékba vonult vagy nyugállományba helyezett katonák polgári élethez való alkalmazkodását célzó intézkedések végrehajtása növeli a «tartalékosok» társadalmi védettségét, a katonai szolgálat vonzerejét és presztízsét, valamint erősíti az e szolgálat iránti tartós motivációt [331].

A. Krasilsikov [272] foglalkozott az Ukrán Fegyveres Erőkből tartalékba vonult katonák szociális és szakmai adaptációjának problémáival. Különösen elemezte a TAS I8 program szerepét a korábbi katonák átképzésében. Ugyanakkor további kutatásra vár más nemzetközi szervezetek tevékenysége, amelyek Ukrajnában működtek, és hozzájárultak az Ukrán Fegyveres Erők jelentős számú

katonájának polgári élethez való szociális és szakmai alkalmazkodásának elősegítéséhez.

J. Romanyuk adatokat közölt a katonai nyugdíjasok eltérő mértékű ellátottságáról a Honvédelmi Minisztérium speciális intézményeiben és rehabilitációs központjaiban történő üdülési és gyógykezelés tekintetében. Kiemelte, hogy az elbocsátott katonák alacsony szintű üdülési és gyógykezelési ellátottsága szükségessé tette az egész rehabilitációs folyamat minden szakaszát lefedő intézményhálózat bővítését [306].

A téma átfogó vizsgálata szempontjából fontosak a katonai irányító szervek szakértőinek értékelései. Például P. Melnyik [285] munkájában kiemelte, hogy szükséges az Ukrán Fegyveres Erők katonai egészségügyi intézményeinek további finanszírozási forrásait bővíteni. Különösen a nehéz gazdasági helyzet és a piacgazdaság kialakulása idején az egyik megoldási lehetőség az volt, hogy a költségvetésen kívüli bevételeket szerezzék, amelyeket más lakossági csoportok számára nyújtott fizetős egészségügyi szolgáltatásokból kaptak. 1995-ben az Ukrán Fegyveres Erők egészségügyi szolgálata bevezette a költségvetésen kívüli bevételek megszerzésének mechanizmusát az egészségügyi intézményekben nyújtott fizetős szolgáltatások révén. Ez nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a katonák egészségügyi ellátása, mint szociális védelmük egyik fontos eleme, megfelelő szinten maradjon.

A katonák nyugdíjbiztosításának témáját a közgazdaságtudomány képviselői is vizsgálták, különösen L. Csjukal [315], aki munkáiban elemezte a nyugdíjbiztosítás típusait és a nyugdíjak számításának mechanizmusát, bemutatva a pénzbeli juttatások és a nyugdíjak közötti összefüggéseket.

L. Krymets tudományos munkáiban elemezte az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális biztonsági rendszerét meghatározó jogi és társadalmi alapok változásának dinamikáját, a NATO ajánlásainak figyelembevételével, a 2014 és 2022 közötti időszakban [346].

A fegyveres erők katonáinak szociális védelmét érintő állami politika történetírását ukrán kutatók disszertációs munkái is gazdagítják.

S. Koroljov doktori értekezésében feltárta az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmi rendszerének kialakulási sajátosságait az 1991–2005 közötti időszakban [366]. A kutató bemutatta a katonák szociális védelmét biztosító szervezeti és jogi keretek állapotát a független Ukrajnában, elemezte a katonák szociális védelmének fogalmát a szociálökonómiai tudományos paradigma kontextusában, valamint vizsgálta a polgári társadalom és a hadsereg szereplői közötti szociáljogi kapcsolatokat az Ukrán Fegyveres Erők reformjának körülményei között. A hatályos jogszabályok alapján a szociális védelem rendszerét két, feltételesen elkülönített blokkra osztotta – humanitárius-jogi, illetve anyagi–életviteli blokkokra.

I. Avtusenko mélyreható elméleti elemzést végzett az állam katonákra és családtagjaikra irányuló szociális védelmi politikájáról az 1991–2014 közötti időszakban [364]. Összegezte a tapasztalatokat, és javaslatokat dolgozott ki a katonák, a leszerelt személyek és családtagjaik szociális védelmének javítására.

A fegyveres erők katonáinak szociális ellátásának közigazgatási-jogi szabályozása S. Pasika disszertációs kutatásának tárgyát képezte [367]. H. Holuzvatenko disszertációjában feltárta a katonák szociális védelmének egyes aspektusait, valamint elemezte az Ukrán Fegyveres Erők szerződéses alapon történő létrehozásának, fejlesztésének és átszervezésének folyamatát az 1991–2007 közötti időszakban [365].

Összefoglalva, az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmét érintő tudományos publikációk elemzése során a hazai és külföldi kutatók munkáit tematikus blokkok szerint dolgozták fel. A történeti források fontos információhordozóként szolgáltak a vizsgált témában, kiemelt jelentőségűek pedig a jogi, szociálökonómiai és politikatudományi jellegű források.

A végzett kutatás alapján összegzésre kerültek a tudományos és gyakorlati megközelítések a katonák szociális védelmi rendszerének és folyamatának megértéséhez, továbbá megfogalmazásra került az «Ukrajna védelmi erőinek katonáit érintő szociális védelmi rendszer» fogalmára vonatkozó szerzői definíció is. E definíció szerint a rendszer a központi állami szervek, a helyi önkormányzatok és a

civil társadalom közös tevékenységét jelenti, amely a hatályos jogszabályok által biztosított jogok, szabadságok, kedvezmények és szociális garanciák érvényesítésére irányul a védelmi erők katonái számára, katonai szolgálati kötelezettségeik teljesítése során.

A történetírói források elemzése során, komplex megközelítést alkalmazva, sikerült feltárni a kutatás tárgyát, kiemelni annak kulcsfontosságú összetevőit, valamint meghatározni a kevésbé kidolgozott aspektusokat. A feldolgozott források reprezentativitása biztosította a szükséges feltételeket a kutatás céljának további eléréséhez és a kitűzött feladatok teljesítéséhez.

1.2 A források jellemzése

A kitűzött cél elérése érdekében, valamint a választott téma aktualitását figyelembe véve a történeti kutatás során széles körű forrásbázist alkalmaztak. Bármely tudományos munka objektivitása megköveteli a kutató által a vizsgálati folyamat során felhasznált források teljes körének többszintű elemzését.

Az információforrásokat tájékoztató jellegük és eredetük szerint öt fő csoportra osztották (1.2. táblázat):

1. közölt jogszabályok és normatív jogi aktusok;
2. közölt és nem közölt levéltári dokumentumok és anyagok;
3. időszaki (hivatalos) sajtó;
4. személyes eredetű dokumentumok;
5. globális és regionális információs hálózatok anyagai.

1.2. táblázat – Az információforrások tájékoztató jellege és eredete szerint

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
1	2	3
Jogszabályok és normatív jogi aktusok	A 2014–2018 közötti időszakban az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmi rendszerét biztosító normatív jogi háttér.	Az Ukrán Fegyveres Erők védelmi koncepciója és felépítése [165, 729. o.] 1991. október 11-én indította el a katonák szociális védelmi rendszerét. Az Ukrajna törvényei: «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» – 1991. december 20., 2011-XII; «A szolgálatból elbocsátott személyek, valamint egyes más személyek nyugdíjbiztosításáról» – 1992. április 9., 2262-XII; «A háborús veteránok státuszáról és szociális védelmi garanciáikról» – 1993. október 22., 3551-XII. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek állományát szerződéses katonákkal történő feltöltésére irányuló állami programot az Ukrajna Elnökének 2002. április 17-i, 348/2002 számú rendelete hagyta jóvá. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek 2012–2017 közötti reformjára és fejlesztésére vonatkozó

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		koncepció. Az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Személyzeti Politikai Tudományos-Módszertani Központja által kidolgozott kézikönyvek, módszertani gyűjtemények és ajánlások; https://nuou.org.ua/assets/dissertations/autoref/autoref-drok.pdf Az Ukrajna Fegyveres Erőinek tiszti állományú, zászlós (hajóhadnagy) személyei szolgálatteljesítésének szabályzata; Az Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma és a Fegyveres Erők Generalitása Éves kiadványa, «Fehér Könyv» (2013–2018); Az állami célprogram koncepciója a szolgálatból történő leszerelésre kötelezett és a leszerelt katonák szociális és szakmai adaptációjára, 2017-ig terjedő időszakra, 2013. december 18-i, 1068. számú határozat.
Megjelent és meg nem jelent, levéltári anyagok és dokumentumok.	Ukrajna levéltári intézményei: Az Ukrajna Honvédelmi Minisztérium a Ágazati Állami Levéltára.	516. fond – Donyecki és Luhanszki területeken folytatott antiterrorista művelet főhadiszállása Leírás 1P Ügyirat 39: Az Ukrán Biztonsági Szolgálat Antiterrorista Központjának első helyettes vezetője (a Donyecki és Luhanszki területeken végrehajtott Antiterrorista Művelet vezetője) parancsai, 154 oldal. Leírás 4P(s) Ügyirat 106: «A» szektor vezetőjének rendelkezései a különböző ellátási típusokra vonatkozóan, 249 oldal. Leírás A4P(s) – 2014 Ügyirat 66: A «Szloboda» taktikai csoport parancsnokának parancsai, 7 oldal. Ügyirat 67: «A» szektor vezetőjének parancsai, 86 oldal. Ügyirat 91: Dokumentumok (tervek, jelentések, összesítések, rendelkezések) az «A» szektor tevékenységéről, 127 oldal. Ügyirat 105: A Donyecki és Luhanszki

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		területeken végrehajtott Antiterrorista Művelet katonai kiképzési tapasztalatainak elemzése, 155 oldal. Ügyirat 219: «M» szektor erkölcsi-pszichológiai biztosítási terve, 2 oldal. Ügyirat 331: «B» szektor erkölcsi-pszichológiai biztosítási csoportjának vezetői munkatérképe, 2 oldal. Ügyirat 332: «B» szektor munkatérképe, 2 oldal. Ügyirat 333: «B» szektor vezetőjének munkatérképe az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsába történő választások lebonyolítására vonatkozóan, 2 oldal. Ügyirat 364: «Észak» operatív csoport egészségügyi ellátási terve az antiterrorista műveletben, 24 oldal. Ügyirat 384: A «Szloboda» taktikai csoport harci tevékenységének naplója, 53 oldal. Ügyirat 387: Az «A» szektor harci tevékenységének naplója, 48 oldal. Ügyirat 409: Az «A» szektor katonai egységeinek morál-pszichológiai ellátási terve, 8 oldal. Ügyirat 412: Az «Észak» operatív parancsnokság és az «A» szektor vezetőjének parancsai és rendelkezései az ellátással kapcsolatban, 42 oldal. Leírás A4P(s) – 2015 Ügyirat 240: Parancsok és utasítások a Honvédelmi Minisztérium főparancsnokától, az Ukrán Fegyveres Erők vezérkarának főnökétől, az Ukrán Biztonsági Szolgálat első helyettesétől – az antiterrorista központ vezetőjétől, valamint az antiterrorista művelet Donyecki és Luhanszki régiókban történő vezetőjétől, 249 oldal. Ügyirat 18: Jelentési és információs dokumentumok az antiterrorista művelet Donyecki és

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		Luhanszki régiókban lévő főhadiszállásáról, 253 oldal. Ügyirat 344: Levelezés az Ukrán Fegyveres Erők vezérkarával és az ágazati főhadiszállásokkal különböző kérdésekben, 15 oldal. Ügyirat 403: Jelentések az Ukrán Nemzeti Gárda csoportosításától az antiterrorista művelet főhadiszállására, 274 oldal. Ügyirat 413: Jelentések az ellátással kapcsolatban, 249 oldal. Ügyirat 473: Az Ukrán Biztonsági Szolgálat antiterrorista központjának első helyettesének parancsai, 250 oldal. Ügyirat 501: A személyi állomány ellátására vonatkozó adatok minden ellátási típus szerint (szektoronként), 180 oldal. Ügyirat 517: Átadás-átvételi jegyzőkönyv az «A» szektor vezetőjétől, kiegészítésekkel, 30 oldal. Ügyirat 624: Átadás-átvételi jegyzőkönyv a «C» szektor vezetőjétől, kiegészítésekkel, 40 oldal. Leírás A4P (s) – 2016: Ügyirat 1338: Az «Donyeck» operatív-taktikai csoport átvételi és átadási jegyzőkönyve, 55 oldal. Ügyirat 1365: Elemzés a morális-pszichológiai ellátás állapotáról és a személyi állománnyal végzett munkáról, 58 oldal. Ügyirat 1372: Átadás-átvételi jegyzőkönyv az antiterrorista központ első helyettes vezetőjének tisztségéről (a Donyecki és Luhanszki területeken folyó antiterrorista művelet vezetője), 116 oldal. Ügyirat 1236: Morális-pszichológiai biztosítási terv a felelősségi övezetben, 25 oldal. Ügyirat 1359: A «Központ» hadműveleti csoport (erők) morális-pszichológiai biztosítása, 16 oldal. Ügyirat 1335: Az antiterrorista központ első helyettes vezetőjének (a Donyecki és Luhanszki területeken folyó antiterrorista művelet vezetője)

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		parancsai az ellátási kérdésekben, 177 oldal. Ügyirat 1337: Átadás-átvételi jegyzőkönyv az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 68 oldal. Ügyirat 1344: Átadás-átvételi jegyzőkönyv az antiterrorista központ első helyettes vezetőjének tisztségéről (a Donyecki és Luhanszki területeken folyó antiterrorista művelet vezetője) az ellátási kérdésekben, 111 oldal. Ügyirat 1346: Átadás-átvételi jegyzőkönyvek az «Mariupol» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 34 oldal. Ügyirat 1347: Átadás-átvételi jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 61 oldal. Leírás A4P (s) – 2017. Ügyirat 30: Átadás-átvételi jegyzőkönyvek az «Donyeck» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 57 oldal. Ügyirat 31: Átadás-átvételi jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 72 oldal. Ügyirat 36: Jelentés a szolgálati tevékenység eredményeiről 2017.03.23–2017.07.23. időszakra, 25 oldal. Ügyirat 40: Átadás-átvételi jegyzőkönyvek az «Mariupol» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 93 oldal. Ügyirat 1089: Morális-pszichológiai biztosítási terv a felelősségi övezetben, 37 oldal. Ügyirat 1086: Átadás-átvételi jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnoki tisztségéről, 63 oldal. Leírás A4P (s) – 2018: Ügyirat 14: Jelentés- és információs dokumentumok az ellátási kérdésekről, 247 oldal. Ügyirat 18: Jelentés- és információs dokumentumok az ellátási kérdésekről, 249 oldal. Ügyirat 21: Jelentés- és információs

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		dokumentumok az ellátási kérdésekről, 249 oldal. Ügyirat 88: A «Donyeck» operatív-taktikai csoport morális és pszichológiai ellátási terve, 42 oldal. Ügyirat 144: Az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnoki pozíciójának átadás-átvételi jegyzőkönyve, 75 oldal. Ügyirat 235: Az antiterrorista művelet vezetőhelyettesének (Donyeck és Luhanszk területeken) átadás-átvételi jegyzőkönyve a légierő és légvédelmi erők vonatkozásában, 6 oldal. Ügyirat 238: Az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport erőinek és eszközeinek átadás-átvételi jegyzőkönyve, 65 oldal. Ügyirat 246: Az «Donyeck» operatív-taktikai csoport biztosítási ügyekkel kapcsolatos jelentés- és információs dokumentumai, 249 oldal. Ügyirat 266: A 53. Önr. Mot. Gyaloghadosztály erőinek és eszközeinek morális és pszichológiai ellátási terve, 34 oldal. Fonds 64, Leírás 1P: Ügyirat 1: Az Ukrajna Védelmi Minisztériuma és a Fegyveres Erők Általános Parancsnoksága közös döntése №322 2015.01.08., «Az Általános Parancsnokság jogi biztosítási igazgatóságának tevékenységéről», 17 oldal. Ügyirat 3: Szakértői bizottsági ülések jegyzőkönyvei 2013, 2014, 2015, 15 oldal. Ügyirat 4: A Jogi Biztosítási Osztály 2016. évi felkészítési terve, 11 oldal. Ügyirat 5: A Jogi Biztosítási Osztály összefoglalója 2016 első félévére, 16 oldal. Ügyirat 6: Az Általános Parancsnokság jogi biztosítási igazgatóságának felkészítési terve 2013–2015, 41 oldal. Ügyirat 7: Az Általános Parancsnokság jogi biztosítási igazgatóságának éves jelentései az alaptevékenységről a Védelmi Minisztérium Jogi Biztosítási Főosztálya számára, 33 oldal.

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		Ügyirat 8: Az Általános Parancsnokság jogi biztosítási igazgatóságának megszüntetési jegyzőkönyve, 98 oldal. Leírás 4P: Ügyirat 1: Történeti összefoglaló az Általános Parancsnokság jogi biztosítási osztályáról, 2017, 6 oldal. Ügyirat 7: Az Általános Parancsnokság jogi biztosítási osztályának megszüntetési jegyzőkönyve, 86 oldal. Fonds 5411, Leírás 1P: Fonds 5411, Leírás 1P (folytatás): Ügyirat 6: Információ az Ukrajna Védelmi Minisztériumának jogi munkaszervezéséről 2014-ben, 57 oldal. Ügyirat 8: A Jogi Biztosítási Főosztály 2015. évi éves terve, 28 oldal. Fonds 1: «Bizottsági ülések a volt politikai partizánok ügyeiben a Nagy Honvédő Háború 1941–1945» időszakából. Leírás 43 Ügyirat 239: «487. számú jegyzőkönyv 2014.02.06–2014.03.27», 45 oldal. Ügyirat 240: «488. számú jegyzőkönyv 2014.04.23», 24 oldal. Ügyirat 241: «489. számú jegyzőkönyv 2014.07.24», 10 oldal. Ügyirat 242: «490–492. számú jegyzőkönyvek 2014.10.30–2014.12.23», 37 oldal. Ügyirat 243: «493–498. számú jegyzőkönyvek 2015.02.26–2015.12.15», 46 oldal. Ügyirat 244: «499–504. számú jegyzőkönyvek 2016.01.19–2016.12.13», 124 oldal. Ügyirat 245: «504–510. számú jegyzőkönyvek 2016.01.24–2017.05.16», 154 oldal.
	Ukrajna	Állomány 5327 Leírás 3

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
	Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Hatalmi és Igazgatási Szervek Dokumentumainak Tárolására	Ügyirat 105: Tudományos-kutatási munka jelentése: «Az állam biztonsági prioritásai az információs politika területén a modernizáció feltételei között», 243 oldal. Ügyirat 106: Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna energetikai biztonságának biztosítása», 141 oldal. Ügyirat 107: Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna energetikai biztonsága», 116 oldal. Ügyirat 108: Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna prioritásainak megvalósítása», 161 oldal. Ügyirat 109: Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna prioritásainak megvalósítása», 124 oldal. Ügyirat 110: «Jelentés tudományos-kutatási munkáról: «Az ukrajnai humanitárius fejlődés stratégiájának alapelvei», 56 oldal. Ügyirat 112: «Jelentés tudományos-kutatási munkáról: «Az Ukrajna Elnökének éves üzenet-tervezete a Legfelsőbb Tanácshoz», 258 oldal. Ügyirat 113: «Jelentés tudományos-kutatási munkáról: «Az Ukrajna Elnökének éves üzenet-tervezete», 248 oldal. Ügyirat 114: «Jelentés tudományos-kutatási munkáról: «Az Ukrajna Elnökének éves beszédtervezete», 75 oldal. Ügyirat 116: «Jelentés tudományos-kutatási munkáról: «Az ukrán gazdaság modernizációjának struktúrája», 106 oldal. Leírás 1. (Állomány 5327) Ügyirat 707: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 217 oldal. Ügyirat 708: «Elemző jelentések, feljegyzések,

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban küldve», 226 oldal. Ügyirat 709: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban küldve», 8 oldal. Ügyirat 710: «Szerződések, megállapodások, memorandumok a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet és tudományos intézmények között», 12 oldal. Ügyirat 711: «Megállapodás a megértésről az Egyesült Nemzetek Szervezete és a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet között», 7 oldal. Ügyirat 719: «Dokumentumok, programok, jelentések külföldi országoktól», 132 oldal. Ügyirat 721: «A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet jelentése a nemzetközi együttműködési intézkedések végrehajtásáról 2013-ban», 38 oldal. Ügyirat 725: «A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet munkatársainak jelentése a külföldi kiküldetésekről 2013-ban», 97 oldal. Ügyirat 680: «Értékelések a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet által kidolgozott jogszabály-tervezetekhez 2014-ben», 2 oldal. Ügyirat 679: «1–6. jegyzőkönyv a D26 718.01. számú szakosított tudományos tanács üléseiről – Nyugdíjreform 2013–2014», 38 oldal. Ügyirat 696: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 240 oldal. Ügyirat 695: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 249 oldal. Ügyirat 694: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		intézményekhez 2013-ban», 227 oldal. Ügyirat 693: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 226 oldal. Ügyirat 692: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 190 oldal. Ügyirat 691: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 179 oldal. Ügyirat 688: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 197 oldal. Ügyirat 687: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 195 oldal. Ügyirat 686: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 237 oldal. Ügyirat 676: «7–8. tudományos tanácsi ülések jegyzőkönyvei, valamint a hozzájuk kapcsolódó dokumentumok, feljegyzések, vélemények. Szociális program 2023», 174 oldal. Ügyirat 685: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 213 oldal. Ügyirat 684: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 242 oldal.

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		Ügyirat 683: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 189 oldal. Ügyirat 682: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 186 oldal. Ügyirat 681: «Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések az Ukrajna elnöki adminisztrációjához, az Ukrajna Minisztertanácsához és más intézményekhez 2013-ban», 232 oldal. Leírás 3 (F-5327): Ügyirat 115: «Kutatási jelentés: Pénzügyi források kiutalása a Nemzetközi Valutaalap által», 232 oldal. Ügyirat 117: «Kutatási jelentés: Társadalmi-gazdasági fejlődés Ukrajnában 2017-ben», 227 oldal. Ügyirat 118: «Kutatási jelentés: Ukrajna társadalmi-gazdasági fejlődése», 248 oldal. Ügyirat 120: «Kutatási jelentés: Földreforma Ukrajnában. A földterületekhez való jog», 241 oldal. Ügyirat 121: «Kutatási jelentés: Társadalmi fejlődés Ukrajnában», 132 oldal. Ügyirat 122: «Kutatási jelentés: A társadalmi fejlődés problémái és a szociális szféra reformjának fő irányai a makrogazdasági bizonytalanság körülményei között», 250 oldal. Ügyirat 123: «Kutatási jelentés: Alkotmányos folyamat és a demokratikus intézmények fejlődése Ukrajnában», 231 oldal. Ügyirat 124: «Kutatási jelentés: Alkotmányos folyamat és a demokratikus intézmények fejlődése Ukrajnában», 118 oldal. Ügyirat 142: «Kutatási jelentés: Hosszú távú társadalombiztosítás 2023-ig», 76 oldal. Ügyirat 143: «Kutatási jelentés: Társadalom-

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		pszichológiai alapok. Bizalom az állami intézményekben», 68 oldal. Ügyirat 135: «Kutatási jelentés: Stratégiai prioritások Ukrajna biztonsági és védelmi fejlesztési intézményeiben», 192 oldal. Ügyirat 136: «Kutatási jelentés: Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsának stratégiai prioritásai 2014-ben», 127 oldal. Ügyirat 137: «Kutatási jelentés: Az állami politika formáinak stratégiai prioritásai Ukrajnában 2014-ben», 209 oldal. Fonds 5336 Leírás 1 Ügyirat 114: «Rendelkezések № 1od-115 a fő tevékenységekről (02.01–30.07.2013) a Nemzeti Szakértői Bizottság részéről a társadalmi erkölcs védelmének ügyében», 147 oldal. Ügyirat 115: «A Nemzeti Szakértői Bizottság rendelkezései a társadalmi erkölcs védelméről 2013-ban», 112 oldal. Ügyirat 117: «Levelezés az Ukrán Legfelsőbb Tanáccsal, az Elnöki Hivatallal, a Minisztertanáccsal a Nemzeti Bizottság fő tevékenységei ügyében 2013-ban», 230 oldal. Ügyirat 120: «Dokumentumok, döntések, információk, összefoglalók a nemzeti bizottság üléseinek lebonyolításáról 2013-ban», 147 oldal.
	Ukrajna Nemzeti Könyvtára V. I. Vernadszkij névvel	A135404 Ivantovics V. I. «Ember emberi jogok nélkül. A katonák nevelése és mindennapi élete a burzsoá hadseregekben», Kiadás 2, kiegészítések és javítások. Harkiv, «Na Varti-1932», 10. o. A14039/И Judin F. V. «Milyen kedvezményeket élveznek a volt vörösgárdisták és vörös partizánok», 1932, 7. o. A7757/И Luzsok O. V. «Hogyan védi a szovjet hatalom a háborús rokkantakat», Harkiv, NKJU

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		USRR jogi kiadás, 1930, 12. o. A7.757/10И Lviv I. V. «Új kódex a katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik kedvezményeiről», Harkiv, jogi kiadás, 1930, 21. o. BBK 67.9 (4UKR) 305 Katonatudomány. Katonai ügyek. Ukrajna. Törvények. Ukrajna törvénye a katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről: hatályos jogszabályok módosításokkal és kiegészítésekkel 2014. április 3-ig (hivatalos szöveg). K.: PALIVODA A. V., 2014. 36 o. (Ukrajna törvényei). BA797138 A katonai szolgálat megtagadása meggyőződés alapján. Az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosságának Hivatala, 2012, IV. kötet, 88. o. B130652 Fadejev A. M. «A Vörös Hadsereg katonái és családtagjaik kedvezményeit szabályozó törvénykönyv», Vörös Csillag, 1925, 4. o. BO439784 Grekov A. P. «A katonák és családtagjaik kedvezményei és állami ellátása», 1951, 10. o. P129239 Ukrajna katonai doktrínája (2014; P. O. Porosenko), 5. o.
Időszaki (hivatalos) sajtó	Az Ukrán Védelmi Minisztérium időszaki kiadványai	Az Ukrán Védelmi Minisztérium központi nyomtatott orgánuma, a «Narodna Armiya» című újság 2014–2018 közötti időszakban.
Személyes eredetű dokumentumok	Emlékirodal, önéletrajzok, levelezések, interjúk stb.	Augusztus 2., 18:44 Denisz Popovics, a *Cenzor.NET* hírportál újságírója. A Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács titkára, Olekszandr Turcsinov felszólította a kormányt, hogy biztosítsa az ukrán katonák számára a NATO-tagországokban szolgáló katonákéval azonos szintű fizetést. Amennyiben ez a követelmény teljesül, és az ukrán katonák bére legalább a lengyel kollégáik szintjére emelkedik, akkor a közkatonák többet fognak keresni, mint jelenleg a tábornokok. Július 14., 19:10

Információ források	A kutatás szempontja	Elsődleges források listája az elemzéshez
		Petro Porosenko az ukrán hadsereg szerződéses katonái számára meghatározott új szolgálati feltételekről beszélt a különleges időszak és a kelet-ukrajnai terrorellenes művelet körülményei között. Az ukrán elnök, Petro Porosenko, a Lviv megyébe tett munkalátogatása során felidézte, hogyan szolgált a szovjet hadseregben, valamint milyen kedvezmények illették meg akkoriban a katonákat.
A globális és regionális információs hálózatok anyagai	Az állami szervek hivatalos dokumentumait és anyagait közzétevő webportálok	Az Ukrajna elnökének, a Legfelsőbb Tanácsnak, a Miniszteri Kabinetnek, az Ukrán Védelmi Minisztériumnak, a Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsnak, az Állami Számvevőszéknek, valamint az Elnöki Hivatal mellett működő Nemzeti Stratégiai Kutatóintézetnek a hivatalos webportáljai.

Forrás: a szerző által készítve

Az Ukrán Fegyveres Erők 2012–2017 közötti reform- és fejlesztési koncepciója, amelyet a katonák, a biztonsági és védelmi szektor alkalmazottainak, valamint családtagjaik szociális védelmének tökéletesítésére dolgoztak ki, meghatározta a szociális ellátás javításának módjait. Különösen a katonai egységek nagymértékű leépítéséből és felszámolásából felszabaduló forrásokat a szükséges lakásalap létrehozására és a katonacsaládok támogatására szánták. Emellett megvizsgálták a lehetőséget a tisztek fizetésének emelésére, a katonák kedvezményes feltételeinek javítására, valamint a nyugdíjjuttatások növelésére [196].

A jelentős részét az információnak a szerző Ukrajna archív intézményeiben szerezte, ahol olyan, még nem publikált dokumentumok és anyagok találhatók, amelyek tudományos érdeklődésre tartanak számot a kutatási téma szempontjából. A vizsgált témakör fő forrásai a következők: az Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma Ágazati Állami Archívuma, az Ukrajna Központi Állami Archívuma a Legfelsőbb Hatósági és Igazgatási Szervek Anyagaiból, valamint a V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtár archívuma [1–128].

A kutatás során az Ukrajna állami politikájának a katonák és családtagjaik társadalmi védelmére vonatkozó vizsgálatában 2018-ig kiemelt jelentőségűek a Hadsereg Minisztériumának Szakarchívumában található fondok. Különösen az 516-os fond tükrözi a legteljesebben az ATO (Antiterrorista Művelet) parancsnokságának vezető tisztviselőire vonatkozó adatokat a Donyecki és Luhanszki területeken, továbbá a katonai vezetés, a parancsnokságok és a katonai intézmények azon tevékenységét, amelyek a katonák és családtagjaik társadalmi védelmét biztosították 2014 és 2018 között. A fondok forrásainak sajátossága abban rejlik, hogy lehetővé teszik a gyakorlati intézkedések vizsgálatát a katonák és családtagjaik társadalmi védelmi rendszerének kialakítása és fejlesztése szempontjából [1–67].

A fondban a szerző tanulmányozta az Ukrajna Honvédelmi Minisztere első helyettesének humánpolitikai és a Legfelsőbb Tanáccsal kapcsolatos rendelkezéseit, valamint az ezekhez kapcsolódó anyagokat; az Ukrán Kormány üléseinek határozatait és jegyzőkönyveit a honvédelmi erők fejlesztésével kapcsolatban; az Ukrajna Elnökének és Kormányának rendelkezéseit; továbbá az Elnök, a Kormány és a Honvédelmi Minisztérium helyetteseinek személyes utasításait az Ukrajna törvényeinek és a Legfelsőbb Tanács határozatainak végrehajtására vonatkozóan. E források lehetővé tették a katonák és családtagjaik társadalmi programjainak és jogainak megvalósítási folyamatának feltárását [50–56].

A 516. fondban, a Donyeck és Luhanszk területén végrehajtott antiterrorista művelet (ATO) főhadiszállásán a szerző számos, a katonák társadalmi védelmét biztosító intézkedéseket tükröző ügyiratot vizsgált, nevezetesen:

Leírás 1P: ügyirat 39;

Leírás 4P(c): ügyirat 106;

Leírás A4P(c)–2014: ügyiratok 33, 66, 67, 91, 105, 219, 332, 333, 364, 384, 387, 409, 412;

Leírás A4P(c)–2015: ügyiratok 18, 240, 344, 403, 413, 473, 501, 517, 624;

Leírás A4P(c)–2016: ügyiratok 1236, 1335, 1337, 1344, 1346, 1347, 1338, 1365, 1372;

Leírás A4P(c)–2017: ügyiratok 30, 31, 36, 40, 1086, 1089;

Leírás A4P(c)–2018: ügyiratok 14, 18, 21, 88, 144, 235, 238, 246, 266 [1–49].

Az említett források feldolgozása alapján megállapítottuk, hogy először a katonák pénzügyi-gazdasági tevékenységének, jogi és szociális ellátásának szabályozása érdekében a Donyeck és Luhanszk területén végrehajtott antiterrorista művelet vezetőjének első helyettese által a Nemzetbiztonsági Szolgálat Antiterrorista Központja keretében kiadott 2016. augusztus 20-i, 438. és 439. számú parancsban jóváhagyták a következő funkcionális feladatköröket:

a) az antiterrorista művelet vezetőjének jogi munkáért felelős asszisztense (jogi tanácsadó);

b) az antiterrorista művelet vezetőjének pénzügyi-gazdasági munkáért felelős asszisztense;

c) a harci feladatok végrehajtásának eredményeit értékelő csoport.

E parancsok keretében meghatározták a formalizált dokumentumokat a katonák számára a harci tevékenységben való részvétel, a feladatok sikeres végrehajtása, valamint az ellenséges katonai technika elfoglalása vagy megsemmisítése esetén járó pénzügyi juttatásokhoz.

Külön részletesen vizsgáltuk a 2016. augusztus 1. és 2016. november 15. közötti időszakot. Ebben az időszakban a Donyeck és Luhanszk területén végrehajtott Antiterrorista Művelet (ATO) parancsnokságához a műveletben részt vevő alanyoktól 166 dokumentumcsomag érkezett a katonai személyzet pénzbeli juttatásaira vonatkozóan. Ezekből: 135 csomag esetében az ATO parancsnoka kiadta a pénzbeli juttatásokról szóló parancsokat; 5 csomagot visszaküldtek kiegészítésre; 33 csomag maradt feldolgozatlanul. A katonai személyzet pénzbeli juttatásait a szolgálati helyükön teljesítették [25–34].

Ami az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és az azokkal egyenértékű személyek pénzbeli juttatásait illeti, a Donyeck és Luhanszk területén végrehajtott Antiterrorista Művelet (ATO) parancsnoksága az Ukrajna Kormányának határozatait, valamint a Honvédelmi Minisztérium parancsait követte, amelyek az Ukrajna Igazságügyi Minisztériumában a szabályozott eljárás szerint kerültek nyilvántartásba vételre.

A Donyeck és Luhanszk területén végrehajtott Antiterrorista Művelet (ATO) parancsnoksága, valamint a szektorparancsnokságok (A, B, C, M) mellett a Fegyveres Erők katonáival kapcsolatos katonai-szociális, fegyelmi, jogi, tájékoztató-nevelő, kulturális és oktatási tevékenységek, pszichológiai segítségnyújtás (rehabilitáció), valamint lelkészi gondozás is tervezésre és megszervezésre került. E tevékenységeket az állandó és ideiglenesen létrehozott ATO-parancsnoksági és szektorparancsnoksági (A, B, C, M) csoportok, a katonai egységek illetékes személyzete a morális-pszichológiai és jogi támogatás terén, katonai lelkészek és önkéntesek végezték 2014 áprilisa és 2018 áprilisa között [3–15].

Így, tekintettel a Donyeck és Luhanszk területén végrehajtott Antiterrorista Művelet (ATO) parancsnoksági archívumára vonatkozó hozzáférési korlátozásra, kizárólag a fond, a leírás és az ügyiratok teljes megnevezése kerül megadásra.

A 64. fond, 1P leírás: 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8. ügyek, 4P leírás: 1., 7. ügyek, valamint a 5411. fond, 1P leírás: 6., 8. ügyek lehetővé tették a szerző számára a kutatást és elemzést az Ukrajna Fegyveres Erőinek jogi biztosítási rendszerében végrehajtott reformokról. Ugyanakkor a szerző tanulmányozhatta a reformokat, a feladatokat és az éves terveket a Fegyveres Erők vezérkarának jogi igazgatóságának társadalmi és jogi biztosításával kapcsolatban 2014–2018 között [50–56].

A disszertációs kutatás feladatainak teljesítése érdekében a szerző részletesen elemezte az Ukrajna Központi Állami Katonai Archívumának anyagait [68–119].

Az állam iránti bizalom helyreállításának társadalom-pszichológiai alapjainak feltárása céljából, Ukrajnában a társadalmi kockázatok fokozódásának körülményei között, a 5327-es fond anyagait vizsgálták – ez a fond kizárólag a 2013. évet öleli fel, és 730 ügyből áll [68–77].

A fondban a disszertáns továbbá elemezte a társadalmi védelem, a nemzeti, információs, energetikai és gazdasági biztonság kérdéseivel kapcsolatos tudományos kutatásokat; az Ukrajna elnökének éves üzenetéhez készült tervezeteket; az elnök éves beszédének tervezeteit; az ukrajnai humanitárius fejlesztési stratégia alapelveit; Ukrajna külpolitikai megvalósítását; a civil szervezetek létrehozásának problémáit; az ukrán nemzet identitását; az ukrán politikai rendszer átalakulását; a társadalmi

diszkrimináció kérdéseit; az ENSZ-szel kötött együttműködési memorandumokat; a nemzetbiztonság terén szerzett külföldi tapasztalatok vizsgálatát; a 2017-ig terjedő társadalmi-gazdasági fejlődést; a földhez való jogot; a társadalmi fejlődés problémáit és a szociális szféra reformjának fő irányait a gazdasági bizonytalanság körülményei között; valamint az alkotmányos folyamatokat és az ukrán demokratikus intézmények további fejlődését.

Az Ukrán Központi Állami Levéltár anyagai a 5336-os fondban is összegyűltek, amelyek tartalmazzák a Nemzeti Szakértői Bizottság fő tevékenységére vonatkozó parancsokat, a 2013-as év fő tevékenységére vonatkozó parancsokat, az Ukrán Legfelső Tanáccsal, az Ukrajna Elnöki Hivatalával és a Minisztertanáccsal folytatott levelezést a bizottság fő tevékenységére vonatkozóan, valamint a Nemzeti Bizottság üléseinek megtartásával kapcsolatos dokumentumokat, határozatokat és jelentéseket [116–119].

Az objektív összehasonlító elemzés és a katonai személyzet társadalmi védelmére vonatkozó kutatási téma feltárása szempontjából fontos dokumentumok megtalálhatók többek között az 1-es fondban – a Nagy Honvédő Háború 1941–1945 volt partizánjainak ügyeiben eljáró bizottságnál az Ukrán Legfelső Tanácsnál. Ebben a fondban a szerző elemezte a bizottság 2014–2017 közötti működésére vonatkozó jegyzőkönyveket, munkaterveket, a bizottság bírósági képviseletéről szóló jelentéseket, valamint a katonai területi parancsnokságokhoz intézett információs kérelmeket. Ezen túlmenően a szerző tanulmányozta a hivatalos bulletinokat, táviratokat, utasításokat, jelentéseket és állami szervi munkaterveket, amelyek hozzájárultak az ukrán vezetés politikájának bemutatásához a katonák és családtagjaik anyagi és lakhatási körülményeinek javítása érdekében, valamint a vonatkozó jogszabályok gyakorlati alkalmazásának mechanizmusait [61–67].

A kutatás kiterjedt az Ukrajna 2017. május 27-i, a kommunista és nemzetszocialista (náci) rendszerek elítéléséről szóló, 2064–VIII. számú törvény gyakorlati végrehajtására is, amely megszüntette a Nagy Honvédő Háború 1941–1945 volt partizánjainak ügyeivel foglalkozó bizottságot az Ukrán Legfelső Tanácsnál, és létrehozta a volt politikai foglyok ügyeivel foglalkozó szakosított

egységet a Háborús Veteránok és az Antiterrorista Művelet Résztvevői Ügyében eljáró Ukrán Állami Szolgálat keretében [154].

Ezen túlmenően, a disszertációs kutatás feladatainak teljesítése érdekében a szerző tanulmányozta a H. V. Vernadsky Nemzeti Könyvtár archívumát is, a katonai személyzet társadalmi védelmével kapcsolatos anyagokat az adott időszakra vonatkozóan.

A [124] kiadvány alapján összehasonlító elemzés készült az Ukrajna «A katonai személyzet és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvényéről, különös tekintettel a kedvezményekre és a katonai személyzet jogi garanciáira.

A szerző arra a következtetésre jutott, hogy 2014 áprilisának elején Ukrajnában érvényben volt az Ukrajna «A katonai személyzet és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvényének 22. cikkelye, amely kötelezte az ukrán ügyészségi szerveket a törvények betartásának ügyészi felügyeletére az állami hatóságok és a helyi önkormányzatok, valamint ezek tisztviselői részéről.

A disszertáció szerzője külön elemezte a [125] kiadványt, amely meghatározza a katonai szolgálat megtagadásának alapjait minden katonai kategória számára, a saját meggyőződésük alapján.

Az Ukrajna állami archívumaiban található törvényhozási aktusok, a legfelsőbb állami irányító szervek és az ukrán katonai vezetés dokumentumai értékes információforrásoknak számítanak, mivel közvetlenül feltárják a történelmi eseményekre vonatkozó adatokat.

Elemzésre kerültek a bizottsági anyagok, kísérő feljegyzések, jelentések, a minisztériumok vezetőinek javaslatai, az Ukrajna Védelmi Minisztere és a Főparancsnokság vezetője által kiadott parancsok és irányelvek, valamint ezek kísérő dokumentumai, továbbá a Védelmi Miniszter első helyettesének parancsai és irányelvei, az ügykezelési főnök parancsai, valamint az Ukrajna Védelmi Minisztériumának Központi Hivatalával folytatott levelezés. Ezek alátámasztották bizonyos szervezeti döntések meghozatalát a katonai szférában. Ezen anyagok alapján információ nyerhető a jogszabályok kiadásáról, amelyek szerint a fegyveres erők katonáinak és családtagjaiknak szociális védelme kialakult és fejlődött.

Az elvégzett elemzés lehetővé tette az ország állami vezetésének tevékenységének részletes bemutatását az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatban, továbbá a lakásépítési, szociális adaptációs és egészségügyi ellátást érintő társadalmi programok elfogadását és gyakorlati megvalósítását.

Az archívumokban található dokumentumok elemzése igazolja az állami szervek jelentős erőfeszítéseit az Ukrajna Fegyveres Erőinek személyi állományának anyagi biztosításának javítása és a szolgálati feltételek kedvezőbbé tétele terén, ugyanakkor rámutat az Ukrajna állampolitikájában a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos hiányosságokra is.

A harmadik forráscsoportot a periódikus (hivatalos) sajtó alkotja. A forrásbázist jelentősen gazdagították az időszaki kiadványok oldalain megjelent anyagok. Fontos kutatási forrásként szolgálnak a 2014–2018. évi időszakban az Ukrajna Fegyveres Erőinek és azok családtagjainak szociális védelmi rendszerének kialakulásáról és fejlődéséről szóló anyagok, különösen a Honvédelmi Minisztérium központi nyomtatott orgánumában, a «Narodna Armiya» című újságban megjelent publikációk.

A kutatás során széles körben használták az újságperiódusok anyagait. A jelentős részét az információknak a szerző az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának központi nyomtatott orgánuma, a «Narodna Armiya» című újság 2014–2018 közötti kiadványaiból szerezte, ahol számos adat található a katonák anyagi és pénzügyi ellátásáról, a lakhatási problémák megoldásáról, a Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaiknak szabadidős és rekreációs tevékenységeinek szervezéséről, valamint a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogukról. A katonai sajtó lehetővé tette a katonák és családtagjaik szociális védelmi rendszerének kiépítésére irányuló intézkedések nyomon követését, valamint az állami szakértők és a katonai vezetés nézeteinek alakulását.

A negyedik forráscsoportba a személyes eredetű dokumentumok tartoznak (emlékiratok, a mai ZsSU Ukrajna megalakulásának és fejlődésének idejében, 2014–2018 között készült kortárs visszaemlékezések), amelyek főként a szervezeti

problémákat és a politikai helyzetet írják le az ifjú, független állam ukrán hadseregének létrehozása során.

Például 2017. augusztus 2-án 18:44-kor, a Cenzor.NET újságírója, Popovics Denisz beszámolója szerint az Ukrán Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács titkára, Olekszandr Turcsinov felhívta a figyelmet arra, hogy az ukrán katonák fizetését biztosítani kell olyan szinten, mint a NATO-tagállamok katonáiét. Ha ezt a követelményt teljesítik, és az ukrán katonák fizetését legalább a lengyel kollégáik szintjére emelik, akkor az egyszerű katonák többet fognak kapni, mint amennyit jelenleg a tábornokok kapnak.

2017. július 14-én 19:10-kor Ukrajna elnöke, Petro Porosenko, Lviv megyei munkalátogatása során emlékeztetett arra, hogyan szolgált a szovjet hadseregben, és milyen juttatások illették meg akkor a katonákat. Ezen kívül beszámolt az új szolgálati feltételekről a szerződéses katonák számára a rendkívüli időszakban, valamint a kelet-ukrajnai Antiterrorista Művelet végrehajtásának körülményeiről.

Az ötödik forráscsoportot a globális és regionális információs hálózatok anyagai alkotják. Jelentős mennyiségű forrás található az állami szervek webportáljain, ahol közzétett hivatalos dokumentumok és anyagok érhetők el, amelyek hasznosak az Ukrán Fegyveres Erők modern történetének, valamint a fegyveres erők állományára és családjaikra vonatkozó állami szociálpolitika vizsgálatához és elemzéséhez.

Különösen az Ukrajna Elnökének hivatalos honlapja tájékoztat az elnök és az Elnöki Hivatal tevékenységéről az állam életének minden területén, beleértve a katonai és szociális szférát is. Az oldalon elérhetők az elnöki rendeletek és utasítások, amelyek a katonai személyzet társadalmi életére vonatkoznak. Az Ukrán Legfelső Tanács honlapján (https://www.rada.gov.ua/) közzéteszik a kormányhatározatokat, az Alkotmánybíróság döntéseit, az elnöki rendeleteket, így Ukrajna jogszabályi és normatív keretrendszerét, továbbá törvényjavaslatokat és a parlament híreit. Az Ukrajna kormányának és a végrehajtó hatalom szerveinek tevékenységéről, híreiről információ található a Kormány hivatalos honlapján (https://www.kmu.gov.ua/).

Az Ukrajna Védelmi Minisztériumának hivatalos honlapján (www.mil.gov.ua) tájékoztatás található az Ukrán Fegyveres Erők reformjáról és kialakulásáról, az új, a katonai és szociális szférát érintő jogszabályi dokumentumokról, valamint a katonák társadalmi védelmére és szakmai adaptációjára vonatkozó információkról, különös tekintettel a nők katonai szolgálatára az Ukrán Fegyveres Erőkben. Emellett szerepelnek adatok a feladatokról, a felkészítésről, az Ukrán Fegyveres Erők egységeinek részvételéről a nemzetközi békefenntartó műveletekben, a katonai személyzettel kapcsolatos irányítási dokumentumok, valamint a Védelmi Minisztérium mellett működő Közösségi Tanács üléseinek anyagai.

Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsának hivatalos honlapján (https://www.rnbo.gov.ua/) a szabályozó dokumentumok tervezetei és döntések találhatók az Ukrán Fegyveres Erők társadalmi fejlődésének bizonyos aspektusairól. A Számvevőszék honlapján (http://rp.gov.ua/home/) a Számvevőszék Kollégiumának anyagai érhetők el, amelyek az Ukrán Védelmi Minisztérium ellenőrzésének eredményeit tartalmazzák 2014–2018 között, ideértve az ingatlanok használatát és kezelését, az ezekből származó bevételek felhasználását, valamint az állami költségvetésből a katonák bérezésére vonatkozó elmaradások rendezésének elemzését.

Az Ukrajna Elnöki Hivatalához tartozó Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet (https://niss.gov.ua/) weboldalán különféle elemzések, jegyzetek és anyagok voltak elérhetők az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik társadalmi problémáinak vizsgálatáról. Ugyanakkor az intézet egy információs kérésre adott válaszában közölte, hogy nem vizsgálja az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik társadalmi problémáit.

A modern körülmények között, figyelembe véve a legújabb informatikai technológiák fejlődését, az internetes források bevezetése és használata aktuális és indokolt. Ez lehetővé tette, hogy egy-egy jogi dokumentum elemzése során rögzíteni lehessen a változásokat, és láthatóvá váljon, miként tükröződtek a dokumentumok tartalmában azok a társadalmi-gazdasági változások, amelyek az ukrán társadalomban a katonák szociális védelméhez kapcsolódtak.

Hasonló típusú információforrásokat egy ideig használtak a jogtudomány, a politológia és az újságírás területén. Ezért szükséges az elektronikus források bevezetése a kutatási forgalomba, mivel informatív értékükben, hitelesíthetőségükben és tartalmukban nem maradnak el más forrástípusoktól. E forráscsoport komplex vizsgálata lehetővé tette az ukrán jogszabályok fejlődésének elemzését a katonák és családtagjaik szociális védelme terén.

Érdemes megjegyezni, hogy az állami szervek dokumentumainak és anyagainak, a tudományos és tájékoztató kiadványoknak, a publicisztikai jellegű anyagoknak, valamint az események résztvevőinek visszaemlékezéseivel való kombinálása jelentősen kibővítette a kutatás forrásbázisát, és hozzájárult az események egyoldalú bemutatásának elkerüléséhez.

Így a forrásbázis elég széles és változatos ahhoz, hogy biztosítsa a választott kutatási téma átfogó bemutatását. A munkában felhasznált dokumentumok és levéltári források elemzése, valamint az elődök tudományos eredményeinek kritikus értelmezése lehetővé teszi az állami politika és a katonai vezetés eszközeinek és módszereinek hatékonyságának feltárását a katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítása terén.

1.3 A kutatás elméleti és módszertani alapjai

A 2014–2018. években a katonák és családtagjaik szociális védelmének történetének átfogó vizsgálatához, valamint a megbízható eredmények eléréséhez megfelelő módszertani eszköztárat alkalmaztak. A módszertani alapok gerincét különféle elvek és módszerek képezik, amelyek lehetővé teszik az állami politika lényegének átfogó és komplex vizsgálatát a katonák és családtagjaik vonatkozásában.

A módszertan lényege az olyan megközelítések, módszerek, eljárások, technikák és eljárási módok komplex kombinációjára épül, amelyeket a tudományos megismerés folyamatában, valamint a kitűzött célok megvalósítása érdekében végzett gyakorlati tevékenység során alkalmaznak [313]. Így a tudományos elvek,

módszerek, megközelítések és technikák a kutatás módszertani alapjainak meghatározó összetevőit képezik.

Egy S. Szydorov történész véleménye szerint: «A modern hadtörténeti tudomány egyik fő feladata a történelmi folyamatok kutatásának tudományos módszereinek újjáélesztése és megerősítése» [307; 106. o.].

Az ő értelmezésében a kutatás módszertani alapjai a tudományosság, a historizmus, a rendszerszerűség és az objektivitás általános tudományos elvei, valamint a jelenségek ukrán-központú vizsgálata fejlődésük, kölcsönhatásuk és kölcsönös függőségük összefüggésében. Ezen elvek alkalmazása lehetővé tette a kutatási anyag vizsgálata során az ellentmondások, a bizonytalanság és az objektív történelmi folyamattól való elszakadás elkerülését, továbbá meggyőző eredmények, összegzések és következtetések levonását.

A történeti kutatás szempontjából kiemelt jelentőséggel bír a tudományosság elve, amely a történettudomány eredményeinek és teljesítményeinek figyelembevételén alapul a társadalmi szféra egészében, és lehetővé teszi a katonai személyzet és családtagjaik szociális védelmének kérdését külön állampolgári kategóriaként vizsgálni. Ezen elv segítségével megalapozható a szerző álláspontja a katonák és családtagjaik szociális védelmét célzó állampolitikáról. A szerző alkalmazta az ukrán-központúság elvét is, amely a kutatás során felvetett kérdések átfogó vizsgálatát teszi lehetővé az ukrán államiság szempontjából.

A legáltalánosabban alkalmazható elvek a fegyveres erők katonáinak és családtagjaik szociális védelmével, a szolgálatból leszerelt személyek adaptációjával, a katonai lakásprobléma megoldásával, valamint a szabadidő- és rekreációs tevékenységek szervezésével kapcsolatos állampolitika vizsgálatában a historizmus és az objektivitás elvei. Ezeket széles körben alkalmazták a historiográfiában. A historizmus elvének érvényesítése a kutatásban jelentős mennyiségű, különböző típusú forrásanyag feldolgozásán alapult, amelynek hitelességét a kritikus megközelítés biztosítja. A historicizmus elve lehetővé tette annak feltárását, hogy mely körülmények és tényezők befolyásolták Ukrajna állampolitikáját egy adott

időszakban, nevezetesen: az ország és a világ politikai és társadalmi-gazdasági feltételeitől való függést.

Különösen a historizmus elvét alkalmazták a katonák szociális védelmének feltételeinek részletes elemzése során. Ez organikusan kapcsolódik a dialektika törvényeihez, figyelembe véve a konkrét történelmi körülményeket és az adott korszak jellegét; a történelmi események fejlődésének folyamatában történő vizsgálatát, vagyis azt, hogyan keletkezett egy adott esemény, és milyen fejlődési szakaszokon ment keresztül. A historizmus elve, amely a konkrét-történeti megközelítésen alapul a feltárt források elemzése és a kutatási tárgy feltárása során, kulcsszerepet játszik a múlt megismerésében.

A konkrét-történeti megközelítés alkalmazásának köszönhetően lehetőség nyílt a katonák és családtagjaik szociális védelmének sajátosságait rekonstruálni a ZS Ukrajna tevékenységének kialakulása és fejlődése időszakában, amikor a katonai struktúrák finanszírozása korlátozott volt.

A historizmus elvének alkalmazása lehetővé tette a tudományos nézetek és az állami politika elemzését a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatban Ukrajna függetlenségének kikiáltásától egészen 2018 áprilisáig, amikor felfüggesztették a «Az Ukrán Fegyveres Erők tevékenységének reformjára és fejlesztésére vonatkozó Állami Komplett Program» végrehajtását a 2017-ig terjedő időszakra [198].

A múlt hiteles ismereteinek megszerzésének elengedhetetlen feltétele, hogy a historizmus elvét minden kutatási szakaszban alkalmazzák – a források felkutatásától az elméleti összegzésekig. Az objektivitás elvének alkalmazásával a ZS Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális védelmének vizsgálata során a történelmi tények teljességét vették figyelembe. A rendelkezésre álló katonai-történeti forrásokat teljes körűen elemezték, mérlegelve értékelték, tudományos következtetéseket vontak le, optimális számú konkrét kutatási módszert alkalmazva, és interdiszciplináris megközelítést alkalmazva.

A ZS Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális védelmének folyamatát a történelmi tények teljességének figyelembevételével vizsgálták, elemezve a folyamat

sajátosságait, a történelmi folyamattal való összetett kapcsolatait és annak a társadalmi-gazdasági szférában való megnyilvánulásait. Figyelembe vették a témában elért tudományos eredményeket, különböző tudományos álláspontokat elemeztek, valamint sokoldalú forrásbázist alkalmaztak a szubjektivitás, egyoldalúság és előítélet kizárása érdekében a tények kiválasztásában és értékelésében.

Az objektivitás és a konkrétság elve a módszertanban azt jelenti, hogy a kutatás a valósággal alátámasztott tényekre támaszkodik, elutasítva az elfogultságot, a dogmatizmust és a tudomány ideologizálását [264]. Alkalmazása megkövetelte a rendelkezésre álló történelmi források maximális feltárását, teljes körű elemzését és mérlegelt értékelését, amely lehetővé teszi megalapozott tudományos következtetések levonását azzal a feltétellel, hogy minimalizálják a személyes vagy csoportérdekek, különböző politikai erők és más szubjektív tényezők hatását. Ez az elv megkövetelte minden olyan tényező és körülmény feltárását, amelyek meghatározták azokat a folyamatokat, amelyek Ukrajna területén zajlottak a ZS Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális védelmének fejlődése és gyakorlati megvalósítása kontextusában a vizsgált kronológiai időszakban. Az objektivitás elvének alkalmazásával feltárták a ZS Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális védelmének valós helyzetét, amelynek feltárása különösen fontos annak fényében, hogy 2014–2018 között a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos elméleti és gyakorlati kérdéseket különböző módon értelmezték, amelyek néha szubjektív jellegűek voltak.

A szisztematikusság elvének alkalmazása abból állt, hogy a disszertáció tárgyát a szerző a belső komponensek kölcsönhatásában, egyidejűleg a külső kapcsolatok figyelembevételével vizsgálta. A rendszerszemlélet elősegítette a kutatott problémák lényegének adekvát megfogalmazását, valamint a hatékony megoldási módok kiválasztását. A szisztematikus megközelítés lehetővé tette az ukrán állam társadalmi-politikai védelmi intézkedéseinek vizsgálatát a katonák szociális védelme terén az emberi és állampolgári jogok védelmének elvei rendszerében, valamint a katonák szociális védelmének elemzését az állam társadalmi-gazdasági fejlődésének kontextusában. Ennek az elvnek az alkalmazásával bizonyítottá vált, hogy a katonák

családjainak anyagi helyzete 2014–2018 között, valamint a szociális védelem valós állapota az állam gazdaságpolitikájának eredményeitől, a sikeres megvalósítástól és az Európai Unióval, valamint a NATO-tagországokkal történő támogatástól függött.

A rendszerszemlélet lehetővé tette a katonák szociális védelmének kialakulásának és fejlődésének főbb szakaszainak elemzését a meghatározott kronológiai keretek között. Az állami politika megvalósítása az intézmények és struktúrák tevékenységén keresztül történt, amelyek a katonák és családtagjaik társadalmi jólétének biztosításával foglalkoztak. Megállapítást nyert, hogy 2014–2018 között létrehozták az Ukrán Veteránügyi Minisztériumot, miközben folyt a közigazgatási szervek és az önkormányzati hatóságok átalakítása, amelyek a katonák és családtagjaik szociális védelméért feleltek. A kutatás problémaközpontú, kronologikus elven alapult. Ez lehetővé tette, hogy kellő teljességgel bemutassák az ukrán állam politikájának főbb aspektusait a katonák és családtagjaik szociális védelmében, a szociális védelem végrehajtásának mechanizmusában bekövetkezett változásokat, valamint lehetővé tette minden probléma elemzését annak időbeli sorrendjében és dinamikájában.

A disszertáció elkészítése során egy egymást kiegészítő tudományos módszerekből álló komplexumot alkalmaztak, amely három alcsoportra osztható: általános tudományos, speciálisan történeti és interdiszciplináris módszerekre. Különös szerep jutott a történeti és logikai módszereknek, amelyek célja a történelmi események genezisének és lényegének feltárása.

Az 1.3. táblázatban összefoglaltuk a disszertációs kutatás módszertani eszköztárát.

A történeti módszer alkalmazásának köszönhetően a dokumentum- és irodalmi források elemzése során lehetőség nyílt arra, hogy a 2014–2018 közötti időszakban a katonák és családtagjaik szociális védelmére vonatkozó állami politika megvalósításának folyamatát következetesen és részletesen rekonstruáljuk, szoros összefüggésben az Ukrán Fegyveres Erők fejlődési periódusaival.

1.3. táblázat – A disszertációs kutatás módszertani eszköztárának jellemzése

Tudományos módszerek	A kutatás tárgya	A kutatás eredményei

1	2	3
Általános történeti (speciálisan történeti) módszerek		
Történeti módszer	Tudományos elemzés az események oksági összefüggéseiben.	Következtetések az empirikus ismeretek szintézise alapján a katonák és családtagjaik jogairól és kedvezményeiről.
Logikai módszer	Irodalmi források, jogszabályi háttér, tények.	Megállapították az objektív és szubjektív, belső és külső tényezők hatását az államvezetés döntéshozatalára a katonák és családtagjaik szociális védelme terén 1991–2018 között.
Kronológiai módszer	Irodalmi források, jogszabályi háttér, tények, levéltári anyagok.	Történelmi események és tények tudományos elemzése kronológiai sorrendben a katonák szociális védelmi állami rendszerének minden fejlődési szakaszában.
Történet-genetikai módszer	Ok-okozati összefüggések a történelmi eseményekben.	Megállapították az állami politika fejlődésének törvényszerűségeit az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik szociális védelme terén 1991–2018 között. Tanulmányozták a jogszabályi alap jellemzőit és változásait, valamint a végrehajtás mechanizmusait a megfelelő állami politika révén.
Történeti-összehasonlító módszer	Az Ukrán Fegyveres Erők, valamint a FÁK-országok, Európa és az USA katonáinak pénzügyi és élelmiszer-ellátásának összehasonlítása.	Elemző alap az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak pénzügyi, élelmezési, anyagi és szociális ellátottságáról.
Történeti-biográfiai módszer	Az állami és katonai vezetők szerepe az állami politika megvalósításában.	A katonai szolgálatot teljesítők szociális védelmére irányuló intézkedések tervezésének és végrehajtásának eredményei.
Retrospektív módszer	A történelmi tapasztalat az Ukrajna állampolitikájának kialakítási és végrehajtási	Azonosították a leszerelt katonák átképzésével és adaptációjával kapcsolatos problémákat, és javaslatokat tettek azok megoldására.

	folyamatáról.	
Általános tudományos módszerek		
Elemzési módszer	Egyes összetevők a katonák szociális védelmében: pénzügyi, élelmezési és anyagi ellátás stb.	Kiemelték az események azon jellemzőit, amelyek alapul szolgálhattak a tudományos tények rendszerezéséhez, és amelyek egy bizonyos aspektusát jellemezhetik az események keletkezésének és fejlődésének. Megállapították a különböző források megbízhatóságát, hitelességét, lényegét és jelentőségét, valamint meghatározták a kutatás tárgyát és célját, beleértve a tartalmi jellemzők, az általános és legjelentősebb elemek kiemelését, amelyek egy közös funkcionális rendszert alkotnak.
Szintézis módszer	A katonák és családtagjaik szociális védelmének változásai az egész történelmi időszakban, amelyeket a törvényhozói és végrehajtói szinten hajtottak végre	
Rendszerelemzés	A szociális védelem rendszere humanitárius-jogi és anyagi összetevők révén.	A Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családtagjaik szociális védelmi rendszerének tartalmi lényegét, kialakulását és fejlődését feltárták.
Statisztikai módszer	Statisztikai adatok, éves tájékoztatók, jelentések, riportok.	Megállapították a következő mennyiségi mutatókat: a leszerelt katonák létszámát; azokét, akik szakmai átképzésen és a civil életre történő adaptáción vettek részt; a lakásra váró katonák számát; a különböző években kiosztott lakások és üdülési utalványok számát; valamint a lakásvásárlásra fordított pénzeszközök alakulását stb.
Konkrét-problémás módszer	Konkrét jelenségek a problémák finanszírozásában, többek között a katonák számára épített lakóingatlanok esetében.	Megállapították az ok-okozati jelenségeket a speciális állami költségvetési alap finanszírozásának nem megfelelősége tekintetében.
Междисциплináris módszerek		
Történetjogi módszer	A hazai jogi szabályozás kialakulása és fejlődése.	A katonai szolgálatot teljesítők szociális védelmére vonatkozó jogszabályi alap fejlődésének szakaszai meghatározva.
Összehaso	A haderő és a katonák	Megállapítást nyert, hogy a katonák

nlító jogi módszer	szociális védelmének kialakulására és fejlődésére vonatkozó jogi és szocioökonómiai feltételek Ukrajnában.	szociális védelme az állam részéről tett szervezeti-jogi és gazdasági intézkedések komplexumát jelenti, amelyek célja a katonák és családtagjaik jólétének biztosítása.

Forrás: a szerző által összeállítva a [217] alapján.

A történelmi módszer szorosan kapcsolódik a logikai módszerhez, amely eszközként szolgált a vizsgált időszak eseményeinek rekonstruálásában. A logikai módszer alkalmazása a szakirodalom és a kutatás tárgyát képező jogszabályi háttér tanulmányozása során lehetővé tette az állami és katonai vezetés tevékenységének elemzését a katonaság és családjaik szociális programjainak és jogainak megvalósítása tekintetében, a tendenciák feltárását, valamint a folyamat törvényszerűségeinek és sajátosságainak meghatározását a kutatási időszak különböző éveiben.

A kronológiai módszer segítségével bemutatták az Ukrajna állami politikájának a katonák és családtagjaik szociális védelmére irányuló intézkedéseinek bevezetését a függetlenség kikiáltásától, 1991. augusztus 24-től, a Fegyveres Erők megalakulásától kezdve egészen az Oroszország által Ukrajna ellen 2018 elején megindított hibrid és katonai cselekményekig.

A kutatási módszereket a történettudomány legdinamikusabb komponensének tekinthetjük, amely előreviszi azt.

A főbb általános történeti (speciális történeti) kutatási módszerek összességéhez a következők tartoznak: történet-genetikai, történet-összehasonlító, történet-rendszerelvű és történet-tipológiai módszer.

Különösen a genetikai módszer tette lehetővé a társadalmi folyamatok irányításának stratégiai vonalainak feltárását, valamint a történelmi tendenciák azonosítását az ukrán állampolitika fejlesztésében a katonaság és családtagjaik társadalmi problémáinak megoldása terén.

A disszertációban alkalmazták a történet-összehasonlító módszert is, amely lehetővé tette a különböző jelenségek tartalmi kibontását azok hasonló jellemzői és sajátos tulajdonságaik különbségei alapján, valamint térbeli és időbeli összehasonlításuk elvégzését, azaz vízszintes és függőleges dimenzióban [267].

A történet-összehasonlító kutatási módszer logikai alapját az analógia elve képezi a hasonlóságok megállapításakor. E módszer segítségével, az archív dokumentumok alapján megállapítást nyert, hogy a 20. század 90-es éveiben az ukrán fegyveres erők katonáinak pénzbeli ellátása a legalacsonyabb volt Európában, az USA-ban és a FÁK-országok között, míg az élelmezési csomag fogyasztási értékét és termékkészletét tekintve többszörösen elmaradt az Oroszországi Föderáció és Fehéroroszország szintjétől. Emellett összehasonlító elemzés készült az ukrán katonák és más országok katonáinak fizetéseiről.

A disszertáció során elemezték az állami és katonai vezetők szerepét az ukrán fegyveres erők katonáinak és családtagjaik szociális védelmét célzó állampolitika végrehajtásában. A történet-biográfiai módszert kifejezetten az Ukrajna elnökeinek, miniszterelnökeinek, honvédelmi minisztereknek, hadseregparancsnokoknak, valamint egység- és hajóparancsnokok tevékenységének feltárására alkalmazták. Különösen az Ukrán Fegyveres Erők vezérkari főnökének, Lopata tábornok emlékei alapján megállapítható, hogy a 1990-es évek elején a tiszti családok, visszatérve az egykori SZKP köztársaságokból Ukrajnába, társadalmi problémákkal szembesültek, amelyek közül a legfőbbek a lakhatási és pénzügyi gondok voltak.

A retrospektív módszert a gyakorlati ajánlások és javaslatok megalapozására alkalmazták az ukrán állampolitika kialakításának és végrehajtásának történelmi tapasztalataira vonatkozóan a katonák és családtagjaik szociális védelme terén a vizsgált időszakban. Megállapítást nyert, hogy Ukrajna területvesztése az Orosz Föderáció agressziója következtében bizonyos mértékben összefügg azzal a ténnyel is, hogy sajnálatos módon az ukrán állam 1991–2013 között nem tudta minőségi módon biztosítani a katonák és családtagjaik hatékony és tényleges szociális védelmét.

A disszertáció során alkalmazták az általános tudományos módszereket is, mint az elemzés és a szintézis. Megállapították, hogy az állampolitika a katonák és családtagjaik lakhatással való ellátásában korlátozott finanszírozás, az építőanyagok gyors áremelkedése és az elosztási rendszer korrupciója miatt nehézségekbe ütközött.

Ezenkívül a lakáshoz jutás jelentősen bonyolultabbá vált, mivel Ukrajnába katonák érkeztek családjaikkal a volt SZKP köztársaságokból és külföldről.

Az elemzési módszer alkalmazásával a katonák szociális védelme az alábbi összetevők vizsgálata útján történt: pénzügyi, élelmezési és ruházati ellátás; lakhatási és életkörülménybeli problémák megoldása; egészségügyi ellátás és üdülési, gyógykezelési lehetőségek; nyugdíjbiztosítás; valamint személyes állami biztosítás.

A szintézis módszer alkalmazása lehetővé tette a katonák és családtagjaik szociális védelmének teljes történeti időszakra vonatkozó elemzését, valamint a főbb változások nyomon követését, amelyek a jogalkotói és végrehajtói szinten történtek.

A rendszeranalízis segítségével az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmét olyan rendszerként vizsgálták, amely célszerű, tartalmi és folyamatbeli összetevőkből állt. A rendszeranalízis alapvető sajátossága nem a teljesség, hanem a rendszerjelleg, azaz a rendszerblokk vizsgálatára irányuló fókusz volt, jelen esetben a szociális védelmi rendszerre. V. Afanasyev szerint: «A rendszer a valóság elemeinek összessége, amelynek elemei közötti kölcsönhatás új integrációs tulajdonságokat hoz létre az egészben, amelyek nem jellemzőek az elemekre, amelyekből áll»[218; p. 24].

Jelentős a disszertációban kitűzött feladatok megoldása szempontjából a tudományos kutatás szisztematikus módszere, amely szoros kapcsolatban áll a strukturális-funkcionális módszerrel, amely nemcsak a történettudományban, hanem a gazdasági és jogi területeken is alkalmazott. Jelentőségét az adja, hogy a lakosság szociális védelme egy rendszerszerű társadalmi jelenség, saját szerkezettel, belső kapcsolatokkal és külső funkcionális jellemzőkkel rendelkezik.

Mivel bármely rendszer bizonyos típusú objektumok halmaza, lehetőség nyílt a konkrét történeti adatok mérésére és a statisztikai elemzési módszerek alkalmazására. A statisztikai módszer segítségével, a «Fehér Könyv» évenkénti adatai alapján elemezték a háborús és katonai szolgálatban részt vett veteránok számát, akik 2014 és 2018 között katonai egészségügyi intézményekben kaptak fekvőbeteg-ellátást [222–226].

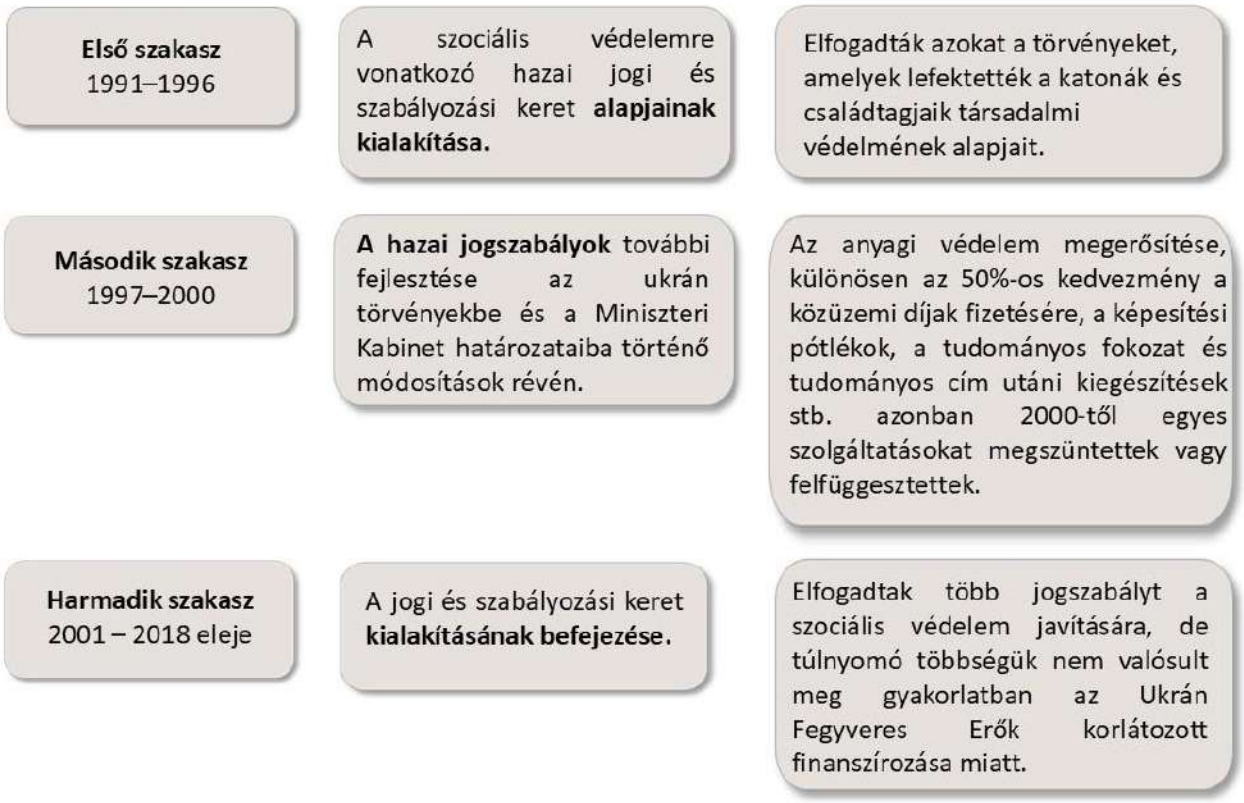
Az alsóbb szintet a konkrét-problémás módszerek alkotják, amelyek a konkrét jelenségek vizsgálatára irányulnak, és jellemzik az adott tudomány megismerési

tárgyának egyes oldalait. Célszerű megjegyezni, hogy a 1991–2018 közötti időszakban a ZSU katonái számára történő lakásépítés finanszírozásának problémáját vizsgálva megállapítást nyert, hogy az állami költségvetésből származó pénzeszközöket késve folyósították, többségüket az év végén, azonban azok nem kerültek felhasználásra. Ugyanakkor a különalapból származó finanszírozás, amelyet a Honvédelmi Minisztérium többletvagyona értékesítéséből hoztak létre, és amelynek nem volt stabil forrása, ellehetetlenítette a katonák és családjaik részére szánt lakások beszerzését.

A disszertáció előkészítése során interdiszciplináris módszereket is alkalmaztak, nevezetesen formális-jogi, történetijogi és összehasonlító-jogi módszereket, amelyek lehetővé tették a katonák és családtagjaik szociális védelmére vonatkozó jogi és normatív keret elemzését, a pozitív eredmények és hiányosságok feltárását, valamint a vizsgált időszak szociális és jogi védelmének sajátosságainak feltárását.

A történetijogi módszert a hazai jogi és normatív keret kialakulásának és fejlődésének elemzésére alkalmazták, amely szabályozta az állami és katonai szervek tevékenységét a katonák és családtagjaik szociális védelme terén. Meghatározták a katonák szociális védelmére vonatkozó jogi és normatív keret fejlődési szakaszait (1.2. ábra).

Az első fejlődési szakasz egyik alapvető jogi dokumentuma az 1991. december 20-i ukrán törvény «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről», valamint az Ukrajna Alkotmánya, amely garantálja a katonák szociális védelmét [178].

Ábra 1.2 – A katonák szociális védelmére vonatkozó jogi és szabályozási keret fejlődési szakaszai

(Forrás: a szerző által készítve, Avtusenko I.B. tudományos eredményei alapján)

A második szakaszban (1997–2000) fokozódott a katonák anyagi védelme, azonban 2000-től egyes kedvezményeket megszüntettek vagy felfüggesztettek (élelmiszerjegyek kiadása, ingyenes utazás a szabadságra a katonák és családtagjaik számára, a szolgálatból való leszereléskor járó egyszeri juttatás csökkentése). Ebben a szakaszban az Ukrán Legfelső Tanács elfogadta az «A katonai szolgálat veteránjainak, a belső ügyek szerveinek veteránjainak és egyes más személyeknek a státuszáról és szociális védelméről» szóló törvényt [180].

A harmadik szakasz (2001 – 2018 eleje) a katonák szociális védelmének jogi és szabályozási keretének végleges kialakítását jelentette. A katonák és családtagjaik szociális védelmének javítása érdekében több jogszabályt fogadtak el, de ezek többsége gyakorlati megvalósításra nem került a fegyveres erők korlátozott finanszírozása miatt. A dokumentumok között szerepel: az Ukrán Elnök 2002. február 23-i 173/2002. számú rendelete «A katonák szociális védelmének

megerősítéséről», valamint az Ukrán Minisztertanács 2007. november 7-i 1294. számú határozata «A katonák, a sor- és tiszti állomány pénzbeli ellátásának struktúrájáról és feltételeiről» [183].

A összehasonlító-jogi módszer segítségével megállapítást nyert, hogy a jogi mechanizmusok végrehajtása során az előny a szakterületi jogi aktusoknak járt az általános jogi normákkal szemben; a jogi előírások gyakran nem tükrözték az adott időszak társadalmi viszonyainak állapotát, és nem részletezték azok végrehajtásának mechanizmusait.

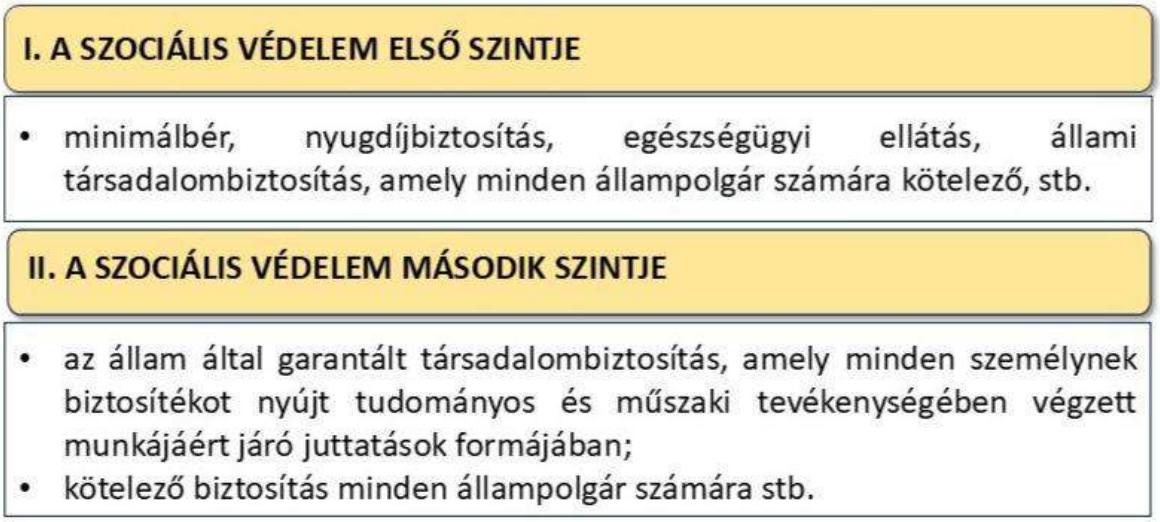
Ukrajna állampolitikája összetett gazdasági-jogi szabályozási tárgyat képez, kiterjedt rendszerrel. Mivel szinte teljes mértékben hiányoztak a témával kapcsolatos speciális kutatások, szükségessé vált az Ukrajna Alkotmányának, a katonák és családtagjaik szociális védelmét érintő állami programoknak, valamint a katonák szociális védelmére vonatkozó különböző jogszabályoknak és bírósági döntéseknek az elemzése, továbbá az Ukrán Védelmi Minisztérium tevékenységének céljainak és irányainak összegzése, mivel ezek figyelmen kívül hagyása torzított tudományos eredményekhez vezethetett volna.

Az Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális védelmére irányuló állampolitika fő célja a megfelelő anyagi és egyéb ellátások garantálása volt olyan mértékben, amely megfelelt a szolgálati feltételeknek, és ösztönözte a képzett személyi állomány megtartását. E cél megvalósítására jelentős hatással volt az Ukrajna Fegyveres Erőinek finanszírozási szintje, amely meghatározta a kitűzött feladatok végrehajtását. Az állampolitika jellemző vonása volt a különféle jogszabályok elfogadása, amelyek a vizsgálat, az összegzés és a rendszerezés tárgyát képezték.

Az Ukrajna jogszabályainak meghatározó jellemzője a 2000-es évektől az állampolitikából származó ún. derivált jelleg volt, vagyis nem a jog határozta meg a törvényt, hanem a politikai akarat, amely a jogot a politikai és társadalmi-gazdasági fejlődési feltételek figyelembevételével alakította. Ezért a jogi keretek vizsgálata során világosan kijelölték a kutatás területét, és interdiszciplináris tudományos eszköztárat alkalmaztak.

Jelentős döntésként a disszertációban megfogalmazott feladatok között a kutatás fő fogalmi-kategóriarendszerének kiválasztása, valamint ezek tartalmának és lényegének indoklása szerepel. A kategóriális elemzés módszerével sikerült meghatározni az olyan fogalmak tartalmát, mint a «szociális védelem», «szociális biztosítás» és az «állampolitika», amelyek a kutatás során formálódtak, konkretizálódtak, tartalmilag bővültek vagy pontosításra kerültek. Ezeket a fogalmakat a politológiában, a jogtudományban és a történelemben használják, és a modern értelmezés során bizonyos tartalmi változásokon mentek keresztül. A fogalmak feltárásához hazai és külföldi tudományos-nyomtatott kiadványokat, valamint Ukrajna jogszabályait használták fel.

I. Koropatnyik, S. Pasika és S. Nenkó [269] véleménye szerint Ukrajnában két szintű szociális védelem alakult ki, amelyek a társadalomban párhuzamosan léteztek (2. ábra).

1.3. ábra – Az állami szociális védelem szintjei

(Forrás: a szerző saját szerkesztése [269] alapján)

Az első szintű szociális védelmet a tudósok az állam által garantált minimális életszínvonalnak tekintik, amely az alapvető szükségletek – táplálkozás, lakhatás, ruházkodás stb. – kielégítését biztosítja. A második szintű szociális védelem kategóriájába tartozó állampolgárok közé a katonák tartoznak. A második szintű szociális védelem a társadalom bizonyos csoportja vagy rétege számára biztosított szociális ellátást jelenti, amely «megérdemli» a megfelelő jövedelemszintet [269; 148. o.].

S. Pasika jogtudós szerint a katonák szociális ellátását nemcsak gazdasági, hanem jogi kategóriaként is érdemes vizsgálni, amely az jövedelmek újraelosztásának és a társadalom bizonyos szintű egyenlőtlenségének mérséklését szolgálja, figyelembe véve, hogy a nemzeti jövedelem egy része a sérülékeny társadalmi csoportok szükségleteire irányul. A szociális ellátásban fontos szerepet játszik az állami apparátus, amely közigazgatási-jogi eszközökkel szabályozza az anyagi javak újraelosztását az állam érdekeinek és lehetőségeinek függvényében [367].

S. Pasika így határozza meg: «A szociális ellátás az állam (az állami hatóságok) tevékenysége, amely a szociális védelmi funkciója teljesítésére és a katonák részére nyújtott szociális garanciák és juttatások szintjének emelésére irányul» [367; 6. o.].

A szerző azt az álláspontot képviselte, hogy a «szociális védelem» kifejezést azon személyek kategóriájára kell alkalmazni, akik megszűntek katonai szolgálatot teljesíteni, vagy elvesztették a képességüket, hogy saját szükségleteiket és családjukét megfelelő anyagi szinten biztosítsák, míg a «szociális ellátás» fogalma a katonák és családtagjaik kategóriáját jellemzi.

A tudós továbbá hangsúlyozza, hogy a katonák szociális ellátása alatt célszerű azt a gazdasági-jogi intézkedésekből álló rendszert érteni, amelyet az állam irányít a katonák számára a pénzügyi, egészségügyi, tárgyi, élelmezési és egyéb szükségleteik kielégítéséhez szükséges megfelelő szint biztosítása érdekében, figyelembe véve a végrehajtott speciális feladatok összetettségét [251].

Az értekezés szerzője szerint azonban a szociális ellátás nemcsak a szolgálatban álló katonákra terjed ki, hanem a Katonai Erők soraiból elbocsátottakra is. A katonák szociális ellátása az állam társadalmi-gazdasági intézkedéseinek rendszere, amely a katonai szolgálatot teljesítő vagy a szolgálatból tartalékba vagy nyugdíjazás miatt elbocsátott állampolgárok anyagi biztosítására irányul a normális életfeltételek megteremtése érdekében; vagyis a katonák anyagi és szociális szükségleteinek kielégítése, figyelembe véve a katonai szolgálat teljesítésének összetett jellegét, amely különféle szolgáltatások formájában nyilvánulhat meg, többek között természetbeni juttatások formájában.

Általános értelemben a katonák és családtagjaik szociális védelme olyan szervezeti, jogi és szocioökonómiai intézkedések összessége, amelyek célja a katonák és családtagjaik jólétének biztosítása a meghatározott politikai és társadalmi-gazdasági feltételek között.

Maga a «szociális védelem» fogalma az 1990-es évektől kezdett aktívan használatba kerülni, azonban az a jelenség, amelyet e kifejezés jelöl, már jóval korábban kialakult. A «szociális védelem» fogalom meghatározása napjainkban magában foglalja a szovjet tudományból átvett «szociális ellátás» (szociális biztosítás) kifejezést is.

Amint azt L. Cjukalo megjegyezte: «Az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáiról és családtagjaikról szóló, 1991. december 20-án elfogadott törvény («A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről») hatálybalépésével a szociális ellátás fogalmát felváltotta a szociális védelem, mivel addig a katonákra a szociális ellátás kifejezést alkalmazták» [316].

E megállapítást alátámasztják a tudósok, akik rámutatnak, hogy miután Ukrajna 1991-ben függetlenné vált és megkezdődött egy önálló demokratikus állam felépítése, valamint a piacgazdasági viszonyok kialakulása — amelyet infláció, a munkanélküliség növekedése és a lakosság jelentős részének életszínvonal-csökkenése kísért — a szovjet szociális ellátórendszert már nem tartották megfelelőnek az új életkörülményekhez képest. Mindez indokolta a fogalom átalakulását, vagyis az általánosan használt «szociális ellátás» kifejezés helyett a «szociális védelem» fogalom bevezetését [199].

A kutatók között eltérő nézőpontok figyelhetők meg a „szociális védelem” fogalmának tartalmát illetően, különösen akkor, ha ez bizonyos, meghatározott társadalmi kategóriákhoz tartozó állampolgárokra vonatkozik, akik számára a szociális védelem szakmai tevékenységük sajátossága miatt garantált. Fontos továbbá kiemelni, hogy az Ukrajna Alkotmánya értelmében az emberi jogok és szabadságok biztosítása az állam elsődleges kötelessége. A fentiek megerősítik, hogy az állam a katonák tekintetében nem pusztán passzív megfigyelője jogaik és szabadságaik érvényesítésének, hanem aktív résztvevője azok biztosításának.

A fentiekre tekintettel a szerző azt javasolja, hogy a «szociális biztosítás» fogalom mellett használják a «katonák szociális és anyagi ellátása» kifejezést – mint az intézkedések komplexumát, amely a katonák társadalmi szükségleteinek és érdekeinek kielégítéséhez szükséges anyagi feltételek megteremtésére, valamint életvitelük megfelelő szintjének biztosítására irányul, elősegítve ezzel a katonai szolgálattal kapcsolatos kötelezettségeik hatékony teljesítését.

A javasolt összehasonlító elemzés struktúrájába 2014-ig a szerző, Autushenko I. B. (1991–2014) disszertációs kutatási eredményeinek tanulmányozása alapján a «katonák szociális és anyagi ellátása» fogalmába a következő elemek (összetevők) kerültek, amelyeket az 1.4. ábra szemléltet.

1. Ábra – A katonák szociális és anyagi ellátásának elemei

(Forrás: a szerző saját szerkesztése Autusenko I.B. tudományos eredményei alapján)

Jogtudós M. Buldyak megjegyezte: «Az állami politika egyik prioritásos feladatának kell tekinteni a lakosság, köztük a katonák szociális védelmi rendszerének létrehozását» [228; p. 21].

O. Shcherbinin a «Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelme» fogalmának a következő definícióját javasolja: a katonák szociális védelmét úgy értelmezi, mint «az állam jogi tevékenységét a szociálpolitikai feladatok megvalósítására, amely biztosítja az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái számára a méltányos és egészséges életfeltételekhez való jogot a személyiség fejlődése,

valamint a normális morális és fizikai regeneráció érdekében a szolgálati és katonai feladatok teljesítése során» [332; p. 19].

A filozófiai enciklopédiai szótár szerint: «A szociális védelem a társadalom minden tagja számára biztosított társadalmi-jogi garanciák összessége, amelyeket az állam biztosít a legfontosabb társadalmi-gazdasági jogok érvényesítésére, amelyek közül elsődleges az élethez való jog, szükséges a személyiség normális reprodukciójához és fejlődéséhez» [313].

O. Verba a katonák szociális védelmének definícióját így adja meg: «Ez az állam jogi, szociális, gazdasági és szervezeti intézkedéseinek rendszere, amely a katonák alkotmányos jogainak és szabadságainak teljes körű érvényesítését szolgálja, figyelembe véve a katonai szolgálat teljesítése során bekövetkező korlátozásokat, a fokozott fizikai és pszichológiai terhelést, valamint az életre és egészségre jelentett kockázatot» [230; p. 166].

A fentiek figyelembevételével, a tudományos megközelítések alapján a szerző a következő definíciót javasolja: «Az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelme olyan szociális, jogi, gazdasági és szervezeti intézkedések rendszere, amelyet az állami és katonai irányító szervek, az önkormányzatok és a civil szervezetek valósítanak meg annak érdekében, hogy biztosítsák a jogi és szociális garanciák rendszerét, érvényesítsék az alkotmányos jogokat és szabadságokat, kielégítsék a katonák anyagi és szellemi szükségleteit, valamint garantálják a megfelelő jóléti szintet az adott szolgálati tevékenység sajátosságainak megfelelően, amely közvetetten kiterjed a katonák családtagjaira is». A szerző véleménye szerint ez a megközelítés jogszerű és megalapozott.

Továbbá a szerző javasolja a «Ukrajna védelmi erőinek katonáinak szociális védelmi rendszere» fogalmának bevezetését a tudományos forgalomba, amely az állami hatóságok, az önkormányzatok és a civil társadalom közös tevékenységét jelenti a hatályos jogszabályok által meghatározott jogok, szabadságok, kedvezmények és szociális garanciák érvényesítésére a védelmi erők katonái számára, figyelembe véve a katonai szolgálat teljesítését, valamint a mesterséges intelligencia programok alkalmazását.

A katonák szociális védelmének problémáinak mélyebb megértése érdekében a szerző a «szociális védelem biztosításának állami politikája» koncepció vizsgálatát javasolja. A disszertációban a «politika» fogalmát úgy indokolják, mint olyan stratégia, amelyet kötelezően társadalmilag jelentős döntések meghozatalára és végrehajtására dolgoznak ki egy adott kérdés kapcsán, és amelynek célja az állampolgárok – jelen esetben a katonák és családtagjaik – szükségleteinek kielégítése. A politika célja a probléma tartalmának meghatározása, amelynek megoldása állami beavatkozás nélkül lehetetlen, és ennek eredményeként alakul ki az állami politika, amely szoros összefüggésben áll az államhatalom működésével.

Fontos megjegyezni, hogy a «szociális védelem állami politikája» kifejezésre nincs általánosan elfogadott, egyértelmű definíció, amit e kategória összetettsége és sokrétűsége magyaráz. Ezért célszerű először az «állami politika» fogalmának elemzését elvégezni.

Általános értelemben az állami politikát a következőként értelmezik: az értékek összessége, a meghatározott célok, az állami irányítási intézkedések, a cselekvések, az állami-politikai döntések és célok megvalósításának rendje, amelyeket az Ukrajna állami hatóságai és az államigazgatási rendszer az ország fejlődésének irányítására határoznak meg [239, p. 8]. A 1.4. táblázatban az «állami politika» definíciójával kapcsolatos anyag található.

1.4. táblázat – A «állami politika» fogalmának traduktív elemzése

Szerző	Fogalomértelmezés
O. Valevszkij	Ez az állami hatóságok tevékenységeinek összessége, amelynek célja a problémák megoldása oly módon, hogy a társadalom érdekeinek megvalósítását a lehető legoptimálisabban szolgálja.
V. Andrijas	Az állami hatóságok célzott tevékenysége a társadalmi problémák megoldása, a társadalom fejlődése szempontjából jelentős célok elérése és megvalósítása érdekében; az állami hatóságok szervezett és célzott tevékenysége egy adott feladat vagy feladatkomplexum tekintetében, amelyeket törvények útján hajtanak végre.
L. Pál V. Bakumenko	Ez egy külön cselekvési irány, vagy éppen annak mellőzése, amelyet az állami hatóságok választanak egy adott probléma megoldása érdekében, illetve ezek egymással összefüggő összessége.

Szerző	Fogalomértelmezés
O. Vasziljev	Az állami intézmények által kialakított és végrehajtott, a különböző társadalmi csoportok érdekeinek kiegyensúlyozására irányuló állami hatósági célzott tevékenység (forrás: http://pag-journal.iei.od.ua/archives/2018/8-2018/8_2018.pdf).
V. Terticska	Viszonylag stabil, szervezett és célirányos tevékenység (illetve tétlenség) az állami intézmények (hatalmi szervek) részéről, amelyet közvetlenül vagy közvetve hajtanak végre egy adott probléma vagy problémák összességének megoldása érdekében, és amely összességében hatással van a társadalom életére.

Forrás: a szerző összeállítása [239] alapján

Az elemzés alapján célszerű a «állami politika» fogalmát úgy értelmezni, mint a kormányzati szervek célzott tevékenységét, amely a katonák és családtagjaik társadalmi problémáinak megoldására irányul. Ez a megfogalmazás lehetővé teszi az értelmezési ellentmondások elkerülését.

A disszertációban a «állami politika» kifejezést a politikai szereplők és az ukrán állami hatóságok tevékenységeként alkalmazzák, amelyek célja a kialakított politikai irányvonal végrehajtása, konkrét szociálpolitikai célok elérése, valamint a jogi és szabályozási keret kidolgozása. Az állami politika kialakításáért az állami hatóságok felelősek. Az állami politikát a következő intézmények dolgozzák ki és hajtják végre: az elnök, a Legfelsőbb Tanács, a Minisztertanács, valamint a központi és helyi végrehajtó hatóságok.

A tudományos módszerek, elvek és az átfogó megközelítés alkalmazása az Ukrajna állami politikájának a katonák szociális védelmére vonatkozó vizsgálata során 1991–2018 között lehetővé tette a kitűzött célok és tudományos feladatok alapos kutatását, elemzését és megoldását. Emellett elemezték a kutatás során használt fogalmi–kategóriális apparátust, és pontosították olyan fontos definíciókat, mint a «szociális védelem», a «szociális biztosítás» és az «állami politika».

Összességében jelenleg a tudósok körében nincs egységes megértés e fogalmak lényegéről és tartalmáról. Ezért szükségessé vált ezen fogalmak vizsgálata, valamint a katonák és családtagjaik szociális védelmének jelentőségének pontos meghatározása

a morál-pszichológiai állapot, a harckészség és a katonai képességek növelése érdekében.

A «szociális védelem» és a «szociális biztosítás» fogalmak fejlődésének, lényegének és tartalmának nyomon követése alapján megállapítható, hogy ezeket helyesen tudományos terminusként kell alkalmazni. Független Ukrajnában a «szociális biztosítás» fogalmát valójában a «szociális védelem» váltotta fel, ami nem teljesen helytálló, mivel a «szociális védelem» nemcsak a katonák anyagi szükségleteinek kielégítését foglalja magában, hanem a szellemi (vallási hovatartozás), jogi, rehabilitációs, valamint a nemek közötti egyenlőség biztosítását is a különleges időszakok (Ukrajnában a hadiállapot jogi rezsimje) keretei között.

Következtetések az 1. Fejezethez

Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak társadalmi védelmére irányuló állami politika 1991–2018 közötti elemzésének, a forrásbázis és a kutatási módszertan áttekintésének alapján megállapítható, hogy a téma aktuális és szükséges, továbbá lehetséges annak átfogó vizsgálata a történelmi katonatudomány kontextusában, a meglévő források felhasználásával és a korszerű, innovatív módszertani megközelítések alkalmazásával.

A 2014–2018 közötti időszak társadalmi védelmet és ellátást érintő problémáinak feltárása, rendszerezése és elemzése alapján megállapítható, hogy a téma tudományos vizsgálata töredékes volt, és hiányzott az átfogó kutatás történettudományi szempontból. A témának a közelmúltig nem tulajdonítottak kellő jelentőséget.

A disszertáció témájával kapcsolatos meglévő tudományos irodalom mennyiségileg korlátozott, tartalmilag pedig kevéssé reprezentatív. A vizsgált tudományos munkák összessége két típusra osztható: speciális és általános jellegű kutatásokra. A speciális kutatások konkrét részletekkel szolgálnak a vizsgált tárgy bizonyos szűk, célzott aspektusairól.

Az általános jellegű kutatások az Ukrán Fegyveres Erők kialakulásának és fejlődésének történetét tükrözik, miközben csak érintőlegesen foglalkoznak a katonák és családtagjaik társadalmi védelmével. Megállapítható, hogy a tudósok figyelme elsősorban az alábbi problémákra összpontosított: az önálló Ukrajna katonáinak társadalmi védelmét alkotó jogszabályi keretek, az állami szervek tevékenysége, amelyek a szóban forgó polgári csoport társadalmi védelmét célzó állami politikát valósították meg, valamint a katonák ellátásának pénzügyi és gazdasági aspektusai.

Megállapítást nyert, hogy nem kerültek kellőképpen feltárásra az alábbi kérdések: az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaiknak társadalmi védelmét célzó állami politika sajátosságai és következményei; a mesterséges intelligencia program alkalmazása a katonák társadalmi védelmi rendszerében; a katonák anyagi ellátási rendszerének állami reformjának fő irányai; a katonák számára megfelelő feltételek megteremtésének folyamata vallási szükségleteik kielégítésére és a hatékony katonai lelkészi intézmény bevezetése; a kezelés (rehabilitáció) és üdültetés szanatóriumi és üdülőhelyi intézményekben; valamint a katonák és családtagjaik szociális és szakmai adaptációjának tökéletesítése. A kutatók figyelmen kívül hagyták a katonák társadalmi védelmének szintje és morál-pszichológiai állapota, pszichológiai felkészültsége, a nemi egyenlőség, valamint a katonai egységek és alosztályok összhangja és harcképessége közötti összefüggéseket.

A kutatás során széleskörű forrásbázist alkalmaztak, amelyet feltételesen az alábbi csoportokra lehet osztani: publikált dokumentumforrások, amelyek törvényeket és jogszabályokat, kézikönyveket, módszertani ajánlásokat, valamint elemző áttekintéseket tartalmaznak, és a katonák és családtagjaik társadalmi védelmét tárgyalják; publikált és nem publikált levéltári anyagok, valamint az Ukrajna Védelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltárában található adatok – többek között jelentések, statisztikai anyagok, szanatóriumok egészségügyi jelentései stb., amelyek bemutatják az állami és katonai hatóságok intézkedéseit a katonák és családtagjaik társadalmi védelme érdekében; az Ukrán Legfelsőbb Hatósági és Igazgatási Szervek Központi Állami Levéltára – dokumentumok, amelyek az Ukrán Fegyveres Erők

helyzetét, beadványokat, kérelmeket, rendeleteket és a Tudományos-Tanácsadó Központ tevékenységére vonatkozó jelentéseket tárgyalják; az Ukrán Közösségi Szervezetek Központi Állami Levéltára – jelentések, beszámolók, levelezések, amelyek az állam katonákra irányuló társadalmi védelmi politikáját jellemzik; periódikus (hivatalos) sajtó: például a «Narodna Armiya» újság, az Ukrán Igazságügyi Minisztérium információs kiadványa «Ukrajna Hivatalos Közlönye», az Ukrán Legfelsőbb Tanács szabályozási kiadványa «Vedomosti Verkhovnoy Rady Ukrainy» stb.; személyes jellegű dokumentumok (emlékiratok, visszaemlékezések a függetlenség éveiben az Ukrán Fegyveres Erők megalakulásáról és fejlődéséről); állami szervek webportáljai, amelyek hivatalos dokumentumokat és anyagokat tartalmaznak, bemutatva az állam társadalmi politikáját a ZsUk katonáinak és családtagjaiknak nyújtott társadalmi védelme terén. A meglévő források átfogó feldolgozása lehetővé tette a disszertáció céljainak és feladatainak teljes körű megvalósítását.

A 2014–2018 közötti időszakban a katonák társadalmi védelmi rendszerének vizsgálata során a szerző átfogó módszertani eszköztárat alkalmazott, amely magában foglalta az általános elméleti és a speciálisan történeti jellegű módszereket, eljárásokat és megközelítéseket. A kutatás alapját az általános tudományos elvek képezték: tudományosság, historizmus, objektivitás, rendszerszemlélet és emberközpontúság. A disszertációban dialektikus, retrospektív és biográfiai módszereket, valamint elemzést és szintézist alkalmaztak. A kitűzött célok elérése érdekében használták az általános történeti módszereket is, nevezetesen a történet-genetikai, történet-összehasonlító, történet-tipológiai és történet-rendszerező módszereket, valamint az interdiszciplináris módszereket, így a formális-jogi, történeti-jogi és összehasonlító-jogi módszereket. Egyetlen történeti módszer sem tekinthető univerzálisnak; a kutatás során ezek kombinált alkalmazására került sor.

Az Ukrajna «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvénye értelmében a katonák társadalmi védelme az állam olyan tevékenysége (funkciója), amely a jogi és szociális garanciák rendszerének kialakítására irányul, biztosítva az alkotmányos jogok és szabadságok érvényesítését, a katonák anyagi és

szellemi szükségleteinek kielégítését szolgálati tevékenységük sajátos jellegének és társadalmi státuszuknak megfelelően, valamint a katonai környezet társadalmi stabilitásának fenntartását. Ez a jog magában foglalja az ellátást teljes, részleges vagy átmeneti munkaképesség-csökkenés, eltartó elvesztése, rájuk vonatkozóan bekövetkező munkanélküliség, öregkor, valamint a törvényben meghatározott egyéb esetekben [178].

A katonák társadalmi védelmének fő célja az állomány és családtagjaik átfogó biztosítása, amely kompenzálja a katonákra vonatkozó, Ukrajna hatályos jogszabályaiban előírt korlátozásokat, valamint a szolgálati körülményeket, amelyek kifejezetten ezen munkavállalói kategóriára jellemzőek [178].

A végzett elemzés eredményei alapján megállapítható, hogy a katonák társadalmi védelme és Ukrajna más állampolgári kategóriáinak társadalmi védelme közötti különbség elsősorban abban áll, hogy a katonák hazájuk védelmére vonatkozó alkotmányos kötelezettségeik teljesítése során számos alkotmányos jogukban és szabadságukban korlátozottak, valamint politikailag semlegesek. Szolgálati tevékenységük sajátosságai miatt a katonáknak nincs más finanszírozási forrásuk, és érdemi életfeltételeiket biztosító lehetőségük, ezért különleges társadalmi védelmi intézkedések megvalósítására van szükség a fizikai, pszichikai és mentális egészségük negatív hatásainak minimalizálása, valamint a társadalmi kockázatok csökkentése érdekében.

A szerző elemezte a fogalmi-kategóriális apparátus használatát és értelmezését, elvégezte annak kontextuális pontosítását, és szerzői meghatározást adott a «Ukrajna Fegyveres Erői katonáinak társadalmi védelme» fogalomra: ez a társadalmi, jogi, gazdasági és szervezeti intézkedések rendszere, amelyet Ukrajna államhatalmi szervei, a katonai vezetés szervei, a helyi önkormányzatok és civil szervezetek hajtanak végre annak érdekében, hogy biztosítsák a jogi és társadalmi garanciák rendszerét, érvényesítsék az alkotmányos jogokat és szabadságokat, kielégítsék a katonák anyagi és szellemi szükségleteit, valamint biztosítsák a megfelelő jóléti szintet a szolgálati tevékenységük sajátos jellegének megfelelően, amely közvetetten a katonák családtagjaira is kiterjed.

A szerző továbbá javasolta a «Ukrajna védelmi erői katonáinak társadalmi védelmi rendszere» fogalom tudományos forgalomba hozatalát, amely a dolgozatban úgy kerül bemutatásra, mint Ukrajna államhatalmi szerveinek, a helyi önkormányzatoknak és a civil társadalomnak a közös tevékenysége a hatályos jogszabályok által megállapított jogok, szabadságok, kedvezmények és társadalmi garanciák érvényesítésére a védelmi erők katonáinak szolgálati kötelezettségeinek teljesítése kapcsán.

2. FEJEZET

A UKRAJNAI FEGYVERES ERŐK KATONÁINAK TÁRSADALMI VÉDELMI RENDSZERÉNEK ÁLLAPOTA AZ OROSZ FEGYVERES AGRESSZIÓ KEZDETE KONTEXTUSÁBAN

2.1. A ukrajnai fegyveres erők katonáinak társadalmi védelmi rendszere 2014 elején.

2014 elején az ukrán jogszabályok értelmében rendszeresítették a kedvezmények rendszerét a hivatásos katonák és családtagjaik, a tartalékos katonai kötelezettek, a rezervisták, valamint a hosszú távú szabadságon lévő katonák és hasonló kategóriák számára. Ezek a kedvezmények magukban foglalták a földterületek megszerzésének lehetőségét, az egyéni gazdálkodás támogatását, adókedvezményeket, lakás- és közszolgáltatási támogatást, társadalombiztosítást, nyilvántartási kedvezményeket, sorozás alatti kedvezményeket, munkanélküli támogatást, oktatáshoz való hozzáférést, postai kedvezményeket, bírósági kedvezményeket, közlekedési kedvezményeket, valamint kedvezményeket a távoli vagy hegyvidéki szolgálati helyeken történő szolgálat teljesítéséhez.

Ukrajna jogi normái meghatározták a kedvezmények keletkezésének, megszűnésének és megvonásának idejét, értelmezték a «család» vagy «családtag» fogalmát, szabályozták a leszerelt katonák kedvezményeit, figyelembe vették a szolgálati időt, biztosították az elsőbbségi munkavállalási jogot a leszerelés után, valamint orvosi ellátást is nyújtottak [178].

A katonák társadalmi és jogi védelmi rendszere 2014 elején olyan dokumentumokon alapult, mint Ukrajna alkotmánya, az Ukrajna állami szuverenitásáról szóló nyilatkozat, Ukrajna függetlenségének kikiáltásáról szóló aktus, valamint azok a jogszabályok, amelyek a katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelmét, továbbá a katonák családjai számára biztosított egyéb társadalmi garanciákat szabályozták.

Az Ukrajna állami szuverenitásáról szóló nyilatkozat fő elemei a következők:

1. Az ukrán nemzet önmeghatározása, Ukrajna nemzetbiztonsága, az ukrán nép állami szuverenitásának védelme és megőrzése, a nemzeti érdek, valamint az ember és állampolgár életének biztonsága [129];

2. Népuralom Ukrajnában – Ukrajna polgárai minden nemzetiségből az ukrán népet alkotják. Az ukrán nép teljes jogkörét az Ukrajna Alkotmánya és törvényei alapján gyakorolja közvetlenül, valamint a nép által választott képviselők útján a Legfelsőbb Tanácsban és a helyi (falusi, járási, városi, megyei) tanácsokban;

3. Az államhatalom (államszervezet) Ukrajnában. Ukrajnában az államhatalom az Alkotmány alapján a törvényhozó, végrehajtó és bírói ágra tagolódik; ugyanakkor a törvények pontos végrehajtásának legfelsőbb felügyeletét Ukrajna főügyésze látja el, akit a Legfelsőbb Tanács a köztársasági elnök javaslatára nevez ki;

4. Ukrajnai állampolgárság – megszerzésének és elvesztésének (megvonásának) rendje. Ukrajnának saját állampolgársága van, és garantálja minden ukrán állampolgár számára az állampolgárság megőrzéséhez való jogot, továbbá ellenőrzi a bevándorlási folyamatokat;

5. Ukrajna területi felsőbbsége. Ukrajna a törvények felsőbbségét az egész ország területén, beleértve a Krími Autonóm Köztársaságot is, érvényesíti;

6. Társadalmi-gazdasági önállóság és a közösségek fejlődése Ukrajnában. Ukrajna önállóan határozza meg gazdasági státuszát, és ezt törvényeiben rögzíti;

7. Környezetvédelmi biztonság és felügyelet;

8. Ukrajna kulturális-nevelési és társadalmi fejlődése;

9. Ukrajna bel- és külpolitikai alapelvei. Ukrajnának joga van saját fegyveres erőkhöz, belső erőkhöz, a rendvédelmi és biztonsági rendszerhez, valamint demokratikus és polgári ellenőrzést gyakorolni ezek felett;

10. Nemzetközi kapcsolatok, ahol Ukrajna külpolitikájának fő elvei jelennek meg más államokkal való együttműködésben, a kölcsönös tisztelet és partnerség alapján [129]. Ennek eredményeként a nyilatkozat alapját képezte Ukrajna Alkotmányának és törvényeinek, meghatározza Ukrajna jogi álláspontját nemzetközi egyezmények megkötésekor, és az ukrán nemzeti jogalkotás fejlődésének alapját képezi.

1991. augusztus 24-én Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Ukrajnát független, jogállami és demokratikus állammá nyilvánította. Területén kizárólag Ukrajna Alkotmánya és törvényei, valamint a Legfelsőbb Tanács által ratifikált nemzetközi egyezmények és szerződések érvényesek. Ukrajna Alkotmánya szerint az állam társadalmi és jogi védelmet kizárólag az Ukrajna Fegyveres Erőinél és egyéb katonai alakulatainál szolgálatot teljesítő ukrán állampolgároknak, valamint családtagjaiknak biztosít. Az állam védelmi felkészítésével, Ukrajna közvetlen védelmével, szuverenitásának, területi épségének és sérthetetlenségének védelmével kapcsolatos feladatokat az Ukrajna Fegyveres Erőire hárítja. Békés és háborús időszakban az Ukrajna Fegyveres Erői és egyéb katonai alakulatok nem használhatók az állampolgárok jogainak és szabadságainak korlátozására, Ukrajna meglévő alkotmányos rendjének megdöntésére, a közhivatalnokok (állami tisztviselők) eltávolítására vagy szakmai tevékenységük megakadályozására [135]. A 2.1. táblázatban a szerző felsorolja azokat az alapvető alkotmányos emberi és állampolgári jogokat és szabadságokat, amelyek kiterjednek a katonákra és családtagjaikra.

2.1. táblázat – A katonákra és családtagjaikra vonatkozó alapvető alkotmányos jogok és szabadságok

Sz.	Alkotmányos jogok és szabadságok
1	2
1	Az állam garantálja az ember alkotmányos jogait és szabadságait, és azok nem vonhatók vissza (a jog uralmának elve). Az élethez, egészséghez, becsülethez, méltósághoz, sérthetetlenséghez és biztonsághoz való emberi jogot Ukrajnában a legmagasabb társadalmi értéknek ismerik el.
2	Az emberi jogok és szabadságok, valamint azok garanciái meghatározzák az állam tevékenységének tartalmát és irányát. Az állam felelősséggel tartozik az ember felé saját tevékenységéért. Az emberi jogok és szabadságok érvényesítése és biztosítása az állam fő kötelessége (a jog uralmának elve).
3	Az ukrán nép joga, hogy közvetlenül gyakorolja az államhatalmat az állami szerveken és a helyi önkormányzatokon keresztül (az államigazgatáshoz való jog, valamint a demokratikus polgári ellenőrzés).
4	Ukrajnában az alkotmányos rend meghatározásának és megváltoztatásának joga kizárólag a népet illeti meg, és azt az állam vagy annak szervei, illetve

Sz.	Alkotmányos jogok és szabadságok
1	2
	tisztviselői nem uralhatják el (népuralom). A népakarat érvényesítése választások, népszavazás és más közvetlen demokráciaformák útján történik.
5	A föld, annak méhei, a légkör, a vizek és egyéb természeti erőforrások, amelyek Ukrajna területén találhatók, továbbá a kontinentális talapzat és a tengeri övezet természeti erőforrásai az ukrán nép tulajdonjogának tárgyai (a földhöz való jog).
6	Az Ukrajna állampolgárainak, akik szolgálatot teljesítenek az Ukrajna Fegyveres Erőinél és egyéb katonai alakulatoknál, valamint családtagjaiknak a társadalmi védelméhez fűződő jogai (az állam által garantált jog a katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelmére).
7	A diszkrimináció elleni védelemhez való jog különböző alapokon. Nem lehet kiváltság vagy hátrány a faj, bőrszín, politikai, vallási vagy egyéb meggyőződés, nem, etnikai vagy társadalmi származás, vagyoni helyzet, lakóhely, nyelv vagy egyéb jellemzők alapján.
8	A nemek közötti egyenlőséghez való jog. A nők és férfiak jogainak egyenlőségét az biztosítja, hogy a nők egyenlő lehetőségeket kapjanak a társadalmi, politikai és kulturális tevékenységekben, az oktatásban és szakmai képzésben, valamint a munkavégzésben és annak díjazásában.
9	Az anyasághoz és a gyermekhez való jogot speciális intézkedésekkel biztosítják a nők munkavédelme és egészségének védelme érdekében, nyugdíjkedvezmények megállapításával; olyan feltételek megteremtésével, amelyek lehetővé teszik a nők számára a munka és az anyaság összeegyeztetését; jogi védelemmel, valamint anyagi és erkölcsi támogatással. A disszertáns véleménye szerint Ukrajna Alkotmányának 24. cikke a férfiakkal szemben nemi alapú diszkrimináció jeleit tartalmazza. A férfiak reproduktív egészségét is védenie kell az államnak.
10	Minden embernek veleszületett joga van az élethez. Senkit sem lehet önkényesen megfosztani az életétől. Az állampolgároknak joguk van megvédeni saját életüket, egészségüket és magántulajdonukat, valamint mások életét, egészségét és tulajdonát az illegális támadásokkal szemben (a védelemhez és az önvédelemhez való jog).
11	A becsülethez és méltósághoz való jog.
12	A személyi szabadsághoz és a személyi sérthetetlenséghez való jog.
13	Az ártatlanság vélelme. Senkit sem lehet törvényes indok nélkül letartóztatni vagy fogva tartani. A személyt bűnösnek kell tekinteni egy bűncselekmény elkövetésében, és nem lehet büntetőeljárás alá vonni, amíg bűnösségét a nyomozó hatóságok nem bizonyítják, és azt a bíróság vádiratában nem állapítja meg.
14	A magánlakás és a magántulajdon sérthetetlenségéhez való jog.
15	A levelezés, a beszélgetések, a táviratok és egyéb küldemények titkának védelméhez való jog (az élet magánszférájának védelméhez való jog).

Sz.	Alkotmányos jogok és szabadságok
1	2
16	A magán- és családi élethez való jog. Senkit sem érhet beavatkozás a magán- vagy családi életébe.
17	Az a jog, hogy az állami szervektől, a helyi önkormányzatoktól, intézményektől és szervezetektől tájékoztatást kapjon saját magáról.
18	A saját magáról és családtagjairól szóló hamis információk cáfolatának joga.
19	A szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jog. Minden, Ukrajna területén törvényes alapon tartózkodó személy számára garantált a szabad mozgás, a tartózkodási hely szabad megválasztása, valamint Ukrajna területének szabad elhagyásához való jog, az Ukrajna Alkotmánya 64. cikkében meghatározott korlátozások kivételével.
20	A gondolat- és szólásszabadsághoz, valamint a saját nézetek és meggyőződések szabad kifejezéséhez való jog.
21	A lelkiismereti szabadsághoz és a vallás szabad megvallásához való jog.
22	A politikai pártokhoz, társadalmi egyesületekhez és mozgalmakhoz való szabad csatlakozás joga. A katonai szolgálatot teljesítők politikai pártokban való tagságának korlátozását Ukrajna törvényei szabályozzák [164].
23	A szakszervezetekben való részvétel joga a munkavállalói, valamint a szociális és gazdasági jogok és érdekek védelme érdekében.
24	A választójog. Jog az állam ügyeiben való részvételre, az országos és helyi népszavazásokon való részvételre, valamint a közhatalmi szervek, a helyi önkormányzatok és az elnöki hivatal szabad megválasztására és megválasztására.
25	A köztisztviselői és a helyi önkormányzati szolgálatba való belépéshez való jog.
26	A véleménynyilvánítás joga. Jog békés gyűlések, tüntetések és demonstrációk szervezésére, amelyről előzetesen értesíteni kell a végrehajtó hatóságokat vagy a helyi önkormányzatokat.
27	A petíció benyújtásának joga. Jog egyéni vagy kollektív írásbeli beadványok küldésére, valamint személyesen történő megkeresésre az állami hatóságokhoz, a helyi önkormányzatokhoz, valamint azok tisztségviselőihez és hivatalnokaihoz.
28	A kreativitáshoz és a személyes fejlődéshez való jog. Jog a saját tulajdon birtoklására, használatára és rendelkezésre bocsátására, valamint a szellemi és alkotói tevékenység eredményeinek birtoklására és hasznosítására.
29	A vállalkozói tevékenységhez való jog. Ez a jog a katonai szolgálatot teljesítők számára törvény által tiltott, kivéve a tudományos vagy oktatói tevékenységet a szolgálaton kívüli időben.
30	A munkához és a munkáért járó díjazáshoz való jog. Jog a jövedelem megszerzésére.
31	A biztonságos és egészséges élet- és munkakörülményekhez való jog.
32	A saját véleményhez és érdekek védelméhez való jog. Jog a sztrájkra

Sz.	Alkotmányos jogok és szabadságok
1	2
	gazdasági és szociális érdekeik védelme érdekében.
33	A pihenéshez és szabadidőhöz való jog.
34	A szociális védelemhez való jog (jog a kedvezményekre és anyagi juttatásokra).
35	A kötelező állami társadalombiztosításhoz való jog (jog az állami támogatás igénybevételére).
36	A nyugdíj és más szociális juttatások, valamint támogatások igénybevételének joga.
37	A lakáshoz való jog.
38	A megfelelő életfeltételekhez való jog saját maga és családja számára, ideértve a megfelelő táplálkozást, ruházatot, lakhatást és biztosítást.
39	Az egészségügyhöz, orvosi ellátáshoz és egészségbiztosításhoz való jog.
40	A szabad hozzáférés joga a környezeti állapotról, a levegőről, a talajról, a vízről, az ökológiáról, az élelmiszerek és háztartási cikkek minőségéről szóló információkhoz, valamint ezek terjesztésének joga.
41	A házassághoz való jog. A házasság a nő és a férfi szabad beleegyezésén alapul. A házastársak egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek a házasságban és a családban.
42	Családjog. A szülők kötelesek eltartani gyermekeiket nagykorúságuk eléréséig. A nagykorú gyermekek kötelesek gondoskodni eltartásra szoruló, munkaképtelen szüleikről.
43	A tanuláshoz való jog.
44	A személy szellemi fejlődéséhez való jog. A jog az irodalmi, művészeti, tudományos és műszaki alkotótevékenység szabadságához, valamint a szellemi tulajdon, a szerzői jogok, továbbá az erkölcsi és anyagi érdekek védelméhez.
45	A szellemi és alkotó tevékenysége eredményeihez való jog.
46	A bírósági védelemhez és az ügyvédi segítséghez való jog. Az ember és az állampolgár jogait és szabadságait a független igazságszolgáltatási hatalmi ág védi.
47	Jogában áll, hogy jogai védelmében az Ukrán Legfelsőbb Tanács emberi jogi megbízottjához (ombudsmanjához) forduljon.
48	A joga van alkotmányos panasszal fordulni az Ukrajna Alkotmánybíróságához.
49	A joga van arra, hogy a nemzeti jogorvoslati lehetőségek teljes kihasználása után jogai és szabadságai védelmében a megfelelő nemzetközi szervezetekhez forduljon, amelyeknek Ukrajna tagja vagy résztvevője.
50	A védelemhez való jog. A joga van jogszabály által nem tiltott eszközökkel megvédeni jogait és szabadságait a különféle jogsértésektől és jogellenes támadásoktól.
51	A joga van az állam vagy a helyi önkormányzati szervek részéről anyagi és erkölcsi kár megtérítésére, amelyet a tisztségviselők és hivatalnokok jogellenes

Sz.	Alkotmányos jogok és szabadságok
1	2
	döntései, cselekedetei vagy mulasztásai okoztak hatáskörük gyakorlása során.
52	A joga van ismerni saját jogait és kötelességeit.
53	A jog az ügyvédi képviselethez és az ügyész általi képviselethez a bíróságok előtt. Az Ukrajna jogszabályai által meghatározott esetekben ez a segítség ingyenesen biztosított. Mindenki szabadon választhatja meg jogainak védelmét ellátó képviselőjét.
54	A joga van nem végrehajtani nyilvánvalóan bűncselekménynek minősülő parancsokat vagy utasításokat.
55	A joga van megtagadni a tanúvallomás vagy magyarázat megtételét. A személy nem vonható felelősségre azért, ha megtagadja a vallomás vagy magyarázat megtételét önmaga, családtagjai vagy közeli hozzátartozói vonatkozásában.
56	A háborús vagy rendkívüli állapot idején bizonyos jog- és szabadságkorlátozások vezethetők be, megjelölve ezen korlátozások időtartamát. Nem korlátozhatók azok a jogok és szabadságok, amelyeket az Ukrajna jelenlegi Alkotmányának 24., 25., 27., 28., 29., 40., 47., 51., 52., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62. és 63. cikke biztosít [135].
57	A politikai választáshoz való jog. A választáson és népszavazáson való szavazati jog kizárólag azokra az ukrán állampolgárokra vonatkozik, akik a szavazás napjáig betöltötték a tizennyolc évet.
58	A választáson való részvétel és a hatósági tisztség betöltésére való jog. Például: az Ukrajna népének képviselőjévé az választható, aki ukrán állampolgár, a választás napján betöltötte a huszonegy évet, rendelkezik szavazati joggal, és az elmúlt öt évben Ukrajnában élt; bírói tisztségre az választható, aki ukrán állampolgár, legalább harminc, legfeljebb hatvanöt éves, felsőfokú jogi végzettséggel rendelkezik, legalább öt év szakmai tapasztalattal bír a jog területén, kompetens és tisztességes, valamint birtokában van az államnyelv ismeretének.

Forrás: a szerző készítette a [135] alapján.

Az ukrajnai katonák szociális ellátottságának állapotát elemző kontextusban fontos megjegyezni, hogy az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa 1991. december 20-án elfogadta az «Az Ukrajnai Katonák és Családtagjaik Szociális és Jogi Védelméről» szóló törvényt, amely meghatározza a katonák és családtagjaik szociális védelmének alapelveit, és megalapozza az egységes szociális és jogi védelmi rendszer kialakítását e polgárok számára annak érdekében, hogy kedvező feltételeket biztosítson számukra a gazdasági, szociális és politikai területeken a hazájuk védelmére vonatkozó

alkotmányos kötelességük teljesítéséhez, valamint szabályozza az ezzel kapcsolatos viszonyokat.

2014–2018 között a törvény szövegébe összesen 34 alkalommal vezettek be módosításokat az alábbi törvények szerint: № 1166-VII 2014.03.27., VVVR, 2014, № 20–21, 745. cikk; № 1169-VII 2014.03.27., VVVR, 2014, № 20–21, 746. cikk; № 1194-VII 2014.04.09., VVVR, 2014, № 25, 890. cikk; № 1241-VII 2014.05.06., VVVR, 2014, № 27, 907. cikk; № 1275-VII 2014.05.20., VVVR, 2014, № 29, 942. cikk; № 1316-VII 2014.06.05., VVVR, 2014, № 29, 947. cikk; № 1543-VII 2014.06.20., VVVR, 2014, № 32, 1128. cikk; № 1589-VII 2014.07.04., VVVR, 2014, № 35, 1179. cikk; № 1614-VII 2014.07.25., VVVR, 2014, № 36, 1194. cikk; № 1697-VII 2014.10.14., VVVR, 2015, № 2–3, 12. cikk; № 116-VIII 2015.01.15., VVVR, 2015, № 13, 85. cikk; № 158-VIII 2015.02.05., VVVR, 2015, № 13, 92. cikk; № 242-VIII 2015.03.05., VVVR, 2015, № 21, 138. cikk; № 259-VIII 2015.03.18., VVVR, 2015, № 22, 148. cikk; № 448-VIII 2015.05.19., VVVR, 2015, № 30, 276. cikk; № 567-VIII 2015.07.01., VVVR, 2015, № 35, 339. cikk; № 683-VIII 2015.09.15., VVVR, 2015, № 46, 416. cikk; № 716-VIII 2015.10.06., VVVR, 2015, № 47, 436. cikk; № 739-VIII 2015.11.03., VVVR, 2015, № 49–50, 454. cikk; № 742-VIII 2015.11.03., VVVR, 2015, № 49–50, 455. cikk; № 1079-VIII 2016.04.12., VVVR, 2016, № 21, 408. cikk; № 1437-VIII 2016.07.07., VVVR, 2016, № 33, 564. cikk; № 1486-VIII 2016.09.06., VVVR, 2016, № 41, 634. cikk; № 1774-VIII 2016.12.06., VVVR, 2017, № 2, 25. cikk; № 1812-VIII 2017.01.17., VVVR, 2017, № 7–8, 51. cikk; № 2004-VIII 2017.04.06., VVVR, 2017, № 21, 246. cikk; № 2181-VIII 2017.11.07., VVVR, 2017, № 51–52, 446. cikk; № 2225-VIII 2017.12.05., VVVR, 2018, № 6–7, 39. cikk; № 2288-VIII 2018.02.08., VVVR, 2018, № 14, 78. cikk; № 2397-VIII 2018.04.05., VVVR, 2018, № 27, 221. cikk; № 2442-VIII 2018.05.22., VVVR, 2018, № 29, 234. cikk; № 2443-VIII 2018.05.22., VVVR, 2018, № 33, 250. cikk; № 2522-VIII 2018.09.06., VVVR, 2018, № 43, 344. cikk; № 2547-VIII 2018.09.18., VVVR, 2018, № 48, 378. cikk.

Ezeket a módosításokat elsősorban az indokolta, hogy szükség volt bizonyos ukrajnai jogszabályok kiegészítésére a területi mozgósítás biztosítása érdekében az

Ukrajna területén végrehajtott Antiterrorista Művelet ideje alatt. A törvény módosításai rögzítették a mozgósítás során katonai szolgálatra behívott ukrán állampolgárok számára a következő szociális garanciákat: «A mozgósítás során katonai szolgálatra behívott dolgozók számára a különleges időszak alatt – de legfeljebb egy évig – megőrzik munkájukat és beosztásukat, valamint a költségvetésből megtérítik az átlagos jövedelmüket azon a vállalatnál, intézménynél vagy szervezetnél, ahol a behívás idején dolgoztak, függetlenül azok alárendeltségétől vagy tulajdonformájától. Az ilyen kártérítések kifizetése a költségvetésből, az átlagos jövedelem mértékéig, az Ukrajna Minisztertanácsa által meghatározott eljárás szerint történik» [143].

Ezen túlmenően a módosítások jelentősen kibővítették a jogszabályi terminológiát, rögzítették a katonák számára a szociális és jogi garanciákat a harci cselekményekben való részvétel idejére, valamint növelték azon kedvezmények számát, amelyekkel a harci műveletekben részt vevő katonák és családtagjaik élhetnek.

Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa által a «Az Ukrajnai Katonák és Családtagjaik Szociális és Jogi Védelméről» szóló törvény szövegébe bevitt rendkívül sok módosítás azt jelzi, hogy az állam jelentős figyelmet fordít e problémakörre. Általánosságban ez a törvény a katonák számára különleges jogokat biztosít, ugyanakkor rendszerként is értelmezhető, amely magában foglalja a katonákra és családtagjaikra vonatkozó jogi és szociális garanciákat. Ezeket a garanciákat két fő kategóriába sorolhatjuk: szociális (anyagi) és jogi (humanitárius) garanciák, amelyek célja ezen személyek különböző szükségleteinek kielégítése [178]. Tekintsük át a katonák és családtagjaik számára 2014 elején érvényes speciális jogi és szociális garanciákat (2.2. táblázat).

2.2. táblázat – A katonák és családtagjaik számára 2014 elején érvényes speciális jogi (humanitárius) és szociális (anyagi) garanciák

Sz.	Jogi (humanitárius) garanciák 2014 elején	Szociális (anyagi) garanciák 2014 elején
1	2	3

1	A választás joga.	Pénzbeli ellátás (a törvény szerint indexálásra jogosult).
2	A jog egyesületek és civil szervezetek létrehozására.	Élelmezési ellátás.
3	A világképhez és valláshoz való szabadság joga.	Kezdeti (bevonulási) támogatás.
4	A vallási irodalom beszerzéséhez és használatához való jog.	Napi járandóság (napidíj).
5		Ruházati és felszerelési ellátás.
6	A tudományos, műszaki és művészeti alkotótevékenység szabadságához való jog.	Egyszeri kártérítés a részükre járó lakás megszerzéséért.
7	Jogában áll a katonai szolgálat megkezdése előtti munkahelyre való visszatéréshez (határozott idejű katonai szolgálat esetén).	Adóügyi szociális kedvezmény (az Ukrajna Minisztertanácsa által meghatározott eljárás szerint).
8	A katonai szolgálatból elbocsátottak szociális és szakmai rehabilitációjához való jog.	Egyszeri pénzbeli juttatás, amely a havi illetmény 50%-ának felel meg (25% önkéntes elbocsátás vagy családi okok miatt történő elbocsátás esetén) minden teljes naptári szolgálati év után.
9	A katona joga a lakóhely kiválasztására és külföldre utazásra.	Egészségmegőrzési célú pénzbeli juttatás.
10	A szabadsághoz való jog.	Állami támogatás a gyermekes családok számára az Ukrajna jogszabályai által meghatározott módon és mértékben.
11	A pihenéshez való jog.	A költségvetés által meghatározott temetési szolgáltatások és emlékművek építésével kapcsolatos anyagi kiadások megtérítése, az Ukrajna Minisztertanácsa által előírtak szerint.
12	A katona joga az egészségügyi ellátáshoz és orvosi segítséghez.	Egyszeri pénzbeli juttatás a katonák, a katonai szolgálatra kötelezettek és a tartalékosok halála, rokkantsága vagy munkaképességük részleges elvesztése esetén, akik képzési (vagy ellenőrző) és speciális gyakorlatokra, illetve katonai tartalék szolgálatra lettek behívva.
13		A lakáshoz való jog és a

		lakáshoz kapcsolódó hitelfelvétel joga.
14		A földterület megszerzéséhez való jog.
15	A katonák és családtagjaik joga az oktatáshoz.	A díjmentes utazáshoz való jog: a) vasúti, légi, vízi és közúti közlekedéssel: b) kiküldetés esetén; c) szabadság ideje alatt Ukrajna területén belül; d) új szolgálati helyre történő áthelyezéskor vagy a katonai egység áthelyezése miatt; e) a katonai szolgálatból való elbocsátáskor választott lakóhelyre Ukrajna területén belül.
16		A nyugdíjhoz való jog.
17	A katonák joga a jogsértő döntések és intézkedések megtámadására.	
18	A jogi segítség igénybevételéhez való jog.	
19		A személyes ingóságok 20 tonnányi szállítására vonatkozó díjmentes jog konténerekben.

Forrás: a szerző készítette a [135, 178] alapján.

2014 elején a törvény betartásának felügyeletét az állami hatóságok és tisztségviselőik felett az Ukrajna Ügyészsége látja el. Ugyanakkor az Ukrajna költségvetési kódexe és az Alkotmány meghatározza az ukrán költségvetési rendszer működésének jogi alapjait és elveit, a költségvetési folyamat, valamint az önkormányzatok közötti pénzügyi kapcsolatok alapjait, továbbá szabályozza a költségvetési jogszabályok megsértéséért való felelősséget.

A kutatás eredményei alapján megállapítást nyert, hogy 2014-ben a Temporális Munkaképesség-csökkenés miatti Szociális Biztosítási Alap kiadásai összesen 10 180 781 ezer hrivnyát tettek ki. Ezzel párhuzamosan az Ukrajna Általános Kötelező Társadalombiztosítási Alapja a munkanélküliség esetére 9 668 493 ezer hrivnyát fordított kiadásokra. Ugyanezen időszakban az Ukrajna Állami Kincstárának szolgálata 2014 végéig minden tíznapos időszakban egyenlő részekben kivont a

Temporális Munkaképesség-csökkenés miatti Szociális Biztosítási Alapból 600 000 ezer hrivnyát, valamint az Általános Kötelező Társadalombiztosítási Alap munkanélküliség esetére szóló alapjából 1 400 000 ezer hrivnyát, és ezeket az összegeket az Ukrajna Nyugdíjalap számlájára utalták [255].

1993. október 22-én az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának elnöke a Legfelsőbb Tanács határozatával jóváhagyta az «A háborús veteránok státuszáról és szociális védelmük garanciáiról» szóló ukrán törvényt [179], amely megadja a megfelelő státuszt a harci cselekményekben részt vevő és egyéb háborús résztvevők számára.

Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa meghatározza az Ukrajna Minisztertanácsa számára a következő konkrét feladatokat 1994. január 1-jéig:

a jogszabályok megsértéséért való felelősség fajtáinak és kritériumainak kidolgozása az állampolgárok, az állami hatóságok és helyi önkormányzatok tisztségviselői, valamint az Ukrajnában működő különböző tulajdonformájú intézmények és szervezetek vezetői számára;

a háborús veteránok igazolványainak és jelvényeinek kiadásának rendjének (algoritmusának) és határidejének meghatározása;

az állami végrehajtó hatóságok által elfogadott, emberi jogokat sértő normatív aktusok érvénytelenítése;

a veteránok finanszírozásának és gazdasági biztosításának mechanizmusának kidolgozása.

2014 elején a háborús veteránok szociális és jogi védelme a következő célokra irányult:

a veteránok és családtagjaik egészségének támogatása;

a veteránok és családtagjaik szociális és jogi védelmének megerősítése;

anyagi és technikai bázis kialakítása a szociális munkások (szakemberek) képzéséhez;

háborús veteránok és családtagjaik számára szociális és jogi programok kidolgozása és végrehajtása;

a háborús veteránok ügyeivel foglalkozó minisztérium létrehozása;

aáborús veteránok civil szervezeteinek létrehozása, anyagi támogatás nyújtása, kedvezmények biztosítása, valamint meghatározott szociális garanciák biztosítása a veteránok és családtagjaik munkavégzése során [179].

A törvény értelmében háborús veteránoknak azok a személyek minősülnek, akik részt vettek a Haza védelmében, illetve harci cselekményekben más államok területén.

A háborús veteránok közé tartoznak:

a) a harci cselekmények résztvevői;

b) a háborús rokkantak;

c) a háború résztvevői;

d) a családtagok.

Ezt követően tekintsük át a harci cselekményekben részt vevő személyek, a háborús rokkantak, a háború résztvevői és családtagjaik jogi státuszának elemzését 2014-től kezdődően.

A harci cselekmények résztvevőinek azok a személyek minősülnek, akik a Haza védelmére irányuló feladatok végrehajtásában vettek részt a Fegyveres Erők minden ága és típusú egységeinek, alakulatainak és szervezeteinek keretében. Ide tartoznak azok a személyek is, akik partizáncsapatoknál, illegális ellenállási mozgalmakban vagy más alakulatokban szolgáltak, akár háború idején, akár békeidőben. Az Ukrajna Minisztertanácsának határozata határozza meg a Fegyveres Erőkbe tartozó katonai egységek, intézmények és alakulatok, valamint egyéb katonai szervezetek hivatalos jegyzékét.

A háborús rokkantaknak azok a személyek minősülnek, akik a hadseregben vagy a flottán szolgáltak, partizánok, illegális ellenállók, valamint azok a munkavállalók, akik rokkanttá váltak a Haza védelme során szerzett sérülések, lőtt sebek, súlyos sérülések vagy betegségek következtében, illetve katonai szolgálat teljesítése közben. Ez vonatkozhat mind a katonai szolgálatot teljesítőkre, mind a polgári személyekre, akik harci cselekményekben vettek részt a Nagy Honvédő Háború idején, vagy más fegyveres konfliktusokban békeidőben.

A háború résztvevőinek azok a katonák számítanak, akik háború idején a volt Szovjetunió Fegyveres Erőinél szolgáltak, valamint a hátország dolgozói és egyéb személyek. Ide tartoznak azok is, akik különböző katonai egységekben szolgáltak és harci cselekményekben vettek részt. A katonák, partizánok, illegális ellenállók és más, harci cselekményekben részt vevő személyek családtagjai velük egyenrangúak, különösen, ha az érintettek eltűntek vagy meghaltak a Haza védelme vagy egyéb katonai feladatok teljesítése közben szerzett sérülések, lőtt sebek vagy súlyos sérülések következtében. Ide tartoznak továbbá azok a családtagok is, akiknek hozzátartozója a közrend védelmére irányuló feladatok teljesítése közben vesztette életét rendkívüli helyzetek vagy antiszociális megnyilvánulások során. E családtagok közé tartoznak azok is, akik számára a harci cselekményekben vagy egyéb körülmények következtében bekövetkezett haláleset vagy eltűnés miatt nyugdíjat állapítanak meg. Az alábbiakban áttekintjük a háborús veteránok kedvezményeit kategóriák szerint 2014 elején (2.3. táblázat).

2.3. táblázat – A háborús veteránok kedvezményeinek összehasonlítása kategóriák szerint 2014 elején

Sz.	Harci cselekmények résztvevőinek járó kedvezmények	Háborús rokkantaknak járó kedvezmények	A háború résztvevőinek járó kedvezmények
1	2	3	4
1	Gyógyszerek ingyenes biztosítása.	Gyógyszerek ingyenes beszerzése.	Gyógyszerek és orvosi készítmények ingyenes beszerzése.
2	Elsőbbségi ingyenes fogpótlás	Kiemelt, ingyenes fogpótlás.	Ingyenes, elsőbbségi fogpótlás.
3	Szanatóriumi és gyógyüdülői kezelés.	Ingyenes, kiemelt éves szanatóriumi és gyógyüdülői kezelés biztosítása, az utazási költségek megtérítésével együtt.	Ingyenes szanatóriumi és gyógyüdülői kezelés biztosítása.
4	75%-os kedvezmény a lakás/ház használati díjából.	100%-os kedvezmény a lakás/ház használati díjából.	50%-os kedvezmény a lakás/ház használati díjából.
5	75%-os kedvezmény a	100%-os kedvezmény a	50%-os kedvezmény

	közüzemi szolgáltatások díjából.	közüzemi szolgáltatások díjából.	a közüzemi szolgáltatások díjából.
6	75%-os kedvezmény az üzemanyag árából azon személyek számára, akik olyan lakásokban élnek, amelyek nem rendelkeznek központi fűtéssel.	100%-os kedvezmény az üzemanyag, beleértve a folyékony tüzelőanyag árából.	50%-os kedvezmény az üzemanyag, beleértve a folyékony tüzelőanyag árából.
7	Ingyenes utazás a városi személyszállító közlekedés minden típusán.	Ingyenes utazás a városi személyszállítás minden típusán.	Ingyenes utazás a városi közlekedés minden típusán.
8	Nyugdíjba vonuláskor járó jogosultság a rendelők és kórházak igénybevételére.	Kiemelt, ingyenes teljes körű felújítás saját lakóházakban és lakásokban.	Nyugdíjba vonuláskor vagy munkahelyváltáskor járó jogosultság a rendelők és kórházak igénybevételére.
9	Orvosi vizsgálat és szűrővizsgálat.	Kiemelt ellátás járóbeteg- és rendelőintézeti szolgáltatások keretében.	Éves orvosi vizsgálat és szűrővizsgálat.
10	Elsőbbségi ellátás gyógyító-megelőző intézményekben, gyógyszertárakban és elsőbbségi kórházi felvétel.	Kiemelt, ingyenes lakástelefonszerelés és elsőbbségi hozzáférés minden távközlési szolgáltatáshoz.	Elsőbbségi ellátás gyógyító-megelőző intézményekben.
11	Ideiglenes munkaképesség-csökkenés miatti támogatás kifizetése.	Nyugdíjba vonuláskor vagy munkahelyváltáskor járó jogosultság rendelők és kórházak igénybevételére.	Ideiglenes munkaképtelenség miatti juttatás kifizetése a havi átlagkereset 100%-ának megfelelő összegben.
12	Az éves rendes szabadság igénybevétele a számukra megfelelő időpontban, valamint további, legfeljebb évi két hét fizetés nélküli szabadság biztosítása.	Jog az éves orvosi vizsgálatra és szűrővizsgálatra.	Az éves szabadság igénybevétele a számukra megfelelő időpontban.

13	Jog a munkában maradásra.	Elsőbbségi elhelyezkedés a szakmában.	Elsőbbségi lakás biztosítása.
14	Elsőbbségi lakásellátás	Elsőbbségi jog a munkában maradásra a létszám- vagy állománycsökkentés esetén.	Kölcsön igénybevétele építkezéshez.
15	Kölcsön igénybevétele építkezéshez.	Ideiglenes munkaképtelenség miatti juttatás kifizetése dolgozó háborús rokkantaknak.	Elsőbbségi jog lakás- és építőszövetkezetekbe (lakóközösségekbe) történő belépésre.
16	Elsőbbségi jog lakás- és építőszövetkezetekbe (lakóközösségekbe) történő belépésre.	A dolgozó rokkantak ideiglenes munkaképtelenség miatti juttatásának kifizetése legfeljebb 4 hónapig.	Ingyenes utazás évente egyszer két évre (oda-vissza).
17	Ingyenes utazás kétszer két évente, vagy évi egyszer (oda-vissza) a megjelölt közlekedési eszközökön, 50%-os kedvezménnyel.	Az éves rendes szabadság igénybevétele a számukra megfelelő időpontban.	Adók, díjak, vámok és egyéb befizetések teljesítése a költségvetésbe.
18	Adók, díjak, vámok és egyéb befizetések teljesítése a költségvetésbe.	Elsőbbségi lakásbiztosítás az érintett személyek számára.	Elsőbbségi hozzáférés minden távközlési szolgáltatáshoz és elsőbbségi telefonbekötés.
19	Elsőbbségi hozzáférés minden távközlési szolgáltatáshoz.	Építkezési célú kölcsön igénylése.	Elsőbbségi kiszolgálás a szolgáltató vállalatoknál, intézményeknél és szervezeteknél az életviteli szolgáltatások, közétkeztetés, lakás- és kommunális szolgáltatások, valamint a távolsági közlekedés területén.
20	Elsőbbségi kiszolgálás a	Elsőbbségi jog lakás- és	Elsőbbségi

	szolgáltató vállalatoknál, intézményeknél és szervezeteknél az életviteli szolgáltatások, közétkeztetés, lakás- és kommunális szolgáltatások, valamint a távolsági közlekedés területén.	építőszövetkezetekbe történő belépésre.	elhelyezés a szociális védelmi intézményekben.
21	Elsőbbségi elhelyezés a szociális védelmi intézményekben.	Az I. és II. csoportos fogyatékossággal élők évente egyszeri ingyenes utazási jogot kapnak (oda-vissza), míg a III. csoportos fogyatékossággal élők kétévente egyszeri ingyenes utazási jogot (oda-vissza).	Az I. csoportos fogyatékossággal élő személyek kísérőinek (legfeljebb egy kísérő) joga van az említett távolsági közlekedési eszközök használatára október 1. és május 15. között 50%-os díjkedvezménnyel, az utazások számának korlátozása nélkül.
22	A más államok területén harci cselekményekben részt vett személyeknek joguk van verseny nélküli felvételre a felsőoktatási intézményekbe.	Soron kívüli, ingyenes gépjárműellátás biztosítása.	Adók, díjak, vámok és egyéb befizetések teljesítése a költségvetésbe.
23	A harci cselekményekben részt vevőknek járó nyugdíjak, havi életjáradékok vagy a nyugdíj helyett folyósított állami szociális segélyek a munkaképességüket elvesztett személyek létminimumának 25 százalékával emelkednek.	A nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérleti díjától való mentesítés.	Évente május 5-ig a háborús résztvevők egyszeri pénzbeli juttatásban részesülnek.
24	Évente május 5-ig a	Elsődleges	A közösségi

	harci cselekményekben részt vevő személyek egyszeri pénzbeli juttatásban részesülnek (280 hrivnya).	(előrehozott) elhelyezés a szociális védelmi intézményekben.	szervezetek létrehozásának lehetősége.
25	Állami költségvetésből történő temetés katonai tiszteletadással.	Elsőbbségi kiszolgálás a háztartási szolgáltatásokat, közétkeztetést, lakásgazdálkodást és városi közlekedést biztosító vállalatok, intézmények és szervezetek részéről, valamint a távolsági közlekedésben.	
26	A közösségi szervezetek létrehozásának lehetősége.	Elsőbbségi ellátás jobb minőségű élelmiszerekkel.	
27		A háborús rokkantak nyugdíja vagy havi élethosszig tartó pénzbeli juttatása, illetve a nyugdíjat helyettesítő állami szociális segély a következő mértékben emelkedik: I. csoportú rokkantak esetében – a munkaképességüket elvesztett személyek létminimumának 50%-ával, II. csoport – 40%-ával, III. csoport – 30%-ával.	
28		Évente május 5-ig a háborús rokkantak egyszeri pénzbeli segélyt kapnak: az I. csoportú rokkantak 450 hrivnyát, a II. csoport 360 hrivnyát, a III. csoport 300 hrivnyát.	
30		Állami költségvetésből	

		történő temetés katonai tiszteletadással.	
31		Lehetőség civil szervezetek létrehozására.	

Forrás: a szerző által kidolgozva.

Ezzel egyidejűleg a jogszabályok meghatározzák azon személyeket is, akik kiemelkedő érdemeket szereztek a Hazáért, és jogosultak az május 5-éig járó juttatásokra, nevezetesen:

a Szovjetunió Hősei;

a Dicsőség Rend teljes birtokosai;

azok a személyek, akiket négy vagy több «Bátorságért» éremmel tüntettek ki;

a Szocialista Munkahősök a 1941–1945 közötti Nagy Honvédő Háború idején.

A katonai szolgálatot teljesítő személyek a szolgálat során megszerezhetik a katonai szolgálat veteránjának jogi státuszát, amely meghatározza a katonák és családtagjaik társadalmi védelmére vonatkozó garanciákat a méltóságteljes élethez, tevékenységhez és a társadalmi megbecsülés biztosításához az ukrán társadalomban.

A katonai szolgálat veteránjaira vonatkozó állami politika a kötelező célzott állami és helyi szociális védelmi programok keretében valósul meg, amelyeket az állami költségvetésből finanszíroznak. Az állami politika végrehajtásáért a katonai szolgálat veteránjainak tekintetében az állami hatóságok és a helyi önkormányzatok a felelősek.

Azok a személyek, akik a katonai szolgálat veteránjának járó kedvezményeket vették igénybe, megfosztódnak ezektől a kedvezményektől a veterán jogerős börtönbüntetésének idejére (lásd 2.4. táblázat).

Táblázat 2.4 – A katonai szolgálat veteránjainak kedvezményei 2014 elején

Sz.	Katonai szolgálati veteránok kedvezményei
1	Jog a védelmi minisztérium egészségügyi intézményeinek ingyenes igénybevételére.
2	Elsőbbségi, ingyenes gyógyszerbeszerzés orvosi receptek alapján.
3	Elsőbbségi orvosi vizsgálat, szűrővizsgálat és kórházi kezelés.
4	Elsőbbségi ingyenes fogpótlás.
5	Kedvezményes üdülő- és gyógykezelés biztosítása a Ukrajna Honvédelmi

Sz.	Katonai szolgálati veteránok kedvezményei
	Minisztériumának üdülőiben.
6	50%-os kedvezmény a lakbér és a közüzemi díjak fizetéséből.
7	Elsőbbségi lakhatási biztosítás.
8	Ingyenes utazás és maximum 20 tonna poggyász szállítása a katona és családtagjai számára a szolgálatból való leszerelés utáni új lakóhelyre történő költözéskor.
9	Évente egyszer ingyenes utazás (oda-vissza) Ukrajna területén belül.
10	Ingyenes utazás mindenféle városi közösségi közlekedési eszközzel (taxi kivételével).
11	Elsőbbségi jegyvásárlás minden közlekedési eszközre.
12	Szabadság a főmunkahelyen a számára kényelmes időpontban, valamint további fizetés nélküli szabadság igénybevétele legfeljebb évi 14 napig.
13	Jog a teljes éves szabadság igénybevételére az első munkavévő évben, még a hat hónapos folyamatos munkaviszony letelte előtt.
14	Munkában maradás joga szervezeti és létszám-racionalizálási intézkedések idején.
15	Jog a garázs-, kertészeti, lakó- és egyéb szövetkezetekbe való belépésre.
16	A központi végrehajtó hatóságok, a helyi önkormányzatok és a katonai parancsnokságok kötelesek a katonai szolgálati veteránok számára ingyenes jogi segítséget nyújtani a jogaik érvényesítésével kapcsolatos kérdésekben.
17	Ha a katonai szolgálati veterán elhalálozik, háromhavi nyugdíjának megfelelő összegű temetési segélyt fizetnek ki (illetve a halott esetében), de legalább az ötszörösét a minimálbérnek.
18	Képesek civil szervezeteket létrehozni.

Forrás: a szerző által készítve

A katonaság kevésbé tehetős családtagjainak státusza kapcsán az állam szociális támogatást vagy kedvezményeket biztosít azoknak a családoknak, amelyek nehéz anyagi helyzetben vannak. E támogatás célja a megfelelő életminőség biztosítása, amely nem lehet alacsonyabb a létminimum szintjénél. Az intézkedések közé tartozik a pénzügyi támogatás nyújtása, a leginkább veszélyeztetett családok segítése, valamint gazdasági stabilitásuk elősegítése Ukrajnában.

Az ukrán Családjogi Kódex meghatározza, hogy a család olyan személyek közössége, akik együtt élnek, közös háztartásban vannak, és kölcsönös jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek. A családtag jogai egyedülálló személyt is megilletnek. A család tagjai közé tartozik: a férj és a feleség; a fent említett személyek vér szerinti vagy örökbefogadott gyerekei 18 éves korig; azok a gyerekek, akik nappali tagozaton tanulnak általános, középiskolai, szakmai (szakiskolai),

szakközépiskolai, felsőfokú előképző vagy felsőoktatási intézményekben (ideértve az átmeneti időszakot az egyik ilyen intézmény elvégzése és a másikba való belépés között, illetve az egyik képzési szint befejezése és a másik folytatása között, feltéve, hogy ez az időszak nem haladja meg a négy hónapot) 23 éves korig, és saját családjuk nincs; a házasságon kívüli nagykorú gyerekek, akiket gyermekkoruk óta I. vagy II. csoportos fogyatékossággal rendelkező személyekként, vagy I. csoportos fogyatékossággal rendelkező személyekként ismernek el, és a szüleikkel együtt élnek; a férj és a feleség eltartásra szoruló, eltartott szülei, akik velük együtt élnek; az a személy, aki egy I. csoportos fogyatékossággal élő egyedülálló személy mellett él, és gondoskodik róla; valamint a nő és a férfi, akik egy családként élnek, házasságban nem állnak, de közös gyermekük van. Ezen kívül a család tagjai közé tartoznak azok a gyerekek is, a lakóhelyüktől (tartózkodási helyüktől) vagy regisztrációjuktól függetlenül, akik nappali tagozaton tanulnak az általános, középiskolai, szakmai (szakiskolai), szakközépiskolai, felsőfokú előképző vagy felsőoktatási intézményekben, 23 éves korukig, és nem rendelkeznek saját családdal [185].

Az Ukrajna Alkotmányának 46. cikke alapján meghatározták a létminimumot, és jogi alapot teremtettek annak megállapítására, jóváhagyására és figyelembevételére az állam által biztosított alkotmányos garanciák érvényesítése során, a polgárok számára a megfelelő életminőség biztosítására. Az állami szociális támogatás (kedvezmény) mértékét a család létminimuma és a család havi átlagos összjövedelme közötti különbségként határozzák meg.

A létminimum értékét olyan összegként határozzák meg, amely elegendő a szervezet normális működéséhez, az egészség megőrzéséhez szükséges élelmiszerekből álló kosár, valamint a minimális nem élelmiszer jellegű javak és szolgáltatások kosarának biztosításához, amelyek alapvető társadalmi és kulturális szükségletek kielégítéséhez szükségesek.

2014-ben az Ukrán Legfelsőbb Tanács megállapította, hogy az életminimum biztosításának szintjét az «Ukrán állami szociális segély a rászoruló családok számára» című törvény alapján a különböző társadalmi és demográfiai csoportok esetében a következő százalékos arányban kell megállapítani az adott csoport

életminimumához viszonyítva: a munkaképes személyek esetében – 21%; gyermekek esetében – 85%; a munkaképtelen személyek és a fogyatékkal élők esetében – az adott életminimum 100%-a. A rászoruló családok számára nyújtott állami szociális segély (kedvezmény) 2014-ben nem haladhatta meg a család életminimumának biztosítási szintjének 75%-át [153].

Az Ukrán Legfelsőbb Tanács által 2014-re elfogadott költségvetés szerint az egy főre jutó életminimum havi szinten 1176 hrivnya volt, az alapvető társadalmi és demográfiai csoportok esetében pedig a következőképpen alakult:

6 éves kor alatti gyermekek – 1032 hrivnya;

6–18 éves gyermekek – 1286 hrivnya;

munkaképes személyek – 1218 hrivnya;

munkaképtelen személyek – 949 hrivnya.

A 2014. évi minimális állami szociális standardok és kedvezmények mértékének értékelésekor megállapítható, hogy ezek nem voltak kellően magasak, és nem feleltek meg az ukrán állampolgárok valós igényeinek a méltányos életminőség biztosítása tekintetében.

Fontos megjegyezni, hogy hadiállapot bejelentése esetén a civil személyek és a katonai szolgálatot teljesítő személyek családtagjai „háborús gyermek” jogi státuszt szereznek, amely meghatározza társadalmi védelmük alapjait, és biztosítja szociális védelmüket kedvezmények és állami szociális támogatás nyújtásával (2.5. táblázat).

2.5. táblázat – A háborús gyermekekre 2014 elején érvényes kedvezmények

Sz.	Kedvezmények a háborús gyermekek számára
1	Jog a munkában maradásra a létszám- vagy állománycsökkentés esetén.
2	Jog a szabadság igénybevételére kényelmes időpontban; további, fizetés nélküli szabadság igénylése évente legfeljebb két hétig.
3	100%-os táppénz kifizetése a munkabér átlagos összegében, a munkaviszony időtartamától függetlenül.
4	Elsődleges jog a telek igénybevételére egyéni lakóépítéshez, kertészkedéshez és szántóföldi termesztéshez.
5	Jog a közüzemi szolgáltatások díjának 25%-os kedvezményére.
6	A háborús gyermekeknek a nyugdíjhoz, az életjáradékhoz vagy a nyugdíjat helyettesítő állami szociális segélyhez járó kiegészítés (az Ukrajna Minisztertanácsa által meghatározott eljárás és mérték szerint) kerül kifizetésre.

7	A háborús gyermekek létrehozhatnak társadalmi szervezeteket.

Forrás: a szerző által kidolgozva

A háború gyermekei, akik fogyatékossággal élő személyek, a hatályos jogszabályok szerint jogot élveznek az állandó egészségügyi ellátásra a szanatóriumokban, a katonai kórházakban, valamint más katonai-egészségügyi intézményekben. A kórházi ellátás szükség esetén, az előírt orvosi indikációk szerint és a szabad kapacitások megléte esetén történik. E jog betartását a helyi állami közigazgatási szervek felügyelik.

2014 elején az Orosz Föderáció fegyveres erői, törvénytelenül létrehozott fegyveres formációk segítségével, megszállták és blokád alá helyezték az állami szervek épületeit, a közlekedési kommunikációkat, a katonai objektumokat és a Ukrán Fegyveres Erők intézményeit a Krím-félszigeten. Ez jelentős mértékben megnövelte az élelmiszerek, a lakhatási és közüzemi szolgáltatások árait az egész ország területén, emberi veszteségeket, demográfiai válságot, az állampolgárok élet- és egészségügyi feltételeinek romlását, valamint az egészségügyi és szociális segítségnyújtás iránti igény növekedését eredményezte. Mindezt tovább súlyosbította a tökéletlen szociálpolitika, amely a lakosság foglalkoztatottságának növelését célozta különböző munkaerőpiacokon, valamint a termelékeny foglalkoztatottság javítását magas technológiai szektorokban történő új munkahelyek létrehozása révén, és Ukrajna közelítését a nemzetközi standardokhoz.

Ugyanakkor, a belpolitikai helyzet éles romlása, az Orosz Föderáció Ukrajna ügyeibe történő beavatkozása, valamint a társadalmi feszültség növekedése a Krími Autonóm Köztársaságban és Szevasztopol városában miatt az Ukrajna Alkotmányának vonatkozó cikkei alapján Ukrajna elnökének ügyvivője, az Ukrán Legfelsőbb Tanács elnöke bejelenti a részleges mozgósítás megkezdését. A mozgósítást 45 napon keresztül hajtják végre az egész Ukrajna területén, beleértve a Krími Autonóm Köztársaságot és Szevasztopol városát is. A mozgósítás során sor kerül az állampolgárok katonai szolgálatra történő behívására, valamint járművek biztosítására az Ukrán Fegyveres Erők és az Ukrán Nemzeti Gárda számára a mozgósítási terveknek megfelelően, figyelembe véve a tartalékot.

2014 folyamán a konfliktus fokozatosan eszkalálódott. Ukrajna egyre inkább érezte az Orosz Föderáció által indított «hibrid háború» következményeit. 2014 áprilisának közepétől az első erőszakos cselekmények kezdődtek Donyeck, Luhanszk és Harkiv egyes területein.

2014. április 13-án, a törvénysértések megszüntetése, amelyek veszélyt jelentettek az ukrán állampolgárok életére és biztonságára, valamint vagyonuk védelme érdekében a terrorcselekmények ellen, Ukrajna elnökének ügyvivője és az Ukrán Legfelsőbb Tanács elnöke a Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács ülésén meghozta a «Sürgős intézkedések a terrorfenyegetés leküzdésére és Ukrajna területi integritásának megőrzésére» című határozatot. Ezzel egyidejűleg életbe lépett a Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács 2014. április 13-i «Sürgős intézkedések a terrorfenyegetés leküzdésére és Ukrajna területi integritásának megőrzésére» című határozata. E határozatok végrehajtásáért, amelyeket rendelet léptetett életbe, az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács titkára felelős. A 405/2014 számú rendelet 2014. április 14-én lépett hatályba, és ugyanazon a napon bejelentették az Antiterrorista Művelet megkezdését Kelet-Ukrajnában.

Így az ukrán fegyveres erők tagjainak és családtagjaiknak szociális és jogi védelmi rendszere 2014 elején, különleges időszak körülményei között kezdett működni.

2.2 Külső tényezők hatásának monitorozása az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmi rendszerének fejlődésére.

A 2014–2018 közötti időszakban a katonák és családtagjaik szociális védelmének fejlődését jelentős mértékben befolyásolta számos belső és külső tényező.

A legfőbb külső tényező az Oroszországi Föderáció hibrid fegyveres agressziója volt, valamint az ukrán állam által 2014 áprilisa és 2018 áprilisa között a kelet-ukrajnai régióban végrehajtott Antiterrorista Művelet. Ezekhez a külső tényezőkhöz tartozik továbbá Ukrajna törekvése is a stratégiai irányvonal

megvalósítására, amelyet az Ukrajna Alkotmánya rögzít, és amely az Európai Unió és az Észak-atlanti Szövetség teljes jogú tagságának elérését célozza.

Ugyanakkor a katonák és családtagjaik szociális védelmének fejlődését befolyásoló belső tényezők között kiemelhetők a politikai, társadalmi, gazdasági és katonai tényezők.

Az Oroszországi Föderáció hibrid fegyveres agressziója kiterjedt a Krím Autonóm Köztársaság területére, valamint jelentős részeire a Donyecki, Luhanszki és részben a Harkivi területeknek. Ezek az események jelentősen befolyásolták a katonák és családtagjaik szociális védelmi rendszerének fejlődését.

Az Ukrán Biztonsági Szolgálat, mint a terrorizmus elleni országos rendszer fő szerve, fontos szerepet játszott a Kelet-Ukrajnában zajló Antiterrorista Művelet végrehajtásában, valamint a régió biztonságának biztosításában.

Az Antiterrorista Művelet dandárának Donyecki, Luhanszki és Harkivi területeken folytatott tevékenységének jogi alapját a terrorizmus elleni fellépés terén a következők képezik:

Ukrajna Alkotmányának 17. cikke [135];

Az Ukrajna Büntetőtörvénykönyvének 258., 258-1., 258-2., 258-3., 258-4., 258-5. és 260. cikkei [136];

Az Ukrajna «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló törvénye [137];

Az 1977-es Európai Egyezmény a terrorizmus elleni fellépésről, a 1997-es Nemzetközi Egyezmény a bombaterrori

zmus elleni küzdelemről, a 1999-es Nemzetközi Egyezmény a terrorizmus finanszírozása elleni fellépésről [258];

Ukrajna Elnökének 405/2014. számú rendelete az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2014. április 13-i «Azonnali intézkedések a terrorista fenyegetés leküzdésére és Ukrajna területi integritásának megőrzésére» című határozatáról [186].

A jogszabályi rendelkezések kimondják, hogy az Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma, a fegyveres erők alosztályai és katonai egységei felelősek a Fegyveres Erők objektumainak és vagyonának védelméért a terrorista fenyegetésekkel szemben,

valamint részt vesznek az antiterrorista műveletek végrehajtásában és a terroristák felszámolásában.

Kétségtelen, hogy 2014. február 22. és 2022. február 24. között Ukrajna «hibrid háború» körülményei között állt, amelyet az Orosz Föderáció indított el és támogatott.

2014. február 27-én éjszaka az Oroszországi Föderáció Fegyveres Erőinek Főfelderítő Igazgatósága különleges rendeltetésű alakulatai és a 45. külön légideszant ezred elfoglalták a Krím Autonóm Köztársaság Minisztertanácsának és Legfelsőbb Tanácsának épületeit. Az orosz zászlót felhúzták ezeken az épületeken.

Krímben az orosz katonák elfoglalták a tömegtájékoztatási és kommunikációs eszközöket, a szimferopoli repülőteret, a szevasztopoli Belbek repülőteret, valamint a kerchii kompátkelőt. Ezt követően az Oroszországi Föderáció Fekete-tengeri Flottája blokád alá vonta a haditengerészet ukrajnai bázisait, ahol az Ukrajna Haditengerészetének hajói álltak, míg a különleges egységek az irreguláris alakulatokkal együtt az ukrán katonai egységeket zárták körbe.

Fontos kiemelni, hogy az orosz fegyveres alakulatok személyi állománya nem viselt megkülönböztető jelzéseket, és az úgynevezett «zöld emberkék» fedőnév alatt tevékenykedett. Ugyanekkor folyt a szabálytalan alakulatok létrehozása és felfegyverzése, amelyek tagjai között paramilitáris kozák szervezetek tagjai, orosz soviniszták, bűnöző elemek, valamint helyi kollaboránsokból toborzott zsoldosok szerepeltek, akiket az orosz titkosszolgálatok és az Orosz Föderáció Fegyveres Erőinek tisztjei irányítottak.

Az első erőszakos cselekmények 2014 áprilisának közepén történtek a Donyecki, Luhanszki és Harkovi területeken, amikor fegyveres, oroszbarát aktivistákból álló csoportok elfoglalták az állami és közigazgatási épületeket, közlekedési eszközöket, rendőrőrsöket, szándékos gyilkosságokat követtek el, túszokat ejtettek, blokád alá vonták és megrongálták a közlekedési infrastruktúra létesítményeit stb.

A polgárok életére és biztonságára fenyegetést jelentő törvénysértések, vagyonuk védelme és mozgásszabadságuk korlátozása miatt a Donyecki, Luhanszki

és Harkovi területeken, az «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló ukrán törvény 12. cikkének megfelelően az Ukrán Biztonsági Szolgálat Antiterrorista Központjának vezetője 2014. április 7-én kiadta az antiterrorista művelet megkezdéséről szóló parancsot.

Az Antiterrorista Központ tevékenységének fő célja az ukrajnai keleti régióban végrehajtott antiterrorista művelet hatékony koordinálása és lebonyolítása volt. A művelet magában foglalta azokat az intézkedéseket, amelyek célja a terrorcélú bűncselekmények megelőzése és megszakítása, a túszok kiszabadítása, a terroristák felszámolása, valamint a terrortámadások és más terrorcélú bűncselekmények következményeinek minimalizálása.

Az ukrajnai keleti régióban végrehajtott antiterrorista művelet fő célja a donbászi fegyveres konfliktus lokalizálása és a terroristák, valamint szabotázscsoportok behatolásának megakadályozása a műveleti területen kívülre.

Az Ukrán Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács 2014. április 13-i «Azonnali intézkedések a terrortámadás fenyegetésének leküzdésére és Ukrajna területi integritásának megőrzésére» című határozata végrehajtásaként, amelyet a 2014. április 14-i 405/2014. számú elnöki rendelet léptetett hatályba, az antiterrorista művelet országos szintűvé vált [186].

Az Antiterrorista Művelet (ATO) vezetésére létrehozott Műveleti Parancsnokságot (a továbbiakban: OŠU) 2014. április 7-én alapították, és a Harkivi területen, az Izyum járás Dovhenke község környékén helyezték el.

Az Ukrajna «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló törvényének rendelkezései, valamint az Ukrán Biztonsági Szolgálat első helyettesének, az Antiterrorista Központ vezetőjének döntései alapján az ATO területei és időtartama a következők szerint kerültek meghatározásra: Harkivi terület – 2014. április 7-től szeptember 14-ig; Donyecki és Luhanszki területek – 2014. április 7-től.

Az Antiterrorista Művelet (ATO) résztvevőinek elismerése és erőfeszítéseik ösztönzése érdekében Ukrajna elnöke létrehozta a «Részvétel az Antiterrorista Műveletben» kitüntetést. A polgárok jogainak és szabadságainak védelmét szolgáló alkotmányos rend meghatározása érdekében kijelölték azon települések listáját, ahol

az Antiterrorista Műveletet a Donyecki és Luhanszki területeken végrehajtották, valamint létrehozták a katonai–polgári közigazgatást.

Minden felszabadított településnél az OŠU előretolta helyszínét a front közelébe. Az első sikeres művelet Szeverodonyeck és Kramatorszk felszabadítása volt 2014. július 5–7. között.

Ezzel ellentétben az illegális fegyveres alakulatoknak bizonyos sikereket sikerült elérniük az említett városokból való kivonulásban és Donyeck elfoglalásában. A szeparatista hangulatokat tovább szította az orosz propaganda és a katonai támogatás, amelyek hatására a mozgalom átterjedt Luhanszk déli és Donyeck keleti részére.

Az ukrán fegyveres erők és az önkéntes zászlóaljak összehangolt fellépésének köszönhetően 2014. július 7-én felszabadították a Donyecki területen található Artemivszket és Druzsivkát, valamint július 19. és 24. között a Luhanszki területen fekvő Kreminnát, Rubizsnét, Liszicsanszkot és Szeverodonyecket a fegyveresek uralma alól.

Sajnos ezekkel a győzelmekkel párhuzamosan jelentős veszteségeket is elszenvedtünk a Szavur-Mohila (2014. július–augusztus), Ilovajszk (2014. augusztus–szeptember), Debalceve (2015. január–február) védelme során, valamint a Donyecki repülőtérnél, amelynek védelme 242 napig tartott, 2014. május 26-ától kezdődően.

A terrorizmus elleni küzdelemben részt vevő valamennyi szereplő tevékenységének összehangolása érdekében több szervezeti-jogi intézkedést fogadtak el. Például létrehozták az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) operatív csoportját az ATO Vezetési Törzsében, valamint az Ukrán Biztonsági Szolgálat Egyesített Törzsét az ATO műveleti térségében. Az Ukrán Biztonsági Szolgálat egységeinek operatív-szolgálati tevékenysége megfelelően megszervezésre került.

Az Operatív Irányítási Központ létrehozása hozzájárult az Orosz Föderáció különleges szolgálatai, valamint a kelet-ukrajnai terrorista csoportok hírszerzési és szabotázstevékenységével szembeni ellenintézkedések hatékonyságának növeléséhez. Emellett kidolgozták az operatív helyzet változásaira való átfogó reagálás koncepcióját négy fő irányban: katonai, politikai, gazdasági és információs téren.

Ugyanakkor továbbra sem került rendezésre a terrorellenes műveletben részt vevő katonák szociális és jogi védelmének megerősítését célzó kérdés.

Az «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló ukrán törvény 14. cikke alapján bevezették az ütközési vonal átlépésének különleges rendjét az ATO műveleti térségében. Ez az intézkedés az ATO területén a kontrollrendszer megszervezését, a csempészet elleni küzdelmet, valamint a terrorista tevékenységekben érintett személyek azonosítását szolgálta. Ezenkívül bevezették az ideiglenes rendet a személyek, járművek és áruk Donyeck és Luhanszk megyék ütközési vonalán történő áthaladásának ellenőrzésére [137].

A Rend végrehajtását az «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló ukrán törvény 12–15. cikkei, valamint az Antiterrorista Művelet Irányítási Operatív Törzsének Szabályzata szabályozzák. Az Ideiglenes Rendnek megfelelően belépési és kilépési ellenőrző pontokat hoztak létre, amelyek számára külön területet jelöltek ki a második védelmi vonalnál, az útkorridoron belül. Ez a terület magában foglalta az épületek, speciális, műszaki és erődítési létesítmények, valamint technikai eszközök komplexumát, ahol ellenőrizték a Donyeck és Luhanszk megyékben az ütközési vonalat átlépő személyeket, járműveket és árukat [137].

A vasúti közlekedéshez kapcsolódó belépési és kilépési ellenőrző pontok szintén működtek a második védelmi vonal vasútállomásán. Itt külön területet alakítottak ki épületek, speciális, műszaki és erődítési létesítmények, valamint technikai eszközök komplexumával, ahol ellenőrzési intézkedéseket hajtottak végre, és biztosították a személyek, a kiszolgáló személyzet, a vasúti járművek, az áruk és más vagyontárgyak áthaladását.

Fontos megjegyezni, hogy 2017. március 1-jén hatályba lépett az Ukrajna Miniszteri Kabinetének határozata, amellyel jóváhagyták az áruknak az Antiterrorista Művelet (ATO) területeire történő szállítására vonatkozó rendet [161]. Ez a határozat a következő fontos szempontokat tartalmazza.

A biztonsági övezet mentén, az érintkezési vonalhoz közeli területeken működő gazdasági tevékenység és rezsim kérdéseivel foglalkozó Koordinációs Központ keretében hatékony együttműködést szerveztek a terrorizmus elleni

küzdelemben részt vevő szervek között. A központ összetétele magában foglalja az «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló ukrán törvényben meghatározott különböző hatóságok képviselőit, mint például az Ukrán Biztonsági Szolgálatot (SZBU), az Ukrán Fegyveres Erőket, az Ukrán Belügyminisztériumot, a Nemzeti Gárdát, az Állami Határőrszolgálatot, az Állami Fiskális Szolgálatot és más illetékes szerveket [137].

Annak érdekében, hogy lerövidítsék a dokumentumok feldolgozási idejét és megelőzzék a korrupciós sémákat az ütközési vonal átlépésére vonatkozó engedélyek kiadásakor, 2015. július 7-től bevezették az engedélyek megszerzésének innovatív rendszerét az Ukrán Biztonsági Szolgálat elektronikus webszolgáltatásán keresztül.

A kontaktvonal átlépésének szabályozásának bevezetésétől kezdve az ukrán állampolgárok papíralapú engedélyeket kaptak a rendőrségen és a koordinációs központokban. Az új rendszer azonban már lehetővé tette a dokumentumok elektronikus úton történő benyújtását. Az ideiglenes rendnek megfelelően az elektronikus engedély kézhezvételét követően az ukrán állampolgárok, valamint a külföldiek (illetve a hontalan személyek) átléphetik az ütközési vonalat, illetve elhagyhatják azt, amennyiben személyazonosságukat igazoló dokumentumokat mutatnak be. 2016. április 1-jéig több mint 1,5 millió kérelmet dolgoztak fel.

A korrupció, a terrorizmus finanszírozása és az áruk jogellenes átvitelének hatékony megelőzése érdekében a donyecki és luhanszki területeken húzódó érintkezési vonalon, valamint a fegyverek és más hadieszközök megőrzésének biztosítása céljából az ATO (terrorellenes művelet) övezetében hét egyesített mobilcsoporttal indítottak járőrszolgálatot. Ezek a csoportok az Ukrán Biztonsági Szolgálat, az Ukrán Fegyveres Erők, az Állami Adószolgálat, az Állami Fiskális Szolgálat és az ügyészségi szervek képviselőiből álltak, akik számára meghatározták a felelősségi körzeteket és a konkrét feladatokat (többek között a Donyecki Népköztársaság és a Luhanszki Népköztársaság területéről az ukrán hatóságok által ellenőrzött területre történő szén illegális behozatalának megakadályozását közúton és vasúton).

A Donbaszban folytatott terrorellenes művelet kezdete óta az Antiterrorista Központ folyamatosan akadályozta a szén jogellenes átszállítását az érintkezési vonalon keresztül. A szén illegális mozgatása elleni küzdelem keretében – amelyet többnyire az illegális fegyveres csoportok finanszírozására használtak – számos büntetőeljárást indítottak, és jelentős mennyiségű terméket koboztak el. 2018 végéig a szén szállítása az érintkezési vonalon kizárólag vasúton történt, hat vasúti ellenőrző ponton keresztül. Naponta akár 30 szerelvény is áthaladt, összesen mintegy 45 ezer tonna súllyal.

Az illegális fegyveres alakulatok tagjainak tartózkodási helyének meghatározása, valamint a diverzáns-felderítő csoportok és szövetségeseik tevékenységének megszüntetése érdekében a különleges műveleti erők tevékenységét szervezték meg az ATO (terrorellenes művelet) övezetében. A diverzáns-felderítő csoportok elleni küzdelem magában foglalja a felderítési és ellen-diverziós intézkedéseket, valamint speciális műveleteket, amelyek célja az illegális fegyveres alakulatok terrorista tevékenységének megszüntetése és megelőzése.

Az illegális fegyveres alakulatok tagjainak önkéntes jogellenes cselekményekről való lemondásának ösztönzése érdekében 2015. augusztus 18-án elindították a «Várnak rád otthon!» elnevezésű különleges társadalmi információs programot. Azok számára, akik kifejezték szándékukat, hogy visszatérnek az ukrán hatóságok által ellenőrzött területre, operatív támogatást biztosítottak a bírósági határozatok végrehajtásához, amelyek mentesítik őket a büntetőjogi felelősség alól.

2016. április 1-jei állapot szerint az információs program keretében 54 személy mondott le a fegyveresek támogatásáról, és elhagyta az ATO (terrorellenes művelet) övezetét. A bírósági szervek 24 személy esetében hoztak döntést a büntetőjogi felelősség alóli mentesítésről. A program elindítása óta több mint 1440 fegyveres családtagjáról gyűjtöttek és vittek fel adatokat az adatbázisba, hogy felvehessék velük a kapcsolatot.

Az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) egyik kiemelt feladata 2014 és 2018 között az volt, hogy koordinálja a túszok felkutatására, kiszabadítására és az eltűnt személyek tartózkodási helyének megállapítására irányuló intézkedéseket az ATO

övezetében. Ennek érdekében az SZBU Központi Igazgatásának 2014. szeptember 5-i rendeletével létrehozták az «Állampolgárok segítésének interdiszciplináris központját a túszok, foglyok kiszabadításával és az eltűnt személyek felkutatásával kapcsolatos kérdésekben». Továbbá az SZBU Központi Igazgatásának 2015. október 5-i rendeletével megalakult az «Egyesített Központ a jogellenesen szabadságuktól megfosztott személyek és túszok felkutatásának, kiszabadításának, valamint az eltűnt személyek tartózkodási helye megállapításának összehangolására az ATO övezetében az Ukrán Biztonsági Szolgálat mellett», amely együttműködésben dolgozott a terrorizmus elleni harc alanyaival és az önkéntes civil szervezetek képviselőivel. 2016. április 1-jéig az Egyesített Központ tevékenységének köszönhetően 3019 személyt találtak meg és szabadítottak ki a fogságból.

A Donyecki és Luhanszki területeken végrehajtott terrorellenes műveletben részt vevő katonák szociális védelmének biztosítása érdekében az Ukrán Biztonsági Szolgálat mellett működő Terrorellenes Központ vezetőjének első helyettese (az említett területen folyó terrorellenes művelet vezetője) 2016. augusztus 20-án kiadta a 438. és 439. számú parancsokat.

Ezekben a parancsokban az alábbi funkcionális feladatokat hagyták jóvá:

a) a Donyecki és Luhanszki területeken folyó terrorellenes művelet vezetőjének segítője, aki a jogi munkáért és a jogi tanácsadásért felelős;

b) a Donyecki és Luhanszki területeken folyó terrorellenes művelet vezetőjének segítője, aki a pénzügyi-gazdasági tevékenységért és a pénzügyi ellátásért felelős;

c) egy csoport, amely a harci feladatok végrehajtásának eredményeit értékeli és elemzi azok megvalósítását.

Ezekkel a rendeletekkel formalizált dokumentumokat vezettek be a katonák számára járó pénzügyi kompenzáció biztosítására a harci cselekményekben való részvételükért, valamint a feladatok sikeres végrehajtásáért és az ellenséges katonai technika elfogásáért (megsemmisítéséért).

A katonáknak járó pénzbeli juttatásokat a szolgálati helyük függvényében folyósították. A Ukrán Fegyveres Erők katonáinak és az ezekkel egyenrangú

személyeknek járó kifizetéseket a Donyecki és Luhanszki területeken működő Terrorellenes Művelet Törzse a Miniszteri Kabinet határozatai és a Védelmi Minisztérium rendeletei alapján végezte, amelyek az előírt rendben be voltak jegyezve az Igazságügyi Minisztériumban.

Ezzel párhuzamosan a Donyecki és Luhanszki területeken működő Terrorellenes Művelet Törzse, valamint az A, B, C és M szektorok törzsei megszervezték és folytatták az Ukrán Fegyveres Erők katonáival való munkát, amely magában foglalta a katonai-szociális, fegyelmi, jogi, tájékoztató-felvilágosító és kulturális-oktatási tevékenységeket, valamint pszichológiai segítségnyújtást (rehabilitációt) is. Ezt a munkát az ATO törzs, az A, B, C és M szektorok, valamint a katonai egységek és tisztségviselőik állandó és ideiglenesen létrehozott csoportjai végezték. A tevékenység kiterjedt a morálpszichológiai és jogi támogatásra, valamint a katonai lelkészek és önkéntesek bevonására a 2014 áprilisa és 2018 áprilisa közötti időszakban.

A második külső tényező, amely hatással volt az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik szociális védelmének fejlődésére, Ukrajna visszafordíthatatlan stratégiai irányvonala volt, amely az Európai Unióhoz és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez (NATO) való teljes jogú tagság elérésére irányult.

A Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) 2014-ben megszakította partnerségét az Oroszországi Föderációval Ukrajna elleni hibrid agressziója miatt, azonban fenntartotta a kommunikációs csatornát, a NATO–Oroszország Tanácsot, és gazdasági (szankciós) intézkedéseket vezetett be Oroszország gazdaságának visszafogása és gyengítése érdekében.

Napjainkban a Észak-atlanti Szerződés Szervezetének teljes jogú tagjai a következő országok: Albánia, Belgium, Egyesült Királyság, Görögország, Dánia, Izland, Spanyolország, Olaszország, Kanada, Luxemburg, Hollandia, Németország, Norvégia, Lengyelország, Portugália, Egyesült Államok, Törökország, Magyarország, Franciaország, Csehország, Litvánia, Lettország, Észtország,

Románia, Bulgária, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Montenegró és Finnország. Minden tagállamnak joga van kilépni a Szövetségből.

A döntéshozatal az Észak-atlanti Szövetségben (NATO) összetett folyamat, mivel minden teljes jogú tagállam vétójoggal rendelkezik, ami döntések blokkolásához is vezethet. A gyakorlatban Magyarország élt vétójogával a NATO-csúcson, akadályozva Ukrajna számára kedvező döntések meghozatalát. A hibrid háború körülményei tovább nehezítik a Szövetség számára a fontos döntések meghozatalát, beleértve az Ukrajnával kapcsolatos kérdéseket is.

Ukrajna és a NATO közötti partnerség jogi alapját és kezdetét az Ukrajna és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete közötti különleges partnerségről szóló Megállapodás (1997. július 9.), valamint annak Kiegészítő Nyilatkozata (2009. augusztus 21.) képezi.

Ukrajna és a NATO közötti kapcsolatok 1991-ben kezdődtek, amikor Ukrajna csatlakozott az Észak-atlanti Együttműködési Tanácshoz (1997-től – Euró-atlanti Partnerségi Tanács). Ukrajna volt az első a volt Szovjetunió országai közül, amely 1994. február 8-án csatlakozott a NATO «Partnerség a békéért» programjához. A kétoldalú partnerség fejlesztésében fontos szerepet játszott a NATO–Ukrajna Bizottság, amelyet 1997-ben hoztak létre az Egyedi Partnerségi Charta rendelkezéseinek végrehajtására.

A biztonsági és védelmi együttműködés elmélyítése érdekében 2014. május 16-án létrehozták a NATO–Ukrajna közös munkacsoportot a katonai reform kérdéseivel foglalkozó magas szintű munkacsoport formájában, amelynek alapítója Andrij Volodimirovics Parubij, az Ukrán Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács titkára volt.

2014. december 26-án Ukrajna elnöke jóváhagyta az Ukrajna–NATO közös munkacsoportban, a katonai reform kérdéseivel foglalkozó magas szintű ukrán delegáció összetételét. E kezdeményezés célja az volt, hogy elérjék azokat a megfelelő védelmi, társadalmi-gazdasági, szervezeti és politikai-jogi normákat, amelyek elősegítik Ukrajna fejlődését és megerősödését. Ez a stratégia azt a célt szolgálta, hogy megteremtse az előfeltételeket Ukrajna jövőbeni tagságához az Európai Unióban és a NATO-ban.

A biztonsági normák további megerősítése érdekében Ukrajna elnöke ukrán delegációt hozott létre az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fóruma, valamint az Egyesített Tanácsadó Csoport és a Nyitott Égbolt Konzultatív Bizottsága munkájában való részvételre. Ezek a szervezetek a vonatkozó nemzetközi megállapodások alapján jöttek létre.

2015. március 2-án Ukrajna elnöke az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsához és az Európai Unió Tanácsához fordult azzal a kéréssel, hogy Ukrajna területén nemzetközi béke- és biztonságtámogató műveletet telepítsenek az emberi és állampolgári alkotmányos jogok és szabadságok védelme, valamint az alkotmányos rend helyreállítása érdekében Donyeck és Luhanszk megyék területén.

Ezzel párhuzamosan Ukrajna részvétele a NATO «Resolute Support» (Határozott Támogatás) nevű kiképzési és tanácsadó missziójában hozzájárult az Észak-atlanti Szerződés Szervezete és az Európai Unió szabványainak elsajátításához, összhangban az Ukrajna és az Európai Unió közötti társulási megállapodással és az «Ukrajna – 2020» fenntartható fejlődési stratégiával [191].

Ukrajna részesévé vált a «Partnerség a békéért» (Partnership for Peace) megállapodásnak, amelyet az Észak-atlanti Szerződés tagállamai és más országok írtak alá. Ez a döntés Oroszország Ukrajna elleni hibrid fegyveres agressziója, valamint az Ukrán Fegyveres Erők védelmi képességének fenntartása és a katonai normák elérése szükségessége miatt született. Ez magában foglalja nemzetközi katonai gyakorlatok lebonyolítását is, az Ukrán Fegyveres Erők egységeinek részvételével Ukrajna területén és azon kívül.

A 2015. és 2016. évre vonatkozó konkrét tervek a következőket tartalmazták:

a) «Fearless Guardian – 2015» ukrán–amerikai hadgyakorlat az Amerikai Egyesült Államok 1000 katonájának részvételével;

b) «Sea Breeze – 2015» ukrán–amerikai hadgyakorlat, amelyen 1500 katona, 11 hadihajó, 5 tengeralattjáró, 14 repülőgép és helikopter, valamint 50 darab kerekes jármű vett részt az Amerikai Egyesült Államok részéről;

c) «Saber Guardian / Rapid Trident – 2015» ukrán–amerikai hadgyakorlat 1100 katona és egyéb felszerelés bevonásával a «Partnerség a békéért» program keretében, az Amerikai Egyesült Államok részvételével;

d) «Safe Sky – 2015» ukrán–lengyel légierői egységek hadgyakorlata a Lengyel Köztársaság 100 katonájának részvételével;

e) «Law and Order – 2015» ukrán–lengyel katonai rendészeti egységek hadgyakorlata a Lengyel Köztársaság 50 katonájának részvételével.

Az Orosz Föderáció által ideiglenesen megszállt területek – a Krími Autonóm Köztársaság és Szevasztopol városa, valamint a Donyecki és Luhanszki területeken folyó terrorellenes műveletek – rendkívül összetett helyzetet teremtettek Ukrajna számára.

E körülmények és Ukrajna stratégiai célkitűzéseinek – azaz a NATO-val való partnerség fejlesztésének és az Észak-atlanti Szövetség teljes jogú tagságának elérése – figyelembevételével az Ukrán Elnök jóváhagyta az Ukrajna–NATO éves nemzeti együttműködési programokat a 2015-, 2016- és 2018-as évekre.

Az euróatlanti integráció alkotmányos irányvonalának megvalósítása, valamint a nemzetbiztonság és a NATO-tagsághoz szükséges szabványok és kritériumok elérése érdekében az Elnök kinevezte Ivanna Oresztivna Klimpus-Cincadzét az Ukrajna euróatlanti integrációját koordináló bizottság elnökévé. Ő a vizsgált történelmi időszakban egyben Ukrajna európai és euróatlanti integrációért felelős miniszterelnök-helyettese is volt.

2016 júliusában, a NATO varsói csúcstalálkozóján, Ukrajna átfogó támogató csomagot kapott a szövetségesektől. Ez a támogatási csomag magában foglalta a Hibrid Platform létrehozását is, amely fórumként szolgált az Oroszország által Ukrajna ellen indított hibrid háború közös elemzésére és tanulmányozására.

Az Ukrajna–NATO Bizottság keretében történő hatékony együttműködés biztosítása érdekében több munkacsoport jött létre az alábbi területeken:

a) katonai reform Ukrajna biztonsági és védelmi szektorában, valamint az ukrán védelmi-ipari komplexum fejlesztése;

b) védelmi-technikai együttműködés és felügyelet;

c) tudományos fejlesztés és környezetvédelem;

d) polgári rendkívüli helyzetekre való felkészülés és tervezés.

2017. február 21-től Ukrajna megkezdte a nemzetbiztonság biztosítására irányuló megközelítések továbbfejlesztését, amelyek elősegítik az Európai Unióhoz és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez (NATO) való integrációt. A teljes jogú tagság eléréséhez szükségessé vált a politikai, gazdasági és jogi intézmények közelítése a meghatározott nemzetközi szabványokhoz. Ezen összefüggésben az Ukrán Elnök elfogadta az Ukrajna euróatlanti integrációjával kapcsolatos lakossági tájékoztatás fejlesztésének koncepcióját a 2017–2020-as évekre [192].

Ukrajna továbbá eljárást indított az Orosz Föderáció ellen a terrorizmus finanszírozása elleni nemzetközi egyezmény, valamint az emberi faji megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról szóló nemzetközi egyezmény megsértése miatt. Ennek keretében Ukrajna delegációt küldött Hágába (Holland Királyság), a Nemzetközi Bíróságon tartott meghallgatásra 2017. március 9-én.

Továbbá, Ukrajna és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) közötti együttműködés javítása, valamint a 2016. július 9-én, a Lengyel Köztársaság fővárosában, Varsóban tartott Ukrajna–NATO Bizottság állam- és kormányfői szintű ülésén elfogadott határozatok végrehajtása érdekében az Ukrán Elnök elfogadta a 2017. évre szóló nemzeti éves programot az Ukrajna–NATO Bizottság égisze alatt.

Az Ukrajnának az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) és az Európai Unió szabványainak (kritériumainak) megszerzésére irányuló jogi folyamatok tanulmányozása céljából létrehozták az Ukrajna–NATO Közös Munkacsoportot a magas szintű katonai reform kérdéseiről. A munkacsoport tagjai közé tartoztak: Volodimir Horbulin, Anasztaszija Gyijejeva, Denisz Csernysov és Vadim Prisztajko, Ukrajna NATO-missziójának vezetője. E személyek feladata volt a jogi aspektusok és folyamatok elemzése és tanulmányozása, amelyek Ukrajna számára elengedhetetlenek a NATO- és EU-tagsághoz szükséges szabványok eléréséhez.

Ezenkívül az Európai Unió a vizsgált időszak során vízummentes rendszert vezetett be az ukrán állampolgárok számára, ami fontos lépést jelentett Ukrajna európai integrációjában.

Ez azt jelentette, hogy az ukrán állampolgárok vízum nélkül utazhatnak az Európai Unió országaiba, ami jelentősen elősegítette az együttműködés elmélyítését és Ukrajna közeledését az Európai Unióhoz.

2.3. A fegyveres erők tagjainak szociális védelmét meghatározó belső tényezők Ukrajnában.

Az Ukrajna fegyveres erőinek tagjai szociális védelmének fejlődésére ható belső tényezők közé politikai, társadalmi, gazdasági és katonai-specifikus (szociálpolitikai kontextusú) tényezők sorolhatók.

1. Politikai tényezők:

a) 2013 novembere és 2014 februárja között lezajlott a Méltóság Forradalma, amely a korrupcióval átitatott kormányzat ellen irányult;

b) Ukrajna politikája a nemzetközi jog elvein alapul, amelyeket az Ukrán Legfelsőbb Tanács kötelezőnek ismert el;

c) Az Ukrajna és az Európai Unió közötti Társulási Megállapodás reformokat irányzott elő, amelyeket a 2014. szeptember 16-i, № 1678-VII számú ukrán törvény ratifikált [175];

d) Ukrajna politikai rendszere fokozatosan megerősödik az ország társadalmi, politikai és gazdasági fejlődésének köszönhetően;

e) Az «Ukrajna – 2020» fenntartható fejlődési stratégia, amelyet Ukrajna elnöke 2015. január 12-én, № 5 számú rendelettel hagyott jóvá, új állami politikai rendszert vezetett be a nemzeti érdekek hatékony védelmére különböző területeken [191];

f) Az elterjedt korrupció és az államigazgatás hatástalan rendszere hatással volt az ország minden társadalmi szférájára;

g) A szociális védelmet megvalósító állami közintézmények modellje elavult, és az ukrán közszolgálat részben leépült;

h) Széles körben elterjedt volt az állami populizmus gyakorlata, amikor a politikai szereplők és a hatóságok képviselői személyes érdekeiket szolgálták, megsértve a polgárok jogait és szabadságait;

i) Ukrajnában tömegesen megszűntek a gazdasági tevékenységet folytató szereplők.

2. Szociális tényezők:

a) A nemzeti értékek széles körű szociális és jogi védelmének biztosítása, amelyet Ukrajna Alkotmánya, törvényei, nemzetközi szerződései és a Kormány rendeletei rögzítenek. Ide tartozik az ember és az állampolgár becsületéhez és méltóságához való jog, a szociális garanciák, a demokrácia, az emberi és állampolgári jogok és szabadságok, az egészségügyi ellátáshoz való jog, a jogállamiság elve, a katonák és családjaik jólétének biztosítása, valamint a biztonsági és védelmi szektor rendezett működése Ukrajna békéjének és stabilitásának megőrzése érdekében;

b) a katonák szociális védelmi rendszerének egyensúlytalansága és hatékonyságának hiánya a Donyec és Luhanszk megyék területén folytatott terrorellenes műveletek összefüggésében;

c) a fegyveres erők orvosi, lakhatási és ellátási rendszerének elégtelen hatékonysága;

d) hosszú ideig hiányzott a mechanizmus a fegyveres erők katonái és családtagjaik szociális védelmére irányuló reformok végrehajtásához, amelyek célja a NATO-szabványokhoz való közelítés volt. E szabványok különösen a következőket foglalják magukban:

– versenyképes bérezés a munkaerőpiacon;

– juttatások a harci műveletekben való részvételért, a feladatok sikeres teljesítéséért és az ellenséges katonai technika megsemmisítéséért vagy elfogásáért;

– megfelelő orvosi és gyógyüdülői ellátás;

– lakhatás és élelmiszer-ellátás biztosítása;

– szabadságolási lehetőségek;

– részletes leszerelési eljárások és a méltányos nyugdíjhoz való jog;

– veteránügyi minisztérium létrehozása a fegyveres erőkből leszerelt katonák jogainak és szabadságainak védelme érdekében.

3. Gazdasági tényezők:

a) Gazdasági és energiaügyi válság Ukrajnában és az Európai Unió országaiban, amely az állam pénzügyi forrásainak kimerülésével járt, beleértve a belső és külső forrásokat, valamint a lakosság életszínvonalának jelentős csökkenését Ukrajnában;

b) az ukrán gazdaságban elterjedt monopólium-oligarchikus modell;

c) alacsony technológiai színvonalú és költséges közszolgáltatások nyújtásának rendszere az ukrán állampolgárok számára;

d) részleges stratégiai célok és prioritások hiánya a szociális-gazdasági fejlődés, a hadi-gazdasági kérdések és az ukrán tudományos-technikai fejlődés terén;

e) az ukrán gazdaság magas mértékű «fekete» gazdasági aránya és az erőforrások monopólium-klán alapú elosztásának elterjedt modellje;

f) bűnözői és korrupciós hatás a közép- és kisvállalkozásokra Ukrajnában;

g) az ukrán gazdaság részleges függése a külső piacoktól;

h) az államadósság magas szintje és annak nem hatékony kezelése;

i) a munkanélküliség és a migrációs folyamatok jelentős növekedése;

j) az ukrán gazdaság teljes összeomlása a Donyeck és Luhanszk megyék ideiglenesen megszállt területein, valamint a termelőüzemek ezekről a területekről Oroszországba történő elszállítása.

4. Katonai-specializált tényezők:

a) Ukrajna függetlenségének, területi integritásának és szuverenitásának aktív védelme;

b) a feltételek megteremtése Ukrajna területi integritásának helyreállításához;

c) átfogó reform a nemzeti biztonság ellenőrzési és biztosítási rendszerében, valamint az ukrán biztonsági és védelmi szektor hatékony elemeiben;

d) a nemzeti biztonság (állam biztonsága) és Ukrajna védelmének biztosítási rendszereinek elégtelen hatékonysága;

e) az ukrán biztonsági és védelmi szektor komponenseinek átláthatatlan alárendeltsége és bizonytalansága, mint egységes, több ágazatot magában foglaló szervezet a legmagasabb politikai vezetés alatt;

f) a biztonsági és védelmi szektor szerveinek, erőinek és eszközeinek gyengesége, hozzá nem értése és egyensúlyhiánya a Donyeck és Luhanszk megyék területén végrehajtott Antiterrorista Művelet során;

g) a matériális-technikai biztosítás és erőforrások hiánya; a biztonsági és védelmi szektor számára kijelölt erőforrások céltalan felhasználása a Donyeck és Luhanszk megyék területén végrehajtott Antiterrorista Művelet során; a pénzügyi és matériális-technikai szükségletek meghatározására szolgáló programcél-alapú megközelítés hiánya;

h) Ukrajna biztonságára vonatkozó külső garanciák hiánya;

i) illegális fegyveres alakulatok tevékenysége Ukrajna területén, a bűnözés szintjének növekedése, lőfegyverek illegális mozgatása és felhasználása;

j) terrorcselekmények veszélye Ukrajna kritikus infrastruktúrája ellen;

k) információs és pszichológiai háború Ukrajna ellen;

l) kiberbiztonsági fenyegetések Ukrajnában, az ellenség által végrehajtott kibertámadások széles körű alkalmazása;

m) az Ukrán Fegyveres Erők funkcióinak és feladatainak meghatározása, struktúra és létszám felülvizsgálata, személyzet kiválasztása;

n) az Ukrán Fegyveres Erők reformja, a katonai irányítási rendszer fejlesztése, a csapatok képzése a NATO szabványai szerint, korszerű fegyverek, katonai és speciális technika biztosítása;

o) hierarchikus (centralizált) katonai vezetési struktúra az ukrán védelmi ágazatban a Honvédelmi Minisztérium és az Ukrán Fegyveres Erők Főparancsnoksága funkcióinak kivételével, jelentős hatáskör-átfedés mellett;

p) a demokratikus polgári ellenőrzés mechanizmusainak elégtelensége az Ukrán Fegyveres Erők és más katonai alakulatok tevékenysége felett;

q) az ellenség hírszerző tevékenységének negatív hatása az állami hatóságokra, amely korlátozott információk kiszivárgásához vezet.

Következtetések a 2. fejezethez

Így tehát az Ukrán Fegyveres Erők katonái és családtagjaik, a háborús veteránok és a katonai szolgálat veteránjai, a háborús gyermekek és a katonák családtagjai számára kialakított jogi és szociális garanciarendszer 2014 elején létezett és működött. Ugyanakkor ez a rendszer nem biztosította teljes mértékben alkotmányos jogaik és szabadságaik megvalósítását, különösen a szellemi és anyagi szükségleteik kielégítését illetően. A jogszabályi rendezés a katonai státusz és a szolgálati tevékenység típusának megfelelő szociális garanciák, a teljes vagy részleges munkaképesség elvesztése, az eltartó halála, a független körülmények miatti munkanélküliség esetén járó pénzügyi kifizetések, valamint a kedvezményes státusz megőrzésének kérdései az ún. különleges időszakban – amely 2014. március 17-én a részleges mozgósítással kezdődött – továbbra is szabályozatlanok maradtak.

Ezenkívül a szociális védelem, valamint a katonák és családtagjaik pszichológiai felkészültségének fejlődésére külső és belső tényezők is hatással voltak. Külső tényezőnek számított az antiterrorista művelet a Donyecki és Luhanszki területeken, valamint Ukrajna stratégiai és visszafordíthatatlan irányvonala az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez és az Európai Unióhoz való csatlakozás felé.

A katonák szociális védelmére és a háborús veterán státusz megadására vonatkozó jogszabályi alapot az antiterrorista műveletek és a harci cselekmények ukrajnai feltételeihez igazították. A törvényi rendelkezés hiánya azokkal szemben, akik önkéntesen csatlakoztak az ellenállási mozgalmakhoz, megnehezítette jogszerűségük és katonai státuszuk meghatározását. Ennek megfelelően az önkéntesek az Ukrán Büntető Törvénykönyv 260. cikke alá estek, amely az «Illegális katonai alakulatok létrehozását» szabályozza [136].

A katonák rendszeres, globális internetes közösségi platformokon tett megkeresései megerősítették, hogy az antiterrorista műveletek során megsértették az emberi és állampolgári jogokat és szabadságokat. Az állam részéről az eltűnt személyek felkutatására irányuló szervezés elégtelen volt. Eközben a terroristák hozzáférhettek az Ukrán Fegyveres Erők fogságba esett katonáinak személyes

adataihoz, ami arra utal, hogy az állami (önkormányzati) intézmények személyes adatokat továbbítottak a terroristák részére, aláásva ezzel a katonák morális és pszichológiai állapotát, valamint pszichológiai felkészültségét.

A Donyecki és Luhanszki területeken végrehajtott antiterrorista művelet vezetőségi főhadiszállásán a katonák szociális védelmét megszervezték, ám jogi ellentmondások jelentkeztek, különösen azokkal a személyekkel kapcsolatban, akik az állam nevében láttak el vezetői feladatokat, és akiket megfelelő jogkörökkel ruháztak fel, de ezek jogilag nem voltak szabályozva. A tisztviselőknek az Ukrajna Alkotmánya és törvényei szerint kellett eljárniuk, a megadott hatáskörükön belül, a jogszabályokban meghatározott módon.

Ennek következtében az Ukrajna Fegyveres Erőinek azon katonájának jogi státusza, aki az Ukrajna Biztonsági Szolgálatánál működő Antiterrorista Központ első helyettes vezetőjeként (az antiterrorista művelet vezetőjeként a Donyecki és Luhanszki területeken) dolgozott, nem volt egyértelműen meghatározva. Különösen problémás volt ez akkor, amikor a feladatot kiküldetés vagy beosztásból való felmentés nélkül látta el. Valójában egyszerre két pozíciót töltött be – egyet a Fegyveres Erőkben és egyet a Biztonsági Szolgálatnál –, ami ellentétes volt az ukrán jogszabályokkal a terrorizmus elleni küzdelem és a Fegyveres Erők katonai szolgálatának feltételei, beleértve a hadiállapot jogi rendjét, tekintetében [176].

A belső tényezők – politikai, társadalmi, vallási, gazdasági és katonai jellegűek – 2014 elejétől negatív hatással voltak az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családtagjaik szociális védelmének fejlődésére.

A Fegyveres Erők katonáinak (ATO-részvevők) és családtagjaik, a háborús veteránok és az azokkal egyenértékű személyek, a katonai szolgálat veteránjai, valamint a háború gyermekei és a katonák családtagjai életkörülményeinek romlása – ideértve a nem megfelelő táplálkozást, a káros szenvedélyek jelenlétét, a stresszes helyzeteket, a lakhatási körülmények romlását és a Fegyveres Erők finanszírozásának jelentős csökkenését – kedvezőtlenül befolyásolta ezeknek a személyeknek az erkölcsi és pszichológiai állapotát, és fokozott orvosi, valamint szociális támogatást tett szükségessé az állam részéről.

Fontos kiemelni, hogy a katonák számára 2014–2018 között biztosított pénzbeli juttatások és állami szociális kifizetések színvonala jelentősen elmaradt a közeli európai országok katonáihoz képest. Ukrajna ebben az időszakban az európai országok között az utolsó előtti helyet foglalta el a katonák pénzbeli ellátottsága alapján.

Emellett Ukrajnában a munkabérek szintje túl alacsony volt, és a bérek GDP-hez viszonyított aránya mindössze 51%-ot tett ki, ami jóval elmaradt az Európai Unió országainak átlagos 65–67%-os arányától. Az EU-normák szerint a minimálbérnek körülbelül négyszeresen meg kellett volna haladnia a létminimumot, azonban Ukrajnában a dolgozók több mint 21%-a olyan jövedelmet kapott, amely nem érte el a létminimumot. Ez a helyzet kedvezőtlen szociálpszichológiai hatással volt a katonai egységek és alakulatok állományára, rontva a személyzet pszichológiai felkészültségét és morális állapotát.

Ezen túlmenően, a szociálpszichológiai tényezők mellett Ukrajna súlyos demográfiai válsággal is szembesült, amelyet a népesség folyamatos csökkenése és elöregedése jellemzett, a halálozások számának a születések számát meghaladó aránya miatt.

A hatékony demokratikus civil ellenőrzés hiánya, valamint a nem kellően kompetens személyek kinevezése az Ukrajna–NATO bizottságokba és nemzetközi delegációkba hozzájárult az Ukrajna által vállalt nemzetközi egyezmények végrehajtásának elmaradásához és a korrupció szintjének növekedéséhez. Ennek következtében Ukrajna továbbra is a NATO teljes jogú tagságának megszerzésének folyamatában maradt, anélkül hogy a cselekvési tervben meghatározott politikai, gazdasági, védelmi, erőforrás- és biztonsági kritériumokat teljes mértékben elérte volna.

Ezzel párhuzamosan Ukrajna 2014, 2015, 2016 és 2018 folyamán együttműködött más érdekelt partnerországokkal, azonban ezen együttműködés további fejlődése korlátozott maradt. Kiemelendő lépések, például a tagsági feltételek ratifikálása és végrehajtása a biztonsági bizottságokban és nemzetközi

szövetségekben, nem kerültek kellőképpen megvitatásra és ténylegesen megvalósításra.

3. FEJEZET

AZ UKRÁN FEGYVERES ERŐK KATONÁINAK SZOCIÁLIS VÉDELMÉNEK FEJLESZTÉSE AZ ATO IDŐSZAKÁBAN, FIGYELEMBE VÉVE A NEMZETKÖZI TAPASZTALATOT

3.1 A hivatásos katonák társadalmi védelmének jogi és normatív kereteinek kialakulása az Orosz Föderáció fegyveres agressziója idején (2014–2018)

A hivatásos katonák társadalmi védelmének jogi és normatív kereteinek kialakulásának vizsgálatát az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének elemzésével kezdjük. Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelye hét részből áll, és tartalmazza a nemzetbiztonság, a nemzeti érdek, az Ukrán Fegyveres Erők jogi státusa, az ukrán rendvédelmi szervek és egyéb katonai alakulatok kérdéseit, valamint az Ukrajna által biztosított társadalmi védelmet az Ukrán Fegyveres Erőknél és más katonai formációknál szolgáló állampolgárok számára, nevezetesen:

Első rész. Előírja Ukrajna szuverenitásának és területi integritásának védelmét, valamint gazdasági és információs biztonságának biztosítását, amelyet az ukrán állam legfontosabb feladatainak határoz meg, az egész ukrán nép ügye, az állam biztonsága;

Második rész. Előírja, hogy Ukrajna védelme, szuverenitásának és területi épségének védelme az Ukrán Fegyveres Erőkre hárul;

Harmadik rész. Előírja, hogy az állambiztonság biztosítása és Ukrajna államhatárának védelme a megfelelő katonai alakulatokra és az állami rendvédelmi szervekre hárul, melyek szervezetét és működési rendjét a törvény határozza meg;

Negyedik rész. Előírja, hogy az Ukrán Fegyveres Erők és egyéb katonai alakulatok senki által sem használhatók az állampolgári jogok és szabadságok korlátozására, illetve az alkotmányos rend megdöntésére, a hatósági szervek eltávolítására vagy működésük akadályozására;

Ötödik rész. Szociálpolitikai kontextus. Előírja, hogy az állam biztosítja az ukrajnai állampolgárok társadalmi védelmét, akik az Ukrán Fegyveres Erőknél vagy más katonai alakulatoknál szolgálnak, valamint családtagjaik számára;

Hatodik rész. Előírja, hogy Ukrajna területén tilos bármilyen, a törvény által nem engedélyezett fegyveres alakulat létrehozása és működtetése;

Hetedik rész. Megemlíti az Ukrajna területén létesített külföldi katonai bázisok tilalmát [135].

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének első része a következő összetevőkre bontható: Ukrajna szuverenitása, területi integritása, gazdasági és információs biztonsága, az állam funkciói és az ukrán nép.

Az ukrán nép – Ukrajna különböző nemzetiségű állampolgárai – az állami szuverenitás hordozója és az Ukrajnában létező hatalom egyetlen forrása, amelyet az állami hatóságokon és a helyi önkormányzati szerveken keresztül gyakorol.

Az Ukrajna «Az állampolgárságról» szóló törvényében a következő fogalmakat használják:

a) Ukrajna állampolgársága – a természetes személy és Ukrajna közötti jogi kapcsolat, amely kölcsönös jogokban és kötelezettségekben nyilvánul meg;

b) személy – természetes személy;

c) ukrán állampolgár – az a személy, aki az Ukrajna állampolgárságát a törvények és Ukrajna nemzetközi szerződései által meghatározott eljárás szerint szerezte meg;

d) külföldi – olyan személy, aki nem rendelkezik ukrán állampolgársággal, és egy vagy több más állam állampolgára;

e) hontalan személy – olyan személy, akit egyetlen állam sem ismer el saját állampolgáraként a saját jogszabálya szerint [146].

Az Ukrajna «A terrorizmus elleni küzdelemről» szóló törvénye meghatározza a túsz fogalmát – olyan természetes személy, akit elrabolnak (tartanak fogva) annak érdekében, hogy állami szervet, vállalatot, intézményt, szervezetet vagy az állami szerv egyes tagjait bizonyos cselekvésre vagy cselekvés megtagadására kényszerítsenek [137].

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének második része szerint az «Ukrajna védelme» – az állam minden alkotmányos hatalmi ágának állami szervei által végzett politikai-gazdasági, szociális-jogi, katonatudományi, tudományos-technikai, információs-propagandisztikai, szervezési-irányítási, nemzetközi-tanácsadói intézkedések és funkciók rendszere, amely Ukrajna fegyveres védelmére való felkészülést és annak fegyveres agresszió vagy fegyveres konfliktus esetén történő védelmét szolgálja [135].

Ezen túlmenően az Ukrajna «Ukrajna védelméről» szóló törvénye meghatározza, hogy a «fegyveres agresszió» – más állam vagy államcsoport fegyveres erői vagy nem rendszeres egységei által Ukrajna ellen elkövetett behatolás, támadás, kikötők, partvonal, légterek blokádja, kommunikációs vonalak megsértése; ugyanakkor a törvény nem definiálja Ukrajna fegyveres védelmére való felkészülés és a fegyveres konfliktus fogalmát [168].

Ezzel szemben az Ukrajna új, 2015-ös hadtudományi doktrínája szerint a fegyveres konfliktus – fegyveres összecsapás Ukrajna és egy másik állam között, nemzetközi fegyveres konfliktus, fegyveres konfliktus Ukrajna államhatárán. A belső fegyveres konfliktus az egy államon belüli ellenséges felek között keletkezik, jellemzően külső erők támogatásával [187].

Ugyanakkor az Ukrajna 2015-ös kiadású Hadidoktrínája meghatározta, hogy a fegyveres konfliktus a hadi konfliktus egyik fajtája, míg a hadi konfliktus az államok közötti vagy belső állami ellentétek rendezésének olyan formája, amely kétoldalú fegyveres erőalkalmazással jár [187].

Tekintettel a fent említett sajátosságra, indokolt megjegyezni, hogy 2014–2018 között az ukrán védelmi jogszabályokban továbbra sem volt egyértelműen meghatározva az Ukrajna fegyveres védelmére való felkészülés fogalma. A szerző véleménye szerint az Ukrajna fegyveres védelmére való felkészülésnek komplex intézkedéseket kell magában foglalnia Ukrajna és annak illetékes tisztségviselői részéről, nevezetesen:

a) egy világos döntéshozatali algoritmust (cselekvési útitervet) az Ukrajna elnöke — az Ukrán Fegyveres Erők Főparancsnoka — részéről az ország fegyveres védelmére való felkészülés kérdéseiben;

b) a biztonsági és védelemi szektor vezetői állományának és személyi állományának előzetes felkészítését Ukrajna fegyveres védelmére;

c) az ukrán nép speciális, irányokra bontott felkészítésére vonatkozó programot a fegyveres védelemre;

d) folyamatos helyzetmonitorozást az Ukrajna körüli és belső viszonyokra vonatkozóan, figyelembe véve a nemzetbiztonságra leselkedő különböző fenyegetéseket, az ukrán hírszerzési szervek minden rendelkezésre álló erőforrásával és eszközével;

e) a városok, járások (falvak, kisvárosok) infrastruktúrájának felszerelését és felkészítését a fegyveres védelemre;

f) a szociális és jogi szolgálatok felkészítését a fegyveres védelem idején az ukrán állampolgároknak (beleértve a katonákat és családtagjaikat) nyújtandó szociális és jogi segítség biztosítására;

g) nemzetközi konzultációkat és a stratégiai partnerek — különösen a NATO és az Európai Unió — tájékoztatását Ukrajna fegyveres védelemre való felkészülésének szükségleteiről;

h) stratégiai, operatív és taktikai készletek, valamint emberi mozgósítási erőforrások felhalmozását (fegyverek és lőszerek, élelmiszer, üzemanyag- és kenőanyagkészletek, ruházati és mérnöki eszközök, gépjárművek, orvosi eszközök és árucikkek), továbbá a fegyveres védelem előkészítéséhez szükséges pénzügyi források, hadfelszerelés és katonai technika, anyagi-technikai eszközök és hírközlési rendszerek biztosítását.

Az Ukrán Fegyveres Erők olyan katonai alakulat, amelyre az Ukrajna Alkotmánya és az Ukrajna törvényei szerint hárul Ukrajna védelme, szuverenitásának, területi integritásának és sérthetetlenségének biztosítása. Ezzel párhuzamosan az Ukrajna «Az ukrán nemzetbiztonságról» szóló törvényének 18. cikkelye meghatározza a «védelmi erők» fogalmát [167]. A védelmi erők részét

képezik az Ukrán Fegyveres Erők katonai egységei és alakulatai. A személyek különleges ellenőrzése és a hatalom megtisztítása az Ukrajna jogszabályai szerint történik [167].

Meg kell jegyezni, hogy az Ukrajna Alkotmányának rendelkezései nem tartalmazzák az «Ukrajna védelmi erői» fogalmát.

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének harmadik része a következő összetevőkre oszlik: állambiztonság, Ukrajna államhatárának védelme, katonai alakulatok, állami rendvédelmi szervek.

A jogszabályok nem határozzák meg az «állambiztonság» fogalmát, ugyanakkor az Ukrajna «Az ukrán nemzetbiztonságról» szóló törvénye 2018-ban meghatározza az «Ukrajna nemzetbiztonsága» fogalmát. Ez az Ukrajna állami szuverenitásának, területi integritásának, az ukrán demokratikus alkotmányos rendnek és az ország egyéb nemzeti érdekeinek való védettséget jelenti a valós és potenciális fenyegetésekkel szemben [167].

A kutatás céljainak teljesítése szempontjából fontos kiemelni, hogy az Ukrajna «A nemzetbiztonság alapjairól» szóló 2003. évi törvény (amely 2018 júniusában hatályát vesztette) rendelkezései a katonai személyzet társadalmi és jogi védelmére vonatkozóan lényegesen szélesebb körűek voltak, mint az új törvény rendelkezései. E törvény szerint a «Nemzetbiztonság – az ember és állampolgár, a társadalom és az állam életbevágó érdekeinek védettsége, amely biztosítja a társadalom fenntartható fejlődését, a valós és potenciális fenyegetések időbeni felismerését, megelőzését és semlegesítését a nemzeti érdekekre nézve a jogvédelmi tevékenység, a korrupció elleni küzdelem, a határvédelem és a védelem, a migrációs politika, az egészségügy, a gyermekvédelem, az oktatás és tudomány, a tudományos-technikai és innovációs politika, a lakosság kulturális fejlődése, a szólásszabadság és az információbiztonság, a kiberbiztonság és kibervédelem, a szociálpolitika és nyugdíjbiztosítás, a lakás- és kommunális szolgáltatások, a pénzügyi szolgáltatások piaca, a tulajdonjog védelme, a tőzsdei piacok és értékpapírok forgalma, az adó-, költségvetési és vámpolitika, a kereskedelem és vállalkozási tevékenység, a banki szolgáltatások piaca, a befektetési politika, az ellenőrzési tevékenység, a monetáris és valuta politika, az

információvédelem, engedélyezés, ipar és mezőgazdaság, közlekedés és kommunikáció, információs technológiák, energia és energiahatékonyság, a természetes monopóliumok működése, a természeti erőforrások, föld- és vízkészletek, ásványi kincsek felhasználása, a környezet és a természeti környezet védelme, valamint más államigazgatási területek védelmét foglalja magában a nemzeti érdekekre potenciális vagy valós fenyegetések kialakulásakor» [170].

Ugyanakkor az Ukrajna «Az ukrán nemzetbiztonságról» szóló új törvényének elfogadásával hatályát vesztették:

1. az Ukrajna «A nemzetbiztonság alapjairól» szóló 2003. június 19-i, 964-IV számú törvénye [170];
2. az Ukrajna «A katonai szervezet és az állami rendvédelmi szervek feletti demokratikus polgári ellenőrzésről» szóló 2003. június 19-i, 975-IV számú törvénye [147];
3. az Ukrajna «A védelmi tervezés szervezetéről» szóló 2004. november 18-i, 975-IV számú törvénye [169].

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének negyedik része kimondja, hogy az Ukrán Fegyveres Erőket és egyéb katonai alakulatokat senki sem használhatja az állampolgárok jogainak és szabadságának korlátozására, illetve az alkotmányos rend megdöntésére, a hatósági szervek eltávolítására vagy működésük akadályozására [135].

Az emberi jogok, az ukrán állampolgár jogai – az az emberi és állampolgári választás lehetősége, hogy az állampolgár bizonyos módon viselkedjen saját normális létezésének, valamint kulturális, kreatív, szellemi és intellektuális fejlődésének biztosítása érdekében, amelyet az Ukrajna törvényei és a politikai és polgári jogokról szóló nemzetközi egyezmények rögzítenek.

Az ember szabadsága – az autonómia területe az állammal, a hatalommal és más állampolgárokkal szemben, hogy érdekeinek és céljainak megfelelően cselekedjen, saját független döntés meghozatalának lehetősége [135].

Ugyanakkor az emberi jog – az ember szabadságának jogi szabályozása.

Hadi- vagy rendkívüli állapot esetén Ukrajnában vagy annak egyes területein bizonyos korlátozások bevezethetők az ukrán állampolgárok jogaira és szabadságára, meghatározva ezen korlátozások érvényességi idejét. Ugyanakkor nem korlátozhatók az Ukrajna Alkotmányának 24. cikkelyében (a diszkriminációtól való mentesség joga), 25. cikkelyében (az ukrán állampolgárság státusza), 27. cikkelyében (az élethez való jog), 28. cikkelyében (a becsület és méltóság tiszteletben tartásának joga), 29. cikkelyében (a sérthetetlenség joga), 40. cikkelyében (a beadványhoz és nyilvános információhoz való jog), 47. cikkelyében (a lakáshoz való jog), 51. cikkelyében (a házassághoz való jog), 52. cikkelyében (a gyermek jogai), 55. cikkelyében (a bírósági védelemhez való jog), 56. cikkelyében (kártérítéshez való jog), 57. cikkelyében (a jogok megismerésének joga), 58. cikkelyében (a jogszerűség alkotmányossága), 59. cikkelyében (a jogi segítséghez való jog), 60. cikkelyében (a bűncselekményre utasítás megtagadásának joga), 61. cikkelyében (jogi felelősség joga), 62. cikkelyében (ártatlanság vélelme), 63. cikkelyében (a tanúvallomás megtagadásának joga) meghatározott jogokat és szabadságokat.

Az Ukrajnában bevezetett hadi állapot jogi rendjét különleges jogi rend jellemzi, amelyet Ukrajnában vagy annak egyes területein fegyveres agresszió vagy Ukrajna elleni támadás veszélye esetén vezetnek be. Az ukrán jogszabályok szerint az ország legfelsőbb katonai vezetését felhatalmazzák az emberi és állampolgári alkotmányos jogok, szabadságok, valamint a jogi személyek jogainak és törvényes érdekeinek korlátozására, meghatározva ezen korlátozások érvényességi idejét. E joggal rendelkezik az Ukrán Fegyveres Erők Főparancsnoka, az Ukrán Fegyveres Erők Egyesített Erőinek Parancsnoka, az egyes fegyvernemek és különleges katonai ágak parancsnokai, a katonai igazgatási szervek parancsnokai (vezetői), a hadosztályok, katonai egységek parancsnokai, valamint az Ukrajna törvényei szerint létrehozott egyéb katonai alakulatok vezetői.

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének ötödik része kimondja, hogy az állam biztosítja az Ukrán Fegyveres Erőknél és egyéb katonai alakulatoknál szolgálatot teljesítő ukrán állampolgárok, valamint családtagjaik társadalmi védelmét [135].

Az Ukrajna Alkotmányának 46. cikkelye szerint a „társadalmi védelem” magában foglalja a jogot arra, hogy az állampolgárokat ellássák teljes, részleges vagy átmeneti munkaképesség-csökkenés, eltartó elvesztése, munkanélküliség a személytől független okok miatt, valamint öregségi vagy egyéb, a törvény által meghatározott esetekben. E jogot a kötelező állami társadalombiztosítás garantálja, amely az állampolgárok, vállalatok, intézmények és szervezetek biztosítási hozzájárulásaiból, valamint költségvetési és egyéb, társadalmi ellátást biztosító forrásokból valósul meg; továbbá a munkaképtelenek ellátására szolgáló állami, önkormányzati és magánintézmények hálózatának létrehozásával [135].

A szerző véleménye szerint a «társadalmi védelem» és a «társadalmi biztosítás» fogalmak tartalmának különbsége elsősorban abban nyilvánul meg, hogy a társadalmi védelem tágabb fogalom, amely a demokratikus állam kialakításának és fejlesztésének stratégiájával kapcsolatos.

A «társadalmi védelem» fogalma magában foglalja a társadalmi biztosításra vonatkozó jogot, valamint egyéb társadalmi jogokat is, például az állampolgárok jogát, akik társadalmi védelemre szorulnak, ingyenes vagy számukra megfizethető lakhatáshoz való jogukat (Ukrajna Alkotmánya 47. cikkelyének 2. bekezdése), a megfelelő életszínvonalhoz való jogot (48. cikkely), az egészségügyhöz való jogot (49. cikkely), az életre és egészségre veszélytelen környezethez való jogot (50. cikkely), valamint az oktatáshoz való jogot (53. cikkely) [135].

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a «társadalmi védelem» fogalma magában foglalja az összes társadalmi jogot egy demokratikus államban.

Az ukrán állampolgárok társadalmi védelmi rendszere két fő funkciót lát el. Egyrészt csökkenti a szegénység negatív hatásait azáltal, hogy rövid távú, célzott támogatást nyújt a rászoruló társadalmi rétegek számára; másrészt megelőzi a szegénységet azzal, hogy lehetőséget teremt az állampolgárok számára a megfelelően fizetett produktív munkában való részvételre és a munkaképes időszak alatti társadalombiztosításra [317].

Az Ukrajna 1991. december 20-i, 2012-XII számú törvénye a katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről szerint a «katonai személyzet társadalmi

védelme» az állam tevékenysége (funkciója), amelynek célja a jogi és társadalmi garanciák rendszerének megteremtése, amelyek biztosítják az alkotmányos jogok és szabadságok érvényesítését, a katonák anyagi és szellemi szükségleteinek kielégítését szolgálati tevékenységük különleges jellegének és társadalmi státuszuknak megfelelően, valamint a társadalmi stabilitás fenntartását a katonai környezetben. Ez magában foglalja a jogot arra, hogy ellássák őket teljes, részleges vagy átmeneti munkaképesség-csökkenés, eltartó elvesztése, tőlük független okból bekövetkező munkanélküliség, öregség, valamint más, a törvény által meghatározott esetekben [178].

Ugyanakkor az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelye 5. bekezdésében jogi kolízió és normateremtési hiány tapasztalható, nevezetesen az, hogy «Az állam biztosítja az Ukrán Fegyveres Erőknél szolgáló állampolgárok társadalmi védelmét» [135], míg az Ukrajna «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvényének első fejezetében, 1. cikkelyében az állam az Ukrán Fegyveres Erőknél és a különleges rendeltetésű rendvédelmi szerveknél szolgáló katonák társadalmi védelmét biztosítja [178].

Ugyanakkor az Ukrajna Alkotmányának 5. bekezdésében a jogalkotó nem alkalmazza a «rendvédelmi szervek» fogalmát, ezáltal korlátozva azoknak az állami személyeknek és családtagjaiknak a társadalmi és jogi védelméhez fűződő jogát, akik rendvédelmi tevékenységet végeznek.

Ezért az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének 5. bekezdésébe, a konstitucionális (jogi) kolízió és a normateremtési hiány megszüntetése érdekében, a következő módosításokat kell bevezetni: «Az állam garantálja és biztosítja az Ukrán Fegyveres Erőknél szolgáló (tartalékban lévő) katonák, valamint az Ukrán rendvédelmi szerveknél dolgozó alkalmazottak társadalmi védelmét, továbbá családtagjaikét is».

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének hatodik része szerint Ukrajna területén tilos bármilyen fegyveres alakulat létrehozása és működtetése. Ugyanakkor az ukrán államhatalom törvényhozó ága – az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa – felhatalmazást kapott a Szolgálat Biztonságának, az Ukrán Fegyveres Erőknek, egyéb

katonai alakulatoknak, valamint az Ukrán Belügyminisztériumnak a struktúrájának, létszámának és feladatkörének jóváhagyására. Emellett a törvény előírja a büntetőjogi felelősséget a törvény által nem engedélyezett fegyveres vagy katonai jellegű alakulatok létrehozásáért.

Az Ukrajna 2014. október 7-i, 1689-VII számú törvénye «A Büntető- és a Büntetőeljárási Törvénykönyv módosításáról az állam alapvető nemzeti biztonsága, a közbiztonság elleni, valamint a korrupciós bűncselekmények elkövetőinek elkerülhetetlen büntetésére vonatkozóan» szerint a «katonai jellegű alakulatok» alatt olyan alakulatokat kell érteni, amelyek katonai típusú szervezeti struktúrával rendelkeznek, nevezetesen: egyszemélyi parancsnoksággal, alárendeltséggel és fegyelmi renddel, és amelyekben katonai, alakzati vagy fizikai kiképzés folyik. A «fegyveres alakulatok» alatt olyan katonai jellegű csoportokat kell érteni, amelyek illegálisan rendelkeznek használatra alkalmas lőfegyverekkel, robbanóanyagokkal vagy más fegyverekkel [145].

Az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkelyének hetedik része szerint tilos külföldi katonai bázisok elhelyezése Ukrajna területén. Ugyanakkor az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa 2013-ig egyebek mellett jóváhagyta az Orosz Föderáció Fekete-tengeri Flottájának elhelyezését a Krím-félszigeten és az ukránországi Szevasztopol öbölben, vagyis több mint húsz éven át folyamatosan engedélyezte más állam fegyveres erőinek egységeit Ukrajna területén.

Ennek megfelelően áttérhetünk az Ukrajna 1991. december 20-i, 2012-XII számú törvény «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló rendelkezéseinek elemzésére. Ez az ukrán törvény öt fejezetből és 23 cikkelyből áll [178]. A katonák és családtagjaik részére nyújtott speciális jogi (humanitárius) és társadalmi (anyagi) garanciák 2018 elején a 3.1. táblázatban találhatók.

3.1. lázat – A katonák és családtagjaik számára nyújtott speciális jogi és társadalmi garanciák 2018 elején

Sz.	Jogi (humanitárius) garanciák 2018 elején	Társadalmi (anyagi) garanciák 2018 elején
1	2	3
1	A választás joga (aktív, passzív)	Pénzbeli ellátás (a törvény szerint indexálásnak alávetve)

2	Jog a társadalmi szervezetek létrehozására	Élelmiszer-ellátás
3	A világnézet és a vallás szabadságához való jog	Egyszeri segély
4	Jog vallási irodalom beszerzésére és használatára	Napi díjazás
5		Felszerelés biztosítása
6	A tudományos, műszaki és művészeti alkotás szabadságához való jog	Egyszeri kártérítés lakás megszerzésére
7	Jog a szolgálat megkezdése előtti munkahelyre történő visszatérésre (határozott idejű katonai szolgálat esetén)	Adóügyi társadalmi kedvezmény (az Ukrajna Minisztertanácsa által meghatározott rend szerint)
8	Jog a katonai szolgálatból elbocsátottak társadalmi és szakmai integrációjára	Egyszeri pénzbeli támogatás: az egészségi állapot miatt elbocsátott katonák esetében a havi illetmény 50%-a; különleges időszakban szolgálatból elbocsátott, egyedül gyermek(ek)et nevelő női katonák esetében szintén 50% (az önkéntes elbocsátás, családi okok miatt történő elbocsátás és legalább 10 éves szolgálati idő esetén 25%) minden teljes naptári szolgálati év után.
9	A katona joga a lakóhely megválasztására és külföldre utazásra	Egészségmegőrzési célú pénzbeli támogatás
10	Szabadságra való jog	Állami támogatás gyermekes családoknak az Ukrajna törvényeiben meghatározott módon és mértékben
11	Pihenéshez való jog	A temetési szolgáltatások és a síremlékek építésének anyagi költségeire vonatkozó kártérítés, amelyet az Ukrajna Minisztertanácsa állapít meg
12	A katona joga az egészségügyi ellátáshoz és orvosi segítséghez	Egyszeri pénzbeli támogatás a szolgálat során bekövetkezett halál, rokkantság vagy részleges munkaképesség-vesztés esetén a katonák, a katonai kötelezettek és a tartalékosok számára, akik képzési (vagy ellenőrzési) és speciális gyakorlatokra, illetve a katonai tartalék szolgálatára lettek behívva.
13		Anyagi támogatás a szociális és életviteli ügyek rendezésére, havi illetmény mértékben

14		A katonák családtagjainak pénzbeli ellátásának kifizetése
15	A katonák és családtagjaik joga az oktatáshoz	Különleges pótlék a Speciális Műveleti Erők katonái számára
16		Ingyenes utazáshoz való jog: a) vasúti, légi, vízi és közúti közlekedéssel: b) kiküldetés során; c) szabadságra Ukrajna területén belül; d) áthelyezés új szolgálati helyre vagy a katonai egység áthelyezése miatt; e) a katonai szolgálatból történő elbocsátáskor választott lakóhelyre Ukrajna területén belül.
17		Nyugdíjhoz való jog
18	A katonák joga a jogellenes döntések és intézkedések megtámadására	Jog földterület megszerzésére
19	Jog jogi segítség igénybevételére	Jog a lakáshoz és annak finanszírozására hitel igénybevételére
20		Jog 20 tonna személyes vagyon ingyenes szállítására konténerekben
21	Jog átképzésre a szolgálati idő terhére (minimum 500 óra)	

Forrás: a szerző által, a [178] alapján készítve

Érdemes elemezni az 1991. december 20-i, 2012-XII számú ukrán törvény szerkezetét is: «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» (2018 elejei állapot szerint) [178].

Az első fejezet, «Általános rendelkezések», négy cikkből áll: a katonák társadalmi védelme (1. cikk), a katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelmére vonatkozó jogszabályok (1-1. cikk), a katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelmének garanciái (1-2. cikk), a törvény hatálya (3. cikk), valamint a katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelmére vonatkozó jogszabályok végrehajtásának biztosítása (4. cikk).

A második fejezet, «A katonák jogai», tizennégy cikkből áll: a katonák polgári jogainak és szabadságainak biztosítása (5. cikk), a katonák vallásszabadsághoz és világnézethez való jogának érvényesítése (6. cikk), a katona sérthetetlensége (7. cikk), a katonák alapvető jogai a szolgálat során (8. cikk), a katonák jogai a lakóhely

választására és külföldre utazásra (8-1. cikk), a katonák élelmiszer-, ruházati és egyéb ellátása (9-1. cikk), szolgálati idő és pihenőidő (10. cikk), a katonák szabadságjogai, a szabadság biztosításának rendje és a szabadságról való visszahívás (10-1. cikk), a katonák egészségügyi ellátáshoz és orvosi segítséghez való joga (11. cikk), a katonák és családtagjaik lakhatásának biztosítása (12. cikk), a katonák és családtagjaik oktatáshoz való joga (13. cikk), a katonák és családtagjaik juttatásai (14. cikk), nyugdíjellátás és segély (15. cikk), egyszeri pénzbeli segély halál, rokkantság vagy részleges munkaképesség-csökkenés esetén azon katonák, katonai kötelezettek és tartalékosok számára, akiket kiképző vagy különleges gyakorlatokra, illetve katonai tartalék szolgálatra hívtak (16. cikk), azok a személyek, akik jogosultak az egyszeri pénzbeli segélyre (16-1. cikk), az egyszeri pénzbeli segély mértéke (16-2. cikk), az egyszeri pénzbeli segély megállapítása és kifizetése (16-3. és 16-4. cikk), okozott kár megtérítése (17. cikk), a katonák családtagjainak jogainak társadalmi garanciái (18. cikk).

A harmadik fejezet, «A katonák joga a jogsértő döntések és intézkedések megtámadására, jogi segítség igénybevételére», két cikkből áll: a katonák joga a jogsértő döntések és intézkedések megtámadására (19. cikk), a katonák joga jogi segítség igénybevételére (20. cikk). A katonák alkotmányos jogai és szabadságai: bírósági védelemhez való jog, nemek közötti egyenlőség, vallásszabadság.

A negyedik fejezet, «A tisztviselők felelőssége a törvény megsértéséért», egy cikkből áll: a tisztviselők felelőssége a törvény megsértéséért (21. cikk).

Az ötödik fejezet, «A törvény végrehajtásával kapcsolatos kiadások finanszírozása», egy cikkből áll: a törvény végrehajtásával kapcsolatos kiadások finanszírozása (23. cikk) [178].

A második fejezet, «A katonák jogai» című részében, az 5. cikk második bekezdésében ez a törvény kimondja, hogy azoknak a katonáknak, akik képviselőjelöltként indulnak a népképviselői vagy a helyi tanácsok választásain, a parancsnokaiknak (vezetőiknek) megfelelő feltételeket kell biztosítaniuk ezen joguk gyakorlásához. Az 5. cikk hatodik bekezdésében azonban azt is rögzítik, hogy a katonák nem lehetnek semmilyen politikai párt, szervezet vagy mozgalom tagjai

[178]. Ugyanakkor az 5. cikk hatodik bekezdése lehetővé teszi a katonák számára saját társadalmi szervezetek létrehozását.

Ezzel szemben a «Az Ukrán Fegyveres Erőkről» szóló törvény 17. cikke kimondja, hogy a katonák lehetnek civil szervezetek tagjai, míg az «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvény 5. cikkében korlátozás van a katonák tagságára vonatkozóan a civil szervezetekben [164, 178].

Következésképpen jogi kolízió áll fenn, amely a jövőben alapot adhat arra, hogy a katonák a katonai egységek (intézmények) parancsnokai által megsértett alkotmányos jogaik és szabadságaik helyreállítása érdekében bíróságokhoz, védelmi szervezetekhez és az ukrán rendvédelmi szervekhez, valamint azok tisztviselőihez forduljanak, akik felügyelik a katonák társadalmi védelmére vonatkozó törvények betartását.

Érdemes megjegyezni, hogy a katonák részvételére (elnöki tisztség betöltése vagy tagság) vonatkozó jogi norma a civil szervezetekben valójában nincs állami szinten szabályozva, és a Verkhovna Radának Ukrajnában haladéktalanul szükséges rendeznia a katonák tagsági vagy vezetői jogát, illetve annak korlátozását a civil szervezetekben és egyesületekben (mozgalmakban).

Az Ukrajna Alkotmányának 35. cikkében kimondják, hogy mindenkinek joga van a világképhez és valláshoz való szabadsághoz. Ugyanakkor e cikk harmadik bekezdése szerint az egyház és a vallási szervezetek Ukrajnában el vannak választva az államtól, ideértve az Ukrajna Fegyveres Erőit is. Egyetlen vallás sem minősíthető az állam által kötelezőnek [135].

Ezzel párhuzamosan az Ukrajna «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvényének 6. cikkének hatodik pontja a katonák világképhez és valláshoz való szabadságának gyakorlásáról kimondja, hogy vallási szervezetek létrehozása a katonai irányítás szerveiben, katonai alakulatokban és egységekben tilos [164, 178].

Ennek következtében jogi ellentmondás keletkezik a katonák jogai és szociális garanciái tekintetében, amelyek különböző jogszabályokban vannak rögzítve.

A katonák szociális jogainak biztosítására vonatkozó ukrán jogszabályok sajátos fejlődésének vizsgálatát folytatva meg kell jegyezni, hogy az «A Katonai Lelkészi Szolgálatról» szóló ukrán törvény szerint a katonai lelkész pozíciója szerepel a katonai egységek állományában. Ugyanakkor a katonai lelkész szerződést köt a szolgálat teljesítésére az offizierszemélyzethez tartozó katonai lelkészi szolgálat pozícióin, és katonai lelkészi tevékenységet végez az Ukrajna Fegyveres Erőinek alakulataiban. Ezzel azonban sérülnek az Ukrajna Alkotmányában és törvényeiben foglalt rendelkezések, amelyek szerint egyetlen vallás sem tekinthető kötelezőnek az állam részéről, valamint tilos vallási szervezetek létrehozása a katonai irányítás szerveiben, katonai alakulatokban és egységekben [177].

A különböző vallási felekezetekhez tartozó katonák alkotmányos jogainak és szabadságának helyreállítása érdekében célszerű lehet a katonai lelkészek szolgálatát elkülöníteni a Fegyveres Erők katonai egységeitől és alakulataitól. Ugyanakkor a polgár vallási meggyőződésével ellentétes katonai kötelezettség teljesítését alternatív (nem katonai) szolgálattal kell helyettesíteni. Jelenleg a jogalkotó azonban nem biztosítja az offizierszemélyzet tagjai számára a katonai szolgálat alternatív (nem katonai) szolgálatra történő átváltásának lehetőségét.

A 8-1. cikkelyben meghatározták a katonák jogát a lakóhely megválasztására és külföldre utazásra. A cikk jogi normái kimondják, hogy a katona a Fegyveres Erőkből történő leszerelés esetén szabadon választhatja meg lakóhelyét, valamint egyenlő jogot élvez más állampolgárokkal a külföldre utazásra. Ezzel párhuzamosan az Ukrajna Alkotmányának 33. cikkelye szerint mindenkinek biztosított a szabad lakóhelyválasztás és a külföldre utazás joga, kivéve azokat a korlátozásokat, amelyeket az ukrán törvények állapítanak meg. Így a 8-1. cikkely jogi normája nem ír elő közvetlen tilalmat a Fegyveres Erők katonáinak lakóhelyválasztására a szolgálat teljesítése ideje alatt.

Ezzel szemben a «Az Ukrán Fegyveres Erőkről» szóló törvény 17. cikkelyének negyedik részében meghatározták, hogy a Fegyveres Erők katonái, a tartalékosok a katonai tartalékban történő szolgálat idejére, valamint a Fegyveres Erők alkalmazottai

korlátozhatók a mozgás szabadságában, a lakóhely szabad megválasztásában és az Ukrajna területének szabad elhagyásában [164].

Közismert, hogy a hadiállapot ideje alatt a katonák elveszítik a külföldre utazás jogát a szokásos feltételek mellett. Az ukrán állampolgárságú férfiak esetében 18–60 éves kor között, valamint a katonai kötelezettség alá eső nők esetében a külföldre utazás korlátozott, kivéve azokat a katonai kötelezettség alá nem eső személyeket, akiket a mozgósítás idején nem hívnak be katonai szolgálatra, az «A mozgósítási felkészülésről és mozgósításról» szóló ukrán törvény 23. cikkelye alapján [166].

Az «Ukrajna állampolgárainak az államhatár átlépésére vonatkozó szabályok» 2–15. pontja, amelyet az Ukrán Miniszterek Kabinetje 1995. január 27-én a 57-p számú határozatával hagyott jóvá, kimondja, hogy a katonák átlépését az államhatáron az Ukrán Állami Határőrség felhatalmazott személyei végzik. Ők dönthetnek a beléptetésről a következő személyek által hozott intézkedések alapján: a honvédelmi miniszter, egy másik, a törvénynek megfelelően létrehozott katonai alakulat vezetője, egy speciális rendőrségi szerv vezetője vagy egy hírszerző szerv vezetője a biztonsági és védelmi feladatok végrehajtása érdekében.

Ezen kívül a katonák meghatározott feltételek mellett külföldre utazhatnak szabadságuk ideje alatt [162]. Ugyanakkor e jogi szabályozás e részében a gyakorlatban különböző megközelítésekkel találkozunk a törvényi normák értelmezésére vonatkozóan. Ezt bizonyítják az Ukrajna Állami Határőrségéhez intézett megkeresésekre adott válaszok is, amelyek a katonák éves rendes szabadsága alatt történő külföldre utazás eljárásának tisztázását kérték (B melléklet).

Az Ukrán Állami Határőrség Adminisztrációjának Határvédelmi Főosztályának igazgatóhelyettese, I. Jacenko által aláírt szolgálati levelek között 4 nap eltérés volt. A levelek ugyanazzal a problémakörrel foglalkoztak, de a közölt értelmezések eltérőek voltak.

Ennek megfelelően az Ukrán Belügyminisztérium, az Állami Határőrséggel való Együttműködési Főosztály helyettes vezetője, M. Lukasuk aláírásával kiadott tájékoztató (2023.03.07-i keltezésű, 23931/39-238-2023 számú levél) azt bizonyítja, hogy teljesen hiányzik az egységes értelmezés az Ukrajna törvényeinek, valamint a

Miniszterek Kabinetjének 1995. január 27-i, 57-es számú határozatának a katonák éves rendes szabadsága alatti államhatár átlépésére vonatkozó szabályozása tekintetében.

Az elemzett válaszlevelek tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a határőri tisztnek egyedül, saját belátása szerint kell minden egyes esetben eldöntenie, hogy a katonát átengedi-e az államhatáron vagy sem. Ez közvetlenül sérti az Ukrajna Alkotmányának 22. és 33. cikkét, amelyek rögzítik az ukrán állampolgárok jogát, hogy szabadon elhagyhassák az ország területét, kivéve a törvény által előírt korlátozásokat.

Látható tehát, hogy a katonák társadalmi jogainak biztosítására vonatkozó jogi háttér rendelkezésre áll, léteznek tájékoztatások a külföldi kiutazás eljárásáról is, azonban ezek mind információs jellegűek, tartalmuk eltérő, és a gyakorlatban a jogsértések és visszaélések forrásává válhatnak az Ukrán Állami Határőrség felhatalmazott tisztjei részéről.

Figyelembe véve a fentieket, a joghézag megszüntetése érdekében, amely a katonák éves rendes szabadságuk során az ország területének elhagyására vonatkozó jogi normák értelmezésében fennálló egységes megközelítés hiányából adódik, javaslom módosítani az Ukrajna Minisztertanácsa 1995. január 27-i, 57-p számú határozatának 2. pontját úgy, hogy egyértelműen meg legyen határozva a katonai egységek és intézmények katonáinak kategóriája.

Az Ukrajna «A katonák és családtagjaik társadalmi és jogi védelméről» szóló törvényének 9. cikkének első bekezdése szerint Ukrajna garantálja a katonák számára a megfelelő anyagi, pénzügyi és egyéb ellátást olyan mértékben, amely megfelel a szolgálat során felmerülő életveszélyes kihívásoknak és fenyegetéseknek, továbbá az Ukrán Fegyveres Erők parancsnoksága ösztönzi a képzett katonai állomány megtartását [178].

Így a 2014–2015-ös években a pénzbeli juttatás (a továbbiakban: PJ) a következőkből állt:

a) Havi alapvető pénzbeli juttatások (beosztási illetmény, katonai ranghoz kapcsolódó illetmény);

b) Havi kiegészítő pénzbeli juttatások (beosztási illetmény emelése, pótlékok, kiegészítések, állandó jellegű jutalmak, prémium);

c) Egyszeri kiegészítő pénzbeli juttatások (jutalmak, segélyek).

A katonák pénzbeli juttatásának 2014–2015-ös években alkalmazott pénzügyi-matematikai képlete:

$$G\,(PJ) = R\,(AOJ) + R\,(KJ) + R\,(ÁJ) + R\,(KKAOJ) + R\,(P) + R\,(T) + R\,(NJÖJ) + R\,(EGHJ)$$

Havi alap típusú pénzbiztosítások:

katonai rang szerinti illetmény (KR);

beosztási illetmény (BI);

Havi kiegészítő típusú pénzbiztosítások:

szolgálati idő miatti pótlék (SZP);

pótlék a különösen fontos feladatok teljesítéséért (KJVE);

prémium (P);

titkossági pótlék (T)

pótlék a különleges szolgálati feltételekért (SZJP)

havi kiegészítő pénzbeli juttatás (HHB)

díjazás a közvetlen részvételért a különleges műveletekben (ha a személy a KMO területén tartózkodik).

Egyszeri kiegészítő típusú pénzbiztosítások:

egyszeri pénzbeli támogatás egészségügyi célra (EPT);

anyagi támogatás a szociális és életviteli kérdések megoldására (AT);

egyszeri pénzbeli támogatás (kilépési juttatás) a szolgálat befejezésekor (KJ);

díjazás a folyamatos katonai szolgálat időtartamáért (EPT FS);

díjazás harci ügyeletért (EPT HU);

egyszeri támogatás a kezdeti felszereléshez (EPT KF);

díjazás ejtőernyős ugrásokért (D EU).

Normatív módon meghatározott számítások:

katonai rang szerinti illetmény (KR) + beosztási illetmény (BI) = 156

szolgálati idő miatti pótlék (SZP) = (KR + BI) × % = SZP [51]

pótlék a különösen fontos feladatok teljesítéséért (KJVE) = (BI + KR + SZP) × % = KJVE [51]

prémium (P) = BI × %

pótlék a különleges szolgálati feltételekért (SZJP) = BI × %

titkossági pótlék (T) = BI × %

havi kiegészítő pénzbeli juttatás (HHB) = (BI + KR + SZP + KJVE + P + T + SZJP) × % = HHB [156]

A közvetlen részvételért az ATO-ban járó jutalom a havi pénzbeli juttatás összegével egyenlő, de nem kevesebb, mint 3000 hrivnya egy teljes hónapra.

Ezen felül a katonáknak, akik közvetlenül részt vettek az ATO-ban, a jutalmak összege a következőképpen alakult:

2016. január 20-tól

Harci vonal első sorának század támaszpontjai: 4200 UAH, egyéb települési helyek az ATO területén: 1200 UAH;

2017. január 1. – 2017. március 31.

Harci vonal első sorának század támaszpontjai: 6000 UAH, egyéb települési helyek az ATO területén: 2400 UAH;

2017. április 1. – 2017. július 31.

Harci vonal első sorának század támaszpontjai: 7500 UAH, egyéb települési helyek az ATO területén: 3500 UAH;

2017. augusztus 1. – 2018. december 31.

Harci vonal első sorának század támaszpontjai: 10 000 UAH, egyéb települési helyek az ATO területén: 4500 UAH.

Az elemzést folytatva fontos kiemelni, hogy az Ukrajna 2014. évi állami költségvetéséről szóló törvény 8. cikke értelmében 2014-ben a minimálbér a következő volt: havi 1218 hrivnya, órabér formájában 7,3 hrivnya [148].

Az Ukrajna 2015. évi állami költségvetéséről szóló törvény 8. cikke szerint 2015-ben a minimálbér a következőképpen alakult:

Havi összegben: január 1-től 1218 hrivnya, szeptember 1-től 1378 hrivnya;

Órabérben: január 1-től 7,29 hrivnya, szeptember 1-től 8,29 hrivnya [149].

Végezzünk vizsgálatot a katonák alapilletményéről és az Antiterrorista Műveletben 2014–2015-ben részt vevő katonák pénzbeli juttatásairól, összehasonlítva a szolgálati napra és órára eső minimálbért:

A dandárparancsnok (ezredes) – 6501/15901:

Alapilletmény: 6501 osztva 20 munkanappal = 325,05 hrivnya/nap, 325,05 osztva 8 órás munkanappal = 40,6 hrivnya/óra;

Az Antiterrorista Művelet (ATO) övezetében, Donyecki és Luhanszki területeken: 15901 osztva 30 munkanappal = 530,03 hrivnya/nap, 530,03 osztva 24 órás munkanappal = 22,08 hrivnya/óra.

A zászlóalj-parancsnok (alezredes) – 5664/13864:

Alapilletmény: 5664 osztva 20 munkanappal = 283,2 hrivnya/nap, 283,2 osztva 8 órás munkanappal = 35,4 hrivnya/óra;

Az Antiterrorista Művelet (ATO) övezetében, Donyecki és Luhanszki területeken: 13864 osztva 30 munkanappal = 462,1 hrivnya/nap, 462,1 osztva 24 órás munkanappal = 19,2 hrivnya/óra.

A századparancsnok (kapitány) – 5096/12396:

Alapilletmény: 5096 osztva 20 munkanappal = 254,8 hrivnya/nap, 254,8 osztva 8 órás munkanappal = 31,85 hrivnya/óra;

Az Antiterrorista Művelet (ATO) övezetében, Donyecki és Luhanszki területeken: 12396 osztva 30 munkanappal = 413,2 hrivnya/nap, 413,2 osztva 24 órás munkanappal = 17,21 hrivnya/óra.

A szakaszparancsnok (helyettes hadnagy) – 3801/9301:

Alapilletmény: 3801 osztva 20 munkanappal = 190,05 hrivnya/nap, 190,05 osztva 8 órás munkanappal = 23,7 hrivnya/óra;

Az Antiterrorista Művelet (ATO) övezetében, Donyecki és Luhanszki területeken: 9301 osztva 30 munkanappal = 310,03 hrivnya/nap, 310,03 osztva 24 órás munkanappal = 12,91 hrivnya/óra.

A csoportparancsnok (ifjabb szakaszvezető) – 2837/6737:

Alapilletmény: 2837 osztva 20 munkanappal = 141,85 hrivnya/nap, 141,85 osztva 8 órás munkanappal = 17,7 hrivnya/óra;

Az Antiterrorista Művelet (ATO) övezetében, Donyecki és Luhanszki területeken: 6737 osztva 30 munkanappal = 224,5 hrivnya/nap, 224,5 osztva 24 órás munkanappal = 9,3 hrivnya/óra.

Lövész (katona) – 2341/5641:

Alapilletmény: 2341 osztva 20 munkanappal = 117,05 hrivnya/nap, 117,05 osztva 8 órás munkanappal = 14,6 hrivnya/óra;

Az Antiterrorista Művelet (ATO) övezetében, Donyecki és Luhanszki területeken: 5641 osztva 30 munkanappal = 188,03 hrivnya/nap, 188,03 osztva 24 órás munkanappal = 7,8 hrivnya/óra.

Tehát a 2014–2015-ös években alacsony katonai juttatásokat látunk, amelyek 35%-kal alacsonyabbak voltak, mint az átlagos ukránországi fizetés.

Vizsgáljuk meg a katonák alapilletményét és az Antiterrorista Műveletben részt vevő katonák juttatásait 2016–2018 között, összehasonlítva a minimálbért napra és órára vetítve.

Tehát a 2016. évi Ukrajna Állami Költségvetéséről szóló törvény 8. cikke alapján 2016-ban a minimálbér havi összege a következő volt: január 1-jétől – **1 378** hrivnya, május 1-jétől – **1 450** hrivnya, december 1-jétől – **1 600** hrivnya; órabérben pedig: január 1-jétől – **8,29** hrivnya, május 1-jétől – 8,69 hrivnya, december 1-jétől – **9,59** hrivnya [150].

Dandártábornok (ezredes) – 16000/25400

Alap havi illetmény: 16000 ÷ 20 munkanap = 800 UAH/nap; 800 ÷ 8 óra = 100 UAH/óra.

Az ATO övezetben: 25400 ÷ 30 munkanap = 846,6 UAH/nap; 846,6 ÷ 24 óra = 35,3 UAH/óra.

Dandárparancsnok (alezredes) – 13000/21200

Alap havi illetmény: 13000 ÷ 20 = 650 UAH/nap; 650 ÷ 8 = 81,25 UAH/óra.

Az ATO övezetben: 21200 ÷ 30 = 706,6 UAH/nap; 706,6 ÷ 24 = 29,4 UAH/óra.

Ezredparancsnok (kapitány) – 11000/18300

Alap havi illetmény: 11000 ÷ 20 = 550 UAH/nap; 550 ÷ 8 = 68,75 UAH/óra.

Az ATO övezetben: 18300 ÷ 30 = 610 UAH/nap; 610 ÷ 24 = 25,41 UAH/óra.

Századparancsnok (alezredes) – 9500/15000

Alap havi illetmény: 9500 ÷ 20 = 475 UAH/nap; 475 ÷ 8 = 59,37 UAH/óra.

Az ATO övezetben: 15000 ÷ 30 = 500 UAH/nap; 500 ÷ 24 = 20,83 UAH/óra.

Járőrparancsnok (ifjabb szakaszvezető) – 8000/11900

Alap havi illetmény: 8000 ÷ 20 = 400 UAH/nap; 400 ÷ 8 = 50 UAH/óra.

Az ATO övezetben: 11900 ÷ 30 = 396,6 UAH/nap; 396,6 ÷ 24 = 16,52 UAH/óra.

Lövész (katona) – 7000/10300

Alap havi illetmény: 7000 ÷ 20 = 350 UAH/nap; 350 ÷ 8 = 43,75 UAH/óra.

Az ATO övezetben: 10300 ÷ 30 = 343,3 UAH/nap; 343,3 ÷ 24 = 14,30 UAH/óra.

Tehát 2016-ban látható a katonák illetményének növekedése, amely 35%-kal magasabb a közép-ukrajnai átlagbérnél.

A pénzbeli juttatások számításának kalkulációja:

Osztagparancsnok (IV. fizetési fokozat), hadnagy, 3 éves szolgálati idő:

Tiszti rendfokozati illetmény: 40 UAH;

Alapfizetés: 605 UAH;

Hosszú szolgálati idő utáni pótlék (10 %): (40 UAH + 605 UAH) * 10 % = 64,5 UAH;

Különösen fontos feladatok végrehajtása utáni pótlék (50 %): (40 UAH + 605 UAH + 64,5 UAH) * 50 % = 354,75 UAH;

Prémium (125 %): 605 UAH * 125 % = 756,25 UAH;

Havi kiegészítő pénzbeli juttatás: (40 UAH + 605 UAH + 64,5 UAH + 354,75 UAH + 756,25 UAH) * 60 % = 1092,30 UAH.

ELSZÁMOLT:

(40 UAH + 605 UAH + 64,5 UAH + 354,75 UAH + 756,25 UAH + 1092,3 UAH) = 2912,80 UAH;

LEVONÁS (egységes társadalombiztosítási járulék, 2,6 %): 2912,80 × 2,6 % = 75,73 UAH;

KIFIZETÉSRE KERÜL: 2912,80 UAH – 75,73 UAH = 2837,07 UAH [259].

Az Ukrajna Állami Költségvetése 2017–2018-ban a minimálbért állapította meg [152]:

havi összegben: január 1-jétől – 3200 UAH;

órabérben: január 1-jétől – 19,34 UAH [151].

2018-ban a minimálbér megállapítása:

havi összegben: január 1-jétől – 3723 UAH;

órabérben: január 1-jétől – 22,41 UAH [152].

A 2018. évi pénzbiztosítás magában foglalja:

havi alap típusú pénzbiztosítások (beosztási illetmény; katonai rang szerinti illetmény; szolgálati idő miatti pótlék);

havi kiegészítő típusú pénzbiztosítások (beosztási illetmény emelése, pótlékok, kiegészítések, prémium);

egyszeri kiegészítő típusú pénzbiztosítások (jutalmak, támogatások).

A katonai lánc tisztikara prémiumozásának változásait 2016-ban a 3.2. táblázat tartalmazza, míg a 2016. évi pénzbiztosítást az egyszerű, tiszti és törzstiszti beosztású katonák számára a 3.3. táblázat mutatja.

3.2. táblázat – A katonai lánc tisztikarának prémiumozásában bekövetkezett változások 2016-ban

Beosztások megnevezése	Prémium mértéke (% a beosztási illetményből)	A havi pénzbiztosítás összegének megállapítása (a prémium %-ának növelésével vagy csökkentésével a rögzített összegre, HUF-ban)
A dandár parancsnoka	450	16000
A dandár parancsnokhelyettese	450	15000
A zászlóalj (dandárszázad) parancsnoka	450	13000
A zászlóalj (dandárszázad) parancsnokhelyettese	450	11200
A század (üteg) parancsnoka	450	11000
A század (üteg)	450	9200

parancsnokhelyettese)		
A szakasz parancsnoka	450	9000

Forrás: a szerző által készítve

3.3. táblázat – A katonai szolgálatot teljesítők pénzbeli juttatásai a közkatona, tiszthelyettesi és altiszti beosztásokban 2016-ban

Fizetési fokozat	Bónusz mértéke (% a havi alapbérből)	A havi átlagos pénzbiztosítás összege (hrivnyában)
I	680	6000
II	680	7000
III	630	7100
IV	575	7200
V	540	7300
VI	515	7500
VII	485	7550
VIII	470	7600
IX	455	7700
X	425	8000

Forrás: a szerző saját szerkesztése

A 2018. évi katonai pénzbiztosítás pénzügyi-matematikai képlete:

G (PB) = R (alapilletmény) + R (beosztási pótlék) + R (szolgálati idő miatti pótlék) + R (tisztikari pótlék) + R (egyéb juttatások) + R (prémium)

Havi alap típusú pénzbiztosítások:

katonai rang szerinti illetmény (KR);

beosztási illetmény (BI);

szolgálati idő miatti pótlék (SZP).

Havi kiegészítő típusú pénzbiztosítások:

a szolgálat jellegéből adódó pótlék (SZJP);

prémium (P);

titkossági pótlék (T);

beosztási illetmény emelése (BIE);

egyéb pótlékok és kiegészítések, amelyek az érvényes ukrán jogszabályoknak megfelelően történnek.

Egyszeri kiegészítő típusú pénzbiztosítások:

egyszeri pénzbeli támogatás egészségügyi célra (EPT);

anyagi támogatás a szociális és életviteli kérdések megoldására (AT);

egyszeri pénzbeli támogatás (kilépési juttatás) a szolgálat befejezésekor (KJ);

díjazás a közvetlen részvételért a különleges műveletekben (KMO) – ha a személy a KMO területén tartózkodik.

2018. március 1-jétől kezdődően egyszeri pénzbeli támogatás kerül kifizetésre az első szerződés megkötését követően:

a tiszti állomány részére 17 620 hrivnya összegben (a munkaképes személyekre megállapított létminimum tízszerese);

az altiszti és törzsőrmesteri állomány részére 14 096 hrivnya összegben (a munkaképes személyekre megállapított létminimum kilencszerese);

a legénységi állomány részére (a munkaképes személyekre megállapított létminimum nyolcszorosa). A kifizetés feltétele, hogy az érintett személy korábban nem teljesített szerződéses katonai szolgálatot [152].

Egyéb jutalmak és támogatások, amelyek az Ukrajna hatályos jogszabályainak megfelelően kerülnek kifizetésre.

A katonai szolgálatban eltöltött évek után járó pótlék mértéke a beosztási illetmény és a katonai rang szerinti illetmény összegének %-ában:

2017. december 31-ig: 1–5 év szolgálati idő – 5–10%, 5–10 év – 20%, 10–15 év – 25%, 15–20 év – 30%, 20–25 év – 35%, 25 év felett – 40%.

2018. január 1-jétől: 1–5 év szolgálati idő – 25%, 5–10 év – 30%, 10–15 év – 35%, 15–20 év – 40%, 20–25 év – 45%, 25 év felett – 50%.

Az élelmezési ellátás, annak felosztása és rendszerezése a katonai szolgálat feltételeitől függően 14 élelmezési normában került meghatározásra (G. melléklet).

A katonai állomány tagjai az állam költségén részesülnek élelmezési ellátásban.

Élelmezési normák: általános katonai – № 1, repülő – № 2, tengeri – № 3, tengeralattjáró – № 4, gyógyászati – № 5, líceumi tanulók részére – № 6, megelőző gyógyászati – № 7, véradók részére a véradás napján járó kiegészítő élelmezési norma – № 8, diétás – № 9, általános katonai szárazélelmiszer-csomag – № 10,

önálló (autonóm) élelmezés – № 11, fedélzeti élelmezés repülő- és helikopter-személyzetek számára – № 12, élelmezési adag a tengerben bajba jutott és kollektív mentőeszközön tartózkodó katonai személyzet számára – № 13, vészhelyzeti élelmezési készlet repülő- és helikopter-személyzetek számára – № 14.

Ezen felül a katonai parancsnokság döntése alapján az № 1 élelmezési norma szerint az Ukrán Fegyveres Erők polgári alkalmazottai is étkezhetnek térítés ellenében.

Azok a katonák, akiket az Egyesült Nemzetek Szervezete mandátuma alapján missziókba irányítanak, az 1. és a 10. számú élelmezési normának megfelelően kapnak élelmiszer-ellátást. Azok a katonák, akik olyan területeken teljesítenek katonai szolgálatot, ahol az éghajlati viszonyok nehezek — például tengerszint feletti 1000–1500 méteres magasságban — megnövelt élelmezési adagban részesülnek.

Az állam a katonákat ingyenesen látja el egyenruhával, lábbelivel, alsóneművel, ágyneművel, téli ruházattal, felszereléssel, különleges ruházattal, egyéni védőeszközökkel, szövetekkel, valamint mell- és karszalagokkal és rendfokozati jelzésekkel.

A katonák szolgálati és pihenőidejére vonatkozóan a katonák heti szolgálati ideje nem haladhatja meg az Ukrajna jogszabályaiban meghatározott munkaidő tartamát.

Ezzel egyidejűleg Ukrajna «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényének 10. cikke 5. pontja meghatározza azokat a körülményeket, amelyek között a szolgálati idő módosítható, nevezetesen: «gyakorlatok, hadihajók menetei, harci lövészetek és harci szolgálat, napi szolgálat ellátása, valamint a katonai egységek (intézmények) harckészültségének biztosításával összefüggő feladatok esetén a szolgálati idő általános tartamát nem korlátozzák» [178].

Így az antiterrorista művelet (ATO) időszakában, amelyet Donyeck és Luhanszk megyék területén hajtottak végre, a katonák szolgálati és pihenőidejére vonatkozó jogi norma törvényileg nem volt meghatározva.

A szerző véleménye szerint a 2014–2018-as évekre célszerű lett volna módosítani Ukrajna «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényének 10. cikke 5. pontját, mégpedig az alábbi kiegészítéssel: «harci cselekmények során, valamint harci (különleges) feladatok végrehajtásakor az Antiterrorista Műveletben». Továbbá módosítani kellett volna a törvény 10. cikke 6. pontját is, a következőképpen: «az antiterrorista műveletben harci (különleges) feladatok végrehajtására bevont katonáknak a hétvégi, ünnepi és munkaszüneti napokat a katonai egység állandó diszlokációs pontjára való visszatérést követően kell biztosítani» [178].

A katonák szabadsághoz való jogát Ukrajna «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényének 10^1. cikke, valamint az «A szabadságokról» szóló törvény 16^2. cikke határozza meg [139, 178].

Ennek megfelelően a katonák teljes mértékben élvezik az Ukrajna Alkotmánya és törvényei által rögzített emberi és állampolgári jogokat és szabadságokat. Így az Ukrán Fegyveres Erők legtöbb aktív katonája 2014–2018 között harci cselekmények résztvevőjének státuszát szerezte meg a Donyeck és Luhanszk megyék területén folytatott Antiterrorista Műveletben való részvétel során. E katonák kategóriájának az «A szabadságokról» szóló törvény 16^2. cikke alapján további fizetett szabadság jár, amelynek időtartama évi 14 naptári nap, és amely az alábbi személyeknek biztosított: harci cselekmények résztvevői, a háború következtében rokkanttá vált személyek, valamint mindazok, akiknek a státuszát Ukrajna «A háborús veteránok státuszáról, szociális védelmük garanciáiról» szóló törvénye határozza meg [139].

Ugyanakkor az «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény 10^1. cikke nem tartalmazza ezt a további szabadságot, ami jogi kollíziót eredményez, mivel két ukrán törvény eltérően szabályozza a katonák szabadsághoz való jogát [178].

Ezenfelül a hatályos jogszabályok szerint a harci cselekmények résztvevői bármikor, számukra megfelelő időpontban igénybe vehetik szabadságukat. A gyakorlatban azonban a katonai egységek és intézmények ezt a jogot gyakran figyelmen kívül hagyják, szigorúan ragaszkodva az előre meghatározott

szabadságtervekhez, ezáltal megsértve a katonák alkotmányos jogát a személyes választásra és a pihenéshez való jogra.

Javaslom módosítani Ukrajna «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényének 10¹. cikkét az alábbi kiegészítéssel: «A katonai szolgálatot teljesítő, harci cselekmények résztvevőinek (ATO-résztvevőknek) évente 14 naptári nap időtartamú további szabadság jár a teljes pénzbeli ellátás megőrzésével, illetve – amennyiben a szabadságot nem vették igénybe – annak pénzbeli ellentételezése biztosítható».

Tehát az Antiterrorista Művelet (ATO) a Donyecki és Luhanszki területeken a különleges időszak hatálybalépésének körülményei között kezdődött, miután bejelentették a részleges mozgósítási intézkedések megkezdését.

Ebben az időszakban a katonai szolgálatot teljesítők kizárólag családi körülményekre vagy egyéb nyomós okokra hivatkozva vehettek igénybe legfeljebb 10 naptári nap időtartamú szabadságot, a pénzbeli ellátás megtartása mellett.

Ugyanakkor a különleges időszak ideje alatt — Ukrajna egész területén vagy annak egyes részein (például a hadiállapot jogi rendjének bevezetésekor) — a szabadságok biztosítását a jogalkotó egyáltalán nem írta elő.

Javasolt módosításokat bevezetni Ukrajna törvényeibe annak érdekében, hogy a katonai szolgálatot teljesítők a részleges mozgósítás elrendelése nyomán beállt különleges időszak körülményei között is teljes mértékben élhessenek az éves alapszabadsághoz való jogukkal, a szolgálati idő figyelembevételével.

A katonai szolgálatot teljesítők egészséghez és orvosi ellátáshoz való joga.

Az Ukrán Fegyveres Erők Belső Szolgálati Szabályzatának 257. cikke kimondja, hogy a sorkatonai szolgálatot teljesítők részleges vagy teljes felmentését az órákon, a munkákon, illetve a szolgálati beosztásban való részvétel alól, valamint a hivatásos tisztek és a szerződéses katonák esetében a szolgálati kötelezettségek teljesítése alól az orvos adhatja meg, illetve azokban a katonai egységekben, ahol az orvos státusza nincs előírva, a felcser – legfeljebb hat napra [181].

Az alkotmányos jogok helyreállítása, az anyaság és apaság támogatására irányuló intézkedések megvalósítása, valamint a nemek közötti egyenlőség

biztosítása érdekében az Ukrán Fegyveres Erők Belső Szolgálati Szabályzatának 257. cikkét javasolt kiegészíteni a 257–1. ponttal az alábbi tartalommal: «Azok a katonai szolgálatot teljesítő személyek (nők és férfiak), akik egyedül nevelnek tíz év alatti gyermeket, vagy olyan családban élnek, ahol mindkét szülő katonai szolgálatot teljesít, felmenthetők a szolgálati kötelezettségek alól abban az esetben, ha a gyermek betegsége miatt külső gondozást igényel, legfeljebb hat napra, a katonai egység (intézmény) orvosa vagy felcserének döntése alapján. A kezelési időszak meghosszabbítása Ukrajna Egészségügyi Minisztériuma által előírt dokumentumok alapján történik».

Vizsgáljuk meg a szerződéses katonai szolgálatot teljesítők által követett orvosi ellátáshoz fordulás algoritmusát, amely a 2014–2018-as években volt érvényben.

A gyakorlat szerint a katonai szolgálatot teljesítő személy a poliklinikára (katonai kórházba) érkezett, magával hozva egészségügyi könyvét, és felkereste az illetékes szakorvost. Az orvosi vizsgálat után az orvos (vagy a felcser) bejegyzést tett a beteg egészségügyi könyvébe, valamint a katonai egység betegnaplójába, és kitöltötte a betegségről szóló igazolást, amely alapul szolgált a katonai szolgálat alóli felmentéshez az adott időszakra.

A katonai orvosi bizottság határozza meg a sorkötelesek, a katonák és a tartalékosok egészségi állapot szerinti alkalmasságát a katonai szolgálatra, továbbá megállapítja a betegségek, sérülések (sebek, agyrázkódások, csonkulások) szolgálattal való összefüggését, valamint meghatározza a katonák orvosi és szociális rehabilitációjának és ellátásának szükségességét és feltételeit [140].

A különleges időszak alatt Ukrajnában a jogszabályokban további fogalmakat alkalmaznak, nevezetesen a «katonai szolgálat teljesítése», a «haza védelme» és a «honvédelem» kifejezéseket. Ennek megfel elően a jogalkotó feltételesen két csoportra osztja a katonai szolgálatot teljesítő személyeket: a védelmezőkre és azokra, akik a katonai szolgálatukat Ukrajna védelmén kívül látják el.

Ugyanakkor az Ukrajna Védelmi Minisztériuma Szociális Biztosítási Főosztálya, valamint az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkara Jogi Ellátási Főosztálya az

e kérdésekre vonatkozó információs megkeresésre (E.1. melléklet) nem adtak egyértelmű választ (E.2. melléklet).

Javaslom, hogy a hadiállapot jogi rezsimének fennállása alatt minden olyan katonát, aki szolgálatteljesítés közben sérülést, csonkulást vagy sebesülést szenvedett, illetve életét vesztette, azokhoz a személyekhez kelljen sorolni, akik «a haza védelmével összefüggő körülmények között szenvedtek károsodást».

Továbbá háborús állapot kihirdetése esetén javaslom, hogy minden katonát, aki szolgálatteljesítés közben sérülést, csonkulást vagy sebesülést szenvedett, illetve életét vesztette, azon személyek kategóriájába kelljen besorolni, akik «a haza védelmével összefüggő körülmények között szenvedtek károsodást».

A katonai szolgálatot teljesítő személyek és családtagjaik lakhatásának biztosítása azt jelenti, hogy Ukrajna ingyenesen köteles a katonai szolgálatot teljesítő személyek és családtagjaik számára lakóhelyet (állandó vagy szolgálati lakást) biztosítani, vagy kérésükre pénzbeli kártérítést fizetni a meg nem kapott lakásért.

A sorkatonai szolgálatot teljesítő katonák és az alsóbb évfolyamú hallgatók elhelyezése a laktanyákban történik. Az Ukrán Fegyveres Erők Belső Szolgálati Szabályzata szerint ők nem jogosultak a lakáskörülményeik javítására váró polgárok nyilvántartásába kerülni. A századparancsnok és a század írnoka felelős a szabályzatban előírt rend fenntartásáért az alegységben [181].

A katonai szolgálatot teljesítő személyek (a sorkatonai szolgálatot teljesítők kivételével) és családtagjaik szolgálati lakással kerülnek ellátásra, amely a katonai egység (intézmény) tulajdonában van.

Ugyanakkor azoknak a katonai szolgálatot teljesítő személyeknek és családtagjaiknak, akik több mint húsz évet szolgáltak Ukrajna Fegyveres Erőiben, állandó lakóhelyet biztosítanak.

Ukrajna A katonai szolgálatot teljesítő személyek és családtagjaik szociális és jogi védelméről szóló törvényének 12. cikkelye 6. pontja kimondja, hogy: «A katonai szolgálatot teljesítő személyek, akik legalább tizenhét évet szolgáltak a hadseregben, és akiknek javítani kell a lakáskörülményeiken, jogosultak építési és lakóház-karbantartási, valamint gazdasági épületek és létesítmények céljára szolgáló

földterület megszerzésére azokban a településekben, amelyeket lakóhelyül választottak». [164, 178]

Ezzel egyidejűleg a jogalkotó megismétli a földterülethez való jogot biztosító, már létező jogszabályi normákat. Így Ukrajna Alkotmánya 14. cikkelye garantálja az állam részéről a földhöz való jogot, míg Ukrajna Földkódexének 40. cikkelye kimondja, hogy az építkezésre és lakóház-karbantartásra szolgáló földterületeket Ukrajna állampolgárainak az állami végrehajtó hatóságok vagy a helyi önkormányzatok döntése alapján ingyenesen kell átadni [130, 135].

Javaslom Ukrajna A katonai szolgálatot teljesítő személyek és családtagjaik szociális és jogi védelméről szóló törvénye 12. cikkelyének 6. pontjának törlését, mivel az félrevezeti a katonai szolgálatot teljesítő személyeket, és olyan további szociális garanciákat sugall, amelyekhez ők, mint Ukrajna állampolgárai, a katonai szolgálat teljesítése nélkül is jogosultak.

A katonai szolgálatot teljesítő személyek és családtagjaik oktatáshoz való joga.

Ukrajna Alkotmányának 53. cikkelye szerint minden személy, aki jogszerűen tartózkodik Ukrajna területén, jogosult az ingyenes közép- és felsőoktatásra, amelyet Ukrajna állami költségvetéséből finanszíroznak [135]. A felsőoktatás képzési és képesítési szintjeit Ukrajna jogszabályai határozzák meg.

Az Ukrajna Fegyveres Erőinél tiszti beosztásban szolgálatot teljesítő állampolgárok felkészítése Ukrajna Védelmi Minisztériumának felső katonai oktatási intézményeiben történik. A tevékenység feltételeit és rendjét Ukrajna védelmi miniszterének és oktatási és tudományos miniszterének rendeletei szabályozzák. Ukrajna állampolgárainak joguk van felsőfokú oktatásban részesülni állami és önkormányzati oktatási intézményekben, versenyvizsga alapján és ingyenesen.

Így a hatályos jogszabályok keretein belül 2014 óta számos kvóta működik a katonai szolgálatot teljesítők számára. Az Ukrajna felsőoktatási intézményeibe való felvétel során a törvény által meghatározott személyek – nevezetesen azok, akik harci cselekményekben vettek részt, védték Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi integritását, részt vettek a terrorellenes műveletben, illetve annak biztosításában a Donyecki és Luhanszki területeken, valamint a szerződéses katonai

szolgálatot teljesítő katonák – jogosultak ezen kvóták igénybevételére a katonai felsőoktatási intézményekbe, illetve a felsőoktatási intézmények katonai tanszékeire történő felvétel során [138].

Ezenkívül az oktatási jogszabályokban 2014-től bevezetett egyik fontos újítás az volt, hogy figyelmet fordítottak olyan személyek kategóriáira, akiknek jogai korábban nem voltak egyértelműen meghatározva. Például Ukrajna «A felsőoktatásról» szóló, 2014. július 1-jei, 1556-VII számú törvényének 44. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdése meghatározza az ideiglenesen megszállt területeken szerzett oktatási okiratok státuszát. Ugyanakkor biztosítja azoknak a katonai szolgálatot teljesítőknek a családtagjai számára – akiknek lakóhelye a Donyecki és Luhanszki területek egyes, ideiglenesen megszállt járásaiban, a frontvonal menti településeken, az ideiglenesen megszállt Krími Autonóm Köztársaságban vagy Szevasztopol városában található – és akik megszerezték a teljes középfokú oktatásról szóló okiratot, a jogot arra, hogy Ukrajna felsőoktatási intézményeibe felvételizzenek az erre meghatározott kvóták keretein belül [138].

Ezzel egyidejűleg Ukrajna «A Donyeck és Luhanszk megyék ideiglenesen megszállt területein az állami szuverenitás biztosítására irányuló állami politika sajátosságairól» szóló, 2018. január 18-i, 2268-VIII számú törvényének 2. cikke (2) bekezdése meghatározza azon dokumentumok egyértelmű listáját, amelyeket Ukrajna elismer. E törvény értelmében a Donyecki és Luhanszki területek ideiglenesen megszállt területeinek, a Krími Autonóm Köztársaságnak és Szevasztopol városának jogi státusza, valamint a megjelölt területek jogi rendje Ukrajna területének az Oroszországi Föderáció általi ideiglenes megszállásaként kerül meghatározásra [171].

Az Oroszországi Föderáció fegyveres alakulatai és megszálló közigazgatása által a Donyecki és Luhanszki területeken folytatott tevékenység, amely ellentétes a nemzetközi jog normáival, jogellenesnek minősül, és minden, e tevékenység következtében kibocsátott aktus semmisnek tekintendő, nem hoz létre semmilyen jogi következményt, kivéve azokat a dokumentumokat, amelyek az alábbi tényeket igazolják:

a) születés (születési anyakönyvi kivonat);

b) halál (halotti anyakönyvi kivonat) [171].

Következésképpen jogi kollízió figyelhető meg két ukrán törvény között: Ukrajna «A felsőoktatásról» szóló törvénye jogi normáival elismeri azokat az oktatási okiratokat, amelyeket a Donyecki és Luhanszki területek ideiglenesen megszállt részein, a Krími Autonóm Köztársaságban és Szevasztopol városában állítottak ki, ugyanakkor az «Ukrajna állami szuverenitásának biztosítására irányuló állami politika sajátosságairól a Donyec és Luhanszk megyék ideiglenesen megszállt területein» szóló törvény egyértelműen meghatározza azon dokumentumok körét, amelyeket Ukrajna elismer — és ezek között kizárólag a születési és halotti anyakönyvi kivonatok szerepelnek.

A disszertáció írásának időpontjában az «Ukrajna állami szuverenitásának biztosítására irányuló állami politika sajátosságairól a Donyeck és Luhanszk megyék ideiglenesen megszállt területein» szóló törvény már hatályát vesztette. Ugyanakkor a jogi ellentmondások rendezése és a jogi kollíziók megszüntetése érdekében a 2014–2018-as időszakban célszerű lett volna a törvény 2. cikkét kiegészíteni a következő szavakkal: «valamint az oktatási végzettséget igazoló dokumentumokkal».

Térjünk rá a hivatalos személyek felelősségének vizsgálatára az «Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény megsértése esetén. A törvény szövege szerint a 2006. november 3-i, 328-V számú módosítás 22. cikke értelmében az ukrán törvény végrehajtásának ellenőrzését az ukrán ügyészség gyakorolja a végrehajtó hatóságok, a helyi önkormányzatok és azok vezetői, valamint szolgálati személyei felett.

Ugyanakkor az «Ukrajna ügyészségéről» szóló, 2014. október 14-i, 1697-VII számú törvény elfogadásával a «Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény 22. cikkét a 2016. június 2-i, 1401-VIII számú törvény alapján törölték [174, 178].

Az ügyészségi felügyelet fő feladata a törvények betartásának és alkalmazásának ellenőrzésében az volt, hogy megvédje az Ukrajna Alkotmánya és törvényei által garantált emberi és polgári jogokat és szabadságokat, valamint a társadalmi érdekeket [174]. Az ügyészség vizsgálta az Ukrajna Miniszterelnöksége, a

helyi végrehajtó hatóságok, a helyi katonai irányítási szervek és a helyi önkormányzatok által kiadott aktusok jogszerűségét [174].

Következésképpen a «Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény 22. cikkének 2016-os hatályon kívül helyezése vezetett ahhoz, hogy az állami hatóságok és a katonai parancsnokság hivatalos és szolgálati személyei figyelmen kívül hagyták a katonák jogait és szabadságait.

Lényegében, 2016 után a törvény 19. és 20. cikkében biztosított katonai jog – miszerint a szolgálatot teljesítők jogorvoslattal élhetnek a jogsértő döntések és intézkedések ellen, valamint jogi segítséget vehetnek igénybe, mint a katonai jogok és szabadságok alkotmányos védelmének egyik eszközét (a megsértett jogok bírósági rendezéséig) – az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának emberi jogi megbízottja által került gyakoroltatásra.

Térjünk rá a finanszírozás fejlődésére, amely a «Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény végrehajtásával kapcsolatos kiadásokat az Ukrán Állami Költségvetés terhére biztosította.

Tehát 2014 és 2018 között az állam részéről a törvény jogi normáinak végrehajtásához szükséges kiadások, figyelembe véve a katonák számát és szociális juttatásokkal, kedvezményekkel kapcsolatos igényeiket, nem kerültek teljes mértékben finanszírozásra.

A «Az Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvénybe 2014. április 9. és 2018. április 5. között bevezetett módosítások és kiegészítések (illetve törlések) a következők voltak:

2014: 8 módosítás;

2015: 10 módosítás és kiegészítés;

2016: 4 módosítás és kiegészítés;

2017: 4 módosítás és kiegészítés;

2018 (áprilisig): 2 módosítás és kiegészítés.

A tudományos kutatások alapján megállapítható, hogy az «Ukrajna katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvénybe bevezetett módosítások pozitív jellegűek, azonban bizonyos késéssel kerültek bevezetésre. Ezek a

változtatások lehetővé tették a katonák és családtagjaik számára számos szociális és jogi garancia biztosítását az alábbi területeken: minden típusú szabadság (ideértve a hadiállapot idején érvényes szabályokat); szerződéskötés; elbocsátás; hitelfelvétel; a családtagok számára biztosított pénzbeli juttatások garanciái; a katonák gyermekeinek belépése katonai-fizikai képzést biztosító oktatási intézményekbe; lakhatás megőrzése és pénzbeli kompenzáció kifizetése a meg nem kapott lakásért; ingyenes pszichológiai és pszichiátriai rehabilitáció az ATO résztvevői számára; kiküldetés a közigazgatási szervekhez; a pénzbeli juttatások mértéke és rendje; a havi kiegészítő juttatásokhoz kapcsolódó pótlékok; egyszeri pénzbeli segélyek (kifizetések); a pénzbeli juttatások indexálása; kedvezmények a büntető-végrehajtási intézkedések körében (katona elítélése esetén); bizonyos élelmezési és ruházati ellátási kérdések; bizonyos katonai kategóriák szociális-jogi státuszának meghatározása. Ezzel párhuzamosan a jogalkotó szociális és jogi státuszt biztosított az Ukrajna Állami Speciális Kapcsolati és Információvédelmi Szolgálatának munkatársai számára is.

Az 2014–2018 közötti módosítások eredményeként azonban továbbra is megoldatlanok maradtak bizonyos problémák a katonák szociális garanciáinak állami biztosítása terén. Például a jogalkotó a katonáknak lehetőséget biztosított családi és egyéb fontos okból történő, legfeljebb 10 napos fizetett szabadság igénybevételére. Ugyanakkor ezt a jogot a katonai egység parancsnoka gyakorolta, aki a katona kérelmére pozitív vagy negatív döntést hozott. Ezáltal a jogalkotó korlátozta a katona szabadsághoz való jogát.

Negatív jelenségként, amint azt korábban említettük, a «Katona és családtagjai szociális és jogi védelméről» szóló törvény 22. cikkének hatályon kívül helyezését említhetjük, amely a katonák számára jogi garanciákat biztosított a törvény végrehajtása és érvényesítése során a kormányzati szervek és azok hivatalos személyei részéről. Jelenleg ezek a hatáskörök továbbra sem tisztázottak, ami lehetővé teszi az ukrán állami szervek számára, hogy saját belátásuk szerint hozzanak döntéseket. Ez negatívan befolyásolja a katonai egységek és alakulatok személyi

állományának morális és pszichológiai állapotát, valamint pszichológiai felkészültségét.

A 2014-től Ukrajnában bevezetett katonák szociális védelmi rendszerének megerősítésére irányuló pozitív változások közül a következőket érdemes kiemelni:

a) a nyugdíjjogosultság növelése azon személyek számára, akik elhagyták az ukrán biztonsági és védelmi szektort;

b) a katonák, valamint az ukrán állampolgárok számára, akik a biztonsági és védelmi szektor tartalékos szolgálatát teljesítik, a pénzbeli juttatások egységesítésének biztosítása.

2014. október 29-én az Ukrajna Elnökének 835/2014. számú rendeletével, «Az azonnali intézkedésekről bizonyos állampolgári kategóriák számára további szociális garanciák biztosítása érdekében», a katonák szociális védelmének megerősítése céljából a Kormány feladatai között az alábbiakat határozták meg:

a) a szociális és jogi védelem biztosítása az önkéntes zászlóaljak tagjai, valamint az ő családtagjaik számára, akik részt vettek az Antiterrorista Műveletben;

b) az Antiterrorista Művelet résztvevői számára a felvételi verseny alóli mentesség biztosítása az oktatási intézményekbe Donyeck és Luhanszk megyében;

c) a felvételi verseny alóli mentesség biztosítása az oktatási intézményekbe azoknak a gyermekeinek, akiknek a szülei (vagy egyik szülője) az Antiterrorista Műveletben Donyeck és Luhanszk megyében való részvétel közben elhunytak;

d) az Antiterrorista Művelet résztvevőinek gyermekeinek állami költségvetésből történő finanszírozással való átvétele az oktatásba Donyeck és Luhanszk megyében;

e) a felvétel biztosítása az oktatási intézményekbe azoknak az ukrán állampolgároknak, akik a Donyeck és Luhanszk megyében ideiglenesen megszállt területen élnek;

f) a Donyeck és Luhanszk megyében az Antiterrorista Műveletben elhunyt szülők gyermekei elhelyezésének megszervezése Ukrajna gondoskodása alatt, beleértve az örökbefogadást, nevelőcsaládokba történő elhelyezést, valamint ezen

intézmények és a törvény által előírt szociális juttatások finanszírozását Ukrajna költségvetéséből [188].

Az Ukrajna Elnökének 140/2015. számú rendelete, «Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsának 2015. február 18-i határozatáról: Intézkedések a megfelelő anyagi-technikai bázis kialakítására a katonák és más, az Antiterrorista Műveletben közvetlenül részt vevő személyek kezelése, rehabilitációja és egészségügyi helyreállítása, valamint a harctéri résztvevők és háborús fogyatékossággal élők támogatása érdekében» alapján az Ukrajna Kormányának az alábbi feladatokat határozták meg:

a) a harctéri résztvevői, illetve háborús résztvevői státusz biztosítása azoknak a személyeknek, akik az Antiterrorista Művelet végrehajtását biztosítják Donyeck és Luhanszk megyék területén;

b) a munkahely, beosztás és jövedelem megtartásának biztosítása a részleges mozgósítás során katonai szolgálatra behívott dolgozók számára;

c) a lakhatás biztosítása azoknak a harctéri résztvevők családjainak, akik az Antiterrorista Művelet során Donyeck és Luhanszk megyék területén elhunytak;

d) a harctéri résztvevői státusz iránti kérelmek gyorsított elbírálása az Antiterrorista Művelet résztvevői esetében Donyeck és Luhanszk megyében;

e) az egészségügyi intézmények rehabilitációs osztályain dolgozó pszichológusok számának növelése, ahol az Antiterrorista Művelet résztvevőit rehabilitálják Donyeck és Luhanszk megyében;

f) a leszerelt Antiterrorista Művelet résztvevők egészségi állapotának orvosi vizsgálata Donyeck és Luhanszk megyék területén;

g) a fizikai rehabilitációs szakemberek bevonása az Antiterrorista Művelet résztvevőinek rehabilitációs folyamatába a veteránok kórházaiban és egészségügyi intézményekben;

h) a 2015. évi állami költségvetési források felhasználásának jóváhagyása a következő költségvetési programokra: «Az Antiterrorista Műveletben sérült résztvevők pszichológiai rehabilitációja» és «A közvetlenül az Antiterrorista Műveletben részt vevő személyek lakhatással való ellátása»;

i) az egységes állami harctéri résztvevői nyilvántartás létrehozása;

j) az Antiterrorista Művelet résztvevőinek elsődleges üdülő- és rehabilitációs kezelési (helyreállítási) lehetőség biztosítása [189].

A 2014–2018 közötti időszakban a katonák harctéri résztvevői státuszának megszerzésére vonatkozó eljárást az Ukrajna Minisztertanácsának 2014. augusztus 20-i, 413/2014. számú határozata szabályozta, «A harctéri résztvevői státusz megadása és megvonása azon személyek számára, akik Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi egységét védték, közvetlenül részt vettek az Antiterrorista Műveletben, annak végrehajtásának biztosításában, vagy a nemzetbiztonság és a védelem érdekében tett intézkedésekben, az Orosz Föderáció fegyveres agressziójának visszaverésében és visszatartásában Donyeck és Luhanszk megyékben, valamint ezen intézkedések végrehajtásában» [159].

A határozat szerint a harctéri résztvevői státusz megadásának rendje és eljárása azoknak a személyeknek szól, akik Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi egységét védték, és közvetlenül részt vettek az Antiterrorista Műveletben Donyeck és Luhanszk megyék területén. A státuszt a következő személyek kaphatják: az Ukrán Fegyveres Erők katonái, tartalékosok, katonai kötelezettek, valamint az Ukrán Fegyveres Erők, az Ukrán Nemzeti Gárda, az Ukrán Biztonsági Szolgálat, a Külföldi Felderítő Szolgálat, az Ukrán Állami Határőrszolgálat, az Ukrán Állami Speciális Szállítószolgálat, a Belügyminisztérium alkalmazottai, az Állami Őrszolgálat, a Speciális Állami Kommunikációs Szolgálat, az Ukrán Állami Vészhelyzeti Szolgálat, valamint az Ukrán Állami Büntetés-végrehajtási Szolgálat katonái, akik közvetlenül részt vettek az Antiterrorista Műveletben Donyeck és Luhanszk megyék területén [159].

Az Ukrajna törvényei szerint a harctéri résztvevői státusz megadásának alapjául azok a dokumentumok szolgálnak, amelyek bizonyítják a katonák közvetlen részvételét az Antiterrorista Művelet feladatainak végrehajtásában a műveleti területeken. Ezek közé tartoznak a kivonatok parancsokból, irányelvekből, rendelkezésekből, kiküldetési igazolványok, harci naplók, harci jelentések, állomáshelyi adatok, szolgálati naplók, szolgálatellátási grafikonok, beszámolók,

összesítések, jelentések, valamint speciális és szolgálati vizsgálatok anyagai a megszerzett sebesülések tényéről [159].

Összességében az Ukrajna jogszabályainak elemzése a katonák, harctéri résztvevők és családtagjaik társadalmi védelmére vonatkozó állami garanciák biztosítása szempontjából – különösen azok esetében, akik az Antiterrorista Műveletben való részvétel során szerezték meg ezt a státuszt Donyeck és Luhanszk megyék területén 2014–2018 között – rámutat a jelentős jogi ellentmondásokra, amelyek lehetővé tették a hivatalos személyek számára, hogy saját belátásuk szerint döntsenek az adott ukrán törvény és annak jogi normái alapján. Ennek következtében a katonák, harctéri résztvevők és családtagjaik jogai és szabadságai jelentősen korlátozottak voltak.

Az elemzés eredményeként megállapítható, hogy sérült az Ukrajna Elnöki Hivatala apparátusának ellenőrzési rendszere a Kormány által végrehajtott, elnöki rendelettel jóváhagyott költségvetési, szociális és jogi programok teljesítésének felügyelete tekintetében.

Érdemes kiemelni a jogszabályi hiányosságokat is azzal kapcsolatban, hogy Ukrajna nem biztosította a harctéri résztvevői státuszt azoknak az önkénteseknek, akik az önkéntes zászlóaljak tagjaként nem kerültek be a Fegyveres Erők vagy más katonai alakulatok kötelékébe, de részt vettek az Antiterrorista Műveletben Donyeck és Luhanszk megyék területén.

A vizsgált időszakban a jogszabályok nem rendelkeztek a katonák családtagjainak az Antiterrorista Művelet zónájából történő evakuálásáról, ami lehetőséget adott az ellenfélnek arra, hogy a Fegyveres Erők katonáira a családtagokon keresztül gyakoroljon befolyást.

Az Ukrajna «Az ügyészségről» szóló 2014. október 14-i, 1697-VII. számú törvényének elfogadásával a «A katonák és családtagjaik szociális védelméről» szóló törvény 22. cikkét törölték, amely előírta, hogy a törvény végrehajtásának, valamint az állami és helyi önkormányzati szervek, továbbá azok tisztviselői és alkalmazottai általi betartásának felügyeletét az ukrán ügyészség látja el. Ennek következtében

jelentősen csökkent az állam ellenőrzési szerepe a katonák szociális garanciáinak biztosítása tekintetében.

3.2 A szociális védelem rendszerének átalakulása és az állami hatósági szervek tevékenysége, amelyek a katonák szociális védelméért felelősek 2014–2018 között.

A disszertáció kutatási feladatainak teljesítése érdekében a szerző kiegészíti a tudományterület terminológiai apparátusát a «Ukrajna védelmi erőinek katonái szociális védelmének rendszere» fogalmával, amely különösen fontos a 2018 utáni jogszabályi változások figyelembevételével. A szerzői koncepció szerint a «Ukrajna védelmi erőinek katonái szociális védelmének rendszere» olyan, az állami hatóságok, a helyi önkormányzatok és a civil társadalom közös tevékenységét jelenti, amely a hatályos jogszabályokban rögzített jogok, szabadságok, kedvezmények és szociális garanciák megvalósítására irányul a védelmi erők katonái számára, különös tekintettel a katonai szolgálatuk teljesítésére.

A honvédség és Ukrajna védelmi erőinek katonái szociális védelmének rendszerében zajló transzformációs folyamatok elemzéséhez a szerző kidolgozott egy komplex szociális védelmi elemzési modellt, és meghatározta annak szerkezeti elemeit (3.1. ábra). A modell három komponenst tartalmaz a katonák szociális védelmi rendszerében:

Célkomponens – meghatározza a katonák szociális védelmének célját és alapelveit;

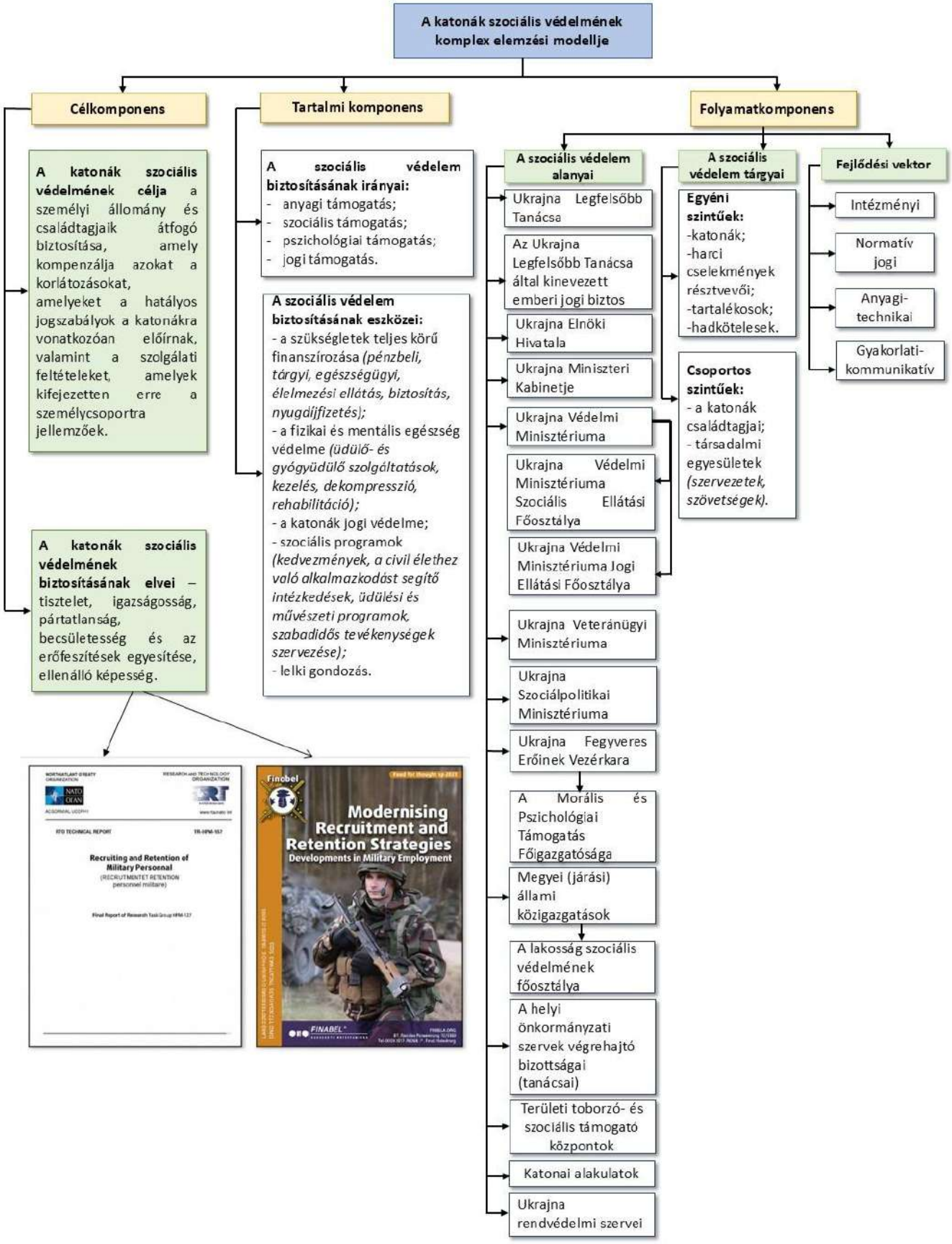
Tartalmi komponens – magában foglalja a szociális védelem biztosításának irányait és eszközeit;

Folyamatkomponens – jelöli a szociális védelem alanyait és tárgyait, valamint a fejlesztés irányát.

Az szerzői modell alkalmazása lehetővé teszi a katonák szociális védelmi rendszerében bekövetkező minőségi változások azonosítását, valamint hozzájárul a katonák szociális védelmének hatékonyságának növeléséhez az ukrán fegyveres erők

jelenlegi fejlődési szakaszában és az ukrán hadsereg demokratizálódása során (3.1. ábra).

A javasolt modell szerint kiemelendő, hogy a katonák szociális védelmének célja az ukrán védelmi erők állománya és családtagjaik átfogó biztosítása, oly módon, hogy ellensúlyozza azokat a korlátozásokat, amelyeket a hatályos jogszabályok írnak elő a katonák számára, valamint azokat a szolgálati feltételeket, amelyek kifejezetten e személycsoport jellemzői.

3.1. ábra – Az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmét átfogó elemző modellje.

(Forrás: a szerző által kidolgozva)

A javasolt modell szerint meg kell jegyezni, hogy a katonák szociális védelmének **célja** az Ukrajna védelmi erőinek személyi állományának és családtagjainak átfogó biztosítása. Ez kompenzálja azokat a korlátozásokat, amelyeket a hatályos jogszabályok a katonákra vonatkozóan előírnak, valamint a szolgálati feltételeket, amelyek kifejezetten erre a kategóriára jellemzőek.

A katonák szociális védelmének biztosítási **elveit** a szerző a vonatkozó jelentések és az Észak-atlanti Szövetség ajánlásai alapján dolgozta ki, és azokat a következő fejezetben részletesen ismerteti.

Azokat a területeket és eszközöket, amelyekkel a katonák szociális védelmét biztosítják, a szerző diagram formájában mutatta be (3.2. ábra):

3.2. ábra – Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmét biztosító irányok és eszközök

(Forrás: a szerző saját készítése)

A végzett kutatás alapján a katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítása a következő irányokra osztható:

- anyagi támogatás a katonák és családtagjaik számára;

- szociális támogatás a katonák és családtagjaik számára;
- pszichológiai támogatás a katonák és családtagjaik számára;
- jogi támogatás a katonák és családtagjaik számára.

Az egyes meghatározott irányok mindegyike konkrét szükségletek kielégítésére irányul a szóban forgó személyek körében, azonban csak ezen irányok együttes, komplex alkalmazása képes hozzájárulni a katonák szociális védelmének céljának eléréséhez, nevezetesen a Ukrajna védelmi erőinek személyi állományának és családtagjaiknak átfogó biztosításához, amely kompenzálná azokat a korlátozásokat, amelyeket a hatályos jogszabályok és a szolgálati feltételek állapítanak meg a katonák számára.

A szerző által meghatározott irányok megvalósíthatók az állami hatóságok, a civil társadalom, a társadalmi szervezetek közreműködésével, illetve a katonai közösség támogatásával.

A szerző által meghatározott irányoknak megfelelően a katonák szociális védelmének biztosítására vonatkozóan elkészítettük az általános **eszközjegyzéket,** amely természetesen nem teljes körű, azonban rámutat arra a gyakorlati eszköztárra, amely aktualizálható a cél elérése érdekében.

A szociális védelem eszközcsoportjait a következőképpen különítjük el:

1) Finanszírozás (pénzbeli, természetbeni, egészségügyi, élelmezési ellátás, biztosítás, nyugdíjfizetés stb.);
2) Fizikai, pszichés és mentális egészség védelme (kezelés, szanatóriumi és üdülési szolgáltatások, dekompressziós intézkedések, rehabilitáció és adaptáció, lelki gondozás);
3) Szociális programok (kedvezmények, kulturális és művészeti programok, szabadidős tevékenységek szervezése, átképzés, szociális kíséret, foglalkoztatási támogatás);
4) Jogi védelem (jogi tanácsadás, érdekképviselet, közvetlen kapcsolatot biztosító forró vonalak stb.).

A fentiek kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy bár a szociális védelem irányainak és eszközeinek felsorolásában a fő hangsúly az ember alapvető

szükségleteinek biztosítására irányul, a szerző figyelme nem hagyta figyelmen kívül a magasabb rendű szociális szükségleteket sem, mint például az önmegvalósítás iránti igényt, valamint a társadalom általi elfogadás és tisztelet iránti szükségletet. E szükségletek kielégítésére komplex módon kell irányulnia az ukrán állami hatóságok és a civil társadalom figyelmének, mivel a katonák ezen szükségleteinek kielégítése az ukrán állampolitika részévé kell, hogy váljon. Ez széles körű társadalmi és történelmi jelentőséggel bír, és túlmutat a szociális védelmi programokon.

A szerző által javasolt, a katonák szociális védelmének komplex elemzésére szolgáló modell eljárási komponensének feltárása érdekében szükséges vizsgálni a szociális védelem alanyait, meghatározni a szociális védelem tárgyait, valamint megjelölni a fő fejlesztési irányokat, amelyeknek pozitív változásokat kell előidézniük a szociális védelmi rendszerben a jelenleg aktuális problémák megoldása érdekében.

A katonák szociális védelmének biztosításában részt vevő **alanyok** az ukrán jogszabályok szerint a következők:

1) Ukrajna Legfelső Tanácsa;
2) Ukrajna Elnöke;
3) A szociális és humanitárius biztosítással kapcsolatos alárendelt munkaszervek, nevezetesen a hivatal, a Humanitárius Politikai Főigazgatóság, az Ukrajna Elnökének a Legfelső Tanáccsal való együttműködését biztosító osztály, az Ukrajna Elnökének a Miniszterelnökséggel való kapcsolattartását biztosító osztály, az Ukrajna Elnökének a Gyermekjogi Biztos működését támogató osztály, az Ukrajna Elnökének a harci tevékenységben részt vevő személyek rehabilitációjával kapcsolatos tanácsadó-megbízottja;
4) Ukrajna Minisztertanácsa.

A többi között az Ukrajna Minisztertanácsának hatáskörei a következők:

- intézkedések megtétele az emberi és polgári jogok és szabadságok biztosítása érdekében;

- a munka és a foglalkoztatás, a szociális védelem, az oktatás, a tudomány és a kultúra területén folytatott politika biztosítása;
- programok kidolgozása Ukrajna társadalmi-gazdasági, tudományos-technikai és kulturális-nevelési fejlődésére;
- az Ukrajna Állami Költségvetéséről szóló törvényjavaslat kidolgozása.

5) Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma, amely az alábbi igazgatóságokat foglalja magában.

6) Az Ukrajna Honvédelmi Minisztérium Szociális Biztosítási Igazgatósága a Minisztérium strukturális egysége, azonban külön alanyként emeljük ki számos funkciója miatt. Többek között az Igazgatóság feladatai a következők:

- javaslatok kidolgozása a katonák és családtagjaik szociális és jogi védelmének stratégiájának meghatározására;
- a katonák, a tartalékosok, a behívott katonakötelesek, a szolgálatból elbocsátott személyek, családtagjaik és az Ukrajna Fegyveres Erőinek alkalmazottai jogi és szociális védelmének biztosítása;
- javaslatok benyújtása az Ukrajna Minisztertanácsa számára a katonák, a katonakötelesek és a tartalékosok pénzügyi ellátásának fejlesztésére;
- az egységes állami politika megvalósítása a katonák pénzbeli és nyugdíjbiztosítási ellátása, valamint a katonák és családtagjaik részére járó kártérítési juttatások tekintetében halál, rokkantság vagy részleges munkaképesség-csökkenés esetén.

7) Az Ukrajna Honvédelmi Minisztérium Jogi Biztosítási Igazgatósága.

8) Ukrajna Szociális Politikai Minisztériuma Ukrajna központi végrehajtó hatósága, amely az állami politikát valósítja meg a kötelező állami társadalombiztosítás, nyugdíjbiztosítás, a lakosság szociális védelme, az önkéntes tevékenység, a gyermekek egészségügyi és szabadidős ellátása, a szociális szolgáltatások nyújtása és szociális munka, a leszerelő katonák, a szolgálatból elbocsátott személyek és háborús veteránok szociális és szakmai adaptációja, egyszeri pénzbeli segély nyújtása, a katonai szolgálat veteránjai, a náci üldöztetés áldozatai, a háborús gyermekek és a politikai elnyomás áldozatai számára, a nyugdíjbiztosítás,

valamint a kötelező állami társadalombiztosítás alá eső személyek nyilvántartása, állami támogatás, lakhatási kedvezmények és szubvenciók biztosítása terén.

9) Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma.

Az Ukrajna Veteránügyi Minisztérium feladatai a következők:

- az állami politika végrehajtása az ukrán veteránok jogainak és szabadságainak védelme terén;
- szociális védelem, pszichológiai rehabilitáció, szociális és szakmai adaptáció, foglalkoztatás, a munkaerőpiaci versenyképesség növelése, valamint szanatóriumi-üdülési kezelések és ingyenes lakhatás biztosítása a veteránok és családtagjaik számára;
- állami ösztöndíjak biztosítása, valamint éves egyszeri pénzbeli segély kifizetése május 5-ig;
- igazolványok kiadása a veteránoknak, az elhunyt háborús veteránok családtagjainak, valamint az elhunyt ukrán védők családtagjainak;
- a veteránok emlékének ápolása;
- a veteránok és családtagjaik jogainak és szabadságainak biztosítása;
- az Egységes Állami Háborús Veterán Nyilvántartás vezetése;
- a háborús veteránok sporttevékenységének fejlesztése [157].

10) Ukrajna Fegyveres Erőinek Főparancsnoksága, amely az alábbi igazgatóságokat foglalja magában.

11) Ukrajna Fegyveres Erőinek Morális és Pszichológiai Biztosítási Főigazgatósága – a Főparancsnok munkájának támogatására létrehozott szerv a katonák, családtagjaik és az Ukrajna Fegyveres Erőinek alkalmazottai szociális és jogi garanciáinak érvényesítése, valamint a morális és pszichológiai biztosítás erősítése érdekében.

A többi között az Ukrajna Fegyveres Erőinek Morális és Pszichológiai Biztosítási Főigazgatóságának feladata a katonák, családtagjaik és az Ukrajna Fegyveres Erőinek alkalmazottai szociális és jogi garanciáinak érvényesítése, valamint a szociális és jogi kíséret irányítása az Ukrajna Fegyveres Erőin belül.

12) Ukrajna Fegyveres Erőinek Főparancsnoksága Jogi Biztosítási Igazgatósága.

13) Megyei, járási és városi katonai bizottságok az operatív parancsnokságok keretében. Többek között a katonai bizottságok feladatai a következők:

- a katonai kötelezettséggel és szolgálattal kapcsolatos jogszabályok végrehajtásának biztosítása;

- a katonák, katonakötelesek és tartalékosok szociális és jogi védelmének biztosítása, akiket a Fegyveres Erőkhöz képzési és speciális gyakorlatokra hívnak be;

- a háborús és katonai szolgálati veteránok, valamint az Ukrajna Fegyveres Erőinek nyugdíjasainak nyilvántartása (lásd Melléklet G.27).

14) Katonai egységek, mint gazdasági tevékenységet folytató alanyok (Melléklet H).

15) Megyei és járási állami közigazgatási hivatalok. Feladataik közé tartozik:

- az állami és regionális programok végrehajtása Ukrajna társadalmi-gazdasági és kulturális-nevelési fejlődése érdekében;

- a megfelelő költségvetési programok előkészítése és teljesítésük beszámolója;

- együttműködés a helyi önkormányzati szervekkel.

16) Általános joghatóságú bíróságok, beleértve az Alkotmánybíróságot is.

17) Ukrajna Ügyészsége.

18) Ukrajna Nemzeti Rendőrsége.

19) Ukrajna Állami Nyomozó Irodája.

20) Helyi önkormányzati szervek [135]. Feladataik közé tartozik többek között: a falvak, községek és városok szociális-gazdasági és kulturális fejlődési programjainak jóváhagyása; a kiegyensúlyozott gazdasági és társadalmi fejlődés biztosítása; a lakosság nyilvántartása, akik a jogszabályok szerint lakhatási körülményeik javítására szorulnak; temetők és egyéb temetkezési helyek megfelelő állapotban tartásának biztosítása, a jogszabály által meghatározott kivételekkel; segítségnyújtás fogyatékkal élőknek, háborús és munkavállalói veteránoknak, elhunyt (vagy eltűntnek nyilvánított) katonák családjainak, továbbá leszerelt katonáknak (kivéve a kötelező szolgálatot teljesítő vagy hivatalos tiszti behívás alá eső

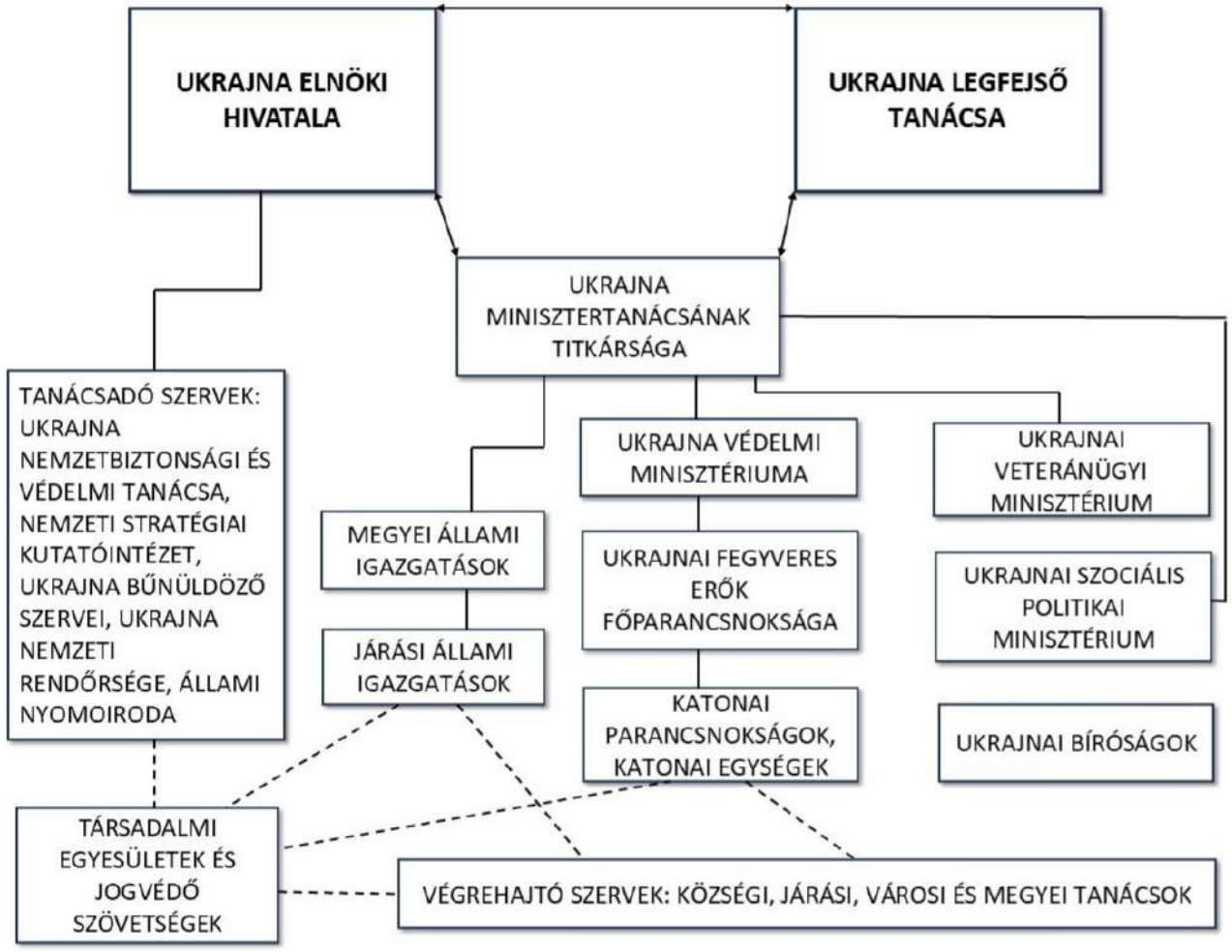
katonákat), gyermekkorban fogyatékkal élőknek, nagycsaládosoknak az egyedi lakóházak építésében, lakás felújításában, építőanyagok beszerzésében; elsőbbségi földterületek kijelölése az említett személyek számára egyedi építés, kertészkedés és zöldségtermesztés céljára; temetkezési szolgáltatások biztosítása a helyi költségvetésből a háborús és munkaveteránok eltemetésével kapcsolatban stb.

21) Ügyvédi kamara. Az ügyvédi tevékenység típusai többek között a következők:

- jogi információk, tanácsadás és jogi kérdések magyarázatainak nyújtása, beadványok és panaszok elkészítése;

- a gyanúsított, a vádlott, a per alatt álló, az elítélt vagy felmentett személy jogainak, szabadságainak és törvényes érdekeinek védelme.

22) Közérdekű, ingyenes másodlagos jogi segítséget nyújtó civil szervezetek (jogvédelmi szervezetek) – olyan önkéntes egyesülések, amelyek természetes személyekből vagy magánjogi jogi személyekből állnak, és céljuk a jogok és szabadságok érvényesítése és védelme, valamint a társadalmi, különösen gazdasági, szociális, kulturális, környezeti és egyéb érdekek kielégítése. A katonák, harctéri résztvevők és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos állami funkcióval felruházott alanyok osztályozásának hozzávetőleges sémája a 3.3. ábrán látható.

ÁBRA 3.3 – Az állam által a katonák, harci cselekményekben részt vevők és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos feladatokkal felruházott szereplők osztályozási sémája

(Forrás: a szerző saját kidolgozása)

A katonák anyagi ellátását célzó rendszer aktualizálásának tárgyai között a disszertáns egyéni és csoportos **objektumokat** különböztet meg. Az egyéni objektumok közé tartoznak az egyes katonák, harctéri résztvevők, tartalékosok és katonaköteles személyek. A csoportos objektumok közé sorolja a katonák családtagjait, civil egyesületeket, szervezeteket, veteránszervezeteket stb.

A kutatási feladatok végrehajtása során, a katonák és az ukrán védelmi erők szociális védelmének komplex elemzési modellje alapján, a szerző hangsúlyozta annak szükségességét, hogy az erőfeszítéseket a következő **eljárási irányok** alapos

kidolgozására és hatékonyságuk növelésére összpontosítsák a védelmi erők katonáinak szociális védelmi rendszerének megvalósítása során, nevezetesen:

1. Intézményi, a katonák szociális védelmi programjainak megvalósításában részt vevő főbb alanyok meghatározására különböző szinteken (a helyi közösségektől a nemzeti és nemzetközi szintig) annak érdekében, hogy javítsák a különböző hatalmi szervek tevékenységének koordinációját, és biztosítsák egy hatékonyabb irányítási vertikális működését a szociális védelem rendszerében;

2. Jogszabályi és normatív, amely a közigazgatási és helyi önkormányzati szervek funkcióinak megvalósítására és jogszabályi szabályozására irányul, amelyek a katonák szociális védelmi programjait kidolgozzák és végrehajtják, valamint felelősek a védelmi erők katonáinak szociális védelmével kapcsolatos hatályos jogszabályok szükséges módosításainak kezdeményezéséért;

3. Anyagi-technikai, a katonák szociális védelmi rendszerében részt vevő anyagi-technikai erőforrások felhalmozásának és elosztásának átlátható és nyílt nyomon követésének megszervezésére. Az átláthatóság és a nyíltság a költségvetési források, a civil és különösen a nemzetközi partnerektől érkező támogatások felhalmozásának és elosztásának nyilvántartásában, valamint ezek prioritásoknak megfelelő célokra történő felhasználása elősegítheti a finanszírozási források bővítését és a bizalmon alapuló szociális partnerség fejlesztését;

4. Gyakorlati-kommunikatív, az aktív és hatékony információs-kommunikációs hálózat fejlesztésére irányul, annak érdekében, hogy széles körben bevonják az állami hatóságok, helyi önkormányzatok, civil aktivisták, nemzeti és nemzetközi szakértők, bloggerek és médiaképviselők részvételét a katonák szociális védelmével kapcsolatos aktuális problémák és lehetséges megoldások megvitatásába. A disszertáns véleménye szerint éppen az aktuális problémák és a katonák szociális védelmének javítására irányuló szükségletek nyilvános bemutatása – nem elhallgatása – növeli a figyelmet e problémák megoldására a civil társadalom és az állam részéről, és ennek következtében hozzájárul a szociális védelmi rendszer működésének optimalizálásához.

A kutatási feladatok végrehajtása érdekében, a meghatározott modell feldolgozásának eredményeként, a következőkben a központi állami szervek Ukrajna területén 2014–2018 között jogszabályokban és egyéb normatív aktusokban rögzített feladatainak gyakorlati végrehajtását vizsgáljuk.

Az információszerzés egyik forrásaként a szerző a Ukrajna állami szerveinek tisztviselőihez intézett írásbeli megkereséshez (információs kérésekhez) való jogot alkalmazta, amelyet az Ukrajna Alkotmányának 40. cikke és az ukrán törvények biztosítanak [135].

Ez az információkeresési mód abból fakadt, hogy az Ukrajna állami szerveinek azon alanyai, akik jogszabályi felhatalmazással rendelkeznek az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosítására, még nem adták át az 2014–2018-as évekre vonatkozó ügyeket az Ukrán Központi Állami Archívumoknak és más archív intézményeknek.

A megkereséseket azzal a céllal intézték, hogy információt kapjanak az Ukrajna törvényeinek a NATO szervezet szociális védelmi standardjaihoz (kritériumaihoz) történő implementációjáról, ratifikációjáról (adaptációjáról) a katonák és családtagjaik szociális védelme terén, különös tekintettel az Antiterrorista Művelet keretében a Donyecki és Luhanszki területeken végzett tevékenységekre. A figyelem fókuszát szintén azokra a célokra és feladatokra irányították, amelyeket az Ukrajna állami szervei és azok tisztviselői hajtottak végre, akik jogszabályi felhatalmazással rendelkeznek a Fegyveres Erők katonáinak és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosítására a 2014–2018 közötti időszakban.

Az Ukrajna állami szerveinek szerepének és helyének tisztázása érdekében, amelyek jogszabályi felhatalmazással rendelkeznek az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosítására, a «Civic Associations» (A közösségi egyesületekről szóló) törvény, valamint a «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény 5. cikkének hatodik része alapján az Ukrajnai ATO-s Sérültek Szövetsége és az Ukrán Katonai Szervezet SPAS 23 által működtetett civil szervezetek kidolgozták és elküldték az információs megkereséseket az alábbi jogi címekre: Ukrajna Elnöki Hivatala, Ukrajna Legfelsőbb

Tanácsának Elnöke, Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Emberi Jogok Biztosa, Ukrajna Miniszterelnöke, Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma (Honvédelmi Minisztérium Szociális Ellátási Főosztálya), Főosztály a tőkebefektetésekért, Ukrajna Szociális Politikai Minisztériuma, Ukrajna Pénzügyminisztériuma, Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma, Ukrajna Fegyveres Erőinek Morális-Pszichológiai Biztosítási Főosztálya, Ukrajna Fegyveres Erőinek Jogi Biztosítási Hivatala, Az Antiterrorista Művelet Vezetőségi Sztábja az Ukrán Biztonsági Szolgálatnál, Ukrajna Főügyészi Hivatala, Ukrajna Legfelsőbb Bírósága, Ukrajna Alkotmánybírósága, Ukrajna Igazságügyi Minisztériuma, Litván Köztársaság nagykövetsége Ukrajnában, Ukrajna Külügyminisztériuma, Ukrajna Belügyminisztériuma (Kapcsolattartó Hivatal az Állami Határőrszolgálattal), Ungvári Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, Kárpátalja Megye, Kárpátalja Megyei Tanács, Kárpátalja Megyei Állami Adminisztráció Szociális Védelemért Felelős Főosztálya, Ukrajna Nyugdíjalapja, Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet (Mellékletek: C, E, F, G.1–G.28).

Ezzel párhuzamosan a levelek tartalmazták a hozzáférés biztosítására vonatkozó információt a 2014–2018 közötti időszak szociális védelmi archív anyagaihoz az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családtagjaik vonatkozásában.

Az Ukrajna Elnökének és Hivatala tevékenysége e kérdésekben az állampolgári megkeresésekért felelős osztályvezető által aláírt, 2021. december 21-i, 22/1-08/6215 számú információs válaszlevélben került bemutatásra.

A 2014–2018 közötti időszakban három ukrán elnöki rendelet született a katonák és az ATO résztvevőinek szociális védelméről:

2014. október 29-i, 835/2014 számú rendelet: «Az azonnali intézkedésekről bizonyos állampolgári kategóriák további szociális garanciáinak biztosítása érdekében» [188];

2015. március 12-i, 140/2015 számú rendelet: «Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsának 2015. február 18-i határozatáról: Az intézkedésekről a megfelelő anyagi-technikai bázis megteremtésére a katonák és más, az antiterrorista műveletben közvetlenül részt vevő személyek kezeléséhez, rehabilitációjához és

egészségügyi javításához, az operáció biztosításához, valamint a harci cselekmények résztvevői és háborús rokkantak számára» [189];

2015. március 18-i, 150/2015 számú rendelet: «Kiegészítő intézkedésekről az Antiterrorista Művelet résztvevőinek szociális védelme érdekében» [190].

E rendeletek konkretizálták a feladatokat és meghatározták az állami politika irányvonalait az ATO résztvevőinek szociális biztosítása tekintetében. Ugyanakkor Ukrajna elnöke 2015. április 6-án benyújtotta az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsához a «Bizonyos ukrán törvények módosításáról a katonák anyagi ellátásának szabályozásának tökéletesítése érdekében» című törvényjavaslatot, amelyet 2015. július 1-jén fogadtak el [141].

Az Ukrajna és az Észak-atlanti Szervezet közötti különleges partnerség fejlesztésének kiemelt feladatai végrehajtása érdekében a vizsgált időszakban minden évben elfogadásra kerültek az Ukrajna–NATO Együttműködési Éves Nemzeti Programjai.

A «Katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítása» fejezetben minden Éves Nemzeti Program meghatározta az adott évre vonatkozó célokat és prioritásokat a katonák és családtagjaik szociális védelme terén [163].

A további, az információs kérelemben feltett kérdésekre az Ukrajna Elnöki Hivatalának tisztviselői nem tudtak világos és teljes választ adni. A szerző véleménye szerint ez azt bizonyítja, hogy a 2014–2018 közötti időszakban nem jött létre hatékony szerv az Ukrajna Elnöke mellett a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos ügyek intézésére, és hiányzott a szociális-jogi tevékenységek irányonkénti operatív nyilvántartása.

A szerző szerint az Ukrajna Elnöki Hivatala tevékenységében normatív-jogi szimuláció történt annak érdekében, hogy az ukrán szociális-jogi rendszer közelebb kerüljön az Észak-atlanti Szervezet szabványaihoz (kritériumaihoz).

A szerző a 2014–2018 közötti időszakban az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa aktuális archívumához írt levelet a törvények és egyéb normatív jogi aktusok elfogadásával kapcsolatban, amelyek a katonák, harci cselekmények résztvevői és

családtagjaik, valamint egyes más személyek szociális védelmét szabályozzák, azzal a céllal, hogy engedélyt és hozzáférést kapjon az archívum aktuális anyagaihoz.

A levél átvizsgálása és az Ukrajnában bevezetett hadiállapot jogi rezsimével járó különleges időszak figyelembevételével a szerző számára megtagadták a hozzáférést és engedélyt az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának aktuális archívumához (E melléklet). Ugyanakkor az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Szociálpolitikai és Veteránjogok Bizottságának elnöke 2020. október 27-i, 04-30/14-20220 számú levelében tájékoztatta a szerzőt a katonák, harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális és jogi biztosításával kapcsolatos együttműködési javaslatok támogatásáról (G.1 melléklet).

Ezért a szerző az információ megszerzése érdekében információs kérelmet küldött a Legfelsőbb Tanács elnökének hivatalos címére az aktuális archívumhoz való hozzáférés érdekében.

A törvény által meghatározott határidőn belül érkezett írásbeli válasz az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalának vezetője aláírásával 2021. december 15-én, 18/07-2177 szám alatt, amelyben a szerzőt tájékoztatták az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa illetékes bizottságainak e kérdésekkel kapcsolatos tevékenységéről (G.2 melléklet).

Eszerint az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa illetékes bizottságának titkársága a hatáskörébe tartozó ügyekben, az «Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának bizottságairól» szóló törvény és az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa 2019. augusztus 29-i, 19-IX számú határozata «A Legfelsőbb Tanács bizottságainak listájáról, létszámáról és hatásköréről a kilencedik ciklusban» alapján a következő tartalmú információt nyújtotta: az Ukrajna népképviselői nem minősülnek közérdekű információ kezelőinek (G.3 melléklet).

Ugyanakkor a Nemzetbiztonsági és Védelmi Bizottság hatáskörébe a következő ügyek tartoztak:

Ukrajna nemzetbiztonsága;

Állami politika Ukrajna védelmi területén;

Polgári, így különösen parlamenti ellenőrzés a katonai szervezetek felett;

Terrorizmus elleni küzdelem;

Katonai szolgálat, az Ukrajna Fegyveres Erői és azok reformja;

Katonai alakulatok létrehozása az Ukrajna törvényei szerint;

Alternatív (nem katonai) szolgálat;

A katonák és családtagjaik szociális védelme;

Katonatudomány és oktatás.

2014–2018 között az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Nemzetbiztonsági, Védelmi és Hírszerzési Bizottságát jelölték ki fő bizottságnak 17 törvényjavaslat előkészítésére és előzetes megtárgyalására. Ugyanakkor a tudományos kutatás eredményei alapján fontos megjegyezni, hogy 2014–2018 között csak az «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvény esetében történt harmincnégy módosítás (kiegészítés), nevezetesen:

2014-ben – 10 módosítás;

2015-ben – 10 módosítás és kiegészítés a törvényhez;

2016-ban – 4 módosítás és kiegészítés a törvényhez;

2017-ben – 4 módosítás és kiegészítés a törvényhez;

2018-ban – 6 módosítás és kiegészítés a törvényhez.

Tehát az említett levélben szereplő tizenhét törvényjavaslat, amelyek Ukrajna törvényévé váltak, konkretizálták a feladatokat és meghatározták az állami politika irányait az ATO-ban részt vevő személyek szociális védelme tekintetében, különösen: az tiszti állomány bevonása alatti személyek társadalombiztosítási garanciái; a mozgósított katonák szolgálati idejének beszámítása a kedvezményes nyugdíjmegállapítás céljából; a katonai szabadságok nyújtásának szabályozása; a katonák pszichológiai rehabilitációjának kérdése harci feladatok teljesítése után; a katonák kísérése a szanatóriumi-üdülési kezelések folytatásához; a katonák egyenlő jogainak biztosítása a juttatások terén; azon személyek listája, akik jogosultak a nyugdíjra a sorállományú katonákkal és családtagjaikkal egyenlő feltételekkel; a nyugdíj megállapítása az elhunyt (elhagyott) katonák házastársainak, akik a gyermeket nevelik 8 éves korig és szolgálatot teljesítenek; jogosultság a nyugdíjra a

családfenntartó elvesztése esetén; az utazási idő figyelmen kívül hagyása belföldön a szabadság helyszínére és vissza [178].

Ezzel párhuzamosan az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Szociális Politikai és Veteránjogi Bizottsága titkársága az alábbiakról tájékoztatott: a 2015. február 4-i, a Legfelsőbb Tanács VIII. összetételének bizottsági tárgykörét érintő határozat (№148-VIII) értelmében létrehozták a Veteránok, harci műveletek résztvevői, antiterrorista művelet résztvevői és fogyatékkal élő személyek ügyeként létrejött Bizottságot, amely az alábbi feladatkörökkel rendelkezik:

a veteránok, harci műveletek résztvevői, antiterrorista művelet résztvevői, náci üldözöttek és egyéb idős állampolgárok jogi és szociális védelme, valamint civil szervezeteik tevékenységének szabályozása;

fogyatékkal élő személyek szociális védelme és rehabilitációja, valamint vállalkozásaik és civil szervezeteik tevékenységének szabályozása;

az elesett hősök emlékének megőrzését biztosító jogszabályi háttér;

a veteránok, harci műveletek résztvevői, antiterrorista művelet résztvevői és fogyatékkal élők számára nyújtott szociális szolgáltatások jogszabályi szabályozása;

humanitárius segítségnyújtás jogi szabályozása;

a Mennyei Század Hőseinek családtagjainak szociális védelme [144].

Ezzel párhuzamosan, a disszertáció készítésének időpontjában a Szociális Politikai és Veteránjogi Bizottság nem jogutódja a Veteránok, harci műveletek résztvevői, antiterrorista művelet résztvevői és fogyatékkal élők ügyeivel foglalkozó Bizottságnak. A Legfelsőbb Tanács IX. összetételének bizottságai tárgyköréhez kapcsolódó elsődleges jogszabályi aktusok fejezete szerint, a Legfelsőbb Tanács Elnöke 2020. február 5-én jóváhagyott keretében, a Szociális Politikai és Veteránjogi Bizottság a következő kérdéseket vizsgálja: különösen az «A háborús veteránok státusza és szociális védelmük garanciái» című ukrán törvény kidolgozásával kapcsolatos ügyeket [179]. Ugyanakkor a levél szerint a kutatás ideje alatt a törvényhozó 23 módosítást vezetett be ebbe a törvénybe (melléklet C).

A «A háborús veteránok státusza és szociális védelmük garanciái» törvény, valamint a «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» törvény

módosításainak összehasonlító elemzése az antiterrorista művelet időszakában azt mutatja, hogy a törvényhozó összesen 51 jogszabályi változtatást vezetett be, ebből:

28 a «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» törvényhez, amelyet azok a katonák használnak, akik nem szerezték meg a harci műveletekben való részvétel státuszát az antiterrorista művelet ideje alatt;

23 a «A háborús veteránok státusza és szociális védelmük garanciái» törvényhez, azoknak a katonáknak, akik megszerezték a harci műveletekben való részvétel státuszát az antiterrorista művelet ideje alatt a Donyeck és Luhanszk területeken.

A fenti törvénymódosítások célja az volt, hogy szabályozzák a katonák és a harci műveletek résztvevőinek (valamint a fogyatékkal élőknek) szociális és jogi támogatásának kérdéseit.

Ugyanakkor az Ukrajna Alkotmánya 17. cikkének elemzése, amelyet a szerző a disszertáció harmadik fejezetének első alpontjában végzett, jogi formában megküldésre került Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának elnökéhez, hogy azt az Ukrajna népképviselői – a Rendvédelmi Tevékenység Bizottság tagjai – megismerjék és esetleg figyelembe vehessék munkájuk során (melléklet G.4).

A törvényben meghatározott határidőn belül beérkeztek a válaszok az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatalának vezetője által aláírt 2023. június 8-i, 09/15-2023/124217. számú levél formájában, amelyben tájékoztatást adtak az Ukrán Legfelsőbb Tanács elnöke, Ruszlan Sztefancsuk által megkezdett levélvizsgálatról az Alkotmány 17. cikkének tudományos elemzése kapcsán (G.5. melléklet); az Ukrán Legfelsőbb Tanács Jogi Politikai Bizottságának elnöke, D. V. Maszlov 2023. június 14-i, 04-26/18-2023/128618. számú írásos válasza — az Alkotmány 17. cikkének elemzését a bizottság tagjaihoz eljuttatták, hogy azt a jogalkotói munkájuk során felhasználhassák (G.6. melléklet); az Ukrán Legfelsőbb Tanács Bűnüldözési Tevékenységi Bizottságának elnöke, S. K. Ionusas 2023. június 14-i, 04-27/12-2023/128257. számú írásos válasza — az Alkotmány 17. cikkének elemzését szintén eljuttatták a bizottság tagjaihoz jogalkotási tevékenységük támogatására (G.7. melléklet).

A kutató célja annak feltárása volt, hogy milyen okok és körülmények vezettek a jogalkotó részéről ahhoz, hogy az «A katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló Ukrajna törvényének szövegéből törölték a 22. cikket, amely korábban garantálta az ügyészségi felügyeletet e törvény végrehajtása felett az államigazgatási szervek, a helyi önkormányzatok, valamint azok tisztségviselői és alkalmazottai részéről.

A törvényben meghatározott határidőn belül beérkeztek az írásos válaszok, amelyeket az Állampolgári Beadványok Főosztályának első helyettes vezetője, Sztanyiszlav Szobol írt alá 2023. május 15-én, 09/13-2023/103191. szám alatt (G.8. melléklet), valamint az Ukrán Legfelsőbb Tanács Bűnüldözési Tevékenységi Bizottságának elnöke, S. K. Ionusas 2023. május 23-án, 04-27/12-2023/110324. szám alatt (G.7. melléklet). A válaszokban megjegyezték, hogy Ukrajna Alkotmányának és törvényeinek módosítását a hivatalban lévő Ukrajna elnöke személyesen kezdeményezte, arra hivatkozva, hogy a demokratikusan fejlett államokban az ügyészségi szervek számára nem jellemző az olyan típusú felügyeleti funkció, mint a törvények betartásának és alkalmazásának ügyészi ellenőrzése.

Ugyanakkor az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1713. számú (2007) határozata szerint sem Európában, sem a világon nem létezik egységes szerkezetű rendvédelmi és biztonsági erő.

Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Emberi Jogi Biztosához intézett írásbeli megkeresésre – amely a katonai szolgálatot teljesítők, a harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosításával kapcsolatos feladatok ellátására vonatkozott – a törvényben meghatározott határidőn belül válasz érkezett a szerző információs kérelmére 2022. február 11-én, № 01.3/98.14//108.13/22/ZI számon, mellékletekkel együtt. A válaszban feltüntették azon beadványok számát, amelyekkel az állampolgárok az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Emberi Jogi Biztosához fordultak alkotmányos jogaik és szabadságaik védelme érdekében az államhatalmi szervek és azok tisztségviselői által elkövetett jogsértések miatt.

A szociális kategóriák szerinti megkeresések a 2014–2018-as időszakban a következők voltak:

katonák szülei – 23 megkeresés;

háborús veteránok – 216 megkeresés;

katonai szolgálat veteránjai – 357 megkeresés;

a belügyi szervek veteránjai – 250 megkeresés;

katonák – 560 megkeresés;

katonai nyugdíjasok – 232 megkeresés;

harci cselekményekben, háborúban részt vevők – 979 megkeresés;

elesett katonák családtagjai – 89 megkeresés;

hadkötelesek – 32 megkeresés;

mozgósítással behívott katonák – 7 megkeresés;

sorozottak – 19 megkeresés;

katonák családtagjai – 50 megkeresés;

elesett, legénységi vagy tiszti állományhoz tartozó személy családtagjai – 12 megkeresés;

legénységi vagy tiszti állományhoz tartozó személy családtagjai – 7 megkeresés;

elhunyt rendőrségi katonák, a legénységi vagy tiszti állományhoz tartozó személyek családtagjai – 2 megkeresés. Összesen: 2832 megkeresés (G.8. melléklet).

A különleges jogállású állampolgári kategóriák – köztük a katonák és családtagjaik – által a 2014–2018-as időszakban az Ukrán Legfelsőbb Tanács emberi jogi biztosához benyújtott kérelmek elemzése alapján, amelyek az Ukrajna Alkotmánya 55. és 101. cikkében meghatározott kérdéseket érintették, és az ombudsman parlamenti ellenőrzési tevékenységére vonatkoztak a katonák és családtagjaik alkotmányos jogainak és szabadságainak helyreállítása érdekében, a kutatás szerzője arra a következtetésre jut, hogy a katonák, családtagjaik és egyes más személyek szociális védelmi rendszere a 2014–2018-as években nem felelt meg teljes mértékben az ukrán társadalom igényeinek.

Ennek oka, hogy Ukrajna szociális védelmi jogszabályi bázisa a különleges időszakban – amelyet a részleges mozgósítás és a terrorellenes műveletek végrehajtása váltott ki – nem volt kellően kidolgozott és alkalmazkodóképes; továbbá hiányzott a jogszabályok végrehajtására irányuló világos mechanizmus (cselekvési algoritmus) az illetékes hivatalos és szolgálati személyek számára. Emellett a költségvetési programok tervezése során elkövetett pénzügyi hibák, valamint azok alulfinanszírozottsága is hozzájárult a problémákhoz a különleges időszakban Ukrajnában.

Az információ megszerzése érdekében az Ukrán Miniszteri Kabinet jelenlegi archívumából a kutatás szerzője információs kérelmet küldött Ukrajna miniszterelnökének jogi címére.

Az Ukrajna törvényeiben meghatározott határidőn belül írásos válasz érkezett, amelyet az Ukrán Miniszteri Kabinet államtitkár-helyettese írt alá (№ 41279/0/2-21, 2021. december 16.). A válasz a Miniszteri Kabinet által 2014–2018 között elfogadott jogszabályokra és egyéb kapcsolódó kérdésekre vonatkozott (G.9. melléklet).

Az Ukrajna Alkotmányának, törvényeinek és az elnöki rendeleteknek a maradéktalan végrehajtása érdekében a Miniszteri Kabinet az alábbi határozatokat fogadta el:

2014. október 1., № 518: Egyes kérdések a megnövelt funkcionalitású, új technológiák és Ukrajnában nem elérhető gyártási eljárások alapján készített protézisek biztosításáról azon állampolgári kategóriák számára, akik részt vettek az antiterrorista műveletben és/vagy annak biztosításában, és végtagfunkcióikat elvesztették.

2015. szeptember 17., № 460: A mozgósítás során katonai szolgálatra behívott katonák egyszeri pénzbeli segélyének kifizetési rendjéről és feltételeiről.

2015. október 31., № 24: A katonák, valamint a legénységi és tiszti állomány jutalmazásának sajátosságairól a különleges időszakban és az antiterrorista művelet idején.

2015. március 31., № 200: Az állami költségvetésben az antiterrorista műveletben részt vevő sérült személyek gyógyüdülésére előirányzott források felhasználásának rendjéről.

2015. augusztus 19., № 604: Egyszeri pénzbeli segély kifizetésének egyes kérdéseiről önkéntesek halála (elvesztése) vagy rokkantsága esetén, amelyet sebesülés, agyrázkódás, trauma vagy sérülés okozott.

2015. szeptember 8., № 685: A háborús rokkant státusz megállapításának rendjéről azon személyek számára, akik az antiterrorista műveletben való közvetlen részvétel során szerezték rokkantságukat (sebesülés, agyrázkódás, betegség következtében).

2015. szeptember 23., № 739: Egyes személyek háborús résztvevői státuszának megállapításáról.

2016. február 3., № 49: A Miniszteri Kabinet és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének Támogatási és Beszerzési Ügynöksége között a katonai orvosi rehabilitáció területén történő együttműködés megvalósításáról szóló megállapodás végrehajtásának jóváhagyásáról.

2016. április 29., № 336: A háborús veteránok és családtagjaik szociális védelmének egyes kérdéseiről.

2016. augusztus 23., № 528: Az antiterrorista művelet résztvevői és a Méltóság Forradalmának sérült résztvevői pszichológiai rehabilitációra történő utazásának és visszautazásának költségtérítéséről szóló rendről.

2016. október 19., № 719: Egyes személyek és családtagjaik lakhatásának biztosításáról, akik Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi egységét védték.

2017. június 21., № 432: Az antiterrorista művelet és a Méltóság Forradalma sérült résztvevőinek szociális és szakmai reintegrációs rendjéről.

2017. július 12., № 497: Az antiterrorista művelet és a Méltóság Forradalma résztvevőinek pszichológiai rehabilitációs nyilvántartásáról.

2017. december 27., № 1057: Az antiterrorista művelet és a Méltóság Forradalma résztvevőinek pszichológiai rehabilitációjáról.

2018. április 18., № 280: A lakhatás biztosításának kérdéseiről azon belső menekültek számára, akik Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi egységét védték.

2018. május 18., № 413: A harci cselekmények résztvevői státusz megadásának és megvonásának rendjéről azon személyek esetében, akik Ukrajna függetlenségét és szuverenitását védték, közvetlenül részt vettek az antiterrorista műveletben, annak biztosításában vagy a nemzetbiztonsági és védelmi intézkedések végrehajtásában, valamint az Orosz Föderáció fegyveres agressziójának visszaszorításában a Donyecki és Luhanszki területeken. (G.9. melléklet)

Ugyanakkor az Ukrán Miniszteri Kabinet által 2014–2018 között elfogadott számos határozat tanúsítja, hogy az állam alkotmányos szinten biztosítja a katonák, a harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális védelmét.

Az «Elérhető lakhatás» állami program az antiterrorista művelet résztvevői és a belső menekültek számára a Miniszteri Kabinet 2017. szeptember 20-i, № 708. számú határozatával került jóváhagyásra – «Az Ukrajna Miniszteri Kabinetje 2009. február 11-i № 140. és 2012. február 29-i № 193. számú határozataival jóváhagyott rendek módosításáról». A Kormány e döntéssel lépéseket tett az ATO résztvevői és a belső menekültek lakhatási problémáinak megoldása érdekében, különösen egyszerűsítve az állami támogatás megszerzésének eljárását az «Elérhető lakhatás» program keretében.

Az «Elérhető lakhatás» állami célzott szociális-gazdasági program a 2010–2017 közötti időszakra korábban a Miniszteri Kabinet 2009. november 11-i, № 1249. számú határozatával került jóváhagyásra.

Az «Elérhető lakhatás» program megújított rendje szerint a lakhatás biztosítása az állami támogatás nyújtásával valósult meg, amelynek keretében az állam az alábbi arányban vállalta a költségek fedezését:

A lakás értékének 30%-át azon állampolgárok esetében, akiknek lakáskörülményeik javítására van szükségük;

A lakás értékének 50%-át azon állampolgárok esetében, akikre kiterjed az Ukrajna «A háborús veteránok jogállásáról és szociális védelmének garanciáiról» szóló törvénye 6. cikkének (1) bekezdés 19. és 20. pontja, a 7. cikk (2) bekezdés 10–14. pontja, valamint a 10. cikk 1. pontjának negyedik, hatodik és nyolcadik bekezdése – vagyis azon harci cselekmények résztvevői esetében, akik ezt a státuszt közvetlenül az ATO műveleti területén szerezték meg annak ideje alatt;

A lakás értékének 50%-át a belső menekültek esetében.

Ugyanakkor továbbra is rendezetlenek azok a kérdések, amelyek az Ukrajna elnöke által kibocsátott aktusokra vonatkoznak, amelyeket az Ukrajna miniszterelnöke, valamint az illetékes miniszter – aki felelős az adott aktus végrehajtásáért – ír alá.

Ez az alkotmányos hiányosság gyakorlatilag az elnököt az Ukrán Miniszteri Kabinet akaratától teszi függővé. Ugyanakkor az elnöki rendeletek végrehajtása kötelező. Meg kell jegyezni azonban, hogy a szerző véleménye szerint Ukrajna Alkotmányának egyes rendelkezései olyan helyzetet teremtenek, amelyben a miniszterelnök vagy az illetékes miniszter elméletileg megtagadhatja az elnöki rendelet aláírását. Az Alkotmány 60. cikke kimondja, hogy «senki sem köteles nyilvánvalóan bűnös parancsot vagy utasítást végrehajtani». Ugyanakkor az Ukrajna Alkotmánya nem határozza meg az időbeli kereteket, amelyek között az elnöki aktusokat alá kell írni, sem azt, hogy a hitelesítési eljárás az elnök aláírása előtt vagy után, illetve az aktus hivatalos kihirdetése előtt vagy után történik.

A disszertáció szerzőjének álláspontja szerint kétségek merülnek fel az Ukrajna miniszterelnökének alkotmányos hatáskörével kapcsolatban az olyan megállapodások végrehajtására vonatkozó normák elfogadását illetően, mint amelyeket az Ukrán Miniszteri Kabinet 2016. február 3-i, № 49. számú határozata tartalmaz: «Az Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének Támogatási és Beszerzési Ügynöksége közötti megállapodás végrehajtásának jóváhagyásáról az orvosi rehabilitáció területén folytatott együttműködés megvalósítása érdekében» [131].

Az Ukrajna Alkotmányának 85. cikkének 32. pontja értelmében a Legfelsőbb Tanács törvényben adja meg hozzájárulását a nemzetközi szerződések kötelező erejéhez. Ugyanakkor a 106. cikk 3. pontja kimondja, hogy a nemzetközi szerződések megkötése az Ukrán Elnök alkotmányos hatáskörébe tartozik [135].

Ennek megfelelően Ukrajna elnöke az Alkotmány 106. cikkének 15. pontja alapján köteles lett volna felfüggeszteni a Miniszteri Kabinet azon jogszabályainak hatályát, amelyek ellentétesek az Alkotmánnyal, és ezzel egyidejűleg az Alkotmánybírósághoz fordulni annak érdekében, hogy megvizsgálják a Miniszteri Kabinet által elfogadott határozat alkotmányosságát.

Az Ukrajna Védelmi Minisztériumához benyújtott írásbeli megkeresésre, amely a katonák, a harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosításával kapcsolatos feladatainak ellátására vonatkozott, a kutatás szerzője a törvényben meghatározott határidőn belül választ kapott. A válaszokat az Ukrajna Védelmi Minisztériuma Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztályának igazgatója írta alá, mellékletekkel együtt: 2022. január 4-i, № 414/4/6; 2022. január 17-i, № 414/4/18; valamint 2023. június 5-i, № 71/06/23 számú levelek (Melléklet G.10).

A Védelmi Minisztérium Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztályának 2022. január 4-i, № 414/4/6 számú hivatalos levelében kizárólag azokat a Miniszteri Kabinet által elfogadott határozatokat sorolják fel, amelyek a katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítására vonatkozó eljárásrendet szabályozzák. A levélben nem szerepel egyetlen olyan védelmi miniszteri rendelet sem, amely a katonák, a harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális védelmének rendjét szabályozná (Melléklet G.10).

A Védelmi Minisztérium Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztályának 2022. január 17-i, № 414/4/18 számú hivatalos levelében a Védelmi Minisztérium 2014–2018 közötti kiadásai kerültek részletezésre az egyes irányok szerint, nevezetesen: pénzbeli juttatások és járulékok (beleértve a megsemmisített vagy elfoglalt haditechnikáért járó pótlólagos jutalmat), élelmezési ellátás, ruházati ellátás, gyógyüdülés, egészségügyi ellátás, a katonák és családtagjaik díjmentes utazása,

lakásépítés (vásárlás), valamint egyszeri segély halál (elesés), illetve sebesülés esetén (Melléklet G.11).

Az Ukrajna Pénzügyminisztériumához benyújtott írásbeli megkeresésre, amely a katonák, a harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosításával kapcsolatos feladatainak ellátására vonatkozott, a kutatás szerzője a törvényben meghatározott határidőn belül választ kapott. A választ az Ukrajna Pénzügyminisztériuma első miniszterhelyettese írta alá, 2021. december 21-én, № 100010-35-10/39774 szám alatt. A levélben az Ukrajna Védelmi Minisztériumának 2014–2018 közötti állami költségvetési kiadásai kerültek feltüntetésre, nevezetesen:

2014-ben az általános alap 25 149,8 millió hrivnya, a speciális alap 1 360,2 millió hrivnya, összesen: 26 510,0 millió hrivnya;

2015-ben az általános alap 45 751,9 millió hrivnya, a speciális alap 3 332,4 millió hrivnya, összesen: 49 084,3 millió hrivnya;

2016-ban az általános alap 54 819,78 millió hrivnya, a speciális alap 3 279,5 millió hrivnya, összesen: 58 099,2 millió hrivnya;

2017-ben az általános alap 62 747,1 millió hrivnya, a speciális alap 6 111,7 millió hrivnya, összesen: 68 858,8 millió hrivnya;

2018-ban az általános alap 81 539,1 millió hrivnya, a speciális alap 12 755,1 millió hrivnya, összesen: 94 294,2 millió hrivnya (Melléklet G.12).

Az Ukrajna Védelmi Minisztériuma éves pénzügyi kiadásainak dinamikájából megfigyelhető a katonák és családtagjaik szociális garanciáinak fokozatos erősödése.

Az Ukrajna pénzügyi rendszerének a fejlett Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez (NATO) tartozó országok szabványaihoz (kritériumaihoz) történő adaptációjának (implementációjának) kérdéseivel összefüggésben az Ukrajna Pénzügyminisztériuma első miniszterhelyettesének 2021. december 21-én kelt, № 100010-35-10/39774 számú hivatalos levelében megjegyzésre került, hogy az Ukrajna Pénzügyminisztériuma nem rendelkezik információval arról, hogy Ukrajna elérte-e a NATO szabványait és kritériumait a fegyveres erők katonáinak 2014–2018

közötti pénzügyi juttatásai tekintetében, illetve a NATO tanácsadóinak bevonásáról sem (Melléklet G.12).

Az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumához benyújtott írásbeli megkeresésre, amely a katonák, a harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális és jogi védelmének biztosításával kapcsolatos feladatainak ellátására vonatkozott, a kutatás szerzője a törvényben meghatározott határidőn belül választ kapott. A választ az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma első miniszterhelyettese írta alá, 2020. december 23-án, № 11169/02/09.1-20 szám alatt. A levélben szerepel az «ATO Fogyatékkal Élők Ukrán Szövetsége» és a Veteránügyi Minisztérium közötti együttműködés megszervezése, amely a fegyveres erők katonái és családtagjaik szociális védelmi rendszerének fejlesztésére és tökéletesítésére irányul (Melléklet G.13).

Az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma első miniszterhelyettesének 2021. december 15-én kelt, № 13129/02/08.2-21 számú hivatalos levelében megállapítást nyert, hogy az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma a Miniszteri Kabinet határozata alapján jött létre és e határozatnak megfelelően kapta meg feladatait (Melléklet G.14). A minisztérium az Ukrajna Háborús Veteránjai és Antiterrorista Művelet Résztvevői Ügynökségének jogutódja. Az Ukrajna Háborús Veteránjai és Antiterrorista Művelet Résztvevői Ügynöksége bekerült a humanitárius segély kedvezményezettjeinek Egységes Nyilvántartásába.

A NATO polgári költségvetési biztonsági alapjának orvosi rehabilitációs célú felhasználásával, az A.1 program keretében megvalósított Implementációs Megállapodás alapján Ukrajnába érkezett pénzügyi támogatás összege 31 242 euró 00 eurocent volt.

Az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma által szolgáltatott információk szerint a harci cselekményekben való közvetlen részvételük miatt az antiterrorista művelet (ATO) résztvevőiként az alábbi években kaptak «harci cselekmények résztvevője» státuszt: 2014-ben – 8 295 fő, 2015-ben – 156 082 fő, 2016-ban – 110 062 fő, 2017-ben – 49 572 fő, 2018-ban – 30 966 fő. Összesen a 2014–2018 közötti időszakban 354 977 fő kapott harci cselekmények résztvevője státuszt (Melléklet G.14).

Az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma európai integrációért felelős miniszterhelyettesének 2021. december 23-án kelt, № 13419/04/09.1-21 számú, valamint az első miniszterhelyettes 2022. január 13-án kelt, № 300/02/09.1-22 számú leveleiben megállapításra került, hogy a Közirodai Bizottság döntést hozott 274 személy részére nyújtandó pénzügyi segélyről a 2016–2018 közötti időszakra, összesen 141 395 ezer hrivnya értékben. Ebből 2016-ban a 57 elhunyt (elesett) katona családja, valamint 32 háborús rokkant személy részesült támogatásban – 43 423,00 ezer hrivnya összegben; 2017-ben a 27 elhunyt (elesett) katona családja és 58 háborús rokkant – 31 290,90 ezer hrivnya értékben; 2018-ban a 35 elhunyt (elesett) katona családja és 65 rokkant személy – 66 681,10 ezer hrivnya összegben (Melléklet G.15).

Ennek alapján megállapítható, hogy az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma a 2014–2018 közötti időszakban újonnan létrehozott minisztériumként működött, korlátozott költségvetéssel, amely csak részben tette lehetővé a háborús veteránok, háborús rokkantak és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos feladatok ellátását. A minisztérium létrehozása előtt e feladatokat az Ukrajna Háborús Veteránjai és Antiterrorista Művelet Résztvevői Ügynöksége látta el, amely az Ukrajna Szociálpolitikai Minisztériuma alá tartozott. Az ügynökségnek nem volt önálló éves költségvetése a háborús veteránok, háborús rokkantak és családtagjaik szociális védelmét célzó feladatok végrehajtására; a rendelkezésre álló források kizárólag a személyzet fenntartására, valamint korlátozott nemzeti és nemzetközi rendezvények és tájékoztató anyagok kiadására voltak elegendők.

Ugyanakkor az Ukrajnai Veteránügyi Minisztérium, amelynek nyilvántartásában 2018-ban 354 977 harci cselekményekben részt vevő személy szerepelt, mindössze 274 főnek nyújtott anyagi támogatást, összesen 141 395 ezer hrivnya összegben. Így egy főre vetítve a pénzbeli támogatás összege 516 hrivnyát tett ki. Ezen összeg kifizetése megalázza a harci cselekményekben részt vevő személyek és családtagjaik becsületét és méltóságát. A szerző véleménye szerint ez az összeg az állam részéről megalapozatlannak tekinthető, mivel a katonák életüket és egészségüket kockáztatva hajtottak végre harci (különleges) feladatokat az antiterrorista műveletben való részvétel során.

A Szociálpolitikai Minisztérium ukrán miniszterhelyettese által aláírt, 2020. november 20-án kelt, № 16297/0/2-20/29 számú hivatalos levélben megállapítást nyert, hogy az állami politika a háborús veteránok, a Hazához különleges érdemeket szerzett személyek, a Méltóság Forradalma sértett résztvevői, valamint a háborús veteránok családtagjai és azok a személyek, akikre vonatkozik az «A háborús veteránok státuszáról és szociális védelmük garanciáiról» szóló ukrán törvény, szociális védelmét biztosító terület az Ukrajnai Veteránügyi Minisztérium hatáskörébe tartozik (Melléklet G.16).

A Szociálpolitikai Minisztérium ukrán miniszterhelyettese által aláírt, 2022. január 10-én kelt, № 4/0/3-22 számú hivatalos levél mellékleteivel együtt tartalmazza azon szerkezeti egységek felsorolását, amelyek az állami politikát valósították meg a háborús veteránok, a Hazához különleges érdemeket szerzett személyek, a Méltóság Forradalma sértett résztvevői, valamint a háborús veteránok családtagjai szociális védelmének területén, nevezetesen:

– 2014-ben: a Szociális Szolgáltatások Főosztálya, a volt katonák szociális és szakmai alkalmazkodásának osztálya;

– 2015–2017 között: az Egészségügyi és Gyógyüdülési Főosztály, a Veteránok és ATO-résztvevők Ügyeinek Igazgatósága;

– 2018-ban: a Veteránok és ATO-résztvevők Ügyeinek Igazgatósága, a Veteránokkal, Fogyatékkal Élőkkel és a Csernobili Katasztrófa Áldozataival Foglalkozó Főosztály, valamint a Szociális Szolgáltatások és Integráció Igazgatósága.

Ezen szerkezeti egységek feladatai a következők:

– május 5-ig pénzbeli segély kifizetése a háborús veteránok és a náci üldöztetések áldozatai részére;

– egyes személyi kategóriák számára a lakásra való jogosultság alapján járó pénzbeli kompenzáció megszervezése és kifizetése.

Így a lakhatásra jogosult egyes személyek részére 2014–2018 között kifizetett pénzbeli kompenzáció összege összesen 2219,9 millió hrivnya volt, ebből:

– KPKVK (az állami költségvetés kiadások és hitelezés programosztályozási kódja) 2511120 (2015) – az elesett katonák családjai számára: 346,5 millió hrivnya;

– KPKVK 2505140 (2015) – az antiterrorista művelet (ATO) résztvevői számára: 63,9 millió hrivnya;

– KPKVK 2511120 (2016) – az I–II. csoportba tartozó rokkantak számára, akik az antiterrorista műveletben részt vevő katonák közül kerültek ki: 416,1 millió hrivnya;

– KPKVK 2505140 (2016) – az antiterrorista művelet résztvevői számára, akik elvesztették funkcionális képességeiket: 45,3 millió hrivnya;

– KPKVK 251120 (2017) – az I–II. csoportba tartozó rokkantak számára, akik elvesztették alsó végtagjaikat, és akiknek fogyatékossága agyrázkódás, sérülés vagy betegség következtében alakult ki az antiterrorista műveletben való részvétel során: 493,6 millió hrivnya;

– KPKVK 251120 (2018) – az elesett személyek családjai számára: 598,7 millió hrivnya;

– KPKVK 2511190 (2018) – a belső menekültek számára: 48,7 millió hrivnya;

– KPKVK 2511200 (2018) – az I–II. csoportba tartozó, más államok területén harci cselekményekben részt vevő rokkantak számára: 207,1 millió hrivnya.

Ezzel párhuzamosan a KPKVK 2501150 költségvetési program – «Éves egyszeri pénzbeli támogatás a háborús veteránoknak és a náci üldöztetés áldozatainak, valamint szociális segély azoknak a személyeknek, akik különleges vagy kiemelkedő érdemeket szereztek a Haza előtt» – keretében használták fel az eszközöket az május 5-ig járó kifizetésekre.

A támogatásban részesülő kategóriák:

– I., II. és III. csoportba tartozó rokkantak;

– harci cselekmények résztvevői;

– a Haza előtt különleges érdemekkel rendelkező személyek.

A 2014–2018 közötti időszakban a kifizetések összege összesen 3 607 967,5 hrivnya volt.

A fogyatékossággal élő személyek:

I. csoport – 2014-ben 167 550,1 ezer UAH, 2015-ben 166 876,6 ezer UAH, 2016-ban 139 098,0 ezer UAH, 2017-ben 130 144,6 ezer UAH, 2018-ban 109 110,7 ezer UAH, összesen 2014–2018 között 712 780 ezer UAH;

II. csoport – 2014-ben 91 939,5 ezer UAH, 2015-ben 116 067,6 ezer UAH, 2016-ban 123 128,3 ezer UAH, 2017-ben 149 080,8 ezer UAH, 2018-ban 164 836,6 ezer UAH, összesen 2014–2018 között 645 052,8 ezer UAH;

III. csoport – 2014-ben 67 742,7 ezer UAH, 2015-ben 89 933,8 ezer UAH, 2016-ban 98 073,5 ezer UAH, 2017-ben 119 024,6 ezer UAH, 2018-ban 128 531,4 ezer UAH, összesen 2014–2018 között 503 306 ezer UAH;

A harci cselekmények résztvevői – 2014-ben 131 190,1 ezer UAH, 2015-ben 182 324,6 ezer UAH, 2016-ban 343 059,7 ezer UAH, 2017-ben 513 257,1 ezer UAH, 2018-ban 576 553,6 ezer UAH, összesen 2014–2018 között 1 746 385,1 ezer UAH;

A hazáért különleges érdemekkel rendelkező személyek – 2014-ben 103,0 ezer UAH, 2015-ben 102,1 ezer UAH, 2016-ban 95,2 ezer UAH, 2017-ben 77,0 ezer UAH, 2018-ban 66,3 ezer UAH, összesen 2014–2018 között 443,6 ezer UAH.

A fogyatékossággal élő I., II. és III. csoportba tartozó személyek, a harci cselekmények résztvevői, valamint a hazáért különleges érdemekkel rendelkező személyek 2014-ben 458 525,4 ezer UAH, 2015-ben 555 304,7 ezer UAH, 2016-ban 703 454,4 ezer UAH, 2017-ben 911 584,1 ezer UAH, 2018-ban 979 098,6 ezer UAH összeget kaptak (G.17. melléklet).

Következésképpen a 2014–2018 közötti időszakban az Ukrán Szociálpolitikai Minisztérium költségvetése lényegesen nagyobb volt, mint az Ukrán Veteránügyi Minisztériumé, a fogyatékossággal élő személyek (I., II., III. csoport), a harci cselekmények résztvevői, valamint a hazáért különleges érdemekkel rendelkező személyek szociális juttatásainak finanszírozására.

Ugyanakkor, amint az Ukrajna Szociálpolitikai Minisztériumának miniszterhelyettese által 2020. november 20-án aláírt, № 16297/0/2-20/29 számú hivatalos levélben megjegyzésre került, az állami politika a háborús veteránok, a hazáért különleges érdemekkel rendelkező személyek, a Méltóság Forradalma sértett résztvevői, a veteránok családtagjai, valamint azon személyek szociális védelme

területén, akikre vonatkozik az Ukrajna törvénye «A háborús veteránok státuszáról, jogaik szociális védelmének garanciáiról», az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának hatáskörébe tartozik. Ugyanakkor az Ukrajna Szociálpolitikai Minisztériuma nem ruházta át teljes mértékben szociális funkcióit a Veteránügyi Minisztériumra, és megtartotta maga mögött azokat az állami feladatokat, amelyek a pénzbeli kifizetésekkel, a szanatóriumi-üdülési kezeléssel és az egészségmegőrzéssel kapcsolatosak.

Az állami politika megvalósítására vonatkozó javaslatok – különösen a katonai szolgálatból leszerelt, illetve leszerelésre kerülő katonák, a háborús veteránok, a harci cselekmények résztvevői, a háborús rokkantak, a háború résztvevői és a hazáért különleges érdemekkel rendelkező személyek szociális és szakmai reintegrációjának, valamint számukra történő pénzbeli támogatások, kedvezmények, lakhatási, szanatóriumi és üdülési ellátások biztosításának kérdései az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumához kerültek át.

A Nyugdíjalap Igazgatóságának helyettes igazgatója – a nyugdíjbiztosítási kérdésekkel foglalkozó állampolgári kérelmek ellenőrzéséért és elbírálásáért felelős osztály vezetője – által aláírt, 2022.12.01-i 2800-030203-8/51482 számú hivatalos levélben megjegyzésre került, hogy az Ukrajnai Nyugdíjalap kiadásai a katonai szolgálatból leszerelt személyek nyugdíjának és pótlékainak kifizetésére 2014 és 2018 között az alábbiak voltak:

2014-ben – 17,7 milliárd hrivnya;

2015-ben – 21,0 milliárd hrivnya;

2016-ban – 20,6 milliárd hrivnya;

2017-ben – 21,9 milliárd hrivnya;

2018-ban – 29,9 milliárd hrivnya.

Ugyanakkor a jogalkotó meghatározza, hogy a szolgálati idő alapján járó nyugdíj legmagasabb összege nem haladhatja meg a pénzbeli juttatás 90%-át (Melléklet G.18.)

Ezzel egyidejűleg a levélben szerepel, hogy 2014 és 2018 között a Katonai Nyugdíjalap ellen 30 985 keresetet nyújtottak be a katonák nyugdíjának megállapítása, újraszámítása és kifizetése ügyében.

Így az Emberi Jogok Biztosához 2014–2018 között összesen 2 823 személy fordult panasszal és kérelemmel az alkotmányos jogok helyreállítása érdekében, miközben ugyanebben az időszakban 30 985 személy nyújtott be keresetet a bírósághoz. Ez a szám az alkotmányos jogok és szabadságok betartásáért felelős parlamenti ellenőrző szervek iránti bizalmatlanságot jelzi a katonai szolgálat során.

A Magyar Külügyminisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályának helyettes igazgatója által aláírt, 2021. december 17-i, 72/14-612/1-101675 számú hivatalos levél szerint a Külügyminisztérium nem vezeti az Ukrajna nemzetközi szerződéseinek nyilvántartását ágazati együttműködés keretében, beleértve a NATO fejlett országai és az Európai Unió országai szerinti kritériumokat (melléklet G.20).

Ukrajna nemzetközi szerződéseinek nyilvántartásának vezetése továbbra is rendezetlen marad. Javaslatként felmerült, hogy törvényi szinten rögzítsék a nemzetközi szerződések nyilvántartásának vezetési feladatait a Külügyminisztérium számára, azzal a kitétellel, hogy azok aláírásra kerülnek Ukrajna elnöke által és jóváhagyásra az Ukrán Legfelső Tanács által.

A Külügyminisztérium EU- és NATO-osztályának megbízott igazgatója által aláírt 2023.05.29-i, 311/18-091-61827 számú hivatalos levél szerint nincs információ Ukrajna nemzetközi szerződéseinek megkötéséről a Katonai Erők tagjainak szociális védelmével kapcsolatban.

Ezzel egyidejűleg a Külügyminisztérium úgy véli, hogy a fő külső tényező, amely 2014–2018 között befolyásolta Ukrajna NATO-integrációját, az Orosz Föderáció fegyveres agressziója volt Donyeck és Luhanszk egyes területein, valamint a Krím Autonóm Köztársaság ideiglenes megszállása (melléklet G.20).

A Ukrajna Főügyészsége részéről a közszolgálati információk iránti kérelmek ügyintézéséért felelős osztályvezető által aláírt, 2022.02.14-i, 27/3-321vych-22 számú hivatalos levél szerint az ukrán ügyészségi szervek elektronikus dokumentumkezelő rendszerének adatai alapján 2014–2018 között több mint 1 millió

bejövő dokumentum került regisztrálásra, és lehetetlen elkülöníteni azokat a dokumentumokat, amelyek a katona, a harci cselekményekben részt vett személy és családtagjaik panaszait, beadványait érintik (melléklet G.21).

Ugyanakkor a Ukrajna Főügyészsége a levél mellékleteként közli a katonák, köztük elhunyt személyek, bűncselekmények áldozataira vonatkozó nyilvántartást (melléklet G.22).

Megjegyzésként szerepel, hogy 2016. szeptember 20-tól az Ukrajna Alkotmányának 131-1. cikke értelmében az ügyészségi szervek képviselik az állam érdekeit a bíróságok előtt, és az ügyész nem képviselheti közvetlenül a katonák, harci cselekményekben részt vett személyek és családtagjaik érdekeit a bíróság előtt. Ugyanakkor az 131. cikk 1. pontja szerint az ügyész feladata a nyilvános vádemelés fenntartása a bíróságban. A katonák, harci cselekményekben részt vett személyek sértettként felléphetnek büntetőeljárás során, és polgári keresetet nyújthatnak be az okozott anyagi kár, valamint a sértett erkölcsi és fizikai szenvedései vonatkozásában, így az ügyész szerepe a nemzeti szakaszban kiemelkedően fontos.

Tehát az Ukrajna Főügyészségének a katonák, köztük elhunytak, bűncselekmények áldozataira vonatkozó nyilvántartása 2014–2018 között a következő adatokat tartalmazza:

2014: 6830 fő, ebből 1600 katona elhunyt;

2015: 5765 fő, ebből 1130 katona elhunyt;

2016: 2891 fő, ebből 468 katona elhunyt;

2017: 2394 fő, ebből 300 katona elhunyt;

2018: 1879 fő, ebből 206 katona elhunyt.

Összesen: 19 759 fő, ebből 3704 katona elhunyt.

Az Ukrajna Főügyészségének a nyilvános információkra vonatkozó kérelemkezelő osztályának vezetője által 2023. május 17-én, 27/3-828vikh-23 szám alatt aláírt hivatalos levél szerint a katonák, a harci cselekményekben részt vett személyek és családtagjaik jogosultak az elsődleges és másodlagos jogi segítséget nyújtó szervekhez fordulni jogaik és szabadságaik védelme érdekében (melléklet G.22).

Az Ukrajna védői és védőnői által a Főügyészséghez tett bejelentések objektív, automatizált nyilvántartásának vezetése, valamint ezen nyilvántartás rendszerezése érdekében javasolt ezen dokumentumok kiemelése, továbbá külön fejezet létrehozása a regisztrációs és monitoring kártyák számára.

Ezzel párhuzamosan a törvényhozói kezdeményezés jogával rendelkező szerv a Verkhovna Rada bizottsága elé terjesztheti a javaslatokat a főügyészség feladatainak visszaállítására, amelyek az ukrán állami hatóságok és a helyi önkormányzatok, valamint azok tisztségviselői által az alkotmány és az ukrán törvények betartásának felügyeletére vonatkoznak.

A Szervezési Osztály vezetője, a Titkárság első helyettes vezetője által 2022. november 28-án, 4/1-015-16/4239 szám alatt aláírt hivatalos levél szerint 2014 és 2018 között az Alkotmánybírósághoz a katonák társadalombiztosítási és nyugdíjbiztosítási garanciáival kapcsolatban 2 alkotmányjogi indítvány, 55 alkotmányjogi beadvány és 27 alkotmányjogi panasz érkezett (melléklet G.23).

Az Alkotmánybíróság 2014–2018 között 2 határozatot hozott az alkotmányjogi eljárás megindításáról, 5 határozatot az Alkotmánybíróságtól, valamint 10 határozatot az Alkotmánybíróság kollégiumától az alkotmányjogi eljárás megindításának elutasításáról.

Az Alkotmánybíróság 2014–2018 között visszaküldte a benyújtóknak 48 alkotmányjogi beadványt és 17 alkotmányjogi panaszt, mivel azok nem feleltek meg az Ukrajna törvényei szerinti követelményeknek (melléklet G.23).

Az Alkotmánybíróság 2015. május 13-án hozott 7-рп/2016 számú döntésében az Ukrajna Legfelsőbb Bírósága alkotmányjogi indítványának ügyében hivatalosan értelmezte az «A katonai szolgálatból elbocsátott személyek és egyes más személyek nyugdíjbiztosításáról» szóló ukrán törvény 63. cikkének harmadik bekezdését (melléklet G.23).

Az Alkotmánybíróság az egyik adminisztratív eszköze az ukrán állampolgárok alkotmányos védelmének abban az esetben, ha a jogszabályi aktusok követelményeit helytelenül értelmezik, és az állami hatóságok vagy azok tisztségviselői döntést

hoznak, amely ellentétes az Ukrajna Alkotmányával, törvényeivel vagy a Minisztertanács rendeleteivel.

A 2022. február 11-i keltezésű, az Ukrajna Legfelsőbb Bíróságának ügyvezető elnöke által aláírt 21-72/0/8-22 számú hivatalos levél szerint 2014–2018 között a katonai szolgálatot teljesítő személyek, a HFE (Hadi Fegyveres Erők) tagjai és családtagjaik, valamint a harci cselekményekben részt vevők esetében benyújtott ügyek, beadványok, panaszok és kérelmek a konstitucionális jogaik és állami szervektől vagy tisztségviselőiktől származó szociális garanciáik helyreállítása tárgyában nem külön kategóriaként kerültek nyilvántartásra a statisztikai jelentésekben, ezért az Ukrajna Legfelsőbb Bírósága nem rendelkezik ezzel az adattal (melléklet G.24).

A 2022. november 21-i keltezésű, az Ukrajna Végrehajtó Szolgálatának igazgatója által aláírt 109744/ПІ-ЮР-3180/20.5.2 számú hivatalos levél szerint a kijevi Shevchenkivszkij kerületi állami adminisztráció jogi és magánvállalkozói nyilvántartója 2016. augusztus 5-i 168/01-16 számú értesítése alapján a jogi személyek és vállalkozók egységes nyilvántartásába 2016. augusztus 5-én a 10741110009038918 számú bejegyzés történt, amely a Ukrán Állami Végrehajtó Szolgálat jogi személy megszüntetésének állami nyilvántartásba vételét rögzíti (37471975).

Tehát az eredmények alapján az Ukrajna Állami Végrehajtó Szolgálatának nincs lehetősége információt szolgáltatni arról, hogy bírósági végzés alapján indult-e eljárás az állami szervek vagy tisztségviselőik által a katonai szolgálatot teljesítő személyek, a harci cselekményekben részt vevők és családtagjaik szociális-jogi garanciáinak megsértése miatt (melléklet G.25).

A 2021. december 21-i keltezésű, a HFE Fegyveres Erők Morál- és Pszichológiai Ellátásának Főigazgatóságát ideiglenesen vezető személy által aláírt 354/4/6233 számú hivatalos levélben (melléklet G.26) írásos felsorolás található az Ukrajna «A katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényébe és más jogszabályokba történt módosításokról.

A Fegyveres Erők Morál- és Pszichológiai Ellátásának Főigazgatósága hivatalos levelében nem szerepel a mechanizmus (algoritmus) arra vonatkozóan, hogyan kell a részlegek (intézmények) parancsnokainak értelmezni és alkalmazni az «A katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló ukrán törvény, valamint más jogszabályok előírásait a Fegyveres Erőkben. A hivatalos levél nem említi egyetlen Honvédelmi Miniszteri parancs kiadását sem, ami a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos állami funkciók elégtelen kezelését bizonyítja.

Ugyanakkor léteznek a Honvédelmi Minisztérium normatív aktusai, például: A Honvédelmi Minisztérium 2016. január 19-i 27. számú parancsa «Az útmutató jóváhagyásáról a Fegyveres Erőkben a katonák, a behívott tartalékosok és a családtagjaik, valamint a Honvédelmi Minisztérium dolgozói szociális és jogi védelmének szervezéséről»; A Honvédelmi Minisztérium 2014. december 31-i 937. számú parancsa «Az útmutató jóváhagyásáról a katonai szolgálatból szabadult személyek és családtagjaik szociális juttatásainak biztosításáról a Honvédelmi Minisztériumban»; 2020-as szervezeti-módszertani iránymutatások a Fegyveres Erők morál- és pszichológiai ellátásának szervezésére [155].

Ezzel párhuzamosan a Főigazgatóság 2014–2018 között részt vett az országos, járási és városi katonai parancsnokságok átalakításában a Területi Toborzó- és Szociális Támogató Központokká. A reform fő végrehajtója a vezérkari főnök – a Fegyveres Erők főparancsnoka, valamint a Szárazföldi Erők parancsnoka volt (melléklet G.26). Érdekesség, hogy a katonai parancsnokságok átalakítása a Területi Toborzó- és Szociális Támogató Központokká kudarcot vallott. Ez a téma a jövőben további kutatás tárgyát képezheti.

A szerző véleménye szerint az antiterrorista művelet körülményei között a katonai egységekben kizárólag katonai-szociális tevékenység folyik, amely magában foglalja: a katonák életének és egészségének megőrzését, kulturális és nevelési munkát, a katonai fegyelem betartását, minden típusú pénzbeli juttatás folyósítását, szabadságok biztosítását, orvosi ellátást, valamint jogi tájékoztatást.

A Főkapitány Hivatalának tőkebefektetési főigazgatója által 2023. július 10-én kiadott 1786/93ПІ/7 számú hivatalos levél (melléklet G.28) szerint 2014–2018 között a katonai lakásnyilvántartásban szereplő katonák száma 47 097 fő volt; a folyamatos lakással ellátott katonák száma 2 172 fő; a jogosult lakás megvásárlásáért pénzbeli kompenzációt kapott katonák száma 1 128 fő, a kifizetett kompenzáció összesen 613,6 millió hrivnya volt. Ez a kedvezőtlen helyzet a különleges időszakban Ukrajnában arra utal, hogy az állami tisztviselők képtelenek ellátni az állam szociális védelmi funkcióit a katonák és családtagjaik vonatkozásában.

A negatív helyzet megszüntetésére a katonák lakással való ellátásában a következő javaslatok fogalmazhatók meg: biztosítani kell a nyilvános nyilvántartást a folyamatos lakásra váró katonák számára; a NATO-tagországok jótékonysági forrásainak bevonása a Ukrán Veteránügyi Minisztérium példájára; nemzetközi jótékonysági donorok felkutatása; továbbá a költségvetés tervezésekor előre számításba venni a lakásra vagy pénzbeli kompenzációra vonatkozó szükségleteket, és azokat a költségvetési programokban megvalósítani.

A Nemzetbiztonsági Szolgálat Antiterrorista Központja helyettes vezetője, a főnök-helyettes által 2021. július 23-án kiadott 211-5128-п/150 számú hivatalos levél (melléklet G.29) tájékoztatást ad a jogszabályokról, az antiterrorista művelet szervezéséről, feltételeiről, kezdetéről és lefolytatásáról a Donyecki és Luhanszki régiók területén.

A Szkarpát Megyei Állami Közigazgatás Szociális Védelmi Osztályának igazgatója által aláírt, 2022. október 21-én kelt 38/01-08 számú hivatalos levél (melléklet G.30) szerint 2014–2018 között a következő történt: a Szkarpát Megyei Állami Közigazgatás elnökének 2015. október 8-i, 530 számú rendelete alapján létrehozták a «Központ a harci antiterrorista műveletek résztvevőinek támogatására» nevű intézményt. Az állami földhivatallal (Szkarpát Megyei Állami Földhivatal) kötött fő földgazdálkodási tervezési projektek alapján 5206 engedély került kiadásra földterületek tulajdonjogának megszerzésére (összesen 2305,6762 hektár), míg 1261 személy kérelmét elutasították.

Fontos kiemelni a «Törődés» programban való részvételt is, amely hét civil szervezetet von be, és pénzügyi támogatást nyújt a megyei költségvetésből, ideértve többek között az Ukrán ATO-s Sérült Szövetséget is.

A Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke által aláírt, 2022. október 26-i, 34/01.1-30 számú hivatalos levél (melléklet G.31) szerint 2014 és 2018 között négy szociális-jogi programot hagytak jóvá az Ungvári Gárdonyi Légió katonai egységei számára, valamint a katonák pszichológiai adaptációja érdekében.

A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet igazgatója által aláírt, 2023. május 25-i, 10-73/01 számú hivatalos levél (melléklet G.32) szerint az ukrán fegyveres erők katonáinak 2014–2018 közötti szociális védelmére vonatkozó információk az intézet hatáskörén kívül esnek.

Ugyanakkor a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet az Ukrajna Elnöki Hivatalához tartozó tudományos-munkacsoporti tanácsadó szerv. A Kutatóintézet alapszabályát az Ukrajna Elnökének 2019. október 7-i, 737. számú rendelete hagyta jóvá. A kutatóintézet igazgatójának kinevezése szintén az Ukrajna Elnökének rendelete alapján történik.

A kutatóintézet által végzett tudományos kutatások, valamint az Elnöki Hivatal, a Minisztertanács és más intézmények részére készített elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, a nemzetközi együttműködés végrehajtásáról szóló jelentések, valamint a jogszabály-tervezetekre, programokra, szerződésekre, megállapodásokra, memorandumokra és nemzetközi együttműködési intézkedésekre vonatkozó vélemények alapján megállapítható, hogy a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet az Ukrajna Elnökének döntése alapján teljes mértékben képes kidolgozni és elvégezni a szükséges tudományos számításokat egy új, a NATO szervezeti szabványaihoz (kritériumaihoz) adaptált szociális-jogi modell létrehozására az Ukrajna Fegyveres Erőiben.

A 2021. március 23-i keltezésű, a Litván Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetének Ukrajnában aláírt, (65.3.2) SDR65-161 számú levelében (melléklet G.33) szerepelnek a Litván Köztársaság Honvédelmi

Minisztériumának katonáira vonatkozó, kötelező egészségügyi ellátást és biztosítást magában foglaló szociális garanciákra vonatkozó információk.

Fontos megemlíteni a nyilvánosság és a szociális védelem területén dolgozó szakértők részvételét az Ukrán Legfelsőbb Tanács bizottságaiban, különösen az ukrán parlamenti képviselő, Jurij Sukhevicsh 2017. szeptember 5-i, 04-35/III számú levelére hivatkozva. A levélben arra kérték az Iván Csernyahovszkij Nemzeti Védelmi Egyetemet, hogy a disszertáció szerzőjét küldjék ki a Veteránügyi, Hadműveleti Résztvevők, Antiterrorista Műveletek Résztvevői és Fogyatékkal Élők Ügyekért Felelős Bizottságba, annak érdekében, hogy 2017. szeptember 6-án részt vegyen a következő törvénytervezetek megtárgyalásában: az Ukrajna törvénye «A háborús veteránok státusáról és szociális védelmi garanciáikról» módosításáról szóló, a veteránok földterülettel való biztosítására vonatkozó garanciák (nyilvántartási szám 6605, 2017. szeptember 6.). Az Ukrajna törvénye «A háborús veteránok státusáról és szociális védelmi garanciáikról» módosítására vonatkozó, a veteránok juttatásainak helyreállítását célzó törvénytervezet (nyilvántartási szám 6628, 2017. szeptember 6.). Az Ukrajna törvénye «Bizonyos ukrán jogszabályok módosításáról a fogyatékkal élők szociális védelméről» szóló törvénytervezet (nyilvántartási szám 6710). Minden törvénytervezetet észrevételekkel visszaküldtek egy hónapos átdolgozásra, majd a Veteránügyi, Hadműveleti Résztvevők, Antiterrorista Műveletek Résztvevői és Fogyatékkal Élők Ügyekért Felelős Bizottság ismételten megtárgyalta azokat.

3.3 A ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmére vonatkozó víziók, figyelembe véve a Nord-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) tagállamainak tapasztalatait

Az Ukrajna vezetése 2014 és 2018 között kevés nemzetközi, stratégiai szempontból Ukrajna számára fontos gyakorlatot hajtott végre mind Ukrajna területén, mind annak határain kívül. Folyamatban van az Ukrán Fegyveres Erők szervezeti és állományi struktúrájának NATO-standardokhoz való igazítása. Hadvédelmi tapasztalatokat vesz át az Amerikai Egyesült Államoktól, az Egyesült

Királyságtól, Németországtól, Litvániától, Észtországtól, Lengyelországtól és Kanadától. Ugyanakkor a gyakorlatok és konzultációk során nem fordítanak kellő figyelmet a katonák és családtagjaik szociális védelmének megerősítésére, valamint annak a NATO kritériumaihoz való adaptálására.

Megjegyezhető, hogy 2014–2018 között Ukrajna vezetése nem tudott továbblépni a NATO-struktúrákba való integráció következő szakaszára; Ukrajna a NATO-val szemben stratégiai partnerségi szinten maradt, azaz az integráció első szakaszán – a tanácsadás nyújtásának szakaszán – állt.

Ugyanakkor Ukrajna rendkívüli helyzete – amelyet a részleges mozgósítás a Köztársasági Elnök Ukrajna általi rendelete szerint, valamint az Azonosított Területeken, Donyeck és Luhanszk megyék területén végrehajtott Antiterrorista Művelet váltott ki – szükségessé teszi Ukrajna számára a Római Statútum Nemzetközi Büntetőbíróság általi ratifikációját, azzal a céllal, hogy elítéljék az Orosz Föderáció Ukrajna területén elkövetett bűncselekményeit.

A NATO-tagállamokban a katonai személyzet szociális védelmének tapasztalatainak és erőfeszítéseinek irányait mélyebb megértés céljából a továbbiakban a dolgozatban áttekintjük a katonai-szociális munka modelljét az Amerikai Egyesült Államok, a Német Szövetségi Köztársaság, Lengyelország és az Egyesült Királyság katonai irányítási szerveiben.

Az Amerikai Egyesült Államok

Az Amerikai Egyesült Államok Fegyveres Erői az ország legfelsőbb katonai-politikai vezetésének hivatalos, pártoktól és politikai befolyástól független eszközét képezik. A katonáknak tilos politikai pártokban vagy szervezetekben való részvétel.

Ugyanakkor a katonák szociális munkájának és erkölcsi-pszichológiai felkészítésének meglévő rendszere rendkívül hatékonyan működik, mivel a katonák és családtagjaik erkölcsi, pszichológiai és anyagi szükségleteinek figyelembevételén alapul.

Az Egyesült Államokban a katonák szociális és jogi garanciáinak megerősítése állami politikai prioritássá vált. Jelenleg az Amerikai Egyesült Államok Fegyveres

Erőinek szervezeti struktúrájában nincs egységes, kizárólagosan a katonák és családtagjaik szociális védelmének megszervezéséért felelős szerv.

A katonai-szociális munkát végző szervek fő célja az Amerikai Egyesült Államok Fegyveres Erőiben az, hogy a katonát mint állampolgárt, hazafit és hivatásos harcost formálják és fejlesszék, aki folyamatosan törekszik önfejlesztésre és szakmai tökéletesedésre. Cserébe az állam teljes körű szociális garanciapakkot biztosít számára, amely a szolgálatban állók és családtagjaik jólétét hivatott garantálni.

Különösen a katonai-szociális munka megszervezéséért a felelősség minden szintű parancsnokra hárul. Ugyanakkor a Fegyveres Erőkben a szociális és jogi kérdések megoldására létrehoztak és működtetnek szociális egységeket, szolgálatokat, központokat, osztályokat és csoportokat, amelyek irányítását a Harckészültségi és Személyzeti Ügyekért felelős védelmi miniszter segédjének hivatala végzi — részben a közönségkapcsolatokért felelős szervezetekkel, valamint a katonai lelkészek (káplánok) intézményével együttműködve.

Ezen szervek hatáskörébe tartozik számos olyan szociális és jogi program megvalósítása, amelyek célja a katonák jólétének és erkölcsi-pszichológiai állapotának javítása, nevezetesen:

szociológiai és pszichológiai kutatások végzése a Fegyveres Erőkben;

szociális és jogi programok kidolgozása a katonák és családtagjaik szociális garanciáinak megerősítésére;

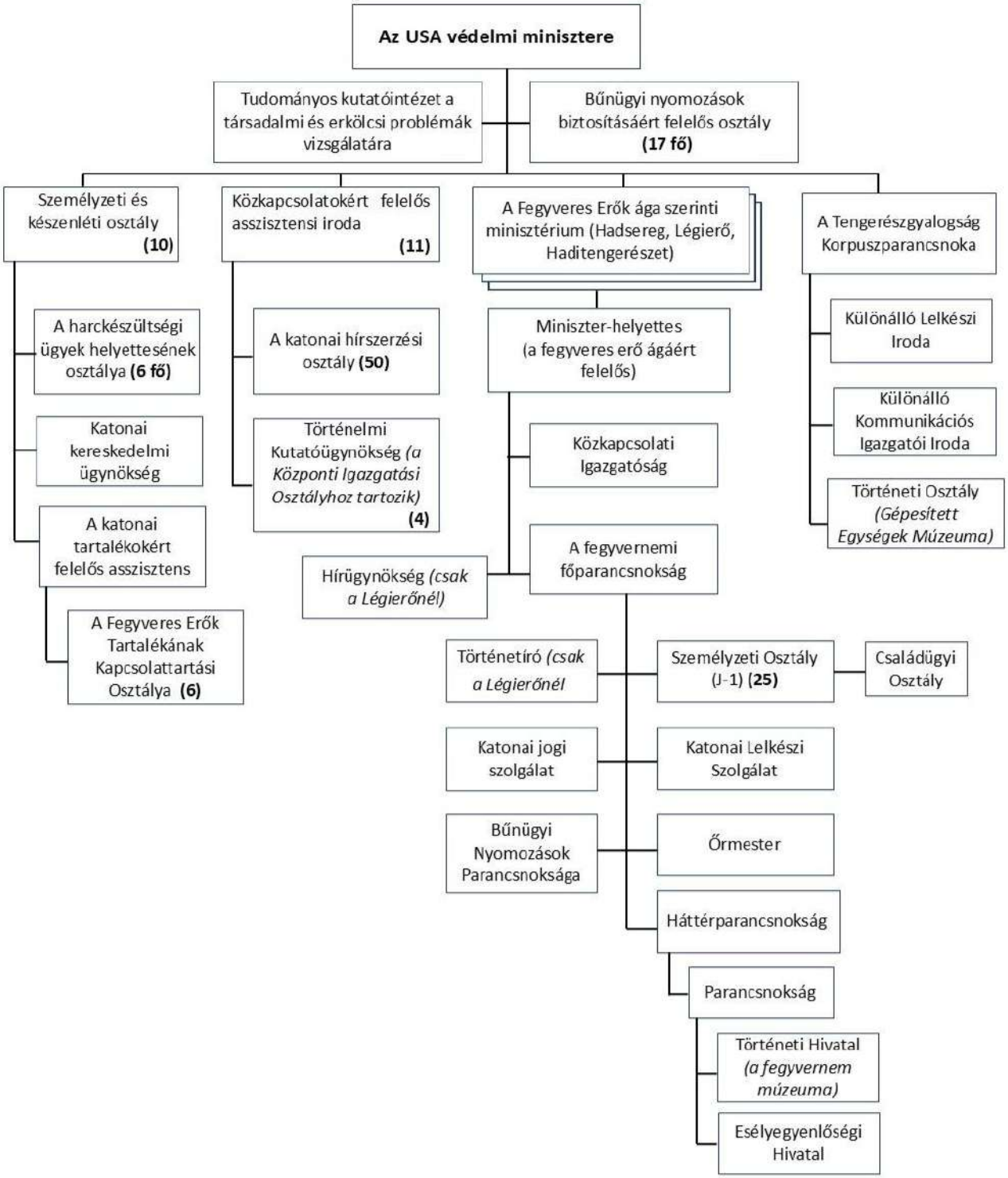
a katonai-szociális programok fejlesztése, mint például: «Egyenlő lehetőségek», «Erkölcsi örökség», «Személyes fejlődés», «Életszínvonal» stb.;

a katonák és családtagjaik szociális és lakhatási ellátásával kapcsolatos feladatok megoldása.

A katonák mindennapi tevékenységében nagy szerepet játszanak a katonai lelkészek (káplánok), akik a parancsnokok és a különböző szintű törzsek mellett szociológus-tanácsadói szerepet töltenek be. Feladatuk a katonák példamutató magatartásának biztosítása, valamint erkölcsi és pszichológiai tehermentesítésük elősegítése. A vallási szertartások mellett a katonai káplánok előadásokat tartanak az

aktuális eseményekről, katonai-hazafias nevelést folytatnak, aktívan részt vesznek a katonai közösségekben és családjaikban felmerülő belső és családi konfliktusok megoldásában. Emellett segítik a katonai egységek parancsnokait a kockázati csoportokba tartozó katonák azonosításában. Az Egyesült Államok Védelmi Minisztériumának hivatalos tisztviselői a katonai-szociális munka általános rendszerében a 3.4. ábrán láthatók.

A fentiek alapján megjegyzendő, hogy a katonai-szociális munka rendszerében kiemelt szerepet játszik a személyi állományért és harckészültségért felelős védelmi miniszter első helyettese, aki a védelmi miniszter és helyettese fő tanácsadója a katonai erő alkalmazásával kapcsolatos kérdésekben. Feladatköre magában foglalja: a harci és mozgósítási készenlétet, a nemzeti gárdát és a tartalékosokat, az élet- és egészségvédelem biztosítását, a csapatok kiképzését, a katonák szociális és jogi szükségleteit, a morális-pszichológiai állapotot, a jólét és életkörülmények javítását, az egészségügyi és rehabilitációs programok tervezését, a toborzás megszervezését, a nemek közötti egyenlőség (férfi és női katonák számára egyenlő lehetőségek) biztosítását, a kitüntetések rendszerét, a katonai fegyelem betartását, valamint a katonák és családtagjaik életminőségének javítását, szociális programok, rekreációs és pszichológiai támogatás fejlesztését.

3.4. ábra – Az Egyesült Államok Védelmi Minisztériumának tisztviselői a katonai-szociális munka átfogó rendszerében

(forrás: a szerző saját munkája)

A Honvédelmi Minisztérium fő jogi tanácsadója felelős a honvédelmi miniszter minden katonai-jogi kérdésben történő tanácsadásáért; a „Tájékoztatáshoz való szabadságról szóló törvény” alapján működő fellebbviteli bizottságoknál benyújtott minden helyreigazítás és fellebbezés koordinálásáért; valamint a Honvédelmi Minisztérium szervezeti egységeiben szolgáló katonák számára nyújtott jogi tanácsadásért a jogi ügyvitel szabványai szerint.

Feladatai közé tartozik továbbá a jogi tárgyalások irányítása és lebonyolítása, a Honvédelmi Minisztérium fő jogi és szociális kérdéseinek tevékenységi irányainak meghatározása, a minisztérium álláspontjának kidolgozása a specifikus jogi hiányosságok, ellentmondások és problémák tekintetében, valamint a minisztériumon belül felmerülő nézeteltérések és viták rendezése. Emellett részt vesz a honvédelmi miniszter által folytatott valamennyi nemzetközi tárgyalás jogi tanácsadásában, és egyben a Honvédelmi Minisztérium Jogi Főosztályának vezetője is.

Elemezzük az Egyesült Államok Fegyveres Erőinek pénzügyi juttatási rendszerének és pótlékainak egyes aspektusait.

Amennyiben a katona lemond az étkezésről a katonai egység területén, helyette pénzbeli kártérítést kap, amely a közkatonák esetében 224 dollár, a tisztek esetében pedig 325 dollár.

Ezenkívül, ha a katona lakást bérel, lakhatási támogatásban részesül, amelynek összege 810 dollártól kezdődik.

A szakmai tevékenységért és a szolgálattal járó veszélyes körülményekért a katonák pénzügyi kompenzációt is kapnak.

Emellett a harci műveletekben való részvételért az Egyesült Államok Fegyveres Erőinek tagjai akár havi 600 dollár pótlékban is részesülhetnek.

Ez a 600 dolláros összeg 250 dolláros alapkifizetést, 100 dolláros frontszolgálati pótlékot, valamint 250 dolláros családtól való távolléti kártérítést tartalmaz.

A katonák illetménye a szolgálati idő hosszától is függ. Az egyéves szolgálati idővel rendelkező közkatona minimális havi alapilletménye, bármiféle pótlék nélkül, megközelítőleg 1500 amerikai dollár.

Az Amerikai Egyesült Államok Fegyveres Erőiben a tizedesek (szerzsánsok) alapilletménye 1800 dollártól kezdődik. Fontos megjegyezni, hogy az amerikai hadseregben a szerzsánsi rendfokozatok jól kidolgozott rendszere működik, és a szerzsánsi pálya – amelynek képviselői közvetlenül felelősek az alegységek katonáinak harci kiképzéséért, fegyelméért és szociális jólétéért – teljes mértékben egyenértékű az officeri karrierrel. Tíz év szolgálati idő után a szerzsánsok havi 4500 dollár körüli összeget kereshetnek, húsz év szolgálatot követően mintegy 5100 dollárt, míg negyven év szolgálati idővel akár 6950 dolláros havi illetményt is kaphatnak.

A tiszteket illetően az Egyesült Államok Fegyveres Erőiben az alapilletmény körülbelül 4000 dollártól indul, és elérheti a havi 18 000 dollárt is [362].

A Német Szövetségi Köztársaság

A Német Szövetségi Köztársaságban a katonai-szociális munka, valamint a politikai, morális és pszichológiai nevelés, az állampolgári és patrióta nevelés, továbbá az információs-propagandisztikus és kulturális-oktatási tevékenységek az illetékes szociális egységek és az egyház feladatai közé tartoznak.

A katonai-szociális munka általános irányítását a Szövetségi Védelmi Minisztérium (Bundesministerium der Verteidigung) minisztere látja el.

A német fegyveres erők szociális munka, egyház és személyzeti apparátusa összesen körülbelül 660 tisztből, 130 katonai-szociális munkáért és személyzeti ügyekért felelős tisztből, valamint több mint 160 tisztből és altisztből áll, akik a személyzet és a nyilvánosság felé irányuló tevékenységeket végzik.

A katonák vallásszabadságának biztosításában a mindennapi életben az egyház tölti be a spirituális és vallási szerepet. A német katonai egységekben a vallási folyamatok általános irányítását a katonai káplánok látják el, akiknek létszáma mintegy 160 fő.

A Német Szövetségi Köztársaság fegyveres erőiben a katonai egységek jogi tanácsadói (konzultánsai) látják el a jogi biztosítást. Ők a parancsnokok jogi (katonai-fegyelmi) ügyekben nyújtott segítői. A német fegyveres erőkben több mint 120

parancsnoki tanácsadó szolgál a hadosztály szinttől felfelé, valamint körülbelül 50 polgári jogi oktató, akik a katonai oktatási intézményekben dolgoznak.

Ezzel párhuzamosan a konzultánsok az ügyészi feladatokat is ellátják a büntetőügyekben. A legmagasabb fegyelmi-bírósági fórumok Németországban az első fokú fegyelmi bíróságok (összesen kettő), amelyek független igazságszolgáltatási szervek. Bármelyik német katonának joga van hozzájuk panasszal vagy javaslattal fordulni. Fontos, hogy a bírósági fórumok kizárólag a Szövetségi törvénynek felelnek, és nem alávetettek a parancsnoknak.

A Német Szövetségi Köztársaság fegyveres erőiben működik katonai-jogi szakmai szakszervezet is, amely más állami intézmények mellett kizárólag a katonák szociális védelmével foglalkozik.

A Szövetségi Köztársaság legmagasabb katonai-politikai vezetése jelentős figyelmet fordít a katonák anyagi ösztönzésére, különösen a szociális-jogi garanciák és a szociális védelem biztosítása terén.

A Német Szövetségi Köztársaság fő jogi normái, amelyek szabályozzák a katonák és családtagjaik szociális-jogi és pénzügyi-gazdasági biztosítását (szociális védelmét), a következők:

a) A Német Szövetségi Köztársaság Alkotmánya;

b) A Szövetségi Törvény a Katonák Státuszáról;

c) A Szövetségi Törvény az Állami Alkalmazottak Juttatásairól;

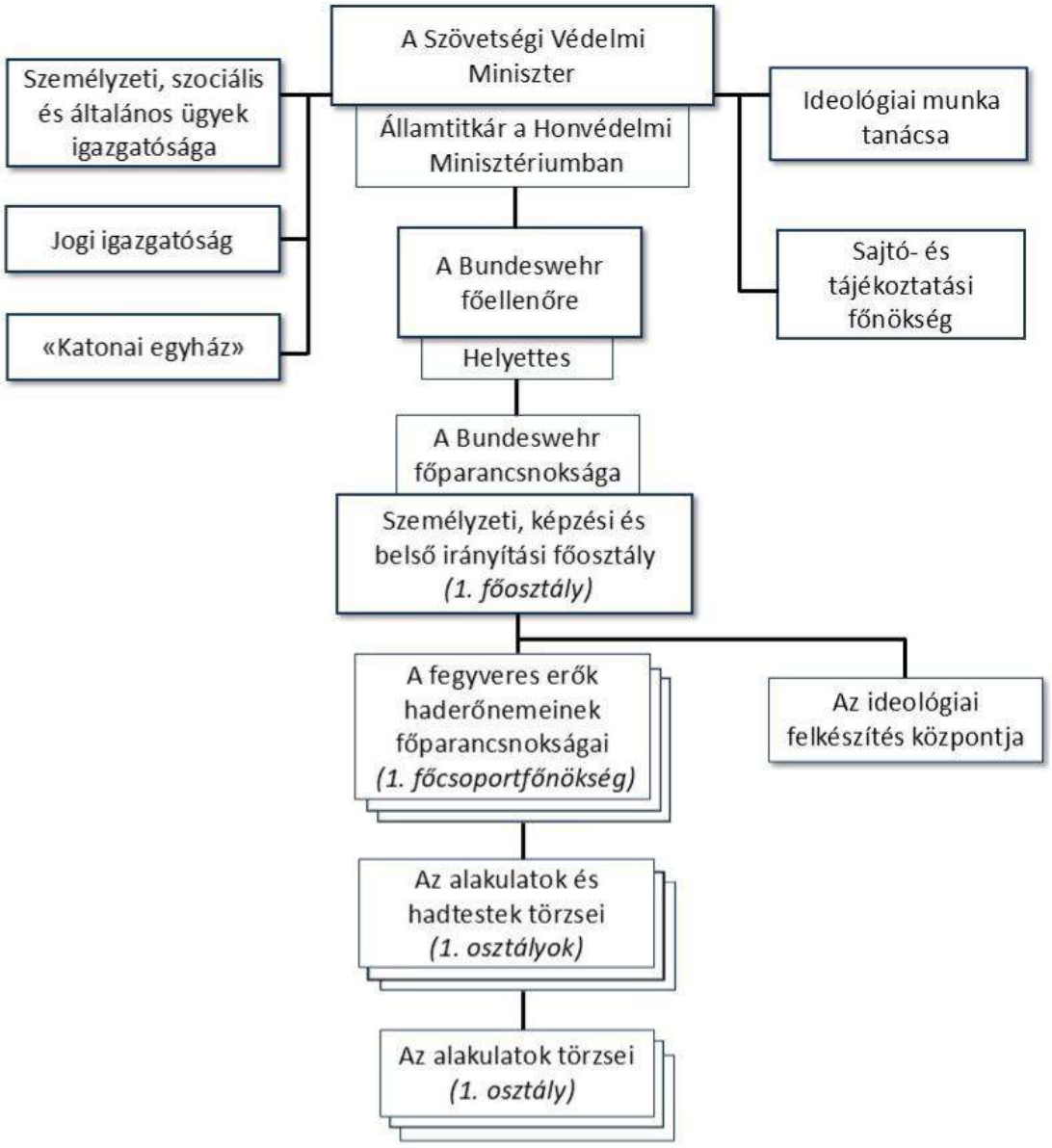
d) A Szövetségi Program «Országos Tevékenység»; valamint számos egyéb jogszabály és utasítás, amelyek a katonák és családtagjaik számára nyújtott juttatások mechanizmusát (algoritmusát) szabályozzák.

Ezzel párhuzamosan fontos szerepet játszik a politikai-stratégiai láncban, amely összekapcsolja a társadalmat, a katonai vezetést és a Német Szövetségi Köztársaság parlamentjét, a «Bundeswehr Szakszervezet».

A Bundeswehr Szakszervezet fő erőfeszítéseit a szociális-jogi munka, a katonák szociális védelme, a fizetésük, a kötelező biztosításuk és a katonák valamint családtagjaik lakhatási és életkörülményeinek javítása területére összpontosítja.

A szakszervezet vezetőségének és tagságának részét a katonák alkotják, akiket szavazással választanak, függetlenül katonai rangjuktól vagy beosztásuktól.

A Német Szövetségi Köztársaság fegyveres erőiben működő katonai-szociális munka rendszerét a 3.5. ábra szemlélteti.

3.5. ábra – A katonai-szociális munka rendszere a Német Szövetségi Köztársaság Fegyveres Erőiben

(forrás: a szerző által kidolgozva)

A Német Szövetségi Köztársaság Fegyveres Erőiben szolgáló katonák javadalmazása a katonai rangtól és a szolgálati idő hosszától függ. Így az egyszerű katonák keresete elérheti a 2,8 ezer dollárt (2,7 ezer eurót), a szakaszvezetők – 3,5

ezer dollárt (3,4 ezer eurót), a hadnagyok – 4 ezer dollárt (3,9 ezer eurót). Egy német ezredes fizetése akár 8 ezer dollár is lehet, egy tábornoké pedig közel 14 ezer dollár (13,9 ezer euró).

Ezen felül a katonák különféle pótlékokat is kapnak. A havi családi pótlék egy gyermek után 125 dollár (120 euró), két gyermek esetén 250 dollár (240 euró), három gyermek után 565 dollár (550 euró), négy gyermek esetén 880 dollár (870 euró), és minden további gyermek után 132 dollár (125 euró).

Ezeken túlmenően létezik egy külön rendszer az egyes pótlékokra a túlórák, kiküldetések, ejtőernyős ugrások, hosszú katonai gyakorlatok és a harci övezetben való tartózkodás esetén, ahol az élet és az egészség veszélyben van; ezek a pótlékok elérhetik a napi 120 dollárt (115 eurót) [335].

A Lengyel Köztársaság

A Lengyel Hadsereg katonai-szociális munkájának szervezeti struktúrájába a következő elemek tartoznak: a katonai-politikai stratégiai irányítási szint a Honvédelmi Minisztérium központi apparátusa. A Lengyel Köztársaság Honvédelmi Minisztériumának Szociális Munka, Nevelés és Honvédelmi Tudatosság Propagálása Osztálya. Az osztály a Közösségi Ügyekért felelős Állami Államtitkár irányítása alatt működik, és létszáma 63 fő, ebből 36 katona és 27 civil munkatárs.

Az osztály négy részlegből áll:

a) Munkaszervezési és társadalmi együttműködési részleg;

b) Társadalmi elemzések és szociális-nevelési megelőzés részleg;

c) Kulturális és oktatási részleg;

d) Honvédelmi tudatosság és nemzeti nevelés részleg.

Az operatív szint a fegyvernemek és az alárendelt egységek, egészen a zászlóalj szintig a következőkből áll:

a) Szociális-nevelési munkarészlegek és szekciók;

b) G-1 – toborzási és személyzeti ügyek kezelése (Fegyvernemek parancsnokságai);

c) G-1 – toborzási és személyzeti ügyek részlege a hadtestek és a szárazföldi és légvédelmi körzetek, valamint a légierő-haderőtestek esetében;

d) S-1 – toborzási és személyzeti ügyek részlege a szárazföldi hadosztályok, brigádok és a légierő-légvédelmi erők, valamint a haditengerészet flottái esetében;

e) S-1 – toborzási és személyzeti ügyek szektor a dandárok és zászlóaljak szintjén.

1997-ben a Lengyel Hadsereg szervezeti és állományi struktúrájába bevezettek 110 pszichológus-tanácsadó pozíciót a zászlóaljparancsnokok számára a pszichoprevenció területén, valamint 7 koordinátori állást ezen a szinten a fegyvernemek és a hadtestek szintjén.

A szóban forgó szakemberek fő feladata a katonák pszichológiai felkészítése a harci és szolgálati kötelezettségek teljesítésére, valamint pszichológiai támogatás nyújtása stresszes helyzetekben.

Ezen felül ezek a szakemberek segítik az újonnan bevonult katonákat a katonai szolgálatba való beilleszkedésben, és megelőzik a kábítószer- és alkoholfüggőség kialakulását.

A Lengyel Hadseregben a szakmai-pszichológiai kiválasztás problémáit a Társadalmi Elemzések és Nevelési Prevenció Részleg kezelése keretében a Honvédelmi Nevelés és Propaganda Minisztériumában oldják meg.

A társadalmi-nevelési terület részlegének feladatai a következők:

A pszichoprevenciós tevékenységek koordinálása és felügyelete a Lengyel Hadseregben, különös tekintettel a pszichoprevenciós koordinátorok és tanácsadók képzésének tervezésére és megszervezésére, valamint a katonai-szociális és pszichológiai segítségnyújtás biztosítására válsághelyzetekben;

Szociálpszichológiai kutatások, elemzések végzése, valamint a szociális és pszichoprevenciós tevékenységekkel kapcsolatos statisztikák vezetése.

Ami a katonák pszichológiai kiválasztását illeti, a szociálpszichológiai rendszerben 44 katonai pszichológiai kabinet működik, amelyek ellenőrzik a katonai felsőoktatási intézmények jelöltjeit, valamint azokat a katonákat, akik szolgálatot

teljesítenek alegység-parancsnoki, gépkocsivezetői vagy rádiótelefonos beosztásokban.

A Lengyel Köztársaság Hadseregében a szociális és nevelési munka feladatai a következők:

A lengyel nemzeti katonai hagyományok terjesztésének szervezése a Hadseregben, beleértve a harci zászlók átadását a katonai egységeknek és azok szimbolikájának kidolgozását;

Szociális és oktató-nevelő munka a lengyel katonai történelem és a Hadsereg hagyományainak alapjain;

Pszichoprevenciós felügyelet a veszélyeztetett csoportokba tartozó katonák pszichológiai állapotának ellenőrzésére;

Humanitárius képzés végzése;

A katonai fegyelem magas szintjének fenntartása a Hadseregben [359].

A Lengyel Köztársaság honvédelmére és nevelésére vonatkozó jogszabályok a következők:

Lengyel Köztársaság törvénye (1991. október 25.): «A kulturális tevékenység szervezéséről és végrehajtásáról»;

Lengyel Köztársaság Honvédelmi Minisztere 149/MON számú döntése (1996. szeptember 21.): «A polgári nevelés tartalmának, formáinak és módszereinek meghatározásáról a Lengyel Hadseregben»;

Honvédelmi Miniszter 6/MNO számú rendelete (1999. február 26.): «A kulturális-nevelési munka alapelveiről».

A gyakorlat azt mutatta, hogy a lengyel katonai környezetben a NATO TG-2701 célkitűzésének megvalósítása során a minden katonai vezetési szerv szociális-nevelési egységeinek G-1 és S-1 struktúrába történő beillesztése károsnak bizonyult. Ennek következményeként a nevelési munkát végző tisztek elszakadtak a személyi állománytól, és létszámuk csökkent, mivel alacsonyabb beosztási szintjük miatt más munkakörökbe kerültek át.

A katonai vezetési szervek elkezdték rögzíteni a katonák fegyelmének éles romlását minden kategóriában. Ugyanakkor megfigyelték a kábítószer- és alkoholfogyasztás előfordulását a laktanyákban.

A Lengyel Köztársaság Nemzetvédelmi Minisztere szerint jelenleg vizsgálják a katonai szociális és nevelési struktúrák G–1 és S–1 alól történő kivonásának lehetőségét, és folyamatban van külön katonai szervezetek létrehozásának előkészítése a katonai-szociális és nevelési munka számára.

Tehát az Egyesült Államok Fegyveres Erőinek, valamint a Német Szövetségi Köztársaság és Lengyelország katonai-szociális munkaszervezeteinek feladatait és struktúráját elemző vizsgálat alapján a szerző a következő következtetésekre jutott:

A létrehozott katonai-szociális munkarendszer feladata, hogy a katonák mindennapi tevékenységei során, valamint a harci műveletek körülményei között a szociális, jogi, pszichológiai, egészségügyi, kulturális, oktatási és spirituális tevékenységek szinte teljes körét lefedje;

A meglévő katonai-szociális munkarendszer összekapcsolja az ország felső politikai vezetését az egyes katonákkal nem kormányzati szervezetek és szakszervezetek révén. A parancsnokok munkájában hiányosságként jelentkezik, hogy nincs kinevezett helyettes a nevelési feladatokért (pszichológus tiszt), ugyanakkor létrehoztak olyan struktúrákat, amelyek tanácsadással és ajánlásokkal támogatják a katonák és családtagjaik szociális és jogi biztosítását;

A katonai-szociális munkarendszer, valamint a katonák és családtagjaik morál-pszichológiai támogatása, a hatékony anyagi ösztönző rendszerrel és a megfelelő szolgálati feltételek kialakításával együtt pozitív feltételeket teremt az összes katonai kategória minőségi paramétereinek javítására, valamint a fegyveres erők presztízsének növelésére;

Az Egyesült Államok és a Német Szövetségi Köztársaság fegyveres erőiben a katonai-szociális munka jól szabályozott, gyakorlati jellegű, és elsősorban a katonák szükségleteinek kielégítésére irányul. Ez biztosítja a magas morál-pszichológiai állapotot, amelyből következik a katonák hatékony harci felkészültsége modern

hadműveletek végrehajtására bármilyen körülmények között, a pénzügyi ösztönzés és a családtagok számára biztosított szociális csomag révén.

A NATO-tagországokban bevezetett katonák szociális védelme és támogatása aktuális kérdéseinek és jó gyakorlati példáinak további vizsgálata során érdemes kiemelni, hogy az Egyesült Királyságban a katonák szociális védelmének erősítése szempontjából fontos terület a 2G.5 program, amely a személyzet **szociális támogatására és megtartására** (Military Retention) irányul. A NATO «Recruiting and Retention of Military Personnel» összefoglaló jelentésében hangsúlyozzák, hogy a fegyveres erők szolgálatának teljes biztosítása érdekében elengedhetetlen a személyzet átfogó támogatása annak érdekében, hogy a meglévő szakembereket a szolgálatban tartsák: egyrészt elősegítve szakmai fejlődésüket, másrészt minimalizálva a professzionális állomány elvándorlását a fegyveres erőkből [354].

A NATO összefoglaló jelentésének anyagai szerint, amelyek a katonák szerződésmeghosszabbítási döntéseire ható tényezőket vizsgálják, az első helyen a társadalmi tényezők szerepeltek. A szolgálatot elhagyó tisztek körében végzett felmérés, amelyet a Személyzeti és Képzési Politikai Igazgatóság (DP&T pol) készített, több okot emelt ki arra vonatkozóan, miért döntöttek a tisztek a szolgálat elhagyása mellett. Ezek között szerepel a családi élet stabilitása, a családdal való együttlét lehetősége, valamint a civil szektorban történő elhelyezkedés lehetőségei.

A Légierő kontextusában például megállapították, hogy a tapasztalt pilóták iránti kereslet növekszik a kereskedelmi szektorban, ami kiemelten fontossá teszi a személyzet megtartását a Fegyveres Erőkben. A fizetések és a civil életmód vonzóbbak a légiközlekedési iparban. Ott nagyobb a stabilitás, valamint lehetőség nyílik több repülésre, mivel nem kell földi feladatokat ellátni. A képességek átválthatósága is komoly problémákat okoz a pilóták megtartásában. A Védelmi Stratégiai Felülvizsgálat (SDR) teljes képzési programot ígér az NVQ alapján, azonban ezek a képesítések civil jellegűek, nem katonaiak, ami bizonyos mértékig felkészíti a katonákat az életre a katonai szervezeten kívül.

Ahogyan a jelentés a katonák szociális igényeinek kielégítésére vonatkozó prioritásokról kiemeli, rendkívül fontos a ***munka és a magánélet közötti egyensúly:***

«Az emberek szeretnének időt tanulásra, időt a családra és időt saját magukra. Egyre több fiatal hangsúlyozza, hogy a családi és társadalmi élet kiemelkedően fontos számukra. Ha sikerül elérniük ezt az egyensúlyt a munka és a magánélet között, nagyobb valószínűséggel maradnak pozíciójukban».

A következő prioritás a ***szakmai fejlődés.*** A magas szintű képzés, oktatás és karrierépítés lehetőségeinek biztosítása a Királyi Haditengerészet ajánlata a mérnöki tisztek személyzetének megtartásának növelése érdekében. Az a tudat, hogy a fegyveres erők a legjobb munkaadó, önmagában motivációt jelent a szolgálat folytatására. Ugyanakkor a rendszer hatékonyságához szükséges a műszaki fejlődés meglétének tudatosítása a személyzet körében.

Egy másik prioritás, amelyet a Szövetség jelentésében kiemeltek, a **jobb fizetés és a szociális-jóléti feltételek** biztosítása. A Királyi Haditengerészet törekszik arra, hogy javítsa a munkakörnyezet és a lakhatási, szociális környezet minőségét az egyének számára. Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy számos oka lehet annak, ha valaki elhagyja a fegyveres erőket, és a fizetés vagy a lakhatási feltételek egyszerű javítása nem jelenti automatikusan a személyzet megtartását. A jelentés több területen javasolt intézkedéseket, többek között: fizetésemelés, a minimálbér szintjének meghatározása, képzési lehetőségek biztosítása, a nem szabványos típusú szerződések alkalmazása, valamint a férfiak és nők közötti egyenlő esélyek biztosítása.

A személyzeti megtartás pénzügyi kezdeményezése. A LINKUP a Brit Királyi Légierő által bevezetett pilotprogram volt, amely a személyzet anyagi ösztönzésére és megtartására irányult. A program célja az volt, hogy visszatérítse a pilótáknak a légitársasági pilótaengedély (ATPL) megszerzésével kapcsolatos költségeket, vagy azok megfelelőjét, cserébe a szolgálat vállalásáért legalább a 38/16 pontig (vagyis harmincnyolc éves korig, vagy tizenhat év szolgálati időig, attól függően, melyik következik be előbb). Ez azt jelentette, hogy a pilóták akár £10,000 visszatérítést is kaphattak az engedély megszerzésével kapcsolatos kiadások levonása után. A vizsgálat megállapította, hogy a legfontosabb befolyásoló tényezők az alábbiak voltak: életminőség, repülési lehetőségek, fizetés és prémiumok, munkával való elégedettség, stabilitás.

Szintén fontos személyzeti megtartási eszközök voltak a kívánt szolgálati helyre történő kinevezés és a szolgálati előmenetel lehetőségei. A személyzeti megtartás pénzügyi kezdeményezése (Financial Retention Initiative – FRI) szintén egy olyan program volt, amely a személyzet anyagi ösztönzésének növelését célozta. A programot minden pilótának biztosították azon a ponton, vagy azt követően, amikor elérték a nyugdíjkorhatárt, amelyet vagy tizenhat év szolgálati idő után, vagy harmincnyolc éves korban határoztak meg, az alapján, hogy melyik következik be előbb [354; C 95–96].

Hollandia

Minden katonai szolgálatot teljesítő személy a holland fegyveres erőknél a közös katonai kiképzéssel kezdi karrierjét. A szárazföldi csapatok szerződéses állománya, amely létszámban kétszer nagyobb, mint a légierő és a haditengerészet, a katonai kiképzést négy speciális kiképző zászlóaljban végzi. Ezt követően a katonák további, ágazati vagy szakmai-specifikus képzésben vesznek részt.

A Recruiting and Retention of Military Personnel kutatás kimutatta, hogy a szerződéses katonák saját akaratukból hagyják el a szolgálatot több okból. A leggyakrabban említett okok a következők voltak: «a katonai szolgálat feltételei nem megfelelőek számomra» (46%) – a fegyveres erőket elhagyó katonák körében; «haza vágyódás» (28%); «a háztartási problémák megoldatlansága otthon» (24%); «elégtelen anyagi juttatás» (24%). Fontos hangsúlyozni, hogy a jelentés eredményei alapján jelentős különbségek figyelhetők meg a férfiak és nők között. A nők gyakrabban említették az «egészségügyi okokat» (27% a 14%-hoz képest) és a „fizikai megterhelést” (29% a 12%-hoz képest).

Az elemzés rámutatott, hogy a szerződés meghosszabbításáról való lemondások több okklaszterre bonthatók, ami lehetővé teszi konkrét intézkedések megtételét bizonyos katonai csoportok számára, ideértve: elégtelen anyagi juttatás, nehéz fizikai terhelés, kiegyensúlyozatlan munkarend, a szakmai fejlődéshez szükséges képzési programok nehézségei [354].

A kutatás egyértelműen kimutatta, hogy a katonák elégedetlenek voltak anyagi juttatásaikkal és a szociális csomaggal. Ez a csomag meglehetősen vonzatatlan volt a civil munkaerőpiac viszonylatában. A probléma megoldása érdekében komplex intézkedéscsomagot vezettek be a személyi állomány anyagi juttatásainak növelésére.

Ezeknek az intézkedéseknek köszönhetően a szerződés meghosszabbításáról való lemondások aránya a feléről egyharmadra csökkent. A fizetés értékelése most már a legtöbbek számára elfogadhatónak számít, bár ez az életkortól függött. A tizenhét- és tizennyolc éves fiúk és lányok pozitívabban vélekedtek a fizetésükről, mint a 19–21 éves társaik. Emellett a katonák azon aránya, akik úgy vélték, hogy a fegyveres erőkön kívül többet kereshetnének, kissé csökkent 74%-ról 68%-ra [354; C 63].

A NATO-tagországok tapasztalatainak további elemzése során fontos megjegyezni, hogy 2014–2019 között maga a Szövetség is jelentős változásokon ment keresztül. A hadseregek modernebbé és professzionálisabbá váltak, ugyanakkor egyes NATO-tagországok fegyveres erőinek létszáma csökkent. Például az európai hadseregek többségében (néhány kivételtől eltekintve) megszűnt a kötelező sorkatonai szolgálat. Azonban ez az átállás a besorozásról a kizárólag önkéntesekből álló hadseregre (AVF) problémákat okoz a katonák toborzásában és megtartásában. A toborzás és a megtartás komoly kihívássá vált az európai hadseregek számára, mivel a fegyveres erőknek a dinamikus munkaerőpiacon kell versenyezniük a munkaerőért [355].

A 2018-ban, az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) megrendelésére készült «Európa képességigényeinek kutatása 2035-re és azután» című tanulmány szerint a jövőbeni konfliktusok minden fizikai területen (föld, levegő, tenger és űr) és virtuális térben (kibertér) zajlanak majd. Emellett a sűrűn lakott területeken a konfliktusok száma várhatóan növekedni fog a fokozódó urbanizáció következtében. A támadások különböző kritikus infrastruktúrákat érintenek majd, beleértve a pénzügyi intézményeket és szervezeteket, ami kockázatot jelenthet a katonák anyagi és szociális ellátására nézve.

Ebben az összefüggésben a tanulmány néhány alapelvet ismertet, amelyek meghatározzák majd az ellátórendszerekhez való megközelítést, valamint a NATO-tagországok fegyveres erőinek személyzetével szembeni elvárásokat.

Az első alapelv ***az állóképesség. Az állóképesség*** a fegyveres erők ellátórendszerének, valamint az egyes katonák ellenálló képességének mértékét jelenti a különböző kihívásokkal és fenyegetésekkel szemben. Minden katonának szüksége van ellenálló képességre, mind fizikai, mind erkölcsi értelemben. A személyzet állóképességét és ellenálló képességét a szakmai felkészítés során alakítják ki, míg a rendszer állóképessége a képességek megszerzésének és a változásokhoz való alkalmazkodásnak az eredménye.

A következő alapelv a ***fegyelem és az igazságos rend***. Ez az alapelv azt jelenti, hogy a tevékenységet megfelelően kell megszervezni, és mindig a pozitív gyakorlatokra kell támaszkodni. Az egyes katonák számára ez azt jelenti, hogy a kötelezettségek teljesülnek – mind a katona részéről a katonai szervezet felé, mind a szervezet részéről a katona felé –, ami biztonságérzetet biztosít a jövőre nézve. Az átfogó katonai ellátás szempontjából ez az alapelv az erőforrások igazságos elosztását, az egyenlő jogokat és lehetőségeket, valamint a felelősség igazságos megosztását jelenti.

Egy másik kulcsfontosságú alapelv a ***katonák tisztelete.*** Minden katona egyedi külső jegyekkel és személyes sajátosságokkal rendelkezik, és mindannyian megérdemlik a tiszteletteljes bánásmódot a társadalom és a katonai vezetés részéről. A mások iránti tisztelet bizalom alapja, amelynek fenn kell állnia a katonák között, a katonai szervezet felé, valamint a katonai szervezet részéről a katonák felé. Ezzel párhuzamosan a katonáknak tiszteletben kell tartaniuk a társadalom más tagjait, beleértve a civileket, az ellátottakat, valamint az ellenség fogságába esett katonákat, és velük méltóságteljesen kell bánniuk.

A következő alapelv a ***becsületesség.*** Ez a rendszer nyitottságát, átláthatóságát, valamint a katona önmaga és más katonák felé tanúsított őszinteségét jelenti. Más szóval, ez a korrupcióval szembeni nulltoleranciát, valamint mindenféle csalás és visszaélés elleni fellépést foglalja magában. Ha a rendszerből vagy annak részét

képező személyből hiányzik a becsületesség, senki sem bízhat benne, és ennek következtében az egész katonai szervezet kára származik.

Egy másik, régóta a hadseregben rendkívül fontos alapelv a ***hűség és pártatlanság***. Ez azt jelenti, hogy el kell utasítani a sztereotípiákat, határozottan támogatni kell a hadsereget és a bajtársakat. Az alapelv megköveteli, hogy gondoskodjunk a katonai szervezetről, saját alegységünkről és kollégáinkról, valamint segítséget nyújtsunk minden katonai kategória igényeinek figyelembevételével. Ugyanakkor ez nem jelenti más katonák törvénytelen vagy jogszerűtlen cselekményeinek eltitkolását, mert ez a becsületesség és a morális állóképesség hiányát jelentené.

Végül, de nem kevésbé fontos alapelv az ***erőfeszítések összehangolása.*** A hadsereg egy nagy csapat elkötelezett és motivált emberből áll, és a csapat csak akkor lehet hatékony, ha mindenki teljes mértékben elvégzi a maga részét, a csapatot és a küldetést saját szükségletei elé helyezve, miközben megbízik egymásban [355].

NATO-ajánlások a személyzet szociális ellátására a NATO-tagországokban.

1. *Lakhatás és elérhető lakáskörülmények*

A brit Védelmi Minisztérium 2014-es jelentése megállapította, hogy a szolgálatot teljesítők egyik legfontosabb vágya a saját otthon, egy olyan hely, amely valódi otthont jelent, nem pedig ideiglenes lakhatást. A katonák általában házat szeretnének vásárolni, hogy családot alapítsanak, és állandó otthont biztosítsanak családjuk számára. A katonák a jelzáloghitelhez szükséges befizetések és díjak elérhetetlenségét tartják a legnagyobb akadálynak az ingatlanszerzés útján. Néhányan jelezték, hogy az alacsony fizetés miatt nem tudnak elegendő megtakarítást összegyűjteni a kezdőrészletre [350].

Az egyik módja annak, hogy segítsék a katonákat, a kamatmentes kölcsön biztosítása azoknak a férfiaknak és nőknek a hadseregben, akik házat szeretnének vásárolni. Még egy kis összegű kölcsön is hasznos lehet a kezdőrészlet és egyéb költségek, például ügyvédi díjak és ingatlanügynöki jutalékok fedezésére. Egy adott állam védelmi minisztériuma költségvetést biztosíthat ezen kölcsönök

finanszírozására. A pénzügyi segítségnyújtáson túl a katonai szervezet támogathatja személyzetét azzal is, hogy információt nyújt az ingatlanpiacról és a házvásárlás folyamatáról, mivel nem minden katona érzi úgy, hogy e téren megfelelő ismeretekkel rendelkezik [350].

Az Egyesült Királyság hasonló programot vezetett be «Támogatás a katonák lakhatásának biztosításához» néven, 200 millió font költségvetéssel. A program lehetővé teszi a katonák számára, hogy fizetésük akár 50%-át kamatmentesen kölcsönvegyék első otthonuk megvásárlásához vagy lakhatásuk biztosításához szolgálatuk ideje alatt. A kölcsön igénybevételéhez a katonáknak elegendő szolgálati idővel kell rendelkezniük, több mint hat hónappal az igénylés határideje előtt, és meg kell felelniük az egészségügyi követelményeknek [349].

2. Szolgálati lakás

Az Szövetség ajánlásaiban azt is kiemelték, hogy a katonai személyzet számára elérhető vagy ingyenes lakhatás biztosítása nagy jelentőséggel bír. A szolgálati lakás ingyenes vagy kedvezményes áron történő felajánlása lehetővé teszi a különböző körülmények biztosítását, ellensúlyozza a magas mobilitást, és eszközként szolgál a személyzet toborzására és megtartására. Egyes katonák szerint az elérhető szolgálati lakás a legfontosabb tényező a katonaságnál végzett munka során, sőt alapvető jellemzője annak a munkának, amely visszatartja őket attól, hogy máshol keressenek állást.

3. A partnerek munkaerő-felvétele

A partnerek munkaerő-felvétele gyakran szerepelt a fegyveres erők tagjai által említett fontos tényezőként a döntéshozatalukban, mivel sok katona házas vagy tartós kapcsolatban él. Ezért a hadseregbe lépésről vagy a szolgálatban maradásról szóló döntés nem egyéni, hanem inkább családi jellegű. A gyakori áthelyezések távoli állomásokra jelentős feszültséget okozhatnak a katonák családjában, és lényegesen megnehezíthetik a partnerek karrierútját.

Általában a katonáknak kétévente vagy háromévente más-más szolgálati helyre kell költözniük, és a partnereiknek gyakran velük kell költözniük. A kutatások kimutatták, hogy ezek a gyakori költözések negatívan befolyásolják a partnerek

lehetőségét arra, hogy a választott szakterületen dolgozzanak, hosszú távú karriert építsenek, és olyan fizetést kapjanak, amely megfelel a tapasztalatuknak. Sőt, a katonák partnerei gyakrabban munkanélküliek vagy részmunkaidőben dolgoznak, mint polgári kollégáik [339]. Az Egyesült Királyságban a dolgozó katonai partnerek körülbelül fele úgy érezte, hogy a munkája nem felel meg a képesítésének és tapasztalatának. Ezek a katonai partnerek gyakrabban dolgoztak ügyfélszolgálati, oktatási és adminisztratív pozíciókban. Nagyon kevés partner töltött be vezetői vagy magasabb szakmai pozíciót [350].

Ezért fontos elősegíteni a partnerek munkaerő-felvételét és támogatni a katonák családjainak jólétét, mivel a partnerek munkaerő-felvétele gyakran kulcsfontosságú tényező a fegyveres erők személyzetének megtartása és toborzása szempontjából.

A katonák családjainak támogatása a partnerek munkaerő-felvételében többféleképpen valósítható meg. Például az országok kormányai elősegíthetik a partnerek foglalkoztatását a katonai és a magánszférában. Ezeknek a munkaköröknek egy része kizárólag a katonai partnerek számára lehet elérhető, vagy bizonyos százalékát a katonai partnereknek kell biztosítani.

Hasznos lehet egy online portál létrehozása karrierlehetőségekkel a katonai partnerek számára, amely a munkakörök megtalálását célozza [339]. Ezen kívül a kormányok növelhetik az oktatáshoz való hozzáférést; meghatározhatják az akadémiai végzettségre, engedélyekre vagy szakmai akkreditációra vonatkozó követelményeket a szakmai céljaikhoz kapcsolódóan; segíthetik a jelentkezési és felvételi folyamatot; támogatást nyújthatnak a munkára való felkészüléshez, és előmozdíthatják azokat a szakmai kapcsolatokat, amelyek segíthetik a katonák házastársait a karrierjükben [339].

4. Fizetés és pénzügyi ösztönzés

Sok ember hagyja el a katonai szolgálatot, mert vonzóbb foglalkoztatási lehetőségeket talál máshol. Ez különösen érvényes a magasan képzett személyzetre, mint például a pilótákra, informatikai (IT) szakemberekre, technikusokra és diszpécserekre.

Ahhoz, hogy vonzzák és megtartsák a magasan képzett személyzetet, a fegyveres erők különféle pénzügyi ösztönzőket alkalmazhatnak. A NATO jelentése szerint ezeket a kérdéseket Belgiumban több fizetési intézkedéssel oldották meg. Például az IT-szakemberek jelentős pénzbeli bónuszt kaptak, hogy a szolgálatban maradjanak. Azonban nehézségek adódtak az IT-szakemberek azonosításában, akik jogosultak voltak a bónuszra, mivel nem mindannyian rendelkeztek megfelelő végzettséggel. Mások IT-szakemberektől tanultak, de már nem dolgoztak ezen a területen.

Lehetséges megoldásként csak azoknak az IT-szakembereknek nyújtani megtartási bónuszt, akik ténylegesen ezen a területen dolgoznak, a megfelelő végzettséggel vagy anélkül, mivel ez vonzhat új szakembereket és megtarthatja a meglévőket. Fontos azonban figyelembe venni ezen bónuszok gazdasági ésszerűségét és megfelelőségét a munkavállalók kompetenciaszintjének [351].

Összességében a teljes katonai személyzet fizetésének emelése jelentősen javíthatja a toborzást és a megtartást a fegyveres erőkben, mivel a katonai fizetések gyakran túl alacsonyak ahhoz, hogy versenyezzenek a magánszektorral. A Deloitte vállalat Belgium védelmi minisztériuma számára végzett tanulmánya szerint a közkatonák korábban havi 331 €-val kevesebbet kerestek, mint az átlagos újonnan kinevezett rendőrök. Most a katonák fizetését a rendőrökével azonos szintre emelték [341]. Azonban más európai országokban a katonai fizetések továbbra is nagyon alacsonyak. Például Spanyolországban a katonák havi 1000–1150 €-t keresnek, ami kissé meghaladja a minimálbért [338]. A javaslatokban azt is kiemelték, hogy a pénzügyi kezdeményezések hatékonyabbak lennének a katonák pályafutásának különböző szakaszaiban, különösen a kezdeti időszakokban, valamint fontos élethelyzetekben, például családalapításkor vagy amikor a gyermekek iskolába kezdenek járni [350].

5. *A nemi sokszínűség az Ukrajnai Fegyveres Erőkben*

A haderő megtartásának és toborzásának javítása érdekében fontos figyelembe venni a nők bevonását a fegyveres erőkbe. Bár a nők a lakosság felét teszik ki, Európa hadseregeiben csak a 6–20%-ot, a NATO egyesített fegyveres erőiben pedig

12%-ot képviselnek (NATO, 2019). A nők különös figyelemben részesítése kulcsfontosságú a katonák toborzásának és megtartásának javításához, mivel eltérő igényeik és vágyakozásaik vannak a férfi katonákhoz képest. A szakemberek bevonásának előnyein túl a nők számának növelése a hadseregben jobb tükröződést biztosít annak a közösségnek, amelyet képvisel. A nagyobb sokszínűség a fegyveres erőkben kulcsfontosságú az egészséges kapcsolat fenntartásához a hadsereg és a civil társadalom között.

6. Rugalmasság a gyermekes családok támogatására

A szülői szabadság és a gyermekgondozást megkönnyítő különleges feltételek szintén hatékony stratégiák a katonák családjainak megtartása érdekében. A rugalmas szülői szabadság lehetővé teszi, hogy a szabadságot a gyermek születésétől vagy örökbefogadásától számított 52 héten belül bármikor igénybe lehessen venni, vagy akár hosszabb ideig, mind a férfi, mind a női katonák esetében [361]. Az, hogy mindkét szülő saját kívánsága szerint kaphat szülői szabadságot, nagyobb rugalmasságot biztosít az újdonsült szülőknek. Ez különösen hasznos lehet azokban a családokban, ahol mindkét partner a fegyveres erőknél dolgozik. A hosszabb szülői szabadság megkönnyíti a családok számára, hogy otthon maradó gyermekeikkel időt töltsenek a családdal. Ezenkívül a szülői szabadság figyelembevétele az előmeneteli számításoknál elengedhetetlen a nők szakmai fejlődése szempontjából, mivel ők gyakran a kiskorú gyermekek elsődleges gondozói [363].

7. A katonák gyermekgondozási programjai

A gyermekgondozás tekintetében azoknak a szülőknek, akik a katonai szolgálatban dolgoznak, sok katona panaszkodott a rendelkezésre álló gyermekintézmények hiányára a szolgálati helyeken [350]. A katonai egységekben elérhető gyermekintézmények megnyitása enyhítheti ezeket a problémákat a családok számára. Különösen a nagyobb laktanyákban szükséges óvodák létrehozása a katonák gyermekeit nevelő családok támogatására. Mivel a katonák változó és kiszámíthatatlan munkarendben dolgoznak, fontos, hogy a gyermekintézmények éjjel-nappal hozzáférhetők legyenek, és kedvezményes díjakat kínáljanak, ha a gyermekfelügyelet igénye meghaladja a 24 órát [361].

Az elemzés és a NATO-tagállamok tapasztalatainak és megközelítéseinek alapján javasolunk ***egy elv-rendszert***, amelyre a ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmi rendszere az euroatlanti integráció körülményei között kell, hogy épüljön. A meghatározott alapelvek között szerepel: ***a szilárdság elve, a katonák iránti tisztelet elve, az igazságosság, pártatlanság, tisztesség elvei, valamint az erőfeszítések összefogásának elve a személyzet átfogó támogatása és a katonák szociális védelmének javítása érdekében.***

A javasolt szerzői modell kiegészítő elemzése mellett javasoljuk kidolgozni az ukrán védelmi erők katonáinak szociális védelmi rendszerének megvalósítási folyamatát, nevezetesen:

1. Intézményi irány: a szociális védelmi programok végrehajtásában részt vevő főbb szereplők meghatározása különböző szinteken (a helyi közösségektől a nemzeti és nemzetközi szintig), annak érdekében, hogy javítsák a különböző hatósági szereplők koordinációját és biztosítsák a hatékonyabb irányítási vertikális működését a szociális védelmi rendszerben.

2. Jogi-normatív irány: a kormányzati és helyi önkormányzati szervek funkcióinak végrehajtására és jogi szabályozására irányul, amelyek kidolgozzák és végrehajtják a katonák szociális védelmi programjait, valamint felelősek a vonatkozó jogszabályok módosításáért az ukrán védelmi erők katonáinak szociális védelmének biztosítása érdekében.

3. Anyagi-technikai irány: a katonák szociális védelmi rendszerében felhasznált anyagi-technikai erőforrások átlátható és nyílt nyomon követésének megszervezésére irányul. Az átláthatóság és a folyamatok nyilvánossága – legyen szó költségvetési forrásokról, önkéntes adományokról vagy különösen a nemzetközi partnereinktől érkező segítségről – és ezeknek a szociális védelmi prioritásokra történő irányítása elősegítheti a finanszírozási források bővítését és a bizalmon alapuló szociális partnerség fejlődését.

4. Gyakorlati-kommunikatív irány: egy aktív, működő információs és kommunikációs hálózat fejlesztésére irányul, amely széles körű állami, helyi önkormányzati, civil aktivista, nemzeti és nemzetközi szakértői, bloggerek és média

képviselői bevonását célozza a katonák szociális védelmének aktuális problémáinak és lehetséges megoldásainak megvitatására. A szerző szerint éppen az aktuális problémák és szükségletek nyilvános bemutatása, nem pedig elhallgatása, elősegíti a polgári társadalom és az állam figyelmének növelését ezeknek a kérdéseknek a megoldása iránt, ami végső soron a szociális védelmi rendszer egészének működésének optimalizálásához vezet.

3.fejezet következtetései

A kutatás alapján összegezték a katonák szociális védelmének folyamatára és rendszerére vonatkozó tudományos-gyakorlati megközelítéseket, és javasolták a «Ukrajna védelmi erőinek katonái szociális védelmi rendszere» fogalom szerzői meghatározását, amelyet a szerző a következőként értelmez: az állami hatóságok, a helyi önkormányzatok és a civil társadalom közös tevékenysége a hatályos jogszabályok által biztosított jogok, szabadságok, kedvezmények és szociális garanciák megvalósítása érdekében, a katonai szolgálati kötelezettségek teljesítésével összefüggésben.

A Katonai Erők és Ukrajna védelmi erőinek katonai szociális védelmi rendszerének átalakulási folyamata elemzéséhez a szerző kidolgozta a katonák szociális védelmének komplex elemzési modelljét, és meghatározta annak strukturális összetevőit. A modell tartalmazza a célkomponenst, amely meghatározza a katonák szociális védelmének célját és alapelveit; a tartalmi komponenst, amely a szociális védelem irányait és eszközeit foglalja magában; valamint a folyamatkomponenst, amely meghatározza a szociális védelem alanyait és tárgyait, valamint a fejlődés irányát.

A javasolt modell szerint meg kell jegyezni, hogy a katonák szociális védelmének ***célja*** az ukrán védelmi erők állománya és családtagjaik átfogó biztosítása, amely kompenzálja azokat a korlátozásokat, amelyeket a katonákra vonatkozó hatályos jogszabályok és a szolgálati feltételek előírnak, és amelyek kifejezetten erre a személycsoportjára jellemzőek.

Az elemzett NATO-tagországok tapasztalataira és megközelítéseire alapozva javasoljuk az ***alapelvek*** rendszerét, amelyre az ukrán fegyveres erők katonáinak szociális védelmi rendszere az euróatlanti integráció keretei között épüljön. A meghatározott alapelvek között szerepel: az állóképesség alapelve, a katonák iránti tisztelet alapelve, az igazságosság, pártatlanság, becsületesség és az erőfeszítések együttműködésének alapelve a személyzet átfogó támogatása és a katonák szociális védelmének javítása érdekében.

Az elemzés alapján, a funkcionális szempontokat figyelembe véve, a katonák szociális védelmének biztosításában az ukrajnai hatályos jogszabályoknak megfelelően a dolgozatban 22 törvényhozási, végrehajtó és igazságügyi hatóság, valamint a civil társadalmat képviselő szervezetek kerültek meghatározásra.

Az anyagi ellátás rendszerének aktualizálása szempontjából a disszertáns kétféle célt határoz meg: egyéni és csoportos célokat. Ennek megfelelően az egyéni célok közé tartoznak az egyes katonák, harctéri résztvevők, tartalékosok és katonai kötelezettek. A csoportos célok közé a disszertáns szerint a katona családtagjai, közösségi szervezetek, veteránszövetségek és egyéb társulások tartoznak.

Az elvégzett kutatás alapján a katonák és családtagjaik szociális védelmének ***irányai*** a következők: anyagi támogatás a katonák és családtagjaik számára; szociális támogatás a katonák és családtagjaik számára; pszichológiai támogatás a katonák és családtagjaik számára; jogi támogatás a katonák és családtagjaik számára. A szerző által meghatározott irányok megvalósíthatók az állami hatóságok, a civil társadalom és a közösségi szervezetek támogatásával, vagy a katonák közösségi környezetének segítségével.

A szerző által meghatározott katonák szociális védelmének irányai szerint meghatároztuk a szociális védelem biztosításának általános ***eszközeit,*** amelyek gyakorlati eszköztárat jelentenek, és amelyek aktualizálhatók a cél elérése érdekében: Finanszírozás – pénzbeli, tárgyi, egészségügyi, élelmezési biztosítás, biztosítás, nyugdíjjuttatások stb; Fizikai, mentális és pszichés egészség védelme – kezelés, szanatóriumi és üdülési szolgáltatások, dekompressziós, rehabilitációs és adaptációs intézkedések, lelki gondozás; Szociális programok – kedvezmények, kulturális és

művészeti programok, szabadidős tevékenységek szervezése, átképzés, szociális kíséret, munkavállalási segítség; Jogi védelem – jogi tanácsadás, érdekképviselet, közvetlen kapcsolatot biztosító forródrótok stb.

A modell alapján vizsgáltuk az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszerének kialakulását 2014–2018 között. A tudományos kutatás megállapította, hogy a «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről szóló» ukrán törvénybe 2014–2018 között bevezetett változtatások összességében pozitívak voltak, bár időben némileg késve kerültek bevezetésre. Ezek a változások lehetővé tették a katonák és családtagjaik számára az alábbi szociális és jogi garanciák biztosítását: minden típusú szabadság (beleértve a rendkívüli jogi állapot idején igénybe vehető szabadságokat); szerződések megkötése; felmentés; hitelezés; a családtagok számára történő pénzbeli juttatások biztosítása; a katonák gyermekei számára a katonai és fizikai képzést nyújtó oktatási intézményekbe való belépés; lakhatás megőrzése és a lakhatás elmaradása miatti pénzbeli kártérítés; ingyenes pszichológiai és orvosi-pszichiátriai rehabilitáció az ATO résztvevői számára; katonák kiküldetése az állami szervekhez; a pénzbeli juttatások rendje és mértéke; havi kiegészítő juttatások; egyszeri pénzbeli segély kérdései; a pénzbeli juttatások indexálása; kedvezmények biztosítása büntető-végrehajtási intézkedések (katona elítélése) esetén; élelmezési és tárgyi ellátás egyes kérdései; bizonyos katonakategóriák társadalmi-jogi státuszának meghatározása. Emellett a jogalkotó a társadalmi-jogi státuszt megadta az Ukrajna Állami Különleges Kapcsolati és Információvédelmi Szolgálatának munkatársai számára is.

A 2014–2018 közötti változtatások eredményeként azonban néhány probléma a katonák szociális garanciáinak állami biztosítása terén továbbra sem oldódott meg. Megállapítást nyert, hogy a szolgálati időre és a pihenőidőre vonatkozó jogi norma a Donyec és Luhanszk régiók területén végrehajtott Antiterrorista Művelet idején jogilag nem volt meghatározva. Így például a jogalkotó lehetővé tette a katonák számára, hogy családi vagy más méltányolandó okból legfeljebb 10 nap szabadságot vegyenek igénybe a pénzbeli juttatás megtartásával, ugyanakkor ezt a jogot a katonai

egység parancsnoka gyakorolta, pozitív vagy negatív döntést hozva a katona kérelme alapján. Ezáltal a jogalkotó korlátozta a katona szabadsághoz való jogát.

Negatív jelenségként, amint azt korábban említettük, a «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről szóló» ukrán törvény 22. cikkének hatályon kívül helyezését kell említeni, amely a katonák számára jogi garanciákat biztosított a törvény végrehajtása és betartása tekintetében az állami szervek és azok tisztviselői részéről. Napjainkig ezek a hatáskörök továbbra sem egyértelműen meghatározottak, ami lehetővé teszi az ukrán állami szervek számára, hogy saját belátásuk szerint hozzanak döntéseket.

A kutatás mellékleteiben bemutatott, a törvényhozás, a végrehajtó hatalom és az igazságszolgáltatás szerveihez intézett számos beadvány eredményei alapján a szerző arra a következtetésre jutott, hogy összességében a 2014–2018. években a katonák és családtagjaik szociális védelmi rendszere nem felelt teljes mértékben az ukrán társadalom igényeinek.

Ennek oka Ukrajna szociális védelmi jogszabályainak hiányossága (nem adaptált volta) a katonák, családtagjaik és egyes más személyek tekintetében a részleges mozgósítás és az antiterrorista műveletek során alkalmazott különleges időszak feltételei között; a törvények végrehajtására vonatkozó egyértelmű mechanizmus (eljárás algoritmus) hiánya az állami és szolgálati személyek részéről; valamint a költségvetési programok tervezésekor és a finanszírozás során felmerülő hiányosságok a különleges időszakban Ukrajnában.

Például az Ukrajna Állami Szolgálata a háborús veteránok és az antiterrorista műveletek résztvevőinek ügyében egyáltalán nem rendelkezett éves költségvetéssel a harci cselekmények résztvevőinek, a háborús fogyatékossággal élőknek és családtagjaiknak nyújtott szociális védelem biztosítására; a rendelkezésre álló pénzeszközök csak a személyzet fenntartására, korlátozott nemzetközi és hazai események lebonyolítására, valamint propagandamateriálok kiadására voltak elegendőek.

Ugyanakkor az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma, amelynek nyilvántartásában 2018-ban 354 977 harci cselekmények résztvevője szerepelt,

anyagi támogatást mindössze 274 személy számára nyújtott összesen 141 395 ezer hrivnya értékben. Így egy főre jutó pénzbeli támogatás összege 516 hrivnya volt. A szerző véleménye szerint ez az összeg megsértette a harci cselekmények résztvevőinek becsületét és méltóságát. A szerző szerint ez az összeg nem indokolt az állam részéről, mivel a katona életét és egészségét kockáztatva hajtotta végre a harci (speciális) feladatokat az antiterrorista művelet során.

2014–2018 között a katonák, akik lakásnyilvántartásban szerepeltek, száma 47 097 volt; a folyamatos lakhatással biztosított katonák száma 2 172; a megfelelő lakóingatlanért pénzbeli kompenzációt kapott katonák száma 1 128; a kifizetett kompenzáció teljes összege 613,6 millió hrivnya volt. Tehát ez a negatív helyzet a különleges időszak feltételei között Ukrajnában rámutat az állami tisztviselők képtelenségére a katonák és családtagjaik szociális védelmének ellátására.

A szerző javaslatokat fogalmazott meg a katonák lakhatási helyzetének javítására, nevezetesen: nyitott nyilvántartás biztosítása az állandó lakhatásra várók számára; az Ukrajna Veteránügyi Minisztérium példáján keresztül a NATO-országok jótékonysági forrásainak bevonása, nemzetközi jótékonysági donorok keresése; ugyanakkor a költségvetési tervezés során a lakhatás vagy annak kompenzációja iránti szükséglet kiszámítása és a megvalósítás tervezése a költségvetési programokban.

A katonák szociális védelmének helyzetének mélyebb megértése érdekében a vizsgált időszakban a világ más országaiban a szerző elemezte az Amerikai Egyesült Államok, a Német Szövetségi Köztársaság és Lengyelország fegyveres erőinek katonai-szociális munka feladatait és szervezeti felépítését. Az elemzés eredményei alapján a következő következtetések vonhatók le:

A létrehozott katonai-szociális munkarendszer feladata a katonák mindennapi tevékenysége során, valamint harci körülmények között a szociális, jogi, pszichológiai, egészségügyi, kulturális-nevelési és lelki tevékenység szinte minden területének lefedése;

A meglévő katonai-szociális munkarendszerek összekapcsolják az ország felső politikai vezetését az egyes katonákkal nem kormányzati szervezetek és egyesületek

révén. A parancsnok és a katonák közötti munka hiányossága, hogy nincs kinevezve nevelési munkáért felelős helyettes (pszichológus tiszt), ugyanakkor létrejöttek olyan struktúrák, amelyek tanácsadási és javaslattételi formákat biztosítanak a katonák és családtagjaik szociális és jogi ellátásával kapcsolatban;

A katonai-szociális munka rendszere a katonák és családtagjaik ellátását összekapcsolja a hatékony anyagi ösztönző rendszerrel és a megfelelő szolgálati feltételek kialakításával, ami pozitív feltételeket teremt a katonák életminőségének javítására, valamint növeli a fegyveres erők presztízsét;

Az Amerikai Egyesült Államok és a Német Szövetségi Köztársaság fegyveres erőiben a katonai-szociális munka erősen gyakorlatorientált, és elsősorban a katonák valós igényeinek kielégítésére irányul, ami a magas morális és pszichológiai állapot, valamint a katonák modern harci felkészültségi szintjének biztosítékát jelenti, mindezt a pénzügyi motiváció és a katonák családtagjainak nyújtott szociális csomag révén.

A szerző áttekintette a NATO által a tagországok személyzetének szociális ellátására vonatkozó általános ajánlásait is. Ezen ajánlásokat figyelembe kell venni a Fegyveres Erők Ukrajna katonáinak szociális védelmi rendszerének hatékonyabb kialakítása során az euroatlanti integráció kontextusában.

KÖVETKEZTETÉSEK

A disszertációban megoldották a *tudományos feladatot,* amely magában foglalta az Ukrán Fegyveres Erők katonai személyzetének szociális védelmi rendszerének kialakulásának átfogó katonai-tudományos elemzését 2014 és 2018 között, valamint az Ukrán Fegyveres Erők katonai személyzetének szociális védelméhez kapcsolódó megközelítések genezisének vizsgálatát az euroatlanti integráció kontextusában.

Az Ukrán Fegyveres Erők katonai személyzetének szociális védelmére irányuló ukrán állampolitika történeti irodalmának, forrásbázisának és kutatási módszertanának elemzése, valamint a 2014–2018 közötti időszakra vonatkozó kutatások rendszerezése lehetővé teszi a következtetés levonását a téma fragmentált kutatottságáról a tudósok részéről és az átfogó történettudományi vizsgálat hiányáról. A rendelkezésre álló tudományos irodalom a 2014–2018 közötti időszak katonai személyzetének szociális védelmével kapcsolatban mennyiségileg csekély, tartalmilag pedig kevéssé reprezentatív.

A kutatás eredményeként megállapítást nyert, hogy nem eléggé feltárt kérdések a következők: az ukrán állampolitika sajátosságai és következményei a katonai személyzet és családtagjaik szociális védelmében; a katonai személyzet anyagi biztosítási rendszerének állami reformjának fő irányai; a megfelelő feltételek megteremtésének folyamata a katonák vallási igényeinek kielégítésére és a hatékony katonai lelkészi intézmény bevezetésére; a katonák kezelése és rehabilitációja szanatóriumokban; a katonák és családtagjaik szociális-professzionális adaptációjának fejlesztése. A kutatók figyelmén kívül maradt az a kérdés is, hogy a katonák szociális védelmének szintje miként befolyásolja moráljukat, pszichológiai állapotukat, valamint a katonai egységek összhangját és harcképességét.

A kutatás eredményei alapján összegzésre kerültek a tudományos-gyakorlati megközelítések a katonai személyzet szociális védelmének folyamatáról és rendszeréről, és javaslatot tettünk a «Ukrajna védelmi erőinek katonai személyzete szociális védelmi rendszere» fogalmának szerzői meghatározására, amely a szerző

szerint a közigazgatási szervek, a helyi önkormányzatok és a civil társadalom közös tevékenységét jelenti a hatályos jogszabályok által előírt jogok, szabadságok, kedvezmények és szociális garanciák megvalósítása érdekében, összefüggésben a katonák szolgálati kötelezettségeinek teljesítésével.

A végzett elemzés eredményei alapján megállapítható, hogy a katonai személyzet szociális védelme és az Ukrajna más állampolgári kategóriáinak szociális védelme közötti különbség elsősorban abban rejlik, hogy a katonák a hazájuk védelmére vonatkozó alkotmányos kötelezettségeik teljesítése során számos alkotmányos joguk és szabadságuk korlátozásának vannak kitéve. Szolgálati tevékenységük sajátosságai miatt a katonáknak nincs más finanszírozási forrásuk, és nincsenek biztosítva megfelelő életkörülményeik, ezért különleges szociális védelmi intézkedések megvalósítására van szükség a fizikai, pszichológiai és mentális egészségük negatív hatásainak minimalizálása, valamint a társadalmi kockázatok csökkentése érdekében.

A katonai személyzet szociális védelmi rendszerének átalakulási folyamatainak elemzésére a szerző kidolgozta a katonai személyzet szociális védelmének komplex elemzési modelljét, és meghatározta annak szerkezeti elemeit. A modell tartalmazza a célorientált komponenst, amely meghatározza a katonák szociális védelmének célját és elveit; a tartalmi komponenst, amely magában foglalja a szociális védelem irányait és eszközeit; valamint a folyamat-komponenst, amely meghatározza a szociális védelem alanyait, tárgyait és fejlődési irányát.

A javasolt modell alapján meg kell jegyezni, hogy a katonák szociális védelmének ***célja*** az Ukrajna védelmi erőinek állománya és családtagjaik teljes körű biztosítása, amely kompenzálja azokat a korlátozásokat, amelyeket a hatályos jogszabályok előírnak a katonák számára, valamint a szolgálati feltételeket, amelyek e kategóriára jellemzőek.

Az elemzés és a NATO-tagországok katonai szociális védelmi gyakorlatának áttekintése alapján javasolták a ***principiumok*** rendszerét, amelyre az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmi rendszere az euroatlanti integráció körülményei között épülnie kell. A meghatározott elvek között szerepel: a szilárdság

elve, a katonák iránti tisztelet elve, az igazságosság, pártatlanság, tisztesség elvei, valamint az erőfeszítések egyesítésének elve a személyzet teljes körű támogatása és a katonák szociális védelmének javítása érdekében.

A funkcionális szempontok elemzése alapján a munkában az ukrán jogszabályoknak megfelelően a katonák szociális védelmének biztosításában részt vevő alanyokként 22 törvényhozó, végrehajtó és bírói hatóságot, valamint a civil társadalmat képviselő szervezeteket határoztak meg.

Azok az objektumok, amelyekre a katonák anyagi ellátási rendszerének aktualizálása irányul, a disszertáció szerzője szerint egyéni és csoportos objektumokra oszthatók. Az egyéni objektumok közé tartoznak az egyes katonák, harci résztvevők, tartalékosok és a katonai kötelezettek. A csoportos objektumok közé tartoznak a katona családtagjai, közösségi egyesületek, szervezetek, veteránszövetségek stb.

A végzett kutatás alapján a katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítása ***irányai*** a következők: anyagi támogatás a katonák és családtagjaik számára; szociális támogatás a katonák és családtagjaik számára; pszichológiai támogatás a katonák és családtagjaik számára; jogi támogatás a katonák és családtagjaik számára. A szerző által meghatározott irányok megvalósíthatók az állami hatóságok, a civil társadalom és a közösségi szervezetek közreműködésével, vagy a katonai közösség támogatásával.

A szerző által meghatározott irányok alapján a katonák szociális védelmének biztosítására szolgáló ***eszközök*** általános listáját állítottuk össze, amely a gyakorlati eszköztárat jelzi, és amely a cél elérése érdekében aktiválható:

finanszírozás (pénzbeli, tárgyi, egészségügyi, élelmezési biztosítás, biztosítás, nyugdíjfizetések stb.);

a fizikai, pszichikai és mentális egészség védelme (kezelés, szanatóriumi-üdülési szolgáltatások, dekompressziós, rehabilitációs és adaptációs intézkedések, lelki gondozás);

szociális programok (kedvezmények, kulturális-művészeti programok, szabadidős szervezés, átképzés, szociális kíséret, foglalkoztatási támogatás);

jogi védelem (jogi tanácsadás, érdekképviselet, közvetlen forródrót szolgáltatások stb.)

A modell alapján vizsgálták az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelmi rendszerének kialakulását 2014–2018 között.

Az elemzés eredményei azt mutatták, hogy az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái és családjaik, a háborús veteránok és katonai szolgálati veteránok, a háború gyermekei és a katonák családtagjai számára biztosított jogi és szociális garanciák rendszere 2014 elején létezett és működött.

Ugyanakkor nem biztosította teljes mértékben az alkotmányos jogaik és szabadságaik érvényesítését, különösen a szellemi és anyagi szükségletek kielégítését illetően. A szociális garanciák nyújtására vonatkozó jogszabályi szabályozás a katonai státuszuknak és tevékenységi típusuknak megfelelően, a teljes vagy részleges munkaképesség-vesztés, a kenyérkereső elvesztése, valamint a külső okokból eredő munkanélküliség esetén történő pénzügyi kifizetések, valamint a kedvezményes státusz fenntartása tekintetében a különleges időszakban – amely 2014. március 17-i részleges mozgósítással kezdődött – szabályozatlan maradt.

A katonák és családjaik szociális védelmének fejlődésére külső és belső tényezők is hatással voltak. Külső tényezőként a Donyecki és Luhanszki régiókban végrehajtott Antiterrorista Művelet, valamint Ukrajna stratégiai és visszafordíthatatlan útja a NATO-csatlakozás és az Európai Unióhoz való tagság felé szolgált.

A katonák szociális védelmére és a háborús veterán státusz megadására vonatkozó normatív keret alkalmazkodott az Antiterrorista Művelet és az ukrajnai harci cselekmények feltételeihez. Az önkéntesen ellenállási mozgalmakhoz csatlakozott személyekre vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiánya megnehezítette legitimációjuk és katonai státuszuk meghatározását. Ennek megfelelően az önkéntesek az Ukrajna Büntető Törvénykönyve 260. cikke alá tartoztak az «Illegális katonai alakulatok létrehozása» tekintetében.

A katonák Ukrajna társadalmához intézett rendszeres felhívásai megerősítették, hogy az Antiterrorista Művelet során megsértették az emberi és állampolgári jogokat

és szabadságokat. Az állam részéről az eltűnt személyek felkutatása nem volt kellően megszervezve. Eközben a terroristák hozzáférhettek az Ukrajna Fegyveres Erőiben szolgáló katonák személyes adataihoz, akik fogságba estek, ami azt jelezte, hogy az állami (önkormányzati) intézmények személyes adatokat juttattak a terroristák részére.

Az Antiterrorista Művelet vezetési központjában, a Donyeck és Luhanszk megyék területén a katonák szociális védelme ugyan szervezett volt, azonban jogi ellentmondások léteztek, különösen azokkal a személyekkel kapcsolatban, akik az állam nevében vezetői funkciókat láttak el, és megfelelő hatáskörrel rendelkeztek, amelyeket jogilag nem szabályoztak. A tisztviselőknek az Ukrajna Alkotmánya és törvényei szerint kellett eljárniuk, a megadott hatáskörükön belül és a jogszabályokban meghatározott módon.

A belső tényezők – politikai, társadalmi, gazdasági és katonai jellegűek – negatív szerepet játszottak az Ukrajna Fegyveres Erőiben szolgáló katonák és családtagjaik szociális védelmének fejlődésében 2014 elejétől. 2014 és 2018 között a katonák, a háborús veteránok és az őket megillető személyek, a katonai szolgálati veteránok, a háború gyermekei és a katonák családtagjai életkörülményeinek romlása – beleértve a rossz táplálkozást, káros szokásokat, stresszes helyzeteket, a lakhatási körülmények romlását és az Ukrajna Fegyveres Erőinek jelentős pénzügyi támogatásának csökkenését – negatívan befolyásolta e személyek erkölcsi és pszichológiai állapotát, és nagyobb orvosi és szociális támogatást igényelt az államtól.

A tudományos kutatás megállapította, hogy az Ukrajna «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényébe 2014 és 2018 között bevezetett változtatások összességében pozitívnak tekinthetők, bár azok bizonyos időbeli késéssel történtek. Ezek a változtatások lehetővé tették, hogy a katonák és családtagjaik számos szociális és jogi garanciát élvezzenek a következő területeken: minden típusú szabadság biztosítása (beleértve a hadiállapot jogi rendje alatt történő szabadságokat is); szerződéskötés; elbocsátás; hitelfelvétel; a katonák családtagjai számára járó pénzbeli juttatások garantálása; a katonák gyermekei számára a katonai-

fizikai képzésre alapuló oktatási intézményekbe való belépés; lakhatás megőrzése és pénzbeli kártérítés biztosítása annak elmaradása esetén; az ATO-ban részt vevő személyek ingyenes pszichológiai és orvosi-pszichiátriai rehabilitációja; a katonák kiküldetése az állami hatóságokhoz; a pénzbeli juttatások rendje és mértéke; havi kiegészítő juttatások; egyszeri pénzbeli segély kérdései; a pénzbeli juttatások indexálása; kedvezmények biztosítása büntető-végrehajtási intézkedések (a katona elítélése) esetén; bizonyos kérdések az élelmezési és ruházati ellátással kapcsolatban; valamint a katonák bizonyos kategóriáinak szociális és jogi státuszának meghatározása. Ezzel párhuzamosan a törvényhozó szociális és jogi státuszt biztosított az Ukrajna Állami Speciális Kapcsolati és Információvédelmi Szolgálatának katonai alkalmazottai számára is.

Azonban a 2014 és 2018 között bevezetett változtatások ellenére bizonyos problémák továbbra sem oldódtak meg a katonák állami szociális garanciáinak biztosítása terén. Megállapítást nyert, hogy az Antiterrorista Művelet idején, a Donyeck és Luhanszk megyék területén a katonák szolgálati idejére és pihenőidejére vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiányos volt. Így például a törvényhozó lehetővé tette a katonák számára, hogy családi okokból vagy más méltányolható indokkal legfeljebb 10 nap szabadságot vegyenek ki a pénzbeli juttatások megtartása mellett, ugyanakkor ezt a jogot a katonai egység parancsnoka gyakorolta, aki a katona kérelme alapján pozitív vagy negatív döntést hozott. Ezzel a törvényhozó korlátozta a katona szabadsághoz való jogát.

Negatív jelenségként, amint azt korábban már említettük, a 2014–2018 közötti időszakban hatályon kívül helyezték az Ukrajna «A katonák és családtagjaik szociális és jogi védelméről» szóló törvényének 22. cikkelyét, amely a katonáknak jogi garanciákat biztosított a törvény végrehajtására és betartatására az állami hatóságok és tisztviselőik részéről. Jelenleg ezek a hatáskörök még mindig nem világosan meghatározottak, ami lehetővé teszi az ukrán állami hatóságok számára, hogy saját belátásuk szerint hozzanak döntéseket.

A törvényhozás, a végrehajtó hatalom és az igazságszolgáltatás felé tett számos beadvány eredményei alapján, amelyeket a kutatás mellékletei is bemutatnak, a

szerző arra a következtetésre jut, hogy összességében a katonák és családtagjaik szociális védelmi rendszere 2014–2018 között nem felelt meg teljes mértékben az ukrán társadalom igényeinek. Ennek oka az volt, hogy Ukrajna normatív és jogi bázisa a katonák és családtagjaik, valamint egyes más személyek szociális védelmére vonatkozóan nem volt tökéletes (nem adaptált) a részleges mozgósítás és az antiterrorista műveletek különleges időszakához; hiányzott a tisztviselők és katonai alkalmazottak jogszabályok végrehajtására vonatkozó világos mechanizmusa (eljárásalgoritmusa); továbbá pénzügyi tervezési hibák és az állami költségvetési programok alulfinanszírozása is hátráltatta a szociális védelem megvalósítását az Ukrajnában fennálló különleges körülmények között.

Így például az Ukrajna Állami Szolgálata a háborús veteránok és az Antiterrorista Művelet résztvevőinek ügyében egyáltalán nem rendelkezett éves költségvetéssel a harctéri résztvevők, a háborús rokkantak és családtagjaik szociális védelmének biztosítására; az alapok csak a személyzet fenntartására és korlátozott nemzetközi és hazai rendezvények, valamint propagandamaterial kiadásának lebonyolítására voltak elegendőek.

Ugyanakkor az Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma, amelynek nyilvántartásában 2018-ban 354 977 harctéri résztvevő szerepelt, anyagi támogatást mindössze 274 személy számára nyújtott, összesen 141 395 ezer hrivnya értékben. Ez egy főre vetítve 516 hrivnyát jelentett. A szerző véleménye szerint e kifizetés megsértette a harctéri résztvevők becsületét és méltóságát. Az író szerint ez az összeg nem indokolt az állam részéről, mivel a katona életét és egészségét kockáztatva teljesítette harci (speciális) feladatait az Antiterrorista Művelet során.

2014 és 2018 között a katonák lakásnyilvántartásban szereplő létszáma 47 097 fő volt, közülük 2 172 katona rendelkezett állandó lakhatással, 1 128 katona pedig pénzbeli kártérítést kapott a jogosan megillető lakóhelyért, a kifizetett kártérítés összértéke 613,6 millió hrivnya volt. Következésképpen, az Ukrajnában fennálló különleges körülmények között ez a kedvezőtlen helyzet azt jelzi, hogy a tisztviselők nem képesek megfelelően ellátni az állam feladatait a katonák és családtagjaik szociális védelmének biztosítása terén.

A szerző javaslatokat fogalmazott meg a katonák lakhatási helyzetének javítására, nevezetesen: biztosítani egy nyilvános nyilvántartást a folyamatos lakhatásra várakozó személyekről; a példaként szolgáló Ukrajna Veteránügyi Minisztérium tapasztalataira építve bevonni a NATO-tagországok jótékonysági alapjait; nemzetközi jótékonysági donorok felkutatása; továbbá a költségvetés tervezése során kiszámítani a lakhatásra vagy annak kártérítésére szánt szükséges összegeket, és azok megvalósítását a költségvetési programokban előre tervezni.

2014 és 2018 között az eredményes, demokratikus civil kontroll hiánya, az Ukrajnában tapasztalható magas szintű korrupció, valamint az Ukrajna–NATO bizottságok és nemzetközi delegációk nem hatékony működése oda vezetett, hogy Ukrajna továbbra is csak a teljes jogú NATO-tagság elérésére törekedett, anélkül hogy elérte volna az akciótervet, amely politikai, gazdasági, védelmi, erőforrás- és biztonsági szempontokat tartalmazott. Ezzel párhuzamosan Ukrajna 2014, 2015, 2016 és 2018 során együttműködött más érintett partnerországokkal, azonban e kooperáció további fejlődése korlátozott volt. Fontos lépések, mint a tagsági feltételek ratifikálása és bevezetése a biztonsági bizottságokban és nemzetközi szövetségekben, nem kerültek kellőképpen megvitatásra és végrehajtásra.

A katonák szociális védelmének állapotáról a vizsgált időszakban más országokban való mélyebb megértés érdekében a szerző elemezte az Amerikai Egyesült Államok, a Német Szövetségi Köztársaság és Lengyelország Fegyveres Erőinek katonai-szociális munkáért felelős szerveinek feladatait és struktúráját, amelynek eredményei alapján az alábbi következtetések vonhatók le:

A létrehozott katonai-szociális rendszer feladata, hogy a katonák mindennapi tevékenységei, valamint a harci körülmények közötti időszak alatt gyakorlatilag minden szociális, jogi, pszichológiai, egészségügyi, kulturális-nevelési és lelki tevékenységet lefedjen;

A meglévő katonai-szociális rendszerek összekapcsolják az ország legfelsőbb politikai vezetését az egyes katonákkal nem kormányzati szervezetek és szakszervezetek révén. A parancsnok és a katonák közötti munkában hiányosság, hogy nincs kinevezett helyettese a nevelési munkáért (pszichológus tiszt),

ugyanakkor a létrehozott struktúrák biztosítanak számára tanácsadói és ajánlás jellegű támogatást a katonák és családtagjaik szociális és jogi ellátása terén;

A katonai-szociális rendszer a katonák és családtagjaik ellátását az anyagi ösztönzés hatékony rendszerével és a megfelelő szolgálati körülmények megteremtésével kombinálja, ami pozitív feltételeket teremt a katonák életminőségének javítására minden kategóriában, valamint a Fegyveres Erők presztízsének növelésére;

Az Amerikai Egyesült Államok és a Német Szövetségi Köztársaság Fegyveres Erőiben végzett katonai-szociális munka erősen gyakorlati jellegű, és elsősorban a katonák valós szükségleteinek kielégítésére irányul, ami biztosítja a magas morális és pszichológiai állapotot, valamint a katonák magas szintű harckészültségét a modern hadműveletek végrehajtására bármilyen körülmények között, a pénzügyi ösztönzés és a családtagok számára nyújtott szociális csomag révén.

Fontos megjegyezni azt is, hogy 2014–2018 között a katonák pénzbeli juttatásainak és állami szociális kifizetéseinek színvonala jelentősen elmaradt a közeli európai országok katonáihoz képest. Ebben az időszakban Ukrajna az európai országok között az utolsó előtti helyet foglalta el a katonák pénzbeli ellátottsága tekintetében. Továbbá Ukrajnában a munkabér szintje túl alacsonynak bizonyult, és a munkabér GDP-hez viszonyított aránya mindössze 51%-ot tett ki, ami alacsonyabb volt az Európai Unió országainak átlagos arányánál, amely 65–67% között mozgott. Az Európai Unió szabványai szerint a minimálbérnek körülbelül négyszeresen kellett meghaladnia a létminimumot, azonban Ukrajnában a dolgozók több mint 21%-a olyan bért kapott, amely nem haladta meg a létminimum összegét.

A kutatási feladatok megoldásának kontextusában a szerző bemutatja a NATO általános ajánlásait a személyzet szociális biztosítására vonatkozóan a tagországokban.

1. Lakhatás és rendelkezésre álló lakáskörülmények.

Az egyik módja a katonák támogatásának a kamatmentes kölcsön bevezetése azoknak a férfiaknak és nőknek a számára, akik szeretnének lakást vagy házat vásárolni. Egy adott állam honvédelmi minisztériuma költségvetést biztosíthat ezen

kölcsönök finanszírozására. A pénzügyi támogatáson túl a katonai szervezet segítheti személyzetét az ingatlanpiaccal és az ingatlanvásárlási folyamattal kapcsolatos információk nyújtásával is. A program lehetővé teszi a katonák számára, hogy a fizetésük legfeljebb 50%-át kamatmentesen kölcsönözzék első otthonuk megvásárlására vagy lakhatás biztosítására a szolgálati feladatok ellátása során.

2. Szolgálati lakás.

A katonai személyzet számára biztosított hozzáférhető, ingyenes lakhatás kiemelt jelentőséggel bír. A személyzet szolgálati lakással történő ingyenes vagy kedvezményes áron történő ellátása a katonai egységek területén vagy azok környékén biztosítja a tisztességes életkörülményeket, kompenzálja a magas mobilitást, és eszközként szolgál a személyzet toborzásában és megtartásában.

3. Partnerek munkavállalása.

A katonák partnereinek munkavállalása fontos tényező, amely pozitívan befolyásolja a katonák motivációját a szolgálat folytatására, mivel sok katona házas vagy tartós kapcsolatban él. A katonák családjának támogatása a partnerek munkavállalása terén többféleképpen valósítható meg. Például az országok kormányai elősegíthetik a katonák partnereinek foglalkoztatását a katonai és a magánszférában. Bizonyos állások például kizárólag a katonák partnerei számára lehetnek elérhetők, vagy a munkáltató a katonák partnereinek egy meghatározott százalékát alkalmazhatja.

Hasznos lehet egy online portál létrehozása karrierlehetőségekkel a katonák partnerei számára, amely a munkalehetőségek felkutatását segíti. Ezen kívül a kormányok növelhetik az oktatás, a szakmai engedélyek vagy akkreditációk megszerzésének lehetőségeit, támogatást nyújthatnak az elhelyezkedési folyamatban, és elősegíthetik a szakmai kapcsolatokat, amelyek segíthetik a katonák partnereit karrierjük során.

4. Pénzbeli juttatások és anyagi ösztönzés.

Annak érdekében, hogy a Fegyveres Erők vonzóvá tegyék magukat és megtartsák a magasan képzett személyzetet, számos pénzügyi ösztönzőt kell alkalmazniuk. Összességében a katonai személyzet teljes körű fizetésemelése

jelentősen javíthatja a toborzást és a megtartást a Fegyveres Erőkben, mivel a katonai bérek gyakran túl alacsonyak ahhoz, hogy versenyezni tudjanak a magánszektorral. A javaslatok szerint a pénzügyi kezdeményezések különösen hatékonyak lennének a katonák karrierjének különböző szakaszaiban, például a kezdeti időszakban, valamint életük fontos eseményeinél, mint például a családalapítás vagy gyermek születése.

5. A nemi sokszínűség a Fegyveres Erőkben.

A toborzás és a személyzet megtartása érdekében fontos figyelembe venni a nők bevonását a Fegyveres Erőkbe. Bár a nők a lakosság felét teszik ki, Európa hadseregeiben mindössze 6–20%-ot, a NATO Fegyveres Erők egyesített állományában pedig 12%-ot képviselnek. A nők különös figyelembevétele kulcsfontosságú a katonák toborzásának és megtartásának javításában, mivel szükségleteik eltérnek a férfi katonákétól. A szakemberek bevonásának előnyein túl a nők számának növelése a hadseregben elősegíti, hogy a katonaság jobban tükrözze azt a közösséget, amelyet képvisel. A nagyobb sokszínűség a Fegyveres Erőkben kulcsfontosságú az egészséges kapcsolat fenntartásához a hadsereg és a civil társadalom között.

6. Rugalmas megközelítés a gyermekes családok támogatására.

A szülői szabadság és a gyermekgondozást megkönnyítő különleges feltételek szintén hatékony programok a katonacsaládok megtartására. A rugalmas szülői szabadság lehetővé teszi, hogy a szabadságot a gyermek születésétől vagy örökbefogadásától számított 52 hét bármely időpontjában vegyék igénybe, akár ennél hosszabb időszakra is, mind a férfi, mind a női katonák számára. A lehetőség, hogy mindkét szülő igénybe vehesse a szülői szabadságot saját döntése szerint, nagyobb rugalmasságot biztosít a családok számára. Ez különösen hasznos lehet azoknak a családoknak, ahol mindkét partner a Fegyveres Erőknél szolgál. A hosszabb szülői szabadság megkönnyíti, hogy a családok otthon maradjanak a gyermekekkel és minőségi időt töltsenek együtt. Emellett a szülői szabadság figyelembevétele a szolgálati előmenetel számításánál elengedhetetlen a nők szakmai fejlődése szempontjából, mivel ők gyakran a kiskorú gyermekek elsődleges gondozói.

7. A katonák gyermekgondozási programjai.

A katonák gyermekgondozása terén a fő probléma az, hogy kevés elérhető gyermekintézmény áll rendelkezésre a szolgálati helyeken. A hozzáférhető gyermekintézmények megnyitása a katonai egységek területén és azok környékén megkönnyítheti a katonacsaládok számára a gyermekgondozást. A nagyobb garnizónokban bölcsődék és óvodák létrehozása szükséges a gyermekes katonacsaládok támogatására. Mivel a katonák változó és kiszámíthatatlan beosztás szerint látják el feladataikat, fontos, hogy a gyermeknevelési és oktatási intézmények egész napos szolgáltatást nyújtsanak, valamint kedvezményes díjakat alkalmazzanak abban az esetben, ha a gyermekfelügyelet időtartama meghaladja a 24 órát.

8. A katonák és családtagjaik szabad vallásgyakorlásának szabályozott joga. Kidolgozták és jóváhagyták a katonai lelkészek szinódusa által alkalmazandó egyértelmű eljárásrendet a lelkészi gondoskodás szervezésére az Ukrajna védelmi erőinek katonai egységeiben.

A disszertáns véleménye szerint a fentiekben megfogalmazott javaslatokat figyelembe kell venni az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái szociális védelmének hatékonyabb rendszerének kidolgozása során, az euroatlanti integráció kontextusában. Ezeket a javaslatokat gyakorlati, célzott programok komplexumában kell megvalósítani.

FELHASZNÁLT IRODALOMJEGYZÉK

Archív anyagok

1. A Legfőbb helyettes parancsnok, az Ukrajna Biztonsági Szolgálata Antiterrorista Központja parancsnokának (a Donyecki és Luhanszki régiók területén végrehajtott antiterrorista művelet vezetője) parancsai. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. 1П. Ir. 39.

2. «A» szektor parancsnokának biztosítási rendelkezései. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. 4П (s). Ir. 106.

3. A «Szloboda» taktikai csoport parancsnokának parancsai. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 69.

4. A «A» szektor parancsnokának parancsai. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 67.

5. Dokumentumok (tervek, jelentések, tájékoztatók, rendelkezések) az «A» szektor tevékenységéről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 91.

6. Az antiterrorista műveletben részt vevő csapatok felkészítésének tapasztalatelemzése a Donyecki és Luhanszki régiók területén. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 105.

7. A «M» szektor morál-pszichológiai biztosítási terve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 219.

8. A «B» szektor morál-pszichológiai biztosítási csoportvezetőjének munkatérképe. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 331.

9. A «B» szektor munkatérképe. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2014. Ir. 332.

10. A "B» szektor vezetőjének munkatérképe az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa választásainak lebonyolításához. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati

Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2014. Ir. 333.

11. Az «Észak» operatív csoport egészségügyi ellátási terve az antiterrorista műveletben. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2014. Ir. 364.

12. A «Szloboda» taktikai csoport harci tevékenységének naplója. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2014. Ir. 384.

13. Az «A» szektor harci tevékenységének naplója. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2014. Ir. 387.

14. Az «A» szektor alárendelt katonai egységeinek morál-pszichológiai biztosítási terve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2014. Ir. 409.

15. Az «A» szektor parancsnokának és a «Dél» operatív parancsnokság katonai vezetőjének parancsai és rendelkezései a biztosítás kérdésében. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2014. Ir. 412.

16. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek főparancsnoka, a Legfőbb Tábornok, a Biztonsági Szolgálat első helyettes vezetője – az Antiterrorista Központ vezetője, az antiterrorista művelet Donyecki és Luhanszki régiókban történő irányításáért felelős első helyettese parancsai és utasításai. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 240.

17. Az antiterrorista művelet Donyecki és Luhanszki régiókban működő főhadiszállásának jelentési és információs dokumentumai. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 18.

18. Levelezés az Ukrajna Fegyveres Erőinek főparancsnokságával és a szektorok főhadiszállásaival különböző kérdésekben. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 344.

19. Jelentések az Ukrajna Nemzeti Gárdája csoportosulásától az antiterrorista művelet főhadiszállására. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 403.

20. Jelentések a biztosítás kérdéseiről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 413.

21. Az Ukrajna Biztonsági Szolgálata Antiterrorista Központjának első helyettes vezetőjének parancsai. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 473.

22. Adatok a személyi állomány minden típusú ellátásáról (szektoronként). Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 501.

23. Átvételi-átadási jegyzőkönyv az «A» szektor parancsnokától, mellékletekkel. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 517.

24. Átvételi-átadási jegyzőkönyv a «C» szektor parancsnokától, mellékletekkel. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2015. Ir. 624.

25. Az «Donyeck» operatív-taktikai csoport átvételi-átadási jegyzőkönyve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1338.

26. A morál-pszichológiai biztosítás és a személyi állománnyal végzett munka állapotának elemzése. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1365.

27. Átvételi-átadási jegyzőkönyv az Antiterrorista Központ első helyettes vezetőjének posztjáról (a Donyecki és Luhanszki régiók antiterrorista műveletének vezetője). Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1372.

28. Morál-pszichológiai biztosítási terv a felelősségi területen. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1236.

29. Morál-pszichológiai biztosítási terv a „Közép” katonai (erői) operatív csoport számára. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1359.

30. Az Antiterrorista Központ első helyettes vezetőjének parancsai és utasításai (a Donyecki és Luhanszki régiók antiterrorista műveletének vezetője) a biztosítás kérdéseiben. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1335.

31. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1337.

32. Átvételi-átadási jegyzőkönyv az Antiterrorista Központ első helyettes vezetőjének posztjáról (a Donyecki és Luhanszki régiók antiterrorista műveletének vezetője) a biztosítás kérdéseiben. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1344.

33. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Mariupol» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1346.

34. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2016. Ir. 1347.

35. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Donyeck» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2017. Ir. 30.

36. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2017. Ir. 31.

37. Jelentés a szolgálati tevékenység eredményeiről 2017.03.23–2017.07.23. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2017. Ir. 36.

38. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Mariupol» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2017. Ir. 40.

39. Morál-pszichológiai biztosítási terv a felelősségi területen. Ukrajna

Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2017. Ir. 1089.

40. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2017. Ir. 1086.

41. Jelentési és információs dokumentumok az ellátási kérdésekről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 14.

42. Jelentési és információs dokumentumok az ellátási kérdésekről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 18.

43. Jelentési és információs dokumentumok az ellátási kérdésekről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 21.

44. A «Donyeck» operatív-taktikai csoport morál-pszichológiai biztosítási terve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 88.

45. Átvételi-átadási jegyzőkönyvek az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport parancsnokának posztjáról. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 144.

46. Átvételi-átadási jegyzőkönyv az antiterrorista művelet helyettes vezetőjének posztjáról (a Donyecki és Luhanszki régiók területén) – repülés és légvédelem területén. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 235.

47. Az «Luhanszk» operatív-taktikai csoport erőinek és eszközeinek átadási jegyzőkönyve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 238.

48. Jelentési és információs dokumentumok a «Donyeck» operatív-taktikai csoport ellátási kérdéseiről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. A4П (s)–2018. Ir. 246.

49. A 53. különálló gépesített dandár (53 ОМБР) morál-pszichológiai biztosítási terve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 516. Op. А4П (s)–2018. Ir. 266.

50. Az Ukrán Védelmi Minisztérium és az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnökségének közös határozata (2015.01.08.) № 322 «Az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnöksége jogi biztosítási osztályának tevékenységéről». Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 1.

51. A szakértői bizottság üléseinek jegyzőkönyvei 2013, 2014 és 2015 évekről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 3.

52. A jogi biztosítási osztály 2016. évi felkészülési terve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 4.

53. A jogi biztosítási osztály jelentése a 2016. év első félévéről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 5.

54. Az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnökségének jogi biztosítási igazgatósága felkészülési terve 2013–2015 évekre. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 6.

55. Az Ukrán Védelmi Minisztérium Jogi Biztosítási Főosztálya részére készített éves jelentések a jogi biztosítási igazgatóság alaptevékenységéről. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 7.

56. Az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnöksége jogi biztosítási igazgatóságának felszámolási jegyzőkönyve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 1П. Ir. 8.

57. Az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnöksége jogi biztosítási osztályának történeti összefoglalója (2017). Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 4П. Ir. 1.

58. Az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnöksége jogi biztosítási osztályának felszámolási jegyzőkönyve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 64. Op. 4П. Ir. 7.

59. Információk az Ukrán Védelmi Minisztérium jogi munkaszervezésének

állapotáról 2014-ben. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 5411. Op. 1П. Ir. 6.

60. A Jogi Biztosítási Főosztály 2015. évi éves terve. Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Archívuma. F. 5411. Op. 1П. Ir. 8.

61. Jegyzőkönyv № 487, 06.02.2014–27.03.2014. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 239.

62. Jegyzőkönyv № 488, 23.04.2014. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 240.

63. Jegyzőkönyv № 489, 24.07.2014. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 241.

64. Jegyzőkönyv № 490–492, 30.10.2014–23.12.2014. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 242.

65. Jegyzőkönyv № 493–498, 26.02.2015–15.12.2015. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 243.

66. Jegyzőkönyv № 499–504, 19.01.2016–13.12.2016. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 244.

67. Jegyzőkönyv № 504–510, 24.01.2016–16.05.2017. — Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának Ágazati Állami Levéltára. — F. 1. — Op. 43. — Ügy 245.

68. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Az állam biztonságpolitikai prioritásai az információs politika terén a modernizáció körülményei között». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára. — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 105.

69. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna energetikai biztonságának biztosítása». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára. — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 106.

70. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna energetikai biztonsága».

— Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára. — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 107.

71. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna prioritásainak megvalósítása». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára. — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 108.

72. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Ukrajna prioritásainak megvalósítása». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 109.

73. Tudományos-kutatási munka jelentése: «A humanitárius fejlődés stratégiájának alapelvei Ukrajnában». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 110.

74. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Az Ukrajna Elnöke éves üzenetének tervezete a Legfelsőbb Tanácshoz». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 112.

75. Tudományos-kutatási munka jelentése: «Az Ukrajna Elnöke éves üzenetének tervezete». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 113.

76. Tudományos-kutatási munκa jelentése: «Az Ukrajna Elnöke éves beszédének tervezete». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 114.

77. Tudományos-kutatási munκa jelentése: «A gazdaság modernizációjának szerkezete Ukrajnában». — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 3. — Ügy 116.

78. Elemző jelentések, feljegyzések és áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek, 2013. — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 1. — Ügy 707.

79. Elemző jelentések, feljegyzések és áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek, 2013. — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op.

1. — Ügy 708.

80. Elemző jelentések, feljegyzések és áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek, 2013. — Ukrajna Legfelsőbb Állami Hatóságainak Központi Levéltára — F. 5327. — Op. 1. — Ügy 709.

81. A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet szerződései, megállapodásai és memorandumai tudományos intézményekkel. Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 710.

82. Egyetértési memorandum az Egyesült Nemzetek Szervezete és a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet között. Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 711.

83. Külföldi országok dokumentumai, programjai és jelentései. Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 119.

84. A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet jelentése a nemzetközi együttműködési intézkedések végrehajtásáról 2013-ban. Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 721.

85. A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet munkatársainak jelentése a külföldi kiküldetésekről 2013-ban. Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 725.

86. A Nemzeti Stratégiai Kutatóintézetben 2014-ben kidolgozott jogszabálytervezetek szakvéleményei. Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 680.

87. A D 26.718.01 számú szakosított tudományos tanács üléseinek jegyzőkönyvei № 1–6. Nyugdíjreform (2013–2014). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 679.

88. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára.

F. 5327. Op. 1. Spr. 696.

89. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 695.

90. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 694.

91. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 693.

92. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 692.

93. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 691.

94. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 688.

95. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 687.

96. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna

Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 686.

97. A tudományos tanács № 7–8 üléseinek jegyzőkönyvei, valamint kapcsolódó dokumentumok, igazolások és vélemények. «Szociális program – 2023». Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 676.

98. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 685.

99. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 684.

100. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalához, a Miniszteri Kabinethez és más intézményekhez küldtek (2013). Ukrajna Legfelsőbb Hatalmi és Közigazgatási Szerveinek Központi Állami Levéltára. F. 5327. Op. 1. Spr. 683.

101. Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalának, a Minisztertanácsnak és más intézményeknek küldtek meg 2013-ban.Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 1. Spr. 682.

102. Аналітичні Elemző jelentések, feljegyzések, áttekintések, amelyeket az Ukrajna Elnöki Hivatalának, a Minisztertanácsnak és más intézményeknek küldtek meg 2013-ban. Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 1. Spr. 681.

103. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Nemzetközi Valutaalap pénzügyi forrásainak elosztása». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 115.

104. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Ukrajna szociális-gazdasági fejlődése 2017-ben». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 117.

105. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Ukrajna szociális-gazdasági fejlődése». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 118.

106. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Földreform Ukrajnában. A földterületekhez való jog». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 120.

107. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Szociális fejlődés Ukrajnában». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 121.

108. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «A szociális fejlődés problémái és a szociális szféra reformjának fő irányai a makrogazdasági bizonytalanság körülményei között». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 122.

109. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Az alkotmányos folyamat és a demokratikus intézmények fejlődése Ukrajnában». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 123.

110. Звіт Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Az alkotmányos folyamat és a demokratikus intézmények fejlődése Ukrajnában». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 124.

111. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Szociális védelem hosszú távú perspektívában 2023-ig». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 142.

112. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Szociálpszichológiai alapok. Bizalom az állami intézmények iránt». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 143.

113. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Ukrajna biztonsági és védelmi fejlesztési intézményeinek stratégiai prioritásai». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 135.

114. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsának stratégiai prioritásai 2014-ben». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 136.

115. Jelentés a tudományos kutatási munkáról «Az ukrán állampolitika formáinak stratégiai prioritásai 2014-ben». Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5327. Op. 3. Spr. 137.

116. Az alaptevékenységre vonatkozó 1од-115. számú rendeletek (2013.01.02–07.30.) a Közösségi Erkölcs Védelméért Felelős Nemzeti Szakértői Bizottságtól. Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5336. Op. 1. Spr. 114.

117. A Közösségi Erkölcs Védelméért Felelős Nemzeti Szakértői Bizottság rendeletei 2013-ból. Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5336. Op. 1. Spr. 115.

118. Levelezés az Ukrán Legfelsőbb Tanáccsal, az Elnöki Hivatallal és a Minisztertanáccsal a Nemzeti Bizottság alaptevékenysége tárgyában (2013). Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5336. Op. 1. Spr. 117.

119. Dokumentumok, határozatok, tájékoztatók és jelentések a Nemzeti Bizottság üléseiről (2013). Ukrajna Központi Állami Levéltára a Legfelsőbb Államhatalmi és Igazgatási Szervek Iratairól. F. 5336. Op. 1. Spr. 120.

120. Ivantovics, V. I. Az ember emberi jogok nélkül. A burzsoá hadseregek katonáinak nevelése és mindennapjai. 2. bőv. és jav. kiad. Harkiv: Na vartí, 1932. Ukrajna Nemzeti Könyvtára, Vernadszkij V. I. nevéről elnevezett. A135404. Lev. 10.

121. Judin, F. V. Milyen kedvezményeket élveznek az egykori Vörös Gárdisták és vörös partizánok. 1932. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. A14039/И. F. 7.

122. Luzsok, O. V. Hogyan védi a szovjethatalom a háborús rokkantakat. Harkiv : NKJU USZSZSZK, 1930. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. A7757/И. F. 12.

123. Ljvov, I. V. Az új törvénykönyv a katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik kedvezményeiről. Harkiv : NKJU USZSZSZK, 1930. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. A7.757/10И. F. 21.

124. Katonatudomány. Katonai ügyek. Ukrajna. Törvények. Ukrajna törvénye «A katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik szociális és jogi védelméről»: hatályos jogszabály a 2014. április 3-i módosításokkal és kiegészítésekkel : hivatalos szöveg. Kijev : Palyvoda A. V., 2014. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. BBK 67.9 (4UKR) 305. F. 36.

125. A katonai szolgálat lelkiismereti okból való megtagadása. Az ENSZ Emberi Jogok Főbiztosa Hivatala, 2012. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. BA797138. F. 88.

126. Fadjejev, A. M. «A Vörös Hadsereg katonái és családtagjaik számára biztosított kedvezmények és előnyök törvénykönyve». Kijev: Cservona Zirka, 1925. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. B130652. F. 4.

127. Grekov, A. P. A katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik kedvezményei és állami ellátása. 1951. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. BO439784. F. 10.

128. Ukrajna katonai doktrínája (P. O. Porosenko). 2014. Ukrajna V. I. Vernadszkij Nemzeti Könyvtára. P129239. F. 5.

Dokumentumok és anyagok jogalkotási és normatív jelleggel

129. Ukrajna állami szuverenitásáról szóló nyilatkozat : Ukrajna Szovjet Szocialista Köztársaság törvénye, 1990. június 16., № 55-XII. Ukrajna SZK Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei, 1990. № 31. 429. o.

130. Ukrajna Földtörvénye : Ukrajna törvénye, 2001. október 25., № 2768-III. Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei, 2002. № 3–4. 27. o.

131. Végrehajtási megállapodás az Ukrajna Minisztertanácsa és a NATO

Támogatási és Beszerzési Szervezet között az orvosi rehabilitációs együttműködés megvalósításáról: jóváhagyva az Ukrajna Minisztertanácsa 2016. február 3-i 49-es számú határozatával. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_034#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.20).

132. Utasítás a Katonai Erők katonáinak anyagi ellátásának szervezéséről békeidőben és különleges időszakban : jóváhagyva az Ukrajna Honvédelmi Minisztere 2016. április 29-i z0768-16232 számú rendeletével. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-16#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.20).

133. Ukrajna Munka Törvénykönyve : 1971. december 10-i, № 322-VIII. törvény, Ukrajna SZK Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei, 1971. 50. szám kiegészítője. 375. o.

134. Ukrajna Központi Közigazgatási Jogsértési Kódexe : hatályba léptetve az Ukrajna SZK Legfelsőbb Tanácsa 1984. december 7-i 8074-10 számú határozatával. Ukrajna SZK Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei, 1984. 51. szám kiegészítője. 1123. o.

135. Ukrajna Alkotmánya, 1996. június 28., № 254k/96-VR. Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei, 1996. № 30. 141. o.

136. Ukrajna Büntető Törvénykönyve: Ukrajna törvénye, 2001. április 5., № 2341-III. Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei,2001.№ 25–26. 131. o.

137. A terrorizmus elleni küzdelemről: Ukrajna törvénye, 2003. március 20., № 638-IV. Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalos Közleményei, 2003. № 25. 180. o.

138. Про вищу A felsőoktatásról: Ukrajna törvénye, 2014. július 1., № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.22).

139. A szabadságolásról: Ukrajna törvénye, 1996. november 15., № 504/96-VR. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.22.)

140. A katonai kötelezettségről és szolgálatról: Ukrajna törvénye, 1992. március 25., № 2232-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text

(hozzáférés dátuma: 2023.05.23.)

141. Az Ukrajna néhány törvényének módosításáról a katonai szolgálat anyagi ellátásának tökéletesítése érdekében: Ukrajna törvénye, 2015. július 1., № 567-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.23.)

142. Az Ukrajna egyes jogszabályainak módosításáról a mozgósítás végrehajtásának biztosítása érdekében: Ukrajna törvénye, 2014. március 27., № 1169-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1169-18#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.24.)

143. Az Ukrajna egyes jogszabályainak módosításáról a védelmi és mozgósítási kérdések tökéletesítése érdekében a mozgósítás végrehajtása során: Ukrajna törvénye, 2015. április 26., № 1275-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-18#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.24.)

144. Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa egyes határozatainak módosításáról a nyolcadik parlamenti ciklus bizottságainak hatáskörével kapcsolatban: Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa határozata, 2015. február 4., № 148-VIII-p. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/T150148?an=2&ed=2015_02_04
(hozzáférés dátuma: 2023.05.24.)

145. Az Ukrajna Büntető- és Büntetőeljárási Kódexének módosításáról a nemzeti és közbiztonság, valamint a korrupciós bűncselekmények egyes eseteiben a büntetlenség elkerülhetetlensége érdekében: Ukrajna törvénye, 2014. október 7., № 1689-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-18/#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.25.)

146. Az Ukrajna állampolgárságáról : Ukrajna törvénye, 2001. január 18., № 2235-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14 (hozzáférés dátuma: 2023.05.25.)

147. A demokratikus polgári ellenőrzésről a katonai és rendvédelmi szervek felett: Ukrajna törvénye, 2003. június 19., № 975-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/975-15 (hozzáférés dátuma: 2023.05.25.)

148. Az Ukrajna állami költségvetéséről 2014-re: Ukrajna törvénye, 2014.

január 16., № 719-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/719-18#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.26.)

149. Az Ukrajna állami költségvetéséről 2015-re: Ukrajna törvénye, 2014. december 28., № 80-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.26.)

150. Az Ukrajna állami költségvetéséről 2016-ra: Ukrajna törvénye, 2015. december 25., № 928-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.26.)

151. Az Ukrajna állami költségvetéséről 2017-re: Ukrajna törvénye, 2016. december 21., № 1801-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1801-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.25.)

152. Az Ukrajna állami költségvetéséről 2018-ra: Ukrajna törvénye, 2017. december 7., № 2246-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.26.)

153. Az állami szociális segélyről a hátrányos helyzetű családok számára : Ukrajna törvénye, 2000. június 1., № 1768-III. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.27.)

154. Az Ukrajnában a kommunista és nemzetiszocialista (nácista) totalitárius rendszerek elítéléséről és szimbólumaik propagálásának tiltásáról: Ukrajna törvénye, 2015. április 9., № 317-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.27.)

155. Az Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma által jóváhagyott utasítás a katonai szolgálatból szabadult személyek és családtagjaik szociális juttatásainak biztosításáról: MOU rendelet, 2014. december 31., № 937. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-15#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.28.)

156. Az Ukrajna Katonai Erőinek katonái és bizonyos más személyek pénzbeli juttatásának folyósításáról szóló utasítás jóváhagyása: Ukrajna Honvédelmi Minisztere rendelet, 2008. június 11., № 260 (módosításokkal). URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0638-08#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.28.)

157. Az Ukrajna Szociális Politikai Minisztériumáról szóló szabályzat jóváhagyása : Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2015. június 17., № 423-2015-p. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.28.)

158. Az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumáról szóló szabályzat jóváhagyása: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2018. december 27., № 1175-p. URL:https://mva.gov.ua/ua/pro-ministerstvo/polozhennay-pro-ministerstvo-u-spravah-veteraniv-ukrainy (hozzáférés dátuma: 2023.05.28.)

159. Az Ukrajna Katonai Lelkészi Szolgálat (kápláni szolgálat) működéséről szóló szabályzat jóváhagyása: Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma rendelet, 2016. december 14., № 685. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0010-17#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.30.)

160. A harci cselekmények résztvevőjének státuszáról szóló szabályzat jóváhagyása azok számára, akik Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi egységét védték az ATO-ban való részvétel, a nemzeti biztonság és védelem biztosítása, valamint az orosz agresszió elleni intézkedések során: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2014. augusztus 20., № 413. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.28.)

161. Az áruk áthelyezésének rendjéről az antiterrorista művelet területére vagy onnan: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2017. március 1., № 99-2017-p. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2017-%D0%BF#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.28.)

162. Az Ukrajna állampolgárainak államhatár átlépéséről szóló szabályzat jóváhagyása: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 1995. január 27., № 57-95-p. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-95-%D0%BF#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.29.)

163. Az Ukrajna–NATO éves nemzeti együttműködési programjának

jóváhagyása 2015-re: Ukrajna törvénye, 2015. április 23., № 238/2015. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/238/2015#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.29.)

164. Az Ukrajna Fegyveres Erőiről : Ukrajna törvénye, 1991. december 6., № 1934-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.29.)

165. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek védelmi és építési koncepciójáról : Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 1991. október 11., № 1659-XII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1659-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.30).

166. A mozgósítási felkészülésről és mozgósításról: Ukrajna törvénye, 1993. október 21., № 3543-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.05.30).

167. Ukrajna nemzetbiztonságáról: Ukrajna törvénye, 2018. június 21., № 2469-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19 (hozzáférés dátuma: 2023.05.30).

168. Ukrajna védelméről : Ukrajna törvénye, 1991. december 16., № 1932-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12 (hozzáférés dátuma: 2023.06.02).

169. A védelmi tervezés szervezéséről: Ukrajna törvénye, 2004. november 18., № 975-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2198-15 (hozzáférés dátuma: 2023.06.02).

170. Ukrajna nemzetbiztonsági alapelveiről: Ukrajna törvénye, 2003. június 19., № 964-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15 (hozzáférés dátuma: 2023.06.02).

171. Az Ukrajna állami szuverenitásának biztosításáról a Donyecki és Luhanszki régiók ideiglenesen megszállt területein: Ukrajna törvénye, 2018. január 18., № 2268-VIII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.03).

172. A katonai szolgálatból szabadult személyek és egyes más személyek nyugdíjazásáról: Ukrajna törvénye, 1992. április 9., № 2262-XII. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.03).

173. A hadiállapot jogi rendjéről : Ukrajna törvénye, 2015. május 12., № 389-VIII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.03).

174. Az ügyészségről : Ukrajna törvénye, 2014. október 14., № 1697-VII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.04).

175. Az Ukrajna és az Európai Unió, az Európai Atomenergia Közösség és azok tagállamai közötti társulási megállapodás ratifikációjáról: Ukrajna törvénye, 2014. szeptember 16., № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.04).

176. Az Ukrán Biztonsági Szolgálatról: Ukrajna törvénye, 1992. március 25., № 2229-XII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.04).

177. A Katonai Lelkészi Szolgálatról: Ukrajna törvénye, 2021. november 13., № 1915-IX. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1915-20#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.05.)

178. A katonai szolgálatban lévők és családtagjaik szociális és jogi védelméről: Ukrajna törvénye, 1991. december 20., № 2012-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.05).

179. A háborús veteránok státusáról és társadalmi védelmük garanciáiról: Ukrajna törvénye, 1993. október 22., № 3551-XIII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.05).

180. A katonai szolgálat veteránjainak, a belügyi szervek veteránjainak és egyes más személyek státusáról és szociális védelméről: Ukrajna törvénye, 1998. március 24., № 203/98. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203/98-%D0%B2%D1%80#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.06).

181. Az Ukrán Fegyveres Erők belső szolgálati szabályzatáról: Ukrajna törvénye, 1999. március 24., № 548-XIV.

URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.06).

182. Az Ukrajna Állami Célprogramjának társadalmi és szakmai adaptációra vonatkozó koncepciójának jóváhagyása azok számára, akiknek a katonai szolgálatból történő elbocsátása várható, valamint a katonai szolgálatból elbocsátott személyek számára, 2017-ig: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2013. december 18., № 1068-p. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-2013-%D1%80#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.06).

183. A katonai szolgálatban lévők, a közkatonák és a tisztviselők, valamint egyes más személyek javadalmazásának struktúrájáról és feltételeiről: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2007. november 7., № 1294. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1294-2007-%D0%BF#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.07).

184. A katonai szolgálatban lévők, a közkatonák és a tisztviselők, valamint egyes más személyek javadalmazásának struktúrájáról és feltételeiről: Ukrajna Minisztertanácsa határozata, 2017. augusztus 30., № 7047. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-%D0%BF#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.07).

185. Ukrajna Családjogi Kódexéről: Ukrajna törvénye, 2002. január 10., № 2947-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.08).

186. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2014. április 13-i határozatáról «A terrorfenyegetés leküzdésére és Ukrajna területi integritásának megőrzésére irányuló sürgős intézkedések»: Ukrajna Elnökének rendelete, 2014. április 14., № 405/2014. URL: https://www.president.gov.ua/documents/4052014-16886 (hozzáférés dátuma: 2023.06.08).

187. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2015. szeptember 2-i határozatáról «Ukrajna új katonai doktrínájának kiadása»: Ukrajna Elnökének rendelete, 2015. szeptember 24., № 555/2015. URL:https://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443 (hozzáférés dátuma:

2023.06.09).

188. Sürgős intézkedésekről egyes társadalmi csoportok további szociális garanciáinak biztosítása érdekében: Ukrajna Elnökének rendelete, 2014. október 29., №835/2014.URL:https://www.president.gov.ua/documents/8352014-17905 (hozzáférés dátuma: 2023.06.09).

189. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2015. február 18-i határozatáról «Intézkedések a megfelelő anyagi-technikai bázis létrehozására a katonai szolgálatban részt vevők, az antiterrorista műveletben közvetlenül részt vett személyek, valamint a harci cselekményekben részt vevők és háborús fogyatékosok kezelésére, rehabilitációjára és egészségmegőrzésére»: Ukrajna Elnökének rendelete, 2015.március15.,№140/2015.URL:https://www.president.gov.ua/documents/1402015-18602 (hozzáférés dátuma: 2023.06.10).

190. Kiegészítő intézkedésekről az antiterrorista művelet résztvevőinek szociális védelme érdekében: Ukrajna Elnökének rendelete, 2015. március 18., № 150/2015. URL:https://www.president.gov.ua/documents/1502015-18637 (hozzáférés dátuma: 2023.06.10).

191. A «Fenntartható Fejlődés Stratégiája – Ukrajna 2020»: Ukrajna Elnökének rendelete, 2015.01.12. №5/2015. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.10).

192. Az Ukrajna euró-atlanti integrációjáról szóló közvélemény tájékoztatásának fejlesztésére vonatkozó koncepció 2017–2020: Ukrajna Elnökének rendelete, 2017.02.21. №43/2017. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43/2017#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.11).

193. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2012. december 29-i határozata «Az Ukrajna Stratégiai Védelmi Bulletinje» tárgyában: Ukrajna Elnökének rendelete, 2012.12.29. № 771/2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/2012#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.11).

194. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2016. május 20-i határozata «Az Ukrajna Stratégiai Védelmi Bulletinje» tárgyában: Ukrajna Elnökének rendelete, 2016.06.06. № 240/2016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240/2016#n257 (hozzáférés dátuma: 2023.06.11).

195. A katonai szolgálatra vonatkozó szabályzat bizonyos kategóriájú katonák számára: Ukrajna Elnökének rendelete, 2001.11.07. № 1053. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053/2001#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.12).

196. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2013. szeptember 2-i határozata «Az Ukrán Fegyveres Erők reform- és fejlesztési állami átfogó programja 2017-ig» tárgyában: Ukrajna Elnökének rendelete, 2013.09.02. № 479/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479/2013#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.12).

197. A katonák és a belügyi szervek állományának szociális védelmének erősítéséről: Ukrajna Elnökének rendelete, 2002.02.23. № 173/2002. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/173/2002#Text (hozzáférés dátuma: 2023.06.12).

198. Az Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsa 2012. december 29-i határozata «Az Ukrán Fegyveres Erők reform- és fejlesztési koncepciója 2017-ig» tárgyában: Ukrajna Elnökének rendelete, 2012.12.29. № 772/2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772/2012#n2 (hozzáférés dátuma: 2023.06.13).

Monográfiák, cikkek, tankönyvek

199. Avtushenko I. B. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak pénzbeli juttatásai (1991–2011): történelmi aspektus //A Tarasz Sevcsenko Kijevi Nemzeti Egyetem Közleménye. Történelem. 2016. № 2 (129). 4–9. o.

200. Avtushenko I. B. Ukrajna állami politikája a tartalékba vonult vagy nyugállományba került katonák lakhatásának biztosítása terén (1991–2013) //Az Ukrán Történeti Folyóirat. 2019. № 40. 33–40. o.

201. Avtushenko I. B. Ukrajna állami politikája az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak és családtagjaik szociális védelme terén 1991–2014: historiográfia // Had- és Történelmi Közlemény. 2019. № 33(3). 84–100. o.

202. Autushenko I. B. Ukrajna állampolitikája a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatban (1991–2014): monográfia. Kijev: INKOS Kft., 2019. 415 p.

203. Autushenko I. B. A női katonák szociális és jogi védelmének biztosítása az Ukrajna Fegyveres Erőiben (1991–2011) // A Volodimir Hnatyuk nevét viselő Ternopili Nemzeti Pedagógiai Egyetem Tudományos Közleményei. Sorozat: Történelem. 2016. 1. szám, 1. rész. 87–91. p.

204. Autushenko I. B. Kultúrális tevékenység az Ukrajna Fegyveres Erőiben (1991–2013) // A Tarasz Sevcsenko Kijevi Nemzeti Egyetem Közleményei. Történelem. 2019. 1(140). 5–9. p.

205. І. Б. Autushenko I. B. Nyugdíjbiztosítás a katonák számára, akik a szolgálatból való felmentés után az Ukrajna Fegyveres Ereinek reform- és fejlődési időszakában (2001–2011) // Az Ukrán Történeti Folyóirat. 2017. 36. szám. 70–77. p.

206. Autushenko I. B. A katonák vallásszabadsága az Ukrajna Fegyveres Erőiben (1991–2013) // A V. I. Vernadszkij nevét viselő Tavriai Nemzeti Egyetem Tudományos Közleményei. Sorozat: Történettudományok. 2019. 30(69), 2. szám. 1–6. p.

207. Autushenko I. B. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek katonáit védő szociális rendszer, mint az állambiztonság garanciája (1991–2013). Tudománytörténet és biográfia / elektronikus tudományos szakkiadás. 2019. 2. szám. 17–32. p.

208. A katonák civil élethez való alkalmazkodása – az Ukrajna Fegyveres Ereinek személyzeti politikájának egyik fő iránya / S. V. Horbenko és mtsai // A Harkovi Légierő Egyetem Tudományos Közleményei. 2013. 4(37). 15–21. p.

209. Alescsenko V. I. A szociális védelem «fájdalompontjai»// Ukrajna Hadserege. 2008. 10. szám. 16–19. p.

210. Alescsenko V. I. A katonai szolgálat presztízsének helyreállítása! // Ukrajna Hadserege. 2005. 5-6. szám. 3–5. p.

211. Alescsenko V. I. A hadsereg imázsa – az állam imázsa // Ukrajna Hadserege. 2007. 5. szám. 7. p.

212. Alescsenko V. I. Szociálpolitika az Ukrajna Fegyveres Erőiben: problémák és megoldási lehetőségek // Tudomány és védelem. 2005. 2. szám. 38–44. p.

213. Alescsenko V. I., Tulenkov M. Vezetési kapcsolatok a rendszerelemzés diskurzusában: szociálpszichológiai aspektus // Az NUOU Közleményei. 2023. 1(71). 5–16. p.

214. Alescsenko V. I. A katonák pszichológiai felkészültségének kialakítása a harci tevékenységre // Az Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyetem Közleményei. 2023. 74(4). 5–13. p.

215. A védelmi szektor kiadásainak elemzése Ukrajnában: 2006–2016 / szerk. Yu. Huszjev. Kijev, 2017. 35 p.

216. A katonák pénzbeli ellátásának struktúrájának dinamizmusának elemzése az Ukrajna Fegyveres Erőiben / O. H. Vodchits és mtsai // A Harkovi Légierő Egyetem Tudományos Közleményei. 2013. 2(35). 11–15. p.

217. Andrijash V. I. Állampolitika: koncepcionális meghatározási szempontok // Államigazgatás: fejlesztés és tökéletesítés. 2013. 9. szám. 3–7. p.

218. Afanasyev V. G. Rendszerszemlélet és társadalom. Moszkva: Politizdat, 1980. 368 p.

219. Afonin E. A. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek kialakulása: szociális és szociálpszichológiai problémák. Kijev: Intergrafik, 1994. 304 p.

220. Badyuk M. I., Gulko V. M., Romanyuk Yu. A védelmi minisztérium nyugdíjasainak egészségügyi állapota // A katonai egészségügyi problémák: tudományos közlemények gyűjteménye. 2007. 18. szám. 17–23. p.

221. Fehér könyv – 2013. Ukrajna Fegyveres Erői / S. Vdovenko és mtsai. Kijev: Védelmi Minisztérium, 2014. 74 p.

222. Fehér könyv – 2014. Ukrajna Fegyveres Erői / S. Vdovenko és mtsai. Kijev: Védelmi Minisztérium, 2015. 85 p.

223. Fehér könyv – 2015. Ukrajna Fegyveres Erői / S. Vdovenko és mtsai.

Kijev: Védelmi Minisztérium, 2016. 104 p.

224. Fehér könyv – 2016. Ukrajna Fegyveres Erői / O. Havrylyuk és mtsai. Kijev: Védelmi Minisztérium, 2017. 112 p.

225. Fehér könyv – 2017. Ukrajna Fegyveres Erői / S. Dudko és mtsai. Kijev: Védelmi Minisztérium, 2018. 152 p.

226. Fehér könyv – 2018. Ukrajna Fegyveres Erői / S. Dudko és mtsai. Kijev: Védelmi Minisztérium, 2019. 172 p.

227. Biły V. Ja., Szekera O. H., Pidhorna L. M. A katonák egészségbiztosításának kilátásai az Ukrajna Fegyveres Erőiben // Tudomány és védelem. 2002. 4. szám. 24–26. p.

228. Bul'dyak M. A katonák szociális védelmének alapelvei // A katonai jog területe. 2005. 12. szám. 21–22. p.

229. Verba O. S. A katonák szociális védelmének jogi szabályozása Ukrajnában // Jogtudomány. 2012. 1. szám. 74–82. p.

230. Verba O. S. A katonák szociális védelme Ukrajnában // Jogtudomány. 2012. 2. szám. 164–172. p.

231. Zhuravlyov M. V. A katonák szociális védelmének jogi alapjai az Ukrajna Fegyveres Erőiben // Az Orosz Föderáció Ukrajna elleni nagyszabású fegyveres inváziójának visszatükrözése (történeti vázlat: 2022. február–március): monográfia / szerk. M. V. Koval. Kijev: NUOU, 2023. 66–91. p.

232. Ukrajna katonai joga: tankönyv / szerk. kol. ; szerk. A. M. Kolodij, O. V. Kryvenko, V. J. Pashynsky. Kijev: NUOU Iván Csernyahovszkij nevét viselő, 2019. 426 p.

233. Voroshchuk O. M. Állami–vallási kapcsolatok jogi szabályozása a katonai lelkészi szolgálat kialakulásának folyamatában az Ukrajna Fegyveres Erőiben. Katonai-történeti munka az Ukrajna Fegyveres Ereinek Haditengerészetében: jelenlegi állapot és kilátások // III. Országos Tudományos–Gyakorlati Konferencia anyagai. Odessza. Az Odesszai Haditengerészeti Akadémia Nemzeti Egyeteme. 2020. 136–137. p.

234. Horevalova S. S. A katonák és családtagjaik szociális védelmének

garanciái az állam kötelezettségeként // Az államépítés problémái Ukrajnában. 2007. 12. szám. 143–152. p.

235. Grebenyuk M. Az élet- és egészségbiztosítás története, kialakulása és jogi szabályozása a katonák számára // Ügyészség Közleménye. 2003. 9. szám. 96–98. p.

236. Grigorenko Ye. I. Az állampolgárok katonai szolgálatának alkotmányos alapjai Ukrajnában: elméleti és gyakorlati problémák. Harkiv: Pravo, 2010. 279 p.

237. Hrytsayenko L. Újdonságok a katonák állami kötelező biztosításáról szóló jogszabályokban // A katonai jog területe. 2008. 9. szám. 5–8. p.

238. Derkach V. Énekeljünk, testvérek // Ukrajna Hadserege. 2004. 1–2. szám. 48–49. p.

239. Állampolitika: tankönyv / szerk. kol.: Yu. V. Kovbasyuk (elnök), K. O. Vascsenko (helyettes elnök), Yu. P. Surmin (helyettes elnök) és mtsai. Kijev: NADU, 2014. 448 p.

240. Zhuravlyov M. V. A belső szolgálati szabályzat végrehajtásának aktuális problémái az Ukrajna Fegyveres Erőiben az Antiterrorista Művelet Kelet-Ukrajnában alatt: történeti–jogi aspektus (2014–2018) // Jogtudományi Elektronikus Tudományos Szakkiadvány. 2023. 7. szám. 526–529. p.

241. Zhuravlyov M. V. A katonák szociális védelmi rendszerének kutatási szegmense az Ukrajna Fegyveres Erőiben. Ukrán Hadsereg: jelen és történeti retrospektíva: I. Nemzetközi tudományos–gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2020. november 27.) / Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem. Kijev, 2020. 32–33. p.

242. Zhuravlyov M. V. Az állami hatóságok információs erőforrásainak bevonása, mint a katonák szociális védelmének problémáinak kutatási forrása az Ukrajna Fegyveres Erőiben // Tudomány és technika ma. 2023. 12(26). 96–107. p.

243. Zhuravlyov M. V., Hrytsiuk V. M. Vallásgyakorlati jog: jegyzetek egy katonai lelkésztől // Katonai-történeti közlemények: tudományos közlemények gyűjteménye. 2021. 39. kötet, 1. szám. 167–169. p.

244. Zhuravlyov M. V. Alkotmányos és jogi garanciák a katonai szolgálat teljesítésére az Ukrajna Fegyveres Erőiben az Orosz Föderáció fegyveres agressziója ellenében. A katonai alakulatok és az állam rendfenntartó szerveinek közös

tevékenysége: problémák és megoldási lehetőségek hadiállapot idején: V. Nemzetközi tudományos–gyakorlati konferencia előadásainak gyűjteménye (Odessza, 2023. október 20.) / Katonai Akadémia (Odessza). Odessza, 2023. 369–370. p.

245. Zhuravlyov M. V. Anyagi és lakhatási szféra, mint az Ukrajna állampolitikájának eleme a katonák szociális védelmének megvalósításában az Ukrajna Fegyveres Erőiben. Ukrán Hadsereg: az állami függetlenségért vívott küzdelem főbb szakaszai: II. Nemzetközi tudományos–gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2021. november 26.) / Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem. Kijev, 2021. 45–46. p.

246. Zhuravlyov M. V., Mulyava V. D. A katonai–szociális munka szervezése az Ukrajna Fegyveres Erőiben: a kialakulás és fejlesztés fő problémái a jelenlegi körülmények között // Ungvári Nemzeti Egyetem Tudományos Közleményei. Sorozat: Történelem. 2021. 1(44). 72–79. p.

247. Zhuravlyov M. V. A katonák szociális és jogi védelmének ügyében a főügyészség felügyeletének megszüntetésének negatív pszichológiai következményei az Antiterrorista Művelet Kelet-Ukrajnában alatt. Filozófiai–szociológiai és pszichológiai–pedagógiai problémák a személyiség felkészítésében a különleges körülmények közötti feladatvégzésre: tudományos–gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2023. november 23.) / Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem. Kijev, 2023. 360–363. p.

248. Zhuravlyov M. V. A folyamat résztvevőinek jogi státusa. Szolgálati vizsgálat, mint a katonák alkotmányos joga a szakmai ingyenes jogi segítséghez való jog megsértésének tényezője. Ukrán Hadsereg: jelen és történeti retrospektíva: IV. Nemzetközi tudományos–gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2023. november 30.) / Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem. Kijev, 2023. 306–307. p.

249. Zhuravlyov M. V. A katonák politikai-jogi garanciái a választási folyamatokban való részvételükre Ukrajnában: problémák és megoldási lehetőségek. Nemzetközi biztonság a jelenlegi globális kihívások fényében. Balti országok – Ukrajna: egység, támogatás, győzelem: III. Nemzetközi tudományos–gyakorlati

konferencia anyagai (Kijev, 2023. június 8.) / Kijevi Nemzeti Gazdasági Egyetem. Kijev, 2023. 298–300. p.

250. Zhuravlyov M. V. A katonák tagságának jogi ütközései civil szervezetekben: problémák és megoldási lehetőségek. A gazdasági növekedés imperatívusai a fenntartható fejlődési célok megvalósításának kontextusában: III. Nemzetközi tudományos–gyakorlati internetkonferencia előadásainak kivonatai (Kijev, 2022. június 10.) / Kijevi Nemzeti Technológiai és Design Egyetem. Kijev, 2022. 311–315. p.

251. Zhuravlyov M. V., Ivanenko S. M. A szociális garanciák szerepe a katonák védelmének biztosításában az Ukrajna Fegyveres Ereinek a fegyveres agresszió visszaverése során // Fegyveres konfliktus Kelet-Ukrajnában: katonai–történeti aspektus. V. rész: monográfia / szerk. M. V. Koval. Kijev: NUOU, 2023. 141–162. p.

252. Zhuravlyov M. V., Salimon O. M. A katonák szociális védelmének problémái Ukrajnában // Intellect XXI: tudományos–gazdasági folyóirat. 2023. 2. szám. 20–24. p.

253. Zabrodskyi M. V., Kryvenko O. V., Krymets L. V. Tudományos–gyakorlati megközelítések az Ukrajna „Belső Szolgálati Szabályzat (Katonai Szabályzat) az Ukrajna Fegyveres Erőiben” törvényjavaslatához // Tudomány és védelem. 2019. 4. szám. 3–6. p.

254. Zaluzhnyi V. F., Shaptala S. O., Krymets L. V., Pashynskyi V. J. A katonák fegyelmi felelősségének jövőbeni rendszerének koncepcionális alapjai az Ukrajna Fegyveres Ereinek az euroatlanti integráció kontextusában // Tudomány és védelem. 2023. 1. szám. 3–9. p.

255. A Szociális Biztosítási Alap ideiglenes munkaképtelenség miatti vezetőségi ülésének jelentése 2014. szeptember 3-án. URL: https://pon.org.ua/novyny/3376-zasidannya-pravlinnya-fondu-socialnogo.html (hozzáférés dátuma: 2023.06.04.)

256. Zdioruk S., Tokman V., Lytvynenko O. A vallási tényezők szerepe az ukrán társadalom fejlődésében: elemző jelentés. Kijev: NISD, 2011. 19 p.

257. Zdioruk S. I. Társadalmi–vallási kapcsolatok: kihívások a XXI. századi Ukrajnában: monográfia. Kijev: Znanija Ukrajiny, 2005. 552 p.

258. Az Ukrajna hatályos nemzetközi szerződéseinek gyűjteménye: hivatalos kiadás / szerk. A. M. Zlenko. Kijev: In Jure, 2001. 2. kötet, 1. könyv: 1992. január–július. 657 p.

259. Információs–elemző anyag. Jelentés az «Nyugat» operatív parancsnokság pénzügyi–gazdasági szolgálatának vezetőjétől a 2018-as évre.

260. Kalagin Yu. A. Szerződéses katonai szolgálat (szociális dimenzió): monográfia / tudományos szerk. prof. E. A. Afonin. Harkiv: HUPS, 2008. 278 p.

261. Kalagin Yu. A. A katonák egészségügyi védelme, mint az Ukrajna Fegyveres Ereinek szociális szférájának része // Szociális pszichológia. 2007. 5. szám. 157–162. p.

262. Karpenko M. I. A jogi tevékenységet végző szervek rendszere és hatásköre az Ukrajna Fegyveres Ereiben // Jogi munka az Ukrajna Fegyveres Ereiben: tankönyv / szerk. V. I. Kyrylenko. Kijev: RVC «Katonai Intézet», 2010. 28–44. p.

263. Kachan I. I. A katonák szociális védelméről // Katonai jog. 2005. 3–4. szám. 16–18. p.

264. Kashkin S. Yu. Az integrációs jog metodológiája // Jogi tudomány. 2018. I. rész, 2. szám. 6–16. p.

265. Klimenko N. G. A női katonák szerepe és helye Ukrajnában // Gazdaság és állam. 2014. 5. szám. 116–119. p.

266. Koval O. V. Személyzeti menedzsment az Ukrajna Fegyveres Ereinek reformja és fejlesztése jelenlegi szakaszában // Államigazgatás elmélete és gyakorlata. 2012. 4(39). 428–436. p.

267. Kovalenko I. D. A történeti kutatás módszerei. Moszkva: Nauka, 2003. 486 p.

268. Korzh I. F. Katonai szolgálat Ukrajnában: jogi szabályozás: monográfia / Ukrán Tudományos Akadémia, V. M. Koreckij Állam- és Jogi Intézet, Ukrajna Biztonsági Szolgálata, Operatív Tevékenységi és Állambiztonsági Intézet. Kijev:

SZBU, 2006. 208 p.

269. Koropatnik I. M., Pasika S. P., Nenko S. S. A katonák szociális védelmének sajátosságai a lakosság szociális ellátási rendszerében // Az ukrán jogszabályok tökéletesítésének aktuális problémái. 2010. 24. szám. 145–150. p.

270. Kokhanchuk R. M. A katonák lelkészi felügyelete a külföldi hadseregekben. Kijev: Tudományos Világ, 2000. 92 p.

271. Kravchenko M. V., Razumtseva G. I., Trach V. E. Az állami szabályozás fejlesztésének lehetőségei a katonák és családtagjaik szociális védelmi rendszerében Ukrajnában // Államigazgatás: elmélet és gyakorlat. 2017. 1. szám. 38–49. p.

272. Krasilschikov A. L. A tartalékba vonult katonák szociális adaptációja (problémák és tapasztalatok Ukrajnában és külföldön) // Demográfia és szociális gazdaság: tudományos–gazdasági és társadalom-politikai folyóirat. 2005. 2. szám. 117–125. p.

273. Krymets L. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek nyílt rendszere: axiológiai alapok és az interszubjektív megvalósítási mechanizmus // Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem Közleményei. 2023. 71(1). 99–106. p.

274. Krymets L. V. A társadalmi egyenlőtlenség jelenségének szociálfilozófiai elemzése // Fekete-tengeri népek kultúrája (Sorozat: Filozófia. Politológia. Szociológia). 2014. 267(2). 209–212. p.

275. Krymets L. V., Saienko O. G., Telelim I. V. A nemi alapú diszkrimináció elleni szociálpszichológiai intézkedések az Ukrajna Fegyveres Ereiben a háború idején // Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem Közleményei. 2022. 4(68). 70–79. p.

276. Krymets L. V. A nemi politika koncepcionális alapjainak kialakítása az Ukrajna Fegyveres Ereiben: történeti–jogi dimenzió (2018–2022) // Katonai–történeti közlemények. 2022. 46(4). 171–184. p.

277. Krymets L. V. A társadalmi interakció a posztindusztriális társadalom kontextusában a jelenlegi fejlettségi szinten: monográfia. Saarbrucken, Németország: Lap Lambert Academic Publishing, 2012. 163 p.

278. Krymets L. V. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek katonáinak mentalitásának kialakulása: értékalapú szempontok // Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem

Közleményei. 2018. 1(49). 155–160. p.

279. Kuzmuk O. I. Az Ukrajna Hadi Szervezetének (biztonsági és védelmi szektor) kialakulása és fejlődése (1991–2012): monográfia. Kijev: NUOU, 2013. 436 p.

280. Lopata A. Idő és tudat. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek főnökének feljegyzései. Kijev: Kiadó Ház «Hadi Felderítés», 2015. 632 p.

281. Marko I. A pénzügyi juttatások: valóság és kilátások // Ukrajna Hadserege. 2003. 9–10. szám. 12–13. p.

282. Mehed V. P., Radish Ya. F. Az Ukrajna Állami Határőrség új üdülési és gyógyüdülési lehetőségei // Orvosi ügy. 2005. 5–6. szám. 86–88. p.

283. Medvid L. P. A katonák jogainak és szabadságainak jogi szabályozása független Ukrajnában // Az Ukrán Rendvédelmi Akadémia Tudományos Közleménye. 2014. 1. szám. 129–139. p.

284. Melnyk O. A békefenntartó kontingensek személyzetének szociális védelme és egészségügyi ellátása az Ukrajna Fegyveres Ereiben // NAZU Közleményei. 2005. 2. szám. 431–434. p.

285. Melnyk P. S. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek egészségügyi ellátásának fejlesztési programja 2006–2011-re // Ukrajna Katonai Orvostana. 2006. 3. szám, 6. kötet. 5–25. p.

286. Útmutató a nemi szempontok integrálására a biztonsági és védelmi szektor szakembereinek képzésébe / O. Volobuyeva et al. Kijev: FOP Klimenko Yu. Ya., 2021. 292 p.

287. Novak-Kalyaeva L. M. A katonák jogainak védelmének jogi alapjai Ukrajnában: szociális aspektus // Lvivi Műszaki Egyetem Tudományos Közleményei. 2007. 584. szám. 158–166. p.

288. Oleksyuk N. S., Kalaur S. M. A katonák lelki gondozása a családi élet hatékony működésének feltételeként az Ukrajna Fegyveres Einek reformja során // Ukrán Nemzeti Mezőgazdasági és Természeti Erőforrás Egyetem Tudományos Közleményei. Sorozat: Pedagógia, pszichológia, filozófia. 2013. 192(2). 17–24. p.

289. A gyermekek pihenésének és egészségvédelmének szervezése:

koncepciók, technológiák, tapasztalat / O. V. Bykovska, Zh. V. Petrochko; szerk. O. V. Bykovska. Kijev: Állami Család- és Ifjúsági Intézet, 2004. 208 p.

290. A vallási tanítások alapjai és gyakorlati útmutatók a katonai vezetés számára a katonák lelki gondozásában: oktatási–módszertani kézikönyv / V. P. Krotikov et al. Kijev: NDZ GP, Ukrajna Fegyveres Ereinek, 2010. 106 p.

291. A katonák pszichikai állóképességének kialakításának alapjai harci körülmények között: tankönyv / szerk. L. V. Krymets. Kijev: NUOU, 2022. 348 p.

292. Osyodlo V. I., Budagyants L. M. A kelet-ukrajnai háború szociálpolitikai kontextusa és a hibrid agresszió elleni fő irányok // Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetem Közleményei. 2021. 3(61). 82–91. p.

293. Osyodlo V. I., Zubovskyi D. S. Egyéni-pszichológiai tényezők a kelet-ukrajnai harci műveletek résztvevőinek poszttraumás növekedésében // Ukrán Pszichológiai Folyóirat: KNU Közleményei. Sorozat: Katonai–speciális tudományok. 2020. 1(13). 157–175. p.

294. Papikyan A. L. A katonák szociális védelme, mint az Ukrajna Fegyveres Einek szociálpolitikájának része // Katonai Tudományos Közlemények. 2004. 6. szám. 197–208. p.

295. Pashynskyi V. Y. A katonák alkotmányjogi státusza Ukrajnában // Ukrajna Jog. 2005. 4. szám. 39–42. p.

296. Pashynskyi V. Y. A katonák jogainak biztosítására vonatkozó jogi garanciák Ukrajnában // Ukrajna Jog. 2007. 12. szám. 27–31. p.

297. Petrovskiy V. Katonai szanatóriumok: „miniszteri bónusz” a hadnagy számára // Ukrajna Hadserege. 2011. 7. szám. 46–47. p.

298. Poltorak S. Az Ukrajna Fegyveres Einek reformjának államigazgatási mechanizmusai: egységesítés és átalakítás: monográfia. Harkiv: Prom-Art, 2017. 340 p.

299. Polyakova O. S. Nyugdíjbiztosítás a katonai szolgálatot befejező személyek számára Ukrajnában // V. N. Karazin Nemzeti Harkivi Egyetem Közleményei. Sorozat: Jog. 2015. 1151. szám. 19. kötet. 81–83. p.

300. Ponomarenko N. O. A katonák rehabilitációjának problémái az Ukrajna

Fegyveres Eiben a békefenntartó kontingens missziója után // Ukrajna Katonai Orvostana. 2004. 1–2. szám, 4. kötet. 113–114. p.

301. Útmutató a nemi diszkrimináció elleni fellépéshez az Ukrajna Fegyveres Ereiben / szerk. L. V. Krymets. Kijev: NUOU, 2022. 20 p.

302. A katonák szakmai és nemi mentalitása az Ukrajna Fegyveres Ereiben: az európai értékek alapján történő kialakítás: tankönyv / szerk. L. V. Krymets. Kijev: NUOU, 2018. 188 p.

303. Radetskyi V. A fegyveres erők: az építés problémái Ukrajna nemzetbiztonságának összefüggésében // Ukrajna Hadserege. 1996. 3–4. szám. 4–6. p.

304. A katonák minimális pénzügyi juttatásának mértéke // Ukrinform. Infografika. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2126301-grosove-zabezpecenna-vijskovih-bilse-za-serednu-zarplatu-na-35-genstab.html (lekérdezés dátuma: 2023.08.12).

305. Romanovskyi Ya. A katonai kultúra fejlődésének tendenciái az Ukrajna Fegyveres Ereiben // Ukraniztan. 2006. 1. szám. 250–252. p.

306. Romanyuk Yu. A. A védelmi minisztérium nyugdíjasainak kórházi morbiditása // Ukrán Tudományos Orvosi Ifjúsági Folyóirat. 2009. 1. szám. 67. p.

307. Sidorov S. V. A szovjet hadművészet (1918–1991): történetírói vázlat: monográfia. Kijev: NAOU, 2006. 564 p.

308. Skrypnyk S. V., Sapiga R. I., Zaderiyenko S. I. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek katonáinak lakhatási ellátásának elemzése: történelem és jelenkor. URL:http://tyl.at.ua/news/analiz_zabezpechennja_zhitlom_vijskovosluzhbovciv_zbrojnikh_sil_ukrajini_istorija_ta_sogodennja/2011-10-21-23 (lekérdezés dátuma: 2023.06.15)/

309. Smelov Yu. Ismerjük meg a mieinket! // Ukrajna Hadserege. 2013. 5. szám. 52–53. p.

310. Temko H. A dal – a katona lelkiségének forrása // Népi Hadsereg. 1994. november 12. 204 (748). szám. 4. p.

311. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek átalakulása: vízió. modell. stratégia:

elméleti-filozófiai elemzés / szerk. V. V. Koval. Kijev: Lira-K, 2023. 123 p.

312. Fedichev V. Az olyan jelenség, mint a «katonai kultúra», elhanyagolása miatt a társadalom már régóta nem tekinti a tiszti kart a nemzet legműveltebb és legtehetségesebb képviselőinek közösségének // Ukrajna Hadserege. 2009. 11. szám. 8–11. p.

313. Filozófiai enciklopédikus szótár / főszerk. V. I. Shynkaruk, E. K. Bystrytskyi, M. O. Bulatov és mások. Kijev: Abris, 2002. 742 p.

314. A katonai elmélet és gyakorlat filozófiai-metodológiai problémái: tankönyv / szerk. V. Zh. Bohaychuk. Kijev: Ivan Csernyakhovszkij NUOU, 2018. 540 p.

315. Tsyukalo L. V. A katonai szolgálatból elbocsátott személyek nyugdíjbiztosítása // Gazdaság és Állam. 2018. № 1. P. 129–132.

316. Tsyukalo L. V. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek katonáinak szociális ellátása és annak lényege // Hatékony Gazdaság. 2017. 7. szám. 64–69. p.

317. Chyrkina I. D. A különböző ukrán társadalmi rétegek szociális védelmének modern irányai // Tudományos Munkák. Mikolajiv: NaUKMA MF, 2001. 12. kötet. Politikai Tudományok Sorozat. 86 p.

318. Chimishenko S. M. A katonák lakhatási ellátásának költségvetési finanszírozásának problémás aspektusainak megoldása // A Csernyihivi Állami Gazdasági és Jogtudományi Egyetem Tudományos Közleményei. Sorozat 1. Közgazdaságtan. 2012. 4 (16). szám. 208–212. p.

319. Chimishenko S. M. A katonák lakhatási ellátásának forrásdiverzifikációja // Tarasz Sevcsenko Kijevi Nemzeti Egyetem Közleményei. Közgazdaságtan. 2013. 148. kötet. 64–67. p.

320. Chimishenko S. M. A katonák kiegészítő pénzügyi juttatásai: tankönyv, második kiadás. Kijev: FOP Breza A. Ye., 2013. 111 p.

321. Chornyi V. S. Ukrajna katonai szervezete: kialakulás és fejlődési kilátások: monográfia. Nizsin: Aspekt-Polihraf, 2009. 368 p.

322. Chornyi V. S. A vallás helye és szerepe az Ukrajna Fegyveres Ereinek reformjában // Az állami politika prioritásai a lelkiismereti szabadság területén:

megvalósítási utak: tudományos anyagok gyűjteménye. M. P. Dragomanov Nemzeti Pedagógiai Egyetem. Kijev: Szvit Znan, 2007. 161–168. p.

323. Shamrai B. M. A katonai bíróságok működésének külföldi tapasztalata, mint a katonák alkotmányos jogának – a bírói védelemnek – biztosítéka // «Az Ukrán Jogtudomány Aktuális Problémái» tudományos gyűjtemény, Olesz Honcsar Dnyipro Nemzeti Egyetem. 2019. 5. szám. 24–27. p.

324. Shamrai B. M. A katonák alkotmányos jogainak és szabadságainak korlátozásának jogi aspektusai hadiállapot idején // «Kárpáti Jogtudományi Közlöny» tudományos-gyakorlati folyóirat. 2019. 3(28). szám. 70–73. p.

325. Shamrai B. M. Bizonyos kérdések a parlamenti ellenőrzésről a katonák alkotmányos jogainak és szabadságainak betartása felett az Ukrajna Fegyveres Ereiben és más katonai alakulatokban // «Kárpáti Jogtudományi Közlöny» tudományos-gyakorlati folyóirat. 2021. 6(41). szám. 32–35. p.

326. Shamrai B. M. A katonák alkotmányos jogainak és szabadságainak biztosításának hatékony mechanizmusaként a jogtalan anyagi felelősségre vonás elleni fellebbezés // «Zaporizzsjai Nemzeti Egyetem Közleményei» tudományos gyűjtemény. 2020. 4. szám. 2. kötet. 28–32. p.

327. Shevchuk V. P. Az «Ukrajnai Tisztek Szövetsége» szerepe a nemzeti tudatú katonai elit konszolidációjában az Ukrajna Fegyveres Ereinek létrehozásakor // Katonai-történeti Közlöny: tudományos munkák gyűjteménye. 2018. 3 (29). szám. 36–40. p.

328. Shekera O. H. Az Ukrajna Fegyveres Ereinek egészségügyi ellátási rendszerének kialakításának társadalmi-gazdasági aspektusai. Kijev: EKMO, 2006. 274 p.

329. Shyshliuk M. O. Anyagi juttatás, amely bizonyos kiadások kompenzálására irányul, mint a katonák szociális védelmének kiegészítő formája // A Munkaügyi Jogszabályok Reformjának Útjai: a II. Összukrán Tudományos-Gyakorlati Konferencia anyagai (Harkiv, 2013. ápr. 12.) / Harkivi Nemzeti Rendőrakadémia. Harkiv, 2013. 281–283. p.

330. Shyshliuk M. O. A katonáknak nyújtott kedvezmények problémájáról //

Az Állam és Jog Aktuális Kérdései. 2012. 63. kötet. 374–378. p.

331. Shcherbinin, O. M. Szociálpolitika vagy szociális populizmus? // Ukrajna Hadserege. 2009. № 11(113). P. 14–16.

332. Shcherbinin, O. M. A katonák szociális védelméről szóló jogszabályok tökéletesítése: jelenlegi helyzet és kilátások // A Katonai Jog Kérdései. 2007. № 1. P. 19–21.

333. Jacino, O. V. Az utóbbi években egyértelmű tendencia figyelhető meg az ukrán fegyveres erők személyi állományának minőségi javulása felé // Ukrajna Hadserege. 2008. № 12. P. 12–15.

334. Beth B. The Army in the Marketplace: Recruiting an All-Volunteer Force // The Journal of American History. Vol. 94, No. 1. P. 47–74. DOI: https://doi.org/10.2307/25094776

335. Bundeswehr und Bundesministerium der Verteidigung. BMVg.de (in German). Retrieved 2 March 2017.

336. Deloitte. Big demands and high expectations. The Deloitte Millennial Survey. January 2014. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/About-Deloitte/gx-dttl-2014-millennial-survey-report.pdf (lekérdezés dátuma: 15.06.2023).

337. ESPAS. Global Trends to 2030: Can the EU meet the challenges ahead?. 2015. URL: https://espas.eu/files/espas_files/about/espas-report-2015.pdf (lekérdezés dátuma: 16.06.2023).

338. Gutiérrez, L. ¿Cuánto cobra un militar en España? ElPeriodico. December 2021. URL: https://www.elperiodico.com/es/economia/20211220/cuanto-cobra-militar-espana-suel-do-dv-13009785 (lekérdezés dátuma: 15.06.2023).

339. Gonzales G. C., Matthews L. J., Posard M., Roshan P., Ross S. M. Evaluation of the Military Spouse Employment Partnership: Progress Report on First Stage of Analysis. Santa Monica, USA: Rand Corporation. 2015.

340. Green D. C., Holloway I. W., Pickering C. E, Tan D., Tzen M.,Goldbach J. T., Castro C. A. Group Perceptions of Acceptance of Racial // Ethnic, Sexual and Gender Minori-ties in the United States Military. Military Behavioral Health. 2020.

Vol. 9, No. 2. P. 139–150.

341. Hope A. Soldiers look forward to first pay rise in 18 years // The Brussels Times. 2021, May 14.

342. Jester N. Army recruitment video advertisements in the US and UK since 2002: Chal-lenging ideals of hegemonic military masculinity? // Media, War and Conflict. 2020. Vol. 14, No. 1. P. 57–74.

343. Käihkö I. Introduction to the Armed Forces & Society Forum on Broadening the Perspective on Military Cohesion // Armed Forces & Society. 2018. Vol. 44, No. 4. P. 563–570.

344. Kamarck K. N. Diversity, Inclusion, and Equal Opportunity in the Armed Services: Background and Issues for Congress. 2019. URL: https://sgp.fas.org/crs/natsec/R44321.pdf (lekérdezés dátuma: 16.06.2023).

345. King A. FRONTLINE: Combat and Cohesion in the Twenty-First Century. Oxford, UK : Oxford University Press,2015.

346. Krymets, L. Improvement of legal and social basis of recruitment and retention systems of military servicemen of the Defense Forces of Ukraine according to NATO recommendations(2014–2022) // Had-történeti Értesítő. 2023. 49(3), 36–40.

347. Krymets L., Chornyi V. S., Cherkovniak-Horodetska O., Sadykova V., Manzia Y. The impact of the Russian-ukrainian war on the psychological resilience // Synesis. 2023. Vol. 15, No. 4. P. 407–420.

348. Krymets L. V. Gender approach and democratic values in the context of the modern generation of military staff’s mentality shaping // A Zaporizzsjai Állami Mérnöki Akadémia Humanitárius Értesítője: tudományos közlemények gyűjteménye. 2018. № 74. P. 71–80.

349. Ministry of Defence. Forces Help to Buy: help to get on the property ladder / Ministry of Defence. 2014, April 1. URL: https://www.gov.uk/guidance/ forces-help-to-buy (lekérdezés dátuma:17.06.2023).

350. Ministry of Defence. New Employment Model (NEM) – Consultation– Phase 1 / Ministry of Defence. Focus Groups. 2014, July 18. URL:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/345610/NEM_Phase_1_Report_Final.pdf (lekérdezés dátuma: 17.06.2023).

351. Modernising Recruitment and Retention Strategies Developments in Military Employment: An expertise forum contributing to european armies interoperability since 1953. European Army Interoperability Centre, 2022. 28 p.

352. Zhuravlov M., Salimon O. Actual problems and ways of improving the organization of social work in territorial forecasting and social work centers // Modern science. 2022. No. 1. P. 13–20.

353. NATO. Recruiting and Retention of Military Personnel. 2007, October. URL:https://www.nato.int/issues/women_nato/ recruiting%20&%20retention%20of%20mil%20personnel.pdf (lekérdezés dátuma: 17.06.2023).

354. NATO. Recruiting and Retention of Military Personnel. Final Report of Research Task Group. HFM-107. 2F-1.

355. NATO. Retention Strategies. Developments in Military Employment. Final Report of Research. B-1140.

356. NATO. Summary of the National Reports: of NATO Member and Partner Nations to the NATO Committee on Gender Perspectives. 2019. URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2021/9/pdf/NCGP_Full_Report_2019.pdf (lekérdezés dátuma:18.06.2023).

357. Rongé J., Abrate G. Conscription in the European Union Armed Forces: National Trends, Benefits and EU Modernised Service. Brussels, Belgium: FINABEL, 2019.

358. Strand S., Berndtsson J. Recruiting the «enterprising soldier»: military recruitment discourses in Sweden and the United Kingdom // Critical Military Studies. 2015. Vol. 1, No. 3. P. 233–248.

359. Technical Modernisation of Polish Armed Forces 2013–2022. Ministry of National Defence. Retrieved April 4, 2021

360. The British Army. A Soldier’s Values and Standards. 2022. URL:

https://www.army.mod.uk/who-we-are/our-people/a-soldiers-values-and-standards (lekérdezés dátuma:18.06.2023).

361. Trucano M., Myers R., Corbo A., Hare A., Gaddes R. Foreign Military Strategies to Recruit and Retain Women. Response to DACOWITS RFI 3. Insight Policy Research, 2017, March.

362. US Department of Defense,. Base Structure Report. FY 2015 Baseline.. Retrieved 18 October 2017.

363. Von Hlatky S., Shoemaker M. The battle to get more women into the military // The Conversation. 2017, June 29. URL: https://theconversation.com/the-battle-to-get-more-women-into-the-military-79980 (lekérdezés dátuma:18.06.2023).

Disszertációk és disszertációk autoreferátumai

364. Avtusenko, I. B. Ukrajna állami politikája a katonák és családtagjaik szociális védelme terén (1991–2014): doktori értekezés (történettudományok doktora): 20.02.22. Lviv, 2020. 497 p.

365. Holuzvatenko, H. O. Ukrajna Fegyveres Erői, létrehozásuk, fejlesztésük és szerződéses alapon történő átszervezésük (1991–2007): doktori értekezés (történelemtudomány kandidátusa): 20.02.22. Lviv, 2009. 178 p.

366. Korolov, S. S. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonái szociális védelme (1991–2005): történeti aspektus: doktori értekezés (történelemtudomány kandidátusa): 20.02.22. Kijev, 2006. 208 p.

367. Pasika, S. P. A katonák szociális ellátásának közigazgatási-jogi szabályozása : doktori értekezés kivonata (jogi tudomány kandidátusa): 12.00.07. Zaporizzsja, 2011. 22 p.

A MELLÉKLET

A disszertáció témájában készült publikációk listája és a disszertáció eredményeinek jóváhagyására vonatkozó adatok

A.1 A disszertáns publikációinak listája a disszertáció témájában

Tudományos munkák, amelyekben a disszertáció fő tudományos eredményei jelentek meg:

1. Zhuravlyov M. V., Hrycjuk V. M. A gyónás joga: megjegyzések egy katonai lelkésztől // Katonatörténeti közlöny: tudományos dolgozatok gyűjteménye. 2021. 39. kötet, 1. szám. 167–169. o.

2. Zhuravlyov M. V., Muljava V. D. A katonai-szociális munka szervezése az Ukrajna Fegyveres Erőiben: az alapítás és fejlesztés fő problémái a modern körülmények között // Ungvári Nemzeti Egyetem Tudományos Közlöny. Sorozat: Történelem. 2021. 1. szám (44). 72–79. o.

3. Zhuravlyov M. V., Salimon O. M. A katonák szociális védelmének problémái Ukrajnában // Intellekt XXI: tudományos gazdasági folyóirat. 2023. 2. szám. 20–24. o.

4. Zhuravlyov M. V. Az Ukrajna Fegyveres Erőinek belső szolgálati szabályzatának végrehajtásának aktuális problémái az ukrajnai keleti régióban végrehajtott antiterrorista művelet idején: történeti-jogi aspektus (2014–2018) // Jogtudományi elektronikus szakfolyóirat. 2023. 7. szám. 526–529. o.

5. Zhuravlyov M. V. Az állami hatóságok információs erőforrásainak bevonása a katonák szociális védelmének problémáinak kutatási forrásaként az Ukrajna Fegyveres Erőiben // Tudomány és technika ma. 2023. 12. szám (26). 96–107. o.

6. Zhuravlov M., Salimon O. Actual problems and ways of improving the organization of social work in territorial forecasting and social work centers // Modern science. 2022. No. 1. P. 13–20. (Scopus).

A disszertáció anyagainak kipróbálását igazoló tudományos munkák:

7. Zhuravlyov M. V. A katonák szociális védelmi rendszerének kutatási szegmense az Ukrajna Fegyveres Erőiben. *Ukrajnai hadsereg: jelen és történeti retrospektíva:* I. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2020. november 27.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2020. 32–33. o.

8. Zhuravlyov M. V. Az anyagi és lakhatási szféra mint az Ukrajna állami politikájának eleme a katonák szociális védelme tekintetében. *Ukrajnai hadsereg: az állami függetlenségért folytatott küzdelem fő szakaszai:* II. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2021. november 26.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2021. 45–46. o.

9. Zhuravlyov M. V. A jogi kollízió problémái és megoldási lehetőségei a katonák civil szervezetekben való tagsága kapcsán az Ukrajna Fegyveres Erőiben. *A gazdasági növekedés imperatívuszai a fenntartható fejlődési célok megvalósítása kontextusában:* III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati internetkonferencia előadásainak összefoglalói (Kijev, 2022. június 10.) / Kijevi Nemzeti Technológiai és Dizájn Egyetem. Kijev, 2022. 311–315. o.

10. Zhuravlyov M. V. A katonák politikai-jogi garanciái az ukrajnai választási *folyamatokban való részvételük tekintetében: problémák és megoldási lehetőségek. Nemzetközi biztonság a modern globális kihívások fényében. Baltikum – Ukrajna: egység, támogatás, győzelem:* III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia tudományos dolgozatai (Kijev, 2023. június 8.) / Kijevi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem. Kijev, 2023. 298–300. o.

11. Zhuravlyov M. V. Az Ukrajna Fegyveres Erőiben a katonai szolgálat ellátásának alkotmányos-jogi garanciái az Orosz Föderáció Ukrajna elleni fegyveres agressziója idején. *A katonai alakulatok és az állami jogalkalmazó szervek közös tevékenysége: problémák és megoldások a hadiállapot idején:* V. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia előadásainak összefoglalói (Odessa, 2023. október 20.) / Katonai Akadémia (Odessa). Odessa, 2023. 369–370. o.

12. Zhuravlyov M. V. A katonák szociális és jogi védelmével kapcsolatos ügyészi felügyelet megszüntetésének negatív pszichológiai következményei az antiterrorista művelet időszakában Ukrajna keleti régiójában. *Filozófiai-szociológiai és pszichológiai-pedagógiai problémák az egyén felkészítésében különleges*

körülmények között: tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2023. november 23.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2023. 360–363. o.

13. Zhuravlyov M. V. A szolgálati vizsgálat mint a katonák alkotmányos joga a jogi ingyenes szakmai segítséghez való jogának megsértésének tényezője. *Ukrajnai hadsereg: jelen és történeti retrospektíva:* IV. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia anyagai (Kijev, 2023. november 30.) / Ukrajna Nemzeti Védelmi Egyeteme. Kijev, 2023. 315–316. o.

Tudományos munkák, amelyek további módon tükrözik a disszertáció tudományos eredményeit:

14. Zhuravlyov M. V. A katonák szociális védelmének jogi alapjai az Ukrajna Fegyveres Erőiben // Az Orosz Föderáció Ukrajna elleni nagyszabású fegyveres inváziójának visszatükröződése (történeti áttekintés: 2022. február – március): monográfia / szerzői kollektíva; M. V. Koval szerk. alatt. Kijev: NUOU, 2023. 66–91. o.

15. Zhuravlyov M. V., Ivanenko S. M. A szociális garanciák mint az Ukrajna Fegyveres Erőiben szolgálók biztosításának tényezői a fegyveres agresszió visszaverése során // Az ukrajnai keleti konfliktus: katonatörténeti aspektus. V. rész: 2018: monográfia / szerzői kollektíva; M. V. Koval szerk. alatt. Kijev: NUOU, 2023. 141–162. o.

16. Zhuravlyov M. V. A jogszabályi keret fejlődése az Egyesített Erők műveleteinek 2020. évi végrehajtásában // Az ukrajnai keleti konfliktus: katonatörténeti aspektus. VII. rész: 2020: monográfia / szerzői kollektíva; M. V. Koval szerk. alatt. Kijev: NUOU, 2023. 68–94. o.

17. Zhuravlyov M. V. Az Orosz Föderáció fegyveres erőinek nagyszabású inváziójának kezdete. Az Ukrajna Védelmi Erői által végrehajtott védelmi műveletek (2022.02.24–2022.04.17) // A megtörhetetlenség éve: az Z művelet bukása: monográfia / szerzői kollektíva; M. V. Koval szerk. alatt. Kijev: NUOU, 2023. 115–195. o.

A.2 A disszertáció eredményeinek kipróbálásáról szóló adatok:

1. I. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Ukrajnai hadsereg: jelen és történeti retrospektíva» (NUOU, Kijev, 2020. november 27.); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele;

2. II. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Ukrajnai hadsereg: az állami függetlenségért folytatott küzdelem fő szakaszai» (NUOU, Kijev, 2021. november 26); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele;

3. III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati internetkonferencia «A gazdasági növekedés imperatívuszai a fenntartható fejlődési célok megvalósítása kontextusában» (KNUTD, Kijev, 2022. június 10.); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele;

4. III. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Nemzetközi biztonság a modern globális kihívások fényében. Baltikum – Ukrajna: egység, támogatás, győzelem» (KNEU, Kijev, 2023. június 8.); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele;

5. V. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «A katonai alakulatok és az állami jogalkalmazó szervek közös tevékenysége: problémák és megoldások a hadiállapot idején» (VA, Odessa, 2023. október 20.); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele;

6. Tudományos-gyakorlati konferencia «Filozófiai-szociológiai és pszichológiai-pedagógiai problémák az egyén felkészítésében különleges körülmények között» (NUOU, Kijev, 2023. november 23.); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele;

7. IV. Nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia «Ukrajnai hadsereg: jelen és történeti retrospektíva» (NUOU, Kijev, 2023. november 30.); részvétel formája – jelenléti, absztraktok közzététele.

Magyarázat a mellékletek felépítéséhez

A mellékletekben bemutatott valamennyi dokumentum az eredeti nyelven (ukránul) került csatolásra. A bírálók kényelme érdekében minden dokumentum előtt rövid tartalmi ismertetés, valamint annak a szerző által készített nem hivatalos magyar fordítása található. Ez a forma megkönnyíti az anyagokkal való megismerkedést, és biztosítja a kutatás forrásbázisának átláthatóságát.

MELLÉKLET B

A disszertációs kutatás eredményeinek megvalósításáról szóló akták

ANNOTÁCIÓ

A Mikola Zhuravlyov ezredes tudományos kutatásainak eredményeinek megvalósításáról szóló aktához.

Dokumentum megnevezés:Akt

Szám: 1/4

Kelt: 2021. június 26. *(a bizottsági ülés dátuma)*

Alap: az Ukrán Honvédelmi Miniszter 2021. május 14-i, 7160/з számú utasítása és egyéb parancsok.

Aláírók:

Bizottság elnöke: Tymoshenko S.V. *(Jaszinja községi tanács alpolgármestere).*

Bizottsági tagok:

Medvetskyj J.J. *(Jaszinja községi tanács közgazdásza).*

Sov'yak V.J. *(Jaszinja községi tanács osztályvezetője)*.

Az aktát a Kárpátalja megyei Rahiv járásbeli Jaszinja községi tanács bizottsága készítette. A dokumentum rögzíti Miskola Viktorovics Zhuravlyov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatásának eredményeit, amelyekről nyilvános vitát tartottak a «Szövetséges erő: a Kárpátok összekapcsolnak és egyesítenek» nemzetközi rendezvény keretében.

Az aktában rögzített főbb szempontok és következtetések:

1. Zhuravlyov ezredes előadása nemzetközi szinten került bemutatásra, résztvevőkkel: NATO és EU képviselői (Kanada és Észtország védelmi attaséi, a NATO nemi kérdésekkel foglalkozó tanácsadója, Szlovákia rendkívüli és meghatalmazott nagykövete); az Ukrán Honvédelmi Minisztérium és az Ukrán Fegyveres Erők képviselői; helyi hatóságok (Ungvár és Csap város polgármesterei); tudományos közösség (Kijevi Nemzeti Kereskedelmi és Gazdasági Egyetem); civil szervezetek (veterán egyesületek).

2. A tudományos munka főbb javaslatai nyilvános vitában kerültek megvitatásra, és tartalmaznak gyakorlati ajánlásokat a szociális védelem fejlesztésére, többek között:

- Egyetlen ukrán jogszabály kidolgozásának szükségessége «Az ukrán biztonsági és védelmi szektor katonáinak státusza» címmel, amely összefoglalná és helyettesítené a meglévő törvények többségét;

- Új fegyelmi felelősségi mechanizmus: törvényjavaslat az «Erőteljes fegyelmi vétségek bírósági eljárásáról», amely lehetővé tenné a fegyelmi letartóztatást bírósági úton a katonai büntethetőség csökkentése érdekében;

- Alkalmazkodás üzleti úton: javaslatok a leszerelt katonák beilleszkedésére a saját szálloda-, vendéglátó- és turizmusvállalkozásuk megnyitásával Kárpátalján, ami munkahelyeket teremt és csökkenti a társadalmi problémákat;

- Jogszabályok kodifikálása: hangsúlyozva a katonai jogszabályok kodifikálásának szükségességét.

3. A bizottság általános következtetése: Zhuravlyov ezredes kutatásainak eredményeit gyakorlati szempontból hasznosnak ítélték, jelentős anyagi ráfordítást nem igényelnek. Alkalmazásuk csökkentheti a katonák körében tapasztalható szociális és pszichológiai feszültséget. A munka egyes elemei a Jaszinja községi tanács gyakorlati tevékenységében kerülnek alkalmazásra, és ajánlottak az országos szintű bevezetésre.

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Селищний голова
Андрій ДЕЛЯТИНЧУК
"26" червня 2021року

АКТ № 14

про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" під час проведення міжнародного заходу "Союзницька міць. Карпати кличуть і об'єднують" із залученням посадових осіб країн-членів Північноатлантичного Альянсу НАТО науково-педагогічного складу, Збройних Сил України, органів державної влади, органів місцевого самоврядування і громадськості.

Підстава: Доручення Міністра Оборони України №7160/з від 14.05.2021, телеграми Заступника Міністра Оборони України 7160/з21.05.202, письмової резолюції начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняховського №3429 від 24.05.2021.

Комісія у складі: Тимощенка Сергія Володимировича - заступника селищного голови з питань діяльності виконавчих органів; Медвецький Йосип Йосипович - економіст Ясінянської селищної ради; Сов' як Вікторія Юріївна – начальник відділу з надання соціальних послуг.

Слухали виступ полковника Миколи ЖУРАВЛЬОВА посадові особи Північноатлантичного Альянсу НАТО, Європейського Союзу, Надзвичайний і Повноважний Посол Словацької Республіки в Україні пан Марек Шафін, керівник експертної групи політики військових зав'язків з громадськістю Директорату інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства Оборони України РОДЧЕНКО Лариса Михайлівна, державний експерт ЗОРІНА Ярослава Василівна, полковник ВАГУР Мурулейд - аташе з питань оборони при посольстві Естонії в Україні; полковник Роб ФОСТЕР - аташе з питань оборони при посольстві Канади в Україні; капітан МЕТЬЮ Дж. СТОУНЕР - іноземний радник (Канада) з гендерних питань від Представництва НАТО в Україні при Міністерстві Оборони України і Генерального Штабу Збройних Сил України Канадської місії в Україні "Юніфаєр", міський голова АНДРІЇВ Богдан Євстафійович м. Ужгород, міський голова САМАРДАН Валерій Володимирович м. Чоп, ВЕДМІДЬ Надія Іванівна доктор економічних наук , професор,декан факультету ресторанно-готельного бізнесу Київського національного торгівельно-економічного університету, САЛІМОН Ольга Миколаївна кандидат економічних наук , доцент , кафедри готельно-ресторанного бізнесу факультету ресторанно-готельного бізнесу Київського національного торгівельно-економічного університету, перекладач, член відокремленого підрозділу **"Української Військової Організації СПАС-23"** в Закарпатській, помічник голови **Ужгородської філії** "Української асоціації інвалідів АТО" області НОВОСАД Емілія Ігорівна, практикант-перекладач старший солдат Бабич Ольга Петрівна - курсант 5-го курсу військовий гуманітарно-лінгвістичного факультету військового інституту Київського національного

університету імені Тараса Шевченка, представника Київського обласного центру допомоги учасникам АТО/ООС та їх сім'ям Київської обласної ради НАГОРНА Ольга Василівна, депутат Рівненської обласної Ради ОПАНАСЮК Вікторія, дружина загиблого Героя України Віталія ОПАНАСЮКА.

Збройні Сил України лейтенант Безлюдна Ольга Миколаївна - офіцера відділу безпеки служби управління оперативного командування "Захід" Сухопутних військ Збройних Сил України, старший лейтенант Козиренко Оксана Миколаївна оперативне командування "Південь" Сухопутних військ Збройних Сил України.

Голова комісії:

ТИМОШЕНКА Сергія Володимировича;

члени комісії:

МЕДВЕЦЬКИЙ Йосип Йосипович;
СОВ'ЯК Вікторія Юріївна.

Слухали посадові особи Північноатлантичного Альянсу НАТО та Європейського союзу :

пан Марек Шафін (Словакія)
полковника ВАГУР Мурулейд (Естонія);
полковник Роб ФОСТЕР
капітан МЕТЬЮ Дж. Стоунер (Канада).

Міністерство Оборони України, Збройні Сили України:

керівник експертної групи політики військових зав'язків з громадськістю Директорату інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства Оборони України РОДЧЕНКО Лариса Михайлівна;

державний експерт ЗОРІНА Ярослава Василівна;

старший лейтенант КОЗИРЕНКО Оксана Миколаївна;
лейтенант БЕЗЛЮДНА Ольга Миколаївна.

Науково-педагогічний склад, органи державної влади та місцевого самоврядування і громадськість:

ВЕДМІДЬ Надія Іванівна доктор економічних наук , професор, декан факультету ресторанно-готельного бізнесу Київського національного торгівельно-економічного університету;

АНДРІЇВ Богдан Свстафіїович міський голова м. Ужгород

САМАРДАК Валерій Володимирович міський голова м. Чоп

САЛІМОН Ольга Миколаївна кандидат економічних наук , доцент , кафедри готельно-ресторанного бізнесу факультету ресторанно-готельного бізнесу Київського національного торгівельно-економічного університету;
перекладач, член відокремленого підрозділу "Української Військової Організації СПАС-23" в Закарпатській області, помічник голови ***Ужгородської Філії "Української Асоціації інвалідів АТО"*** Новосад Емілія Ігорівна;
БАБИЧ Ольга Петрівна – практикант-перекладач, старший солдат, курсант 5-го курсу військовий гуманітарно-лінгвістичного факультету військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
НАГОРНА Ольга Василівна представника Київського обласного центру допомоги учасникам АТО/ООС та їх сім'ям Київської обласної ради;

ОПАНАСІОК Вікторія - депутат Рівненської обласної Ради, Радник голови Рівненської ОДА, дружина загиблого Героя України Віталія ОПАНАСІОКА.

Отже, 26.06.2021 року розглянула у відкритому обговорені стан реалізації результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" розглянули розділ III п. п 3. Практичні рекомендації, щодо вдосконалення механізмів соціального захисту та п. п 1. Еволюції нормативно-нравової бази в умовах збройної агресії російської федерації яка значно покращить діяльності Ясінянської селищної ради Рахівського району Закарпатської області.

Дослідили елементи процесу адаптації військовослужбовців і учасників бойових дій (родин загиблих військовослужбовців) до цивільного життя,на початковому етапі залучення новітніх систем віртуального простору, щодо умов відкриття власного готельно-ресторанного бізнесу із використанням зеленого туризму Закарпатської області .

Комісія та члени, представники Київського національного торгівельно-економічного університету, представники Північноатлантичного альянсу НАТО, представники Збройних Сил України представники органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості встановили:

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково, законодавчо-теоретично обгрунтовані погляди щодо концепту "вивчення досвіду" країн південно-східної Європи та Балтії як тих що вийшли з пострадянського простору. Стандартизованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращих практик, впровадження яких призводить до зміни підходів у виконанні завдань які стоять перед органами місцевого самоврядування у питаннях Єдиного закону України щодо гарантій державою на підставі статті 17 Конституції України забезпечення належного соціального захисту, адаптації військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей.

Завдяки цьому було заслухано та публічно обговорено пропозиції полковника Журавльова М.В. щодо нагальної потреби у розробці Єдиного і удосконаленого нормативно-правового акту України "Про статус військовослужбовців сил сектору безпеки і оборони України" який об'єднає в собі декілька існуючих законів.

Порядок організації та кращі існуючі практики діяльності Ясінянської селищної ради Рахівського району Закарпатської області, знайшли своє відображення в обгрунтованій доповіді полковника Журавльова М.В.

1. До проекту нормативно-правового акту України, полковник Журавльов М.В. запропонував внести: **статус, права, обов'язки, відповідальність, соціальні і правові гарантії і пільги (захист), під час проходження військової служби з дотриманням гендерної рівності чоловіків та жінок. Грошове і страхове, · пенсійне, медичне, житлове, санаторно-курортне забезпечення військовослужбовців, порядок адаптації і супровід у цивільному житті звільнених в запас військовослужбовців. Організаціяі алгоритм поховання (вшанування) померлих (загиблих). Гарантії та пільги військовослужбовцям які набули статусу учасника бойових дій. Закріплені норми відповідальності за грубе дисциплінарне порушення застосоване під запропонований окремий нормативно-правовий Акт України "Про здійснення Судочинства за матеріалами грубих військових дисциплінарних правопорушень військовослужбовцями, громадянами під час військових зборів ".**

2. У відповідності до запропонованого нормативно-правового акту України "Про здійснення судочинства за матеріалами грубих дисциплінарних порушень". З метою захисту Конституційних прав та свобод, зменшення проходження військової служби судимих військовослужбовців у лавах сектору безпеки і оборони України за дрібні кримінальні правопорушення – передбачити дисциплінарну відиовідальність (дисциплінарний арешт) з триманням через суд у спец. приміщенні ВСП ЗСУ до 30 (тридцяти) діб (Представлений Алгоритм дій полковником Журавльовим М.В. є практичний для застосування у діяльність органів державної виконавчої у підпорядкуванні яких є військові формування і судової гілки влади в Україні, органів військового управління, військових частин (установ) щодо застосування і виконання дисциплінарного арешту до військовослужбовців за грубі дисциплінарні порушення).

3. З виходом нових запропонованих нормативно-правових актів України "Про статус військовослужбовців сил сектору безпеки і оборони України", "Про здійснення Судочинства за матеріалами грубих дисциплінарних порушень" та втратять чинність деякі закони України.

4. Проведення свосчасної адаптації військовослужбовців сил сектору безпеки і оборони України звільнених в запас шляхом опанування справи і в подальшому відкритті ресторано - готельного та туристичного бізнесу в окремих районах Закарпатської області які розвиваються. Відкриття власного ресторано - готельного і туристичного бізнесу військовослужбовцем запасу дасть робочі місця для решти військовослужбовців запасу і цивільного населення, додаткового надходження коштів в Державний бюджет. Зменшить обсяг безробіття, пияцтва, наркоманію, суїцидні настрої, криміпал, підніме самооцінку військовослужбовця в суспільному житті України, залучення партнерів Північноатлантичного Альянсу НАТО. для консультації з цих питань для зміцнення стосунків і Стратегічної співпраці Україна –НАТО- ЄС.

5. Чи проведення кодифікації військового законодавства сил сектору безпеки і оборони України, та обороно-промислового Комплексу України.
Територіальна оборона України. Імплементація Законодавства .

Висновок. Результати наукових досліджень та публічного обговорення і елементів наукової праці полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" є практичними, і не потребує фінансових затрат. Зменшить соціально-психологічну напругу серед військовослужбовців та окремі елементи будуть в провадженні у практичну діяльність Ясінянської селищної ради Рахівського району Закарпатської області та висвітленні на інформаційних ресурсах та в провадженні перспективі у державі цілому.

Додаток до Акту: *Список присутніх осіб під час доповіді про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Журавльова М.В.в 1-му примірнику на двох аркушах.*

Голова комісії:

/ _____ / **С.В. ТИМОШЕНКА**

члени комісії:

/ _____ / **Й.Й. МЕДВЕЦЬКИЙ**

/ _____ / **В.Ю. СОВ'ЯК**

Запрошенні почесні гості:

Генерал Армії України ***СВИДА Іван Юрійович*** – Начальник Генерального штабу-Головнокомандувач Збройних Сил України (2009-2010).

Представник Офісу Президента України – «за згодою».

Міський голова **САМАРДАК В.В.** м. Чоп Закарпатської області.

Міській голова **БАЛОГА А.В.** м. Мукачіво Закарпатської області «За згодою»

15.09.2021 через представництво НАТО в Україні запрошені взяти участь у міжнародному заході ***"Першому, Союзницькому кубку співдружності Ясінянської територіальної громади: Україна стратегічний партнер НАТО заради Миру і Безпеки"*** представників Організації Північноатлантичного договору країн-членів НАТО та їх партнерів із розрахунку:

- ***Сполучених Штатів Америки***-1 один (Лист запрошення 156/т/14/1 від 15.09.2021);
- ***Канади***-1 один (Лист запрошення 156/т/14/2 від 15.09.2021на військового Аташе з питань оборони Р.ФОСТЕРА);
- **Королівства *Норвегії***-1один (Лист запрошення 156/т/14/3 від 15.09.2021);
- ***Швейцарії***-1одии (Лист запрошення 156/т/14/4 від 15.09.2021);
- ***Литви***-1один (Лист запрошення 156/т/14/5 від 15.09.2021 представник місії в Україні пану Томасу М.);
- ***Латвії***-1один (Лист запрошення 156/т/14/6 від 15.09.2021);
- ***Естонії***-1один (Лист запрошення 156/т/14/7 від 15.09.2021 на військового Аташе з питань оборони М.ВАГУР);
- ***Японія***-1один (Лист запрошення 156/т/14/8 від 15.09.2021);
- ***Словаицької Республіки***-1один (Лист запрошення 156/т/14/9 від 15.09.2021 на Уповноваженого і Надзвичайного Посла Марека ШАФІНА);
- ***Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії***-1один (Лист запрошення 156/т/14/10 від 15.09.2021).

ВСЬОГО: 10

Ознайомлений:
Старший групи
ад'юнкт наукового відділу Національного університету оборони України імені Івана Черняховського

полковник Микола ЖУРАВЛЬОВ

З повагою
Тимчасово виконувач обов'язків
начальника відокремленого підрозділу
"Української Військової Організації СПАС-23"
в Закарпатській області Станіслав СИТАР

ANNOTÁCIÓ

A Mikola Zhuravlyov ezredes tudományos kutatásainak eredményeinek megvalósításáról szóló aktához.

Dokumentum megnevezése: Akt

Szám: 129/1

Kelt: 2021. április 26. *(a bizottsági ülés dátuma)*

Aláírók:

Bizottság elnöke: Borec V.O. (Ungvár város alpolgármestere);

Bizottsági tagok: Zima I.V. (az Ungvár Városi Tanács Védelmi és Mozgósítási Osztályának vezetője), Tyschuka I.M. (Ungvár Helyi Területi Toborzó és Szolgáltató Központ katonai biztosa).

Az aktát az Ungvár Városi Tanács bizottsága készítette, Kárpátalja megyében. A dokumentum rögzíti Mikola Zhuravlyov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatásának eredményeit és azok gyakorlati alkalmazásának állapotát.

Az aktában rögzített főbb szempontok és következtetések: A dokumentum tartalmazza az Ungvár Városi Tanács bizottságának megállapításait a Zhuravlyov ezredes kutatásainak eredményeinek megvalósításáról. Megállapították, hogy a kutatás eredményeit a városi tanács végrehajtó bizottságának gyakorlati tevékenységében hasznosították, különösen az ATO résztvevőinek és családtagjaiknak szóló városi szociális védelmi programok kidolgozása és frissítése során. A bizottság kiemelte a javaslatok tudományos megalapozottságát, amelyek a módszertani útmutatók létrehozásának és a szociális védelmi osztály munkájának fejlesztésének alapját képezték. Az Ungvár Városi Tanács döntése alapján számos programot hajtottak végre, amelyek a katonák és veteránok anyagi támogatását, valamint az Ukrajnai Fegyveres Erőkkel szerződést kötő személyek ösztönzését szolgálták. A bizottság következtetése szerint a kutatás eredményeit a városi tanács gyakorlati tevékenységében sikeresen alkalmazták.

129/1

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Міський голова

Богдан АНДРІЇВ

"___" 04 2021

11 АПР

про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект"

Комісія у складі: Вадима Олександровича Борця, заступника міського голови; Зими Ірини Василівни, начальника відділу оборонної та мобілізаційної роботи, Ігоря Михайловича Тищука, військового комісара Ужгородського ОМТЦК та СП.

голова комісії: Вадим Борець

члени комісії: Ірина Зима, Ігор Тищук.

у иеріод з 26.04.2021 року розглянула стан реалізації результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" у практичній діяльності виконавчого комітету Ужгородської міської ради

Комісія встановила:

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково обґрунтовані погляди щодо концепту "вивчення досвіду" як стандартизованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращих практик, впровадження яких призводить до зміни підходів у виконанні завдань які стоять перед органами місцевого самоврядування у питаннях соціальиого захисту військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей. Завдяки цьому було визначено порядок організації та кращі практики діяльності виконавчого комітету Ужгородської міської ради, що знайшло відображеиня

Рішення сесії Ужгородської міської ради:

- № 1632 від 19.02.2015 «Про зміни до Програми додаткових гарантій соціального захисту громадян у 2015 році щодо надання адресної матеріальної допомоги учасникам АТО на сході України з числа мешканців м.Ужгорода»;
- -№ 41 від 23.12.2015 року Програми додаткових гарантій соціального захисту громадян у 2016 році щодо надання адресної матеріальної допомоги учасникам АТО на сході України з числа мешканців м.Ужгорода»;
- № 504 від 22.12.2016 року «Про Програми… Програми додаткових гарантій соціального захисту громадян у 2017 році щодо надання адресної матеріальної допомоги учасникам АТО на сході України з числа мешканців м.Ужгорода»;

- Відповідно до рішення LII сесії VII скликання Ужгородської міської ради 15 жовтня 2020 року № 2159 «Про Програму підтримки військовослужбовців військової служби за контрактом, які укладуть контракт у 2021 році». Передбачено 1 млн. грн.

- 7 (семи) особам, що уклали контракт зі Збройними Силами України про проходження військової служби за контрактом у І кварталі 2021 року виплачена одноразова грошова допомога у розмірі 10 (десять) тисяч грн. кожному, також на днях буде виплачена допомога ще 8 -и особам, які уклали контракт у 1 кварталі.

- У минулому році уклали контракт до ЗСУ- 53 особи із м. Ужгород, яким виплачена допомога по 10 тис. грн. кожному. Всього 530 тис. грн.

2. Вивчений полковником М.В. Журавльовим досвід організації діяльності у питаннях соціального захисту та його науково-методичне обґрунтування дозволило розробити методичні посібники (рекомендації, посадові інструкції, вимоги до соціальних працівників, тощо) відділу соціального захисту виконавчого комітету Ужгородської міської взято до уваги.

3. Використано при проведенні заходів, ритуалів, круглих столів, конференцій, щодо соціально-правових проблем та шляхів їх вирішення на місцевому рівні, а саме: розгляд та обговорения Програм на депутатських комісіях Ужгородської міської ради

Висновок. Результати наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" впроваджені у практичну діяльність виконавчого комітету Ужгородської міської ради міської ради.

голова комісії: _____ Вадим Борець

члени комісії: _____ Ірина Зима

_____ Ігор Тищук

ANNOTÁCIÓ

A tudományos kutatási eredmények megvalósításáról szóló jegyzőkönyvhöz Mikolaj Zsuravljov ezredes kutatása alapján.

Dokumentum megnevezés: Akt.

Szám: 17 (129/2).

Kelt: 2021. április 27. *(a bizottsági ülés dátuma).*

Aláírók:

Bizottsági elnök: Hizsan I.S. (Csap város alpolgármestere).

Bizottsági tagok: Fomicsova L.M. (a Csapi Városi Tanács Rendszer- és Titkossági, valamint Mozgósítási Osztályának vezetője), Rjasko M.V. (a Csapi Városi Tanács Munkaügyi és Szociális Védelmi Igazgatóságának vezetője).

A jegyzőkönyvet a Kárpátaljai területen működő Csapi Városi Tanács bizottsága állította össze Mikolaj Zsuravljov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatási eredményeinek megvalósításáról szóló vizsgálat (2021.04.26-tól) alapján.

A jegyzőkönyvben rögzített főbb megállapítások és következtetések:

1.A «tapasztalatok tanulmányozása» elvén alapuló kutatás koncepciója hozzájárult a városi tanács tevékenységének fejlesztéséhez a katonák, veteránok, harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális védelme terén. Ez több városi tanácsi döntésben is megjelent, többek között:

20.sz. határozat (2014.07.15.) – a «Gondoskodás» program módosítása;

16.sz. határozat (2015.07.10.) – szociális támogatási program elfogadása;

6. sz. határozat (2016.03.18.) – a «Gondoskodás» program módosítása;

5. sz. határozat (2016.11.02.) – a «Gondoskodás» program elfogadása (2017–2018-ra);

5. sz. határozat (2018.08.15.) – a «Gondoskodás» program elfogadása (2019–2020-ra);

3. sz. határozat (2019.03.06.) – a veteránszervezet támogatási programja;

15.sz. határozat (2020.09.03.) – a «Gondoskodás» program elfogadása (2021–2022-re).

2. M. V. Zsuravljov kutatásai alapján módszertani kézikönyvek, ajánlások, munkaköri leírások és szociális munkásokra vonatkozó követelmények készültek, amelyeket a Csapi Városi Tanács Munkaügyi és Szociális Védelmi Igazgatósága figyelembe vett a gyakorlatban.

3. A kutatás eredményei alapul szolgáltak a 2014–2022 közötti időszakban megvalósított városi szociális támogatási programok («Gondoskodás») kidolgozásához, amelyek a veteránokat, a harci cselekmények résztvevőit és családtagjaikat támogatták.

4. A kutatási anyagokat felhasználták értekezleteken, konferenciákon és kerekasztal-beszélgetéseken, amelyek a helyi szociális problémák megoldását célozták.

A bizottság összegző megállapítása: Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményei a fenti témában megvalósultak a Csapi Városi Tanács gyakorlati tevékenységében.

123/2

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Міський голова
Валерій САМАРДАК
«27» 04 2021

17 АКТ

про реалізацію результатів наукових досліджень полковнпка Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект"

Комісія у складі: Ігоря Степановича Гіжана - заступника міського голови; Фомічової Лариси Миколаївни - начальника відділу режимно-секретної та мобілізаційної роботи, ТЕБ і НС; Ряшко Марина Вікторівна – начальник Управління праці та соціального захпсту населення

голова комісії: Ігор Гіжан

члени комісії: Лариса Фомічова, Марина Ряшко.

у період з 26.04.2021 року розглянула стан реалізації результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС Україпн (2014–2018): історичний аспект" у практичній діяльності Чопської міської радн Закарпатської області

Комісія встановила:

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково обґрунтовані погляди щодо концепту "вивчення досвіду" як стандартнзованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращих практик, впровадження яких призводить до зміни підходів у виконанні завдань які стоять перед органамн місцевого самоврядування у питаннях соціального захисту військовосліужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей. Завдякп цьому було визначено порядок організації та кращі практики діяльності Чопської міської ради Закарпатської області, що знайшло відображення

Рішення 13 сесії VI скликання Чопської міської ради:

- № 20 від 15.07.2014 року «Про внесення змін до міської комплексної програми «Турбота» на 2014-2016 роки»;

Рішення 7 сесії VII скликання Чопської міської ради, I засідання:

- № 6 від 18.03.2016 року «Про внесення змін до п. 5.2 та Положення міської цільової комплексної програми «Турбота» на 2014-2016 роки»;

Рішення 16 сесії VII скликання Чопської міської ради:

- № 5 від 02.11.2016 року «Про затвердження міської комплексної програми «Турбота» на 2017-2018 роки»;

Рішення 38 сесії VI скликання Чопської міської ради:

-

- № 16 від 10.07.2015 року «Про затвердження Міської комплексної програми на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблнх»;

Рішення 31 сесії VII склнкання Чопської міської ради:

- № 5 від 15.08.2018 року «Про затвердження міської комплексної програми «Турбота» на 2019-2020 роки»;

Рішення 37 сесії VII скликання Чопської міської ради:

- № 3 від 06.03.2019 року «Про затвердження Програми підтримки діяльності громадської організації «Ветерани війни та учасникн бойових дій міста Чоп» на 2019-2020 роки»;

Рішення 53 сесії VII скликання Чопської міської ради:

- № 15 від 03.09.2020 року «Про міську цільову комплексну Програму „Турбота" на 2021 – 2022 роки».

2. Вивчений полковником М.В. Журавльовим досвід організації діяльиості у питаннях соціального захисту та його науково-методичне обґрунтування дозволило розробити методичні посібники (рекомендації, посадові інструкції, вимоги до соціальних працівників, тощо) Управління праці та соціального захисту Чопської міської ради взято до увагп.

3. Використано при проведенні заходів, ритуалів, круглих столів, конференцій, щодо соціально-правових проблем та шляхів їх вирішення на місцевому рівні, а саме: розгляд та обговорення міської цільової комплексної Програми „Турбота" на 2021 – 2022 роки на засіданні сесії Чопської міської ради.

Висновок. Результати наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" впроваджені у практнчну діяльність Чопської міської ради.

голова комісії: _____ Ігор Гіжан

члени комісії: _____ Лариса Фомічова

_____ Марина Ряшко

ANNOTÁCIÓ

A Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményeinek megvalósításáról szóló jegyzőkönyvhöz.

A dokumentum alapadatai:

Szám: 22 (129\3).

Kelt: 2021. április 29. (a bizottsági ülés időpontja).

Aláírók:

A bizottság elnöke: P. J. Bocskor (Rahó város alpolgármestere).

A bizottság tagjai: D. D. Brechlicsuk (Rahó városi tanács titkára), V. I. Krafta (a Rahó városi tanács osztályvezetője).

A jegyzőkönyvet a Kárpátaljai területen működő Rahói Városi Tanács bizottsága készítette. A dokumentum rögzíti Mikola Zsuravljov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatásának eredményeiről folytatott nyílt vitát és azok gyakorlati megvalósításának állását.

Főbb megállapítások és következtetések:

1. Zsuravljov ezredes kutatási eredményeit sikeresen alkalmazták a Rahói Városi Tanács gyakorlati tevékenységében. Ez több, 2015 és 2021 között elfogadott városi határozatban is megmutatkozott, amelyek a katonák, veteránok, harci cselekmények (ATO/OOC) résztvevői és családtagjaik szociális védelmét szolgálták.

2. A kutatási eredmények alapján megvalósított konkrét intézkedések:

- lakásvásárlás a harci cselekményekben elesett katonák családjai számára;

- a harci cselekményekben részt vett katonák gyermekei számára szervezett pihenés és üdültetés nemzetközi együttműködés keretében;

- hazafias rendezvények szervezése, köztük a NATO-országok katonáinak látogatása és közös felvonulás a Hoverla-hegyre;

- módszertani anyagok kidolgozása a Rahói Városi Tanács szociális védelmi osztálya számára;

-a kutatási anyagok felhasználása konferenciákon, kerekasztal-beszélgetéseken és szociális programok megvitatásakor.

A bizottság általános következtetése: a bizottság megállapította, hogy Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményei sikeresen megvalósultak a Rahói Városi Tanács gyakorlati tevékenységében.

129/3

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Міський голова
Віктор МЕДВІДЬ
"29" 04 2021

АКТ 22

про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект"

Комісія у складі: Бочкора Петра Юрійовича – першого заступника міського голови; Брехлічука Дмитра Дмитровича – секретаря міської ради; Крафта Валерії Іванівни – начальник відділу організаційно-інформаційної роботи та документообігу міської ради.

голова комісії: Бочкор Петро

члени комісії: Брехлічук Дмитро, Крафта Валерія.

у період з 28.04.2021 року розглянула стан реалізації результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" у практичній діяльності Рахівської міської ради Закарпатської області

Комісія встановила:

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково обгрунтовані погляди щодо концепту "вивчення досвіду" як стандартизованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращих практик, впровадження яких призводить до зміни підходів у виконанні завдань які стоять перед органами місцевого самоврядування у питаннях соціального захисту військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей. Завдяки цьому було визначено порядок організації та кращі практики діяльності Рахівської міської ради Закарпатської області, що знайшло відображення

- Рішення 3 сесії VII скликання Рахівської міської ради:
№ 19 від 23.12.2015 року «Про затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку міста Рахова на 2016-2018 рр.»;
- Рішення 26 сесії VII скликання Рахівської міської ради,:
№ 398 від 21.12.2017 року «Про затвердження Програми підтримки соціально-незахищених верств населення на 2018-2019 рр.»;
- Рішення 39 сесії VII скликання Рахівської міської ради:
№ 538 від 26.12.2018 року «Про затвердження Програми підтримки соціально-незахищених верств населення, соціального захисту та підтримки учасників антитерорпстичної операції (АТО) операції Об"єднаних сил (ООС), членів їх сімей, члени, яких загинули під час проведення АТО, ООС, мешканців м.Рахів на 2019 рік»;
- Рішення 47 сесії VII скликання Рахівської міської ради:
№ 688 від 24.12.2019 року «Про затвердження Програми підтримки соціально-незахищених верств населення, соціального захисту та

підтримки учасників антитерористичної операції (АТО) операції Об"єднаних сил (ООС), учасників бойових дій (УБД), членів їх сімей, члени, яких загинули під час проведення АТО, ООС, мешканців м.Рахів на 2020 рік»;

- Рішення 3 сесії VIII скликання Рахівської міської ради:

№ 33 від 25.12.2020 року «Про затвердження Програми підтримки соціально-незахищених верств населення, соціального захисту та підтримки учасників антитерористичної операції (АТО) операції Об"єднаних сил (ООС), учасників бойових дій (УБД), членів їх сімей, члени, яких загнули під час проведення АТО, ООС мешканців Рахівської міської територіальної громади на 2021 рік».

У рамках національно-патріотичного заходу «Союзницький, міжиародний, зимовий похід – загартованих війною» з 14 по 17 лютого 2021 року Рахів відвідали військовослужбовці держав-учасниць Північноатлантичного альянсу НАТО: США, Канади, Литви, СК Великобританії і Північної Ірландії, військовослужбовці Генерального штабу ЗСУ, представники Національного університету оборони України ім.. І.Черняховського, оперативних командувань «Захід», «Схід», «Північ», «Південь», комаидування Сухопутних військ, Сил спеціальних операцій, Повітряних сил, Українскої військової організації «Спас-23», майстер спорту міжнародного класу, чемпіонка світу, рекордсменка Ніколь Князева, які 15 лютого 2021 року здійснили сходження на найвищу вершину України – гору Говерлу.

За вказаний період трьом сім'ям загиблих учасників бойових дій, які брали участь в антитерористичній операції, за рахунок коштів виділеної державної субвенції закуплено житло.

В рамках міжнародної співпраці з містами побратима Рахова: Бельварош-Ліпотварош (V-й район м. Будапешт (Угорщина), м. Сігет (Угорщииа), Бєльськ-Подляск (Польща) щороку проводився відпочинок та оздоровлення діток учасників бойових дій.

2. Вивчений полковником М.В. Журавльовим досвід організації діяльності у питаниях соціального захисту та його науково-методичне обгрунтування дозволило розробити методичні посібники (рекомендації, посадові інструкції, вимоги до соціальних працівників, тощо) Управлінням соціального захисту населення Рахівської районної державної адміністрації взято до уваги.

3. Використано при проведенні заходів, рнтуалів, круглих столів, конференцій, щодо соціально-правових проблем та шляхів їх вирішення на місцевому рівні, а саме: розгляд та обговорення міської цільової Програми підтрнмки соціально-незахищеннх верств населення, соціального захисту та підтримки учасників антитерористичної операції (АТО) операції Об"єднаних сил (ООС), учасників бойових дій (УБД), членів їх сімей, члени, яких загинули під час проведення АТО, ООС мешканців Рахівської міської територіальної громади на 2021 рік на засіданні сесії Рахівської міської ради.

Висновок. Результати наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" впроваджені у практичну діяльність Рахівської міської ради.

голова комісії: _____ Петро Бочкор

члени комісії: _____ Дмитро Брехлічук

_____ Валерія Крафта

ANNOTÁCIÓ

A Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményeinek megvalósításáról szóló jegyzőkönyvhöz.

A dokumentum alapadatai:

Szám: 1/12/64 (129/4).

Keltezés: 2021. április 29. *(a bizottsági ülés időpontja).*

Aláírók:

A bizottság elnöke: S. V. Timoscsenko (Jaszinyán községi tanács alpolgármestere).

A bizottság tagjai: I. V. Szaftjuk (a Jaszinyán községi tanács védelmi ügyekért felelős szakembere), V. J. Szovjak (a Jaszinyán községi tanács osztályvezetője).

A jegyzőkönyvet a Kárpátaljai Rahívi járásban működő Jaszinyán községi tanács bizottsága készítette. A dokumentum rögzíti Mikola Zsuravljov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatásának eredményeiről folytatott nyílt vitát és azok gyakorlati megvalósításának állását.

Főbb megállapítások és következtetések:

1. Zsuravljov ezredes tudományos fejlesztéseit a Jaszinyán községi tanács alkalmazta a katonák, veteránok, harci cselekmények résztvevői és családtagjaik szociális védelmének rendszerének tökéletesítésére. Ezt alátámasztja a «Törődés» célprogram elfogadása (159/2021. sz. határozat, 2021. december 24.; 455/2021. sz. határozat, 2021. április 22.).

2. A kutatási eredmények alapján végrehajtott konkrét intézkedések:

- anyagi támogatás nyújtása a megjelölt polgári kategóriák lakhatási körülményeinek javítására 2014–2020 között;

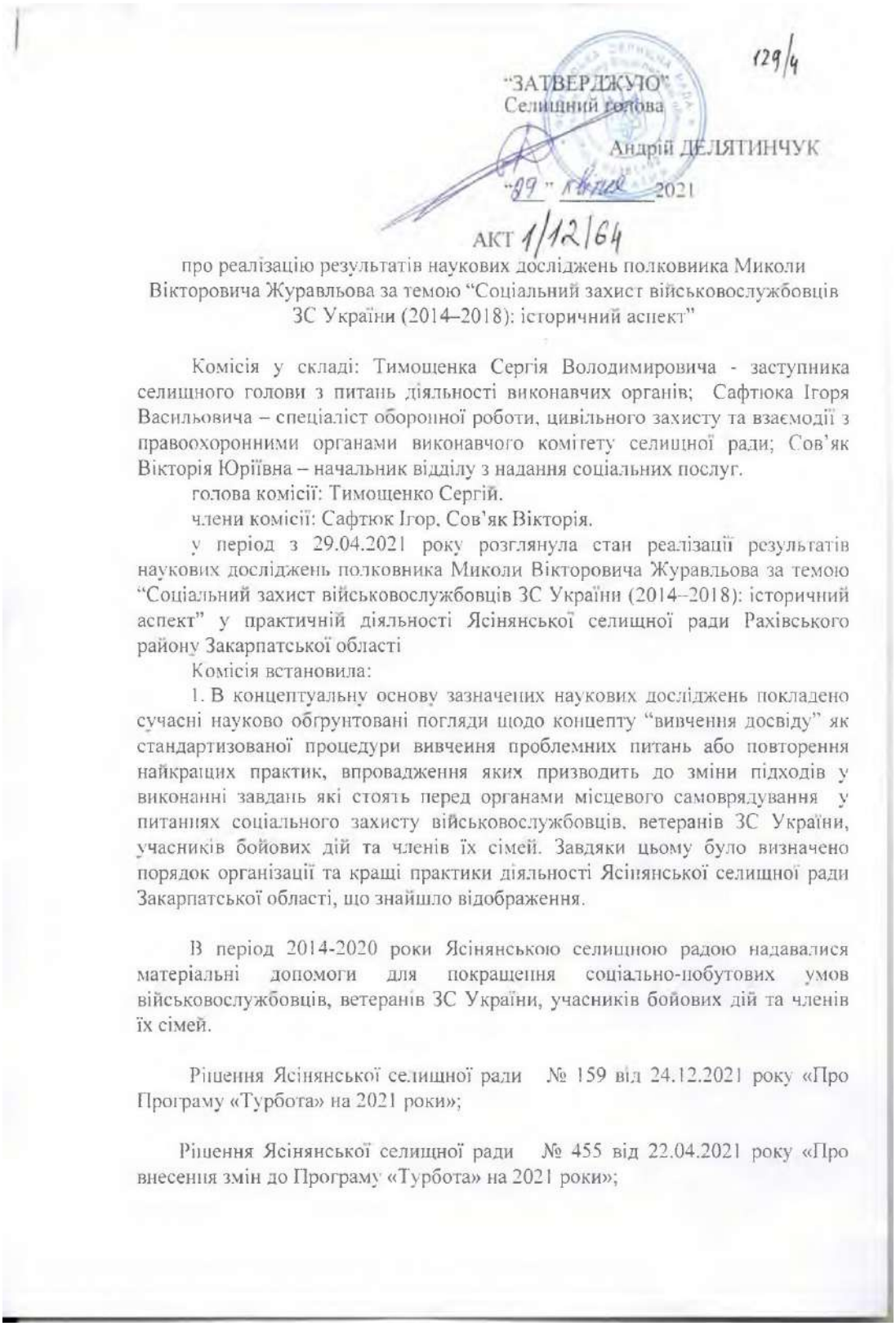
- módszertani kézikönyvek, útmutatók és előírások kidolgozása a községi tanács szociális munkásai számára;

- a kutatási anyagok felhasználása kerekasztal-beszélgetéseken, konferenciákon és helyi szociális programok megvitatásakor;

- «Háború által edzett» nemzetközi rendezvény megtartása a szociális védelem

tapasztalatainak megosztására a NATO-országok katonáival.

A bizottság megállapította, hogy Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményeit sikeresen alkalmazták a Jaszinyán községi tanács gyakorlati tevékenységében.

129/4

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Селищний голова
Андрій ДЕЛЯТИНЧУК
"29" квітня 2021

АКТ 1/12/64

про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект"

Комісія у складі: Тимощенка Сергія Володимировича - заступника селищного голови з питань діяльності виконавчих органів; Сафтюка Ігоря Васильовича – спеціаліст оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами виконавчого комітету селищної ради; Сов'як Вікторія Юріївна – начальник відділу з надання соціальних послуг.

голова комісії: Тимощенко Сергій.

члени комісії: Сафтюк Ігор, Сов'як Вікторія.

у період з 29.04.2021 року розглянула стан реалізації результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" у практичній діяльності Ясінянської селищної ради Рахівського району Закарпатської області

Комісія встановила:

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково обґрунтовані погляди щодо концепту "вивчення досвіду" як стандартизованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращих практик, впровадження яких призводить до зміни підходів у виконанні завдань які стоять перед органами місцевого самоврядування у питаннях соціального захисту військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей. Завдяки цьому було визначено порядок організації та кращі практики діяльності Ясінянської селищної ради Закарпатської області, що знайшло відображення.

В період 2014-2020 роки Ясінянською селищною радою надавалися матеріальні допомоги для покращення соціально-побутових умов військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей.

Рішення Ясінянської селищної ради № 159 від 24.12.2021 року «Про Програму «Турбота» на 2021 роки»;

Рішення Ясінянської селищної ради № 455 від 22.04.2021 року «Про внесення змін до Програму «Турбота» на 2021 роки»;

2. Вивчений полковником М.В. Журавльовим досвід організації діяльності у питаннях соціального захисту та його науково-методичне обґрунтування дозволило розробити методичні посібники (рекомендації, посадові інструкції, вимоги до соціальних працівників, тощо) відділу з надання соціальних послуг Ясінянської селищної ради взято до уваги.

3. Використано при проведенні заходів, ритуалів, круглих столів, конференцій, щодо соціально-правових проблем та шляхів їх вирішення на місцевому рівні, а саме: розгляд та обговорення селищної цільової комплексної Програми „Турбота" на 2022 рік на засіданні сесії Ясінянської селищної ради.

4. Проведено міжнародний захід "Загартованих війною" вивчали питання соціального захисту військових службовців країн альянсу НАТО.

Висновок. Результати наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" впроваджені у практичну діяльність Ясінянської селищної ради.

голова комісії: _____ Сергій Тимощенко

члени комісії: _____ Ігор Сафтюк

_____ Вікторія Сов'як

ANNOTÁCIÓ

A Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményeinek megvalósításáról szóló jegyzőkönyvhöz.

A dokumentum alapadatai:

Szám: 5

Keltezés: 2022. január 25. *(a bizottsági ülés időpontja).*

Alap: az Ukrán Elnöki Hivatal, a Védelmi Minisztérium, az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkara és más állami szervek 2021. október–novemberi levelei és iránymutatásai.

Aláírók:

A bizottság elnöke: S. V. Timoscsenko *(a Jaszinyáni közösség alpolgármestere).*

A bizottság tagjai: J. J. Medveckij *(a Jaszinyáni közösség pénzügyi osztályának főszakértője),* V. J. Szovjak *(a Jaszinyáni közösség szociális szolgáltatásokért felelős osztályvezetője).*

A megbeszélés résztvevői: Litvánia és Észtország katonai–diplomáciai misszióinak képviselői, az Ukrán Fegyveres Erők katonái, NATO-partnerek (Egyesült Államok, Kanada) képviselői, a helyi önkormányzatok és a Rendkívüli Helyzetek Állami Szolgálatának szakemberei.

A jegyzőkönyvet a Kárpátaljai Rahívi járásban működő Jaszinyáni községi tanács bizottsága állította össze. A dokumentum rögzíti Mikola Zsuravljov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatásának megvitatott eredményeit és azok gyakorlati megvalósításának állását.

Főbb megállapítások és következtetések:

1. Zsuravljov ezredes kutatása, amely az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak 2014–2018 közötti szociális védelmét elemzi történeti összefüggésben, egyértelműen gyakorlati orientációval és eurointegrációs irányultsággal rendelkezik. A munka alapja azoknak az országoknak a sikeres tapasztalata, amelyek már végrehajtották azokat a reformokat, amelyek Ukrajna előtt is állnak.

2. Kiemelést kapott a Délkelet-Európa és a Balti államok példájának tanulmányozása – olyan országoké, amelyek a posztszovjet térségből indulva a NATO tagjaivá váltak.

3. A kutatás következtetéseit a bizottság gyakorlati jellegűnek és jelentős pénzügyi ráfordítások nélküli bevezetésre alkalmasnak minősítette. Javaslatok a megvalósításra:

- egységesített eljárások bevezetése a problémák feltárására és a szociális védelem legjobb gyakorlatainak vizsgálatára;
- a nemzetközi pozitív tapasztalatok adaptálása a Jaszinyáni közösség szociális szolgáltatási osztályának munkájának megerősítésére, különös tekintettel a katonák, veteránok és családtagjaik számára nyújtott támogatásokra.

4. Stratégiai cél: a javasolt szociális és jogi normák bevezetése elősegíti Ukrajna és az Ukrán Fegyveres Erők közeledését a NATO katonai személyzet szociális ellátási standardjaihoz.

A dokumentum rögzíti a kutatási eredmények hivatalos elismerését és támogatását a helyi önkormányzat, a nemzetközi partnerek és a katonai vezetés részéről, valamint azok gyakorlati bevezetésére irányuló szándékot a helyi szinten.

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Селищний голова

Андрій ДЕЛЯТИНЧУК

"25" січня 2022 року

АКТ № 05

про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" під час проведення III міжнародно-спортивного,, культурно-просвітницького, , наукового заходу "Перший союзницький кубок співдружності Ясіняиської територіальної громади: Україна стратегічний партнер НАТО заради Миру і безпеки" із залученням, офісу Президента України, посадових осіб країн-членів Північноатлантичного Альянсу НАТО науково-педагогічного складу, Збройних Сил України, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів військового місцевого управління і громадськості, представників Державної служби Надзвичайних ситуацій України.

Підстава: Лист офісу Президента України №46-01/552 від 05.10.2021, телеграма Міністра Оборони України №16585/з від 20.10.2021, телеграми заступника Міністра Оборони України 165850/з23.10.2021, телеграми генерального штабу Збройних Сил України № 25811/с від 21.10.2021 письмової резолюції начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняховського №7172 від 25.10.2021, лист Державної Служби Надзвичайних ситуацій України №17-19278/171 від 15.11.2021, План заходів голови Ясінянської територіальної громади Рахівського району Закарпатської області від 14.10.2021 року.

25 січня 2022 року слухали виступ полковника Миколи ЖУРАВЛЬОВА по питаннях дисертаційного дослідження :

1.Комісія у складі:

Голова комісії:

Тимощенко Сергій Володимирович - заступник селищного голови з питань діяльності виконавчих органів;

члени комісії:

Медвецький Йосип Йосипович- головний спеціаліст фінансового відділу селищної ради;

Сов`як Вікторія Юріївна – начальник відділу з надання соціальних послуг селищної ради.

2. Посадові особи військово-дипломатичного корпусу акредитованого в Україні, а саме посольства Литви, Естонії.

3. Військово-посадові особи Збройні Сил України полковник НЕГОДЕНКО В.П.- начальник відділу багатонаціональних навчань командування Сухопутних військ Збройних Сил України, полковник МУКОВІЗ Т.С. - начальник відділу управління стратегічних комунікацій апарату Головнокомандувача Збройних Сил України, підполковник КРИВОШЕЙ В.М. - заступник командира військової частини А0987 (м. Бровари), підполковник АНУФРІЄВ В.І. -спеціальний кореспондент, Інформаційної редакції (м. Львів), майстер-сержант КОНДРАТЮК А.В.

головний сержант Повітряного командування "Схід" (м. Дніпро), старший солдат ХОМЕНКО А.І.- військовий інститут КНУ імені Тараса ШЕВЧЕНКА (м. Київ).

4. Військовослужбовці Організації Північноатлантичного альянсу НАТО, а саме США і КАНАДИ.

Отже, комісія Ясінянської територіальної громади Рахівського району Закарпатської області, та стратегічні партнери Організації Північноатлантичного альянсу НАТО розглянули у відкритому обговорені стан реалізації наукових результатів досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект".

Дослідили:

Другий розділ. *Історичні передумови встановлення та функціонування механізму соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України.*

п.п.2.1 Вітчизняний досвід встановлення та розбудови соціального захисту військовослужбовців (1991-2013).

п.п.2.2 Досвід соціальних гарантій військовослужбовців країн південно-східної Європи, та його використання в практиці будівництва соціального захисту військовослужбовців Україні.

Третій розділ. *Удосконалення соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України у період проведення широкомасштабної Антитерористичної операції на Сході України.*

п.п.3.1 Еволюція нормативно-правової бази соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України в умовах збройної агресії російської федерації.

п.п.3.2 Трансформація організаційних структур та державних інституцій відповідальних за соціальний захист військовослужбовців Збройних Сил України (2014-2018).

В ході жвавих обговорень дослідили елементи системи вітчизняного досвіду встановлення та розбудови соціального захисту військовослужбовців (1991-2013), та ознайомились з досвідом еволюції соціальних гарантій військовослужбовців країн південно-східної Європи та країн Балтії(1991-2022).

Трансформацію структурних підрозділів (відділів) соціального захисту Ясінянської селищної ради, під час об'єднання територіальних громад Рахівського району Закарпатської області.

Комісія та члени Ясінянської територіальної громади Рахівського району Закарпатської області, стратегічні партнери Організації Північноатлантичного альянсу НАТО, представники військово-дипломатичних установ акредитованих в Україні, військовослужбовців Збройних Сил України, представники органів державної влади та органів місцевого самоврядування та громадськості встановили, державної служби Надзвичайних ситуацій України дійшли до висновку і встановили наступне:

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково, законодавчо-теоретично обґрунтовані погляди щодо концепту "вивчення досвіду" країн південно-східної Європи та країн Балтії

як тих що вийшли з пострадянського простору і стали країнами члеиами Організації Північноатлантичного альянсу НАТО.

2.Стандартизованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращих практик, впровадженя яких призводить до зміни підходів у виконанні завдань які стоять перед органами місцевого самоврядування на підставі статті 17,46 Конституції України щодо забезпечения належного соціального захисту військовослужбовців та населення. Проведення заходів спрямованих до адаптації військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей.

3.Завдяки цьому було заслухано та публічно обговорено пропозиції полковника Журавльова М.В. щодо нагальної потреби більш глибокого дослідження розвитку і еволюції нормативно-правових актів які регулюють в суспільстві посилення гарантій соціального захисту осіб які перебувають або звільненні з військової служби в запас в країнах які вийшли з пострадянського простору.

Висновок. Результати наукових досліджень та публічиого обговорення другого, третього розділів наукової праці полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" є практичними, і не потребує фінансових затрат. Впровадження соціально-правових норм зміцнить рівень відділом з надання соціальних послуг Ясінянської територіальної громади своєчасних соціальних пільг та гарантій військовослужбовцям (запасу або відставці).
Такий принцип наблизить Україну і її Збройні Сили до вимог стандартів (критеріїв) Організації Північноатлантичного альянсу НАТО.

Окремі елементи дослідження будуть взяті до уваги і в провадженні у практичиу діяльність відділу надання соціальних послуг Ясінянської територіальної громади Рахівського району Закарпатської області.

Голова комісії:

/ _____ / **С.В. ТИМОЩЕНКО**

члени комісії:

/ _____ / **Й.Й. МЕДВЕЦЬКИЙ**

/ _____ / **В.Ю. СОВ'ЯК**

З Актом про реалізацію результатів наукових досліджень за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" ***ознайомлений.***

Другий примірник отримав:
Ад'юнкт наукового відділу Національного університету оборони України імені Івана Черняховського

полковник М.В. ЖУРАВЛЬОВ
25.01.2022

ANNOTÁCIÓ

az Ukrajna Elnöki Hivatala által kiadott, a nemzetközi rendezvényre vonatkozó levélhez.

A dokumentum kiinduló adatai:

Feladó: Ukrajna Elnöki Hivatala *(aláíró: R. Masovets, az Elnöki Hivatal vezetőhelyettese).*

Címzett: Sz. I. Szitar, a «Ukrán Katonai Szervezet – SZPASZ–23» Közhasznú Egyesület vezetője Kárpátalján.

Keltezés: 2021. október 5.

Szám: № 16-01/537.

A levél rövid tartalma:

1. A levél az Ukrajna Elnöki Hivatala hivatalos válasza a meghívásra, amely a «Jaszinyai Területi Közösség Barátság Kupája: Ukrajna – NATO – EU. Partnerség a békéért és biztonságért» című nemzetközi rendezvényen való részvételre szólt. A rendezvény időpontja: 2022. január 17–23.

Főbb szempontok:

1.Az Elnöki Hivatal köszönetet fejez ki az aktív állampolgári hozzáállásért, és hangsúlyozza az ilyen szintű események jelentőségét. A levél kiemeli, hogy hasonló kezdeményezések hozzájárulnak az Ukrán Fegyveres Erők pozitív megítéléséhez, valamint a lakosság NATO-val és eurointegrációs folyamatokkal kapcsolatos tájékozottságának növeléséhez.

2. A levél nem tartalmaz végleges megerősítést az Elnöki Hivatal képviselőinek részvételéről. Közlésre kerül, hogy a részvétel lehetőségéről később döntenek, a felelős személyek munkarendjétől függően.

3. Pozitív döntés esetén a kezdeményezőt külön értesítik.

A levél tanúsítja az Ukrajna Elnöki Hivatala részéről a közösségi kezdeményezés támogatását és érdeklődését, amely a védelemképesség erősítését és az euroatlanti integráció előmozdítását célozza. Ugyanakkor a levél elküldésének időpontjában hivatalos részvételi jóváhagyás még nem került megadásra.

Офіс Президента України

05.10.2021 № 46-01/552

На № 156/1/4 від 04.09.2021

С. Ситарю

Надіслати лист до СОУ
до 28.10.2021р

Керівнику громадської
організації "Українська Військова
Організація – СПАС-23"
в Закарпатській області

С.І.СИТАРУ

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, 88015

Шановний Станіславе Івановичу!

Висловлюємо Вам вдячність за активну громадянську позицію і запрошення взяти участь у Кубку Співдружності Ясінянської територіальної громадн: Україна – НАТО – ЄС. Партнерство заради миру і безпекн, запланованого на період з 17 по 23 січня 2022 року.

Вітаємо організацію подібного заходу, що, безперечно, сприятиме іміджу Збройних Сил України, підвищенню обізнаності громадянського суспільства щодо НАТО та переваг євроатлантичної інтеграції держави.

Зважаючи иа термінн проведення Кубку, можливість участі у ньому може бути визиачена у більш пізній термін, з урахуванням графіка роботи працівників Офісу Президента України.

У разі позитивного рішепня Вас буде повідомлено додатково.

З повагою

Заступник Керівника
Офісу Президента України **Р.Машовець**

Вхід. № 91
12 10 2021

ANNOTÁCIÓ

A Mikola Zsuravljov ezredes tudományos kutatási eredményeinek megvalósításáról szóló Akthoz.

A dokumentum kiinduló adatai:

Szám: № 101

Keltezés: 2022. január 23.

Alap**:** Ukrajna Elnöki Hivatalának, a Honvédelmi Minisztériumnak, az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkarának, az Ukrán Nemzeti Védelmi Egyetemnek és más állami szerveknek a levelei és irányelvei (2021. október – november).

Aláírók:

A bizottság elnöke: V. V. Myszincsuk őrnagy *(a területvédelem helyettes vezetője).*

A bizottság tagjai: V. V. Holovacsko *(a parancsnokság főszakértője),* O. P. Zsigora *(a tartalékos tisztek és személyügyi osztály főszakértője).*

A megbeszélés résztvevői: Litvánia és Észtország katonai-diplomáciai képviseleteinek tagjai, az Ukrán Fegyveres Erők katonái (különösen a Szárazföldi Erők parancsnokságának, a Főparancsnok hivatalának és a sajtószolgálatnak a képviselői), a NATO (USA, Kanada) képviselői, állami hatóságok és helyi önkormányzatok képviselői.

Támogatási Központ bizottsága állította össze. A dokumentum rögzíti a nyílt megbeszélés eredményeit, valamint Mikola Zsuravljov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatási eredményeinek megvalósítási állását.

Főbb szempontok és következtetések:

1.A Zsuravljov M. V. ezredes tudományos kutatásának eredményei – különösen a katonai-szociális munka ukrajnai történeti fejlődésének és az európai országok tapasztalatainak elemzését tartalmazó fejezetek – egyértelmű euroatlanti és reformorientált irányultságot mutatnak. Az ajánlások a partnerállamok bevált gyakorlataira épülnek, ami megalapozottá és reálissá teszi azok gyakorlati alkalmazását.

2. Kiemelésre került a Délkelet-Európa (különösen Szlovákia) és a balti államok (Észtország) tapasztalatainak megismerésének fontossága, amelyek a posztszovjet térségből indulva váltak a NATO tagjaivá.

3. Külön figyelmet kapott a szervezeti struktúrák átalakulásának elemzése – többek között a hadkiegészítő parancsnokságok területi toborzó és szociális támogató központokká történő reformja – valamint a katonák szociális védelméért felelős intézmények megerősítése.

4. A kutatás következtetéseit gyakorlati jellegűnek, további pénzügyi ráfordítást nem igénylőnek és azonnal alkalmazhatónak ismerték el. Ezek célja a katonák szociális garanciáinak megerősítése és az illetékes szervek munkájának hatékonyabbá tétele.

5. Megjegyzésre került, hogy a kutatás egyes elemeit figyelembe veszik és beépítik a Rahói Területi Toborzó és Szociális Támogatási Központ gyakorlati tevékenységébe.

6. A javasolt megközelítések megfelelnek a NATO szabványainak, és elősegítik Ukrajna euroatlanti integrációjának további előrehaladását.

Ez az aktus – amelyet közvetlenül a területi toborzó és szociális támogató központ rendszerében állítottak össze – igazolja a kutatás gyakorlati jelentőségét a katonai szociális szféra regionális reformja szempontjából, és tanúsítja annak megkezdett gyakorlati alkalmazását az adott megyei központ munkájában.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
РАХІВСЬКИЙ РАЙОННИЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ЦЕНТР КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ
Код 09754870
"23" 01 2022р.
№ 104

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Тимчасово виконуючий обов'язки
начальника Рахівського територіального центру
комплектування та соціальної підтримки
підполковник Йосип БУНДЗЯК
"23" січня 2022року

АКТ

про реалізацію результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" під час проведення III міжнародно-спортивного, культурно-просвітницького, наукового заходу "Перший союзницький кубок співдружності Ясінянської територіальної громади: Україна стратегічний партнер НАТО заради Миру і безпеки" із залученням офісу Президента України, посадових осіб країн-члепів Північноатлантичного Альянсу НАТО, науково-педагогічного складу,військовослужбовців Збройних Сил України, представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, військових посадових осіб Рахівського територіального центру комплектування та соціальної підтримки Закарнатської області, Державної служби Надзвичайних ситуацій України.

Підстава: Лист офісу Президента України №46-01/552 від 05.10.2021, телеграма Міністра Оборонн України №16585/з від 20.10.2021, телеграми заступника Міністра Оборони України 165850/з23.10.2021, телеграми генерального штабу Збройних Сил України № 25811/с від 21.10.2021 письмової резолюції начальника Національного університету оборонн України імені Іваиа Черняховського №7172 від 25.10.2021, лист Державної Служби Надзвичайних ситуацій України №17-19278/171 від 15.11.2021, Нлан заходів голови Ясінянської територіальної громади Рахівського району Закарпатської області від 14.10.2021 року.

"23" січня 2022 року слухали виступ результатів дисертаційиого дослідження полковиика Миколи ЖУРАВЛЬОВА:

1.Комісія у складі:

Голова комісії: майор Мисинчук Василь Васильович - застуиник начальника з територіальної оборони Рахівського РТЦК та СП;

члени комісії:

працівннк ЗСУ Головачко Валентина Володимирівна – головний спеціаліст командування Рахівського РТЦК та СП;

працівник ЗСУ Жнгора Ольга Павлівна – головний спеціаліст відділення офіцерів запасі і кадрів Рахівського РТЦК та СП.

2.Посадові особи військово-дипломатичного коиусу акредитованого в Україні, посольства Литви, Естонії, військово-посадові особи Збройних Сил Україин і Організації Північноатлантичного Альянсу НАТО, а саме США і Канади.

3.Збройні Сил України: иолковиик НЕГОДЕНКО В.П.- начальник відділу багатонаціональнних навчань командування Сухопутних військ Збройннх Сил України (м. Київ), полковник МУКОВІЗ Т.С. - начальиик відділу управліиия стратегічниих комунікацій апарату Головнокомандувача Збройних Сил України (м. Київ), підполковник КРИВОШЕЙ В.М. - заступник командира військової частини А0987 (м. Бровари), підполковник АНУФРІЄВ В.І. – спец.кореспондеит ("армія інформ"), інформаційної редакції (м. Львів), майстер-сержант КОНДРАТЮК А.В. головний сержант Повітряного командування "Схід" (м. Дніпро), старший солдат ХОМЕНКО А.І.- військовий інститут КНУ імеиі Тараса ШЕВЧЕНКА.

Отже, комісія Рахівського територіального центру комплектування та соціальної підтримки, представники країн-членів Північноатлантичного Альянсу НАТО, представники науково-педагогічного складу, військово-посадових осіб Збройиих Сил України, представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування розглянули у відкритому обговорені стан реалізації результатів наукових досліджень полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою "Соціальний захист військовослужбовців Збройних Сил України (2014–2018): історичний аспект".

Дослідили наступні розділп дисертаційної праці:

Другий розділ. *Історичні передумови встановлення та функціонування механізму соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України.*

п.п.2.1 Розвиток військово-соціальної роботи у Збройних Силах України (1991-2018);

п.п.2.2 Досвід соціальних гарантій військовослужбовців країн південно-східної Європи (Словацької Республіки) та країн Балтії (Естоиії)та його використання в практиці будівництва соціального захисту військовослужбовців в Україні.

третій розділ. *Удосконалення соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України у період проведення широкомасштабної Антитерористичної операції на Сході України.*

п.п.3.2 Траисформація організаційних структур та державних інституцій відповідальних за соціальиий захист військовослужбовців Збройиих Сил Україии (2014-2018).

Траисформацію військових комісаріатів в територіальні центри комплектування та соціальної підтримки які є відповідальні за соціальний захист.

Об'єктами соціальної роботи у військових комісаріатах є: ветерани війни, членн сімей загиблих учасників війни (зокрема учасників ООС (АТО), військовополонені, резервісти, сім'ї військовослужбовців, учасників бойових дій, військові пеисіонери, громадяни України на етапі прнпису. Зрозуміло, що кожна із цих категорій має свої особливості, тому соціальиа робота повинна плануватись і проводитись диференційовано.

Дослідити досвід трансформації організаційних структур та державних інституцій відповідальних установ організацій за соціальний захист військовослужбовців країн південно-східної Європи та країн Балтії (1991-2018).

Комісія та члени Рахівського територіального центру комплектування та соціальної підтримки, представннки Північноатлантичного альянсу НАТО, вйськово-посадові особи Збройннх Сил України, представникн органів державної влади, органів місцевого самоврядування дійшли до висновку і встановили наступне :

1. В концептуальну основу зазначених наукових досліджень покладено сучасні науково, законодавчо-теоретично обґрунтовані погляди щодо концепту "вивчеиня досвіду" країн нівденно-східної Європи та країн Балтії як тих, що вийшли з пострадянського простору та набули членства в Організації Північноатлантичного альянсу НАТО.

2.Стандартизованої процедури вивчення проблемних питань або повторення найкращпх практик розвиненпх держав НАТО, впровадження якнх призводить до зміни підходів у внконанні завдань які стоять перед органами військового місцевого управління у посилені гарантій державою на нідставі статті 17,46,65,п.п.5 статті 85, п.п.2 статті 102, статті 116-1 прим1 Конституції України забезпечення належного соціального захпсту, своєчасної і якісної адаптації військовослужбовців, ветеранів ЗС України, учасників бойових дій та членів їх сімей та реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору..

3.Завдяки цьому було заслухано та публічно обговорено пропознції полковника Журавльова М.В. щодо нагальної потреби більш глибокого дослідження трансформації організаційних структур та державних інстнтуцій відповідальних за соціальний захист військовослужбовців та населення в країнах які вийшли з пострадянського простору та є країнами-членами Організації Північноатлантичного альянсу НАТО (1991-2018).

Висновок. Результати наукових досліджень та публічного обговорення третього розділу наукової праці полковника Миколи Вікторовича Журавльова за темою **"Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект"** є практичними, і не потребує фінансових затрат. Зміцннть рівень соціальних гарантій військовослужбовців та наблизить Збройні Сили України до вимог стандартів (критеріїв) Організації Північноатлантичного альянсу НАТО.

Окремі елементн дослідження будуть взяті до уваги та провадженні у практичну діяльність Рахівського територіального центру комплектування та соціальної підтримки Закарпатської області.

Голова комісії: / _____ / **В.В. МИСИЧУК**

члени комісії:

/ _____ / **В.В. ГОЛОВАЧКО**

/ _____ / **О.П. ЖИГОРА**

З Актом про реалізацію результатів наукових досліджень за темою "Соціальний захист військовослужбовців ЗС України (2014–2018): історичний аспект" ***ознайомлений.***

Другий примірник отримав:

Ад'юнкт наукового відділу Національного університету оборони України імені Івана Черняховського

полковник М.В. ЖУРАВЛЬОВ
23.01.2022

ANNOTÁCIÓ

a M. V. Zsuravljov ezredes tudományos kutatásának eredményeit megvalósító jegyzőkönyvhöz.

A dokumentum alapadatai:

Dátum: 2023. szeptember (jóváhagyva 2023 szeptemberében).

Alap: a bizottság munkája 2023. szeptember 4–8. Között.

Bizottság (Ukrajna Nemzeti Honvédelmi Egyeteme):

Elnök: Ośodło ezredes V. I. — a Humán Tudományi Intézet vezetője, pszichológiai tudományok doktora, professzor.

Tagok: Torchevszkij ezredes R. V., tudományos-módszertani központ helyettes vezetője, pedagógiai tudományok kandidátusa; Kurban ezredes V. A., tudományos-módszertani központ helyettes vezetője, katonatudományok kandidátusa, vezető kutató; Prohorenko igazságügyi ezredes M. M., Jogi Biztosítási Tanszék vezetője, jogi tudományok kandidátusa, docens; Hricjuk V. M., vezető tudományos munkatárs, történettudományok doktora, docens.

A jegyzőkönyvet az Ukrajna Nemzeti Honvédelmi Egyeteme bizottsága készítette. A dokumentum rögzíti a nyilvános megbeszélés eredményeit és a M. V. Zsuravljov ezredes «Az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelme (2014–2018): történeti aspektus» című tudományos kutatásának eredményeinek megvalósítási állapotát.

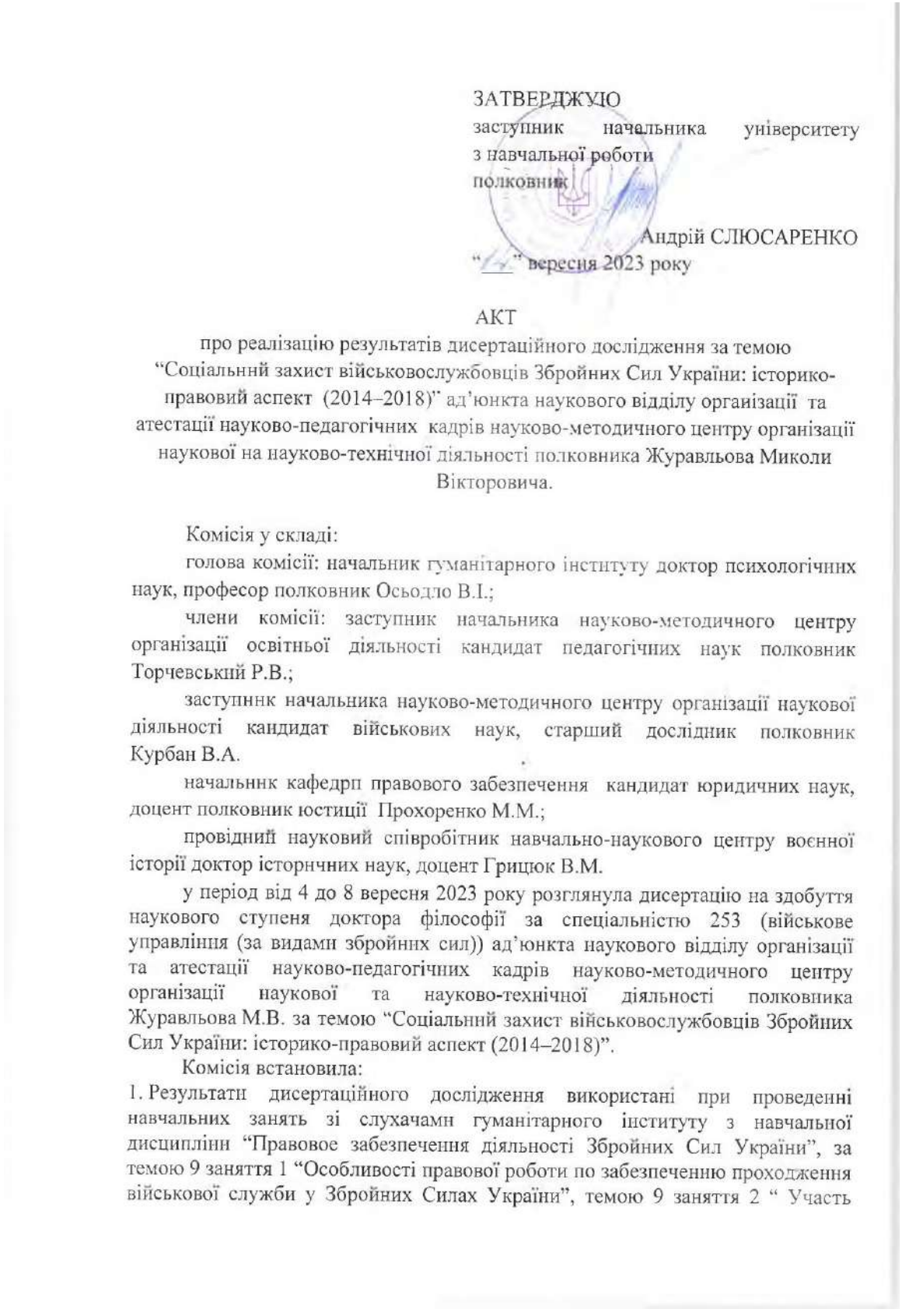
Főbb szempontok és következtetések:

1. Megállapították, hogy Zsuravljov ezredes M. V. disszertációs kutatásának eredményeit már felhasználták az Ukrajna Nemzeti Honvédelmi Egyetem oktatási folyamatában.

2. A kutatási anyagokat beépítették a «Az Ukrán Fegyveres Erők tevékenységének jogi biztosítása» tantárgy óráiba a Humán Tudományi Intézet hallgatói számára, különös tekintettel a katonai szolgálat jogi biztosítására és a jogi szolgálatok részvételére ebben a folyamatban.

3.A bizottság hivatalosan elismerte, hogy a disszertációs kutatás eredményei megvalósultak az egyetem oktatási folyamatában.

Ez a jegyzőkönyv tanúsítja, hogy a kutatás elmozdult az elméleti síkról a gyakorlat felé, megerősítve annak alkalmazott értékét a katonai szakemberek képzésében. Bizonyítja, hogy Zsuravljov ezredes M. V. tudományos eredményei már hatással vannak a fő katonai felsőoktatási intézmény oktatásának minőségére és a tiszti kar képzettségének fejlesztésére.

ЗАТВЕРДЖУЮ
заступник начальника університету
з навчальної роботи
полковник

Андрій СЛЮСАРЕНКО
"__" вересня 2023 року

АКТ
про реалізацію результатів дисертаційного дослідження за темою "Соціальнний захист військовослужбовців Збройних Сил України: історико-правовий аспект (2014–2018)" ад'юнкта наукового відділу організації та атестації науково-педагогічних кадрів науково-методичного центру організації наукової на науково-технічної діяльності полковника Журавльова Миколи Вікторовича.

Комісія у складі:
голова комісії: начальник гуманітарного інституту доктор психологічних наук, професор полковник Осьодло В.І.;
члени комісії: заступник начальника науково-методичного центру організації освітньої діяльності кандидат педагогічних наук полковник Торчевський Р.В.;
заступнік начальника науково-методичного центру організації наукової діяльності кандидат військових наук, старший дослідник полковник Курбан В.А.
начальнік кафедрп правового забезпечення кандидат юридичних наук, доцент полковник юстиції Прохоренко М.М.;
провідний науковий співробітник навчально-наукового центру воєнної історії доктор історнчних наук, доцент Грицюк В.М.
у період від 4 до 8 вересня 2023 року розглянула дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 253 (військове управління (за видами збройних сил)) ад'юнкта наукового відділу організації та атестації науково-педагогічних кадрів науково-методичного центру організації наукової та науково-технічної діяльності полковника Журавльова М.В. за темою "Соціальнний захист військовослужбовців Збройних Сил України: історико-правовий аспект (2014–2018)".
Комісія встановила:
1. Результати дисертаційного дослідження використані при проведенні навчальних занять зі слухачамн гуманітарного інституту з навчальної дисципліни "Правовое забезпечення діяльності Збройних Сил України", за темою 9 заняття 1 "Особливості правової роботи по забезпеченню проходження військової служби у Збройних Силах України", темою 9 заняття 2 " Участь

фахівців юридичної служби ЗС України у правовій роботі по забезпеченню проходження військової служби У збройних Силах України".

2. Результати дисертаційного дослідження ад'юнкта наукового відділу організації та атестації науково-педагогічних кадрів науково-методичного центру організації наукової на науково-технічної діяльності полковнника Журавльова Миколи Вікторовича вважати реалізованими в освітньому процесі Національного університету оборони України.

Голова комісії: полковник Василь ОСЬОДЛО

Члени комісії:
полковник Руслан ТОРЧЕВСЬКИЙ

полковник Володимир КУРБАН

полковник юстиції Михайло ПРОХОРЕНКО

працівник ЗС України Валерій ГРИЦЮК

MELLÉKLET C

Válaszlevelek a katonai szolgálatot teljesítők külföldi utazásának eljárásának tisztázására irányuló kérelmekről

ANNOTÁCIÓ

az Ukrán Állami Határőrség Igazgatóságának hivatalos leveléhez, amely a katonák külföldre utazásának eljárását tisztázza.

A dokumentum alapadatai:

Dátum: 2023. március 3.

Szám: 23.

Feladó: Ukrajna Állami Határőrségének Igazgatósága.

Címzett: «Ukrán Katonai Szervezet SPASZ–23» civil szervezet.

Rövid leírás:

Az Ukrán Állami Határőrség Igazgatósága tájékoztatja, hogy a katonák csak megfelelő igazoló dokumentumok birtokában léphetik át az államhatárt, különösen: hivatalos kiküldetési parancs alapján, NATO Travel Order birtokában. Kiemelik, hogy egyéb jogcím vagy valamiféle «különleges eljárásrend» a katonák külföldre utazására jelenleg nem létezik. Továbbá ismertetik, hogy a katonák külföldre utazásának engedélyezése az alábbi szervek hatáskörébe tartozik: az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkara, Ukrajna Védelmi Minisztériuma, más felhatalmazott állami szervek. A határőrök kizárólag az átlépéskor bemutatott dokumentumok alapján járnak el, és nem döntenek a katonai kiküldetés célszerűségéről vagy jogszerűségéről. A levelet az Államhatár-védelmi Főosztály helyettes igazgatója, Ihor Jacenko írta alá.

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

(Адміністрація Держприкордонслужби)

вул. Володимирська, 26, Київ, 01601, тел./факс: (044) 235-11-00, тел. (044) 239-84-80
E-mail: adpsu@dpsu.gov.ua, сайт: www.dpsu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00034039

«Українська військова організація
ЄПАС-23»
Миколі Журавльову
вул. Легоцького, б. 17/113,
м. Ужгород, 88015

Адміністрацією Держприкордонслужби в межах компетенції розглянуто Ваш запит, який надійшов з Секретаріату Кабінету Міністрів України.

За результатами повідомляємо, що відповідно до пункту 2^{15} Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57 у разі введення в Україні воєнного стану пропуск військовослужбовців через державний кордон здійснюється уповноваженими особами Держприкордонслужби на підставі прийнятих Міністром оборони, керівником іншого утвореного відповідно до закону військового формування, керівником правоохоронного органу спеціального призначення, керівником розвідувального органу рішень щодо виконання завдань у сфері безпеки і оборони.

Крім того, відповідно до отриманих роз'яснень від Генерального штабу Збройних Сил України, з метою врегулювання механізму перетинання військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань в умовах воєнного стану, пропуск згаданої категорії здійснюватиметься за наявності у військовослужбовця документів, що посвідчують особу, статус військовослужбовця та за наявності витягу з наказу по особовому складу щодо направлення (відрядження) військовослужбовця за кордон та/або за наявності NATO TRAVEL ORDER.

Також, може бути враховано клопотання, надіслане на ім'я Голови Державної прикордонної служби України за підписом Міністра оборони України, Державного секретаря Міністерства оборони України, Начальника Генерального штабу Збройних Сил України, Головнокомандувача Збройних Сил України, командувачів видів (родів) сил, командувача Об'єднаних Сил Збройних Сил України щодо надання дозволу на перетин державного кордону України військовослужбовцем.

Іншого порядку наразі не визначено.

Заступник директора Департаменту
охорони державного кордону Ігор ЯЦЕНКО

Людмила Півень 527 63 82

Вхід. № 30/1
15 03 2023

UB
Адміністрація Держприкордонслужби
№23/3ІІІ-313-329 від 03.03.2023
КЕП: Яценко І. М. 03.03.2023 16:21
3617E75B232BE575040000007F0200006B120100
Сертифікат дійсний з 15.12.2021 00:00 до 14.12.2023 23:59

ANNOTÁCIÓ

az Ukrán Állami Határőrség Igazgatóságának hivatalos leveléhez, amely az Ukrajna államhatárának katonai szolgálatot teljesítő személyek általi átlépésének rendjét ismerteti hadiállapot idején.

A dokumentum alapadatai:

Dátum: 2023. február 28-án

Szám: 23

Feladó: Ukrajna Állami Határőrségének Igazgatósága.

Címzett: Mykola Zsuravljov

A levél lényege:

Az Ukrajnai Állami Határőrség Igazgatóságának hivatalos válasza Mykola Zsuravljov állampolgár részére az Ukrajna államhatárának katonák általi átlépésére vonatkozó eljárásról hadiállapot körülményei között. A levél felsorolja azokat a jogszabályokat és normatív jogi aktusokat, amelyek a megadott eljárást szabályozzák, továbbá ismerteti azokat a dokumentumkövetelményeket, amelyek a különböző kategóriákba tartozó katonák külföldre utazásához szükségesek. A dokumentum tartalmazza a további információkérésekhez szükséges elérhetőségi adatokat is, amelyek a határátlépéssel kapcsolatos tájékozódást szolgálják. A levelet az Államhatár-védelmi Főosztály helyettes igazgatója, Ihor Jacenko írta alá.

А-1

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

(Адміністрація Держприкордонслужби)

вул. Володимирська, 26, Київ, 01601, тел./факс: (044) 235-11-00, тел. (044) 239-84-80
E-mail: adpsu@dpsu.gov.ua, сайт: www.dpsu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00034039

Миколі Журавльову
вул. Легоцького, 17/113,
офіс 1 першого відокремленого
підрозділу,
м. Ужгород, 88015

04.03.2023

У відповідь на Ваш запит повідомляємо, що пропуск через державний кордон України громадян України в умовах дії на території України правового режиму воєнного стану, здійснюється з урахуванням вимог Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», законів України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про правовий режим воєнного стану» та Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57.

З метою врегулювання питань перетинання громадянами України державного кордону України під час воєнного стану Кабінетом Міністрів України внесено зміни до Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57 (далі – Правила).

Відповідно до пункту 2-15 Правил у разі введення в Україні воєнного стану пропуск військовослужбовців через державний кордон здійснюється на підставі прийнятих Міністром оборони, керівником іншого утвореного відповідно до закону військового формування, керівником правоохоронного органу спеціального призначення, керівником розвідувального органу рішень щодо виконання завдань у сфері безпеки і оборони.

Відповідно до пункту дванадцятого частини першої Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України від 10.12.2008 № 1153/2008 (із змінами), визначено, що направлення за кордон військовослужбовців оформлюються письмовими наказами по особовому складу.

Враховуючи зазначене, пропуск через державний кордон України військовослужбовців Збройних Сил України, які направляються у відрядження за кордон здійснюється за наявності документа, що посвідчує особу та статус

Вхід. № 29/1
15 03 2023

UB
Адміністрація Держприкордонслужби
№23/ЗШ-297-298 від 28.02.2023
КЕП: Яценко І. М. 28.02.2023 17:18
3617E75B232BE575040000007F0200006B120100
Сертифікат дійсний з 15.12.2021 00:00 до 14.12.2023 23:59

військовослужбовця, витягу з наказу по особовому складу щодо направлення (відрядження) військовослужбовця за кордон та/або NATO TRAVEL ORDER.

Крім того, може бути враховано наявність клопотання за підписом Міністра оборони України, державного секретаря Міністерства оборони України, начальника Генерального штабу Збройних Сил України, Головнокомандувача Збройних Сил України, командувачів видів (родів, сил), командувача Об'єднаних Сил Збройних Сил України щодо надання дозволу на перетинання державного кордону України військовослужбовцем на ім'я Голови Державної прикордонної служби України.

Також зазначаємо, що пропуск через державний кордон України військовослужбовців Збройних Сил України, які в установленому порядку отримали відпустку, та не мають тимчасового обмеження у праві виїзду з України, під час перетинання державного кордону України мають надати, крім документів, передбачених статтею 2 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», підтвердження надання їм дозволу командира військової частини на виїзд за кордон під час відпустки.

Згідно з вимогами Закону України «Про прикордонний контроль» рішення про надання дозволу на перетинання державного кордону на виїзд з України (відмову у перетинанні державного кордону) приймається безпосередньо в пункті пропуску відповідно до вимог законодавства, що регламентує порядок виїзду за кордон громадян України в умовах дії на території України правового режиму воєнного стану та після вивчення документів, що підтверджують наявність (відсутність) підстав для надання такого дозволу.

Отримати актуальну інформацію з питань перетинання державного кордону України можна за телефоном (044) 527-63-63 (цілодобово) або на офіційному сайті Державної прикордонної служби України, за адресою: www.dpsu.gov.ua.

Заступник директора Департаменту охорони
державного кордону Ігор ЯЦЕНКО

Арсен Вольський 527 63 82

ANNOTÁCIÓ

az Ukrajna Belügyminisztériuma Határőrséggel való Együttműködési Főosztályának hivatalos válaszához, amelyet a «Ukrán Katonai Szervezet SPASZ–23» civil szervezet megkeresésére küldtek a katonák külföldre utazásának szabályairól szabadság ideje alatt.

A dokumentum alapadatai:

Dátum: 2023. március 7.

Szám: 239331/39.

Feladó: Az Ukrajna Belügyminisztériuma Határőrséggel való Együttműködési Főosztálya.

Címzett: «Ukrán Katonai Szervezet SPASZ–23» civil szervezet.

A dokumentum lényege:

A dokumentum az Ukrajna Belügyminisztériuma által adott hivatalos válasz a katonák külföldre utazásának szabályaira vonatkozó megkeresésre szabadságuk idején. A levél részletes magyarázatot tartalmaz az államhatár átlépésének eljárásáról, valamint azon dokumentumok jegyzékéről, amelyeket az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak be kell mutatniuk. A levelet az Ukrajna Belügyminisztériuma Főosztályának helyettes vezetője, Mykola Lukasjuk írta alá.

А-2

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЇ З ДЕРЖАВНОЮ ПРИКОРДОННОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01601
тел.: 254-91-30, e-mail: dpsu@mvs.gov.ua

На № 15/02/23 від 14.02.2023

Про розгляд запиту на інформацію

Начальникові відокремленого підрозділу громадської організації «Українська військова організація СПАС-23» в Закарпатській області
Миколі ЖУРАВЛЬОВУ
вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, 88015

Ужгород, 88015

Питаро С.
До обліку та довідкової інформації до подання
12.03.2023

Шановний пане Журавльов!

На виконання доручення керівництва МВС Управління взаємодії з Державною прикордонною службою України в межах компетенції розглянуло Ваш запит на інформацію від 14 лютого 2023 року № 15/02/23 щодо перетину державного кордону військовослужбовцями Збройних Сил України під час відпустки.

За результатами розгляду повідомляємо, що відповідно до статті 11 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» та частини другої статті 81 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» військовослужбовці мають право виїжджати з України на загальних підставах.

Пропуск через державний кордон військовослужбовців Збройних Сил України, які в установленому порядку отримали відпустку, бажають виїхати за кордон та не мають тимчасового обмеження у виїзді з України, під час перетинання державного кордону України мають надати, крім документів, передбачених статтею 2 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» (паспорт громадянина України для виїзду за кордон), підтвердження надання їм дозволу командира військової частини на виїзд за кордон під час відпустки.

Одночасно повідомляємо, що листи міністерств носять інформаційний (роз'яснювальний) характер та не встановлюють правових норм.

З повагою
заступник начальника Управління **Микола ЛУКАШУК**

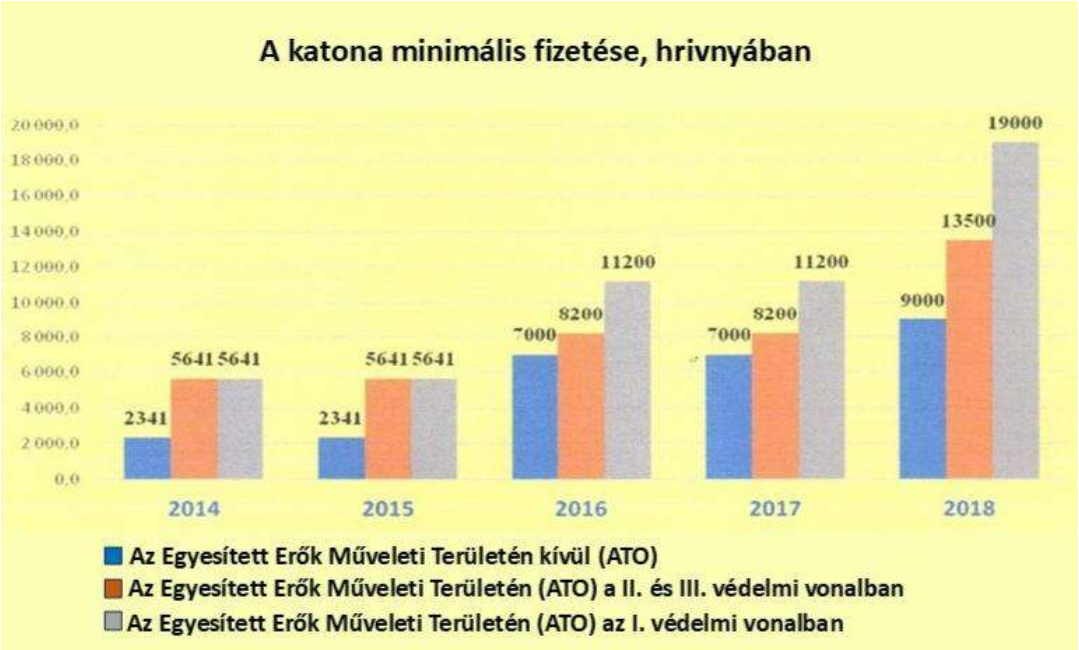
МВС УКРАЇНИ
Підписувач: Лукашук Микола Михайлович
Сертифікат: 311446925854655267382538672348913562578363548416
Дійсний: з 18.08.2022 09:30:28 по 18.08.2024 09:30:28

Вхід. № 29/2
15-03-2023

МВС УКРАЇНИ
№ 2393І/39-238-2023 від 07.03.2023

D MELLÉKLET

A Katonák pénzügyi juttatásának növekedési piktogramja 2014–2018 között

(Forrás: a szerző által készítve a [148, 149, 150, 151, 152, 304] alapján)

E MELLÉKLET

Válaszlevelek a katonai szolgálatot teljesítők részére nyújtott anyagi támogatással kapcsolatos, szociális és lakhatási kérdések megoldására irányuló kérelmekre

E.1 Kérelem a katonai szolgálatot teljesítők részére nyújtott anyagi támogatás kifizetésére a szociális és lakhatási problémák megoldása céljából.

ANNOTÁCIÓ

a «SPAS-23 Ukrán Katonai Szervezet» civil szervezet elnöke, Ivan Volkov hivatalos leveléhez a Ukrajna Honvédelmi Minisztériumához a katonák részére nyújtott anyagi támogatás kifizetéséről.

A dokumentum adatai:

Dátum: 2023. április 7.

Szám: 07/04

Feladó: a «SPAS-23 Ukrán Katonai Szervezet» elnöke, V. Volkov *(a katonák nevében)*. Kapcsolattartó: Mykola Zhuravlyov.

Címzett: Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma (Kijev)

A levél lényege: Ivan Volkov aggodalmát fejezi ki a katonák anyagi támogatáshoz való hozzáférésének korlátozása miatt, amely a szociális és lakhatási problémák megoldását szolgálja.

Fő probléma: A 2683-as számú Honvédelmi Miniszteri utasítás értelmében a kifizetés alapja a sérülés vagy betegség, amely közvetlenül a „Hazavédelemhez” kapcsolódik. A gyakorlatban ez visszautasítást eredményez, ha a Katonai Orvosi Bizottság (VLC) megállapítása szerint a sérülés «a katonai szolgálat teljesítése közben» történt, és nem «a Hazavédelem védelme során».

A levél fő kérdései: Jogszerű-e, hogy a parancsnokok elutasítják a kifizetést azon az alapon, hogy a VLC véleményében nem szerepel a «Hazavédelem»

kifejezés? Mi a jogi különbség a «katonai szolgálat teljesítése» és a «Hazavédelem» fogalmak között a hadiállapot idején? Nem minősül-e ez a megkülönböztetés diszkriminációnak, és nem ütközik-e az állampolgárok alkotmányos kötelezettségébe, hogy megvédjék a Hazát?

A levél célja: Hivatalos tájékoztatás beszerzése a Honvédelmi Minisztériumtól és a kérdés rendezése állami szinten annak érdekében, hogy minden, a szolgálat alatt megsérült vagy megbetegedett katona számára igazságos kifizetések biztosíthatók legyenek.

хірургічного лікування, протезування втраченої кінцівки (кінцівок), ендопротезування, трансплантації органів, індивідуального догляду, протирецидивного лікування з довготривалим застосуванням дорогих лікарських засобів, які пов'язані **з захистом Батьківщини;** ", а в окремому дорученні Міністра оборони України № 2683 від 1 лютого 2023 року даний абзац змінено внаслідок чого і змінено розуміння та суті змісту.

Таким чином, визначений перелік обставин **обмежує право військовослужбовців на отримання матеріальної допомоги для вирішення соціально побутових питань.** Так наприклад,**безперервне перебування на лікуванні, реабілітації або у відпустці для лікування у зв'язку із хворобою, які пов'язані із захистом Батьківщини (більше як 30 днів поспіль) внаслідок травм, захворювань нервової, серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату**

Міністерство оборони України

м. Київ, Повітрофлотський проспект, 6

ЗВЕРЕННЯ

«07» 04 2023 №07/04

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 р. № 704 передбачене право командирів військових частин у межах наявного фонду грошового забезпечення, передбаченого в кошторисі Міністерства оборони України, надавати один раз на рік військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового й начальницького складу матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі, що не перевищує їхнього місячного грошового забезпечення.

Перелік обставин, коли військовослужбовцю надається матеріальна допомога на вирішення соціально-побутових питань, регламентується окремим дорученням Міністра оборони України № 2683 від 1 лютого 2023 року, а саме пунктом 6 цього доручення.

Тож отримати допомогу в розмірі місячного грошового забезпечення можна виключно за наявності таких підстав:

- смерть військовослужбовця та/або його дружини (чоловіка), дітей, батьків;
- поранення військовослужбовця, отриманого при виконанні завдань під час воєнного стану;
- у разі наявності у військовослужбовця інвалідності, отриманої внаслідок поранення (контузії, травми, каліцтва), пов'язаного із захистом Батьківщини;
- порушення стану здоров'я військовослужбовця, перебування його на лікуванні, реабілітації, що підтверджено відповідними медичними документами (виписний епікриз, довідка про захворювання, постанова військово-лікарської комісії), а саме:
  - онкологічне захворювання (хірургічне лікування, променева та/або хіміотерапія);
  - захворювання на туберкульоз, ВІЛ/СНІД, вірусний гепатит В, С;
- безперервне перебування на лікуванні, реабілітації або у відпустці для лікування у зв'язку **із хворобою, які пов'язані із захистом Батьківщини** (більше як 30 днів поспіль) внаслідок травм, захворювань нервової, серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату та інших захворювань органів і систем з тяжким перебігом або наслідками, що потребують проведення багатоетапного хірургічного лікування, протезування втраченої кінцівки (кінцівок), ендопротезування, трансплантації органів, індивідуального догляду, протирецидивного лікування з довготривалим застосуванням дорогих лікарських засобів;
- сім'ям військовослужбовців, які захоплені в полон (крім військовослужбовців, які здалися в полон добровільно) чи заручниками, а також інтерновані в нейтральних державах або визнані безвісно відсутніми.

Інші підстави для виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та її розміри будуть доведені окремим рішенням Міністра оборони.

Прошу звернути увагу також на наступний факт: наказ Міністра оборони України 31.01.2022 № 30 "Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2022 рік" має наступний зміст "... безперервне перебування на лікуванні, реабілітації або у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою (сумарно більше 30 днів поспіль) внаслідок травм, захворювань нервової, серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату та інших захворювань органів і систем з тяжким перебігом або наслідками, що потребують проведення багатоетапного

2. Чому командири військових частин відмовляються підписувати рапорти військовослужбовцям, у яких висновок ВЛК містить запис: «… травму отримано у зв'язку з проходженням військової служби»? чи є ця відмова законною?

3. Чим під час дії воєнного стану відрізняється поняття «проходження військової служби» та «захист Батьківщини»?. Чому вимагають запис : «під час захисту Батьківщини»? Акцентування саме на записі захист Батьківщини, а відсутність цього запису є підставою для відмови у виплаті матеріальної допомоги в розмірі місячного грошового забезпечення, знецінює важливість відданої військової служби. ***Умовно ділить військовослужбовців на захисників та, тих, хто несе службу поза захистом Нашої єдиної держави України.***

У такий важкий для нашої країни час Ми, незламний український народ, повинні підтримувати моральний дух військовослужбовців, давати їм віру в майбутнє та гідно дякувати за мирне небо над головою.

Від імені всіх військовослужбовців, з різних куточків нашої країни, прошу надати роз'яснення по поставленим питанням та врегулювати дане питання на державному рівні.

Підтверджую, що мною особисто та ГО « УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ СПАС-23» не було подано звернень з подібних питань.

Контактна особа Журавльов М.В.-050-6666-861
Голова

В.ВОЛКОВ

E.2 – Válaszlevelek a katonák szociális és lakhatási problémáinak megoldására nyújtott anyagi támogatás kifizetésével kapcsolatban

ANOTÁCIÓ

a Magyarország Védelmi Minisztériuma hivatalos, magyarázó válaszleveléhez a 2023. évi katonai anyagi támogatás kifizetésének rendjéről benyújtott megkeresésre.

A dokumentum alapadatai:

Dátum: 2023. június 16

Iktatószám: 423/3560

Feladó: Ukrajna Védelmi Minisztériumának Szociális Ellátási Főosztálya (aláíró: Tetiana Tokarcsuk, a Főosztály igazgatója).

Címzett: A «Ukrán Katonai Szervezet Kárpátaljai Területi Egysége SPASZ–23».

A dokumentum tartalma:

A dokumentum Ukrajna Védelmi Minisztériumának hivatalos válasza a katonák részére biztosított, egyhavi illetmény összegének megfelelő anyagi támogatás kifizetésének feltételeiről benyújtott megkeresésre. A levélben kifejtik, hogy a kifizetési rendszer a katonákat az általuk elszenvedett sérülések súlyossága és körülményei szerint külön kategóriákba sorolja. A teljes összegű anyagi támogatásra kizárólag azok a katonák jogosultak, akik olyan körülmények között szenvedtek sérülést, amelyek hivatalosan a «Haza védelme» kategóriába tartoznak.

С. Сотнеро
довести до осіб
кого стосується

ДЕПАРТАМЕНТ
СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
Код 26632298
"____"_____20__ р.
№ 423/_____
03168, м. Київ-168
Повітрофлотський пр-т, 6

Відокремлений підрозділ
громадської організації "Українська
Військова Організація в
Закарпатській області СПАС-23"

вул. Легоцького, буд. 17/113, офіс 1,
м. Ужгород, Закарпатська область,
88015

На вих. від 05.06.2023 № 71/06/23

У Департаменті соціального забезпечення Міністерства оборони України, за дорученням Кабінету Міністра України від 14.06.2023 № 15019/0/2-23, розглянуто Ваш запит щодо порядку виплати військовослужбовцям Збройних Сил України матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань (далі – матеріальна допомога) в 2023 році та у межах повноважень повідомляється наступне.

Згідно вимог пунктів 1 та 7 розділу XXIV Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 07.06.2018 № 260 (далі – Порядок, є у вільному доступі в мережі Internet), військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, один раз на рік надається матеріальна допомога у розмірі, що не перевищує їх місячного грошового забезпечення.

Розмір матеріальної допомоги, порядок її виплати встановлюються за **рішенням Міністра оборони України виходячи з наявного фонду грошового забезпечення**, передбаченого в кошторисі Міністерства оборони України на відповідний рік.

На виконання зазначених норм Порядку пунктом 6 окремого доручення Міністра оборони України від 01.02.2023 № 2683/з у 2023 році визначено перелік підстав для виплати військовослужбовцю матеріальної допомоги у розмірі його місячного грошового забезпечення, а саме:

смерть військовослужбовця та/або його дружини (чоловіка), дітей, батьків;

поранення військовослужбовця, отриманого при виконанні завдань під час воєнного стану;

у разі наявності у військовослужбовця інвалідності, отриманої внаслідок поранення (контузії, травми, каліцтва), пов'язаного із захистом Батьківщини;

Вхід. № 4982
15.06.2023

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 5B77CE19CBB35C6404000000614700008FD70000
Підписувач Токарчук Тетяна Василівна
Дійсний з 08.08.2022 10:08:30 по 08.08.2024 10:08:30

Департамент соціального забезпечення Міністерства оборони України
423/3560 від 16.06.2023 07:56

Відповідно до пункту 21.5 глави 21 розділу II Положення, постанови військово-лікарських комісій про причинний зв'язок захворювань, поранень, контузій, травм, каліцтв приймаються, зокрема, в таких формулюваннях:

а) "Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини" – якщо поранення (травма, контузія, каліцтво) одержане під час захисту Батьківщини … або участі у бойових діях з розмінування боєприпасів часів Великої Вітчизняної війни (Другої світової війни), при безпосередній охороні державного кордону чи суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні у складі прикордонного наряду, екіпажу корабля (катера), екіпажу літака (вертольота) або під час проведення оперативно-розшукових заходів, або здійснення самостійно чи в складі підрозділу відбиття збройного нападу чи вторгнення на територію України військових груп і злочинних угруповань, а також під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів";

б) "Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби" – якщо поранення (травма, контузія, каліцтво) одержане (крім випадків протиправного діяння), у разі фактичного виконання службових обов'язків під час проходження військової служби в частинах, які не входили до складу діючої армії".

На підставі вищевикладеного, якщо поранення (контузія, травма, каліцтво), одержане військовослужбовцем, не пов'язане із захистом Батьківщини, то командири військових частин не мають права виплачувати йому матеріальну допомогу у розмірі його місячного грошового забезпечення.

Одночасно повідомляється, що за умови утворення економії коштів за фондом грошового забезпечення, виділеного Міністерству оборони України на 2023 рік, окремим рішенням Міністра оборони України будуть доведені інші підстави для виплати військовослужбовцям матеріальної допомоги у розмірі місячного грошового забезпечення.

Директор Департаменту соціального
забезпечення Міністерства оборони України

Тетяна ТОКАРЧУК

Олег Рогаль 271-12-18

ANNOTÁCIÓ

a segély kifizetésének rendjére és a szolgálatteljesítéssel összefüggő sérülések okozati kapcsolatának megállapítására vonatkozó megkeresés hivatalos válasza kapcsán.

Kiinduló adatok:

Dátum: 2023. június 7.

Iktatószám: 316/2444

Feladó: Az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkarának Központi Jogi Igazgatósága (aláíró: az Igazgatóság helyettes vezetője, Volodiszlav Kolomijec).

Címzett: a «Ukrán Katonai Szervezet SZPASZ–23» civil szervezet elnöke, V. V. Volkov.

A levél lényege és tartalma:

A dokumentum az Ukrán Fegyveres Erők jogi szervének hivatalos állásfoglalása, amely összegzi és egyértelműen strukturálja az előző levelezés főbb megállapításait. A levélben:

- rendszerezik a korábbi válaszokban foglalt információkat;
- hivatkozást tesznek a Honvédelmi Minisztérium konkrét belső dokumentumaira (260. számú parancs, 2683. számú utasítás), amelyek a megfelelő eljárások alapjául szolgálnak;
- véglegesen megerősítést nyert, hogy a Katona-egészségügyi Bizottság megfogalmazásai — «a Haza védelmével összefüggő» és «a katonai szolgálati kötelezettségek teljesítésével összefüggő» — közötti különbség meghatározó a teljes összegű anyagi támogatásra való jogosultság szempontjából;
- feltüntetésre került, hogy az okozati összefüggés megállapításáról szóló döntést kizárólag a Katona-egészségügyi Bizottság szakértői hozzák meg, nem pedig a katonai alakulatok parancsnokai.

Додаток Г-1

Згідно з оригіналом

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНЕ ЮРИДИЧНЕ
УПРАВЛІННЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
Код 00000000
«07» 06 2023р.
№ 316/2444
03168, м. Київ, Повітрофлотський пр-т, 6

Голова Громадської організації "Українська військова організація СПАС-23"
Волков Володимир Васильович
вул. Софії Русової 5, м. Київ А/С 161, 02140
volkoff.90@gmail.com

Журавльову М.

До наукової роботи
10.06.2023

На № 07/04 від 07.04.2023

Шановний пане Володимире!

У Центральному юридичному управлінні Генерального штабу Збройних Сил України (далі – Центральне юридичне управління) за дорученням та в межах компетенції розглянуто Ваше звернення щодо надання роз'яснень стосовно порядку виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та деяких інших питань.

За результатами розгляду повідомляється, що згідно частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Щодо виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань.

Механізм та умови виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та деяким іншим особам визначено Порядком виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 07 червня 2018 року №260, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26 червня 2018 року за № 754/32197 (далі – Порядок).

Відповідно до приписів розділу XXIV Порядку військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, один раз на рік надається матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань у розмірі, що не перевищує їх місячного грошового забезпечення.

Розмір матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, порядок її виплати встановлюються за рішенням Міністра оборони України виходячи з наявного фонду грошового забезпечення, передбаченого в кошторисі Міністерства оборони України.

Виплата матеріальної допомоги здійснюється за рапортом військовослужбовця на підставі наказу командира (начальника), а командиру

Вхід № 74-Д
10 06 2023

(начальнику) – наказу вищого командира (начальника) за підпорядкованістю із зазначенням у ньому розміру допомоги.

Порядок та розміри виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань у 2023 році встановлені окремим дорученням Міністра оборони України від 01 лютого 2023 року № 2683/з (далі – окреме доручення).

Відповідно до пункту 6 окремого доручення у 2023 році виплату матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань в розмірі місячного грошового забезпечення, виключно за наявності підстав наведених у вищевказаному пункті.

Щодо встановлення причинного зв'язку захворювань, травм (поранень, контузій, каліцтв) військовослужбовців із захистом Батьківщини.

Встановлення причинного зв'язку захворювань, травм (поранень, контузій, каліцтв) військовослужбовців з військовою службою (із захистом Батьківщини/виконанням обов'язків військової служби/проходження військово служби) відноситься до питань військово-лікарської експертизи та проводиться військово-лікарськими комісіями (далі – ВЛК) відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року № 402, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за № 1109/15800 (далі – Положення).

Відповідно до приписів підпункту "а" пункту 21.5 глави 21 розділу II Положення, постанова у формулюванні "Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини" - якщо поранення (травма, контузія, каліцтво) одержане під час захисту Батьківщини або виконання обов'язків військової служби під час служби у складі діючої армії і флоту у роки Громадянської війни, Великої Вітчизняної війни та війни з Японією (Другої світової війни), участі у бойових діях з розмінування боєприпасів часів Великої Вітчизняної війни (Другої світової війни), при безпосередній охороні державного кордону чи суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні у складі прикордонного наряду, екіпажу корабля (катера), екіпажу літака (вертольота) або під час проведення оперативно-розшукових заходів, або здійснення самостійно чи в складі підрозділу відбиття збройного нападу чи вторгнення на територію України військових груп і злочинних угруповань, а також під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Довідково. Листи Центрального юридичного управління не є нормативно-правовими актами, не встановлюють правових норм та мають лише інформаційний характер.

Роз'яснення законодавства, яке міститься у цьому листі, не є юридичною консультацією щодо конкретної ситуації та не враховує особливостей відповідних фактичних обставин.

З повагою

Заступник начальника Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України

Владислав КОЛОМІЄЦЬ

Артем Ожинський 044-454-45-42

F MELLÉKLET

Válasz az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalának folyó iratanyagával való munka megtagadására vonatkozó információs megkeresésre

ANNOTÁCIÓ

Hivatalos válasz a Legfelsőbb Tanács archívumához való hozzáférés iránti kérelemre a 2014–2018 közötti időszakban a katonai szolgálatban állók társadalmi védelmét szabályozó törvényjavaslatok tanulmányozása céljából.

A dokumentum adatai:

Dátum: 2023. június 16.

Szám: № 12/18/23

Küldő: Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Hivatala (aláíró: a Főigazgatóság vezetője, M. Maiboroda)

Címzett: M. Zsuravlov, az «Ukrajna ATO Fogyatékosainak Szövetsége» civil szervezet képviselője

A válasz főbb megállapításai:

A parlament többsége által kiadott dokumentumok, beleértve a törvényjavaslatokat is, nyilvános információnak minősülnek, és elérhetők az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa hivatalos weboldalán. A rendkívüli állapot miatt fokozott biztonsági intézkedések érvényesek, amelyek korlátozzák a külső személyek fizikai hozzáférését a parlament épületeihez. Az archív dokumentumok megszerzéséhez hivatalos kérelem benyújtása szükséges, amely tartalmazza a konkrét anyagok adatait a vonatkozó szabályzatnak megfelelően.

Következtetés: A kérelmezőnek javasolt az elérhető nyílt források használata a parlament hivatalos weboldalán, vagy formális archívumi kérelem benyújtása a konkrét dokumentumok megszerzése érdekében. Fizikai hozzáférés az archívumhoz a rendkívüli állapot ideje alatt nem biztosított.

Ознайомлений
19.07.2023
а-к О. Нашивочник

Паперова копія електронного документа

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне управління документального забезпечення

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Голові Ужгородської філії
Громадської організації
«Українська асоціація інвалідів АТО»
м. Ужгород, 88015,
вул. Легоцького, 17/113

ЖУРАВЛЬОВУ М.В.

Шановний Миколо Вікторовичу!

В Апараті Верховної Ради України розглянуто Ваш лист від 5 червня 2023 року № 78/06/23 в частині допуску та доступу до поточного архіву Верховної Ради України з метою опрацювання законів України, не реалізованих проектів законів України періоду (2014-2018), що стосується соціального захисту військовослужбовців, військових пенсіонерів, учасників бойових дій, інвалідів війни, волонтерів, добровольців, медичного та духовного персоналу. За результатами розгляду інформуємо про таке.

Статтями 97 та 140 Регламенту Верховної Ради України визначено види документів, що приймаються Верховною Радою України при здійсненні законодавчої функції, які формуються та в подальшому зберігаються у парламенті в межах визначених законодавством строків. Переважну більшість цих документів віднесено до публічної інформації або до інформації, оприлюднення якої передбачено законом, тому вони розміщуються на офіційному веб-сайті та інших веб-ресурсах Верховної Ради України.

Також слід зазначити, що в період дії воєнного стану з метою забезпечення належного функціонування органів державної влади України та безпеки їх посадових осіб Управлінням державної охорони України посилено безпекові заходи охоронюваних ним об'єктів, зокрема шляхом обмеження доступу третіх осіб до адміністративних будинків парламенту.

Відтак отримання архівних документів, що зберігаються в архівному підрозділі Апарату Верховної Ради України, здійснюється на запити осіб (з обов'язковим посиланням на реквізити документів) відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 4 березня 2015 року за № 251/26696 "Про

Вхід. № 98/5
15.07.2023

затвердження Порядку виконання архівними установами запитів юридичних та фізичних осіб на підставі архівних документів та оформлення архівних довідок (копій, витягів)" та з урахуванням вимог закону щодо правового режиму інформації з обмеженим доступом.

З повагою

Керівник Головного управління М. МАЙБОРОДА

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
Управління з питань звернень громадян
Апарату Верховної Ради України
Гол. конс. О. Трудненко
«16» 06 2023 р.

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Майборода Микола Володимирович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000007AB62800A93A9A00
Дійсний до: 12.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
12/18-2023/129962 від 16.06.2023
1218985

G MELLÉKLET

Levelezés az Ukrajna állami hatóságainak törvényhozó és végrehajtó szerveivel

G.1 Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Szociálpolitikai és Veteránjogi Bizottságának levele az együttműködés további terveiről.

ANNOTÁCIÓ

Hivatalos pozitív válasz a parlamenti bizottságtól a katonák és veteránok szociális védelmével kapcsolatos munkába való bevonás iránti kérésre.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2020. október 28.

Szám: № 34

Küldő: Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Szociálpolitikai és Veteránjogi Bizottsága (Aláíró: a Bizottság elnöke, Galina Tretyakova).

Címzett: Mykola Zhuravlov, az «Ukrán ATO-sérültek Egyesülete» Ungvári Fiókjának elnöke.

A válasz főbb pontjai:

1. A bizottság tudomásul veszi, hogy M. Zhuravlyov kérelmét a bizottság tagjai megismerték.

2. Köszönetet mondanak az aktív állampolgári részvételért és a katonák és veteránok jogainak védelmében végzett munkáért.

3. A bizottság tájékoztatja, hogy a megfelelő események (kerekasztal-beszélgetések, megbeszélések, munkacsoportok) esetén M. Zhuravlyov meghívást kap a részvételre.

4. Hangsúlyozzák a bizottság nyitottságát a civil szervezetekkel és veterán egyesületekkel való együttműködésre.

Додаток К-7

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

Ситаро С.
До справи "Службове листування".
Подальшу переписку забезпечити на постійній
28.10.2020

Голові Ужгородської філії ГО
«Українська асоціація інвалідів
АТО»

ЖУРАВЛЬОВУ М.В.

вул. Легоцького, 17/113
м. Ужгород, 88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів в межах визначених повноважень розглянуто Ваше звернення щодо включення Вас, як Голови Ужгородської філії ГО «Українська асоціація інвалідів АТО», до складу майбутніх комісій, засідань, семінарів, круглих столів, тощо з розгляду питань соціального захисту військовослужбовців та ветеранів.

За результатами розгляду повідомляємо, що зі зверненням ознайомлено народних депутатів України – членів Комітету.

Комітет висловлює Вам вдячність за активну громадянську позицію щодо захисту прав військовослужбовців та ветеранів.

Інформуємо Вас, що у разі проведення круглих столів, нарад чи робочих груп з розгляду питань соціального захисту військовослужбовців та ветеранів, Вас буде запрошено для участі та повідомлено в установленому порядку.

Хочемо запевнити Вас, що Комітет приділяє значну увагу взаємодії з громадськими організаціями та об'єднаннями ветеранів та завжди відкритий до співпраці.

З повагою

Голова Комітету **Г.М. Третьякова**

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Вик. Даниленко Г.Л., 255-46-67
Підписувач:Третьякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 12A1C72050EC685404000000C18C040003E80C00
Дійсний до: 21.06.2021 11:36:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/14-2020/193520 від 27.10.2020
241026

Вхід. № 34
28 10 2020

G.2 Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Hivatala által küldött levél nyilvános információ megszerzésére.

ANNOTÁCIÓ

Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Hivatalának Állampolgári Beadványokkal Foglalkozó Igazgatósága hivatalos válasza Hryhorij Zhuravlov információs kérelmére.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2023. június 24.

Szám: № 66/2

Küldő: Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Hivatalának Állampolgári Beadványokkal Foglalkozó Igazgatósága (Aláíró: az Igazgatóság vezetője, Natalija Adamovics).

Címzett: Mykola Zhuravlov, az «Ukrán ATO-sérültek Egyesülete» Ungvári Fiókjának elnöke.

A válasz főbb pontjai:

1. Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsának Hivatala nem szolgáltatja a kért információt, azonban részletesen ismerteti az elutasítás okát.

2. A Zhuravlov által benyújtott kérelem jogi elemzésen esett át, amely más jogi természetűként lett minősítve.

3. A dokumentum további elbírálásra felterjesztésre került a parlament felső vezetéséhez, különösen a Legfelsőbb Tanács elnökéhez, Ruszlan Sztefancsukhoz.

4. A válasz megerősíti, hogy Zhuravlov kezdeményezését nem hagyták figyelmen kívül, és az megfelelő jogi keretek között kerül megvizsgálásra.

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Управління з питань звернень громадян
01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Паперова копія електронного документа

Миколі Журавльову
вул. Легоцького, буд. 17, кв. 113
м. Ужгород, Закарпатська обл.
88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

На Ваш "інформаційний запит" від 05.06.2023 р., який надійшов до Верховної Ради України, повідомляємо таке.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України "Про доступ до публічної інформації" під запитом на інформацію розуміється прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні.

Статтею 1 цього Закону визначено, що публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Відповідно ж до статті 13 Закону України "Про доступ до публічної інформації" та пункту 1 Розпорядження Голови Верховної Ради України "Про забезпечення виконання Закону України "Про доступ до публічної інформації" в Апараті Верховної Ради України" № 393 від 11 травня 2011 року з урахуванням конституційних повноважень Верховної Ради України Апарат Верховної Ради України є розпорядником публічної інформації, яка знаходиться у його володінні та була отримана або створена:

1) у процесі реалізації Верховною Радою України, її органами повноважень, передбачених законодавчими актами України;

2) Апаратом Верховної Ради України у процесі забезпечення діяльності Верховної Ради України та її органів.

При цьому Апарат Верховної Ради України не є розпорядником інформації за запитами на інформацію, зокрема, щодо інформації, створеної іншими органами державної влади України, органами влади інших держав, міжнародними організаціями (у тому числі в частині інформації цих органів, розміщеної на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, тощо), щодо

Вхід. №

інформації, яка може бути отримана шляхом узагальнення, аналітичної обробки даних або потребує створення в інший спосіб та якщо запит на інформацію містить вимогу про надання копії з оригіналу документа, що був переданий на архівне зберігання.

Як вбачається з науково-практичного коментаря до Закону України "Про доступ до публічної інформації" (Науково-практичний коментар до Закону України "Про доступ до публічної інформації". – К.: Центр суспільних медіа, 2012. – 335 с.), важливою ознакою публічної інформації у розумінні Закону є її попередня фіксація. З цього випливає, що Закон регулює відносини щодо доступу до інформації, яка вже існує, і не вимагає у відповідь на запит створювати певну інформацію. Це важлива характеристика, яка, наприклад, дозволяє відрізнити інформаційний запит від звернення, яке, як правило, вимагає створення інформації (наприклад, підготовку роз'яснення) (коментар до статті 1 – С. 43).

Отже, суть запиту зводиться до прохання надати інформацію, якою володіє розпорядник. Закон надає право доступу до вже існуючої інформації (документів) і не вимагає створення у відповідь на запит створення нової інформації (зокрема, шляхом проведення аналітичної роботи). Інші вимоги або прохання (визнати чи підтвердити юридичний статус, поновити порушене право, притягти порушника до відповідальності, надати роз'яснення або розтлумачити тощо) розглядаються відповідно до Закону України "Про звернення громадян".

Водночас повідомляємо, що відповідно до статті 3 Закону України "Про звернення громадян" під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги.

Пропозиція (зауваження) – звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

Заява (клопотання) – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності. Клопотання – письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга – звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Унаслідок їх розгляду при наданні відповіді на звернення може створюватися нова інформація.

Беручи до уваги зміст Вашого "інформаційного запиту" та керуючись наведеними нормами законів України "Про доступ до публічної інформації" та "Про звернення громадян", зазначаємо, що Ваш "інформаційний запит" за своєю суттю не є запитом на інформацію, а відтак на нього не поширюється дія Закону України "Про доступ до публічної інформації".

З огляду на викладене повідомляємо, що Ваш "інформаційний запит" 08.06.2023 р. за № 3578Ж-2-06.2023/123327 передано Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р. О. для розгляду в порядку та строки, визначені Законом України "Про звернення громадян".

З повагою

Керівник Управління Наталія АДАМОВИЧ

Сергій Правдивець, тел: (044) 255-43-48

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
Управління з питань звернень громадян
Апарату Верховної Ради України
«08» 06 2023 р.
О. Шумєєва

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Адамович Наталія Миколаївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000000BDD28007F129A00
Дійсний до: 07.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
09/15-2023/124217 від 08.06.2023
1212142
До реєстр. Інд. 3578Ж-2-06.2023/123327

G.3 Az Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa Hivatalának Tájékoztatási Főigazgatóságának levelei a katonák szociális védelmére vonatkozó törvényjavaslatok és más kapcsolódó ügyek parlamenti eljárásával összefüggő szervezési kérdésekről.

ANOTÁCIÓ

A dokumentum egy hivatalos kísérőlevél, amelyben az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatala a közérdekű információ iránti kérelmet továbbítja az illetékes állami szervekhez.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2021. december 15.

Szám: 18/07-2177

Feladó: Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatalának Tájékoztatási Főigazgatósága (aláíró: az Igazgatóság vezetője, T. Pastusenkó).

Címzettek: Ukrajna Külügyminisztériuma; Ukrajna Szociálpolitikai Minisztériuma; Ukrajna Fegyveres Erői Vezérkara; Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma (ha az eredeti dokumentumban szerepel); Mikola Zsurauljov, az «ATO Rokkantjainak Ukrán Szövetsége» Ungvári Fiókjának vezetője (tájékoztatás céljából).

A dokumentum lényege:

1. Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatala megállapította, hogy a kérelem tartalma olyan kérdésekre vonatkozik, amelyek nem tartoznak a Parlament Hivatalának hatáskörébe, hanem más állami szervek — elsősorban a Külügyminisztérium és a Szociálpolitikai Minisztérium — illetékességébe.

2. Az Ukrajna «A közérdekű információhoz való hozzáférésről». szóló törvényének 22. cikkelye (3) bekezdése alapján a Hivatal a kérelmet továbbította azoknak az információkezelőknek, akik ténylegesen rendelkeznek a szükséges adatokkal.

3. A levél másolatát elküldték Mikola Zsurauljov részére, hogy tájékoztassák kérelmének további útjáról és aktuális státuszáról.

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Інформаційне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-91-88, 255-91-84; факс: 255-92-70; E-mail: infupr@rada.gov.ua

№ 18/07-2177 15 грудня 2021 р.

Генеральний штаб Збройних Сил України
пр-т Повітрофлотський, 6, м. Київ, 03168

Міністерство закордонних справ України
Михайлівська площа, 1, м. Київ, 01018

Міністерство соціальної політики України
вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601

Копія: Голові Ужгородської філії ГО
"Українська асоціація інвалідів АТО"
ЖУРАВЛЬОВУ М.
вул. Легоцького, 17/113, м.Ужгород, 88015

До Апарату Верховної Ради України надійшов поштою запит на публічну інформацію Журавльова М. з окремих питань соціального захисту військовослужбовців та ветеранів війни.

Відповідно до частини третьої статті 22 Закону України "Про доступ до публічної інформації" просимо розглянути запит в межах компетенції.

Додаток: на 3 арк.

Керівник Управління Т. ПАСТУШЕНКО

Вхід. № 3
10 01 2022

ANNOTÁCIÓ

Ez egy terjedelmes, hivatalos válasz egy összetett megkeresésre, amely konkrét információkat tartalmaz a jogalkotási tevékenységről, ugyanakkor fontos korlátozásokat is magában foglal.

Kiinduló adatok:

Dátum: 2021. december 15.

Szám: 18/07-2177

Feladó: Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatalának Információs Főosztálya.

Címzett: Mykola Zsuravljon, az «ATO Fogyatékkal Élők Ukrán Szövetsége» Ungvári Fiókjának elnöke.

A dokumentum lényege:

1.A levélben megadott információk:

- Az Ukrán Legfelsőbb Tanács illetékes bizottságainak részletes felsorolása (nemzetbiztonsági, védelmi, veteránügyi kérdésekben), valamint azok hatáskörei.

- A katonák és veteránok szociális védelmét érintő, 2014–2021 között tárgyalt konkrét törvényjavaslatok listája, azok számaival és dátumaival.

- Információ az Ukrán Fegyveres Erők létszámáról 2015-ben.

2. Az információ kiadásának megtagadása:

- A megkeresés egy részét (a 4–7. pontokat) más szervekhez továbbították — az Ukrán Fegyveres Erők Vezérkari Főnökségéhez, a Külügyminisztériumhoz és a Szociálpolitikai Minisztériumhoz — mivel ezek nem tartoznak a Legfelsőbb Tanács Hivatalának hatáskörébe.

- Kiemelték, hogy a Legfelsőbb Tanács Hivatala nem köteles adatelemzést végezni vagy új információt létrehozni a megkeresésre adott válaszként.

3. Fő ajánlás:

- Minden elfogadott törvény nyilvános információ, és elérhető az Ukrán Legfelsőbb Tanács hivatalos honlapján.

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Інформаційне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-91-88, 255-91-84; факс: 255-92-70; E-mail: infupr@rada.gov.ua

№ 18/07-2177 15 грудня 2021 р.

Голові Ужгородської філії ГО
"Українська асоціація інвалідів АТО"
вул. Легоцького, 17/113, м.Ужгород, 88015
ЖУРАВЛЬОВУ М.

Шановний пане Миколо!

У Єдиній системі обліку і контролю запитів на інформацію Верховної Ради України 10.12.2021 року за № 11905 зареєстровано Ваш запит (*вих. № 49 від 06.12.2021 року*), адресований Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О., щодо надання інформації з окремих питань діяльності Верховної Ради України у сфері соціального захисту військовослужбовців та ветеранів війни.

Перш за все слід зазначити, що зважаючи на положення статті 13 Закону України "Про доступ до публічної інформації" (*далі – Закон*) народні депутати України не є розпорядниками публічної інформації у розумінні Закону. Відповідна правова позиція викладена також у постанові Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29 вересня 2016 року № 10.

Натомість, відповідно до статті 3 Регламенту Верховної Ради України розгляд та надання відповідей на запити на інформацію у Верховній Раді України забезпечуються її Апаратом.

Згідно зі статтею 1 Закону **публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена** в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Разом з тим, згідно з вимогами пункту 2 частини п'ятої статті 19 Закону **запит на інформацію має містити загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит**, якщо запитувачу це відомо.

З огляду на зазначене, з порушених питань секретаріатами профільних комітетів Верховної Ради України в межах предметів відання, визначеної Законом України "Про комітети Верховної Ради України" та Постановою

Верховної Ради України від 29 серпня 2019 року № 19-IX "Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання", надано запитувану інформацію такого змісту.

Секретаріат Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки з порушених питань повідомляє таке:

Щодо питання 1. Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 4 грудня 2014 року № 22-VIII "Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання" у Верховній Раді України восьмого скликання було утворено, серед інших, Комітет з питань національної безпеки і оборони та Комітет у справах ветеранів та осіб з інвалідністю.

Цією ж Постановою було затверджено їх предмети відання.

Так, до предметів відання Комітету з питань національної безпеки і оборони було віднесено такі питання:

національна безпека України;

законодавче забезпечення діяльності органів служби безпеки, розвідки і контррозвідки, органів прикордонної служби, захист державної таємниці;

правовий режим державного кордону, воєнного та надзвичайного стану;

оборонно-промисловий комплекс, державна система страхового фонду документації, військове та військово-технічне співробітництво України з іншими державами, а також участь України в міжнародних миротворчих операціях;

державна політика у сфері оборони;

боротьба з тероризмом;

здійснення цивільного, у тому числі парламентського, контролю над Воєнною організацією держави;

військова служба, Збройні Сили України та їх реформування;

військові формування, утворені відповідно до законів України;

альтернативна (невійськова) служба;

соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей;

військова наука та освіта;

державна система спеціального зв'язку.

Головою Комітету з питань національної безпеки і оборони було обрано Пашинського Сергія Володимировича (див. Постанову Верховної Ради України від 4 грудня 2014 року № 23-VIII «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації»).

Щодо питань 2-3. З метою посилення соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей за запитуваний період Комітет з питань національної безпеки і оборони був визначений головним з підготовки і попереднього розгляду зокрема таких законопроектів:

Назва законопроекту	№ прийнятого Закону
Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо гарантій соціального захисту за призовом осіб офіцерського складу)	№ 683-VIII від 15.09.2015
Проект Закону про внесення зміни до статті 8 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо зарахування мобілізованим військової служби для призначення пенсії на пільгових умовах)	№ 242-VIII від 05.03.2015
Проект Закону про внесення змін до статті 10-1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо відпусток військовослужбовцям)	№ 448-VIII від 19.05.2015
Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення окремих питань мобілізації та соціального захисту громадян, які підлягають звільненню з військової служби під час особливого періоду або у зв'язку з оголошенням демобілізації	№ 259-VIII від 18.03.2015
Проект Закону про внесення зміни до статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"	№ 739-VIII від 03.11.2015
Проект Закону про внесення зміни до статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо психологічної реабілітації військовослужбовців після виконання завдань у бойових умовах)	№ 742-VIII від 03.11.2015
Проект Закону про внесення змін до статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо супроводження військовослужбовців при продовженні лікування у санаторно-курортних закладах)	№ 1079-VIII від 12.04.2016
Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту резервістів, які постраждали внаслідок участі в антитерористичній операції, та членів їх сімей	№ 1080-VIII від 12.04.2016
Проект Закону про внесення змін до статті 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо забезпечення рівності прав військовослужбовців на грошове забезпечення)	№ 1486-VIII від 06.09.2016
Проект Закону про внесення зміни до статті 3 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (щодо доповнення переліку осіб, які мають право на пенсії нарівні з	№ 1673-VIII від 18.10.2016

військовослужбовцями строкової служби та членами їх сімей)	
Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (щодо призначення пенсії дружинам (чоловікам) загиблих (померлих) військовослужбовців, які зайняті доглядом за дітьми годувальника до 8-го віку та проходять військову службу)	№ 1678-VIII від 18.10.2016
Пропозиції Президента до Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення рівня соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей"	№ 2004-VIII від 06.04.2017
Проект Закону про внесення змін до законодавчих актів України з питань забезпечення жилими приміщеннями військовослужбовців та членів сімей військовослужбовців, які загинули під час виконання обов'язків військової служби	№ 2181-VIII від 07.11.2017
Проект Закону про внесення зміни до статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"	№ 2288-VIII від 08.02.2018
Проект Закону про внесення змін до статті 30 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (щодо членів сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника)	№ 2377-VIII від 03.04.2018
Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (щодо неврахування часу проїзду у межах України до місця проведення відпустки та назад)	№ 2442-VIII від 22.05.2018
Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціального захисту військовослужбовців	№ 2522-VIII від 06.09.2018
Проект Закону про внесення зміни до статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"	№ 2547-VIII від 18.09.2018

Щодо питання 4. Законом України "Про чисельність Збройних Сил України" від 5 березня 2015 року № 235-VIII (в редакції, що існувала у запитуваний Вами період) чисельність Збройних Сил України була затверджена у кількості, яка не перевищує 250000 осіб, у тому числі 204000 військовослужбовців.

Цим же Законом передбачено, що в особливий період чисельність Збройних Сил України збільшується на кількість особового складу, призваного на військову службу на виконання указів Президента України про мобілізацію, затверджених законами України.

Повідомляється також, що підготовка відповіді на інші питання Вашого запиту на інформацію потребує пошуку та аналітичної обробки великого масиву даних.

Проте, відповідно до підпункту 3 пункту 2 розпорядження Голови Верховної Ради України «Про забезпечення виконання Закону України "Про доступ до публічної інформації" в Апараті Верховної Ради України» від 11 травня 2011 року № 393 ***Апарат Верховної Ради України не є розпорядником інформації за запитами на інформацію стосовно інформації, яка може бути отримана шляхом узагальнення, аналітичної обробки даних або потребує створення в інший спосіб.***

Звертаємо увагу на те, що всі законодавчі акти України є публічною інформацією, що підлягає оприлюдненню. Усі згадані у Вашому листі закони України та постанови Верховної Ради України є інформацією у формі відкритих даних, оприлюдненою у базі даних нормативно-правової інформації "Законодавство України" на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, розділ «Законодавство» (www.rada.gov.ua), що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

Слід також зазначити, що чинне законодавство, що регламентує діяльність Верховної Ради України, її органів та Апарату, не містить положень, що покладали б на них обов'язок щодо підготовки аналітичних матеріалів для конкретних осіб при написанні ними наукових досліджень.

Суб'єкти владних повноважень у контексті реалізації Закону України «Про доступ до публічної інформації» зобов'язані забезпечити максимальний доступ до інформації, а не здійснювати аналітичну підбірку матеріалів у тому чи іншому контексті.

Секретаріат Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів з порушених питань повідомляє таке:

Щодо питань 2, 3. Відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до деяких постанов Верховної Ради України щодо предметів відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» від 4 лютого 2015 року № 148-VIII передбачено створення Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю, до предметів відання якого відносилися питання:

- правового статусу і соціального захисту ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції, жертв нацистських переслідувань та інших громадян похилого віку і регулювання діяльності їх громадських об'єднань;
- законодавчого забезпечення увічнення пам'яті загиблих при захисті Батьківщини;
- соціального захисту і реабілітації людей з інвалідністю та регулювання діяльності їх підприємств і громадських об'єднань;
- реабілітації ветеранів, учасників бойових дій та учасників антитерористичної операції;
- законодавчого регулювання надання соціальних послуг ветеранам, учасникам бойових дій, учасникам антитерористичної операції та людям з інвалідністю;

- законодавчого регулювання гуманітарної допомоги;
- соціального захисту членів сімей Героїв Небесної Сотні.

Звертаємо Вашу увагу, що Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів не є правонаступником Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю.

Відповідно до розподілу первинних актів чинного законодавства за предметами відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання в рамках здійснюваного ними контролю виконання та аналізу практики застосування прийнятих законів, затвердженого Головою Верховної Ради України від 05.02.2020 року, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглядає питання, пов'язані з опрацюванням, зокрема, Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

У запитуваному Вами періоді, до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» було внесено зміни наступними законами:

№ 1233-VII від 06.05.2014, ВВР, 2014, № 26, ст.900
№ 1538-VII від 19.06.2014, ВВР, 2014, № 32, ст.1127
№ 1547-VII від 01.07.2014, ВВР, 2014, № 34, ст.1171
№ 1661-VII від 02.09.2014, ВВР, 2014, № 43, ст.2031
№ 1697-VII від 14.10.2014, ВВР, 2015, № 2-3, ст.12
№ 76-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.40 - щодо набрання чинності норм зазначеного Закону див. «Прикінцеві положення»
№ 175-VIII від 10.02.2015, ВВР, 2015, № 14, ст.97
№ 291-VIII від 07.04.2015, ВВР, 2015, № 24, ст.173
№ 425-VIII від 14.05.2015, ВВР, 2015, № 30, ст.271
№ 426-VIII від 14.05.2015, ВВР, 2015, № 30, ст.272
№ 715-VIII від 06.10.2015, ВВР, 2015, № 47, ст.435
№ 735-VIII від 03.11.2015, ВВР, 2015, № 49-50, ст.452
№ 901-VIII від 23.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.44
№ 965-VIII від 02.02.2016, ВВР, 2016, № 10, ст.104
№ 967-VIII від 02.02.2016, ВВР, 2016, № 10, ст.105
№ 1812-VIII від 17.01.2017, ВВР, 2017, № 7-8, ст.51
№ 1952-VIII від 16.03.2017, ВВР, 2017, № 17, ст.205
№ 2014-VIII від 13.04.2017, ВВР, 2017, № 21, ст.251
№ 2203-VIII від 14.11.2017, ВВР, 2017, № 47, ст.419
№ 2249-VIII від 19.12.2017, ВВР, 2018, № 6-7, ст.43
№ 2268-VIII від 18.01.2018, ВВР, 2018, № 10, ст.54
№ 2300-VIII від 27.02.2018, ВВР, 2018, № 14, ст.79
№ 2325-VIII від 13.03.2018, ВВР, 2018, № 20, ст.189
№ 2443-VIII від 22.05.2018, ВВР, 2018, № 33, ст.250
№ 2640-VIII від 06.12.2018, ВВР, 2019, № 2, ст.11
№ 2671-VIII від 17.01.2019, ВВР, 2019, № 18, ст.73}
№ 2684-VIII від 07.02.2019, ВВР, 2019, № 9, ст.52
№ 2745-VIII від 06.06.2019, ВВР, 2019, № 30, ст.119
№ 113-IX від 19.09.2019, ВВР, 2019, № 42, ст.238

№ 329-IX від 04.12.2019, ВВР, 2020, № 13, ст.67
№ 341-IX від 05.12.2019, ВВР, 2020, № 13, ст.68
№ 430-IX від 20.12.2019, ВВР, 2020, № 35, ст.255
№ 431-IX від 20.12.2019, ВВР, 2020, № 27, ст.179
№ 720-IX від 17.06.2020, ВВР, 2020, № 47, ст.408
№ 912-IX від 17.09.2020
№ 978-IX від 05.11.2020
№ 1702-IX від 16.07.2021 - вводиться в дію з 01.01.2022}

Також, Верховна Рада України 14.12.2021 року прийняла в другому читанні та в цілому проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення функціонування Єдиного державного реєстру ветеранів війни та запровадження електронного посвідчення ветерана (реєстр. № 5694), який станом на день надання відповіді готується на підпис Голові Верховної Ради України.

Керуючись статтею 22 Закону орган влади (розпорядник) інформації має право відмовити в задоволенні запиту в такому випадку, якщо розпорядник не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит.

Враховуючи зазначене та згідно з нормами Закону України «Про комітети Верховної Ради України», повідомляємо, що інша запитувана Вами інформація знаходиться в архівному підрозділі Апарату Верховної Ради України.

З питання надання інформації щодо архівних документів слід враховувати також правову позицію, викладену у постанові Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29 вересня 2016 року № 10, відповідно до якої положення Закону не поширюються на запити щодо доступу до інформації у сфері архівної справи, що регулюються Законом України «Про Національний архівний фонд та архівні установи».

Повідомляємо також, що з метою опрацювання ***питань 4-7*** запит направлено належним розпорядникам інформації – до Генерального штабу Збройних Сил України, Міністерства закордонних справ України та Міністерства соціальної політики України.

Рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені в порядку, визначеному статтею 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

З повагою

Керівник Управління Т. ПАСТУШЕНКО

G.4 A bűnüldözési tevékenységgel foglalkozó bizottság levele Ukrajna Alkotmánya 17. cikkének tudományos elemzéséről

ANNOTÁCIÓ

Hivatalos válasz a 17. cikkely értelmezésével kapcsolatos megkeresésre az Ukrajna Alkotmányában.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2023. június 14.

Szám: № 04-26/18-2023

Küldő: Az Ukrán Parlament (Verhovna Rada) Jogi Politikai Bizottsága

Címzett: Mikołaj Zhuravlov, a Kárpátaljai ATO-sérültek Ukrán Szövetségének ungvári fiókjának elnöke

A dokumentum lényege:

Ez a hivatalos válasz M. Zsuravlov megkeresésére az Ukrajna Alkotmányának 17. cikkének értelmezésével kapcsolatban.

A dokumentum nem tartalmazza az Alkotmány saját magyarázatát, de világosan meghatározza, mely állami szerv rendelkezik ennek a hatáskörével. A Verhovna Rada Bizottsága külön kiemeli, hogy az Alkotmány értelmezése kizárólag az Ukrajna Alkotmánybíróságának a jogköre, és a Bizottságnak benyújtott megkeresés nem volt címzett helyesen. A hivatalos értelmezés megszerzéséhez az előírt alkotmányos eljárást kell követni.

Паперова копія
електронного документа

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Комітет з питань правової політики
01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

Голові Ужгородської філії
Громадської організації
«Українська асоціація
інвалідів АТО»
ЖУРАВЛЬОВУ М.В.
вул. Легоцького, буд. 17, кв. 113,
м. Ужгород, Закарпатська область,
88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

За дорученням Голови Верховної Ради України у Комітеті з питань правової політики розглянуто в межах предмету відання Ваше звернення щодо необхідності офіційного тлумачення статті 17 Конституції України стосовно обмеження права на соціальний і правовий захист осіб, які здійснюють правоохоронну діяльність та повідомляємо таке.

Згідно з пунктом 1 частин першої статті 150 Конституції України вирішення питання про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших органів Верховної Ради України належить до повноважень Конституційного Суду України. Питання, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, розглядаються за конституційними поданнями: Президента України; щонайменше сорока п'яти народних депутатів України; Верховного Суду; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів комітетів (частина перша статті 89 Конституції України). Комітети є органами Верховної Ради України, які відповідальні перед нею і підзвітні їй (частини перша та друга статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»).

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики діє в межах своїх повноважень, визначених статтями 85 та 89 Конституції України.

За своїм конституційним статусом комітети Верховної Ради України є органами, які мають предметно визначену компетенцію і забезпечують

Вхід. № 98/3
15 05 2023

G.5 Az Ukrán Parlament (Verhovna Rada) Jogi Politikai Bizottságának levele a 17. cikk hivatalos értelmezésének szükségességéről az Alkotmányban a szociális és jogi védelemhez való jog korlátozása kapcsán.

ANNOTÁCIÓ

Ez az Ukrán Parlament (Verhovna Rada) Jogi Politikai Bizottságának hivatalos válasza a 17. cikk hivatalos értelmezésének szükségességéről az Alkotmányban a szociális és jogi védelemhez való jog korlátozása tekintetében.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2023. június 14.

Szám: № 04-26/18-2023

Küldő: Az Ukrán Parlament (Verhovna Rada) Jogi Politikai Bizottsága

Címzett: Mikołaj Zhuravlov, a Kárpátaljai ATO-sérültek Ukrán Szövetségének ungvári fiókjának elnöke

A levél tartalma:

A dokumentum hivatalos választ tartalmaz, amelyben a Bizottság tisztázza, hogy nem rendelkezik hatáskörrel az Alkotmány hivatalos értelmezésére. Kiemelik, hogy az Alkotmány hivatalos értelmezésének kizárólagos joga az Alkotmánybíróságot illeti meg. A hivatalos értelmezés megszerzéséhez alkotmányjogi beadványt kell benyújtani. E beadvány benyújtására jogosultak:

Ukrajna elnöke,

legalább 45 ukrán parlamenti képviselő,

Legfelsőbb Bíróság,

Az Ukrajna Parlamentjének (Verhovna Rada) emberi jogi megbízottja,

A Krími Autonóm Köztársaság Legfelsőbb Tanácsa.

Zhuravlov M. megkeresésének tartalmát a Bizottság tagjaival, a parlamenti képviselőkkel ismertették, hogy azt figyelembe vehessék a jövőbeli törvényalkotási munkájuk során.

Паперова копія
електронного документа

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

Голові Ужгородської філії
Громадської організації
«Українська асоціація
інвалідів АТО»
ЖУРАВЛЬОВУ М.В.
вул. Легоцького, буд. 17, кв. 113,
м. Ужгород, Закарпатська область,
88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

За дорученням Голови Верховної Ради України у Комітеті з питань правової політики розглянуто в межах предмету відання Ваше звернення щодо необхідності офіційного тлумачення статті 17 Конституції України стосовно обмеження права на соціальний і правовий захист осіб, які здійснюють правоохоронну діяльність та повідомляємо таке.

Згідно з пунктом 1 частин першої статті 150 Конституції України вирішення питання про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших органів Верховної Ради України належить до повноважень Конституційного Суду України. Питання, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, розглядаються за конституційними поданнями: Президента України; щонайменше сорока п'яти народних депутатів України; Верховного Суду; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів комітетів (частина перша статті 89 Конституції України). Комітети є органами Верховної Ради України, які відповідальні перед нею і підзвітні їй (частини перша та друга статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»).

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики діє в межах своїх повноважень, визначених статтями 85 та 89 Конституції України.

За своїм конституційним статусом комітети Верховної Ради України є органами, які мають предметно визначену компетенцію і забезпечують

Вхід. № 98/3
15 02 2023

здійснення парламентом його повноважень (абзац перший пункту 4.2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 05 березня 2003 року № 5-рп/2003).

Відповідно до пункту 17 Додатку до Постанови Верховної Ради України від 29 серпня 2019 року № 19-IX «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» питання організації та діяльності правоохоронних органів належать до предмету відання Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Разом з тим інформуємо, що зміст Вашого звернення доведено до відома народних депутатів – членів Комітету для можливого використання у законотворчій діяльності.

З повагою

Голова Комітету Д.В. МАСЛОВ

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
Керівник секретаріату Комітету
Верховної Ради України
з питань правової політики
14.06.23. (дата) (підпис) Колісник І.В. (ПІБ)

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Маслов Денис Вячеславович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005D153100E534B400
Дійсний до: 08.03.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-26/18-2023/128618 від 14.06.2023
1213284

G.6 Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatala Állampolgári Beadványokért Felelős Igazgatóságának levele a közügyekhez kapcsolódó információ igénylésére.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a kérdésre a katonai szolgálatot teljesítők szociális védelmével kapcsolatos közügyi információkról.

Forrásdokumentum:

Dátum: 2023. május 15.

Szám: 09/13-2023

Feladó: Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatala, Állampolgári Beadványokért Felelős Igazgatóság (aláíró: az igazgatóság első helyettes vezetője, Staniszlav Szobol)

Címzett: Mikoła Zsuraľov (az «Ukrajnai ATO-Sérültek Szövetsége» ungvári fiókjának elnöke)

A dokumentum lényege:

Ez egy hivatalos válasz, amely részben kielégíti a kérelmet, de jogi eljárások miatt nagyrészt korlátozza annak teljesítését.

Megadott információ (1. kérdés):

Tájékoztatás az 2014-ben a «A katonai szolgálatot teljesítők szociális és jogi védelméről» szóló törvény 22. cikkének hatályon kívül helyezéséről, amely a törvény betartásának ügyészségi ellenőrzésére vonatkozott.

Korlátozások a további kérdésekre (2–3. kérdés):

A kérelmet olyan jellegűnek minősítették, amely elemzést és magyarázatot igényel. Kiemelték, hogy az Ukrán Legfelsőbb Tanács Hivatala nem az a szerv, amely az ilyen módon létrehozandó információk felett rendelkezik.

Átirányítás:

Ezeket a kérdéseket állampolgári beadvánnyá minősítették át, és a megfelelő parlamenti bizottságok elé továbbították: Nemzetbiztonsági, védelmi és hírszerzési bizottság; Jogalkotási tevékenységgel foglalkozó bizottság.

Паперова копія електронного документа

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Управління з питань звернень громадян

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Миколі Журавльову

вул. Легоцького, буд. 17/113,

м. Ужгород, Закарпатська обл., 88015

Шановний пане Журавльов!

В Апараті Верховної Ради України розглянуто Ваш запит на публічну інформацію (від 10.05.2023 р. вих. № 137/6), зареєстрований 12.05.2023 р. за вх. № 102002 (1189938), та за результатами розгляду повідомляємо таке.

Згідно зі статтею 1 Закону України "Про доступ до публічної інформації" (далі – Закон) публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Разом з тим, згідно з частиною п'ятою статті 19 Закону запит на інформацію має містити, зокрема, реквізити документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо.

Крім того, зважаючи на положення статей 1, 19 Закону, підпункту 3 пункту 2 розпорядження Голови Верховної Ради України від 11.05.2011 р. № 393 "Про забезпечення виконання Закону України "Про доступ до публічної інформації" в Апараті Верховної Ради України" Апарат Верховної Ради України не є розпорядником інформації за запитами на інформацію стосовно інформації, яка може бути отримана шляхом узагальнення, аналітичної обробки даних або потребує створення в інший спосіб.

Враховуючи викладене, щодо ***питання першого*** запиту інформуємо, що прикінцевими положеннями Закону України від 14.10.2014 р. № 1697-VII "Про прокуратуру" (законопроект № 3541 від 05.11.2013 р., поданий Президентом України) із Закону України від 20.12.1991 р. № 2011-XII "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" виключено статтю 22, якою було передбачено здійснення прокуратурою нагляду за додержанням цього Закону органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

Вхід. № 03/1-17 от 17.05.2023

При цьому інформуємо, що ***питання друге та третє*** запиту, які потребують додаткового аналізу та надання певних роз'яснень, опрацьовано відповідно до Закону України "Про звернення громадян" та на підставі частини третьої статті 7 зазначеного Закону 15.05.2023 р. за № 3578Ж-1-05.2023/102370 передано в комітети Верховної Ради України: з питань національної безпеки, оборони та розвідки; з питань правоохоронної діяльності.

Рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені в порядку, визначеному статтею 23 Закону.

З повагою

Перший заступник керівника Управління Станіслав СОБОЛЬ

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
Управління з питань звернень громадян
Апарату Верховної Ради України
«13» 05 2023 р.

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Соболь Станіслав Іванович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000088C32800AF129A00
Дійсний до: 07.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
09/13-2023/103191 від 15.05.2023
1191221

G.7 Levelezés az Ukrán Legfelsőbb Tanács Jogalkotási Tevékenységgel Foglalkozó Bizottságától az ukrán törvények betartásának és alkalmazásának ügyészségi felügyelete megszüntetésének kérdésében.

ANNOTÁCIÓ

Válasz az ukrán törvények betartásának ügyészségi felügyeletének megszüntetésére vonatkozó megkeresésre a katonai szolgálatot teljesítők szociális védelméről szóló törvény tekintetében.

Alapadatok:

Dátum: 2023. május 26.

Szám: 04-27/12-2023

Küldő: Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Jogalkotási Tevékenységgel Foglalkozó Bizottsága (aláíró: a Bizottság elnöke, Serhij Ionusas)

Címzett: Mykola Zhuravlov (az Ungvári fiók elnöke, «Ukrajna ATO-sérültjeinek Szövetsége» civil szervezet)

A levél tartalma:

Ez a hivatalos válasz világos és konkrét tájékoztatást nyújt az ügyészségi felügyelet megszüntetésének okairól. Kifejti, hogy a «közös felügyelet» — amelybe a katonai szolgálatot teljesítők szociális védelméről szóló törvény betartásának ellenőrzése is beletartozott — megszüntetése a 2014–2015-ös ügyészségi reform része volt. A reformot az elnök kezdeményezte, és célja az ügyészség intézményének európai normáknak való megfeleltetése volt, mivel ez a típusú felügyelet nem jellemző az ügyészségi szervekre a demokratikusan fejlett országokban.

Паперова копія
електронного документа

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правоохоронної діяльності

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-06

С. Сотаро
До відома та подальшої роботи

Журавльову М.В.
вул. Легоцького, 17, кв. 113, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності в межах компетенції розглянуто Ваше звернення, у якому Ви просите повідомити на якій підставі припинено прокурорський нагляд за органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, який, зокрема був передбачений статтею 22 Закону України «Про соціальний захист і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (далі – Закон № 2011-XII), хто був ініціатором цієї законодавчої ініціативи.

Повідомляємо, що Законом України «Про прокуратуру» № 1697-VII від 14.10.2014 (реєстр. № законопроекту 3541 від 05.11.2013, поданий Президентом України), який набув чинності 25 квітня 2015 року, було скасовано прокурорський нагляд за додержанням і застосуванням законів (так званий «загальний нагляд»), який не властивий органам прокуратури у демократично розвинених державах.

Одночасно, Законом України «Про прокуратуру» № 1697-VII від 14.10.2014 були внесені зміни й до Закону № 2011-XII, у якому виключено статтю 22 «Нагляд за додержанням цього Закону».

З повагою

Голова Комітету **С. Іонушас**

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Іонушас Сергій Костянтинович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E104000000D0512F005F3AAE00
Дійсний до: 20.12.2024 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-27/12-2023/110324 від 23.05.2023
1198338

Вхід. № 66/12
26 05 2023

G.8 Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Emberi Jogi Biztosa képviselőjének levele a katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos ügyekről.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a katonai szolgálatot teljesítők és veteránok 2014–2018 közötti beadványaira vonatkozó megkeresésre.

Forrásadatok:

Dátum: 2022. február 10.

Szám: 29.2/12-2227-22

Küldő: Az Ukrán Legfelsőbb Tanács Emberi Jogi Biztosa (Ombudsman) képviselője

Címzett: Mikola Zsurovlov, az «Ukrán ATO-sérültek Szövetsége» Ungvári Fiókja elnöke

A levél lényege:

Ez egy egyedülálló dokumentum, amely statisztikai elemzést tartalmaz a konkrét társadalmi kategóriák jogsértéseiről, az Ombudsman Hivatalának munkája alapján.

Fő tartalom:

- Részletes táblázatot tartalmaz az Ombudsmanhoz 2014–2018 között érkezett beadványok számáról, kategóriánként (katonai szolgálatot teljesítők, veteránok, elhunytak családtagjai stb.).

- A táblázat részletezi, hogy mely jogok sérültek (élethez való jog, méltóság, szociális védelem, szabadság, munkavállalói jogok, információhoz való hozzáférés stb.).

- Minden kérelmezői kategóriára (pl. «harci cselekményben részt vevő» vagy «katonai szolgálatot teljesítő») feltünteti, hány beadvány érkezett az adott jog megsértése miatt.

Főbb következtetések:

- A legtöbb beadvány a harci cselekményben részt vevőktől és a katonai szolgálatot teljesítőktől érkezett.

- Leggyakrabban a szociális védelemhez, az állami szervekhez való forduláshoz, a bírósági védelemhez, valamint az Emberi Jogok katonai környezetben történő érvényesüléséhez kapcsolódó jogok sérültek.

A dokumentum szemléletesen bemutatja a katonai szolgálatot teljesítők és veteránok jogainak védelmében 2014–2018 között fennálló főbb problémás területeket.

Паперова копія електронного документа

ПРЕДСТАВНИК
Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

__.__.20__ № _____

На №_____ від __.__.20__

Ситарю С.І

прим. 1 до сл. матеріалів
прим 2 до дисертації

М. Журавльову

вул. Легоцького, 17/113, м. Ужгород,
Закарпатська обл., 88015

У відповідь на Ваш запит до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про надання, з метою використання при написанні дисертаційної роботи, інформації, зокрема *копій існуючих документів, звітів, аналізів, доповідей, витягів з реєстрів, облікових даних ПОМ*, щодо надходження впродовж 2014 – 2018 років до Уповноваженого письмових звернень, заяв, скарг, подань, позовів до суду через Уповноваженого від військовослужбовців та членів їх сімей, родин загиблих військовослужбовців, полонених, зниклих безвісти, учасників бойових дій за відновленням конституційних прав та гарантій з боку органів військової прокуратури за дію або бездіяльність з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, військових службових осіб, медичних установ тощо; *кількості таких звернень* у зазначений період та *порушуваних у них питань*; *підтримання* представниками Уповноваженого впродовж 2014 - 2018 років *у судових інстанціях* вимог зазначеної вище категорії осіб; *актів реагування Уповноваженого на зазначені звернення*, а також здійснюваних Уповноваженим повноважень щодо захисту у 2014 – 2018 роках порушених прав цих осіб, повідомляю наступне.

Зазначу, що згідно з вимогами статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічною інформацією є відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Як зазначається в постанові Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29.09.2016 № 10 Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації, – на момент виникнення правовідносин щодо неї публічна інформація **повинна бути заздалегідь готовим, зафіксованим продуктом діяльності**.

Тобто важливою **ознакою публічної інформації** у розумінні цього Закону **є її попередня фіксація**, а подані громадянами запити на інформацію **мають стосуватися виключно тієї інформації, яка вже існує**, і не вимагає у відповідь на запит створювати певну інформацію.

Вхід. № 38/1
18 02 2022

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№01.3/98.14/108.13/22/ЗІ від 11.02.2022
КЕП: Петльований В. Б. 11.02.2022 15:50
5FBB77F7B650371D04000000B4580000A7C10000

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Відділ документального забезпечення

Кількість звернень до Уповноваженого з прав людини
за соціальними категоріями заявників з 2014-2018 рік

Соціальна категорія заявників	Кількість звернень					
	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	
Батьки військовослужбовця			3	14	6	23
Ветеран війни	34	55	46	32	49	216
Ветеран військової служби	65	86	116	32	58	357
Ветеран органів внутрішніх справ	37	84	44	39	46	250
Військовослужбовець	163	98	96	116	87	560
Військовий пенсіонер			76	52	104	232
Учасник бойових дій, війни	102	130	233	253	261	979
Член родини загиблого військовослужбовця	7	32	17	24	9	89
Військовозобов"язаний			13	8	11	32
Військовослужбовець за мобілізацією			2	3	2	7
Призовник			5	7	7	19
Член сім"ї військовослужбовця			22	16	12	50
Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу			1	7	4	12
Член сім"ї особи рядового або начальницького склад			2	4	1	7
Член род.померл.військовосл.поліц.ос.ряд.нач.склад					2	2
Всього за період (2014-2018)	408	485	676	607	659	

2835

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D9E7F900B307B0400000081DC52900358A8B00

КІЛЬКІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ

про порушення прав людини за зверненнями,зареєстрованими у період з 01.01.2014 по 31.12.2018 . за видами порушених прав

(По всім зверненням)

- Види порушень прав -	категорія	Кількість
Рівність прав і свобод незалежно від:	Військовослужбовець	2
	Учасник бойових дій, війни	4
Рівність перед законом (ст.21)	Військовослужбовець	1
Спеціальні заходи щодо рівності прав жінки і чоловіка:	Військовослужбовець	2
Особисті права	Батьки військовослужбовця	1
Невід'ємне право на життя (ст.27)	Військовозобов"язаний	3
	Військовослужбовець	15
	Ветеран війни	7
	Ветеран військової служби	7
	Учасник бойових дій, війни	27
	Член родини загиблого військовослужбовця	5
Право на повагу до гідності(ст.28)	Військовослужбовець	25
	Військовослужбовець за мобілізацією	1
	Ветеран війни	3
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	9
Права на свободу та особисту недоторканість(ст.29)	Військовослужбовець	36
	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	4
	Призовник	1
	Учасник бойових дій, війни	4
	Член сім"ї військовослужбовця	2
Свобода від рабства і торгівлі людьми	Ветеран війни	1
Презумпція невинуватості (ст.62)	Учасник бойових дій, війни	1
Право на недоторканість житла	Військовослужбовець	4
	Ветеран війни	3

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58F2D9F7F900307B04000008DC5290035BA8B00

	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	2
Право на недоторканість володіння особи(ст.30)	Військовослужбовець	3
	Ветеран війни	2
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	13
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	1
Свобода від втручання в особисте і сімейне життя (ст.32)	Військовий пенсіонер	4
	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	23
	Військовослужбовець за мобілізацією	3
	Ветеран війни	5
	Ветеран військової служби	5
	Учасник бойових дій, війни	16
	Член родини загиблого військовослужбовця	2
Свобода від насильства в родині:	Військовослужбовець	1
Право на громадянство (ст.25)	Військовий пенсіонер	1
	Військовослужбовець	2
	Учасник бойових дій, війни	3
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Свобода пересування (ст. 33)	Військовослужбовець	3
	Ветеран війни	3
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	8
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Свобода застосування мови (ст. 10)	Ветеран війни	1
Право на судовий захист прав і свобод людини і громадянина (ст.55)	Військовий пенсіонер	11
	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	110

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрчевко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D9E7F900307B040000008DC5290035BA8B00

	Ветеран війни	41
	Ветеран військової служби	52
	Учасник бойових дій, війни	120
	Член родини загиблого військовослужбовця	2
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	1
Право на звернення (ст.40)	Батьки військовослужбовця	1
	Військовий пенсіонер	40
	Військовозобов"язаний	6
	Військовослужбовець	100
	Військовослужбовець за мобілізацією	2
	Ветеран війни	64
	Ветеран військової служби	87
	Учасник бойових дій, війни	240
	Член родини загиблого військовослужбовця	16
	Член сім"ї військовослужбовця	1
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	2
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	2
Право на відшкодування шкоди (ст. 56)	Військовослужбовець	3
	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	6
Право на поновлення прав репресованих і реабілітованих	Учасник бойових дій, війни	6
Свобода від порушень прав працівниками правоохоронних органів	Батьки військовослужбовця	2
	Військовий пенсіонер	2
	Військовослужбовець	105
	Ветеран війни	36
	Ветеран військової служби	21
	Призовник	1
	Учасник бойових дій, війни	156
	Член родини загиблого військовослужбовця	9

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D9E7F900307B040000008DC5290035BA8B00

	Член сім"ї військовослужбовця	2
Права осіб, позбавлених волі (ст.63)	Військовослужбовець	18
	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	3
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Право на дотримання режиму утримання в місцях несвободи	Військовослужбовець	6
	Ветеран війни	1
	Учасник бойових дій, війни	1
Права людини в Збройних Силах України та інших формуваннях, передбачених законом (ст.17,65)	Батьки військовослужбовця	12
	Військовий пенсіонер	14
	Військовозобов"язаний	12
	Військовослужбовець	290
	Військовослужбовець за мобілізацією	1
	Ветеран війни	6
	Ветеран військової служби	65
	Призовник	13
	Учасник бойових дій, війни	67
	Член родини загиблого військовослужбовця	32
	Член сім"ї військовослужбовця	33
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	8
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	1
Право на правову допомогу	Військовослужбовець	17
	Ветеран війни	9
	Ветеран військової служби	5
	Учасник бойових дій, війни	29
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Перевищення повноважень посадовими особами	Військовослужбовець	17

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D9E7F900307B04000008DC52900358A8B00

	Ветеран війни	3
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	6
	Член родини загиблого військовослужбовця	3
Свобода від корупційних дій посадових осіб	Батьки військовослужбовця	1
	Військовослужбовець	5
	Ветеран війни	4
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	8
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Політичні права	Учасник бойових дій, війни	1
Право свободи думки і слова (ст. 34)	Військовослужбовець	4
	Ветеран війни	5
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	7
Право на свободу світогляду і віросповідання (ст.35)	Військовослужбовець	1
Право на свободу об'єднання у політичні партії, громадські організації (ст.ст.36, 37)	Ветеран війни	3
	Ветеран військової служби	6
Право брати участь в управлінні державними справами (ст.ст. 38, 69-72))	Ветеран війни	2
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	1
Право на мирні збори, мітинги, демонстрації тощо (ст.39)	Ветеран війни	1
Право на доступ до публічної інформації	Військовий пенсіонер	3
	Військовослужбовець	12
	Ветеран війни	7
	Ветеран військової служби	28
	Учасник бойових дій, війни	47
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Економічні права	Військовослужбовець	1

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2139E7F900307B040000008DC5290358A8B00

	Військовослужбовець за мобілізацією	1
	Учасник бойових дій, війни	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Право власності (ст. 41)	Військовий пенсіонер	2
	Військовослужбовець	8
	Ветеран війни	6
	Ветеран військової служби	7
	Учасник бойових дій, війни	32
Право на отримання коштів	Військовий пенсіонер	4
	Військовослужбовець	3
	Ветеран війни	9
	Ветеран військової служби	4
	Учасник бойових дій, війни	15
	Член родини загиблого військовослужбовця	4
Право на спадкування майна	Військовослужбовець	2
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	3
Право на землю (ст.14)	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	7
	Ветеран війни	11
	Ветеран військової служби	8
	Учасник бойових дій, війни	85
	Член родини загиблого військовослужбовця	4
	Член сім"ї військовослужбовця	2
Право на підприємницьку діяльність (ст. 42)	Учасник бойових дій, війни	3
Право споживачів на якісну і безпечну продукцію та послуги (ст.42)	Військовий пенсіонер	1
	Військовослужбовець	7
	Ветеран війни	7
	Ветеран військової служби	7
	Учасник бойових дій, війни	25
	Член родини загиблого військовослужбовця	1

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58F2D9E7F900307B04000008DC52900358A8B00

Трудові права	Батьки військовослужбовця	2
	Військовий пенсіонер	2
	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	58
	Ветеран війни	8
	Ветеран військової служби	9
	Учасник бойових дій, війни	14
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
	Член сім"ї військовослужбовця	2
Право на відпочинок	Військовослужбовець	2
	Учасник бойових дій, війни	3
Свобода від порушення законодавства про податки	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	4
Соціальні права	Учасник бойових дій, війни	1
Право на оздоровлення	Військовослужбовець	2
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	3
Право на соціальний захист (ст.ст.45)	Батьки військовослужбовця	1
	Військовий пенсіонер	3
	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	17
	Ветеран війни	44
	Ветеран військової служби	36
	Учасник бойових дій, війни	131
	Член родини загиблого військовослужбовця	29
	Член сім"ї військовослужбовця	1
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	1
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	1
Право на достатній життєвий рівень для себе та своєї сім'ї (харчування, одяг, житло) (ст.48)	Військовослужбовець	5

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58F2D9F7F900307B040000008DC52900358A8B00

	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	8
Право на пенсію (ст.46)	Військовий пенсіонер	81
	Військовослужбовець	14
	Ветеран війни	13
	Ветеран військової служби	83
	Учасник бойових дій, війни	50
	Член родини загиблого військовослужбовця	3
	Член сім"ї військовослужбовця	2
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	2
Право на житло (ст. 47)	Військовий пенсіонер	8
	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	17
	Ветеран війни	10
	Ветеран військової служби	21
	Учасник бойових дій, війни	44
	Член родини загиблого військовослужбовця	3
Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст.49)	Батьки військовослужбовця	3
	Військовий пенсіонер	5
	Військовослужбовець	19
	Ветеран війни	8
	Ветеран військової служби	20
	Учасник бойових дій, війни	42
	Член родини загиблого військовослужбовця	4
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст. 50)	Учасник бойових дій, війни	5
Право на освіту (ст. 53)	Військовослужбовець	2
	Ветеран війни	1
	Учасник бойових дій, війни	4
Права дітей (ст. 52)	Військовослужбовець	2

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D39E7F900307B04000008DC52900358A8B00

	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	2
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Права дітей: право на захист від порушення процедури усиновлення чи опікунства	Ветеран військової служби	1
Права дітей: право на житло	Учасник бойових дій, війни	1
Права дітей: свобода від насильства	Військовослужбовець	1
Права дітей: право на одержання аліментів	Ветеран військової служби	1
Права дітей: право на виховання в сім"ї	Військовослужбовець	1
	Учасник бойових дій, війни	1
Права дітей: право на контакт з батьками та іншими родичами	Військовослужбовець	1
	Учасник бойових дій, війни	1
Права дітей: право на загальну середню та дошкільну освіту	Військовослужбовець	1
	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	2
Права дітей: право на соціальні виплати	Військовий пенсіонер	1
Звернення без сенсу	Військовий пенсіонер	2
	Військовослужбовець	2
	Ветеран війни	4
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	4
Інші	Батьки військовослужбовця	2
	Військовий пенсіонер	16
	Військовозобов"язаний	1
	Військовослужбовець	18
	Ветеран війни	12
	Ветеран військової служби	10
	Учасник бойових дій, війни	35
	Член родини загиблого військовослужбовця	3

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D9E7F900307B040000008DC52900358A8B00

	Член сім"ї військовослужбовця	2
Невід'ємне право на життя (ст.27)	Військовозобов"язаний	3
	Учасник бойових дій, війни	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Право на повагу до гідності (ст.28)	Учасник бойових дій, війни	2
Права на свободу та особисту недоторканість (ст.29)	Ветеран війни	1
	Учасник бойових дій, війни	3
Право на приватність (ст. 32)	Військовий пенсіонер	4
	Військовослужбовець	1
	Учасник бойових дій, війни	3
Свобода пересування (ст. 33)	Військовослужбовець за мобілізацією	3
Право на судовий захист прав і свобод людини і громадянина (ст.55)	Військовий пенсіонер	3
	Військовослужбовець	7
	Військовослужбовець за мобілізацією	2
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	28
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	1
Право на звернення (ст.40)	Військовий пенсіонер	14
	Військовослужбовець	8
	Ветеран війни	10
	Ветеран військової служби	13
	Учасник бойових дій, війни	62
Право на доступ до публічної інформації	Військовий пенсіонер	4
	Військовослужбовець	2
	Учасник бойових дій, війни	7
Свобода від порушень прав працівниками правоохоронних органів	Військовий пенсіонер	4
	Військовослужбовець	12
	Ветеран війни	7
	Ветеран військової служби	4
	Учасник бойових дій, війни	47

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58F2D9F7F900307B040000008DC52900358A8B00

	Член родини загиблого військовослужбовця	5
Права осіб, позбавлених волі (ст.63)	Військовий пенсіонер	1
	Ветеран війни	1
	Учасник бойових дій, війни	2
Права людини в Збройних Силах України та інших формуваннях, передбачених законом (ст.17, 65)	Батьки військовослужбовця	1
	Військовий пенсіонер	10
	Військовозобов"язаний	5
	Військовослужбовець	27
	Військовослужбовець за мобілізацією	1
	Ветеран війни	2
	Ветеран військової служби	5
	Призовник	1
	Учасник бойових дій, війни	14
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Перевищення повноважень посадовими особами	Учасник бойових дій, війни	1
Свобода від корупційних дій посадових осіб	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	2
	Учасник бойових дій, війни	1
Політичні права	Учасник бойових дій, війни	1
Право свободи думки і слова (ст. 34)	Військовий пенсіонер	2
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	4
Право на свободу світогляду і віросповідання (ст.35)	Військовозобов"язаний	1
Економічні права	Військовослужбовець	1
Право власності (ст. 41)	Військовий пенсіонер	1
	Військовослужбовець	1
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	1
Право на отримання коштів		

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58F2D9F7F900307B04000008DC52900358A8B00

	Учасник бойових дій, війни	1
Право на землю (ст.14)	Військовослужбовець	2
	Ветеран військової служби	4
	Учасник бойових дій, війни	20
Право споживачів на якісну і безпечну продукцію та послуги (ст.42)	Військовослужбовець	1
	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	6
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	1
Трудові права (ст.43)	Військовослужбовець	1
Право на соціальний захист (ст.46)	Військовий пенсіонер	4
	Ветеран війни	10
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	13
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	2
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	1
Право на достатній життєвий рівень для себе та своєї сім'ї (харчування, одяг, житло) (ст.48)	Військовослужбовець	1
	Учасник бойових дій, війни	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Право на пенсію (ст.46)	Військовий пенсіонер	22
	Ветеран військової служби	8
	Учасник бойових дій, війни	6
	Член род.померл.військовосл.поліц.ос.рял.нач.склад	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Право на житло (ст.47)	Військовий пенсіонер	4
	Військовослужбовець	1
	Ветеран війни	3
	Ветеран військової служби	1

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58E2D9F7F900307B040000008DC5290358A8B00

	Учасник бойових дій, війни	9
	Член род.померл.військовосл.поліц.ос.р яд.нач.склад	1
	Член сім"ї загиблої особи рядов. або нач.складу	1
Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст.49)	Ветеран війни	1
	Ветеран військової служби	1
	Учасник бойових дій, війни	2
	Член сім"ї військовослужбовця	1
	Член сім"ї особи рядового або начальницького склад	1
Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст. 50)	Військовослужбовець	1
Права дітей (ст. 52)	Учасник бойових дій, війни	1
Захист житлових прав дітей, з них за категоріями:	Військовослужбовець	1
	Член сім"ї військовослужбовця	1
Звернення без суті порушеного права	Військовий пенсіонер	1
	Ветеран війни	1
	Учасник бойових дій, війни	2
Інші.	Батьки військовослужбовця	1
	Військовий пенсіонер	3
	Ветеран військової служби	3
	Учасник бойових дій, війни	4
	Член родини загиблого військовослужбовця	1
Звернення надіслано помилково	Військовослужбовець	1
	Учасник бойових дій, війни	4

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№29.2/2227-22 від 10.02.2022
КЕП: Юрченко Н. В. 10.02.2022 16:56
58F2D9F7F900307B040000008DC52900358A8B00

G.9 Az Ukrán Minisztertanács Titkárságának levele a 2014–2018 közötti időszakban a katonai szolgálatot teljesítők és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos ügyekben.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a katonai szolgálatot teljesítők és veteránok szociális védelmére vonatkozó megkeresésre.

Alapadatok:

Dátum: 2021. december 16.

Szám: 41279/0/2-21

Feladó: Ukrajna Minisztertanácsának Titkársága (aláíró: az Állami Titkár helyettese, Pavlo Polyanskyj).

Címzett: Mikola Zhuravlov, az «Ukrajna ATO-sérültek Szövetsége» Ungvári fiókjának elnöke.

Főbb pontok:

Ez egy hivatalos kísérőlevél, amely a komplex megkeresést a megfelelő minisztériumokhoz továbbítja a részletes információ biztosítása érdekében.

Nyújtott információ: A 2014–2018 közötti Minisztertanácsi határozatok listája, amelyek a katonai szolgálatot teljesítők, veteránok, ATO résztvevők és családjaik szociális védelmét érintik, bemutatva a kormány szabályozó tevékenységének kiterjedtségét ezen a területen.

Kompetenciák meghatározása:

A minisztériumok felelősségi körének világos szétválasztása: Honvédelmi Minisztérium — a katonák és családtagjaik jogi és szociális védelme; Szociális Politikai Minisztérium — szociálpolitika, veteránok rehabilitációja és juttatások; Veteránügyi Minisztérium — az állami politika kialakítása a veteránok szociális védelmében. A megkeresés továbbítása: A Minisztertanács Titkársága a «Hozzáférés a nyilvános információkhoz» törvényre hivatkozva a megkeresést az érintett minisztériumokhoz irányítja, mivel ők rendelkeznek a részletes és konkrét információval az ügyben.

СЕКРЕТАРІАТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008, тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584, www.kmu.gov.ua

05.01.2022р

Міноборони
Мінветеранів
Мінсоцполітики

Копія: Ужгородська філія ГО «Українська асоціація інвалідів АТО»
М. В. ЖУРАВЛЬОВУ
вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, 88015

За результатами опрацювання запиту Ужгородської філії ГО «Українська асоціація інвалідів АТО» від 06.12.2021 № 47, що надійшов до Кабінету Міністрів, в межах компетенції повідомляємо.

Частиною другою статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» та § 1 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 18.07.2007 № 950, Кабінет Міністрів є колегіальним органом, який здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та місцеві державні адміністрації. Кабінет Міністрів в межах компетенції видає постанови і розпорядження, обов'язкові до виконання.

З питань, про які йдеться у запиті, Урядом у період 2014-2018 років, зокрема, було прийнято постанови Кабінету Міністрів України: від 01.10.2014 № 518 «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок», від 17.09.2014 № 460 «Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі звільнення військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією», від 31.01.2015 № 24 «Про особливості виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і

Вхід. № 21/244
18 12 2021

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТООБ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№ 41279/0/2-21 від 16.12.2021 17:39:

начальницького складу в особливий період та під час проведення АТО», від 31.03.2015 № 200 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників Революції Гідності та учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням», від 19.08.2015 № 604 «Деякі питання виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва)», від 08.09.2015 № 685 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення», від 23.09.2015 № 739 «Питання надання статусу учасника війни деяким особам», від 03.02.2016 № 49 «Про затвердження Імплементаційної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про реалізацію співпраці у сфері медичної реабілітації», від 29.04.2016 № 336 «Деякі питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей», від 23.08.2016 № 528 «Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості проїзду учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності до суб'єктів надання послуг для проходження психологічної реабілітації та назад», від 19.10.2016 № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей», від 21.06.2017 № 432 «Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності», від 12.07.2017 № 497 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності», від 27.12.2017 № 1057 «Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності», від 28.03.2018 № 214 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей», від 06.04.2018 № 179 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності», від 18.04.2018 № 280 «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України», від 25.04.2018 № 306 «Деякі питання встановлення зв'язку інвалідності з пораненнями чи іншими ушкодженнями здоров'я», від 18.05.2018 № 413 «Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної

агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення».

Разом з тим, Положенням про Міністерство оборони України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 26.11.2014 № 671, визначено, що Міноборони відповідно до покладених на нього завдань, зокрема здійснює відповідно до законодавства правовий і соціальний захист військовослужбовців, резервістів Збройних Сил, військовозобов'язаних, призваних на збори, членів їх сімей та працівників Збройних Сил.

Згідно з Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 17.06.2015 № 423, Мінсоцполітики є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики, зокрема соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в частині організації виплати їм разової грошової допомоги, ветеранів військової служби.

Положенням про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 27.12.2018 № 1175, визначено, що Мінветеранів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей ветеранів та осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів від 25.05.2011 № 583 «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади» Секретаріат Кабінету Міністрів не є розпорядником інформації за запитами стосовно інформації інших державних органів України, а також щодо інформації, яка може бути отримана шляхом узагальнення, аналітичної обробки даних або яка потребує створення в інший спосіб.

Ураховуючи викладене, запит відповідно до частини третьої статті 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації» надсилається до Міноборони, Мінсоцполітики та Мінветеранів для розгляду в межах компетенції та надання більш детальної інформації в установленому порядку.

Додаток: на 3 арк. першим трьом адресатам.

Заступник Державного секретаря
Кабінету Міністрів **Павло ПОЛЯНСЬКИЙ**

G.10 Az Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztályának levelei a Katonai Szolgálatot Teljesítők és Háborús Veteránok Szociális Védelméről (2014–2018).

ANNOTÁCIÓ

Válasz a katonai szolgálatot teljesítők és veteránok szociális védelmére fordított kiadásokkal kapcsolatos kérdésre 2014–2018 között.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2022. január 17.

Szám: 414/4/118

Feladó: Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma, Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztály (aláíró: a főosztály igazgatója, Nazim Agajev)

Címzett: Mikola Zsuravljov, az Ungvári fiók elnöke, «Ukrajnai ATO-s Sérültek Szövetsége» civil szervezet

A dokumentum lényege:

Ez a Honvédelmi Minisztérium hivatalos válasza, amely konkrét statisztikai adatokat tartalmaz öt éves időszakra vonatkozóan a katonák és veteránok szociális programjairól.

Főbb tartalmi elemek: A minisztérium kiadásainak dinamikája kilenc kulcsfontosságú területen 2014–2018 között.

Fő kiadási tételek: Pénzbeli juttatások – jelentős növekedés kb. 11,9 milliárd hrivnyáról 2014-ben kb. 35,2 milliárd hrivnyára 2018-ban; Egyszeri juttatás haláleset vagy sérülés esetén – növekedés kb. 0,6 milliárdról kb. 1,9 milliárd hrivnyára; Lakásépítés – jelentős növekedés 2018-ban kb. 1,8 milliárd hrivnyára; Élelmezési és ruházati ellátás; Egészségügyi ellátás és üdülőhelyi kezelések.

Az adatok nem tartalmazzák a jótékonysági támogatásokat és az önkormányzatoktól származó.

Вих. № 2/3

МІНОБОРОНИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ
СОЦІАЛЬНОГО ТА ГУМАНІТАРНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
Повітрофлотський проспект, 6
Київ, 03168
код ЄДРПОУ 26629283

від "17" 01 2022 р. № 414/4/118

ЖУРАВЛЬОВУ М.В.
Ужгородська філія ГО "Українська
асоціація інвалідів АТО"
вул. Легоцького, 17/113, м. Ужгород,
88015

На № 51 від 06.12.2021

Шановний пане Миколо!

У Департаменті соціального та гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, за дорученням, розглянуто Ваш запит на інформацію, що надійшов з Міністерства соціальної політики України, щодо надання інформації стосовно соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України та ветеранів війни за 2014–2018 роки.

У межах компетенції Міністерства оборони України надається інформація стосовно питання 7, яка викладена у довідці щодо видатків Міністерства оборони України за окремими напрямами у 2014-2018 роках.

Додаток: на 1 арк.

З повагою

Директор департаменту Назім АГАЄВ

Ірина Нещька 271 12 72

Вхід. № 9
10 02 2022

Довідка

щодо видатків Міністерства оборони України за окремими напрямами у 2014-2018 роках

(без урахування отриманої благодійної допомоги та субвенцій від місцевих органів влади)

(тис грн)

Напрям видатків	*2014 рік*	*2015 рік*	*2016 рік*	*2017 рік*	*2018 рік*
грошове забезпечення та нарахування *(у тому числі для виплати додаткової винагороди за знищення (захоплення)техніки)*	11 940 246,9	19 657 800,0 *(785,6)*	30 019 017,6 *(341,0)*	30 769 374,4 *(566,4)*	35 211 914,0 *(1 132,7)*
продовольче забезпечення	555 036,4	2 906 081,3	2 935 917,3	3 218 861,6	3 431 387,2
речове забезпечення	46 574,1	2 980 248,0	1 616 136,8	2 516 237,0	3 723 428,2
санаторно-курортне лікування, медичне забезпечення	223 526,0	373 926,9	408 437,1	505 618,6	715 711,9
безоплатний проїзд військовослужбовців і членів їх сімей	273,9	50,0	74,1	40,0	60,0
будівництво (придбання) житла	104 110,6	805 464,8	608 434,3	618 629,7	1 872 420,1
службові відрядження	54 546,1	88 206,7	99 135,6	134 077,9	150 696,1
одноразова допомога у разі загибелі (смерті), поранення	602 829,9	1 312 515,3	1 234 432,7	1 505 037,3	1 917 333,9

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 5B72CE19CBB35C6404000000D4020009EA90000
Підписувач Гелімський Сергій Петрович
Дійсний з 17.12.2021 по 17.12.2022

Департамент фінансів Міністерства оборони України

248/10471 від 28.12.2021 17:41:39

ANNOTÁCIÓ

Hivatalos levél az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumától válaszul egy megkeresésre.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2021. május 5.

Szám: 414/4/1279

Feladó: Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma, Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztály (aláíró: a főosztály helyettes igazgatója, Olekszandr Scsserbinin).

Címzett: S. Sitaru, a «Ukrajnai Katonai Szervezet SPAS-23» civil szervezet ügyvezetője, Kárpátaljai régió.

A dokumentum lényege:

Ez az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának hivatalos válasza arra a megkeresésre, amely a minisztérium képviselőinek részvételét kérte a Kárpátaljai régióban (Ungvár, Csop, Rahó) tartott «kerekasztal» megbeszéléseken a civil szervezet meghívására.

A levél tartalma: A minisztérium megvizsgálta a képviselők részvételére vonatkozó kérelmet a megadott rendezvényeken.

Megerősítik, hogy a Honvédelmi Miniszter döntésének végrehajtása érdekében a Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztály, valamint az Ukrajnai Nemzeti Védelmi Egyetem felelős képviselői részt vettek a «kerekasztal» megbeszéléseken Ungváron, Csopban és Rahóban.

Вик. № С-99

МІНОБОРОНИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ
СОЦІАЛЬНОГО ТА ГУМАНІТАРНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
Повітрофлотський проспект, 6
Київ, 03168
код ЄДРПОУ 26629283

Виконувачу обов'язків голови
громадської організації "Українська
Військова Організація СПАС-23" в
Закарпатській області
СИТАРУ Станіславу

вул. Легоцького, 17/113, м. Ужгород,
88015

від "05" 05 2021 р. № 414/4/1279

На № 118/1 від 14.04.2021

Шановний пане Станіславе!

У Департаменті соціального та гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України розглянуто Ваше звернення до Міністра оборони України щодо залучення до участі в "круглих столах" в Закарпатській області представників Департаменту соціального та гуманітарного забезпечення та Національного університету оборони України ім. Івана Черняховського.

Повідомляємо, що на виконання рішення Міністра оборони України участь у "круглих столах" у містах Ужгород, Чоп і Рахів взяли начальник відділу реалізації соціальних гарантій Департаменту соціального та гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України Кучеренко Сергій Анатолійович і представник Національного університету оборони України ім. Івана Черняховського полковник Журавльов Микола Вікторович.

Заступник директора департаменту –
начальник відділу Олександр ЩЕРБІНІН

Ірина Нецька 271 12 72

ANNOTÁCIÓ

Hivatalos válasz egy megkeresésre az Ukrajnát védő elhunyt katonák emlékének tiszteletéről.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2020. január 8.

Szám: 46-01/16

Feladó: Ukrajna Elnöki Hivatala (aláíró: az Elnöki Hivatal helyettes vezetője, A. Kovaljenko).

Címzett: Mikola Zsuravlov (az «Ukrajnai ATO-sérült Szövetség» ungvári fiókjának képviselője).

A levél lényege:

Ez a hivatalos válasz tájékoztat a civil szervezet javaslatainak illetékes állami szervhez történő továbbításáról.

Főbb pontok:

Mikola Zsuravlov javaslatait, amelyek az elhunyt katonák, önkéntesek és civil segítők emlékének tiszteletére vonatkoztak, a Honvédelmi Minisztériumhoz továbbították a kompetenciájuk szerint történő elbírálásra.

A levélben szerepel, hogy a Honvédelmi Minisztérium tájékoztatja a kezdeményezőt az elbírálás eredményéről.

Az Elnöki Hivatal elismerte az ügy fontosságát, ugyanakkor a javaslatot a profilminisztériumhoz irányította, amely közvetlenül felel az Ukrajnát védő elhunyt katonák emlékének ápolásáért.

Офіс Президента України

08.01.2020 № 46-01/16

На № _____

Ужгородська філія громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»

М.В.ЖУРАВЛЬОВУ

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, Закарпатська обл.,
88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

Повідомляємо, що звернення Ужгородської філії громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО» з пропозиціями щодо вшанування пам'яті загиблих за Україну військовослужбовців, добровольців та волонтерів надіслано для розгляду згідно з компетенцією до Міністерства оборони України, яке поінформує Вас про результати.

З повагою

Заступник Керівника
Офісу Президента України **А.Коваленко**

Вхід. № 12/1
17 01 2020

ANNOTÁCIÓ

Válasz a vallástudományi kurzus bevezetésére vonatkozó javaslatra a katonai oktatási intézményekben.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2020. január 8.

Szám: 46-01/19

Feladó: Ukrajna Elnöki Hivatala (aláíró: az Elnöki Hivatal helyettes vezetője, A. Kovaljenko).

Címzett: Mikola Zsuravlov (az «Ukrajnai ATO-sérült Szövetség» ungvári fiókjának képviselője).

A levél lényege: Ez a hivatalos válasz tájékoztat arról, hogy a civil szervezet oktatási kezdeményezését az illetékes minisztériumokhoz továbbították.

Főbb pontok: A javaslat a vallástudományi kurzus oktatási programokba történő bevezetésére vonatkozott a következő intézményekben:

- Felső szintű katonai oktatási intézmények;

- Belügyminisztérium alá tartozó oktatási intézmények.

A kezdeményezést a Honvédelmi Minisztériumhoz és a Belügyminisztériumhoz továbbították az illetékességük szerint történő elbírálásra, és megjegyezték, hogy ezek a minisztériumok tájékoztatják a javaslat benyújtóját az elbírálás eredményéről.

Következtetés:

Az Elnöki Hivatal elismerte az oktatási kezdeményezés fontosságát, ugyanakkor azt a profilminisztériumokhoz irányította, amelyek közvetlenül felelősek saját intézményeik tantervének kialakításáért.

Офіс Президента України

08.01.2020 № 46-01/19

На №

Ужгородська філія громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»

М.В.ЖУРАВЛЬОВУ

вул. Легоцького, 17/113, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88015

Шановний Миколо Вікторовичу!

Повідомляємо, що звернення Ужгородської філії громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО» з пропозицією щодо необхідності введення в освітню програму вищих військових навчальних закладів та навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України освітнього курсу з релігієзнавства надіслано для розгляду згідно з компетенцією до Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України, які поінформують Вас про результати.

З повагою

Заступник Керівника
Офісу Президента України **А.Коваленко**

Вхід. № 12/2
17 01 20

ANOTÁCIÓ

Válasz a nemzetbiztonsági kérdésekkel kapcsolatos megkeresésre.

Forrásadatok:

Dátum: 2020. augusztus 2.

Szám: 46-01/499

Feladó: Ukrajna Elnöki Hivatala (aláíró: az Elnöki Hivatal helyettes vezetője, R. Masovecs).

Címzett: Ungvári fiókja a «Ukrajna ATO-sérültek Szövetsége» civil szervezetnek.

A levél lényege: Ez egy általános jellegű hivatalos válasz, amely rögzíti a javaslatok átvételét és megvizsgálását, de nem irányoz elő konkrét intézkedéseket.

Főbb pontok:

A nemzeti és állami érdekek, a társadalom védelmi rendszerének erősítésére és egyéb kérdésekre vonatkozó javaslatokat (konkrétumok nélkül) megvizsgálták és tudomásul vették.

A levél köszönetet fejez ki az aktív állampolgári részvételért és a nemzetbiztonság iránti elkötelezettségért.

Офіс Президента України

02.09.2020 № 46-01/499

На № 49 від 30.08.2020

С. Ситаро

1 Довести до штатного складу УГ УНІАТО

2. Взяти у справу

3. Пропозиції по тексту до 20.09.20

10.09.20

УЖГОРОДСЬКА ФІЛІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ "УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІНВАЛІДІВ АТО"

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, Закарпатська обл.,
88015

Повідомляємо, що зверненння з пропозиціями щодо поліпшення і зміцнення національного й державного інтересу в системі захисту українського суспільства та з інших питань розглянуто і взято до відома.

Дякуємо за активну громадянську позицію і небайдужість до питань національної безпеки України.

Заступник Керівника
Офісу Президента України **Р.Машовець**

Вхід. № 3
10 09 2020

G.11 Levél az Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztályától a 2014–2018 közötti időszakban a Katonai Erők szolgálatot teljesítőinek társadalombiztosítási kérdéseiről.

ANOTÁCIÓ

Válasz az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáinak szociális védelméről szóló információs kérelemre 2014–2018 között.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. január 4

Szám: 414/4/6

Feladó: Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma, Szociális és Humanitárius Ellátási Főosztály .

Címzett: M. Zhuravlyov, Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» civil szervezet.

A dokumentum tartalma: Ez a dokumentum az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának hivatalos válasza egy civil szervezet kérésére a megadott időszakra vonatkozó katonai szociális védelemről. Strukturált információt tartalmaz az alábbi témakörök szerint: Felsorolja az Ukrajna jogszabályait és a Minisztertanács rendeleteit, amelyek a katonák, veteránok, ATO-résztvevők és családtagjaik szociális védelmét szabályozták. Ide tartoznak a következő területek: lakhatás biztosítása; pénzbeli juttatások (illetmény, segítségnyújtás sérülés vagy haláleset esetén); egészségügyi és szanatóriumi-üdültetési ellátás; pszichológiai rehabilitáció; társadalmi adaptáció; státuszok megadása (harctéri résztvevő, háborús rokkant stb.).

Megjelöli az Ukrajna Fegyveres Erőinek törvényileg jóváhagyott létszámát.

Mellékletként külön tájékoztató tartalmazza a Honvédelmi Minisztérium kiadásait a főbb területeken 2014–2018 között. Táblázatos formában szerepelnek a kiadások összegei, például pénzbeli juttatások.

A levél összegzi a Honvédelmi Minisztérium hivatalos adatait, megerősítve a kiterjedt jogi keretet és az állam jelentős pénzügyi ráfordításait a katonák és harctéri résztvevők szociális védelmére a 2014–2018 közötti időszakban.

Вик. № 34/3

МІНОБОРОНИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ
СОЦІАЛЬНОГО ТА ГУМАНІТАРНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
Повітрофлотський проспект, 6
Київ, 03168
код ЄДРПОУ 26629283

від "04" 01 2022 р. № 414/4/6

ЖУРАВЛЬОВУ М.В.
Ужгородська філія ГО "Українська
асоціація інвалідів АТО"
вул. Легоцького, 17/113, м. Ужгород,
88015

На № 47 від 06.12.2021

Шановний пане Миколо!

У Департаменті соціального та гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, за дорученням, розглянуто Ваш запит на інформацію до Прем'єр-міністра України щодо надання інформації стосовно соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України в період з 2014 по 2018 роки.

У межах компетенції Міністерства оборони України повідомляємо наступне.

Стосовно питань 2 і 3

Протягом 2014-2018 років Урядом прийнято та внесено зміни, зокрема, до таких постанов Кабінету Міністрів України:

від 3 серпня 2006 р. № 1081 "Про затвердження Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями" (із змінами);

від 27 квітня 2011 р. № 446 "Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками до санаторно-курортних закладів військовослужбовців, ветеранів війни, ветеранів військової служби, органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб і членів їх сімей" (із змінами);

від 26 червня 2013 р. № 450 "Про розмір і порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони та військовослужбовцям, відрядженим до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агентства, за піднайом (найом) ними житлових приміщень" (із змінами);

від 25 грудня 2013 р. № 975 "Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві" (із змінами);

Вхід. № 11
10 02 22

від 20 серпня 2014 р. № 413 "Про затвердження Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення" (із змінами);

від 17 вересня 2014 р. № 460 "Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі звільнення військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією";

від 1 жовтня 2014 р. № 518 "Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок" (із змінами);

від 31 січня 2015 р. № 24 "Про особливості виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення антитерористичних операцій" (втратила чинність на підставі Постанови КМ № 18 від 20.01.2016);

від 31 березня 2015 р. № 179 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції (крім військовослужбовців, звільнених у запас або відставку)" (із змінами);

від 31 березня 2015 р. № 200 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням" (із змінами);

від 19 серпня 2015 р. № 604 "Деякі питання виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, бойових дій та збройного конфлікту" (із змінами);

від 2 вересня 2015 р. № 728 "Деякі питання забезпечення житлом військовослужбовців та інших громадян" (із змінами);

від 8 вересня 2015 р. № 685 "Про затвердження Порядку надання статусу інваліда війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення" (із змінами);

від 23 вересня 2015 р. № 739 "Питання надання статусу учасника війни деяким особам" (із змінами);

від 30 грудня 2015 р. № 1161 "Про порядок підтвердження статусу осіб, які беруть безпосередню участь в антитерористичній операції, з метою застосування пільги з оподаткування військовим збором" (із змінами);

від 20 січня 2016 р. № 18 "Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу" (із змінами);

від 3 лютого 2016 р. № 49 "Про затвердження Імплементаційної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про реалізацію співпраці у сфері медичної реабілітації";

від 2 березня 2016 р. № 155 "Про затвердження Порядку відшкодування витрат, пов'язаних з перевезенням військовослужбовців та членів їх сімей, їх особистого майна залізничним, повітряним, водним і автомобільним (за винятком таксі) транспортом";

від 29 квітня 2016 р. № 336 "Деякі питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей" (із змінами);

від 23 серпня 2016 р. № 528 "Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості проїзду учасників антитерористичної операції до реабілітаційних установ для проходження психологічної реабілітації та назад" (із змінами);

від 19 жовтня 2016 р. № 719 "Питання забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов" (із змінами);

від 30 листопада 2016 р. № 884 "Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх";

від 21 червня 2017 р. № 432 "Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції" (із змінами);

від 12 липня 2017 р. № 497 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції" (із змінами);

від 30 серпня 2017 р. № 704 "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб" (із змінами);

від 27 грудня 2017 р. № 1057 "Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції" (із змінами);

від 28 березня 2018 р. № 214 "Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей" (із змінами);

від 18 квітня 2018 р. № 280 "Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України" (із змінами);

від 25 квітня 2018 р. № 306 "Деякі питання встановлення зв'язку інвалідності з пораненнями чи іншими ушкодженнями здоров'я" (із змінами).

Стосовно питання 4

У період з 2014 по 2018 роки Верховною Радою України буда затверджена така чисельність Збройних Сил України:

відповідно до Закону України від 20 вересня 2011 р. № 3742-VI "Про чисельність Збройних Сил України на 2012 рік" затверджено чисельність Збройних Сил України станом на 31 грудня 2012 року в кількості до 184 000 осіб, у тому числі до 139 000 військовослужбовців;

відповідно до Закону України від 5 березня 2015 р. № 235-VIII "Про чисельність Збройних Сил України" затверджено чисельність Збройних Сил України у кількості, яка не перевищує 250 000 осіб, у тому числі 204 000 військовослужбовців. В особливий період чисельність Збройних Сил України збільшується на кількість особового складу, призваного на військову службу на виконання указів Президента України про мобілізацію, затверджених законами України.

Стосовно питань 5 і 7

Відповідна інформація викладена у довідці щодо видатків Міністерства оборони України за окремими напрямами у 2014-2018 роках, що додається.

Стосовно питання 6

Міністерство оборони України в період 2014-2018 років у своїй діяльності з питань соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України керувалось, зокрема, такими Законами України:

"Про військовий обов'язок і військову службу";

"Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію";

"Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей";

"Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

"Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист";

"Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб".

Додаток: на 1 арк.

З повагою

ТВО директора департаменту
полковник медичної служби — Богдан ПЛІШ

Ірина Нецька 271 12 72

Довідка

щодо видатків Міністерства оборони України за окремими напрямами у 2014-2018 роках

(без урахування отриманої благодійної допомоги та субвенцій від місцевих органів влади)

(тис грн)

Напрям видатків	*2014 рік*	*2015 рік*	*2016 рік*	*2017 рік*	*2018 рік*
грошове забезпечення та нарахування (*у тому числі для виплати додаткової винагороди за знищення (захоплення)техніки)*	11 940 246,9	19 657 800,0 (*785,6)*	30 019 017,6 (*341,0)*	30 769 374,4 (*566,4)*	35 211 914,0 (*1 132,7)*
продовольче забезпечення	555 036,4	2 906 081,3	2 935 917,3	3 218 861,6	3 431 387,2
речове забезпечення	46 574,1	2 980 248,0	1 616 136,8	2 516 237,0	3 723 428,2
санаторно-курортне лікування, медичне забезпечення	223 526,0	373 926,9	408 437,1	505 618,6	715 711,9
безоплатний проїзд військовослужбовців і членів їх сімей	273,9	50,0	74,1	40,0	60,0
будівництво (придбання) житла	104 110,6	805 464,8	608 434,3	618 629,7	1 872 420,1
службові відрядження	54 546,1	88 206,7	99 135,6	134 077,9	150 696,1
одноразова допомога у разі загибелі (смерті), поранення	602 829,9	1 312 515,3	1 234 432,7	1 505 037,3	1 917 333,9

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 5877CE19CBB35C6404000000D40200009EA90000
Підписувач Галімський Сергій Петрович
Дійсний з 17.12.2021 по 17.12.2022

Департамент фінансів Міністерства оборони України

248/10471 від 28.12.2021 17:41:39

G.12 Ukrajna Pénzügyminisztériumának levele az Ukrán Fegyveres Erők fenntartásáról 2014–2018 között.

ANOTÁCIÓ

Válasz az Ukrajna Fegyveres Erőinek fenntartásáról szóló információs kérelemre 2014–2018 között.

A levél alapadatai:

Dátum: 2021. december 21.

Szám: 10010-35-10

Feladó: Ukrajna Pénzügyminisztériuma (aláírás – Denisz Uljutin, a Pénzügyminiszter első helyettese).

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» civil szervezet.

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum az Ukrajna Pénzügyminisztériumának hivatalos válasza egy civil szervezet kérésére. Információkat és kommentárokat tartalmaz az alábbi pontok szerint:

- Összesítve bemutatja az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának állami költségvetésből származó kassza kiadásait minden évre 2014–2018 között, a költségvetés általános és külön alapjaira bontva. Az adatok jelentős növekedést mutatnak a költségvetési finanszírozásban.

- Ugyanakkor a Pénzügyminisztérium megállapítja, hogy nem rendelkezik információval arról, hogy a katonák pénzbeli juttatásai 2014–2018 között megfeleltek-e a NATO szabványainak.

A levél összefoglaló adatokat nyújt az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumának finanszírozásáról a vizsgált időszakban, de a részletes kiadások irányok szerinti bontására a Honvédelmi Minisztériumhoz utal, kiemelve a hatáskörök megosztását az intézmények között.

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20___ р. № _____ На № _____ від _____ 20___ р.

Ужгородська філія Громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»

Про надання інформації

Міністерство фінансів України відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» розглянуло інформаційний запит Голови Ужгородської філії Громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО» № 50 від 06.12.2021 про надання інформації щодо утримання Збройних Сил України у 2014 – 2018 роках і у межах компетенції повідомляє.

Щодо видатків Міністерства оборони України за 2014 – 2018 роки

За інформацією Державної казначейської служби України касові видатки Міністерства оборони України з державного бюджету становили:

- у 2014 році – 26 510,0 млн грн (загальний фонд – 25 149,8 млн грн; спеціальний фонд – 1 360,2 млн грн);
- у 2015 році – 49 084,3 млн грн (загальний фонд – 45 751,9 млн грн; спеціальний фонд – 3 332,4 млн грн);
- у 2016 році – 58 099,2 млн грн (загальний фонд – 54 819,7 млн грн; спеціальний фонд – 3 279,5 млн грн);
- у 2017 році – 68 858,8 млн грн (загальний фонд – 62 747,1 млн грн; спеціальний фонд – 6 111,7 млн грн);
- у 2018 році – 94 294,2 млн грн (загальний фонд – 81 539,1 млн грн; спеціальний фонд – 12 755,1 млн гривень).

Питання розподілу ресурсу та спрямування за конкретними напрямами використання належить до компетенції Міноборони як головного розпорядника коштів.

Враховуючи зазначене, для отримання повної інформації у розрізі напрямів витрат пропонуємо звернутися безпосередньо до Міністерства оборони України.

Вхід. № 7 06 01 2021

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00D1248B00
Підписувач Улютін Денис Валерійович
Дійсний з 10.11.2020 12:52:22 по 10.11.2022 12:52:22

Міністерство фінансів України
10010-35-10/39774 від 21.12.2021

Щодо розрахунків на утримання Збройних Сил України та в цілому складових сектору безпеки і оборони

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України "Про національну безпеку України" до складу сектору безпеки і оборони належать: Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Антитерористичний центр при Службі безпеки України, Служба судової охорони, Управління державної охорони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику.

Підготовка проекту закону України про Державний бюджет України на відповідний рік, у тому числі щодо показників видатків для Міністерства оборони України та інших головних розпорядників бюджетних коштів – суб'єктів сектору безпеки і оборони, Міністерством фінансів України здійснюється відповідно до положень статей 34 – 38 Бюджетного кодексу України.

Водночас повідомляємо, що Міністерство фінансів України не володіє інформацією щодо досягнення Україною стандартів і критеріїв Організації Північноатлантичного альянсу НАТО щодо грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України у 2014 – 2018 роках із залученням радників НАТО.

Перший заступник Міністра **Денис УЛЮТІН**

Людмила Мочоник 201 56 75

G.13 Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának levele M. V. Zhuravlyov bevonásáról a szociális védelemről és családtagjaikról szóló tanácsadó testületekbe.

ANOTÁCIÓ

Válasz a szervezet képviselőjének tanácsadó testületekbe történő bevonására vonatkozó kérelemre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2020. december 23.

Szám: 11169/02/09

Feladó: Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» civil szervezet

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának hivatalos válasza egy civil szervezet kérelmére. A levél jól átgondolt, ugyanakkor formális jellegű. A minisztérium elismeri a civil szervezet érdemeit, azonban nem teljesíti a kérelmet a folyamatos tanácsadó testületekbe történő bevonásról, korlátozva a választ a jövőbeli konkrét rendezvényekre történő meghívásokra. Ez azt mutatja, hogy a szervezet aktivitását elismerik, ugyanakkor akkor még nem született döntés az integrációjáról a hivatalos struktúrákba.

"П"

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ

провулок Музейний, 12, м. Київ, 01001, тел. 0(44)281-08-50, тел./факс 0(44)281-08-57
E-mail: info@mva.gov.ua Web: http://www.mva.gov.ua Код ЄДРПОУ 42657144

_____ № _____ На № _____ від _____

Ознайомлений
М. В. Журавльов
26.12.2020 рік

Ужгородська філія громадської організації "Українська асоціація інвалідів АТО"

вул. Легоцького, буд. 17/113, м. Ужгород, 88015

Міністерство у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів) розглянуло звернення Ужгородської філії громадської організації "Українська асоціація інвалідів АТО" від 23.10.2020 № 6/3 стосовно можливості включення Журавльова М. В. в склад дорадчих органів щодо соціального захисту військовослужбовців і членів їх сімей, надіслане листом Міністерства соціальної політики України від 20.11.2020 № 16297/0/2-20/29 та висловлює щиру вдячність за активну життєву позицію, вагомий внесок у розвиток ветеранського руху, сприяння у вирішенні питань соціального захисту ветеранів, активну громадську діяльність, патріотичне виховання молоді.

Разом з тим інформуємо, що у разі організації та проведення Мінветеранів заходів на тему: "Розвиток та удосконалення системи соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України", Ужгородську філію громадської організації "Українська асоціація інвалідів АТО" буде повідомлено додатково.

Перший заступник Міністра **Олександр ПОРХУН**

Вхід. № 14/13
26 12 2020

Міністерство у справах ветеранів України
Мисевич 281-08-56
№ 11169/02/09.1-20 від 23.12.2020

G.14 Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának levele az Ukrajna Fegyveres Erőinek katonáira és más személyekre vonatkozó szociális védelmet szabályozó jogszabályok alkalmazásáról 2014–2018 között.

ANOTÁCIÓ

Válasz az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának tevékenységére és finanszírozására vonatkozó információs kérelemre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2021. december 15.

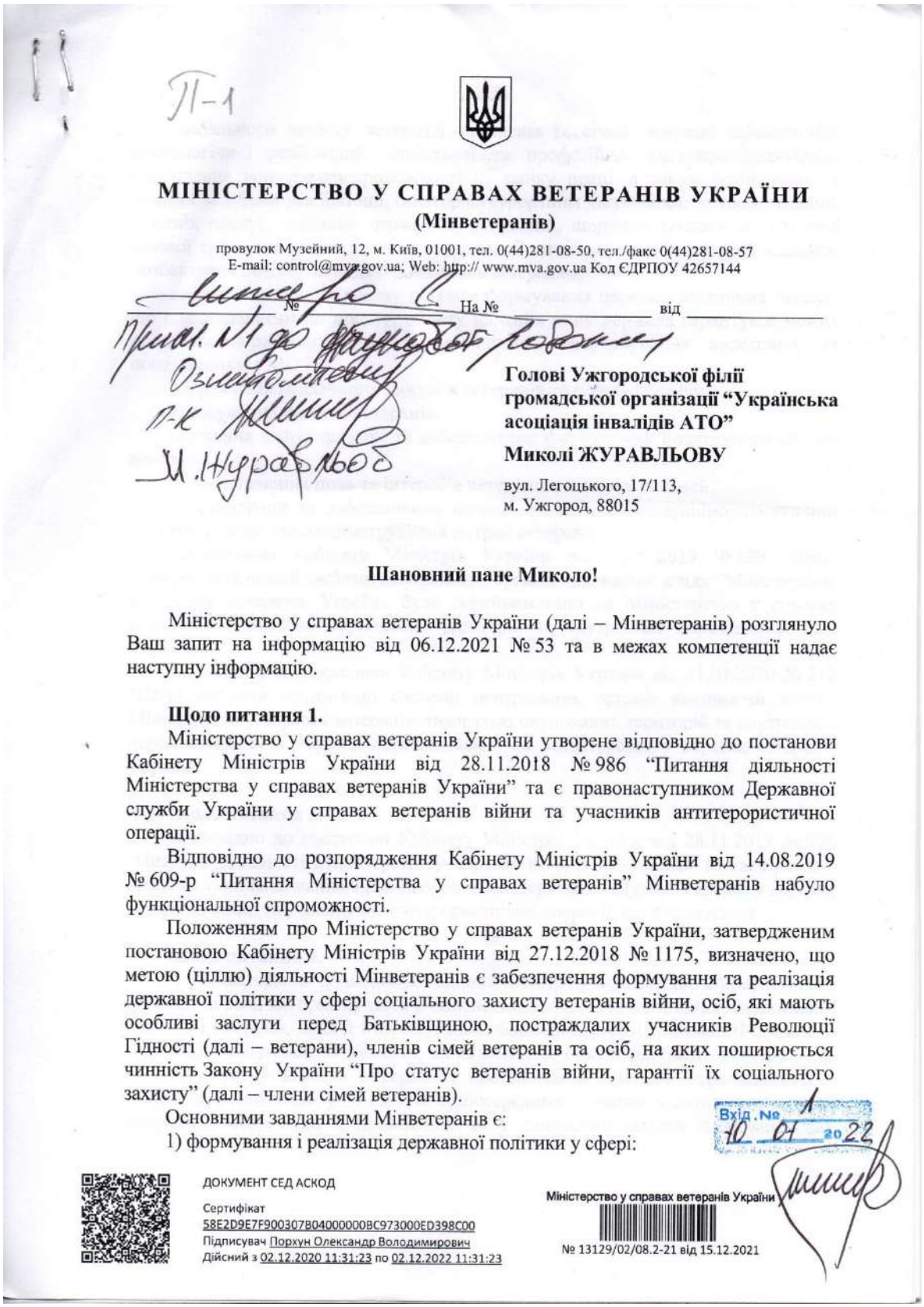
Szám: 1312/02/08

Feladó: Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma.

Címzett: M. Zhuravlyov, az «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» ungvári fiókjának vezetője.

A dokumentum tartalma: Ez a dokumentum az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának hivatalos, részletes válasza egy információs kérelemre. A levél a kérelem pontjai szerint strukturált, és átfogó információt tartalmaz: A minisztériumot 2018-ban alapították, jogutódja a Veteránügyi Állami Szolgálatnak. Bemutatja a fő célkitűzéseket és feladatokat, különösen a veteránok és családtagjaik szociális védelmét érintő állami politika kialakítását (lakhatás, rehabilitáció, egészségügy, oktatás stb.). Adatok szerepelnek az Egységes Nyilvántartásból a harctéri résztvevői státuszt 2014–2018 között szerzett személyek számáról. A levélhez csatolva van az Ukrajna állami költségvetéséből a minisztérium számára 2014–2018 között biztosított költségvetési előirányzatok kivonata. Jelezve, hogy az intézményt felvették a humanitárius segélyek kedvezményezettjeinek nyilvántartásába. Példa a NATO-val való együttműködésre 2016-ból: 31 242 euró bevonása az ATO-résztvevők külföldi protézisére. Részletes statisztika 2016–2018-ra vonatkozóan az egyszeri pénzbeli juttatások kifizetéséről a családoknak és a fogyatékkal élőknek. A levél átfogó hivatalos információt nyújt, amely bemutatja a Veteránügyi Minisztérium intézményes kialakulását, a nyilvántartási rendszer (Regiszter) meglétét, a költségvetési finanszírozást, valamint az aktív szociális juttatási tevékenységet

(különösen az egyszeri segélyek kifizetését a családoknak és a fogyatékkal élőknek) a vizsgált időszakban.

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ
(Мінветеранів)

провулок Музейний, 12, м. Київ, 01001, тел. 0(44)281-08-50, тел./факс 0(44)281-08-57
E-mail: control@mva.gov.ua; Web: http:// www.mva.gov.ua Код ЄДРПОУ 42657144

№ На № від

Голові Ужгородської філії громадської організації "Українська асоціація інвалідів АТО"
Миколі ЖУРАВЛЬОВУ
вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, 88015

Шановний пане Миколо!

Міністерство у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів) розглянуло Ваш запит на інформацію від 06.12.2021 № 53 та в межах компетенції надає наступну інформацію.

Щодо питання 1.

Міністерство у справах ветеранів України утворене відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 № 986 "Питання діяльності Міністерства у справах ветеранів України" та є правонаступником Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 609-р "Питання Міністерства у справах ветеранів" Мінветеранів набуло функціональної спроможності.

Положенням про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175, визначено, що метою (ціллю) діяльності Мінветеранів є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності (далі – ветерани), членів сімей ветеранів та осіб, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (далі – члени сімей ветеранів).

Основними завданнями Мінветеранів є:

1) формування і реалізація державної політики у сфері:

Вхід. № 10 01 2022

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат
58E2D9E7F900307B04000000BC973000ED398C00
Підписувач Порхун Олександр Володимирович
Дійсний з 02.12.2020 11:31:23 по 02.12.2022 11:31:23

Міністерство у справах ветеранів України
№ 13129/02/08.2-21 від 15.12.2021

соціального захисту ветеранів та членів їх сімей, зокрема забезпечення психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, зайнятості, підвищення конкурентоспроможності на ринку праці, а також технічними та іншими засобами реабілітації, санаторно-курортним лікуванням, житлом; надання освітніх послуг, довічних державних стипендій, щорічної виплати до 5 травня разової грошової допомоги (крім організації виплати такої допомоги); надання, позбавлення статусу та видачі посвідчень ветеранам;

надання медичних послуг шляхом формування переліку медичних послуг, що є додатковими до послуг, оплату надання яких держава гарантує в межах програми державних гарантій медичного обслуговування населення, за погодженням з МОЗ;

збереження психічного здоров'я ветеранів та членів їх сімей;

вшанування пам'яті ветеранів;

сприяння популяризації та забезпечення формування позитивного образу ветерана;

2) забезпечення прав та інтересів ветеранів та членів їх сімей;

3) створення та забезпечення функціонування інформаційно-аналітичної системи обліку для адміністрування потреб ветеранів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 "Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади" Міністерство у справах ветеранів України було перейменовано на Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 212 "Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади" Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України перейменовано на Міністерство у справах ветеранів України.

Щодо питання 3.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 № 986 "Питання діяльності Міністерства у справах ветеранів України" Мінветеранів є правонаступником майна, прав та обов'язків Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, що ліквідується.

Щодо питання 4.

В Мінветеранів функціонує Єдиний реєстр учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення (далі – Реєстр).

До Реєстру внесена інформація про кількість осіб, які отримали статус учасника бойових дій у зв'язку із безпосередньою участю в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення

національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення:

за 2014 рік	за 2015 рік	за 2016 рік	за 2017 рік	за 2018 рік
8 295	156 082	110 062	495 72	30 966

Щодо питання 5.

Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету щодо затверджених Державній службі у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції бюджетних призначень у період 2014-2018 років додається (Додаток 1).

Щодо питання 6.

Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 06.09.2016 №982 Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції включена до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги.

У 2016 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 49 "Про затвердження Імплементаційної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про реалізацію співпраці у сфері медичної реабілітації" (далі – Імплементаційна угода) Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції в рамках ініціативи А.1 Імплементаційної угоди залучалася до забезпечення фінансування Трастовим фондом/цивільним бюджетом НАТО протезування за межами України відібраних пацієнтів.

Згідно із тристоронніми договорами з реєстраційними номерами 9, 10, 11 від 08.08.2016 року Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції здійснювала безготівкове перерахування закордонному надавачу спеціалізованої допомоги із забезпечення протезно-ортопедичними виробами учасників антитерористичної операції коштів які надійшли з Трастового фонду/цивільного бюджету НАТО, як благодійна допомога на користь її набувачів.

Сума коштів благодійного допомоги за вказаними договорами становила 31 242 євро 00 євроцентів.

Щодо питання 7.

Умови та розміри призначення і виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності ветеранів війни та інших осіб, на яких поширюються норми Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", визначені постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2016 № 336 " Деякі питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей", якою затверджений відповідний Порядок призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності (далі –

Порядок). Витяг з Порядку щодо умов і розмірів одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності додається (Додаток 2).

Згідно з пунктами 7 та 8 Порядку міжвідомча комісія, утворена Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі - міжвідомча комісія) розглядала заяви осіб про призначення та виплату одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в антитерористичній операції.

За визначений у запиті проміжок часу Міжвідомчою комісією прийнято рішень про призначення грошової допомоги:

Рік	Статус (сім'я)	Призначено	
		Кіл-ть осіб	Загальна сума (тис. грн)
2016	Сім'ї загиблого (померлого)	57	43 423,00
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	32	
2017	Сім'ї загиблого (померлого)	27	31 290,90
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	58	
2018	Сім'ї загиблого (померлого)	35	66 681,10
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	65	

Додатки. 1. Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету України на 2014-2018 роки, на 5 арк., в 1 прим.

2. Витяг з Порядку призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", на 7 арк., в 1 прим.

З повагою

Перший заступник Міністра **Олександр ПОРХУН**

Станіслав Чередник, (093) 919-30-33

Додаток 1

Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету України на 2014 рік

(тис.грн.)

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом
			Всього	видатки споживання	з них: оплата праці	з них: комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	Всього	видатки споживання	з них: оплата праці	з них: комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	
2505000		***Державна служба з питань інвалідів та ветеранів України***	***92 354,0***	***92 085,6***	***4 115,0***	***229,1***	***269,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***92 354,0***
2505010	1010	Керівництво та управління у сфері соціального захисту інвалідів та ветеранів	6 630,6	6 361,6	4 115,0	229,1	269,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6 630,6
2505030	1030	Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходів з відзначення військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 - 1945 років	78 723,4	78 723,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78 723,4
2505040	1030	Забезпечення протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок	7 000,0	7 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 000,0
		у тому числі фінансова підтримка Національної асамблеї інвалідів України, підприємств і організацій виробничої сфери Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих	43 341,5	43 341,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	43 341,5

Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету України на 2015 рік

(тис.грн.)

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом
			Всього	видатки споживання	з них: оплата праці	з них: комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	Всього	видатки споживання	з них: оплата праці	з них: комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	
2505000		***Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції***	***331 217,0***	***261 096,9***	***6 459,1***	***834,4***	***70 120,1***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***331 217,0***
2505010	1010	Керівництво та управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції	11 648,9	11 096,9	6 459,1	834,4	552,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11 648,9
2505040	1030	Забезпечення протезуванням та ортезуванням виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок	150 000,0	150 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150 000,0
2505080	1090	Здійснення заходів щодо надання соціальної та психологічної допомоги центрами соціально-психологічної реабілітації населення	5 619,1	0,0	0,0	0,0	5 619,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 619,1
2505140	1030	Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередньо участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок	63 949,0	0,0	0,0	0,0	63 949,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	63 949,0
2505150	1030	Заходи з психологічної реабілітації постраждалих учасників антитерористичної операції	49 997,2	49 997,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	49 997,2
2505160	1030	Забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням	22 453,8	22 453,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22 453,8
2505170	1030	Заходи з соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції (крім військовослужбовців, звільнених у запас або у відставку)	27 549,0	27 549,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27 549,0

Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету України на 2016 рік

(тис.грн.)

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом
			Всього	видатки споживання	з них		видатки розвитку	Всього	видатки споживання	з них		видатки розвитку	
					оплата праці	комунальні послуги та енергоносії				оплата праці	комунальні послуги та енергоносії		
2505000		***Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції***	***334104,3***	***264 356,5***	***9 378,2***	***904,6***	***69 747,8***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***334 104,3***
2505010	1010	Керівництво та управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції	14 356,7	14 356,7	9 378,2	904,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14 356,7
2505040	1030	Протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, а також регенерація для окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок	150 000,0	150 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150 000,0
2505140	1030	Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок	63 949,0	0,0	0,0	0,0	63 949,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	63 949,0
2505150	1030	Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням	105 798,6	99 999,8	0,0	0,0	5 798,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	105 798,6

Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету України на 2017 рік

(тис.грн.)

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом
			Всього	видатки споживання	з них		видатки розвитку	Всього	видатки споживання	з них		видатки розвитку	
					оплата праці	комунальні послуги та енергоносії				оплата праці	комунальні послуги та енергоносії		
2505000		***Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції***	***127 588,8***	***119 964,8***	***14 267,5***	***904,6***	***7 624,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***127 588,8***
2505010	1010	Керівництво та управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції	19 965,0	19 965,0	14 267,5	904,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19 965,0
2505150	1030	Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням	107 623,8	99 999,8	0,0	0,0	7 624,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	107 623,8

Витяг з Додатку 3 розподілу видатків Державного бюджету України на 2018 рік

(тис.грн.)

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом
			Всього	видатки споживання	з них: оплата праці	з них: комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	Всього	видатки споживання	з них: оплата праці	з них: комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	
2505000		***Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції***	**157 644,3**	**148 622,3**	**20 573,7**	**513,0**	**9 022,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**157 644,3**
2505010	1010	Керівництво та управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції	27 693,9	27 693,9	20 573,7	513,0	0	0	0	0	0	0	27 693,9
2505030	1030	Фінансова підтримка громадських об'єднань ветеранів, заходи з відзначення військових поховань і військових пам'ятників та з відзначення святкових, пам'ятних та історичних дат	20 928,6	20 928,6	0	0	0	0	0	0	0	0	20 928,6
2505150	1030	Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням із застосуванням сучасних технологій постраждалих учасників Революції Гідності та учасників антитерористичної операції	109 021,8	99 999,8	0	0	9 022,0	0	0	0	0	0	109 021,8

ANOTÁCIÓ

Kivonat az egyszeri pénzbeli juttatás megállapításáról és kifizetéséről szóló eljárásrendből a haláleset vagy rokkantság esetére vonatkozóan bizonyos személyi kategóriák részére az Ukrajna «A háborús veteránok státusáról és szociális védelmük biztosításáról» szóló törvénye alapján *(a Minisztertanács 2016. április 29-i 336/2016 számú rendeletével jóváhagyva).*

Ez a dokumentum egy hivatalos szabályzat kivonata, amely meghatározza az egyszeri anyagi juttatás megállapításának és kifizetésének mechanizmusát azoknak a személyeknek, akik az Ukrajna nemzetbiztonsági és védelmi intézkedéseiben való részvétel következtében sérültek. A dokumentum szerint a pénzbeli juttatás az alábbi esetekben jár:

- Katona vagy önkéntes halála esetén.
- Rokkantság megállapítása sérülés, agyrázkódás stb. következtében, amelyet az ATO/OOZ során szereztek.

A támogatás széles körű kedvezményezetteket érint — minden minisztérium katonáitól kezdve az önkénteseken, önkéntes katonákon és családtagjaikon át.

A kivonat részletesen bemutatja a jogi alapokat az érintett katonák, önkéntesek, önkéntes harcosok és családtagjaik jelentős egyszeri pénzügyi támogatására, akik a harci cselekményekben és az Ukrajna védelmét szolgáló intézkedések során sérültek vagy életüket vesztették. A dokumentum hangsúlyozza az állam szociális garanciáit ezen állampolgári kategóriák számára.

Додаток 2

ВИТЯГ З ПОРЯДКУ

призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"

(затверджений ПКМУ від 29 квітня 2016 р. № 336)

1. Цей Порядок визначає механізм призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, деяких категорій осіб (далі - одноразова грошова допомога).

2. Одержувачами одноразової грошової допомоги є:

військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовці військових прокуратур, особи рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції ДФС, поліцейські, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, а також працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, до забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях і стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

особи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів;

особи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів і виконували завдання антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною поліцією, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до законів військовими формуваннями та правоохоронними органами;

особи, які добровільно забезпечували (добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі провадили волонтерську діяльність за напрямами, визначеними абзацом дев'ятим частини третьої статті 1 Закону України "Про волонтерську діяльність") і стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

члени сімей осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, поліцейських, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в антитерористичній операції, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

члени сімей осіб, які добровільно забезпечували (добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і

стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі провадили волонтерську діяльність за напрямами, визначеними абзацом дев'ятим частини третьої статті 1 Закону України "Про волонтерську діяльність") та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

члени сімей осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів;

члени сімей осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів, загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання такими добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до законів військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

члени сімей військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції ДФС, поліцейських, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в

антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, і загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, а також сім'ї працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях і загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Дія цього Порядку поширюється також на осіб, які визнані особами з інвалідністю до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо виплати одноразової грошової допомоги волонтерам, добровольцям, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та членам сімей загиблих", та на членів сімей осіб, які загинули (померли) до набрання чинності цим Законом.

3. Одноразова грошова допомога призначається та виплачується:

1) у разі загибелі (смерті) або визнання безвісно відсутніми - з дати смерті, що зазначена у свідоцтві про смерть, або з дати ухвалення рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою (оголошення її померлою):

осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, поліцейських, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

осіб, які добровільно забезпечували (добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі провадили волонтерську діяльність за напрямами, визначеними абзацом дев'ятим частини третьої статті 1 Закону України "Про волонтерську діяльність"), і загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів, загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання такими добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до законів військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції ДФС, поліцейських, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-

осіб, які добровільно забезпечували (добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі провадили волонтерську діяльність за напрямами, визначеними абзацом дев'ятим частини третьої статті 1 Закону України "Про волонтерську діяльність"), і загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів, загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання такими добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до законів військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції ДФС, поліцейських, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-

6. Одноразова грошова допомога в разі встановлення інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання призначається та виплачується особам, зазначеним в абзацах другому, третьому, четвертому та п'ятому пункту 2 цього Порядку, залежно від групи інвалідності в таких розмірах:

400 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб, - у разі встановлення інвалідності I групи;

300 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб, - у разі встановлення інвалідності II групи;

250 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб, - у разі встановлення інвалідності III групи.

Розмір одноразової грошової допомоги в разі встановлення інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання особам, зазначеним в абзацах другому, третьому, четвертому та п'ятому пункту 2 цього Порядку, визначається виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого на 1 січня календарного року, в якому встановлено інвалідність.

Якщо протягом двох років особам, зазначеним в абзацах другому - п'ятому пункту 2 цього Порядку, після первинного встановлення інвалідності при повторному огляді встановлено вищу групу інвалідності згідно з рішенням медико-соціальної експертної комісії, що дає їм право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, виплата проводиться з урахуванням раніше виплаченої суми.

У разі повторного встановлення (зміни) групи інвалідності, причин її виникнення або ступеня втрати працездатності понад дворічний строк після первинного встановлення інвалідності виплата одноразової грошової допомоги не здійснюється.

G.15 Ukrajna Veteránügyi Minisztériumának levele az egyszeri pénzbeli juttatások megállapításáról és kifizetéséről a háborús veteránok és más személyek halála vagy rokkantsága esetén 2014–2018 között.

ANOTÁCIÓ

Válasz az egyszeri pénzbeli juttatásokkal kapcsolatos információs kérelemre 2014–2018 között.

A levél alapadatai:

Dátum: 2021. december 23.

Szám: 13419/04/09

Feladó: Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma (Minveteraán)

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» civil szervezet

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum a Minveteraán hivatalos válasza a civil szervezet kérelmére az egyszeri pénzbeli juttatások kifizetéséről haláleset vagy rokkantság esetén. Különösen hivatkozik a fő szabályozó dokumentumra — a Minisztertanács 2016. április 29-i 336/2016 számú rendeletére és az általa jóváhagyott eljárásrendre.

A levél konkrét adatokat tartalmaz 2016–2018-ra vonatkozóan a kedvezményezettek számáról és a kifizetések összegéről, amelyeket az Interministeriális Bizottság hagyott jóvá. A levél hivatalos statisztikát közöl, amely megerősíti, hogy a vizsgált időszakban az állam jelentős egyszeri pénzbeli juttatásokat nyújtott a haláleset esetén a családoknak és az ATO-ban részt vevő személyek rokkantsága miatt. A 2014–2015-ös évekre vonatkozó adatok ebben a levélben nem szerepelnek.

ПАПЕРОВА КОПІЯ
ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ
(Мінветеранів)

провулок Музейний, 12, м. Київ, 01001, тел. 0(44)281-08-50, тел./факс 0(44)281-08-57
E-mail: control@mva.gov.ua; Web: http:// www.mva.gov.ua Код ЄДРПОУ 42657144

_____ № _____ На № _____ від _____

Ужгородська філія
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
"Українська асоціація інвалідів АТО"

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, Закарпатська обл.,
88015

Міністерство у справах ветеранів України в межах компетенції розглянуло інформаційний запит Ужгородської філії Громадської організації "Української асоціації інвалідів АТО" від 06.12.2021 № 47, який надійшов листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 16.12.2021 № 41279/0/2-21, а також інформаційний запит від 06.12.2021 № 49, який був спрямований листом Міністерства закордонних справ України від 17.12.2021 № 72/14-612/1-101675 стосовно призначення та виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) у період 2014-2018 роках.

Частиною другою статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.

Щодо питання 7.

Умови та розміри призначення і виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності ветеранів війни та інших осіб, на яких поширюються норми Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", визначені постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2016 № 336 "Деякі питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей", якою затверджений Порядок призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (далі – Порядок).

Вхід. № 21-249/2
26 12 2021

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат
58E2D9E7F900307B040000001960310017 1D9100
Підписувач Іллященко Олексій Володимирович
Дійсний з 24.02.2021 по 24.02.2023

Міністерство у справах ветеранів України
№ 13419/04/09.1-21 від 23.12.2021

Згідно з пунктами 7 та 8 Порядку міжвідомча комісія, утворена Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі - міжвідомча комісія) розглядала заяви осіб про призначення та виплату одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в антитерористичній операції.

За визначений у запиті проміжок часу Міжвідомчою комісією прийнято рішень про призначення грошової допомоги:

Рік	Статус (сім'я)	Призначено	
		Кіл-ть осіб	Загальна сума (тис. грн.)
2016	Сім'ї загиблого (померлого)	57	43 423,00
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	32	
2017	Сім'ї загиблого (померлого)	27	31 290,90
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	58	
2018	Сім'ї загиблого (померлого)	35	66 681,10
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	65	

Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції **Олексій ІЛЛЯШЕНКО**

Міністерство у справах ветеранів України
УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ ТА ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН
Код ЄДРПОУ 42657144

Підписано кваліфікованим електронним підписом

Баран 281-08-56

ANOTÁCIÓ

Válasz az egyszeri pénzbeli juttatásokkal kapcsolatos információs kérelemre 2014–2018 között.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. január 13.

Szám: 300/02/09

Feladó: Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma.

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége civil szervezet.

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum a Minveteraán hivatalos válasza egy ismételt információs kérelemre a civil szervezettől. Tartalmilag gyakorlatilag megegyezik az előző válasszal. A levél hivatkozik ugyanarra a szabályozó dokumentumra — a Minisztertanács 2016. április 29-i 336/2016 számú rendeletére és az általa jóváhagyott eljárásrendre.

A levél 2016–2018-ra vonatkozó statisztikát tartalmaz, amely megegyezik az előző levélben közöltekkel.

Ez a dokumentum tehát a korábbi hivatalos válasz másolata, megerősítve a korábban közölt adatokat az egyszeri juttatások kifizetéséről. A 2014–2015-ös évekre vonatkozó információ ismét hiányzik, ami arra utalhat, hogy a kifizetési mechanizmust rendszeres formában csak 2016-tól vezették be.

ПАПЕРОВА КОПІЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

ЛТ-3

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ
(Мінветеранів)

провулок Музейний, 12, м. Київ, 01001, тел. 0(44)281-08-50, тел./факс 0(44)281-08-57
E-mail: control@mva.gov.ua; Web: http:// www.mva.gov.ua Код ЄДРПОУ 42657144

№ _____ На № _____ від _____

Ужгородська філія Громадської організації "Українська асоціація інвалідів АТО"

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, Закарпатська обл.,
88015

Міністерство у справах ветеранів України в межах компетенції розглянуло інформаційний запит Ужгородської філії Громадської організації "Української асоціації інвалідів АТО" від 06.12.2021 № 51, який надійшов листом Міністерства соціальної політики України від 10.01.2022 № 3/0/3-22 стосовно призначення та виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) у період 2014-2018 роках.

Частиною другою статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.

Щодо питання 7.

Умови та розміри призначення і виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності ветеранів війни та інших осіб, на яких поширюються норми Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", визначені постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2016 № 336 "Деякі питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей", якою затверджений Порядок призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (далі – Порядок).

Згідно з пунктами 7 та 8 Порядку міжвідомча комісія, утворена Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі - міжвідомча комісія) розглядала заяви осіб про призначення та

Вхід. № 4
10 02 2022
Міністерство у справах ветеранів України
№ 300/02/09.1-22 від 13.01.2022

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат
58E2D9E7F900307B04000000BC973000ED398C00
Підписувач Порхун Олександр Володимирович
Дійсний з 02.12.2020 11:31:23 по 02.12.2022 11:31:23

виплату одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в антитерористичній операції.

За визначений у запиті проміжок часу міжвідомчою комісією прийнято рішень про призначення грошової допомоги:

Рік	Статус (сім'я)	Призначено	
		Кіл-ть осіб	Загальна сума (тис. грн.)
2016	Сім'ї загиблого (померлого)	57	43 423,00
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	32	
2017	Сім'ї загиблого (померлого)	27	31 290,90
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	58	
2018	Сім'ї загиблого (померлого)	35	66 681,10
	Особа з інвалідністю внаслідок війни	65	

Перший заступник Міністра **Олександр ПОРХУН**

Підписано кваліфікованим електронним підписом

Міністерство у справах ветеранів України * Управління документообігу та звернень громадян * Код ЄДРПОУ 42657144

Бирзан 281-08-56

G.16 Ukrajna Szociális Politikai Minisztériumának levele a háborús veteránok, a Hazának különleges érdemeket szerzett személyek és családtagjaik szociális védelmét érintő állami politika ügyében.

ANOTÁCIÓ

Válasz a háborús veteránok szociális védelmét érintő kérelmekre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2020. november 20.

Szám: 16297/0/2-20/29

Feladó: Ukrajna Szociális Politikai Minisztériuma

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» civil szervezet (az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumán keresztül)

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum a Szociális Politikai Minisztérium hivatalos válasza, amely megállapítja, hogy a civil szervezet kérelmében felvetett kérdések közvetlenül az Ukrajna Veteránügyi Minisztérium (Minveteraán) hatáskörébe tartoznak. A minisztérium hivatkozik a Minveteraán alapító szabályzatára, amely szerint az intézmény a fő felelős szerv a háborús veteránok és családtagjaik szociális védelmét érintő állami politika kialakításáért és végrehajtásáért.

A Szociális Politikai Minisztérium kéri a Minveteraánt, hogy vizsgálja meg közvetlenül a kérelmet, és tájékoztassa a kérelmező civil szervezetet az eredményekről. A levélhez csatolva van a kérelem másolata (13 oldal).

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.:(044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

_____ № _____

На № _____ від _____

Міністерство у справах ветеранів України

Ужгородська філія громадської організації „Українська асоціація інвалідів АТО”

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород, 88015

Міністерство соціальної політики розглянуло лист Ужгородської філії громадської організації „Українська асоціація інвалідів АТО” стосовно соціального захисту ветеранів війни і повідомляє.

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до абзацу другого пункту 1 Положення про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175 (зі змінами) , Мінветеранів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей ветеранів та осіб, на яких поширюється чинність Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

Оскільки, порушені у зверненні питання відносяться до компетенції Мінветеранів, просимо розглянути лист Ужгородської філії громадської організації „Українська асоціація інвалідів АТО” та про результати розгляду повідомити автора звернення (копія звернення додається).

Додатки: на 13 арк., на першу адресу.

Заступник Міністра **Борис ЛЕБЕДЦОВ**

Міністерство соціальної політики України ідентифікаційний код 37567866 ДЛЯ ДОКУМЕНТІВ м. Київ

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ №16297/0/2-20/29 від 20.11.2020
КЕП Лебедцов Борис Борисович
58E2D9E7F900307B04000000C9DC2E006B6F8200

МІНСОЦПОЛІТИКИ
16297/0/2-20/29 від 20.11.2020

Вхід. № 197
29 11 2020

G.17 Ukrajna Szociális Politikai Minisztériumának levele a szervezeti és állományi struktúrával, valamint pénzügyi kifizetésekkel kapcsolatos ügyekben.

ANOTÁCIÓ

Válasz az Ukrajna katonáinak és veteránjainak szociális védelmét érintő információs kérelemre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. január 10.

Szám: 4/0/3-22

Feladó: Ukrajna Szociális Politikai Minisztériuma

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» (M. Zhuravlyov)

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum a Szociális Politikai Minisztérium hivatalos válasza, amely az intézmény hatáskörén belül nyújt információt. Különösen megnevezi azokat a szervezeti egységeket, amelyek 2014–2018 között feleltek a veteránok szociális védelmének végrehajtásáért (Szociális Szolgáltatások Osztálya, Veteránügyi Hivatal stb.).

A dokumentum tájékoztat arról, hogy mely kérdések tartoznak közvetlenül a Szociális Politikai Minisztérium hatáskörébe, és átirányítja a kérelmet más intézményekhez:

Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma (Minoborony) — a katonák jogi és szociális védelmével kapcsolatos ügyekben;

Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma (Minveteraán) — mint a veteránok szociális védelméért felelős fő szerv;

Ukrajna Nyugdíjalapja — a nyugdíjbiztosítással kapcsolatos ügyekben.

Р-1

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.:(044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

_____ № _____

На № 51 від 06.12.2021

Про інформаційний запит

Ужгородська філія ГО „Українська асоціація інвалідів АТО”
М. В. Журавльову

вул. Легоцького, буд. 17/113, м. Ужгород, 88015

Міністерство соціальної політики України розглянуло запит Ужгородської філії громадської організації „Українська асоціація інвалідів АТО” від 06.12.2021 № 51 і в межах компетенції повідомляє.

Згідно з Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), Мінсоцполітики є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики, зокрема соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” в частині організації виплати їм разової грошової допомоги, ветеранів військової служби в частині пенсійного забезпечення.

З питань, про які йдеться у запиті, надаємо інформацію щодо:

- структурних підрозділів Мінсоцполітики, відповідальних за реалізацію політики у сфері соціального захисту військовослужбовців та ветеранів війни (Додаток 1);
- виплати до 5 травня грошової допомоги ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань (Додаток 2);
- організації та виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб (Додаток 3)/

Також повідомляємо, що Кабінетом Міністрів України 21.02.2018 було прийнято постанову № 103 „Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб” (зі змінами).

Разом з тим, Положенням про Міністерство оборони України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 671 (зі змінами), визначено, що Міноборони відповідно до покладених на нього завдань, зокрема здійснює відповідно до законодавства правовий і соціальний захист військовослужбовців, резервістів Збройних Сил, військовозобов’язаних, призваних на збори, членів їх сімей та працівників Збройних Сил.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ №4/0/3-22 від 10.01.2022
КЕП Музиченко Віталій Володимирович
58E2D9E7F900307B04000000403E1F00A1069900

4/0/3-22 від 10.01.2022

Вхід. № 5
10 01 2022

Положенням про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175 (зі змінами), визначено, що Мінветеранів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей ветеранів та осіб, на яких поширюється чинність Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Положенням про Пенсійний фонд України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280 (зі змінами), визначено, що Пенсійний фонд України є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Ураховуючи викладене, відповідно до частини третьої статті 22 Закону України „Про доступ до публічної інформації" запит надіслано листом Мінсоцполітики від 10.01.2022 № 3/0/3-22 до Міноборони, Мінветеранів та Пенсійного фонду України для розгляду в межах компетенції та надання більш детальної інформації в установленому порядку.

Додаток: на 6 арк.

Заступник Міністра **Віталій МУЗИЧЕНКО**

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Ідентифікаційний код 37567666
ДЛЯ ДОКУМЕНТІВ
м. КИЇВ

Вик. Дубовик О. І., 289-66-79

Додаток 1 до листа Мінсоцполітики
від 10.01.22 № 4/0/3-22

Інформація про структурні підрозділи Мінсоцполітики

Період	Назва структурного підрозділу
2014 рік	Департамент соціальних послуг; Відділ соціальної та професійної адаптації колишніх військовослужбовців
2015-2017 роки	Департамент оздоровлення та санаторно-курортного лікування; Управління у справах ветеранів та учасників АТО;
2018 рік	Управління у справах ветеранів та учасників АТО; Департамент у справах ветеранів, осіб з інвалідністю та постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; Директорат соціальних послуг та інтеграції

ANOTÁCIÓ

Összegző válasz az «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» civil szervezet kérdéseire a veteránok szociális védelméről.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. január 11.

Szám: 8/0/3-22

Feladó: Ukrajna Szociális Politikai Minisztériuma.

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége».

A dokumentum tartalma:

A Szociális Politikai Minisztérium megerősíti, hogy minden szükséges információt már megadtak a 2022. január 10-i előző levélben. A csatolmányok tartalmazzák a kulcsfontosságú adatokat:

Lakásfinanszírozás: a költségvetési programok és a lakhatásra fordított összegek szerepelnek (2015–2018 között több mint 2,2 milliárd hrivnya), amelyeket a haláleset esetén családok, háborús rokkantak és belső menekültek részére biztosítottak.

Éves kifizetések: szerepel az éves pénzbeli támogatások mértéke a háborús veteránok részére május 5-ig. A kifizetések összértéke 2014-ben 658 millió hrivnyáról 2018-ra 1,3 milliárd hrivnyára nőtt.

A levél végleges megerősítést nyújt arra, hogy részletes információt adtak a veteránok szociális védelmét szolgáló költségvetési programokról, különös tekintettel a lakhatásra és pénzbeli juttatásokra.

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)
вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.:(044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

_____ № _____

На № 47 від 06.12.2021
На № 49 від 06.12.2021
На № 41279/0/2-21 від 16.12.2021
На № 18/07-2021/392036 від 15.12.2021

Ужгородська філія ГО „Українська асоціація інвалідів АТО"

вул. Легоцького, буд. 17/113,
м. Ужгород, 88015

Про інформаційний запит

Міністерство соціальної політики України на виконання доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 16.12.2021 № 41279/0/2-21 та відповідно до листа Апарату Верховної Ради України від 15.12.2021 № 18/07-2021/392036 розглянуло запити голови Ужгородської філії Громадської організації „Українська асоціація інвалідів АТО" Журавльова М. В. від 06.12.2021 № 47 та № 49 і в межах компетенції повідомляє.

Згідно з Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), Мінсоцполітики є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики, зокрема соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" в частині організації виплати їм разової грошової допомоги, ветеранів військової служби в частині пенсійного забезпечення.

З питань, про які йдеться у запитах, надано інформацію листом Мінсоцполітики від 10.01.2022 № 4/0/3-22.

Заступник Міністра **Віталій МУЗИЧЕНКО**

Вих. № 6
10 02 2022

Вик. Дубовик О. І., 289-66-70

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ №8/0/3-22 від 11.01.2022
КЕП Музиченко Віталій Володимирович
58E2D9E7F900307B04000000403E1F00A1069800

Мінсоцполітики
8/0/3-22 від 11.01.2022

Додаток 3 до листа Мінфінполітики
від 12.01.22 № 4013-22

Організація та виплата грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб (2014-2018 роки)

Назва програми	НПА	Сума коштів передбачених в державному бюджеті з урахуванням змін (млн грн)
2015		
КПКВК 2511120 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I–II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов"	Постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2015 № 348 „Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов"	**346,5**
КПКВК 2505140 „Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок"	Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 407 „Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок"	**63,9**
2016		
КПКВК 2511120 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I–II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов"	Постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2015 № 348 „Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов"	**416,1**

КПКВК 2505140 „Забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок"	Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 407 „Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок"	**45,3**
2017 рік		
КПКВК 2511120 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5–8 пункту 1 статті 10, а також для осіб з інвалідністю I–II групи, визначених пунктами 11–14 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, та потребують поліпшення житлових умов".	Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719 „Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей"	**493, 6**
2018 рік		
КПКВК 2511120 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5–8 пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, визначених пунктами 11–14 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів	Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719 „Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей"	**598,7**

війни, гарантії їх соціального захисту", та які потребують поліпшення житлових умов".		
КПКВК 2511190 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, та визнані інвалідами III групи відповідно до пунктів 11–14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19–20 частини першої статті 6 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та які потребують поліпшення житлових умов"	Постанова Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280 „Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України"	**48,7**
КПКВК 2511200 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", для осіб з інвалідністю I–II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та які потребують поліпшення житлових умов"	Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 214 „Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей"	**207,1**
РАЗОМ (2015-2018 роки)		**2219,9**

Додаток 2 до листа Мінфополітики
від 10.09.22 *№* 4/03-22

Інформація про використання коштів
за бюджетною програмою КПКВ 2501150 „Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною", щодо виплати до 5 травня грошової допомоги ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань

тис. грн

№ з/п	*Категорії одержувачів допомоги*	*2014 рік*	*2015 рік*	*2016 рік*	*2017 рік*	*2018 рік*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1	**Особи з інвалідністю внаслідок війни:**					
	I групи	167 550,1	166 876,6	139 098,0	130 144,6	109 110,7
	II групи	91 939,5	116 067,6	123 128,3	149 080,8	164 836,6
	III групи	67 742,7	89 933,8	98 073,5	119 024,6	128 531,4
2	Учасники бойових дій	131 190,1	182 324,6	343 059,7	513 257,1	576 553,6
3	Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною	103,0	102,1	95,2	77,0	66,3
	Всього 3 607 967,5	458 525,4	555 304,7	705 454,7	911 584,1	979 098,6

4	Члени сімей загиблих та дружини (чоловіки) померлих інвалідів війни, дружини (чоловіки) померлих учасників бойових дій, учасники війни і жертви нацистських переслідувань, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин	89 745,2	102 477,3	106 136,6	115 127,5	110 968,2
5	Учасники війни та колишні вязні концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, особи, які були насильно вивезені на примусові роботи, діти партизанів, підпільників, інших учасників боротьби з націонал-соціалістським режимом у тилу ворога	105 971,4	110 196,5	227 594,5	236 403,6	206 421,7
	Разом	**654 242,0**	**767 978,5**	**1 037 185,8**	**1 263 115,2**	**1 296 488,5**
	Витрати на послуги зв'язку	4026,7	4188,4	5410,8	**5 841,9**	5384,1
	Всього	**658 268,7**	**772 166,9**	**1 042 596,6**	**1 268 957,1**	**1 301 872,6**

G.18 Ukrajna Nyugdíjalapának, a nyugdíjak/kiegészítések kifizetésével, lakhatási támogatásokkal és kedvezmények biztosításával foglalkozó Osztályának levele 2014–2018 közötti időszakra vonatkozóan.

ANOTÁCIÓ

Válasz az Ukrajna katonáinak nyugdíjbiztosításával kapcsolatos információs kérelemre 2014–2018 között.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. december 1.

Szám: 2800-030203

Feladó: Ukrajna Nyugdíjalapja.

Címzett: Ungvári fiók, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége».

A dokumentum tartalma:

Az Ukrajna Nyugdíjalapja általános adatokat szolgáltatott a katonai nyugdíjasok számáról és a nyugdíjbiztosításuk finanszírozásának mértékéről a megadott időszakban.

Копія
всього в копії 2 арк.

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, НАДАННЯ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ ТА ПІЛЬГ

вул. Бастіонна, 9, м. Київ-14, 01601 тел. 284-89-33,

E-mail: info@pfu.gov.ua, сайт www.pfu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00035323

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

С. Ситнєва
До відома та керівництва
роботи

Громадська організація "Українська асоціація інвалідів АТО"
вул. Легоцького, буд. 17/113,
м. Ужгород, 88015

Розглянувши звернення Голови Ужгородської філії "Української асоціації інвалідів АТО" Миколи Журавльова від 08.11.2022 за № 208/1 (вх. № 954/11 від 25.11.2022), що надійшло із Головного управління Пенсійного фонду України в м. Києві, Пенсійний фонд України в межах компетенції повідомляє.

П. 1. За оперативними даними у період з 01.01.2014 по 31.12.2018 пенсії за нормами Закону України від 09.04.1992 № 2262-XII "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (далі – Закон № 2262) призначено 17,6 тис військовослужбовцям, звільнених з лав Збройних Сил України та Міністерства оборони України.

П. 2, 4. Згідно з Порядком розроблення, затвердження та виконання бюджету Пенсійного фонду України, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 31 серпня 2009 року № 21-2, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 вересня 2009 року за № 897/16913 (у редакції постанови правління Пенсійного фонду України від 09 грудня 2021 року № 35-1), планування обсягів видатків на виплату пенсій військовослужбовцям, звільненим з військової служби, відбувається з урахуванням звітних даних за попередні періоди щодо фактичної чисельності одержувачів пенсій, сум видатків та середніх розмірів пенсійних виплат зазначеній категорії осіб та динаміки відповідних показників. За періодом звільнення військовослужбовців та у розрізі силових відомств планування видатків згідно зі зазначеним Порядком не здійснюється.

Видатки Пенсійного фонду України на виплату пенсій/надбавок особам, звільненим з військової служби у період з 2014 по 2018 роки склали:

2014 – 17,7 млрд грн.
2015 – 21,0 млрд грн.
2016 – 20,6 млрд грн.
2017 – 21,9 млрд грн.
2018 – 29,9 млрд грн.

П. 3. Умови, норми і порядок пенсійного забезпечення військовослужбовців визначено Законом № 2262.

Мастюгіна Галина Іванівна
КНЕДП - ІДД ДПС
A6AA5DDDD8E3BECBE100A2D51012E965FCDB5FE58846E417B0D4E250C1F396D00
01.12.2022

Пенсійний фонд України
01.12.2022
2800-030203-8/51482

Вхід. № 24-11/22
24.12.2022

G.19 Ukrajna Külügyminisztériuma Nemzetközi Jogi Főosztályának levele az Ukrajna nemzetközi szerződéseinek nyilvántartásának hiányáról a katonák és családtagjaik szociális védelmére vonatkozóan.

ANOTÁCIÓ

Válasz az Ukrajna katonáinak nyugdíjbiztosításával kapcsolatos információs kérelemre 2014–2018 között.

A levél alapadatai:

Dátum: 2021. december 17.

Szám: 72/14-612

Feladó: Ukrajna Külügyminisztériuma

Címzett: Ungvári fiók vezetője, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» M. Zhuravlyov; Ukrajna Honvédelmi Minisztériuma; Ukrajna Veteránügyi Minisztériuma

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum a Külügyminisztérium hivatalos válasza, amely a civil szervezet kérelmét a megfelelő hatáskörrel rendelkező szervekhez irányítja — az Ukrajna Honvédelmi Minisztériumához és az Ukrajna Veteránügyi Minisztériumához, mivel ezek az intézmények felelősek a kérelem tárgyát képező témában.

A Külügyminisztérium tájékoztatja, hogy nem rendelkezik a kért információval. Ennek oka, hogy Ukrajna hatályos jogszabályai nem írják elő a Külügyminisztérium számára, hogy a nemzetközi szerződésekről külön ágazati kritériumok szerint vezessen nyilvántartást, ahogy azt a kérelem tartalmazza.

Міністерство
закордонних справ
України
Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна
(044) 238 17 48, (044) 238 18 88 (fax), zsmfa@mfa.gov.ua, Код ЄДРПОУ 00026620

Ministry
of Foreign Affairs
of Ukraine
1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine
mfa.gov.ua

Вих. № 71/п-к від 11.12.2021 р.

Міністерство оборони України

Міністерство у справах ветеранів України

Голові Ужгородської філії Української асоціації інвалідів АТО М.Журавльову
88015, м. Ужгород
вул. Легоцького 17/113

Відповідно до частини третьої статті 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації», Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року № 671, Положення про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1175, та частини першої статті 16 Закону України «Про міжнародні договори України» направляємо за належністю запит Голови Ужгородської філії Української асоціації інвалідів АТО М.Журавльова від 06.12.2021 №49.

У межах компетенції МЗС України повідомляємо про відсутність інформації, що запитується. Чинним законодавством України не передбачена за МЗС функція ведення реєстрів міжнародних договорів України по окремих галузях співробітництва, в точу числі за критеріями, які містяться у запиті.

Додаток: копія запиту (тільки на адресу Міноборони та Мінветеранів).

Директор Департаменту міжнародного права **Оксана ЗОЛОТАРЬОВА**

Вхід. № 21/243 17 12 2021

ДОКУМЕНТ СЕД МЗС АСКОД
Підписувач ЗОЛОТАРЬОВА ОКСАНА ВАДИМІВНА
Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000C010870025638602
Дійсний з 01.10.2021 9:42:27 по 01.10.2022 23:59:59

МЗС
72/14-612/1-101675 від 17.12.2021

G.20 Ukrajna Külügyminisztériuma, EU és NATO Főosztályának levele az Ukrajna Észak-atlanti Szerződés Szervezetébe (NATO) történő integrációját befolyásoló külső tényezőkről 2014–2018 között.

ANOTÁCIÓ

Válasz az euroatlanti integrációval és a katonák szociális védelmével kapcsolatos kérelmekre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2023. április 29.

Szám: 311/18-091-61827

Feladó: Ukrajna Külügyminisztériuma

Címzett: Ungvári fiók vezetője, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» M. Zhuravlyov

A dokumentum tartalma:

Ez a dokumentum a Külügyminisztérium hivatalos válasza a kérelmekre, és a következő kulcsfontosságú pontokat tartalmazza:

A Külügyminisztérium tájékoztatja, hogy nincs információja Ukrajna nemzetközi szerződéseiről a katonák szociális védelmére vonatkozóan 2014–2018 között.

Az Ukrajna NATO-integrációját 2014–2018 között leginkább befolyásoló tényezőként Oroszország kelet-ukrajnai agresszióját jelölték meg.

A minisztérium nem rendelkezik a kérelem egyes pontjaiban szereplő nyilvános információval.

A további kérdések megválaszolásához a Honvédelmi Minisztérium évente kiadott «Fehér Könyvei»-hez irányítják a kérelmezőt.

A levél korlátozott információt tartalmaz, mivel a kérelmek többsége nem tartozik a Külügyminisztérium hatáskörébe. A minisztérium megállapítja, hogy nincs adat a nemzetközi szerződésekről a katonák szociális védelmével kapcsolatban, és a részletek megszerzése érdekében a kérést a Honvédelmi Minisztériumhoz irányítja.

Міністерство
закордонних справ
України
Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна
(044) 238 17 48, (044) 238 18 88 (fax), zsmfa@mfa.gov.ua, Код ЄДРПОУ 00026620

Ministry
of Foreign Affairs
of Ukraine
1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine
mfa.gov.ua

Голові Ужгородської філії ГО
«Українська асоціація інвалідів АТО»
Миколі Журавльову

вулиця Легоцького, 17/113
м. Ужгород, Закарпатська область
88015

Щодо відповіді на звернення

Шановний пане Миколо,

Дякуємо за Ваше звернення та інтерес до проблематики євроатлантичної інтеграції України.

У відповідь на перше питання Вашого запиту повідомляємо про відсутність інформації щодо міжнародних договорів України з питань соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України, укладених у період з 2014 по 2018 роки.

Основним зовнішнім чинником, який впливав на інтеграцію України до НАТО у 2014-2018 рр. (питання 2), була агресія рф в окремих районах Донецької і Луганської областях України.

МЗС України не є розпорядником публічної інформації, яка зазначена у питанні 3.

На нашу думку, відповіді на питання 4 і 5 Вашого запиту можна знайти, проаналізувавши зміст Білих книг, які щороку публікуються Міністерством оборони України.

Наближаємо нашу перемогу разом.

З повагою

Т.в.о. Директора
Департаменту ЄС і НАТО **Андрій НАДЖОС**

Вхід. № 65/1
01.06.2023

ДОКУМЕНТ СЕД МЗС АСКОД
Підписувач НАДЖОС АНДРІЙ ІВАНОВИЧ
Сертифікат 248197DDFAB977E504000000AF54F600EF7FFA03
Дійсний з 07.03.2023 16:10:57 по 06.03.2024 23:59:59

МЗС
311/18-091-61827 від 29.05.2023

G.21 Ukrajna Legfőbb Ügyészségi Hivatalának levele az ukrán ügyészségi szervek általi jogszabályi rendelkezések értelmezésével kapcsolatban.

ANOTÁCIÓ

Ez a dokumentum az Ukrajna Legfőbb Ügyészségének hivatalos válasza, amely elutasítja a jogszabályok értelmezésének megadását.

A levél alapadatai:

Dátum: 2023. április 17.

Szám: 27/3-828-23

Feladó: Ukrajna Legfőbb Ügyészségének Hivatala

Címzett: Ungvári fiók vezetője, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» M. Zhuravlyov

A dokumentum tartalma:

A Legfőbb Ügyészség tájékoztatja, hogy a «Nyilvános Információhoz Való Hozzáférésről» szóló törvény nem írja elő a jogi normák értelmezésének vagy új információ létrehozásának lehetőségét; a törvény csak a már rögzített információra vonatkozik.

Felsorolja az ügyészség alkotmányos és törvény szerinti feladatait (vádemelés, nyomozás felügyelete stb.), jelezve, hogy a kérelem nem tartozik hatáskörébe.

Javasolja, hogy az érintett ingyenes jogi tanácsadásért forduljon szakosodott intézményekhez (jogi segítségnyújtó központok), amelyek jogi konzultációt és magyarázatot nyújtanak.

A Legfőbb Ügyészség nem nyújtott jogi értelmezést, hivatkozva a nyilvános információhoz való hozzáférésről szóló törvény rendelkezéseire, és a kérelmezőt más intézményekhez irányította jogi tanácsadás céljából.

Прокуратура України
ОФІС ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА
вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011 факс: (044) 280-26-03
e-mail: office@gp.gov.ua, web: www.gp.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00034051

17.05.2023 № 27/3-828 вих-23 На № _____ від _____

Ритарєв О.
До наукової праці
копію до справи
Ю. Журавльов

Голові Ужгородської філії Української асоціації інвалідів АТО Миколі Журавльову
вул. Легоцького, 17/113
м. Ужгород, 88015

На Ваш запит з приводу надання роз'яснення норм і положень законодавства України щодо припинення прокуратурою нагляду за органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, а також з інших питань повідомляємо, що відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічною є відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Відтак визначальним для публічної інформації є те, що вона повинна бути заздалегідь готовим, зафіксованим продуктом, отриманим або створеним суб'єктом владних повноважень у процесі виконання своїх обов'язків.

Закон не передбачає надання роз'яснень чи пояснень, створення нової інформації, тлумачень правової інформації тощо.

Повідомляємо, що відповідно до статті 131^{-1} Конституції України в Україні діє прокуратура, яка здійснює:

1) підтримання публічного обвинувачення в суді;

2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;

3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

Організація та порядок діяльності прокуратури визначаються законом.

Вхід. № 34-Г 19-05-2023

Офіс Генерального прокурора
17.05.2023 №27/3-828ВИХ-23

Згідно з вимогами статті 2 Закону України «Про прокуратуру» на прокуратуру покладаються такі функції:

1) підтримання державного обвинувачення в суді;

2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом та главою 12 розділу III Цивільного процесуального кодексу України;

3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;

4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Крім того інформуємо, що відповідно до частини 2 статті 2 Закону України «Про доступ до публічної інформації» його дія не поширюється на відносини у сфері звернень громадян, які регулюються спеціальним законом.

Пленум Вищого адміністративного суду України, даючи роз'яснення адміністративним судам щодо забезпечення однакового застосування положень законодавства про доступ до публічної інформації, у своїй постанові № 10 від 29.09.2016 «Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації» зазначив, що Закон України «Про доступ до публічної інформації» «не поширюється на відносини у сфері звернень громадян щодо надання юридичної консультації, проведення аналізу правових норм стосовно конкретних обставин, повідомлених запитувачем інформації, тощо».

Ураховуючи викладене, запитувана інформація виходить за межі правового регулювання Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Поряд з цим інформуємо, що статтею 3 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (далі - Закон) передбачена гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом.

Відповідно до пункту 2 статті 7 Закону безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

1) надання правової інформації;

2) надання консультацій і роз'яснень з правових питань;

3) складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);

3^1) надання консультацій, роз'яснень та підготовка проектів договорів користування земельними ділянками (оренда, суборенда, земельний сервітут, емфітевзис, суперфіцій) для сільського населення - власників земельних ділянок;

4) надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Отже, відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» Ви вправі звернутися до суб'єктів надання первинної правової допомоги з

відповідним зверненням, для надання роз'яснення норм і положень законодавства України з зазначених у запиті питань.

У разі незгоди з відповіддю Ви вправі її оскаржити відповідно до статті 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації» до керівництва Офісу Генерального прокурора або до суду.

Начальник відділу розгляду
запитів на публічну інформацію **Андрій СЬОМІЧ**

G.22 Ukrajna Legfőbb Ügyészségének Hivatala levele a katonák szociális és jogi védelmével (jogi felelősségük, köztük bűncselekmények) kapcsolatos ügyekben.

ANOTÁCIÓ

Válasz a katonák jogvédelmével és a jogsértések statisztikájával kapcsolatos kérelmekre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. február 14.

Szám: 27/3-321

Feladó: Ukrajna Legfőbb Ügyészségének Hivatala

Címzett: Ungvári fiók vezetője, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» M. Zhuravlyov.

A dokumentum tartalma:

A Legfőbb Ügyészség tájékoztatja, hogy a 2014–2018 közötti több mint 1 millió dokumentum között nem lehet a kérelmezett kritériumok szerinti információt elkülöníteni, mivel a jogszabály nem írja elő az ilyen elemzések végzését.

Egyetlen rendelkezésre álló adatként a bűncselekmények áldozatául esett katonákról szóló statisztikát közli.

Felhívja a figyelmet, hogy 2016 óta az ügyészség nem rendelkezik általános törvényességi felügyeleti jogkörrel, és nem képviselheti a polgárok érdekeit (kivéve az állam érdekeit kivételes esetekben).

A Legfőbb Ügyészség csak az áldozatul esett katonákra vonatkozó általános statisztikát szolgáltatta, és a kérelmezett pontok többségét objektív adatnyilvántartási korlátok és a jogkörök reform utáni változása miatt nem tudta teljesíteni.

Прокуратура України
ОФІС ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА
вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011 факс: (044) 280-26-03
e-mail: office@gp.gov.ua, web: www.gp.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00034051

14.02.2022 № 27/3-321 вих.22 На № _____ від _____

Копарю С.І
Прилаг. 1 до справи
прилаг 2 до директорату

Голові Ужгородської філії громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО» Миколі Журавльову
вул. Легоцького 17/113
м. Ужгород, 88015

Ваш запит щодо надання інформації про захист органами прокуратури конституційних прав військовослужбовців Збройних сил України та членів їх сімей, а також з інших питань розглянуто.

Відповідно до ст. 1 Закону України від 13.01.2011 № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» публічною є відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством.

Визначальним для публічної інформації є те, що вона повинна бути заздалегідь готовим, зафіксованим продуктом, отриманим або створеним суб'єктом владних повноважень у процесі виконання своїх обов'язків.

Зазначений закон не передбачає проведення перевірок, виокремлення та узагальнення інформації за запропонованими критеріями, тощо.

З урахуванням викладеного повідомляємо, що згідно з даними автоматизованої системи електронного документообігу «Мегаполіс» та інформаційної системи «Система електронного документообігу органів прокуратури України» упродовж 2014–2018 років в Офісі Генерального прокурора (Генеральній прокуратурі України) зареєстровано понад 1 млн. вхідних документів з яких, ураховуючи особливості формування реєстраційно-моніторингових карток, виокремити документи із зазначених у запиті питань неможливо.

У разі уточнення критеріїв пошуку буде прийнято рішення про можливість надання більш повної інформації.

Крім того інформуємо, що у звітності, яка формується органами прокуратури, не передбачено облік запитуваних даних, у зв'язку з чим надати таку інформацію не виявляється можливим.

Вхід. № 39
22 02 2022

Офіс Генерального прокурора
14.02.2022 №27/3-321ВИХ-22
арк.1

Водночас надаємо наявні відомості про кількість потерпілих від кримінальних правопорушень військовослужбовців, у тому числі які загинули, відповідно до звітності за формою №1 «Єдиний звіт про кримінальні правопорушення».

Разом з цим повідомляємо, що відповідно до ч. 3 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» на прокуратуру не можуть покладатися функції, не передбачені Конституцією України.

Законом України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 органи прокуратури позбавлено повноважень зі здійснення нагляду за дотриманням і застосуванням законів.

З 30.09.2016 відповідно до ст. 131-1 Конституції України органи прокуратури здійснюють представництво в суді лише інтересів держави у виключних випадках і порядку, що визначені законом.

З урахуванням викладеного представництво прокурором інтересів указаної у запиті категорії осіб в суді унеможливлено.

У разі незгоди з відповіддю Ви вправі її оскаржити відповідно до ст. 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації» керівництву Офісу Генерального прокурора або до суду.

Додаток: на 1 арк.

Начальник відділу розгляду
запитів на публічну інформацію **Марія БУРДЕЙНА**

Відомості про потерпілих від кримінальних правопорушень військовослужбовців, у тому числі які загинули, за період 2014-2018 років (за даними звітності форми №1 «Єдиний звіт про кримінальні правопорушення»)

Період	Військослужбовці	з них
		загинуло
2014 рік	6 830	1 600
2015 рік	5 765	1 130
2016 рік	2 891	468
2017 рік	2 394	300
2018 рік	1 879	206

G.23 Ukrajna Alkotmánybíróságának Titkársága – Szervezési Osztályának levele a 2014–2018 közötti időszakban a katonák alkotmányos jogainak és szociális garanciáinak bírósági védelmével kapcsolatban.

ANOTÁCIÓ

Válasz a katonák szociális védelmével kapcsolatos ügyek 2014–2018 közötti vizsgálatára vonatkozó kérelemre.

A levél alapadatai:

Dátum: 2022. november 28.

Szám: 4/1-015-16/4239

Feladó: Ukrajna Alkotmánybíróságának Titkársága

Címzett: Ungvári fiók vezetője, «Ukrajnai ATO Mozgássérültjeinek Szövetsége» M. Zhuravlyov

A dokumentum tartalma:

Az Alkotmánybíróság hivatalosan tájékoztatja a kérelmezőt a katonák szociális védelmével kapcsolatos beadványok számáról és jellegéről.

Megerősíti, hogy a vizsgált időszakban jelentős számú kérelem érkezett a katonák szociális védelme kapcsán, azonban ezeknek csak kis része jutott el a teljes eljárási folyamaton keresztül és vezetett döntés meghozatalához.

A legtöbb kérelmet visszautasították vagy elutasították eljárási hiányosságok miatt.

СЕКРЕТАРІАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ
вул. Жилянська, 14, Київ, 01033, тел. (044) 238-11-19, факс (044) 238-13-37, e-mail: inbox@ccu.gov.ua

С. Ситаро
До обліку та фіксації
фактів наукової роботи
29.11.2022

Голові Ужгородської філії
Української асоціації інвалідів АТО
Миколі ЖУРАВЛЬОВУ
вул. Легоцького, буд. 17/113,
м. Ужгород,
Закарпатська область,
88015

Шановний пане Миколо!

У відповідь на надісланий запит на отримання публічної інформації (вх. № 16/170-п.і. від 14 листопада 2022 року) із проханням надати інформацію і копії документів стосовно розгляду Конституційним Судом України конституційних подань, конституційних звернень та конституційних скарг щодо гарантій соціального захисту, пенсійного забезпечення військовослужбовців у період 2014–2018 років повідомляємо таке.

У період 2014–2018 років Конституційний Суд України розглядав конституційні подання, конституційні звернення та конституційні скарги щодо гарантій соціального захисту, пенсійного забезпечення військовослужбовців.

До Конституційного Суду України у 2014–2018 роках із питань гарантій соціального захисту, пенсійного забезпечення військовослужбовців надійшло 2 конституційних подання, 55 конституційних звернень та 27 конституційних скарг (конституційні скарги із 30 вересня 2016 року, після набрання чинності Законом України „Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)“ від 02 червня 2016 року № 1401–VIII).

У період 2014–2018 років стосовно гарантій соціального захисту, пенсійного забезпечення військовослужбовців надійшло конституційне подання Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини п’ятої статті 43, частини першої статті 54 Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262–XII та конституційне подання 47 народних депутатів України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ у взаємозв’язку з пунктом 2 розділу III „Прикінцеві положення“ Закону України від 02 березня 2015 року № 213–VIII „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення“, пунктом 2 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону України від 24 грудня 2015 року № 911–VIII Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“, положенням частини першої статті 8, частини п’ятої статті 17,

G:\2022\Sekretariat\ZapKer\Lis0197.docx

Конституційний Суд України
4/1 -015 -16/4239 від 28.11.2022

Вхід. № 27/К 2022
29 11 2022

частин другої, третьої статті 22, частини першої статті 24, частини першої статті 46, частини першої статті 58 та статті 64 Конституції України (стосовно обмеження пільг, компенсацій і гарантій окремим категоріям громадян).

Суб'єкти права на конституційне звернення у 2014–2018 роках не зверталися до Конституційного суду України з відповідними клопотаннями про надання висновку щодо відповідності Конституції України нормативно-правових актів (їх окремих положень), які регламентують норми соціального, пенсійного забезпечення військовослужбовців.

У запитуваний Вами період (2014–2018 роки) до Конституційного Суду України з питань соціального захисту, пенсійного забезпечення військовослужбовців надійшло 1 конституційне подання, 53 конституційні звернення та 27 конституційних скарг (з 30 вересня 2016 року).

Конституційний Суд України у 2014–2018 роках постановив 2 ухвали про відкриття конституційного провадження у справі, 5 ухвал Конституційного Суду України та 10 ухвал колегій Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справах.

У цей же період Конституційний Судо України ухвалив Рішення від 13 травня 2015 року № 4-рп/2015 у справі за конституційним зверненням громадянина Сердюка Вадима Леонідовича щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 63 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" і Рішення від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016 у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (копії додаються). Зазначені Рішення Конституційного Суду України опубліковано в щотижневому збірнику актів законодавства „Офіційний вісник України" 30 червня 2015 року, № 49, ст. 1577, стор. 30 та 13 січня 2017 року, № 4, ст. 157, стор. 567 відповідно, у Віснику Конституційного Суду України, 2015 рік, № 3, стор. 42 та 2017 рік, № 1, стор. 5 відповідно і розміщено на офіційному вебсайті Суду (www.ccu.gov.ua).

Конституційний Суд України у 2014–2018 роках повернув авторам 48 конституційних звернень громадян та юридичних осіб, 17 конституційних скарг громадян через їх невідповідність вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України".

Принагідно інформуємо, що тексти конституційних звернень та конституційних скарг громадян не можуть бути надані, оскільки вони містять персональні дані, на розповсюдження яких їх автори згоди відповідно до Закону України „Про захист персональних даних" не надавали.

Додаток: на 9 арк.

З повагою

перший заступник керівника Секретаріату –
керівник Департаменту організаційної роботи **Лариса БІРЮК**

G:\2022\Sekretariat\ZasKer\List\197.docx

ANOTÁCIÓ

Az Ukrajna Alkotmánybíróságának döntéséhez kapcsolódó dokumentum, 1-38/2016. számú ügyben (7-rp/2016), 2016. december 20.

Az ügy tárgya: Az «A katonai szolgálatból elbocsátott személyek és egyes más személyek nyugdíjazásáról» szóló ukrán törvény (2262-XII) rendelkezéseinek alkotmányossági felülvizsgálata.

A döntés lényege:

Az Alkotmánybíróság történelmi ítéletet hozott a katonák szociális garanciáinak védelmében, megállapítva azokat a rendelkezéseket, amelyek korlátozták a nyugdíjak mértékét és felfüggesztették azok kifizetését, alkotmánysértőnek.

A bíróság egyértelműen rögzítette, hogy a katonák szociális védelme (Alkotmány 17. cikk) az állam feltétel nélküli prioritása, és nem korlátozható gazdasági megfontolásokkal.

A korlátozások hatályon kívül helyezése:

- A 10 740 hrivnyás nyugdíjkorlát („plafon”) megszűnt;

- A dolgozó nyugdíjas katonák kifizetéseinek felfüggesztése megszűnt.

Hatás:

A döntés emelte az ukrán védelmezők társadalmi státuszát, elismerve teljes nyugdíjjogukat a gazdasági helyzettől függetlenül.

Fontos precedenst teremtett a szociális jogok védelmében nemcsak a katonák, hanem más, különleges alkotmányos státusszal rendelkező állampolgári csoportok számára is.

Összegzés:

A döntés jelentős győzelem volt az ukrán védelmezők alkotmányos jogainak védelmében, és jelentősen erősítette a szociális védelem garanciáit minden katonára és családtagjaikra nézve.

КОПІЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“

м. К и ї в
20 грудня 2016 року
№ 7-рп/2016

Справа № 1-38/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича – доповідача,
Касміна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“

від 9 квітня 1992 року № 2262–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399) зі змінами.

Приводом для розгляду справи стало конституційне подання Верховного Суду України; підставою для розгляду справи є твердження суб'єкта права на конституційне подання про неконституційність положень другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб".

Заслухавши суддю-доповідача та дослідивши матеріали справи, у тому числі позиції Президента України, Голови Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства юстиції України, Пенсійного фонду України, науковців Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національної академії внутрішніх справ, Національного університету „Одеська юридична академія", Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Верховний Суд України звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення другого речення частини сьомої (у конституційному поданні – частини п'ятої) статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9 квітня 1992 року № 2262–XII зі змінами (далі – Закон № 2262) у взаємозв'язку з пунктом 2 розділу III „Прикінцеві положення" Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення"

від 2 березня 2015 року № 213–VIII (далі – Закон № 213), пунктом 2 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 24 грудня 2015 року № 911–VIII (далі – Закон № 911).

Відповідно до підпункту 3 пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту резервістів, які постраждали внаслідок участі в антитерористичній операції, та членів їх сімей“ від 12 квітня 2016 року № 1080–VIII статтю 43 Закону № 2262 після частини третьої доповнено двома новими частинами, у зв'язку з чим частина п'ята цієї статті стала частиною сьомою без змін у змісті, що не перешкоджає проведенню її перевірки на відповідність Конституції України (конституційність).

Колегія суддів Конституційного Суду України Ухвалою від 16 червня 2016 року відкрила конституційне провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення частини сьомої статті 43, частини першої статті 54 Закону № 2262, а в частині перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) пункту 2 розділу III „Прикінцеві положення“ Закону № 213, пункту 2 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону № 911 відмовила у відкритті конституційного провадження у справі на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

Відповідно до положень другого речення частини сьомої статті 43 Закону № 2262 тимчасово, у період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року, обмежено максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) сумою, що не може

перевищувати 10740 гривень. Положеннями першого речення частини першої статті 54 призупинено виплату призначеної пенсії особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, ветеранів військової служби та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України „Про державну службу", „Про прокуратуру", „Про судоустрій і статус суддів".

На думку Верховного Суду України, положення другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону № 2262 суперечать частині першій статті 8, частині п'ятій статті 17, частинам другій, третій статті 22, частині першій статті 46, частині першій статті 58, статті 64 Конституції України. Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваних положень Закону № 2262, суб'єкт права на конституційне подання дійшов висновку, що внаслідок тимчасового обмеження максимального розміру пенсії військовослужбовців на рівні 10740 гривень та призупинення її виплати окремим категоріям працюючих осіб відбулося звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод військовослужбовців на соціальний захист, зокрема права на отримання пенсії.

2. Вирішуючи питання, порушені у конституційному поданні, Конституційний Суд України виходить з такого.

2.1. Україна проголошена суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, суверенітет якої поширюється на всю її територію (стаття 1, частина перша статті 2 Конституції України).

В Україні визнається і діє принцип верховенства права; Конституція України має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй; норми Конституції України є нормами прямої дії; органи державної влади та

органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (стаття 8, частина друга статті 19 Основного Закону України).

Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу; оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України; держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей (частини перша, друга, п'ята статті 17 Основного Закону України).

2.2. Конституційний Суд України зазначає, що забезпечення державою соціального захисту громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей закріплено у частині п'ятій статті 17 розділу I „Загальні засади" Конституції України, який визначає такі основи конституційного ладу в Україні, як, зокрема, суверенітет, територіальна цілісність та недоторканність України, захист яких покладається на Збройні Сили України та інші військові формування.

Відповідно до статті 156 Основного Закону України законопроект про внесення змін до розділу I „Загальні засади" подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України і, за умови його прийняття не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України.

Особлива конституційна процедура внесення змін до розділу I „Загальні засади" Конституції України обумовлена специфікою предмета

його регулювання – основи конституційного ладу в Україні – зокрема необхідністю забезпечення національної безпеки і оборони України, потребами захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України як суверенної й незалежної, демократичної, соціальної та правової держави.

Зазначене є підставою для висновку, що особи, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, створених відповідно до законів України, а також члени їхніх сімей мають спеціальний статус та особливі умови соціального захисту.

Конституційний Суд України неодноразово розглядав питання, пов'язані з реалізацією права на соціальний захист, і сформулював правову позицію, згідно з якою в Конституції України виокремлюються певні категорії громадян України, що потребують додаткових гарантій соціального захисту з боку держави; до них, зокрема, належать громадяни, які відповідно до статті 17 Конституції України перебувають на службі, у тому числі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, органах, що забезпечують суверенітет і територіальну цілісність, її економічну та інформаційну безпеку (рішення від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002, від 17 березня 2004 року № 7-рп/2004).

Організаційно-правові та економічні заходи, спрямовані на забезпечення належного соціального захисту громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей пов'язані не з втратою працездатності, безробіттям або відсутністю достатніх засобів для існування (стаття 46 Конституції України), а особливістю виконуваних ними обов'язків щодо забезпечення однієї з найважливіших функцій держави – захисту суверенітету, територіальної цілісності України (частина перша статті 17 Основного Закону України).

Конституційний Суд України зазначав, що необхідність додаткових гарантій соціальної захищеності цієї категорії громадян як під час

проходження служби, так і після її закінчення зумовлена, зокрема, тим, що служба у Збройних Силах України, інших військових формуваннях та правоохоронних органах держави пов'язана з ризиком для життя і здоров'я, підвищеними вимогами до дисципліни, професійної придатності, фахових, фізичних, вольових та інших якостей (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002, абзац четвертий пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 17 березня 2004 року № 7-рп/2004).

Конституційний Суд України вважає, що норми-принципи частини п'ятої статті 17 Конституції України щодо забезпечення державою соціального захисту громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей є пріоритетними та мають безумовний характер. Тобто заходи, спрямовані на забезпечення державою соціального захисту вказаної категорії осіб, у зв'язку, зокрема, з економічною доцільністю, соціально-економічними обставинами не можуть бути скасовані чи звужені.

Оспорюваними положеннями Закону № 2262 тимчасово, у період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року, обмежено максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) сумою, що не може перевищувати 10740 гривень (друге речення частини сьомої статті 43), а також призупинено виплату призначеної пенсії особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, ветеранів військової служби та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України „Про державну службу", „Про

прокуратуру", „Про судоустрій і статус суддів" (перше речення частини першої статті 54).

Конституційний Суд України стверджує, що обмеження максимального розміру пенсії та призупинення виплати призначеної пенсії особам, яким право на пенсійне забезпечення встановлене Законом № 2262, порушує суть конституційних гарантій щодо безумовного забезпечення соціального захисту осіб, передбачених частиною п'ятою статті 17 Конституції України, які зобов'язані захищати суверенітет, територіальну цілісність і недоторканність України.

Виходячи з наведеного Конституційний Суд України дійшов висновку, що положення другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону № 2262 суперечать статті 17 Конституції України.

2.3. Конституційний Суд України, керуючись частиною третьою статті 61 Закону України „Про Конституційний Суд України", вважає, що з підстав, наведених у цьому Рішенні, підлягають визнанню такими, що не відповідають статті 17 Конституції України, положення першого речення частини сьомої статті 43 Закону № 2262, згідно з якими „максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність".

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 152, 153 Конституції України, статтями 51, 61, 63, 65, 67, 69, 70, 73 Закону України „Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

в и р і ш и в:

1. Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII зі змінами, а саме:

– частини сьомої статті 43, згідно з якими максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність; тимчасово, у період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року, максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати 10740 гривень;

– першого речення частини першої статті 54, відповідно до яких тимчасово, у період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року, особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, ветеранів військової служби та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“), які працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про судоустрій і статус суддів“, призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються.

2. Положення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової

служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII зі змінами, визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у „Віснику Конституційного Суду України“ та в інших офіційних виданнях України.

Секретаріат Конституційного Суду України № 1

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

ANNOTÁCIÓ

Az Ukrajna Alkotmánybírósága által a № 1-9/2015. számú ügyben (№ 4-rp/2015) 2015. május 13-án hozott határozathoz.

Az ügy tárgya: Az Ukrajna «A katonai szolgálatból elbocsátott személyek és egyes más személyek nyugdíjbiztosításáról» szóló törvény 63. cikkének harmadik részében foglalt rendelkezések hivatalos értelmezése a nyugdíjak újraszámításának alapjául szolgáló kör meghatározása tekintetében.

A kérelmező: Szerdjuk Vadim Leonidovics ukrán állampolgár.

A döntés lényege:

Az Ukrajna Alkotmánybírósága megállapította, hogy a törvény 63. cikkében foglalt rendelkezéseket az alábbiak szerint kell értelmezni:

A nyugdíjak újraszámítása kizárólag azon új, havi rendszerességű kiegészítő juttatások — pótlékok, illetménynövekedések, kiegészítések — alapján lehetséges, amelyeket kizárólag Ukrajna törvényei állapítanak meg.

Ezzel szemben a Minisztertanács határozataival bevezetett kifizetések (például havi jutalom) nem képezhetik a nyugdíj újraszámításának alapját. Az ilyen újraszámítás alapjainak köre kimerítő jellegű, és azt kizárólag a Legfelsőbb Tanács által elfogadott törvények határozzák meg.

КОПІЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

у справі за конституційним зверненням громадянина Сердюка Вадима Леонідовича щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 63 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“

м. К и ї в
13 травня 2015 року
№ 4-рп/2015

Справа № 1-9/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича – доповідача,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним зверненням громадянина Сердюка Вадима Леонідовича щодо офіційного тлумачення положень першого речення частини третьої статті 63 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та

деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399) з наступними змінами (далі – Закон).

Приводом для розгляду справи згідно зі статтями 42, 43 Закону України „Про Конституційний Суд України“ стало конституційне звернення громадянина Сердюка В.Л.

Підставою для розгляду справи відповідно до статті 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“ є наявність неоднозначного застосування судами України положень першого речення частини третьої статті 63 Закону.

Заслухавши суддю-доповідача Запорожця М.П. та дослідивши матеріали справи, у тому числі позиції, висловлені Президентом України, Головою Верховної Ради України, Головою Верховного Суду України, Головою Вищого адміністративного суду України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством оборони України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством юстиції України, Пенсійним фондом України, Службою безпеки України, науковцями Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету „Одеська юридична академія“, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Всеукраїнським громадським об’єднанням „Комітет по захисту прав військовослужбовців та працівників Міністерства внутрішніх справ і Служби безпеки України „За справедливість“, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Громадянин Сердюк В.Л. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень першого речення

частини третьої статті 63 Закону, згідно з якими „усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством". Автор клопотання просить витлумачити ці положення в аспекті того, чи є наведений у них перелік нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення вичерпним, чи в цей перелік можуть включатися й інші види грошового забезпечення, зокрема щомісячна додаткова грошова винагорода, встановлена Постановою Кабінету Міністрів України „Питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, Національної гвардії та осіб начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту Державної служби з надзвичайних ситуацій" від 22 вересня 2010 року № 889 з наступними змінами.

Необхідність в офіційному тлумаченні положень першого речення частини третьої статті 63 Закону Сердюк В.Л. обґрунтовує неоднозначним їх застосуванням Вищим адміністративним судом України. Так, у справі, в якій він був стороною, суд визнав, що закріплений у вказаних положеннях Закону перелік щомісячних додаткових видів грошового забезпечення, а саме надбавок, доплат, підвищень, є вичерпним, а тому встановлення Кабінетом Міністрів України щомісячної додаткової грошової винагороди не є підставою для перерахунку пенсій. Натомість в інших справах суд дійшов висновку, що така винагорода є щомісячним видом грошового забезпечення, введення якого є підставою для перерахунку пенсій, оскільки ознаки цієї виплати відповідають ознакам додаткових видів грошового забезпечення

військовослужбовців (надбавок, доплат, підвищень), про які йдеться у першому реченні частини третьої статті 63 Закону.

Така неоднозначність, як стверджує автор клопотання, призвела до порушення його конституційного права на рівність перед законом, гарантованого частиною першою статті 24 Конституції України.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи порушені в конституційному зверненні питання, виходить з такого.

2.1. Україну проголошено соціальною, правовою державою, в якій визнається і діє принцип верховенства права; Конституція України має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (стаття 1, частини перша, друга статті 8, частина друга статті 19 Конституції України).

Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, у старості та в інших випадках, передбачених законом (частина перша статті 46 Конституції України). В Україні на конституційному рівні гарантовано право громадян на соціальний захист, для забезпечення якого необхідне здійснення комплексу державно-правових заходів, одним із яких є законодавче визначення основ соціального захисту, форм і видів пенсійного забезпечення (пункт 6 частини першої статті 92 Конституції України).

Конституційний Суд України зазначив, що Основний Закон України закріплює основоположні засади права громадян на соціальний захист і відносить до законодавчого регулювання механізм реалізації цього права

(абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 20 червня 2001 року № 10-рп/2001).

За Конституцією України Кабінет Міністрів України забезпечує виконання Конституції та законів України, в тому числі у сфері соціального захисту (пункти 1, 3 статті 116).

2.2. Загальні умови, порядок нарахування та розмір пенсій визначаються, зокрема, законами України „Про пенсійне забезпечення“ від 5 листопада 1991 року № 1788–XII, „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV.

Пенсійне забезпечення окремих категорій громадян регулюється спеціальними законами з урахуванням особливостей умов праці, характеру, складності і значущості виконуваної роботи, ступеня відповідальності, певних обмежень конституційних прав і свобод тощо.

Закон має на меті реалізацію особами, які перебували на військовій службі, свого конституційного права на державне пенсійне забезпечення у випадках, передбачених Конституцією України та Законом, і спрямований на встановлення єдності умов та норм пенсійного забезпечення зазначеної категорії громадян України (преамбула Закону). Частиною третьою статті 1^1 Закону закріплено, що зміна умов і норм пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за Законом, здійснюється виключно шляхом внесення змін до Закону та Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“.

Однією з умов пенсійного забезпечення військовослужбовців є визначення видів грошового забезпечення, які враховуються при обчисленні пенсій. Згідно з частиною третьою статті 43 Закону пенсії особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають

право на пенсію за Законом, та членам їх сімей обчислюються з урахуванням, зокрема, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій в розмірах, установлених законодавством.

Положеннями першого речення частини третьої статті 63 Закону передбачено підстави для перерахунку пенсій та перелік щомісячних додаткових видів грошового забезпечення, які враховуються для їх перерахунку. Так, усі призначені за Законом пенсії підлягають перерахунку, у тому числі, у зв'язку із введенням для відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за Законом, нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством.

Аналіз наведених положень Закону вказує на єдиний підхід законодавця до визначення видів грошового забезпечення військовослужбовців, які враховуються як при призначенні пенсій (стаття 43), так і при перерахунку раніше призначених пенсій (стаття 63).

Конституційний Суд України наголошує, що виключно Верховна Рада України шляхом прийняття законів визначає види грошового забезпечення для обчислення та перерахунку пенсій військовослужбовців та осіб, які мають право на пенсію за Законом, а Кабінет Міністрів України вживає заходів щодо забезпечення права осіб на пенсійне забезпечення, керуючись Конституцією та законами України.

Отже, перелік щомісячних додаткових видів грошового забезпечення, введення яких є підставою для перерахунку пенсій зазначених категорій осіб, визначається виключно законами України.

Граматичний аналіз положень першого речення частини третьої статті 63 Закону дає підстави стверджувати, що слова „надбавок, доплат, підвищень" є вставленою конструкцією словосполучення „нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення", яка вказує на те, що такими видами є лише надбавки, доплати, підвищення.

З огляду на наведене Конституційний Суд України дійшов висновку, що додаткові види грошового забезпечення військовослужбовців, які враховуються при перерахунку пенсій, визначаються виключно законами України, а встановлений у положеннях першого речення частини третьої статті 63 Закону перелік нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення, який включає надбавки, доплати, підвищення, є вичерпним.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 51, 62, 63, 66, 67, 69, 95 Закону України „Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

в и р і ш и в:

1. Положення першого речення частини третьої статті 63 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9 квітня 1992 року № 2262–XII з наступними змінами, згідно з якими „усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством", в аспекті порушених у конституційному зверненні питань необхідно розуміти так, що до встановлених виключно законами України нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, на підставі введення яких усі призначені за цим законом пенсії підлягають перерахунку, належать лише надбавки, доплати, підвищення.

2. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у „Віснику Конституційного Суду України" та в інших офіційних виданнях України.

Секретаріат Конституційного Суду України № 1

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

G.24 Az Ukrán Legfelsőbb Bíróság és a Kárpátaljai Közigazgatási Körzeti Bíróság levele az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak jogai és szociális garanciái védelmére vonatkozó bírósági ügyek 2014–2018 közötti elbírálásáról.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a katonák bírósági ügyeire és jogaik védelmére vonatkozó információkérésre.

Dátum: 2022. február 11.

Iktatószám: 2/0/55-22

Feladó: Ukrajna Legfelsőbb Bírósága

Címzett: Az Ukrán ATO Rokkantak Szövetsége Ungvári Fiókjának vezetője, Mikola Zsuravljov

A dokumentum az Ukrajna Legfelsőbb Bírósága által küldött hivatalos válasz a civil szervezet kérelmére, amely a katonákra és a harci cselekmények résztvevőire vonatkozó bírósági ügyek adatait kérte.

A Legfelsőbb Bíróság közli, hogy 2014–2018 között nem vezettek külön statisztikát a „katonák” vagy „harci cselekmények résztvevői” kategóriájába tartozó bírósági ügyekről. Ilyen adatok nem szerepeltek a statisztikai jelentésekben, nem kerültek külön létrehozásra, ezért a Bíróság nem rendelkezik a kért információval. Az adatszolgáltatás lehetetlen azok tényleges hiánya miatt.

A Kárpátaljai Közigazgatási Körzeti Bíróság végzése külön dokumentumként szerepel, és Mikola Zsuravljov katonai egység elleni keresetére vonatkozik. A kereset tárgya a szolgálati helyváltoztatáskor járó egyszeri áthelyezési támogatás ki nem fizetése. A bíróság az ügyben eljárást indított.

Összességében a dokumentum azt mutatja, hogy központi szinten nem létezett rendszerezett statisztika a katonák bírósági ügyeiről az adott időszakban. Ugyanakkor helyi szinten ilyen ügyeket ténylegesen tárgyaltak, amit az egyéni bírósági eljárás példája is igazol.

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

01043, м.Київ-43, вул.П.Орлика, 4

11 лютого 2022 року
на вх. № 2/0/55-22 від 07.02.2022

С. Сенаро
Прим. 1 до справи №
Прим. 2 до спр.

Голові Ужгородської філії
громадської організації
«Українська асоціація інвалідів АТО»
Журавльову М.
вул. Легоцького, 17/113
м. Ужгород, 88015

У Верховному Суді України розглянуто Ваш інформаційний запит від 3.02.2022 щодо кількості та розгляду Верховним Судом України протягом 2014-2018 років справ, звернень, скарг, заяв військовослужбовців Збройних сил України та членів їх сімей, учасників бойових дій з питань відновлення їхніх конституційних прав і соціальних гарантій, порушених з боку держави та посадових осіб.

Повідомляємо, що відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Отже, визначальним для публічної інформації є те, що вона заздалегідь зафіксована будь-якими засобами та на будь-яких носіях і знаходилась у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації.

Оскільки статистична звітність, що велася Верховним Судом України, не вимагала відокремлення справ військовослужбовців в окрему категорію звітності, у тому числі за показниками, що Вас цікавлять, запитувана Вами інформація протягом вказаних 2014-2018 років Верховним Судом України не створювалася, а тому у володінні Верховного Суду України не перебуває.

В.о. Голови **Василь Гуменюк**

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ
вих № 21 - 72/0/8-22 від 11.02.2022

Вхід. № 37
18 02 2022

Волков Олександр Федорович 15.02.22 14:01:15

ANNOTÁCIÓ

A Kárpátaljai Közigazgatási Körzeti Bíróság 2014. április 11-i 807/1398/14 számú végzése alapján.

Az ügy tárgya: Egyszeri áthelyezési támogatás kifizetése új szolgálati helyre történő áthelyezés esetén.

Felperes: Mikola Zsuravljov Viktorovics (katona).

A bíró, P.P. Mikuljak, azzal a döntéssel, hogy megindítja az eljárást, befogadta a katonai szolgálatot teljesítő Mikola Zsuravljov Viktorovics felperes keresetét az A0284 számú katonai egység ellen az egyszeri áthelyezési támogatás kifizetése tárgyában, és a bírósági tárgyalást 2014. április 24-re tűzte ki.

Következtetés: A bíróság befogadta a felperes keresetét, amely a katonai egységtől elmaradt egyszeri áthelyezési támogatás behajtására irányult.

ЗАКАРПАТСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

У Х В А Л А

про відкриття провадження та призначення справи до судового розгляду

11 квітня 2014 року **м. Ужгород** **№ 807/1398/14**

Суддя Закарпатського окружного адміністративного суду Микуляк П.П., розглянувши матеріали позовної заяви Журавльова Миколи Вікторовича до Військової частини А 0284 про виплату підйомної допомоги за переїзд до нового місця служби, -

В С Т А Н О В И В:

Журавльов Микола Вікторович звернувся до Закарпатського окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Військової частини А 0284 про виплату підйомної допомоги за переїзд до нового місця служби.

Адміністративний позов подано з дотриманням вимог ст.ст. 104 - 106 КАС України.

Підстави для повернення позовної заяви, залишення її без розгляду чи відмови у відкритті провадження у адміністративній справі, встановлені Кодексом адміністративного судочинства України відсутні.

На підставі наведеного та керуючись ст.ст. 107, 110, 165 Кодексу адміністративного судочинства України, суддя,-

У Х В А Л И В:

Відкрити провадження у адміністративній справі за позовом Журавльова Миколи Вікторовича до Військової частини А 0284 про виплату підйомної допомоги за переїзд до нового місця служби.

Призначити справу до судового розгляду на 24 квітня 2014 року на 09:00 год. засідання відбудеться за адресою: 88017, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Загорська, буд. 30.

Копію ухвали та інформацію-пам'ятку про процесуальні права та обов'язки невідкладно надіслати сторонам.

Копію позовної заяви з додатками до неї невідкладно надіслати відповідачу.

Запропонувати відповідачу надати письмові заперечення проти позову та докази, які в нього є в термін до 24 квітня 2014 року.

Справу буде розглянуто суддею Микуляк П.П. одноособово.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Суддя **П.П. Микуляк**

ДЛЯ КОПІЙ № 1

*308*436013*1*

G.25 Az Ukrajna Igazságügyi Minisztériuma Állami Végrehajtó Szolgálatának Főosztályától szóló levél a katonák társadalmi védelmével kapcsolatos bírósági ítéletek végrehajtására indított eljárásokról 2014–2018 között.

ANOTÁCIÓ

Az Ukrajna Igazságügyi Minisztériumának hivatalos válasza az információs kérelemre a végrehajtási eljárások statisztikájáról, amelyekben az adósok katonák voltak.

Dátum: 2022. november 21.

Szám: 109744/44

Küldő: Ukrajna Igazságügyi Minisztériuma

Címzett: Az Ukrán ATO-sérült Egyesület ungvári kirendeltsége

A válasz lényege:

Az Igazságügyi Minisztérium tájékoztatja, hogy nem tud statisztikát szolgáltatni az egyes végrehajtási eljárásokról, amelyekben az adósok katonák voltak.

Indoklás: a meglévő jelentési formák (1. és 2. számú űrlap) csak a végrehajtási dokumentumok összesített számát és a behajtott összegeket veszik figyelembe, és nem tartalmaznak részletezést az adósok kategóriái szerint (például foglalkozás alapján).

A levél továbbá tájékoztatást nyújt a végrehajtó szervek átszervezéséről:

· Az Ukrajnai Állami Végrehajtó Szolgálatot 2015-ben felszámolták;

· feladatait és hatáskörét az Igazságügyi Minisztérium vette át.

Következtetés: A kért részletes statisztika a katonákra vonatkozóan nem áll rendelkezésre a jelentési formák sajátosságai és a végrehajtási rendszer korlátozásai miatt, amely nem teszi lehetővé az ilyen ügyek külön kategóriába sorolását.

паперова копія оригіналу електронного документа

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
Мін'юст
вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ,01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail:callcentre@minjust.gov.ua,themis@minjust.gov.ua,
Web: http://www.minjust.gov.ua,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Ужгородська філія громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»

вул. Легоцького, 17/113
м. Ужгород, 88015

Щодо результатів розгляду листа

Департаментом державної виконавчої служби Міністерства юстиції України розглянуто ваш запит від 08.11.2022 № 207/1 та в межах компетенції повідомляється.

Згідно Порядку складання та подання звітності про діяльність органів державної виконавчої служби та приватних виконавців, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 23 червня 2018 року № 1979/5, в органах державної виконавчої служби передбачено формування звіту за формою № 1 (піврічна) «Звіт про роботу органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (крім рішень про стягнення періодичних платежів)» та звіту за формою № 2 (піврічна) «Звіт про виконання рішень щодо стягнення періодичних платежів органами та особами, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Вказані форми звітності передбачають загальний облік виконавчих документів, які підлягали виконанню протягом визначеного звітного періоду, та суму коштів за ними, а отже не дають можливості виділити окремо відомості про виконавчі провадження, стягувачами за якими є військовослужбовці.

Водночас повідомляється, що указом Президента України від 09.12.2010 № 1085/2010 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» для виконання окремих функцій з реалізації державної політики у сфері організації виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) було утворено Державну виконавчу службу України як окремий центральний орган виконавчої влади.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 17 «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» Державну виконавчу службу України ліквідовано, поклавши на Міністерство юстиції завдання і функції з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб).

СЕД АСКОД
Міністерство юстиції України
№ 109744/ПІ-ЮР-3180/20.5.2 від 21.11.2022
Підписувач Кисельов Максим Євгенович
Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000B266050074161500
Дійсний з 05.07.2021 11:26:24 по 05.07.2023 11:26:24

Вхід. № 29/11/2022
29.11.22

Постановою Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 150 «Питання Міністерства юстиції», зокрема, погоджено пропозицію Міністерства юстиції щодо можливості забезпечення здійснення покладених на Міністерство постановою Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 17 «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» функцій і повноважень Державної виконавчої служби, що припиняється.

Також цією постановою Кабінету Міністрів України визнано такою, що втратила чинність постанови Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 229 «Про затвердження Положення про Державну виконавчу службу України».

Відповідно до повідомлення державного реєстратора юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації від 05.08.2016 № 168/01-16 до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців 05 серпня 2016 року внесено запис № 10741110009038918 про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи Державна виконавча служба України, 37471975.

Директор Департаменту
Державної виконавчої служби **Максим КИСЕЛЬОВ**

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
Департамент державної виконавчої служби

Згідно з оригіналом

Головний спеціаліст
21.11.22 О. Голоменко

Анна Ніконова 486 89 13

G.26 Szolgálati levél az Ukrán Fegyveres Erők Morális és Pszichológiai Ellátásának Főigazgatóságától a katonák szociális védelmét szabályozó jogszabályok alkalmazásának értelmezéséről.

ANNOTÁCIÓ

Az Ukrán Védelmi Minisztérium hivatalos válasza a 2014–2018 közötti időszakra vonatkozóan a katonák és veteránok szociális védelmét szabályozó jogszabályi háttérrel kapcsolatos megkeresésre.

A dokumentum kiinduló adatai:

Szám: 354/4/6233

Keltezés: 2021. december 21.

Küldő: Az Ukrán Fegyveres Erők Morális és Pszichológiai Ellátásának Főigazgatósága (megbízott vezető — Volodimir Jacentyuk ezredes).

Címzett: Az «ATO Mozgássérültjeinek Ukrán Egyesülete» Ungvári Fiókjának vezetője, Mikola Zsuravljov.

Rövid tartalom:

A dokumentum az Ukrán Védelmi Minisztérium hivatalos válasza egy civil szervezet megkeresésére, amely a katonák és veteránok szociális védelmére vonatkozik. A levél részletes összefoglalót tartalmaz a 2014–2018 között hatályban volt jogszabályi háttérről, valamint a védelmi rendszerben végbement szervezeti és szociális változásokról.

A levél ismerteti:

A jogszabályok (több mint 50 törvény és kormányrendelet) jegyzékét, amelyek célja:

- a katonák és veteránok szociális védelmének megerősítése;
- az ATO/OOS résztvevőinek és családtagjaik támogatása;
- a szociális védelem területén hatályos jogszabályok módosítása.

Az Ukrán Fegyveres Erők létszámára vonatkozó információkat, különös tekintettel a növekedő dinamikára az Orosz Föderáció fegyveres agressziójára adott válaszként:

- 184 000 fő 2012-ben;
- 250 000 fő 2015-ben.

A katonák halálához, sebesüléséhez vagy rokkantságához kapcsolódó egyszeri pénzbeli juttatások jogi szabályozását.

Az alapvető, még 2014 előtt elfogadott szociális védelmi törvények meglétét, amelyek a következő években is a rendszer alapját képezték.

Következtetés:

A levél egy átfogó, hivatalos összefoglaló, amely megerősíti az állam következetes munkáját a katonák és veteránok szociális garanciáinak fejlesztése terén a kritikus 2014–2018-as időszakban. Bemutatja a szociális védelem jogszabályi bázisának jelentős bővülését, valamint az Ukrán Fegyveres Erők létszámának növekedését a nemzetbiztonsági fenyegetésekre adott válaszként.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ
УПРАВЛІННЯ МОРАЛЬНО-
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
Код 26605210

«21» 12 2021 р.
№ 3541/6233

03168, м. Київ, 168, Повітрофлотський пр-т, 6

Голові Ужгородської філії Громадської організація "Українська асоціація інвалідів АТО"
Миколі ЖУРАВЛЬОВУ

вул. Легоцького, 17/113,
м. Ужгород
88015

На № 49 від 06.12.2021

Пане Миколо!

У Головному управлінні морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України за дорученням, в межах компетенції, розглянуто Ваше звернення до Голови Верховної Ради України щодо надання роз'яснення з окремих питань соціального захисту військовослужбовців та ветеранів війни.

За результатами розгляду інформуємо про таке.

Щодо нормативно-правових актів, прийнятих у період з 2014 по 2018 роки стосовно покращення соціального захисту (гарантій) військовослужбовців, а також учасників бойових дій (АТО) та змін, які вносились до існуючих нормативно-правових актів (питання № 2, 3)

У зазначений період в державі були прийняті наступні нормативно-правові акти:

1. Внесено зміни до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей":

Закон України "Про внесення зміни до статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (1547-VII від 01.07.2014);

Закон України "Про внесення зміни до статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (№ 1233-VII від 06.05.2014);

Закон України "Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні" (№ 1166-VII від 27.03.2014);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України" (№ 1194-VII від 09.04.2014);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 1316-VII від 05.06.2014);

Вхід. № 21-249/1
26 12 2021

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації" (№ 1275-VII від 20.05.2014);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій соціального захисту військовослужбовців в особливий період" (№ 1589-VII від 04.07.2014);

Закон України "Про внесення зміни до статті 13 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 1543-VII від 20.06.2014);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту прав дітей" (№ 1614-VII від 25.07.2014);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення проведення мобілізації" (№ 1169-VII від 27.03.2014);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо виплати одноразової грошової допомоги" (№ 1241-VII від 06.05.2014);

Закон України "Про прокуратуру" (№ 1697-VII від 14.10.2014);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку проходження військової служби та питань соціального захисту громадян України, які проходять військову службу під час особливого періоду" (№ 116-VIII від 15.01.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців, надання командирам додаткових прав та покладення обов'язків в особливий період" (№ 158-VIII від 05.02.2015);

Закон України "Про внесення зміни до статті 8 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 242-VIII від 05.03.2015)

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань мобілізації та соціального захисту громадян України, які підлягають звільненню з військової служби під час особливого періоду або у зв'язку з оголошенням демобілізації" (№ 259-VIII від 18.03.2015);

Закон України "Про внесення змін до статті 10-1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 448-VIII від 19.05.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку речового забезпечення військовослужбовців" (№ 567-VIII від 01.07.2015);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 683-VIII від 15.09.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства" (№ 716-VIII від 06.10.2015);

Закон України "Про внесення зміни до статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 739-VIII від 03.11.2015);

Закон України "Про внесення зміни до статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 742-VIII від 03.11.2015);

Закон України "Про внесення змін до статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо супроводження військовослужбовців при продовженні лікування у санаторно-курортних закладах (№ 1079-VIII від 12.04.2016);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо Сил спеціальних операцій Збройних Сил України" (№ 1437-VIII від 07.07.2016);

Закон України "Про внесення зміни до статті 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо забезпечення рівності прав військовослужбовців на грошове забезпечення (№ 1486-VIII від 06.09.2016);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" (№ 1774-VIII від 06.12.2016);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті" (№ 1812-VIII від 17.01.2017);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення рівня соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 2004-VIII від 06.04.2017);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань забезпечення жилими приміщеннями військовослужбовців та членів сімей військовослужбовців, які загинули під час виконання обов'язків військової служби" (№ 2181-VIII від 07.11.2017);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Державну спеціальну службу транспорту" щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту (№ 2225-VIII від 05.12.2017);

Закон України "Про внесення зміни до статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 2288-VIII від 08.02.2018);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення окремих питань проходження громадянами військової служби" (№ 2397-VIII від 05.04.2018);

Закон України "Про внесення змін до статті 10-1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо неврахування часу проїзду в межах України до місця проведення відпустки та назад" (№ 2442-VIII від 22.05.2018);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту постраждалих учасників Революції Гідності та деяких інших осіб" (№ 2443-VIII від 22.05.2018);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціального захисту військовослужбовців" (№ 2522-VIII від 06.09.2018);

Закон України "Про внесення зміни до статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (№ 2547-VIII від 18.09.2018).

2. Внесено зміни до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту":

Закон України "Про внесення зміни до статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (№ 1233-VII від 06.05.2014);

Закон України "Про внесення зміни до статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (№ 1538-VII від 19.06.2014);

Закон України "Про внесення зміни до статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (№ 1547-VII від 01.07.2014);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту осіб, які нагороджені орденом Героїв Небесної Сотні" (№ 1661-VII від 02.09.2014);

Закон України "Про прокуратуру" (№ 1697-VII від 14.10.2014);

Закон України "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України" (№ 76-VIII від 28.12.2014) - щодо набрання чинності норм зазначеного Закону;

Закон України "Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (№ 175-VIII від 10.02.2015);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо статусу осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України" (№ 291-VIII від 07.04.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій та їхніх дітей, дітей, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, для здобуття професійно-технічної та вищої освіти" (№ 425-VIII від 14.05.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня соціального захисту окремих категорій ветеранів війни" (№ 426-VIII від 14.05.2015);

Закон України "Про внесення змін до статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо посилення соціального захисту родин Небесної Сотні (№ 715-VIII від 06.10.2015);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо виплати одноразової грошової допомоги волонтерам, добровольцям, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та членам сімей загиблих (№ 735-VIII від 03.11.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Національну поліцію" (№ 901-VIII від 23.12.2015);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантій соціального захисту деяких категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції (№ 965-VIII від 02.02.2016);

Закон України "Про внесення зміни до статті 15 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо посилення соціального захисту членів сімей загиблих" (№ 967-VIII від 02.02.2016);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду
в міському пасажирському транспорті" (№ 1812-VIII від 17.01.2017);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців та деяких інших осіб (№ 1952-VIII від 16.03.2017);

Закон України "Про внесення змін до статті 15 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо надання членам сімей загиблих пільг без урахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї" (№ 2014-VIII від 13.04.2017);

Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо посилення соціального захисту учасників антитерористичної операції, учасників Революції Гідності та членів сімей загиблих таких осіб (№ 2203-VIII від 14.11.2017);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" (№ 2249-VIII від 19.12.2017);

Закон України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях" (№ 2268-VIII від 18.01.2018);

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та їхніх дітей для здобуття професійно-технічної та вищої освіти" (№ 2300-VIII від 27.02.2018);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури реабілітації жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років" (№ 2325-VIII від 13.03.2018);

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту постраждалих учасників Революції Гідності та деяких інших осіб" (№ 2443-VIII від 22.05.2018);

Закон України "Про внесення зміни до статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у XX столітті (№ 2640-VIII від 06.12.2018).

3. Постанову Кабінету Міністрів України "Деякі питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей" (№ 336 від 29.04.2016).

4. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення" (№ 413 від 20.08.2014, зі змінами).

5. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку відшкодування витрат, пов'язаних з перевезенням військовослужбовців та членів їх сімей, їх особистого майна залізничним, повітряним, водним і автомобільним (за винятком таксі) транспортом" (№ 155 від 02.03.2016).

6. Внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України "Про підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення" (№ 1381 від 28.12.2011).

7. Внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України "Про розмір та порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони та військовослужбовцям, відрядженим до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агенства, за піднайом (найом) ними житлових приміщень" (№ 450 від 26.06.2013).

8. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі звільнення військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією" (№ 460 від 17.09.2014).

9. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості проїзду учасників антитерористичної операції до реабілітаційних установ для проходження психологічної реабілітації та назад" (№ 528 від 23.08.2016).

10. Постанову Кабінету Міністрів України "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб" (№ 704 від 30.08.2017, зі змінами).

11. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутні" (№ 884 від 30.11.2016).

12. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для здійснення заходів і соціальної і професійної адаптації учасників антитерористичної інформації" (№ 179 від 31.03.2015, зі змінами).

13. Постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням" (№ 200 від 31.03.2015).

14. Внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями" (№ 1081 від 03.08.2006).

15. Постанову Кабінету Міністрів України "Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей" (№ 719 від 19.10.2016, зі змінами).

16. Постанову Кабінету Міністрів України "Деякі питання забезпечення житлом військовослужбовців та інших громадян" (№ 728 від 02.09.2015, зі змінами).

17. Постанову Кабінету Міністрів України "Про забезпечення житлом внутрішньо-переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України" (№ 280 від 18.04.2018).

Щодо чисельності Збройних Сил України у період з 2014 по 2018 роки (питання № 4)

Чисельність Збройних Сил України у зазначений період визначалась Верховною Радою України шляхом прийняття наступних законів України, а саме:

Законом України від 20.09.2011 № 3742-VI "Про чисельність Збройних Сил України на 2012 рік" затверджено чисельність Збройних Сил України станом на 31 грудня 2012 року в кількості до 184 000 осіб, у тому числі 139 000 військовослужбовців;

Законом України від 05.03.2015 № 235-VIII "Про чисельність Збройних Сил України" затверджено чисельність Збройних Сил України у кількості, яка не перевищує 250 000 осіб, у тому числі 204 000 військовослужбовців.

Щодо Міжнародних договорів, законів України, які існували до 2014 року з питань соціального захисту (гарантій) військовослужбовців та учасників бойових дій, інвалідів-війни, ветеранів військової служби (питання № 6)

До 2014 року існували такі закони України стосовно питань соціального захисту (гарантій) військовослужбовців, а саме:

Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей";

Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Щодо розмірів грошових коштів, які були призначені для виплат одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) у період з 2014 по 2018 роки (питання № 7)

Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців та військовозобов'язаних визначений постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2013 № 975.

Тимчасово виконуючий обов'язки начальника
Головного управління морально-психологічного забезпечення
Збройних Сил України
полковник Володимир ЯЦЕНТЮК

Оксана ЖОЛОБ 454 44 13

ANNOTÁCIÓ

Köszönetnyilvánítás a «Szövetséges Erő. A Kárpátok hívnak és egyesítenek» című nemzetközi rendezvény megszervezéséért és az azon való részvételért.

A dokumentum kiinduló adatai:

Szám: 354/3/4745

Dátum: 2021. szeptember 15.

Küldő: Az Ukrán Fegyveres Erők Morális és Pszichológiai Ellátásának Főigazgatósága (Volodimir Jacentyuk ezredes).

Címzett: Szaniszlav Szitár, a «SPASZ–23 Ukrán Katonai Szervezet» Kárpátaljai Területi Egységének mb. Vezetője.

Rövid tartalom:

Ez a ZSU Morális és Pszichológiai Ellátásának Főigazgatósága által kiadott hivatalos köszönetnyilvánítás a „Szövetséges Erő. A Kárpátok hívnak és egyesítenek” című nemzetközi rendezvény megszervezéséért és az azon tanúsított aktív részvételért. A levél kiemeli az ilyen kezdeményezések jelentőségét a következők szempontjából:

- Ukrajna európai és euroatlanti irányultságának megerősítése;
- Az Ukrán Fegyveres Erők NATO-szabványokra való átállásának felgyorsítása;
- Az ukrán hadsereg pozitív nemzetközi megítélésének erősítése;
- A katonai struktúrák és civil szervezetek közötti partnerség fejlesztése.

Következtetés:

A dokumentum hivatalosan megerősíti a civil kezdeményezések fontos szerepét Ukrajna védelmi képességének erősítésében, a nemzetközi együttműködés fejlesztésében és az ország integrációs törekvéseinek támogatásában.

МІНОБОРОНИ УКРАЇНИ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ
ГОЛОВНЕ
УПРАВЛІННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
Повітрофлотський проспект, 6
м. Київ, 03168
Тел.: (044) 271-36-51, Факс:_____
E-mail: ipz-111@ukr.net
Код ЄДРПОУ 26605210

№ 354/3/4745 від "15" 09 2021 р.
На № 21552/С від 07.09.2021

Тимчасово виконуючому обов'язки Голови відокремленого підрозділу "Української Військової Організації СПАС-23" в Закарпатській області Станіславу СИТАРУ
вулиця Легоцького, 17/113
м. Ужгород, 88015

С. Ситарю
Довести до о/с [illegible] учасників [illegible]

Шановний пане Станіславе!

У Головному управлінні морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України за дорученням опрацьовано Ваш лист щодо заохочення особового складу органів місцевого самоврядування, військовослужбовців Збройних Сил України та Північноатлантичного Альянсу, представників громадськості та посадових осіб Європеського союзу за організацію та активну участь під час проведення міжнародного заходу "Союзницька міць. Карпати кличуть та об'єднують" (далі - захід).

За результатами опрацювання повідомляємо, що проведення таких заходів, під час здійснення Росією збройної агресії проти України, беззаперечно засвідчують цивілізаційний вибір та європейську ідентичність українського народу, безповоротність стратегічного курсу нашої держави на досягнення повноправного членства України в Європейському Союзі.

Крім того, активна участь військовослужбовців Збройних Сил України та країн-партнерів прискорює процес переходу нашого війська на стандарти НАТО та позитивно впливає на імідж Збройних Сил України.

Від імені Головнокомандувача Збройних Сил України висловлюємо щиру вдячність всім учасникам заходу за активну громадянську позицію.

Слава Україні!

З повагою

Тимчасово виконуючий обов'язки начальника
Головного управління морально-психологічного забезпечення
Збройних Сил України
полковник Володимир ЯЦЕНТЮК

Володимир Старокінь, 23-523

Вхід. № 287
22 09 2021

G.27 A Ukrajna Fegyveres Erői Haderőparancsnokságának hivatalos levele a területi toborzó- és szociális támogatási központok létrehozásáról a katonai parancsnokságok bázisán.

ANOTÁCIÓ

A területi toborzó- és szociális támogatási központok létrehozásának koncepciójának jóváhagyása a katonai parancsnokságok bázisán.

Dokumentum adatai:

Szám: № 116/9/2227

Dátum: 2018. február 17.

Feladó: Az Ukrán Szárazföldi Hadsereg parancsnoka, S.M. Popko tábornok.

Címzett: A Fővezérkar főnöke – az Ukrán Fegyveres Erők főparancsnoka, V.M. Muzenko hadsereg tábornok.

A dokumentum lényege:

Az Ukrán Szárazföldi Hadsereg parancsnoksága elkészítette a területi toborzó- és szociális támogatási központok létrehozásának további lépéseire vonatkozó koncepciótervezetet a katonai parancsnokságok bázisán. A dokumentum figyelembe veszi a központok létrehozásának rendjére és ütemezésére vonatkozó észrevételeket, valamint a tartalékos tisztekkel, akik részt vettek az ATO-ban, történő személyi feltöltést. A parancsnok javasolja a tervezet jóváhagyását a további végrehajtás alapjaként.

Згідно з оригіналом

Ч-1

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВА ЧАСТИНА А0106
Код 22901037
«17» 02 2018 р.
№ 116/9/2227
[redacted], м. Київ, 119, вул. Дегтярівська, 19.

Начальнику Генерального штабу – Головнокомандувачу Збройних Сил України генералу армії України МУЖЕНКУ В.М.

На № 2733/С від 05.02.2018, № 2733/с/1 від 17.02.2018

У Командуванні Сухопутних військ Збройних Сил України доопрацьовано замисел подальших дій зі створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів з врахуванням зауважень щодо порядку та термінів створення територіальних центрів, їх комплектування військовослужбовцями (офіцерами запасу), які приймали участь в антитерористичній операції, та мають досвід служби на відповідних керівних посадах.

За результатами опрацювання доповідаю, що відповідно до вимог пункту 11 Плану проведення експерименту з формування і функціонування територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі Чернігівського обласного військового комісаріату, затвердженого тимчасово виконуючим обов'язки Міністра оборони України 17.05.2017 за № 604/з/98, щодо надання доповіді результатів експерименту та пропозицій стосовно порядку проведення реформування всієї системи військових комісаріатів у Командуванні Сухопутних військ Збройних Сил України підготовлено замисел подальших дій зі створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів з урахуванням зазначених зауважень.

Проект замислу подальших дій зі створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів підготовлено, прошу затвердити.

Додаток: Замисел подальших дій зі створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів на 16 арк., в 1 прим., нетаємно.

Командувач Сухопутних військ
Збройних Сил України
генерал-полковник С.М.ПОПКО

[redacted]

Генеральний штаб ЗС України

ANOTÁCIÓ

Hivatalos jelentés a Területi Toborzó- és Szociális Támogatási Központok egységes rendszerének létrehozásáról a katonai parancsnokságok átalakításán keresztül (reform koncepcionális terve).

Dokumentum adatai:

Feladó: Az Ukrán Szárazföldi Hadsereg Parancsnoksága (Popko tábornok).

Címzett: Az Ukrán Fegyveres Erők Fővezérkara (a Fővezérkar főnöke – az Ukrán Fegyveres Erők főparancsnoka, Muzenko hadsereg tábornok).

A dokumentum lényege:

A jelentés tartalmazza a katonai parancsnokságok rendszerének átfogó reformtervét, amely a Csernyihivi területi kísérlet tapasztalataira épül.

A reform kulcselemei:

Cél: Hatékony helyi katonai irányító szervek létrehozása a minőségi toborzás érdekében, a rekrutáció bevezetése, a katonák, veteránok és családjaik szociális támogatásának javítása, a mozgósítási készség fokozása és a területi védelem megszervezése.

Méret: 547 katonai parancsnokság átalakítása Területi Toborzó- és Szociális Támogatási Központtá (25 megyei/városi szintű és 522 járási).

Struktúra: Új alosztályok létrehozása: toborzás, szociális támogatás, szakmai és pszichológiai kiválasztás, az egységes állami katonai nyilvántartás vezetése.

Személyzet: Elsődleges kinevezések vezetői pozíciókra ATO-részvevők (tartalékos tisztek, harci tapasztalattal).

Időkeret: Háromfázisú reform, teljes befejezés 2019. december 30-ig; rövidített ütemterv Csernyihiv, Dnyipropetrovszk, Odessza és Rivne megyék számára 2018. december 30-ig. A dokumentum részletes naptári tervet tartalmaz.

Erőforrások: Költségvetés épületfelújításra (89 millió hrivnya felett), bútorokra (32 millió hrivnya), technikai eszközökre (laptopok, TV-k – 19 millió

hrivnya); finanszírozási források: Honvédelmi Minisztérium és helyi költségvetési támogatások.

Jogi biztosítás: Kiterjedt jogalkotási munka szükségessége; 25 ukrán törvény, 6 elnöki rendelet, 18 Kormányhatározat és 20 Honvédelmi/Fővezérkari parancs módosításának felsorolása (8–12 hónap határidő).

Várható eredmények:

Modern, emberközpontú és szolgáltatás-orientált területi központok létrehozása, ami növeli a társadalom bizalmát a helyi katonai irányító szervek iránt, biztosítja a hadsereg hatékony toborzását és minőségi szociális támogatást nyújt a katonáknak és a veteránoknak.

Згідно з оригіналом

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник Генерального штабу –
Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал армії України

"24" 02 2018 року В.М.МУЖЕНКО

ЗАМИСЕЛ
подальших дій зі створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів

В період з 1 серпня по 31 грудня 2017 року на базі Чернігівського обласного військового комісаріату було проведено експеримент щодо створення територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП).

Під час експерименту було здійснено апробацію функціонування обласного, районного ТЦК та СП в новій організаційно-штатній структурі, опрацьовано функціональні структури територіальних центрів, визначено їх повноваження та оптимальну чисельність.

Результатами експерименту підтверджено ефективність нової організаційно-штатної структури місцевих органів військового управління, доцільність впровадження ефективної системи обслуговування та надання сервісних послуг щодо соціального і правового захисту окремим верствам населення.

За підсумками експерименту за підтримки обласних державних адміністрацій, Київської міської ради сплановано створити на базі військових комісаріатів 547 обласних та районних (міських) ТЦК та СП.

Формування ТЦК та СП здійснюється у три етапи:

І етап – підготовчий до 30.01.2018 апробація нової організаційно-штатної структури ТЦК та СП на базі Чернігівського обласного та Козелецького районного військових комісаріатів.

ІІ етап – перехідний до 30.12.2018 створення Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних ТЦК та СП у складі відповідних районних (міських) ТЦК та СП згідно з адміністративно-територіальним устроєм України.

З урахуванням отриманого досвіду роботи зазначених ТЦК та СП:

ІІІ етап – завершальний до 30.12.2019 створення Вінницького, Волинського, Донецького, Житомирського, Запорізького, Закарпатського, Івано-Франківського, Київського, Кропивницького, Львівського, Луганського, Миколаївського, Полтавського, Сумського, Тернопільського, Харківського,

Згідно з оригіналом

Херсонського, Хмельницького, Черкаського, Чернівецького обласних та Київського міського ТЦК та СП.

І. Вихідні дані. Організаційно-штатна структура ТЦК та СП, їх чисельність.

Обласні військові комісаріати спланновано переформувати у обласні ТЦК та СП ([redacted] розрядів).

Районні (міські) військові комісаріати – у районні (міські) ТЦК та СП (позарозрядні, [redacted] розрядів).

Так, створюється 24 обласних та Київський міський ТЦК та СП:

[redacted] – 7 обласних ТЦК та СП:

ОК „Захід" – 1 (Львівський обласний ТЦК та СП);

ОК „Схід" – 3 (Дніпропетровський, Донецький, Харківський обласні ТЦК та СП);

ОК „Північ" – 2 (Київський міський та Київський обласний ТЦК та СП);

ОК „Південь" – 1 (Одеський обласний ТЦК та СП);

[redacted] – 9 обласних ТЦК та СП:

ОК „Захід" – 1 (Хмельницький обласний ТЦК та СП);

ОК „Схід" – 2 (Запорізький та Луганський обласні ТЦК та СП);

ОК „Північ" – 4 (Житомирський, Чернігівський, Черкаський та Полтавський обласні ТЦК та СП);

ОК „Південь" – 2 (Вінницький та Миколаївський обласні ТЦК та СП);

[redacted] – 9 обласних ТЦК та СП:

ОК „Захід" – 6 (Волинський, Закарпатський, Івано-Франківський, Чернівецький, Рівненський та Тернопільський обласні ТЦК та СП);

ОК „Північ" – 1 (Сумський обласний ТЦК та СП);

ОК „Південь" – 2 (Кропивницький та Херсонський обласні ТЦК та СП).

Створюються 522 районних (міських) ТЦК та СП, із них:

позарозрядних – 27 (ОК „Захід" – 7; ОК „Північ" – 13; ОК „Південь" – 7);

[redacted] – 57 (ОК „Захід" – 12; ОК „Схід" – 30; ОК „Північ" – 11; ОК „Південь" – 4);

[redacted] розряду – 93 (ОК „Захід" – 29; ОК „Схід" – 22; ОК „Північ" – 21; ОК „Південь" – 21);

[redacted] розряду – 345 (ОК „Захід" – 87; ОК „Схід" – 67, ОК „Північ" – 100; ОК „Південь" – 91).

Передбачена чисельність посад ТЦК та СП становить 18 262 особи (6514 офіцера, 5833 солдат та сержантів, 5879 працівника).

~~Чисельність обласних ТЦК та СП за індексами воєнного часу ([redacted]) та індексами мирного часу ([redacted]) складатиме [redacted] розряду від 293 до 105 посад, [redacted] розряду від 185 до 96 посад, [redacted] розряду від 280 до 90 посад.~~

~~Районних ТЦК та СП за всіма індексами воєнного та мирного часу складатиме позарозрядні від 190 до [redacted] посад, [redacted] розряду від 189 до 24 посад, [redacted] розряду від [redacted] до [redacted] посад, [redacted] розряду від 177 до 20 посад.~~

Згідно з оригіналом

В цілому створення підрозділів ТЦК та СП передбачається за рахунок існуючої чисельності військових комісаріатів.

Водночас необхідно додатково передбачити введення посад:

інструкторів-вербувальників (по 3 посади в обласному ТЦК та СП, всього 75 посад, за рахунок чисельності видів Збройних Сил України, і по 1-2 в районному (міському) ТЦК та СП, із них 774 посади за рахунок чисельності Сухопутних військ Збройних Сил України;

техніка (адміністрування Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних), по 1 посаді в обласних ТЦК та СП, всього 25 посад, за рахунок чисельності Сухопутних військ Збройних Сил України.

До штату обласного, районного (міського) ТЦК та СП заплановано введення нових підрозділів секторів "комплектування", "мобілізаційно-оборонної роботи" та "соціальної підтримки", відділів (відділень, груп) "рекрутингу" та "призову", "офіцерів запасу і кадрів", "військового обліку, бронювання та Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних", "соціального забезпечення", "групи професійно-психологічного відбору" та "медичного відділення".

Передбачено залишити посаду "начальник обласного, районного, (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки – військовий комісар".

Структурно обласні ТЦК та СП будуть складатися з (додаток № 1):

управління, до якого буде входити:

командування, відділ офіцерів запасу і кадрів, відділення оперативних чергових, служба охорони державної таємниці, юридична група, група моніторингу інформаційного простору та протидії;

основних підрозділів:

сектор комплектування у складі: відділу рекрутингу та відділу призову (підготовки до військової служби), медичного відділення та групи професійно-психологічного відбору.

сектор мобілізаційно-оборонної роботи у складі: мобілізаційного відділу, відділу військового обліку, бронювання та ведення Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних, відділу територіальної оборони;

сектор соціальної підтримки у складі:, відділу соціального забезпечення, відділу фінансового забезпечення;

відділ морально-психологічного забезпечення.

підрозділів забезпечення: інформаційно-телекомунікаційний вузел, відділ забезпечення, рота охорони (відділення охорони).

Районні (міські) ТЦК та СП будуть складатися з (додаток № 2):

управління, до якого буде входити:

командування, служби охорони державної таємниці, *групи морально-психологічного забезпечення (на воєнний час)*;

основних підрозділів:

відділення рекрутингу та комплектування, відділення комплектування та призову, мобілізаційного відділення, відділення військового обліку та

Згідно з оригіналом

бронювання сержантів і солдатів запасу, відділення офіцерів запасу і кадрів групи соціального забезпечення, відділення територіальної оборони;

підрозділів забезпечення:

відділення зв'язку, відділення забезпечення, роти охорони (відділення охорони).

З метою якісного комплектування ТЦК та СП передбачено призначення на посади керівного складу територіальних центрів осіб, які приймали участь в АТО на території Донецької та Луганської областей, в тому числі і із офіцерів запасу. Комплектування посад начальників ТЦК та СП здійснювати виключно з числа військовослужбовців - учасників АТО, при комплектуванні інших посад – перевагу надавати особам, які приймали участь в АТО, відзначені державними нагородами, мають поранення та за станом здоров'я не можуть проходити військову службу у бойових частинах Збройних Сил України.

Попередні розрахунки необхідного обсягу коштів на створення територіального центру комплектування та соціальної підтримки, які були обраховані під час експерименту, становлять 450 тис. грн для територіального центру обласного рівня та 150 тис. грн для районного (міського) рівня.

Так, на обладнання будівель військових комісаріатів у відповідності до нових вимог, які покладаються на ТЦК та СП, необхідні кошти у сумі 89 614,2 тис. грн (додаток № 3).

Разом з тим, ураховуючи те, що більшість будівель військових комісаріатів перебувають на балансі органів місцевого самоврядування розподіл коштів для проведення ремонту будівель становить: за рахунок Міністерства оборони України за напрямком квартирно-експлуатаційної служби – 28 208,8 тис. грн; за рахунок субвенції на виконання відповідних програм розвитку регіонів – 61 405,4 тис. грн.

Довідково:

із 547 військових комісаріатів на балансі Міністерства оборони України знаходиться 88 (10 – обласних, 78 районних (міських) військових комісаріати), із них:

адміністративні будівлі Дніпропетровського, Одеського, призовна дільниця Чернігівського обласних військових комісаріатів знаходяться на балансі Міністерства оборони України, будівлі Чернігівського, Рівненського – на балансі органів місцевого самоврядування).

Для забезпечення приміщень меблями, засобами автоматизації та інформаційної підтримки необхідні кошти у сумі понад 52 000 тис. грн.

Довідково:

на закупівлю:

меблів – 32 320 тис. грн (для одного обласного ТЦК та СП – 90 тис. грн; районного (міського) – 60 тис. грн);

LED-телевізорів – 7 681,7 тис. грн (близько 1042 шт., по 2 на ТЦК та СП);

ПЕОМ (ноутбуків) – 12 000 тис. грн.(близько 1563 шт., по 3 на ТЦК та СП).

Водночас, вирішення питання щодо фінансового забезпечення для обладнання будівель територіальних центрів у відповідності до їх функціонування за новим форматом, які знаходяться на балансі органів місцевого самоврядування та місцевих громад, за рахунок субвенції на виконання відповідних програм розвитку регіонів можливе за умови прийняття відповідної законодавчої бази щодо діяльності ТЦК та СП.

Згідно з оригіналом

Прийняття рішення щодо створення ТЦК та СП потребує внесення змін до значної кількості нормативно-правових документів. Так, лише за напрямом оборонно-мобілізаційної роботи потребують удосконалення або внесення змін 25 Законів України, 6 Указів Президента України, 18 постанов Кабінету Міністрів України, 20 наказів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України (додаток № 4).

Внесення змін до зазначених нормативно-правових актів потребує від 8 до 12 місяців.

Ураховуючи вказане, пропонується назви Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського та Рівненського обласних військових комісаріатів, які є юридичними особами, мають самостійний баланс, реєстраційні рахунки в органах Казначейства, та до складу яких буде введено відповідні районні територіальні центри не змінювати до внесення змін у зазначені нормативно-правові акти до 30 грудня 2019 року.

II. Порядок та терміни виконання заходів створення ТЦК та СП

Виконання заходів щодо створення ТЦК та СП здійснити до 30 грудня 2019 року *(формування Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних ТЦК та СП до 30 грудня 2018 року)*, а саме:

до 30.05.2019 *(до 30.05.2018 для Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних ТЦК та СП):*

опрацювати проекти штатів та табелі до штатів обласних (районних) ТЦК та СП;

опрацювати та затвердити перспективні завдання, функції та службові обов'язки посадових осіб ТЦК та СП, типові положення про ТЦК та СП та Методичні рекомендації щодо порядку організації роботи ТЦК та СП;

опрацювати механізм комплектування інструкторів-вербувальників обласних ТЦК та СП за рахунок видів Збройних Сил України;

організувати роботу з відбору військовослужбовців на посади інструкторів-вербувальників районних ТЦК та СП, у тому числі особового складу, який надходить із видів Збройних Сил України;

розпочати опрацювання проекту Закону України "Про внесення змін до Законів України щодо створення та організації ТЦК та СП" **до 30.05.2018**;

опрацювати проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки" **до 30.05.2018**;

організувати взаємодію з обласними державними адміністраціями з питань сприяння в облаштуванні ТЦК та СП у відповідності до функціонування за новим форматом (для ТЦК та СП, які знаходяться на балансі органів місцевого самоврядування та місцевих громад);

опрацювати заявки до Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України щодо проведення ремонту фондів, облаштування будівель (приміщень), забезпечення необхідним майном (для ТЦК та СП, які знаходяться на балансі Міністерства оборони України);

опрацювати уточнену потребу у фахівцях (посади інструкторів-вербувальників) для комплектування підрозділів рекрутингу;

Згідно з оригіналом

організувати курси підвищення кваліфікації на базі Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (далі – НАСВ) з питань проведення відбору (рекрутингу) громадян України на військову службу за контрактом;

створити робочу групу з питань внесення змін до чинних нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання діяльності ТЦК та СП під керівництвом Командування Сухопутних військ Збройних Сил України;

розгорнути роботу у засобах масової інформації щодо висвітлення подій з питань реформування військових комісаріатів та створення ефективних місцевих органів управління (ТЦК та СП), спрямованих на якісне комплектування Збройних Сил України та надання послуг населенню.

до 30.08.2019 *(до 30.08.2018 для Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних ТЦК та СП):*

погодити штати обласних (районних) ТЦК та СП та організувати їх надходження до територіальних центрів встановленим порядком

розпочати фахову підготовку інструкторів-вербувальників на курсах підвищення кваліфікації на базі НАСВ;

опрацювати проекти змін до законодавства України, інших нормативно-правових документів з питань врегулювання діяльності ТЦК та СП до **30.08.2018;**

опрацювати заявки на виготовлення (закупівлю) печаток, штампів ТЦК та СП;

організувати виготовлення особистих військово-облікових документів, відповідних бланків з урахуванням створення на базі військових комісаріатів ТЦК та СП;

опрацювати заявки на забезпечення ТЦК та СП технікою, озброєнням, засобами зв'язку, оргтехнікою та іншим обладнанням (LED-телевізорами, ПЕОМ (ноутбуками), відіопроекторами, інфокусами для проведення рекламної роботи;

забезпечити ТЦК та СП рекламно-агітаційною продукцією (плакати, брошури, відео продукцію тощо) з популяризації військової служби.

до 30.12.2019 *(до 30.12.2018 для Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних ТЦК та СП):*

затвердити штати обласних (районних) ТЦК та СП та організувати їх надходження до територіальних центрів встановленим порядком **до 30.09.2019** (до 30.10.2018 для Чернігівського, Дніпропетровського, Одеського, Рівненського обласних ТЦК та СП):

організувати поетапний перехід військових комісаріатів на штати ТЦК та СП;

призначити особовий склад на відповідні посади у ТЦК та СП;

організувати вивчення особовим складом обов'язків за посадами у новій організаційно-штатній структурі ТЦК та СП;

продовжити роботу з відбору військовослужбовців на посади інструкторів-вербувальників районних ТЦК та СП;

Згідно з оригіналом

забезпечити облаштування будівель (приміщень) ТЦК та СП та їх роботу за новим форматом;

завершити забезпечення ТЦК та СП технікою, озброєнням, засобами зв'язку, оргтехнікою та іншим обладнанням;

забезпечити надання методичної та практичної допомоги під час формування ТЦК та СП;

проведення зовнішнього погодження та надання до Кабінету Міністрів України проекту постанови „Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки" **до 30.12.2018**;

надати проекти змін до Законів України з питань врегулювання діяльності ТЦК та СП до Верховної Ради України **до 30.12.2018**;

внести зміни до наказів, директив Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, які регламентують діяльність ТЦК та СП **до 30.12.2018**;

організувати наповнення інформаційним матеріалом для розміщення у мережі Інтернет на офіційному Веб-порталі Міністерства оборони України інформації за напрямком створення нової, ефективної структури – ТЦК та СП.

III. Очікувані результати.

Реалізація заходів щодо створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки буде сприяти:

створенню ефективних місцевих органів військового управління з виконанням функцій щодо комплектування Збройних Сил України особовим складом та надання сервісних послуг окремим верствам населення;

впровадженню процесів рекрутингу в систему комплектування Збройних Сил України особовим складом;

удосконаленню організації оборонно-мобілізаційної роботи;

здійсненню заходів щодо ведення територіальної оборони у відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

впровадженню нової ефективної системи обслуговування та надання сервісних послуг щодо соціального і правового захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних, резервістів, ветеранів війни та військової служби, пенсіонерів з числа військовослужбовців Збройних Сил та членів їх сімей;

підвищенню довіри суспільства до діяльності місцевих органів військового управління, визначенню громадської думки одним із основних критеріїв оцінки діяльності територіальних центрів;

взаємодії з громадськими організаціями, місцевими громадами, навчальними закладами з питань військово-патріотичної роботи з населенням.

Додаток: 1. Схема організації обласного територіального управління комплектування та соціальної підтримки *(III розряду)* на 1 (одному) аркуші, нетаємно.

2. Схема організації районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки *(III розряду)* на 1 (одному) аркуші, нетаємно.

Згідно з оригіналом

3. Зведена відомість розрахунку коштів необхідних для проведення ремонту військових комісаріатів на 2 (двох) аркушах, нетаємно.
4. Перелік основних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність підрозділів оборонної та обліково-мобілізаційної роботи місцевих органів військового управління на 4 (чотирьох) аркушах нетаємно.

Командувач Сухопутних військ
Збройних Сил України
генерал-полковник С.М.ПОПКО

Богомолов 271 11 03

Згідно з оригіналом

Найменування військової частини	Військові комісаріати, які розміщені на фондах Міністра оборони України	Військові комісаріати, які самостійно заключили договори з місцевими органами влади на оренду приміщень	Військові комісаріати, договори оренди фондів для яких заключні з місцевими органами влади територіальними КЕО	ВСЬОГО
Кіровоградський обласний військовий комісаріат	750,0	1 589,2	0,0	2 339,2
Миколаївський обласний військовий комісаріат	1 170,1	0,0	2 281,0	3 451,1
Одеський обласний військовий комісаріат	2 310,0	2 910,3	1 454,9	6 675,2
Херсонський обласний військовий комісаріат	1 100,0	1 716,4	693,4	3 509,8
ВСЬОГО за ОК "Південь"	**6 380,1**	**6 215,9**	**7 288,3**	**19 884,3**
ВСЬОГО:	**28 208,8**	**50 395,7**	**11 009,7**	**89 614,2**

Командувач Сухопутних військ
Збройних Сил України
генерал-полковник С.М.ПОПКО

Згідно з оригіналом

Додаток № 5

ЗВЕДЕНА ВІДОМІСТЬ
розрахунку коштів необхідних для проведення ремонту військових комісаріатів (Кпка 2101020/2, КЕКВ 2210 код 060)

Найменування військової частини	Військові комісаріати, які розміщені на фондах Міністра оборони України	Військові комісаріати, які самостійно заключили договори з місцевими органами влади на оренду приміщень	Військові комісаріати, договори оренди фондів для яких заключні з місцевими органами влади територіальними КЕО	ВСЬОГО
ОК "Захід"				
Волинський обласний військовий комісаріат	1 250,0	1 349,0	0,0	2 599,0
Закарпатський обласний військовий комісаріат	0,0	5 002,0	0,0	5 002,0
Івано-Франківський обласний військовий	0,0	2 061,2	0,0	2 061,2
Львівський обласний військовий комісаріат	2 550,0	3 605,0	45,0	6 200,0
Рівненський обласний військовий комісаріат	1 190,0	0,0	230,0	1 420,0
Тернопільський обласний військовий комісаріат	520,0	2 430,0	0,0	2 950,0
Хмельницький обласний військовий комісаріат	1 350,0	6 422,4	0,0	7 772,4
Чернівецький обласний військовий комісаріат	0,0	1 462,1	0,0	1 462,1
ВСЬОГО за ОК "Захід"	**6 860,0**	**22 331,7**	**275,0**	**29 466,7**
ОК "Північ"				
Житомирський обласний військовий комісаріат	1 050,0	1 228,0	0,0	2 278,0
Київський обласний військовий комісаріат	1 720,0	1 172,0	0,0	2 892,0
Київський міський військовий комісаріат	0,0	6 100,0	0,0	6 100,0
Полтавський обласний військовий комісаріат	1 250,0	136,0	0,0	1 386,0
Сумський обласний військовий комісаріат	150,0	0,0	1 865,0	2 015,0
Черкаський обласний військовий комісаріат	1 345,0	1 367,0	0,0	2 712,0
Чернігівський обласний військовий комісаріат	1 350,0	1 207,0	647,0	3 204,0
ВСЬОГО за ОК "Північ"	**6 865,0**	**11 210,0**	**2 512,0**	**20 587,0**
ОК "Схід"				
Дніпропетровський обласний військовий	1 640,0	1 845,0	0,0	3 485,0
Донецький обласний військовий комісаріат	830,0	1 881,3	0,0	2 711,3
Запорізький обласний військовий комісаріат	1 803,0	1 895,8	440,4	4 139,2
Луганський обласний військовий комісаріат	1 800,0	1 642,8	187,4	3 630,2
Харківський обласний військовий комісаріат	2 030,7	3 373,1	306,7	5 710,5
ВСЬОГО за ОК "Схід"	**8 103,7**	**10 638,1**	**934,4**	**19 676,2**
ОК "Південь"				
Вінницький обласний військовий комісаріат	1 050,0	0,0	2 859,0	3 909,0

Згідно з оригіналом

Додаток № 4

ПЕРЕЛІК

нормативно-правових актів, які потребують удосконалення або внесення змін, що регулюють діяльність підрозділів мобілізаційно-оборонної роботи місцевих органів військового управління

	ЗАКОНИ УКРАЇНИ
1.	"Про оборону України"
2.	"Про правовий режим воєнного стану"
3.	"Про Збройні Сили України"
4.	"Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України "
5.	"Про Службу безпеки України"
6.	"Про Державну прикордонну службу України"
7.	"Про державний кордон України "
8.	"Про Державну спеціальну службу транспорту"
9.	"Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб"
10.	"Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію"
11.	"Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних "
12.	"Про військовий обов'язок та військову службу"
13.	"Про місцеве самоврядування"
14.	"Про місцеві державні адміністрації"
15.	"Про захист персональних даних"
16.	"Про доступ до публічної інформації"
17.	"Про запобігання корупції"
18.	"Про державну службу"
19.	"Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні "
20.	"Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"
21.	"Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус "
22.	Кодекс України про адміністративні правопорушення
23.	Кримінальний кодекс України
24.	Кодекс законів про працю України
25.	Податковий кодекс України
	II. УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
1.	"Про Положення про військовий квиток рядового, сержантського і старшинського складу та Положення про військовий квиток офіцера запасу" від 30.12.2016 № 582/2016
2.	"Положення про територіальну оборону України від 23.09.2016 №406/2016"
3.	"Про затвердження Положення про організацію та функціонування системи управління державою в особливий період" від 28.10.2003 № 1/3-465
4.	"Про затвердження Положення про порядок проведення мобілізації в Україні" від 16.06.2001 № 449

Згідно з оригіналом

5.	"Про затвердження Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України" від 10.12.2008 № 1153
6.	"Про затвердження Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України" від 01.02.2007 № 66/2007
	III. ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
1.	"Про визначення критеріїв оцінки та затвердження категорій об'єктів, що підлягають охороні та обороні в умовах надзвичайного стану і особливого" від 24.12.1999 № 675-019
2.	"Про затвердження переліків об'єктів державного значення, що підлягають охороні та обороні в умовах надзвичайного стану і особливого періоду" від 13.12.00 № 1833-034
3.	"Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних" від 07.12.2016 № 921
4.	"Про затвердження переліку спеціальностей, за якими жінки, що мають відповідну підготовку, можуть бути взяті на військовий облік" від 14.10.1994 № 711
5.	"Про затвердження переліку поважних причин неприбуття чи несвоєчасного прибуття військовозобов'язаного до військового комісаріату для призову на збори" від 28.07.2010 № 673
6.	"Про затвердження структури військового резерву людських ресурсів" від 12.11.2014 № 607 (зі змінами від 20.01.2016 № 27, від 27.07.2016 № 474)
7.	"Про затвердження Положення про військові комісаріати" від 03.06.2013 № 389
8.	"Про затвердження Порядку бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями на період мобілізації та на воєнний час" від 18.03.2015 № 45
9.	"Про затвердження Положення про військово-транспортний обов'язок" від 28.12.2000 № 1921
10.	"Деякі питання військово-транспортного обов'язку" від 05.10.2016 № 690дск
11.	"Про затвердження Положення про спеціальні формування, призначені для передачі до складу Збройних Сил та інших військових формувань під час мобілізації" від 16.05.2002 № 634
12.	"Про затвердження Порядку відшкодування вартості примусово відчуженого майна у власника під час мобілізації в умовах воєнного стану" від 01.10.2005 № 990
13.	"Про затвердження Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок" від 07.09.1998 № 1388
14.	"Про порядок і розміри грошового забезпечення та заохочення військовозобов'язаних" від 23.11.2006 № 1644

Згідно з оригіналом

15.	"Про затвердження порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесені до деяких постанов Кабінету Міністрів України" від 25.03.2015 № 171
16.	"Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру " від 02.03.2016 № 207
17.	"Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців" від 15.02.2002 № 169
18.	"Питання медико-соціальної експертизи" від 03.12.2009 № 1317
	IV. НАКАЗИ МІНІСТРА (МІНІСТЕРСТВА) ОБОРОНИ УКРАЇНИ
1.	"Про затвердження Інструкції з оформлення протоколів про військові адміністративні правопорушення" від 09.06.2006 № 342
2.	"Про затвердження Настанови з військового обліку прапорщиків, мічманів, сержантів, старшин, солдатів і матросів запасу Збройних Сил України та інших військових формувань" від 22.01.2002 № 35
3.	"Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України" від 14.08.2008 № 402
4.	"Про внесення змін до Інструкції з організації і проведення навчальних зборів з військовозобов'язаними у військових частинах і установах Збройних Сил України" від 05.04.2013 № 245
5.	"Про затвердження тимчасових переліків військово-облікових спеціальностей і штатних посад рядового, сержантського і старшинського складу та військовослужбовців-жінок і тарифних переліків посад вищезазначених військовослужбовців" від 27.05.2014 № 337
6.	"Про затвердження Інструкції щодо обліку транспортних засобів, які надходять на комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань" від 10.07.2001 № 240
7.	"Про затвердження Переліку військово-облікових спеціальностей офіцерського складу, Переліку військових посад осіб офіцерського складу Збройних Сил України, які можуть бути заміщені військовослужбовцями – жінками, Переліку військово-облікових спеціальностей, за якими може бути присвоєно первинне військове звання молодшого лейтенанта запасу" від 20.06.2012 № 412
8.	"Про військовий квиток осіб рядового, сержантського і старшинського складу" від 10.04.2017 № 206
9.	"Про затвердження Тимчасової інструкції про порядок проведення оцінки бойової та мобілізаційної готовності, готовності до виконання функціональних завдань у військових організаційних структурах Міністерства оборони України та Збройних Силах України в особливий період" від 10.03.2017 № 1т/05
10.	"Про затвердження Інструкції про умови виплати грошового забезпечення та заохочення військовозобов'язаних та резервістів, грошової виплати

Згідно з оригіналом

	резервістам" від 12.03.2007 № 80 (зі змінами)
	V. НАКАЗИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
1.	"Про затвердження Настанови з мобілізаційного розгортання Збройних Сил України" від 07.02.2013 № 01
2.	"Про затвердження Переліку заходів за ступенями бойової готовності, як проводяться в органах військового управління, військових частинах та установах Збройних Сил України" від 27.04.2007 № 0096-бг
3.	"Про затвердження Порядку розробки і зберігання планувальних документів бойової та мобілізаційної готовності у Збройних Силах України" від 27.09.2006 № 0103-бг
4.	"Про затвердження Інструкції з організації та ведення районними (міськими) військовими комісаріатами проваджень у справах про адміністративні правопорушення" від 09.01.2015 № 5
5.	"Про затвердження Інструкції про організацію та порядок ведення військового обліку резервістів у Збройних Силах України" від 10.07.2013 № 154
6.	"Про затвердження Порядку формування військових частин (підрозділів) на базі військових комісаріатів та розподіл повноважень між органами військового управління Збройних Сил України" від 22.06.2015 № 04
7.	"Тимчасова настанова з територіальної оборони" від 01.03.2017 № 04
	VI. ДИРЕКТИВИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
1.	"Про особливості ведення військового обліку військовозобов'язаних під час мобілізації, в особливий період" від 22.06.2015 № 322/2/2180
2.	"Про уточнення порядку комплектування Збройних Сил України резервістами в особливий період" від 27.05.2015 № Д-7 (зі змінами)
3.	"Про затвердження та введення в дію Табеля термінових донесень Генерального штабу Збройних Сил України" від 09.12.2015 № Д-23

Командувач Сухопутних військ
Збройних Сил України
генерал-полковник

С.М.ПОПКО

Богомолов 271 11 03

G.28 Hivatali levél az Fegyveres Erők Főkapital-befektetési Igazgatóságától a katonák és családtagjaik számára ingyenes lakhatás biztosításával (a meg nem kapott lakás után járó pénzbeli kompenzációval) kapcsolatos ügyekben.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a kérésre a katonaság és családtagjaik lakhatással történő ellátásáról vagy pénzbeli kompenzáció kifizetéséről a 2014–2018 közötti időszakban.

Dokumentum alapadatai:

Dátum: 2023. július 10.

Szám: № 1786-93ПГГ

Küldő: Az Ukrán Honvédelmi Minisztérium Főkapital-befektetési Igazgatósága (igazgató: Olekszandr Checsenyuk).

Címzett: Az «Ukrán Katonai Szervezet «SPAS-23» Különálló Részlege Kárpátalján.

A dokumentum tartalma:

A Honvédelmi Minisztérium statisztikai információt nyújt a katonaság lakhatással történő ellátásáról és a pénzbeli kompenzáció kifizetéséről a 2014–2018 közötti időszakban:

Ebben az időszakban több mint 40 000 család szerepelt a lakásnyilvántartásban.

Állandó lakhatással 2 172 családot biztosítottak.

Pénzbeli kompenzációt 1 128 személy kapott, összesen 613,6 millió hrivnya értékben.

A dokumentum kiemeli, hogy az ügyet több jogszabály szabályozta, és a pénzbeli kompenzáció kifizetésének mechanizmusa 2015-től lépett életbe.

Következtetésként hangsúlyozza, hogy a konkrét intézkedésekről vagy a tartozás teljes kiegyenlítésére vonatkozó tervekről szóló információ nem minősül nyilvános információnak az «A nyilvános információhoz való hozzáférésről» szóló ukrán törvény értelmében.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕНЬ
Повітрофлотський проспект, 6
м. Київ, 03168
Тел. (067) 214-67-19 Факс (044) 242-10-76
E-mail: gumr@mil.gov.ua
Код ЄДРПОУ 24982663
№ _____ від "___" _____ 20__ р.
На № _____ від "___" _____ 20__ р.

Відокремлений підрозділ ГО «Українська Військова організація «СПАС-23» в Закарпатській області
вул. Легоцького, 17/113, офіс 1,
м. Ужгород, Закарпатська область, 88015

На № 147/06/23 від 23.06.2023

У Головному управлінні капітальних вкладень (далі – Головне управління) за дорученням, в межах компетенції, спільно з визначеними виконавцями опрацьовано запит на інформацію щодо забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями або виплатою грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення у період з 2014 по 2018 рік та повідомляється наступне.

Протягом 2014 – 2018 років забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями, що перебували на квартирному обліку у Збройних Силах України, здійснювалося у відповідності до вимог: статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"; Житлового кодексу Української РСР; Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР і Укрпрофради від 11 грудня 1984 року № 470; Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2006 року № 1081 (із змінами); Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність"; Інструкції про організацію забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 30 листопада 2011 року № 737, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 10 січня 2012 року за № 24/20337 (із змінами); Інструкції з організації забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 31 липня 2018 року № 380, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 вересня 2018 року за № 1020/32472 та інших законодавчих актів.

Головне управління капітальних вкладень
№ 1786/9/ЗПІ/7 від 10.07.2023 16:31:00 арк. 3/0

Вхід. № 1014/1
21 07 2023

Виплата військовослужбовцям Збройних Сил України та особам, звільненим з військової служби в запас або у відставку грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення (далі – грошова компенсація) регламентується Порядком визначення розміру і надання військовослужбовцям та членам їх сімей грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2015 року № 728 (із змінами).

Вищезазначеними нормативно-правовими актами визначена методика забезпечення жилими приміщеннями військовослужбовців Збройних Сил України, а також осіб, звільнених в запас або відставку, що залишилися перебувати після звільнення з військової служби на обліку осіб, а також визначення розміру і надання грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення.

Разом з тим, виплату грошової компенсації розпочато у 2015 році, після прийняття Порядку визначення розміру і надання військовослужбовцям та членам їх сімей грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2015 року № 728 (із змінами).

Відповідно до інформації, отриманої від структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України надається інформація щодо стану квартирного обліку та забезпечення житлом військовослужбовців Збройних Сил України та осіб, звільнених з військової служби в запас або у відставку, забезпечення їх житлом для постійного проживання та грошовою компенсацією протягом 2014 – 2018 років, зазначена в таблиці.

Рік	Кількість військовослужбовців та членів їх сімей, які перебували на квартирному обліку станом на 1 січня	Кількість військовослужбовців та членів їх сімей, забезпечених житлом для постійного проживання протягом року	Кількість військовослужбовців та членів їх сімей, яким виплачено грошову компенсацію за належне їм для отримання жиле приміщення протягом року	Сума виплаченої грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення (млн. грн.)
2014	44 387	203	0	0, 00
2015	41 867	428	231	101, 2
2016	43 945	539	403	154, 6
2017	45 182	431	62	29, 7
2018	47 097	571	432	328, 1
Всього		2 172	1 128	613, 6

Відповідно до статті 1 Закону України "Про доступ до публічної інформації" публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, у зв'язку з чим запитувана інформація щодо виникнення заборгованості у забезпеченні постійним житлом військовослужбовців або виплати грошової компенсації та інформація стосовно заходів, планів, програм, які приймались суб'єктами публічної влади в Україні (виконавчої гілки влади в Україні) стосовно повного розрахунку (погашення) заборгованості у забезпеченні постійним житлом військовослужбовців чи виплати грошової компенсації у період з 2014 по 2018 рік не відноситься до публічної інформації.

Начальник Головного управління
капітальних вкладень Юрій ЛІСОВСЬКИЙ

Олександр Чечелюк (044) 271 39 22

G.29 Hivatali levél az Ukrán Biztonsági Szolgálat Antiterrorista Központjának főhadiszállásától az Ukrajna keleti részén indított és végrehajtott antiterrorista műveletekkel kapcsolatos kérdésekben.

ANNOTÁCIÓ

Hivatalos válasz az antiterrorista művelet (ATO) végrehajtásával kapcsolatos kérdésre.

A dokumentum adatai:

Dátum: 2021. november 23.

Szám: № 33/5-24/-5-08-n/150

Küldő: Az Ukrán Biztonsági Szolgálat Antiterrorista Központjának főhadiszállása (főhadiszállás ügyvezetője — Jurij Malasko).

Címzett: Ungvári fiók, Ukrajnai ATO-sérült Egyesület.

A dokumentum tartalma:

Az SZBU hivatalos információt nyújt az ATO végrehajtásáról, beleértve a jogi alapokat és a kronológiát:

Az ATO kezdete: 2014. április 14. (az Elnök 405. számú rendelete).

Az ATO befejezése: 2018. április 30., 14:00 (az Elnök 116/2018. számú rendelete).

Jogi státusz: Az antiterrorista művelet a fegyveres agresszió visszaverésével egyidejűleg hajtható végre az ENSZ Alapszabálya szerint.

A dokumentum hivatalosan megerősíti az ATO kezdő- és befejező dátumát az Ukrajna Elnökének megfelelő rendeleteire hivatkozva.

Прим. № 1

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Штаб
Антитерористичного центру
при Службі безпеки України
вул. Московська, 5/2, м.Київ,01010
Тел./факс (044) 288-50-29; тел. 503-05-21
E-mail:atc@ssu.gov.ua
Web: http//www.ssu.gov.ua
Код ЄДРПОУ 20003331

23.11.2021 № 33/5-2И-508-н/150
На № 46 від 16.11.2021

Ужгородській філії громадської організації "Українська асоціація інвалідів АТО"
88015, м. Ужгород, вул. Легоцького, 17/113
Тел.: +38 (050) 66-66-861

Штабом за дорученням керівництва Служби безпеки України опрацьовано Ваш запит на інформацію та повідомляємо про наступне.

Щодо питань 1-2.

Згідно з рішенням Ради національної безпеки і оборони України (уведене в дію Указом Президента України від 14.04.2014 № 405) з 14.04.2014 суб'єктами боротьби з тероризмом вживались активні заходи з проведення антитерористичної операції.

Щодо питань 3-4.

Статтею 1 Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" визначено період проведення антитерористичної операції – час між датою набрання чинності Указом Президента України від 14.04.2014 року № 405 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року "Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України" та датою набрання чинності Указом Президента України про завершення антитерористичної операції або військових дій на території України.

30.04.2018 року набрав чинності Указ Президента України № 116/2018 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 квітня 2018 року "Про широкомасштабну антитерористичну операцію в Донецькій та Луганській областях".

На підставі вказаного Указу Президента України, з урахуванням статті 18 Закону України "Про боротьбу з тероризмом", рішенням першого заступника керівника АТЦ при СБ України (керівника оперативного штабу з управління АТО) антитерористична операція на території Донецької та Луганської областей з 14.00 год. 30.04.2018 припинена.

Щодо питання 5.

Відповідно до абзацу 10 статті 3 Закону України "Про боротьбу з тероризмом" антитерористична операція може здійснюватися одночасно із відсіччю збройної агресії в порядку статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй.

Т.в.о. начальника Штабу – заступника керівника
АТЦ при СБ України **Юрій МАЛАШКО**

Вхід. № 21/233
10 12 2021

G.30 A Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Lakosság Szociális Védelméért Felelős Osztályának levele a 2014–2018 közötti időszakban a katonák és családtagjaik szociális védelmével kapcsolatos ügyekben.

ANNOTÁCIÓ

Válasz egy civil szervezet kérésére az ATO/OOC veteránok szociális védelmével és földterületek biztosításával kapcsolatban a Kárpátaljai megyében 2014–2018 között.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2022. október 21.

Szám: 38/01-08

Küldő: Kárpátaljai Megyei Katonai Közigazgatás Lakosság Szociális Védelmi Osztálya (az osztály vezetője — Viktor Macola).

Címzett: «Ukrán ATO Fogyatékosok Egyesülete» civil szervezet.

A dokumentum tartalma:

Szociális védelem: Megerősítést nyert, hogy az osztály felelős a veteránok szociális védelméért. Bemutatja a megyei koordinációs tanács és az ATO/OOC résztvevőinek segítségnyújtó központjának létrehozását.

Földterületek biztosítása: Statisztika 2014–2018 között:

6467 kérelem vizsgálata történt; 5206 engedély került kiadásra a földterület-elosztási projektek kidolgozásához (összesen 2305,7 ha); 1770 határozat született a föld tulajdonjogának átruházásáról; A területek célja: családi kert, gyümölcsös stb.

Civil szervezetek finanszírozása: Felsorolásra kerül 7 veteránszervezet, amely a megyei költségvetésből támogatást kapott a „Gondoskodás” regionális program keretében.

Kérés átterjesztése: Bizonyos kérdéseket (7. és 12. pont) a Kárpátaljai Megyei Tanácshoz irányították, mint az illetékes információgazdához.

A dokumentum megerősíti az osztály rendszeres munkáját a veteránok szociális védelme és földterületekkel való ellátása terén a vizsgált időszakban.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

вул.Тургенєва, 8, м. Ужгород, 88003, тел.: (0312) 61-46-31; 63-10-31; факс 61-25-05,
e-mail:depsoc@carpathia.gov.ua, код ЄДРПОУ 03192974

21.10.2022 № 38/01-08

На № 107/1 від 10.10.2022

На № 11435/06-38 від 17.10.2022

Громадська організація „Українська асоціація інвалідів АТО”
вул. Легоцького, 17/113
м. Ужгород
88015

Обласна військова адміністрація

Про розгляд запиту
на публічну інформацію

До обліку та категорії населення права/ зареєстрації

23.10.2022

Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації за дорученням обласної військової адміністрації на Ваш запит на публічну інформацію від 10.10.2022 № 107/1 повідомляє про таке.

Згідно зі статтею 1 Закону України „Про доступ до публічної інформації” (далі – Закон) публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб’єктами владних повноважень своїх обов’язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб’єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

В свою чергу, Ваш запит містить прохання повідомити статистичні дані, якими ми не володіємо, або надання яких потребує виконання спеціальних дій, спрямованих на створення інформації шляхом узагальнення, аналітичної обробки даних, що не підпадає під ознаки вищезазначених норм Закону. Таким чином, департамент на запитувану інформацію надає її по окремих пунктах, у межах своєї компетенції.

Щодо питань 1 та 3.

У період 2014 – 2018 років відповідальним за напрямок організації соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України, учасників бойових дій та родин загиблих військовослужбовців в Закарпатській обласній державній адміністрації був й досі є Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації (далі – Департамент). Основним завданням Департаменту є забезпечення виконання на території області повноважень, встановлених законодавством України у сфері соціальної підтримки населення, надання соціальних послуг пільговим категоріям громадян, захисту прав та реалізації соціальних гарантій, визначених законодавством України для окремих категорій населення, у тому числі ветеранів війни, учасників АТО / ООС та членів сімей загиблих учасників АТО / ООС. З положенням про

Вхід. № 11435/06-38 23-10-2022

Вхід. № 20

Департамент можна ознайомитись за посиланням: https://zaksoc.gov.ua/uploads/files/Polozenna.pdf .

Відповідно до Законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" та „Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", Указу Президента України від 18 березня 2015 року № 150/2015 „Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції" з метою підвищення рівня соціального захисту учасників АТО, членів їх сімей та сімей, члени яких загинули під час проведення АТО, підтримання їх належного морально-психологічного стану, поліпшення ефективності взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з регіональними громадськими організаціями та іншими юридичними особами у сфері підтримки учасників АТО та членів їх родин розпорядженням голови облдержадміністрації від 24.03.2015 № 90 „Про обласну комплексну програму на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих та обласну координаційну раду з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей" (додається) утворено обласну координаційну раду з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей.

Крім того, з метою надання допомоги учасникам АТО, сім'ям загиблих захисників України, а також у зв'язку з необхідністю координації дій органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, волонтерських та громадських організацій, які надають допомогу учасникам АТО та їх сім'ям, на виконання Указу Президента України від 18 березня 2015 року № 150/2015 „Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції" (зі змінами, внесеними Указом Президента України від 5 жовтня 2015 р. № 570/2015) розпорядженням голови облдержадміністрації від 08.10.2015 № 350 утворено Центр допомоги учасникам антитерористичної операції (далі – Центр), як допоміжний орган при обласній державній адміністрації. Положення про Центр додається.

Щодо питання 2.

У своїй діяльності Департамент керується Конституцією України, Законами України, актами Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади, розпорядженнями та дорученнями голови облдержадміністрації.

Щодо питання 4.

У період 2014 – 2018 років всіх осіб, які мали статус учасника бойових дій, ветерана війни, особи з інвалідністю внаслідок війни, члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, управліннями соціального захисту населення районних державних адміністрацій, міськвиконкомів було взято на облік для призначення відповідних пільг та компенсацій згідно чинного законодавства.

Питання соціального захисту ветеранів війни, та осіб, на яких поширюється дія Закону України „Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту", а також питання надання їм передбачених законодавством послуг, пільг та гарантій перебуває на постійному контролі обласної державної адміністрації.

Відповідно до інформації Головного управління Держгеокадастру у Закарпатській області до органів виконавчої влади (в тому числі і до Головного управління Держгеокадастру у Закарпатській області) та органів місцевого самоврядування (за 2014 – 2018 роки) подано 8093 заяви учасників АТО та членів їх сімей щодо отримання у власність земельних ділянок.

За результатом розгляду заяв надано 5206 дозволів на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок у приватну власність (на загальну площу 2305,6762 га), 1261 особі по різним причинам відмовлено у наданні дозволу. Розподіл за видами цільового призначення земель щодо земельних ділянок стосовно яких прийнято рішення, розпорядження, наказ про надання дозволу на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність є наступним:

1748 земельних ділянок загальною площею 148,0758 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка);

2018 земельних ділянок загальною площею 233,9992 га для індивідуального садівництва;

1532 земельні ділянки загальною площею 1918,6044 га для ведення особистого селянського господарства;

80 земельних ділянок загальною площею 5,00 га для індивідуального дачного будівництва.

Із загальної кількості наданих дозволів на розроблення проектів землеустрою (5206 дозволи) щодо 2531 земельної ділянки прийнято рішення щодо затвердження проекту землеустрою та передачу земельної ділянки у власність (з них Головним управлінням Держгеокадастру у Закарпатській області видано 1770 наказів).

Крім того, надаємо довідку щодо питань соціального захисту осіб, які брали участь в антитерористичній операції (учасників бойових дій), та членів їх сімей в Закарпатській області за 2014 – 2018 роки згідно з Додатком.

Щодо питання 6.

Протягом 2014 – 2018 років відповідно до Регіональної програми „Турбота" фінансову підтримку з обласного бюджету для вирішення соціальних питань військовослужбовців, ветеранів війни та членів сімей загиблих військовослужбовців отримали такі громадські об'єднання:

- Закарпатська обласна організація Всеукраїнської організації інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій;
- Організація ветеранів України Закарпатської області;
- Закарпатська обласна організація „Товариство добровольців Закарпаття - учасників війни";
- Закарпатське обласне відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів
- Громадська організація „Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО у Закарпатській області";
- Ужгородська філія громадської організації „Українська асоціація інвалідів АТО";
- Громадська спілка „Ліга ветеранів АТО та бойових дій „Карпатська земля".

Щодо питань 7 та 12.

Обласна військова адміністрація відповідно до частини 3 статті 22 Закону України „Про доступ до публічної інформації" 19.10.2022 направила Ваш запит на публічну інформацію (для розгляду питання 7 та 12) до Закарпатської обласної ради як належного розпорядника запитуваної інформації.

Додатки на 11 арк.

Директор департаменту **Віктор МАЦОЛА**

Оксана Лішка
615540

ANNOTÁCIÓ

Az Antiterrorista Műveleti (ATO) Résztvevőinek Segítségnyújtó Központjáról szóló szabályzat.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2015. október 8.

Szám: 350. számú megyei állami közigazgatási vezetői rendelet.

Jóváhagyó: A megyei állami közigazgatás vezetője.

A dokumentum tartalma:

Státusz: A Központ a megyei állami közigazgatás segédszervezete.

Cél: A hatóságok, civil szervezetek és önkéntesek közötti együttműködés biztosítása az ATO résztvevőinek és családtagjaiknak a kezelése, rehabilitációja, szociális védelme és beilleszkedése terén.

Fő feladatok:

- Az együttműködés koordinálása különböző intézmények között;
- Információgyűjtés és elemzés a veteránok problémáiról és szükségleteiről;
- Javaslatok kidolgozása a problémák megoldására;
- A kérdések megoldásának nyomon követése.

Funkciók és jogok:

- A Központ jogosult információt kérni állami szervektől;
- Szakértők bevonása;
- Rendezvények szervezése;
- Segélyvonal működtetése a veteránok támogatása érdekében.

A dokumentum meghatározza a Központ szervezeti és funkcionális alapjait mint koordinációs és tanácsadó szerv az ATO résztvevőinek és családjaiknak nyújtott támogatás biztosítására.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядженням голови
державної адміністрації
08.10.2015 № 350

ПОЛОЖЕННЯ
про Центр допомоги учасникам антитерористичної операції

1. Центр допомоги учасникам антитерористичної операції (далі – Центр) є допоміжним органом при обласній державній адміністрації, який утворюється з метою забезпечення взаємодії органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, волонтерських та громадських організацій при вирішенні питань лікування, реабілітації, соціального захисту, адаптації учасників антитерористичної операції та членів їх сімей (далі – учасники АТО).

2. Центр у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, розпорядженнями голови обласної державної адміністрації, рішеннями органів місцевого самоврядування та іншими актами законодавства, а також цим Положенням.

3. Основними завданнями Центру є:

забезпечення взаємодії з органами виконавчої влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями ветеранів війни та учасників АТО, волонтерськими та іншими громадськими організаціями, волонтерами, підприємствами, установами при вирішенні питань лікування, реабілітації, соціального захисту та адаптації учасників АТО;

збір та оброблення інформації щодо проблемних питань та потреб учасників АТО та їх родин;

підготовка пропозицій щодо вирішення проблемних питань учасників АТО;

моніторинг стану вирішення питань.

4. Центр відповідно до покладених на нього завдань:

1) готує пропозиції щодо поліпшення надання консультативно-методичної допомоги та сприяння учасникам АТО:

- в отриманні документів, необхідних для надання відповідного статусу згідно з Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";
- в отриманні пільг та соціальних гарантій;
- в лікуванні реабілітації, адаптації;
- в працевлаштуванні, професійній підготовці, перепідготовці, підвищенні кваліфікації;
- з інших питань соціального захисту;

2) готує пропозиції щодо проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з представниками громадських об'єднань ветеранів війни та учасників АТО, волонтерських організацій, волонтерами;

3) збирає, узагальнює та подає голові обласної державної адміністрації інформацію щодо пропозицій громадських об'єднань ветеранів війни та учасників АТО, волонтерських організацій з вирішення питань, які мають важливе суспільне

значення і пов'язані із захистом прав, свобод і законних інтересів учасників АТО та їх родин, волонтерів, волонтерських організацій, що надають їм допомогу;

4) готує та подає голові обласної державної адміністрації пропозиції щодо організації консультацій з громадськістю;

5) інформує в обов'язковому порядку громадськість, обласну державну адміністрацію про свою діяльність, ухвалені рішення та їх виконання;

6) вирішує інші питання у межах наданих повноважень.

5. Центр для виконання покладених на нього завдань має право в установленому порядку:

запитувати та одержувати в установленому законодавством порядку від державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій необхідні інформацію, документи і матеріали;

запрошувати на свої засідання керівників і представників державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій;

залучати для розгляду питань, що належать до компетенції Центру, працівників органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками), а також незалежних експертів (за їх згодою);

використовувати „гарячу лінію", створену на виконання Указу Президента України від 18 березня 2015 року № 150/2015, телефонну лінію ДУ „Закарпатський обласний контактний центр";

здійснювати разом зі структурними підрозділами районної, обласної державної адміністрації, органами місцевого самоврядування, центральними органами виконавчої влади заходи для вирішення порушених під час анкетування питань;

організовувати і проводити семінари, конференції, засідання за круглим столом, брифінги та інші заходи.

6. Склад Центру утворюється розпорядженням голови облдержадміністрації.

ANNOTÁCIÓ

A megyei komplex program jóváhagyása az ATO résztvevőinek szociális támogatására és a koordinációs tanács létrehozása.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2015. március 24.

Szám: 90. számú megyei állami közigazgatási vezetői rendelet.

Jóváhagyó: A megyei állami közigazgatás vezetője, V. Hubal.

A dokumentum tartalma:

A dokumentum jóváhagyja a 2015–2017 évekre szóló megyei komplex programot, amely az ATO résztvevőinek és családtagjaiknak nyújtott szociális támogatásra, beilleszkedésük elősegítésére, valamint az elesettek emlékének megőrzésére irányul.

A program fő rendelkezései:

Cél: Az ATO veteránok és az elesettek családjainak szociális védelmének növelése; Támogató és elismerő légkör kialakítása hozzájárulásuk tiszteletére a társadalomban.

Intézkedések: Egyszeri pénzügyi támogatás nyújtása; Kiegészítő kedvezmények, valamint komplex egészségügyi, pszichológiai és szociális szolgáltatások biztosítása; Az elesettek emlékének megőrzése.

Finanszírozás: Állami és helyi költségvetési források, valamint egyéb bevételek.

Irányítás: Megyei koordinációs tanács létrehozása az ODA vezetőjének irányításával a munka koordinálására; A végrehajtás és nyomon követés felelőse: a Lakosság Szociális Védelméért Felelős Osztály.

Ellenőrzés: Negyedéves beszámoló a program végrehajtásáról.

A dokumentum bemutatja a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás rendszeres és átfogó megközelítését a kelet-ukrajnai konfliktus kezdetén az ATO veteránjai és családjaik támogatására a regionális szinten.

УКРАЇНА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

голови Закарпатської обласної державної адміністрації

24.03.2015 **Ужгород** **№ 90**

Про обласну комплексну програму на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих та обласну координаційну раду з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей

Відповідно до статей 6 і 23 Закону України „Про місцеві державні адміністрації", законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", „Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", Указу Президента України від 18 березня 2015 року № 150/2015 „Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції", з метою посилення соціального захисту військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих:

1. Схвалити обласну комплексну програму на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих, що додається, і подати її на розгляд сесії обласної ради.
2. Утворити обласну координаційну раду з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у складі згідно з додатком.
3. Затвердити Положення про обласну координаційну раду з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей , що додається.
4. Райдержадміністраціям, міськвиконкомам розробити відповідні програми та до 30 квітня 2015 року подати на розгляд сесій районних, міських рад.
5. Райдержадміністраціям, міськвиконкомам, відповідним структурним підрозділам облдержадміністрації про хід виконання Програми інформувати департамент соціального захисту населення облдержадміністрації щокварталу до 5 числа місяця, наступного за звітним кварталом.
6. Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації узагальнену інформацію подавати облдержадміністрації щокварталу до 10 числа місяця, наступного за звітним кварталом.
7. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Голова державної адміністрації **В. Губаль**

СХВАЛЕНО
Розпорядження голови
державної адміністрації
24.03.2015 № 90

ОБЛАСНА КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих

І. Загальні положення

Обласна комплексна програма на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих (далі – Програма) покликана сприяти реалізації законів України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", „Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України щодо соціального захисту військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей та вшанування пам'яті загиблих.

ІІ. Проблема, на розв'язання якої спрямована Програма

Програма розроблена в умовах проведення в Україні антитерористичної операції (далі – АТО), тому виникає необхідність надання додаткових соціальних гарантій учасникам АТО, членам їх сімей, пораненим військовослужбовцям, а також сім'ям, члени яких загинули під час проведення АТО, зокрема у частині поліпшення фінансово-матеріального стану зазначених категорій осіб.

Ця Програма – це комплекс заходів, що здійснюються на місцевому рівні з метою фінансової, соціальної, психологічної підтримки учасників АТО та членів їх сімей, сприяння вирішенню їх соціально-побутових проблем, вшанування пам'яті загиблих героїв.

Програма на сьогодні є надзвичайно актуальною та потребує залучення фінансових ресурсів бюджетів усіх рівнів.

ІІІ. Мета Програми

Метою Програми є підвищення рівня соціального захисту учасників АТО, членів їх сімей та сімей, члени яких загинули під час проведення АТО, підтримання їх належного морально-психологічного стану, поліпшення ефективності взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями, іншими юридичними особами у сфері підтримки учасників АТО та членів їх родин; створення у суспільстві атмосфери співчуття, підтримки та поважного ставлення до членів сімей загиблих та учасників АТО.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів досягнення мети Програми, обсяги та джерела фінансування, строки виконання Програми

Мету цієї Програми передбачається досягнути шляхом:

надання одноразової грошової допомоги учасникам антитерористичної операції, пораненим, травмованим (або одному з членів їх сімей), сім'ям загиблих мешканців Закарпатської області – учасників антитерористичної операції;

надання додаткових пільг, крім передбачених законодавством;

надання учасникам АТО та членам їх сімей, у тому числі членам сімей загиблих учасників АТО, комплексних медичних, психологічних та соціальних послуг;

забезпечення потреб у медичному обслуговуванні та підтримання рівня здоров'я учасників АТО, у тому числі шляхом залучення обласних лікувально-санаторних закладів, денних стаціонарів;

увічнення пам'яті загиблих героїв.

Реалізація Програми здійснюватиметься у межах бюджетних призначень державного, місцевих бюджетів (обласного, міських, районних, селищних, сільських), передбачених на виконання програм та заходів у відповідних галузях бюджетної сфери.

Також передбачається залучення коштів за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Термін реалізації Програми: 2015 – 2017 роки (паспорт Програми наведено в додатку 1).

V. Завдання Програми та результативні показники

Реалізація завдань Програми здійснюється шляхом фінансування заходів, зазначених у розділі VII, а також надання благодійної (спонсорської) допомоги та виконання заходів, що не потребують фінансування.

На момент розроблення цієї Програми в Закарпатській області нараховувалося 59 загиблих учасників АТО, понад 200 поранених. Члени сімей загиблих та члени сімей інвалідів потребують фінансової допомоги, деякі з них – поліпшення житлових умов, а також психологічної підтримки.

Результативний показник Програми – надання всебічної підтримки з боку держави і суспільства зазначеним категоріям громадян, у тому числі дітям загиблих учасників АТО, гідне вшанування пам'яті полеглих за Батьківщину.

Виконання визначених цією Програмою завдань підвищить рівень соціального захисту, поліпшить соціально-психологічний мікроклімат у родинах сімей загиблих (постраждалих) учасників АТО, а також дасть можливість сім'ям отримати додаткові соціальні гарантії та адресну допомогу, сприятиме вирішенню інших соціально-побутових питань.

Також виконання завдань Програми сприятиме підвищенню рівня довіри до владних інститутів у суспільстві, позитивного ставлення до військовослужбовців, патріотичного виховання молодого покоління.

VI. Координація та контроль за реалізацією Програми

Загальний контроль за виконанням Програми здійснюють обласна рада та обласна державна адміністрація.

Організаційне супроводження виконання Програми протягом 2015 – 2017 років здійснюватиме департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, який є розробником Дорожньої карти для сімей учасників антитерористичної операції, військовослужбовців і поранених учасників АТО щодо права отримання ними соціальних пільг, передбачених чинним законодавством.

Організацію та виконання Програми на місцях здійснюють районні державні адміністрації, міськвиконкоми та відповідні місцеві ради.

Основні форми контролю за реалізацією заходів та досягненням показників Програми:

моніторинг, аналіз та звітність про виконання заходів Програми відповідними структурними підрозділами облдержадміністрації, територіальними органами міністерств та відомств України в області, райдержадміністраціями, міськвиконкомами та надання департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації відповідної інформації щокварталу до 5 числа місяця, наступного за звітним періодом;

надання департаментом соціального захисту населення облдержадміністрації узагальненої інформації про хід виконання Програми обласній раді та керівництву обласної державної адміністрації щокварталу до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Додаток
до розпорядження
24.03.2015 № 90

СКЛАД
обласної координаційної ради з вирішення проблемних питань
військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей

Голова обласної координаційної ради:

ГУБАЛЬ Василь Іванович	голова обласної державної адміністрації

Заступник голови обласної координаційної ради:

МОРОЗЮК Ганна Степанівна	заступник директора департаменту – начальник управління соціального страхування, персоніфікованого обліку та адресної допомоги, сім'ї та дітей департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації

Відповідальний секретар обласної координаційної ради:

ОМЕЛЯНЮК Наталя Володимирівна	заступник начальника управління у справах інвалідів, ветеранів війни, праці та стаціонарних установ – начальник відділу з питань захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації

Члени обласної координаційної ради:

БІРОВ Єлізавета Іванівна	заступник начальника управління охорони здоров'я облдержадміністрації
ГАНИЧ Світлана Василівна	директор державної установи „Закарпатський обласний контактний центр" (за згодою)
ГРИНЬ Анатолій Анатолійович	заступник начальника відділу взаємодії з правоохоронними органами, запобігання і виявлення корупції та оборонної роботи облдержадміністрації
ДЮРДЬ Віталій Іванович	голова обласної ради волонтерів як консультативно-дорадчого органу при голові облдержадміністрації (за згодою)
МАРКО Петро Михайлович	заступник військового комісара по роботі з особовим складом – начальник відділу по роботі з особовим складом та громадськістю Закарпатського обласного військового комісаріату (за згодою)

МОТИЛЬЧАК Михайло Андрійович	директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації
ПАШКО Тетяна Іванівна	начальник відділу роботи із зверненнями громадян апарату облдержадміністрації
ПЕТРІШКА Михайло Михайлович	заступник директора департаменту фінансів облдержадміністрації
ПІПАШ Володимир Васильович	начальник управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації
ПРИГАРА Василь Юрійович	директор департаменту житлово – комунального господарства, будівництва та інфраструктури облдержадміністрації
РОМАНЮК Наталія Володимирівна	директор Закарпатського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
СІВАЧ Ольга Миколаївна	заступник директора Закарпатського обласного центру зайнятості (за згодою)
СЛОБОДЕНЮК Валентин Юрійович	старший офіцер відділення по роботі з особовим складом військової частини польова пошта В 4673 (за згодою)
ТОКАР Володимир Степанович	перший заступник начальника головного управління Держземагентства у Закарпатській області (за згодою)

Заступник керівника апарату
державної адміністрації **О. Варцаба**

ANNOTÁCIÓ

A koordinációs tanács szabályzata

Dokumentum adatai:

Dátum: 2015. március 24.

Szám: 90. számú megyei állami közigazgatási vezetői rendelet.

Jóváhagyó: A megyei állami közigazgatás vezetője, V. Hubal.

A dokumentum tartalma:

A dokumentum meghatározza a megyei koordinációs tanács státuszát, feladatait és működési rendjét az ATO veteránjainak szociális védelmével kapcsolatos ügyekben.

Fő rendelkezések:

Státusz: Tanácsadó és javaslattevő szerv a megyei állami közigazgatás keretében.

Cél: Javaslatok előkészítése és tevékenységek koordinálása a katonák, ATO résztvevők és családtagjaik problémáinak megoldása érdekében.

Fő feladatok:

- A közigazgatási szervek koordinálása a szociális védelem erősítése érdekében;
- Javaslatok kidolgozása az állami politika végrehajtásához;
- A jogszabályok fejlesztésének elősegítése.

Működés szervezése: Az ülések havonta kerülnek megtartásra; A döntések akkor tekinthetők elfogadottnak, ha a jelenlévő tagok többsége szavazott mellettük; A tanács javaslatai a megyei közigazgatás vezetőjének rendelete útján valósíthatók meg.

A dokumentum formálisan szabályozza a koordinációs tanács működését, világos mandátumot és eljárásokat biztosítva az ATO veteránjai és családjaik szociális problémáinak hatékony kezelésére a megyei szinten.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження голови
державної адміністрації
24.03.2015 № 90

ПОЛОЖЕННЯ
про обласну координаційну раду з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей

1. Загальні засади

1.1. Обласна координаційна рада з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей є консультативно-дорадчим органом облдержадміністрації, що утворюється розпорядженням голови облдержадміністрації, з метою підготовки пропозицій та координування дій з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей.

1.2. Обласна координаційна рада з вирішення проблемних питань військово-службовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей є допоміжним органом і у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства та цим положенням.

2. Основні завдання

Основними завданнями обласної координаційної ради є:

підготовка пропозицій та координування дій з вирішення проблемних питань військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей;

координування органів державної влади з метою посилення соціального захисту військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей;

підготовка пропозицій щодо реалізації державної політики з питань соціального захисту військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, сприяння удосконаленню законодавства із зазначених питань.

3. Організація роботи обласної координаційної ради

3.1. Склад обласної координаційної ради затверджуються розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

3.2. Формою роботи обласної координаційної ради є засідання, які проводяться не рідше, ніж один раз на місяць.

3.3. Рішення про проведення засідання приймає голова обласної координаційної ради, а у разі його відсутності – його заступник.

3.4. Порядок денний роботи обласної координаційної ради формується секретарем відповідно до пропозицій її членів та затверджується головою обласної координаційної ради.

3.5. Засідання обласної координаційної ради проводить його голова, а у разі його відсутності – заступник голови.

3.6. Засідання обласної координаційної ради є правоможним, якщо на ньому присутні більше половини її членів.

3.7. На своїх засіданнях обласна координаційна рада розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції. Пропозиції та рекомендації вважаються схваленими, якщо за них проголосувало більше половини присутніх на засіданні членів обласної координаційної ради. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

3.8. Пропозиції та рекомендації фіксуються у протоколі засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем.

3.9. Пропозиції та рекомендації обласної координаційної ради можуть бути реалізовані шляхом видання доручення або розпорядження голови облдержадміністрації, проект якого вносить відповідний структурний підрозділ згідно з своїми повноваженнями.

3.10. Інформаційний супровід діяльності обласної координаційної ради здійснює управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації.

G.31 A Kárpátaljai Megyei Tanács és az Ungvári Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának levele a katonák, családtagjaik és az Ukrajna keleti részén zajló terrorellenes művelet résztvevőinek nyújtott támogatási programok végrehajtásáról.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a Kárpátalja Megyei Tanács 2014–2018 közötti tevékenységére vonatkozó információkérésre, amely a katonák, a harci cselekményekben részt vevők és családtagjaik támogatásával kapcsolatos.

A dokumentum kiinduló adatai:

Dátum: 2022. október 20.

Ikra-t--szám: 24/01.1-30

Feladó: Kárpátalja Megyei Tanács

Címzett: Mykola Zsuravljov (magánszemély)

A dokumentum lényege:

A megkeresésre válaszolva a Kárpátalja Megyei Tanács közli, hogy 2014 és 2018 között több megyei célprogramot fogadtak el, amelyek az alábbi területekre irányultak:

- a katonák, az ATO-ban/harci cselekményekben részt vevők és családtagjaik szociális védelme és támogatása;
- a területvédelmi zászlóaljak és a katonai alakulatok anyagi-technikai ellátása;
- hadseregrészek részére nyújtott patronálási segítség.

Továbbá megjegyzik, hogy e programok végrehajtásáról szóló beszámolókat rendszeresen meghallgatták. A pénzeszközök felhasználására vonatkozó részletes információkat javasolt közvetlenül a programok útlevelében meghatározott rendelkezők-től beszerezni.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА РАДА
пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: (03122) 61-31-40, факс: 61-43-64
web:www.zakarpat-rada.gov.ua, e-mail: admin@zak-rada.gov.ua,код ЄДРПОУ 25435963

26.10.2022 № 34/01.1-30 **На №** _____ **від** _____

Микола Журавльов
м. Ужгород, вул. Легоцького,17/113

У відповідь на запит, який надійшов до Закарпатської обласної військової адміністрації №11435/06-38 від 17.10.2022 , повідомляємо про наступне.

У частині питання 12 зауважуємо, що відповідно до п.16 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування» Закарпатська обласна рада за період 2014-2018 рр. приймала обласні цільові програми, спрямовані на соціальний захист військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей, учасників бойових дій та членів їх сімей, родин загиблих військовослужбовців та заслуховувала звіти про їх виконання відповідальних розпорядників таких програм.

Щодо питання 7 інформуємо, що у період 2014-2018 рр. Закарпатська обласна рада прийняла такі програми:

- «Про Програму матеріально- технічного забезпечення 4-го батальйону територіальної оборони, військових підрозділів та інших учасників антитерористичної операції, розташованих на території Закарпатської області, на 2014 рік (рішення №1018 від 26.06.2014):
- «Про затвердження Обласної комплексної програми на 2015 – 2017 роки щодо соціальної підтримки, адаптації військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, вшанування пам'яті загиблих» (рішення №1266 від 28.05.2015):
- «Про Програму надання шефської допомоги військовим частинам, які розташовані на території області, на 2016 – 2020 роки» (рішення №460 від 22.09.2016):
- «Про Програму надання шефської допомоги військовій частині 3002, яка розташована на території області, на 2016 – 2020 роки» (рішення №461 від 22.09.2016).

Протягом 2014 – 2018 рр. обласною радою було прийнято низка рішень, «Про Програму «Турбота» щодо посилення соціального захисту громадян» на 2014р., 2015р., 2016-2018рр. Інформацію щодо використання коштів з обласного бюджету на виконання вищезазначених програм, Вам можуть надати розпорядники коштів, які визначені паспортами відповідних програм.

Заступник голови ради **Василь ДЕМ'ЯНЧУК**

Наталія Юдик
61-34-31

Вхід. № 179
05.11.2022

ANNOTÁCIÓ

A három benyújtott dokumentum az Ungvári Városi Tanács válasza azokra az információkérésekre, amelyek a veteránok, a harci cselekmények résztvevői, családtagjaik és a veteránszervezetek 2014–2018 közötti szociális támogatására vonatkoznak.

A dokumentum kiinduló adatai:

Dátum: 2022.10.24.

Iktatószám: 215/03-23

Feladó: Ungvár Város Önkormányzatának Végrehajtó Bizottsága.

Címzett: Az «ATO Mozgássérültjeinek Ukrán Szövetsége» ungvári szervezetének elnöke, Mykola Zsuravljov.

A dokumentum lényege:

Ungvár Város Tanácsa részleges információt szolgáltatott a megkeresésre válaszul, megerősítve a szociális támogatás és a veteránközösség képviselői számára biztosított telkek kiutalásának tényét. Ugyanakkor a vonatkozó bizottságok megszűnése, a speciális nyilvántartások hiánya és a pénzügyi dokumentumok megőrzési határidejének lejárta miatt a teljes részletezés – különösen az egyes civil veteránszervezetek finanszírozására vonatkozóan a megjelölt időszakban – nem hozzáférhető.

A csatolt dokumentum a veteránszervezetek finanszírozásának általános mechanizmusát ismerteti.

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
пл. Поштова, 3, м. Ужгород, 88000; тел.: (0312) 42-80-26, тел./факс: (0312) 61-51-91
web-сайт: www.rada-uzhgorod.gov.ua; e-mail: umr@rada-uzhgorod.gov.ua; код ЄДРПОУ 04053699

_____ № _____ На № _____ від _____

С. Ситарю
По обліку та фіксації
до моніторингової
Кабінетової групи
[illegible]

Голові Ужгородської філії
«Українська асоціація інвалідів АТО»
Миколі ЖУРАВЛЬОВУ
вул. Тиводара Легоцького, 17/113
м. Ужгород, 88015

На Ваш запит № 107/2 від 10.10.2022р. повідомляємо, що в Ужгородській міській раді відсутні програми та облік військовополонених за період 2014-2018 роки, так як з даним листом не було звернень від військовослужбовців, Ужгородського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки та військових частин. Натомість повідомляємо, що Ужгородською міською радою була затверджена Програма «Програма додаткових гарантій соціального захисту громадян» щодо надання матеріальної допомоги учасникам АТО та членам сім'ї загиблих (рішення XX сесії VI скликання № 1159 від 19.12.2013 року). Відповідно до даної програми надавалась матеріальна допомога: учасникам АТО на сході України з числа мешканців м. Ужгорода, сім'ям загиблих учасників АТО» на поховання, адресна щомісячна матеріальна допомога членам сімей загиблих учасників АТО, на покриття додаткових витрат на житлово-комунальні послуги; забезпечувались санаторним лікуванням відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

За період 2014-2018 роки Ужгородською міською радою затверджено 551 проєкт землеустрою щодо відведення земельних ділянок та передано їх в приватну власність учасникам бойових дій в зоні проведення АТО (в тому числі родинам загиблих воїнів).

Відповідно до розпорядження міського голови від 07 червня 2016 року № 210 було створено комісію з питань визначення потреби у земельних ділянках та порядку їх надання учасникам бойових дій в зоні проведення АТО та родинам загиблих воїнів. Дана комісія надавала свої висновки щодо

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000F7B7300006D7A600
Підписувач Борець Вадим Олександрович
Дійсний з 03.08.2022 12:23:00 по 03.08.2024 12:23:00

Виконавчий комітет
Ужгородської міської ради
215/03-23 від 24.10.2022

Вхід. № 1712
26 10 2022

визначення потреби в земельних ділянках та черговості їх надання учасникам бойових дій (члену сім'ї загиблого учасника АТО, інвалідам та пораненим) на розгляд постійної комісії міської ради з питань регулювання земельних відносин, містобудування та архітектури.

Відповідно до розпорядження міського голови від 10.05.2018 року № 207 вищезазначена комісія припинила свою діяльність.

По питанню громадських організацій, яким виділяли кошти з місцевого бюджету для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення економічних, соціальних інтересів військовослужбовців Збройних Сил України, та членів їх сімей, сімей загиблих військовослужбовців та представників, командирів, начальників, правозахисників військовослужбовців, які перебували у полоні у період 2014-2018 роки повідомляємо, що облік вищезазначених організацій Ужгородською міською радою не ведеться. Додатково повідомляємо, що підтримка громадським організаціям за рахунок місцевого бюджету надається згідно Програми підтримки діяльності інститутів громадянського суспільства міста соціального спрямування.

Відповідно до номенклатури справ «Переліки бухгалтерських документів і додатки до них (касові, банківські документи, ордери, виписки банків, квитанції, накладні, тощо) зберігаються 3 роки ст. 336 (після проведення перевірки) згідно наказу Міністерства юстиції 12.04.2012 № 578/5 «Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів». У зв'язку із цим запитувана Вами інформація відсутня.

Заступник міського голови **Вадим БОРЕЦЬ**

Алла Келемец 61 29 79
Ірина Зима 61 45 56
Олександр Чепкий 61 51 60

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ДЛЯ ДОКУМЕНТІВ
УКРАЇНА

Додаток 1
до рішення 1 сесії
міськради VIII скликання
23.12.15 № 42

СПИСОК
керівників громадських організацій міста

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Примітка
1	Червоноска Валентина Семенівна	Директор родинного будинку благодійного фонду "Нова сім'я"	
2	Чемет Олександр Степанович	Голова громадської організації «Союз Чорнобиль України» м. Ужгород	
3	Гудманян Грант Амазович	Голова Ужгородської міської організації Всеукраїнської організації інвалідів війни, збройних сил та учасників бойових дій	
4	Кулцір Михайло Семенович	Голова Закарпатської обласної спілки ветеранів війни	
5	Гаврилюк Георгій Георгійович	Голова Ужгородської міськрайонної Організації "Товариства добровольців Закарпаття – учасників війни"	
6	Данко Михайло Михайлович	Голова громадської організація «Ужгородська міськрайонна організація Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих»	
7	Булена Наталія Сергіївна	Голова Ужгородської ТО "УТОГ"	
8	Мєзькович Олексій Михайлович	Голова Ужгородської ТПО "УТОС"	
9	Мірко Василина Михайлівна	Голова Ужгородського міського товариства інвалідів праці та дитинства "Оптиміст"	
10	Попель Василь Іванович	Голова Ужгородського міського товариства учасників афганської війни	
11	Матіяшій Валентина Володимирівна	Голова Ужгородської міської організації Товариства Червоного Хреста України	
12	Гирявець Мирон Михайлович	Голова Ужгородського МВ Всеукраїнського об'єднання ветеранів	
13	Бостанюк Оксана Володимирівна	Голова Ужгородської міської громадської організації інвалідів зору "Дивосвіт"	
14	Гомон Ельга Юріївна	Голова Ужгородської міської організації ВГО "Захист дітей війни"	
15	Гудманян Володимир	Голова Ужгородської міської організації	
16	Журавльов Микола Вікторович	Керівник ужгородської філії громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»	
17	Лязинець Олександр Михайлович	Керівник Закарпатського обласного осередку української федерації спорту інвалідів ураженням опорно-рухового апарату	

Секретар ради А.Сушко

Додаток 2
до рішення 1 сесії
міськради VIII скликання
23.12.15 № 42

РОЗРАХУНОК
потреби коштів для реалізації
Програми підтримки діяльності громадських
організацій міста соціального спрямування на 2016 рік.

№ з/п	Назва громадських організацій	Сума (тис.грн.) 2015	Сума (тис.грн.) 2016
1	Родинний будинок благодійного фонду "Нова сім'я"	10,0	15,0
2	Громадська організація «Союз Чорнобиль України» м. Ужгород	6,0	20,0
3	Ужгородська міська організація Всеукраїнської організації інвалідів війни, збройних сил та учасників бойових дій	17,0	15,0
4	Закарпатська обласна спілка ветеранів війни	3,0	10,0
5	Ужгородська міськрайонна організація "Товариства добровольців Закарпаття – учасників війни"	3,0	6,0
6	Громадська організація «Ужгородська міськрайонна організація Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих»	5,6	10,0
7	Ужгородська ТО "УТОГ"	12,5	12,5
8	Ужгородська ТПО "УТОС"	5,5	8,5
9	Ужгородське міське товариство інвалідів праці та дитинства "Оптиміст"	6,0	6,0
10	Ужгородське міське товариство учасників афганської війни	9,0	20,0
11	Ужгородська міська організація Товариства Червоного Хреста України	4,0	8,0
12	Ужгородське МВ Всеукраїнського об'єднання ветеранів	28,7	20,0
13	Ужгородська міська громадська організація інвалідів зору "Дивосвіт"	8,7	13,0
14	Ужгородська міська організація ВГО "Захист дітей війни"	11,0	12,0
15	Ужгородська міська організація ветеранів	5,6	9,2
16	Ужгородська філія громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»	0,0	20,0
17	Закарпатський обласний осередок української федерації спорту інвалідів ураження опорно-рухового апарату	0,00	100,0
	Разом:	130,0	300,0

Секретар ради А.Сушко

G.32 A Ukrán Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet levele a 2014–2018 közötti időszakban az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmére hatást gyakorló külső és belső tényezőkről, amelyek az intézet hatáskörén kívül esnek.

ANNOTÁCIÓ

Elutasítás az információszolgáltatásra vonatkozó kérelemre a katonák szociális védelméről.

A dokumentum adatai:

Dátum: 2023. május 25.

Szám: 10-73/01

Küldő: Ukrajnai Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet (igazgató – Olekszandr Bohomolov)

Címzett: Az Uzshorodi Fiók vezetője, az «Ukrán ATO Fogyatékosok Szövetsége» civil szervezet, Mykola Zhuravlyov

A dokumentum tartalma:

Az Ukrajnai Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet tájékoztatja, hogy a 2014–2018 közötti időszakban az Ukrán Fegyveres Erők katonáinak szociális védelmére vonatkozó kérdések nem tartoznak az intézet hatáskörébe az Alapító Okirat szerint. Az Intézet hivatkozik az «Ukrajna törvénye a közérdekű információkhoz való hozzáférésről» című jogszabály rendelkezéseire, hangsúlyozva, hogy nem rendelkezik a kért adatokkal. A dokumentum így hivatalos elutasításnak minősül az információszolgáltatási kérelem teljesítésére, jogi indokolással.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

вул. Пирогова, 7-а, м. Київ, 01054, Україна
тел. (044) 234-50-07, факс (044) 234-41-03

NATIONAL INSTITUTE FOR STRATEGIC STUDIES

7 A Pyrohova St., Kyiv 01054, Ukraine
tel. (044) 234-50-07, fax (044) 234-41-03

25.05.2023 № 10-73/01

На № 146/05 від 19.03.2023

Голові Ужгородської філії Громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО»
ЖУРАВЛЬОВУ М.В.

Шановний Миколо Вікторовичу!

У Національному інституті стратегічних досліджень розглянуто Ваш інформаційний запит щодо надання інформації стосовно зовнішніх і внутрішніх чинників, які впливають на розвиток соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України у період 2014-2018 років.

Відповідно до Статуту Національного інституту стратегічних досліджень (затверджено Указом Президента України від 7 жовтня 2019 року № 737) питання соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України знаходиться поза межами компетенції Інституту.

Крім того, відповідно до статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» Інститут не є розпорядником такої інформації.

З повагою

Директор Інституту **Олександр БОГОМОЛОВ**

Павленко В.І.
(098) 8815729

Вхід. № 62/17
29 05 2023

G.33 A Litván Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott ukrajnai nagykövetének levele a Litván Köztársaság Honvédelmi Minisztériumához tartozó litván katonák szociális garanciáival kapcsolatos ügyekben.

ANNOTÁCIÓ

Válasz a Litván Köztársaság katonáinak szociális garanciáira vonatkozó megkeresésre.

Dokumentum adatai:

Dátum: 2021. március 23.

Szám: (65.3.2) SDR65

Feladó: Litván Köztársaság Nagykövetsége Ukrajnában (rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Valdemaras Šarapinas)

Címzett: Mikola Zhuravlov (az Ungvári fiók elnöke, «Ukrán ATO-sérültek Szövetsége» és az «Ukrán Katonai Szervezet SPAS-23»)

A dokumentum tartalma:

A Litván Köztársaság nagykövetsége tudomásul vette a 2021. február 25-i megkeresést, és hivatkozik a Litván Nemzeti Védelemi Minisztérium hivatalos weboldalára, ahol teljes körű információ található a litván katonák szociális garanciáiról. Felhívják a figyelmet, hogy az információ kizárólag litván nyelven érhető el.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA UKRAINOJE

ПОСОЛЬСТВО ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В УКРАЇНІ

Голові Ужгородської філії
«Української асоціації інвалідів АТО»,
Голові Української військової організації «СПАС-23»
в Закарпатській області,
доктору філософії, юристу,
магістру державного військового управління
Журавльову М.В.

23.03.2021 №(65.3.2)SDR65- 161

Шановний Миколо Вікторовичу!

Дякую за лист від 25.02.2021 року №71/1.

У відповідь на нього хотів би повідомити, що вся інформація щодо соціальних гарантій литовських військовослужбовців міститься на сайті Міністерства національної оборони Литовської Республіки за посиланням:

https://kam.lt/lt/personalo_politika_512/socialine_sauga_514/socialines_garantijos_515/profesines_karo_tarnybos_kariu_socialines_garantijos.html

На жаль, інформація щодо цього питання на сайті надана лише литовською мовою.

Надзвичайний і Повноважний Посол
Литовської Республіки в Україні Вальдемарас Сарапінас

Вхід. № 61
27 07 2021

Рената Канарська, тел. 0442540920, renata.kanarskaja@urm.lt

Вул. Буслівська, 21
Київ, 01901
Україна

Тел. +38044 254 09 20
Факс +38044 254 09 28

E.п. amb.ua@urm.lt
http://ua.mfa.lt

MELLÉKLET H

Emlékeztető a kulturális és ismeretterjesztő együttműködésről az A4076 katonai egység és a Kárpátaljai Megyei Tanács „Kultúra és Művészetek Akadémiája” közti felsőoktatási közintézmény között.

ANNOTÁCIÓ

Emlékeztető az együttműködésről az A4076 katonai egység és a Kárpátaljai Megyei Tanács «Kultúra és Művészetek Akadémiája» nevű közintézmény felsőoktatási intézménye között.

A dokumentum adatai:

Felek:

A4076 katonai egység (parancsnok – ezredes Mykola Zhuravlyov);

Kárpátaljai Megyei Tanács «Kultúra és Művészetek Akadémiája» felsőoktatási intézmény (rektora – Natália Shegelya).

A dokumentum lényege:

A felek megállapodtak az együttműködésről a katonai állomány hazafias nevelése, kulturális fejlődése és szabadidős tevékenységeinek szervezése érdekében. Az együttműködés fő irányai a következők:

- közös kulturális rendezvények szervezése;
- koncertek szervezése;
- mléknapok ünneplése.

Az emlékeztető előírja az aktív együttműködést a katonák kulturális kezdeményezéseinek fejlesztése és a hazafias nevelés támogatása érdekében.

Вих. № 227
"21" 03 2023 р.

МЕМОРАНДУМ
ПРО СПІВПРАЦЮ

Ч-2

Військова частина А4076 в особі командира військової частини полковника Журавльова Миколи Вікторовича з однієї сторони

та

Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради особі ректора Шетелі Наталії Ігорівни з іншої Сторони, надалі разом і окремо поіменовані Сторона і Сторони, уклали цей Меморандум про наступне.

1.Мета і загальні положення.

Метою Меморандуму є співпраця між Сторонами з метою утвердження у особового складу військової частини А4076 та підпорядкованих військових частин патріотизму, духовності, моральності, формування у особового складу національної гідності, психологічних і військово-професійних якостей, необхідних для виконання завдань за призначенням, забезпечення привабливого проходження військової служби, відпочинку військовослужбовців тощо.

2. Напрями співпраці.

Для досягнення мети Меморандуму Сторони домовляються про співпрацю за такими напрямами:

- організація проведення спільних культурних заходів з відзначення державних і військово-професійних свят, пам'ятних дат української історії;
- організація виступів творчих колективів, ансамблів Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради перед особовим складом військової частини А4076 та підпорядкованих військових частин;
- організація будь-якої іншої спільної діяльності для забезпечення утвердження у свідомості особового складу військової частини А4076 та підпорядкованих військових частин патріотичних переконань щодо відданості та вірності Українському народові, готовності до оборони України, забезпечення захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності.

3. Термін дії Меморандуму.

Меморандум набирає чинності з дня його підписання Сторонами і діє протягом 2023 р.

Меморандум може бути достроково припинений за взаємною згодою Сторін.

4.Прикінцеві положення.

Цей Меморандум укладений у двох примірниках по одному для кожній із Сторін, що мають однакову юридичну силу і засвідчений підписами представників Сторін.

Командир військової частини А4076
полковник Микола ЖУРАВЛЬОВ

Ректор Академії культури і мистецтв
Закарпатської обласної ради Наталія ШЕТЕЛЯ